×KSIĘGARNIA×
ANTYKWARIAT
DOM KSIĄŻKI
414331 I

מסכת
ראש השנה
תלמוד בבלי
עם
פירש"י ותוספות ור"אש ופירוש המשניות להרמב"ם ז"ל
וגם חדושים
הגאונים כו"ח ישעי' פיק ומוה"ר אלי' וילנא הנשאו בעל הלבוש זצ"ל
הכל על סקומו בכל ידיעה וידיעה.
ועתה הוספנו עליו הערות בעל קרבן נתנאל ומטרתי כולך על הר"אש ז"ל
והגהות מאת הגאון מוה"ר צבי הירש חיות ז"ל.
והיה
אמונת
עתיד
חכמת
ישועת
חסן
ידעת
עין משפט
טור זרעים
טור טיהר
טור נשים
טור קדשים
טור מקדש
טור עבודת
יראת יהוה הוא אוצרו
F. Edler v. Schmid
& J. Busch.
Wien 1841.
בדפוס
פראנץ ע. פ. שמיד ויעקב בוש.
ווין
Talmud Babil.
Rosch Haschanah.
Tom. IV.
בשנת ביום ההוא יתקע בשופר גדול לפ"ק

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

ארבעה [illegible]

ארבעה [illegible]

למלכים [illegible]

לשטרות [illegible]

ארבעה

ראשי שנים הם *באחד בניסן ר"ה למלכים ולרגלים *באחד באלול ר"ה למעשר בהמ"ר אלעזר ור"ש אומרים באחד בתשרי בא בתשרי ר"ה לשנים ולשמיטין ולהיובלות לנטיעה ולירקות. באחד בשבט ר"ה לאילן כדברי ב"ש ב"ה אומרים בחמשה עשר בו: גמ' למלכים למאי הלכתא אמר רב חסדא לשטרות דתנן שטרי חוב המוקדמין פסולין והמאוחרין כשרין תנו רבנן מלך שעמד בעשרים ותשעה באדר כיון שהגיע אחד בניסן עלתה לו שנה ואם לא עמד אלא באחד בניסן אין מונין לו שנה עד שיגיע ניסן אחר אמר מר מלך שעמד בעשרים ותשעה באדר כיון שהגיע אחד בניסן עלתה לו שנה הא

קא

[illegible]

שטרי חוב המוקדמין פסולין. [illegible]

אבל

הגהות הלבוש.

ארבעה ראשי שנים. [illegible] [ע"ל תוס' ד"ה [illegible]]

ולירקות. ר"ה דף ח' [ע"ל תוס' ד"ה [illegible]]

לשטרות. ב"ב דף י"ג [ע"ל תוס' ד"ה [illegible]] — סנהדרין דף ל"ג [ע"ל תוס' ד"ה [illegible]]

פסקי תוספות.

בר"ה לשטרות. [illegible]

קמ"ל דניסן ר"ה למלכים. יום אחד בשנה חשוב שנה ואם לא עמד אלא באדר בניסן אין מונין לו שנה עד שיגיע ניסן אחר פשיטא לא צריכא דאימנו עליה מאדר מהו דתימא נימנו לי תרתי שנין קמ"ל ת"ר מת באדר ועמד אחר תחתיו באדר מונין שנה לזה ולזה מת בניסן ועמד אחר תחתיו בניסן מונין שנה לזה ולזה מת באדר ועמד אחר תחתיו בניסן מונין ראשונה לראשון ושנייה לשני אמר מר מת באדר ועמד אחר תחתיו באדר מונין שנה לזה ולזה פשיטא מהו דתימא שתא לבי תרי לא מנינן קמ"ל מת בניסן ועמד אחר תחתיו בניסן מונין שנה לזה ולזה פשיטא מהו דתימא כי אמרינן יום אחד בשנה חשוב שנה בסוף שנה אבל בתחיל שנה לא אמרינן קמ"ל מת באדר ועמד אחר תחתיו בניסן מונין ראשונה לראשון ושנייה לשני פשיטא לא צריכא דאימנו עליה מאדר ומלך בן מלך הוא מהו דתימא נימנו ליה תרתי שנין קמ"ל א"ר יוחנן מנין למלכים שאין מונין להם אלא מניסן שנא' ויהי בשמונים שנה וד' מאות שנה לצאת בני ישראל מארץ מצרים בשנה הרביעית בחדש זיו הוא החדש השני למלך שלמה על ישרא' מקיש מלכות שלמה ליציאת מצרים מה יציאת מצרים מניסן אף מלכות שלמה מניסן ויציאת מצרים גופה מנלן דמניסן מנינן דילמא מתשרי מנינן לא סלקא דעתך דכתיב ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי ה' וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחדש החמישי באחד לחדש וכתיב ויהי בארבעים שנה בעשתי עשר חודש באחד לחדש דבר משה וגו' מדקאי באב וקרי לה שנת ארבעים וקאי בשבט וקרי לה שנת ארבעים מכלל דר"ה לאו תשרי הוא בשלמא האיך מפרש דליציאת מצרים אלא האי ממאי דליציאת מצרים דילמא להקמת המשכן כדאמר רב פפא שנת עשרים שנת עשרים לגזרה שוה הכי נמי שנת ארבעים שנת ארבעים לגזרה שוה מה כאן ליציאת מצרים אף כאן ליציאת מצרים וממאי דמעשה דאב קדים דילמא מעשה דשבט קדים לא סלקא דעתך דכתיב אחרי הכותו את סיחון וכי נח נפשיה דאהרן אכתי הוה סיחון קיים דכתיב

וישמע

אבל בתחלת שנה לא. [illegible]

דאימנו עלי' מאדר [illegible]

בחדש [illegible]

מקיש [illegible]

מה יציאת מצרים מניסן. [illegible]

בחדש החמישי. [illegible]

בשלמא [illegible]

וישמע

[illegible]

הגהות הלבוש.

בחדש זיו. ר"ה דף י"א [ע"ב תוס' ד"ה במולדו]

מסו' הש"ס

[illegible]

וישמע הכנעני מלך ערד מה שמועה שמע שמע שמת אהרן ונסתלקו ענני כבוד וכסבור ניתנה רשות להלחם בישראל והיינו דכתיב ויראו כל העדה כי גוע אהרן וא"ר אבהו אל תקרי ויראו אלא וייראו כדריש לקיש דאמר ריש לקיש כי משמש בארבע לשונות אי דלמא אלא דהא מי דמי התם כנען הכא סיחון תנא הוא סיחון הוא ערד הוא כנען סיחון שדומה לסייח במדבר כנען על שם מלכותו ומה שמו ערד שמו איכא דאמרי ערד שדומה לערוד במדבר כנען על שם מלכותו ומה שמו סיחון שמו ואימא ר"ה א"ר לא סלקא דעתך דכתי' ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשכן וכתיב ויהי בשנה השני' בחדש השני נעלה הענן מעל משכן העדות מדקאי בניסן וקרי לה שנה שנית וקאי באייר וקרי לה שנה שנית מכלל דר"ה לאו אייר הוא ואימא ר"ה סיון לא סלקא דעתך דכתיב בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרי' ואם איתא בחדש השלישי בשנה השני' לצאת וגו' מיבעי לי' ואימא תמוז ואימא אב ואימא אדר אלא אמר ר"א מהכא ויחל לבנות בחדש השני בשני בשנת ארבע למלכותו מאי שני לאו שני לירח שמונין בו למלכותו מתקיף לה רבינא ואימא שני בחדש א"כ שני בחדש בהדי' הוה כתיב ביה ואימא בשני בשבת הרא דלא אשכחן שני בשבת דכתיב ועוד מקיש שני בתרא לשני קמא מה שני קמא חדש אף שני בתרא חדש תניא כותיה דר' יוחנן מנין שאין מונין להם למלכים אלא מניסן שנאמר ויהי בשמני' שנה וד' מאות שנה לצאת בני ישראל מארץ מצרי' וגו' וכתי' ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי ה' וגו' [וכתי' ויהי בארבעים שנה בעשתי עשר חדש] וכתי' אחרי הכותו את סיחון וגו' ואומר וישמע הכנעני וגו' ואומ' ויראו כל העדה כי גוע אהרן וגו' ואומר ויהי בחדש הראשון בשנה השנית וגו' ואומר ויהי בשנה השנית בחדש השני וגו' ואומ' בחדש השלישי לצאת בני ישראל וגו' ואומ' ויחל לבנו' וגו' אמר רב חסדא לא שנו אלא למלכי ישראל אבל למלכי א"ה מתשרי מנינן שנא' דברי נחמי' בן חכלי' ויהי בחדש כסלו שנת עשרי' וגו' וכתיב ויהי בחדש ניסן שנת עשרי' לארתחשסתא וגו' מדקאי בכסלו וקרי ליה שנת עשרים וקאי בניסן וקרי ליה שנת עשרי' מכלל דר"ה לאו ניסן הוא בשלמ' האיך מפרש דלארתחשסתא אלא האי ממאי דלארתחשסתא דילמא למנינא

וישמע הכנעני [illegible]

אלא [illegible]

אי [illegible]

ערד [illegible]

וקאי [illegible]

שני [illegible]

תניא [illegible]

מכלל [illegible]

הגהות הלבוש.

לא שנו אלא למלכי ישראל. [illegible]

למניינא למריה. לגזים השנה שהיה ונכיר דומה דלשלום הניסן הניגן ולפי דקלי בכסליו וקדי ליה בנה עמדים וקלי בניסן כו' ניסן נרם תשיב. ר' יוסף והפתי ויהי בחמה וכם תחות שנה (בראשית מ') ונוהר וחמי עלה שנת השנה לפעם שילה יון הניגן תפתר כל' לגישור דלמה בחמרי נפוח השולם והכתיב ויהי נחדש ניסן שנת שבעי' ונלחמ ויהי בחדש בכסליו שנת שבעי' תפתר כל' לישור דלמ', כל שנה שלם נעבר לה שלמי יום לין הניגן לומה שנה שלישה ובריך והל מחיב יחסי נחדש החשון שנת השניה בחמר נחדש החוקם האשכן ול"ת שנה שלישי היה ולא יצחק ל"ש סנהדרין פ"ג שלח שנעבר לה שלמי יום לחין הניגן לומה שנה שלישה כלומר לם תלמה לחמון שנת שלישי היחה ולא יצחק שלח שנה שנייה שלח נעבר לה שלמים יום ויהכתי ויהי בעבי' בחדש השני [בעשרי' בחדש] נעלה העגן השני האשכן והל לחקם שנת שלישה: ולין הניגן לומה שנה שלישה:

שנת שעשי' לחחשסחת האלך יין לפעי. בשניה דקלי שוכרת דמחיים בשנת שנים לחחשסחת האלך היה דומה דניום נן לחחר שנעבה הניח ניישי לפעל לי חשבר לישר נן דהל בשנת בחת לאלכות דניום בעבה הניח כיכתיב ושניא בחת דנל ונשחוך נחשבון לם וכך שיבדל הכתב בשנת עשרים הוה [דכתי היה יכתיב נחשקם ונגשחת] ושור דנשחוך פרק רע יוסף לי' לשבר דלה' הניגן הניגן לאלכי יכתיב ס"ב קטו קדלי לחדרי הוה לית לאקטרי מלחי קלי נופים דשנת עשרי' לחדש הכי קלי חשיב ולריך לפרש הכי קלחר קלי שנת עשרי' לחחשסחת דלה' כתיב לחשבון כל פרקיה האלך דניום הניח יין לפעי דניום דניום נן לחחר ושעשה הוה בשב' שלישית לאלכותו כדכתיב (עזרא ד') בחרין נעלית עבידת בית אלהא עד שנת. חשבון לדריוש אלך פרס ובשב' שלש לאלכו דבר נחתיה לפעי האלך על מחוז ירושלם האחזרות כדכתיב בעזרא ויהי בשנת שנים לפעי לרשעש אלך פרס ובשב' שלש לאלכו דבר נחתיה לפעי האלך על מחוז ירושלם האחזרות כדכתיב בעזרא

ביום שעשי' ולרבע' לחדש בשבי שנת שתים לדריוש ובשבישית בשנים ולחר עשרים ולרבעה לחדש בשב"ש אלך פרס ל"ל דקלי לפרס' קריחת דכתיב לשל חינה ויעלו ושבו הגלחה בנית הבם לאלהים כלישר ביום עשרים ולרבעה לחדש בשבי דבלחתי יום החשילי לקרות נאנשים ולבשר בשנים ובשבישי בעשרים ולחר לחדש היה דבר ה' אל חני לזרבב לחחתין של הגלחה:

באותו זון בשנה הנאה שלה עזרא הובבל ונלוחו שוו. דחבי שוכתי קדלי כתיב (עזרא') ובניגן ניחא דנל ליום שלר ובתיב נחני' דשבוו חנוכת הבית ולחר כך עבדו פסח (ולחמר) [ולי הניגן הניגן] כשעשו פסח היה שנת שבישית ובתיב נחדש הבישי לחלך נגלוח לחחשסחת ובתיב (שם ז') היה עזרא שלה הובבל ובתיב ויעל מבבל ויהי בחדש החמישי היה שנת השבישית לאלך ובתיב (שם) בלחר לחדש הראשון הוא ישוד החעלה הובבל והיינו בעזרא האזן בשנה הנאה ובשנה הנאה לחדר היה ולי הניגן הניגן של כורש היה שנת שלישית:

הוא כורש היה דלישי הוא לחחשסחת. שלשה כתיבים בשר קדם לשל הקדש דשלשה ניחא דנל ובכי כתיב ובני יהודה ובנלמין בשנותם חני בשלים חבריה בר עזרא ובני ובשבלו בן משם שלחה יכדלו ובשעשם כורש ולרבעה לחחשסחת האלך כורש

וארתחשסתא של שם הלכותו. ולפי כורש הראשון שקדם לחחשסחת כדכתיב לשל בימי בן חייו של שם הלכותו:

בשביל ונדבך

וכנת חשרון ובני תורין ודכרין ואמרין לעלוון לאלה שמיא ח[נטין] מלח חמר ומשח כמאמר כהניא די בירושלם להוא מתיהב להום יום ביום די לא שלו אמר ליה רבי יצחק ר' °מש"נ די להון מהקרבין ניחוחין לאלה שמיא ומצלין לחיי מלכא ובנוהי וכאן דעבד הכי לאו מילתא היא והתניא °האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיו בני ובשביל שאזכה בה לחיי העולם הבא הרי זה צדיק גמור לא קשיא כאן בישראל כאן באומות ואיבעית אימא מילן דארמיין דכתיב °נדבכין די אבן גלל תלתא ונדבך די אע חדת ונפקתא מן בית מלכא תתיהב למה לי דעבד הכי סבר אי מרדו בי יהודאי אקלייה בנורא אטו שלמה לא עבד הכי והכתיב °שלשה טורי גזית וטור כרתות ארזים שלמה עבד מלמעלה ואיהו עבד מלמטה שלמה שקעיה בבנינא איהו לא שקעיה בבנינא שלמה טריה בטינא איהו לא טריה בטינא (אמר) רב יוסף ואיתימא רבי יצחק °מילן דארמיין מהכא °ויאמר לי המלך והשגל יושבת אצלו מאי שגל אמר רבה בר לימא משמיה דרב כלבתא אלא מעתה הא דכתיב °ועל מרא שמיא התרוממת ולמאניא די ביתיה היתיו קדמך ואנת ורברבנך שגלתך ולחנתך חמרא שתין בהון ואי שגל כלבתא היא כלבתא בת משתיא חמרא היא הא לא קשיא דמלפא לה ושתיא אלא מעתה דכתיב °בנות מלכים ביקרותיך נצבה שגל לימינך בכתם אופיר ואי שגל כלבתא היא מאי קא מבשר להו נביא לישראל הכי קאמר בשכר שחביבה תורה לישראל כשגל לאומות העולם זכיתם לכתם אופיר ואיבעית אימא לעולם שגל מלכתא היא ורבה בר לימא נמי גמרא נקיט לה ואמאי קרי לה שגל שהיתה חביבה עליו כשגל אי נמי שהושיבה במקום שגל איבעית אימא מילן דארמיין מהכא °עד כסף ככרין מאה ועד חנטין כורין מאה ועד חמר בתין מאה ועד בתין משח מאה ומלח די לא כתב ועכשיו מעיקרא בלא קיצותא והשתא בקיצותא ודילמא מעיקרא לא הוה קים ליה בקיצותא אלא מהדרא כדשנין מעיקרא: ולרגלים: רגלים באחד בניסן הוא בחמשה עשר בניסן הוא אמר רב חסדא רגל שבו ראש השנה לרגלים נפקא מינה לנודר למיקם עליה בבל תאחר ורבי שמעון היא דתניא °אחד הנודר ואחד המקדיש ואחד המעריך °כיון שעברו עליו ג' רגלים עובר בבל תאחר ר"ש אומר °ג' רגלים כסדרן ותחלתן חג המצות °וכן היה ר' שמעון בן יוחי אומר רגלים פעמים ג' פעמים ד' פעמים חמשה כיצד נדר לפני הפסח ג' לפני עצרת חמשה לפני החג ארבעה ת"ר °חייבי דמים וערכין וחרמין והקדשות חטאות ואשמות עולות ושלמים צדקות ומעשרו' בכור ומעשר ופסח לקט

שלמה עד שלשה והחרמין צדקות ומעשרות

הגהות הב"ח

פסקי תוספות

עין משפט נר מצוה

ח [illegible]

ט [illegible]

י [illegible]

יא [illegible]

יב [illegible]

יג [illegible]

לקט שכחה ופאה כיון שעברו עליהן שלשה רגלים עובר בבל תאחר ר' שמעון אומר שלשה רגלים כסדרן וחג המצות תחלה רבי מאיר אומר כיון שעבר עליהן רגל אחד עובר בבל תאחר ר' אליעזר בן יעקב אומר כיון שעברו עליהן שני רגלים עובר בבל תאחר ר' אלעזר בר שמעון אומר כיון שעבר עליהן חג הסוכות עובר עליהן בבל תאחר מ"ט דתנא קמא כבר מעיילי סליק למה לי למהדר ומיכתב בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות שמע מינה לבל תאחר ורבי שמעון אומר אינו צריך לומר בחג הסוכות שבו דיבר הכתוב למה נאמר לומר שזה אחרון ורבי מאיר מ"ט דכתיב ובאת שמה והבאתם שמה ורבנן ההוא לעשה ורבי מאיר כיון דאמר ליה רחמנא איתי ולא איתי מבילא קם ליה בבל תאחר ור' אליעזר בן יעקב מאי טעמא דכתיב אלה תעשו לה' במועדיכם מיעוט מועדים שנים ורבנן ההוא לכדרבי יונה דאמר ר' יונה הוקשו כל המועדים כולם זה לזה שכולן מכפרים על טומאת מקדש וקדשיו ור' אלעזר ברבי שמעון מ"ט דתניא ר' אלעזר בר שמעון אומר לא יאמר חג הסוכות שבו דיבר הכתוב למה נאמר לומר שזה גורם ור"ש ורבי אליעזר בן יעקב האי בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות מאי דרשי ביה מיבעי להו לכדרבי אלעזר א"ר אושעיא דאמר רבי אלעזר א"ר אושעיא מנין לעצרת שיש לה תשלומין כל שבעה ת"ל בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות מקיש חג השבועות לחג המצות מה חג המצות יש לו תשלומין כל שבעה אף חג השבועות יש לו תשלומין כל שבעה ולקיש לחג הסוכות מה להלן שמונה אף כאן שמונה שמיני רגל בפני עצמו הוא אימור דאמרינן שמיני רגל בפני עצמו לענין פז"ר קש"ב אבל לענין תשלומין תשלומין דראשון הוא דתנן מי שלא חג יום טוב הראשון של חג חוגג את כל הרגל ויום טוב האחרון של חג תפשת מרובה לא תפשת תפשת מועט תפשת אלא למאי הלכתא כתבי רחמנא לחג הסוכות לאקושה לחג המצות

מה

[illegible]

ואין [illegible]

אלה [illegible]

פזר [illegible]

תפשת [illegible]

מה

הגהות הלבוש.

מ"ט דתנא קמא. [illegible]

[illegible]

תפשת מרובה לא תפשת. [illegible]

פסקי תוספות.

[illegible]

עין משפט נר מצוה

יד [illegible]

טו [illegible]

טז [illegible]

יז [illegible]

מסורת הש"ס [illegible]

רש"י טעון לינה. [illegible]

מה חג המצות טעון לינה. [illegible]

מה חג המצות טעון לינה אף חג הסוכות טעון לינה והתם מנלן דכתיב ופנית בבקר והלכת לאהליך ות"ק ור' שמעון (בן אלעזר) תשלומין לעצרת מנא להו נפקא להו מדתני רבה בר שמואל דתני רבה בר שמואל אמר תורה מנה ימים וקדש חדש מנה ימי וקדש עצרת מה חדש למנוי אף עצרת למנוי איבעיא עצרת חד יומא אמר רבא אטו עצרת יומי מנינן שבועי לא מנינן והאמר מר מצוה למימני יומי ומצוה למימני שבועי ועוד חג שבועות כתיב ופסח בר מיקרב ברגלים הוא פסח זימנא קביעא ליה אי אקרביה אקרביה ואי לא אקרביה אידחי ליה אמר רב חסדא פסח כדי נסבה רב ששת אמר מאי פסח שלמי פסח אי הכי היינו שלמים תנא שלמים הבאין מחמת פסח ותנא שלמים הבאין מחמת עצמן סלקא דעתך אמינא הואיל ומחמת פסח קאתו כפסח

תוספות [illegible]

אמרה תורה [illegible]

ואי לא אקרביה אידחי ליה. [illegible]

שלמי פסח. [illegible]

הגהות הלבוש.

מה חג המצות. יומא דף ג [ע"א תוס' ד"ה מה].

— — סוכה דף מ"ח [ע"א תוס' ד"ה לינה].

ופנית בבקר. חגיגה דף י"ז [ע"א תוס' ד"ה [illegible]].

מאי פסח שלמי. [illegible] דף ט [ע"א תוס' ד"ה ושלמים]. — מנחות דף פ"ב [ע"ב תוס' ד"ה ושלמים].

פסקי תוספות.

בר"ה מה. [illegible]

כפסח דמי קמ"ל מנהני מילי דתנו רבנן "כי תדור נדר אין לי אלא נדר נדבה מניין נאמר כאן נדר ונאמר להלן "אם נדר או נדבה מה להלן נדבה עמו אף כאן נדבה עמו לה' אלקיך "אלו הדמין הערכין והחרמין והקדשות "לא תאחר לשלמו הוא ולא חילופיו "כי דרוש ידרשנו אלו חטאות ואשמות עולות ושלמים "ה' אלקיך אלו צדקות ומעשרות ובכור "מעמך "זה לקט שכחה ופאה "והיה בך חטא ולא בקרבנך חטא אמר מר לא תאחר לשלמו הוא ולא חילופיו מאי אי חילופי עלה ושלמים מקרב קרבי אי חילופי חטאת למיתה אזלא אלא מאי חילופי חילופי תודה דתני רבי חייא "תודה שנתערבה בתמורתה ומתה אחת מהן חבירתה אין לה תקנה היכי ליעביד ליקרבה וליקריב לחם בהדה דילמא תמורה היא ליקרבה בלא לחם דילמא תודה היא והא כיון דלאו בת הקרבה היא קרא למעוטה למה לי אמר רב ששת לעולם למעוטי חילופי עלה ושלמים והכא במאי עסקינן כגון שעברו עליו שני רגלים והומם וחיללו על אחר ועבר עליו רגל אחד סלקא דעתך אמינא הואיל ומכח קמא קאתי כמאן דעברו עליו ג' רגלים דמי קמ"ל ולרבי מאיר דאמר כיון שעבר עליו רגל אחד עובר בבל תאחר מאי איכא למימר אמר רבא הכא במאי עסקינן כגון שהומם בתוך הרגל וחיללו ועבר עליו הרגל סלקא דעתך אמינא הואיל ומכח קמא קאתי כמאן דעבר עליה כוליה רגל דמי קמ"ל והיה בך חטא ולא בקרבנך חטא והא מהכא נפקא מהתם נפקא דתני' "אחרים אומרים יכול יהא בכור שעבר שנתו כפסולי המוקדשין ויפסל תלמוד לומר "ואכלת לפני ה' אלקיך מעשר דגנך תירושך ויצהרך ובכורות בקרך וצאנך מקיש בכור למעשר מה מעשר אינו נפסל משנה לחבירתה אף בכור אינו נפסל משנה לחבירתה איצטריך סלקא דעתך אמינא הני מילי בכור דלאו בר הרצאה הוא אבל בקדשים דבני הרצאה נינהו אימא לא לירצו קא משמע לן ואבתי מרבן

ונאמר

ערכין

אלו

ומעשרות

אי

שהוכים

מה

קדשים

מרבן

מדרבן עזאי נפקא דתניא בן עזאי אומר אותו מה ת"ל לפי שנ' לא תאחר לשלמו שומע אני אף כאחר נדרו בבל ירצה ת"ל אותו אותו בלא ירצה ואין כאחר נדרו בלא ירצה אלא בבל תאחר ולא באשתך הבא סד"א הואיל וא"ר יוחנן ואי תימא ר' אלעזר אין אשתו של אדם מתה אלא א"כ מבקשין ממנו ממון ואין לו שנ' אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתיך אימא בהאי נמי דבל תאחר נמי אשתו מתה קמ"ל. ת"ר מוצא שפתיך זו מצות עשה תשמר זו מצות לא תעשה תעשה אזהרה לב"ד שיעשוך כאשר נדרת זה נדר לה' אלהיך אלו חטאות ואשמות עולות ושלמים נדבה כמשמעו אשר דברת אלו קדשי בדק הבית בפיך זו צדקה. אמר מר מוצא שפתיך זו מצות עשה למה לי מובאת שמה והבאתם שמה נפקא תשמור זו מצות לא תעשה למה לי מלא תאחר לשלמו נפקא תעשה אזהרה לב"ד שיעשוך למה לי מיקריב אותו נפקא דתניא יקריב אותו מלמד שכופין אותו יכול בעל כרחו ת"ל לרצונו הא כיצד כופין אותו עד שיאמר רוצה אני חד דאמר ולא אפריש וחד אפריש ולא אקריב וצריכי דאי אשמעינן אמר ולא אפריש משום דלא קיימיה לדיבור אבל אפריש ולא אקריב אימא כל היכא דאיתיה בי גזא דרחמנא איתיה צריכא ואי אשמעינן אפריש ולא אקריב דקא משהי ליה גבוה אבל אמר ולא אפריש אימר דיבור לא כלום הוא צריכא וכי כצת אמרת דאמר ולא אפריש והא נדבה כתיבה ותנן אי זהו נדר האומר הרי עלי עולה ואי זו היא נדבה האומר הרי זו עולה ומה בין נדר לנדבה נדר מת או נגנב חייב באחריותו נדבה מתה או נגנבה אינו חייב באחריותה אמר רבא משכחת לה כגון דאמר הרי עלי עולה על מנת שאיני חייב באחריותה בפיך זו צדקה אמר רבא וצדקה מיחייב עלה לאלתר מ"ט דהא קיימי עניים פשיטא מהו דתימא כיון דבקרבנות כתיבה עד דעברי עליה ג' רגלים כקרבנות קמ"ל התם הוא דתליא רחמנא ברגלים אבל הכא לא דהא שכיחי עניים אמר רבא כיון שעבר עליו רגל אחד עובר בעשה מיתיבי העיד ר' יהושע ור' פפיס על ולד שלמים שיקרב שלמים א"ר פפיס אני מעיד שהיתה לנו פרה של זבחי שלמים ואכלנו בפסח ואכלנו ולדה שלמים בחג בשלמא בפסח לא אקרבוה איצטריך דכותים אלא ולדה בעצרת היכי משהו לה ועברי עליה בעשה אמר רב זביד משמיה דרבא כגון שהיה

שהיה

רש"י

לאותו מה ת"ל [illegible]

תוספות

מדרבן [illegible]

אלא א"כ מבקשין [illegible]

זו [illegible]

תשמור [illegible]

בפיך זו צדקה. [illegible]

יקריב [illegible]

חד [illegible]

איזהו נדר. [illegible]

על מנת שאין חייב באחריותה. [illegible]

שהיה

הגהות הלבוש.

באשר נדרת זה נדר. [illegible]

— — [illegible]

בפיך זו צדקה. [illegible]

וצדקה מיחייב. [illegible]

פסקי תוספות.

בד"ה אלא. [illegible]

— יקריב. [illegible]

שחיטה חולה בעזרת רב אשי אבי נאי ואבלנו וולדה שלמים ברא דקתני חג השבועו ואידך כל היכי דתני פסח תני עצר (אסר) רבא [ב] כיון שעברו עליו ג' רגלים בכל יום ויום עובר בבל תאחר כיתני' "אחד בבנו ואחד כל הקדשי' כיון שעברו עליה שנה בלא רגלי רגלי בלא שנה עובר בבל תאחר ואי נאי תיובתיה אמר רב כרוב כאן דקא מותיב שפיר קא מותיב כיתני תנא אלאו קא מהדר ליתני בכל יום ויום עוב בבל תאחר ואידך תנא למיקביעה בלאו קא מהדר בלאו יתיר לא קא מהדר נופא אחר בכור ואחד כל הקדשי כיון שעברו עליה שנ בלא רגלי רגלים בלא שנה עובר בבל תאחר בשלמא רגלים בלא שנה משכחת לה [א] אלא שנה בלא רגלים היכי משכחת לה היינו דאמרי ליה כסדרן משכחת לה אלא למאן דלית ליה כסדרן היכי משכחת לה בשלמא לרבי משכחת לה בשנ' משעברת דתניא "שנה תמימה ר' אומר חומה ג' מאות ושישים וחמש' יום ככנין יכו החמה וחב"א [ב] חומה ב' חדש חיש יום ליום ואם נתעברה שנה נתעברה לו משכחת לה לר' דאקדישה בתר תג המצות דכי מטא שלהי אדר בתראה שנה מלא רגלים לא מלו אלא לרבנן היכי משכחת לה כדתני רב שבעי עצרת פעמים ח' פעמים ששה פעמים שבעה הא כיצד שניהן מלאין חמישה שניהן חסרין שבע אחד מלא ואחד חסר ששה וכאן תנא דפליג עליה דרב שבעיה אחרי' דהא דתניא אחרי אומרים "[ג] אין בין עצרת לעצר אין בין ר"ה לר"ה אלא ד' ימים בלבד ואם היתה שנה משעברת "חמשה בעי ר' זירא יורש מיתו בבל תאחר "כי תרור נדר אמר רחמנ' והא לא נדר או דלמא "ובאת שמה והבאתם שמה והא כיתי' ת"ש דתני ר' חייא "מקנך [ד] פרט ליורש והאי מיעבד מיבעי ליה "זה לקט שכחה ופאה קרי ביה עמך וקרי ביה מיעבך בעי ר' זירא אשה מה היא בבל תאחר כי אמרינן הא לא מיתיבא בראיה או דילמא הא איתרי בשמח' א"ל אבי' ותיפוק לי' [ה] הא איתרי בשמח' וכי אמר אבי' הכי והאמר אבי' "אשה בעלה משמחה לדבריו דר' זירא קאמר אביי לתו "בכור מאיתיתי מוקן לו שנה אבי' אמר משמ' שנולד רב אחא בר יעקב אמר משמ' שנראו לה הרצאה ולא פליגי [ו] הא בתם הא

מחוסר. כגון גנוב נגנבים [גנושים] ונמכר בדמיהן קדושין (דף ל"ד:) וכן [קטן] שנולד בזמן שחיטתו (דף ל"ד:) ומקטיר בי"ד הגלי ביום הגלות שחיטתו קיים אין מחוסר אלא נגמר בדמיו (דף ו'. וכן) מיתתו דחיטה קטן כל שחיטו מחוסר ד"ח נגמר בדמיו (דף ו'. וכן) מיתתו דחיטה מחוסר מזקיקה לעבו' חוסר ד"ח נגמר בדמיו של נשלה ולא עליה לפיכך לא קיימא בי ונאלח קודם לזריקה נחוצתיה דחיטה מחוסר ד"ח נגמר בדמיו של נשלה ולא עליה לפיכך (דף ט"ו.) תמי' ניחו בי"ח קיים היכא דחוסרה בעזרה ניקיים ויין יקן כגון היכא דחל י"ט להיות בעזרה דנעשית שחיטה בחוסרה:

רא

הגהות הלבוש.

רגלים בלא שנה משכחת. עמוית דף כ' [ב"ב חוס' ד"ה חוס].
אח' כיון נב"ח אקשי הכתן ת"ג ל' סי' ריג.
דהא איתא בשמחה. ס"מ דף ו' [ב"ק חוס' ד"ה ומחלפא].
כישעה שנראה להרצאה. ס"ק דף י"ח [ב"ק חוס' ד"ה עגול].
— — תוספות דף ז' [ב"ב חוס' ד"ה מיתיב].
— — כוכן דף י"ח [ב"ב חוס' ד"ה מתני].

[illegible]

הא בבעל מום מי מצי אכיל ליה דקים ליה בגוה שבלו לו חדשיו. תנו רבנן באחד בניסן ראש השנה לחדשים ולעיבורין ולתרומ' שקלים ויש אומרים אף לשכירות בתי׳ לחדשים מנלן דכתיב "החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשור לחדש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית והי׳ לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחדש הזה ושחטו אותו וגו׳ וכתיב "שמור את חדש האביב איזהו חדש שיש בו אביב הוי אומר זה ניסן וקרי ליה ראשון ואימ׳ אייר בעינא אביב וליכא ואימא אדר בעינא רוב אביב וליכא מידי רוב אביב כתיב אלא אמר רב חסדא מהכא "אך בחמשה עשר יום לחדש השביעי באספכם את תבואת הארץ איזהו חדש שיש בו אסיפה הוי אומר זה תשרי וקא קרי לי׳ שביעי ואימא מרחשון ומאי שביעי שביעי לאייר בעינא אסיף וליכא ואימא אלול ומאי שביעי שביעי לאדר בעינא רוב אסיף וליכא מידי רוב אסיף כתיב אלא אמר רבינא דבר זה מתורת משה רבינו לא למדנו מדברי קבלה למדנו "ביום עשרים וארבעה לעשתי עשר חדש הוא חדש שבט רבה בר עול אמר מהכא "ותלקח אסתר אל המלך אחשורוש אל בית מלכותו בחדש העשירי הוא חדש טבת רב כהנא אמר מהכא "בארבעה לחדש התשיעי בכסלו רב אחא בר יעקב אמר מהכא "ויקראו סופרי המלך בעת ההיא בחדש השלישי הוא חדש סיון רב אשי אמר מהכא "הפיל פור הוא הגורל לפני המן מיום ליום ומחדש לחדש שנים עשר הוא חדש אדר ואיבעית אימא מהכ׳ "בחדש הראשון הוא חדש ניסן וכולהו מאי טעמא לא אמרי מהאי דילמא מאי ראשון ראשון למלתיה ותנא דידן בשנים קמיירי בחדשים לא קמיירי: ולעיבורין: לעיבורין מניסן מנלן והתנא ו) אין מעברין השנה לפני ראש השנה ואם עיברה אינה מעוברת אבל מפני הדחק מעברין אותה אחר ראש השנה מיד ז) ואף על פי כן אין מעברין אלא אדר אמר רב נחמן בר יצחק מאי עיבורין ח) הפסק עיבורין דתנן "הן העידו ט) שמעברין השנה כל אדר שהיו אומרים עד הפורים מאי טעמא מאן דאמר עד הפורים כיון דאמר מר י) שואלין בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום אתי לזלזולי בחמץ ואידך כיון דידע דרשתא מעברת בחושבנא תליא מלתא וסברי חושבנא הוא דלא סליק להו לרבנן עד האידנא ותנא דידן בתחלה קמיירי בהפסקה לא קמיירי: ולתרומת שקלי׳: מנלן א״ר יאשי אמר קרא "זאת עולת חדש בחדשו לחדשי השנה יא) אמרה תורה חדש והבא קרבן מתרומה חדשה וגמרי שנה שנה מניסן דכתיב "ראשון הוא לכם לחדשי השנה ולגמור שנה שנה מתשרי דכתיב "מראשית השנה "דנקשנה שיש עמה חדשים משנה שאין עמה חדשים ואין דנין שנה שיש עמה חדשים משנה שאין עמה חדשים אמר רב יהודה אמר שמואל "קרבנות צבור הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן החדש יב) ואם הביא מן הישן יצא אלא שחיסר מצוה תנא נמי הכי "קרבנות צבור הבאין בא׳ בניסן מצוה להביא מן החדש ואם הביא מן הישן יצא אלא שחיסר מצוה יג) והיחיד שהתנדב משלו כשירין בלבד שימסר לצבור "פשיטא מהו דתימ׳ ליחוש שמא לא

[illegible]

הגהות הלבוש. (יצא

שואלין בהלכות הפסח. סנהדרין דף י״ב [ע״ב תוס׳ ד״ה גלו].
— — — בכורות דף נ״ח [ע״ב תוס׳ ד״ה בגנים].
בהפסקה לא קא מיירי. ר״ה דף י״ג [ע״ב תוס׳ ד״ה ולקטת].
אמרה תורה חדש. ר״ה דף כ׳ [ע״ב תוס׳ ד״ה למנים].
[illegible]

עין משפט נר מצוה

כ

כא

לא פסיקא ליה. [illegible]

עלתה לו שנה. [illegible]

ולרגלים [illegible]

לא יכשרם לציבור יפה יפה קא משמע לן ותנא
דידן כיון דקתני אם רבא יצא לא פסיקא ליה:
ויש אומרים אף לשכירות בתים: תנו רבנן
המשכיר בית לחבירו לשנה מונה שנים עשר
חודש מיום ליום ואם אמר לשנה זו אפי' לא
עמד אלא באחד באדר כיון שהגיע יום אחד
בניסן עלתה לו שנה ואפילו למאן דאמר יום
אחד בשנה חשוב שנה שאני הכא דלא טרח
איניש למיגר ביתא לבציר מתלתין יומין
ואימ' תשרי סתם כי אגר איניש ביתא לכולהו
ימות הגשמים אגר ותנא קמא דברייתא ותנא
דידן בניסן נמי מישכח שכיח קיטרי: באחד
באלול ראש השנה למעשר בהמה: מני רבי
מאיר היא (דתני) ר' מאיר אומ' באחד באלול
ראש השנה למעשר בהמה ולרגלים מני רבי
שמעון היא איכא סיפא ר' אלעזר ור' שמעון
אומרים באחד בתשרי רישא וסיפא ר' שמעון
ומציעת' ר' מאיר אמר רב יוסף ר' היא ונסיב
לה אליבא דתנאי ברגלים סבר לה כרבי
שמעון ובמעשר בהמה סבר לה כר' מאיר אי
הכי ארבעה חמשה הוו אמר רבא ארבעה
לדברי הכל לר' מאיר ארבעה דל רגלים לר'
שמעון ארבעה דל מעשר בהמה רב נחמן
בר יצחק אמר ארבעה חדשים ובהן כמה
ראשי שנים כתובי (א) ששה עשר בניסן ראש
השנה לעומר (ב) ששה בסיון ראש השנה
לשתי הלחם לרבא ליתני ששה לרב נחמן בר
יצחק ליתני חמשה אמר רב פפא כי קא חשיב
מידי דחייל מאורתא מידי דלא חייל מאורתא
לא קא חשיב והרי רגלים דלא חיילי מאורת'
וקחשיב כיון שצריך לאיתויי מעיקר' מיחייב
וקאי והרי יובלות דלא חיילי מאורתא וקחשיב
ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא היא
דאמר (ג) מראש השנה חייל יובל רב שיש'
בריה דרב אידי אמר כי קא חשיב מידי
דלא תלי במעשה מידי דתלי במעשה לא
קא חשיב והרי רגלים מידי דתלי במעש'
וקא חשיב כל דאחר כמילא חייל
והרי

והרי רגלים דלא חיילי מאורתא. [illegible]

מידי דתלי במעשה. [illegible]

והרי

[illegible]

והרי

עין משפט נר מצוה

והרי יובלות רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא היא ורב אשי אמר ארבעה ראשי השני' הם שהן בארבעה ראשי חדשים באחד בשבט כב"ש ה"ק שלשה לדברי הכל באחד בשבט מחלוקת ב"ש וב"ה: ר' אלעזר ור"ש אומרים באחד בתשרי: א"ר יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו שנאמר "לבשו כרים הצאן ועמקים יעטפו בר יתרועעו אף ישירו ר"מ סבר אימתי לבשו כרים הצאן בזמן שעמקי' יעטפו בר ואימתי עמקים יעטפו בר באדר מתעברו' באדר וילדו' באב ר"ה שלהן אלול ר' אלעזר ור"ש אומרים אימתי לבשו כרים הצאן בזמן שיתרועעו אף ישירו אימתי שבלים אומרות שירה בניסן מתעברות בניסן וילדות באלול ר"ה שלהן תשרי ואידך נמי הא כתי' יתרועעו אף ישירו ההוא באמלתא דהדין בניסן ואידך נמי הכתיב ועמקים יעטפו בר ההוא ברפיתא האתין כאדר בשלמא לר"מ דכתיב לבשו כרי הצאן בזמן שעמקי' יעטפו בר ואיכא נמי יתרועעו אף ישירו אלא לרבי אלעזר ור"ש איפכא מיבעי ליה לבשו כרים הצאן בזמן שיתרועעו אף ישירו ואיכא נמי דעמקים יעטפו בר אלא אמר רבא דכולי עלמ' לבשו כרים הצאן בזמן שעמקים יעטפו בר באדר והכא בהאי קרא קמיפלגי' עש תעשר "בשני מעשרות הכתוב מדבר אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן ר"מ סבר מקיש מעשר בהמה למעשר דגן מה מעשר דגן סמוך לגמרו עישורו אף מעשר בהמה סמוך לגמרו עישורו ורבי אלעזר ור"ש סברי מקיש מעשר בהמה למעשר דגן מה מעשר דגן ר"ה שלו תשרי אף מעשר בהמה ר"ה שלו תשרי: באחד בתשרי ר"ה לשנים: למאי הלכתא אמר רב "פפא לשטרו דתנן "שטרי חוב המוקדמין פסולין והמאוחרין כשרין ותנן באחד בניסן ר"ה למלכים ואמרי "למאי הלכתא ואמר רב חסדא לשטרות לא קשיא כאן למלכי ישראל כאן למלכי אומות העולם אלא הא דאמר רב חסדא "לא שנו אלא למלכי ישראל אבל למלכי א"ה מתשרי מנינן רב חסדא "מתני' אתא לאשמוע' לא רב חסד' קרא' אתא לאשמועי' איבעית אימא רב חסדא כר' זירא מתני לה דר' זירא אמר לתקופה ור"א היא דאמר "בתשרי נברא העולם רב נחמן בר יצחק אמר "[ש]) לדין דכתיב "מראשית השנה ועד אחרית שנה מראש השנה נידון מה יהא בסופה במאי דהתשרי הוא דכתיב "תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו "אי זהו חג שהחודש

הגהות הלבוש

פסקי תוספות

עין משפט נר מצוה

[illegible]

שהחדש מתכסה בו הוי אומר זה ר"ה וכתיב כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב. ת"ר כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב מלמד שאין ב"ד של מעלה נכנסין לדין אלא א"כ קידשו ב"ד של מטה את החדש תניא אידך כי חק לישראל הוא אין לי אלא לישראל לא"ה מנין ת"ל משפט לאלקי יעקב א"כ מה ת"ל כי חק לישראל מלמד שישראל נכנסין תחלה לדין כדרב חסדא דאמר רב חסדא מלך וציבור מלך נכנס תחלה לדין שנא' משפט עבדו ומשפט עמו מ"ט אי בעית אימא לאו אורח ארעא למיקם מלכא אבראי ואיבעית אימא מקמי דליפוש חרון אף: ולשמיטין: מנלן דכתיב ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ וגמר שנה שנה מתשרי דכתיב מראשית השנה ולגמר שנה שנה מניסן דכתיב ראשון הוא לכם לחדשי השנה דנין שנה שאין עמה חדשים משנה שאין עמה חדשים ואין דנין שנה שאין עמה חדשי' משנה שיש עמה חדשים: וליובלות: יובלות באחד בתשרי הוא יובלות בי' בתשרי הוא דכתיב בי"הכ תעבירו שופר הא מני ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא היא דתניא וקדשתם את שנת החמשים שנה מה ת"ל לפי שנאמר בי"הכ יכול לא תהא מתקדשת אלא מיום הכפורים ואילך ת"ל וקדשתם את שנת החמשים מלמד שמתקדש והולכת מתחלתה מכאן א"ר ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא מר"ה עד יום הכפורי' לא היו עבדים נפטרין לבתיהן ולא משתעבדין לאדוניהם אלא אוכלין ושותין ושמחין ועטרותיהן בראשיהן כיון שהגיע יום הכפורים תקעו בית דין בשופר נפטרו עבדים לבתיהם ושדות חוזרות לבעליהן ורבנן שנים אתה מקדש ואי אתה מקדש חדשים תניא אידך יובל היא מה ת"ל לפי שנאמר וקדשתם את שנת החמשים יכול כשם שמתקדש והולכת מתחלתה כך מתקדש' והולכת בסופה ואל תתמה שהרי מוסיפין מחול על קדש ת"ל יובל היא שנת החמשים שנת החמשים אתה מקדש ואי אתה מקדש שנת החמשים ואחת

ורבנן

רש"י

[illegible]

שהחדש [illegible]

תוספות

[illegible]

בעשרה [illegible]

ורבנן [illegible]

ואי

הגהות הלבוש.

כי חק לישראל. [illegible]

פסקי תוספות.

בד"ה שהחדש. [illegible]

ורבנן [illegible]

ואי [illegible]

ולאפוקי [illegible]

ורבנן שנת חמשים אתה מונה ואי אתה מונה שנת חמשים ואחת לאפוקי מדר' יהודה דאמר שנת חמשים עולה לכאן ולכאן קא משמע לן דלא. ומוסיפין מחול על קדש מנלן דתניא בחריש ובקציר תשבות ר"ע אומר אינו צריך לומר חריש וקציר של שביעית שהרי כבר נאמר שדך לא תזרע וגו' אלא חריש של ערב שביעית הנכנס לשביעית וקציר של שביעית היוצא למוצאי שביעית. ר' ישמעאל אומר מה חריש רשות אף קציר רשות יצא קציר העומר שהוא מצוה. ורבי ישמעאל מוסיפין מחול על קדש מנא ליה נפקא ליה מדתניא ועניתם את נפשותיכם בתשעה יכול בתשעה תלמוד לומר בערב אי בערב יכול משתחשך ת"ל בתשעה הא כיצד מתחיל ומתענה מבעוד יום מלמד שמוסיפין מחול על קודש אין לי אלא בכניסתו ביציאתו מנין ת"ל מערב עד ערב אין לי אלא יום הכפורים שבתות מנין ת"ל תשבתו ימים טובים מנין ת"ל שבתכם הא כיצד כל מקום שיש בו שבות מוסיפין מחול על קודש. ור"ע האי ועניתם את נפשותיכם בתשעה מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתני חייא בר רב מדפתי דתני חייא בר רב מדפתי ועניתם את נפשותיכם בתשעה וכי בתשעה מתענין והלא בעשירי מתענין אלא לומר לך כל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאילו

[illegible]

שהרי [illegible]

[illegible]

וקציר [illegible]

וקציר [illegible]

ורבי [illegible]

כל [illegible]

ורבי [illegible]

כאילו

הגהות הלבוש.

וקציר של שביעית היוצא. [illegible]

פסקי תוספות.

בד"ה ולאפוקי. [illegible]

בד"ה וקציר. [illegible] בד"ה ורבי עקיבא. [illegible]

הגהות מו"ה ואלף באסקאוויץ:

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

נ

נא

כאילו התענה תשיעי ועשירי. כלומר כאי' מצוה התענה [illegible]

יובל היא. [illegible]

מקרא נדרש לפניו ולא לפני פניו ולאחריו. [illegible]

דאפי' בחוצה לארץ. [illegible]

מבריך. [illegible]

מרכיב. [illegible]

כאילו התענה תשיעי ועשירי. ת"ר יובל היא אע"פ שלא שמטו אע"פ שלא תקעו יכול אע"פ שלא שלחו ת"ל היא דברי ר' יהודה ר' יוסי אומר יובל היא אע"פ שלא שמטו אע"פ שלא שלחו יכול אע"פ שלא תקעו ת"ל היא וכי מאחר שמקרא אחד מרבה ומקרא אחד ממעט מפני מה אני אומר יובל היא אע"פ שלא שלחו ואין יובל אלא א"כ תקעו לפי שאפשר לעולם בלא שלוח עבדים ואי אפשר לעולם בלא תקיעת שופר דבר אחר זו מסורה לבית דין וזו אינה מסורה לבית דין מאי דבר אחר וכי תימא אי אפשר דליכא חד בסוף העולם דלא משלח זו מסורה לב"ד וזו אינה מסורה לב"ד בשלמא לרבי יוסי כדקאמר טעמיה אלא לרבי יהודה מ"ט אמר קרא וקראתם דרור בארץ וקסבר מקרא נדרש לפניו ולא לפני פניו דכולה עלמא דרור לשון חירות מאי משמע דתניא אין דרור אלא לשון חירות א"ר יהודה מה לשון דרור כמדייר בי דייר ומוביל סחור' בכל מדינה אמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן זו דברי רבי יהודה ור' יוסי אבל חכ"א שלשתן מעכבות בו קסברי מקרא נדרש לפניו ולפני פניו ולאחריו והכתיב יובל הוא דאפילו בחוצה לארץ והכתיב בארץ הוא בזמן שנוהג דרור בארץ נוהג בחוצה לארץ בזמן שאינו נוהג בארץ אינו נוהג בחוצה לארץ: ולנטיעה: מנלן דכתיב שלש שנים ערלים וכתיב ובשנה הרביעית וילף שנה שנה מתשרי דכתיב מראשית השנה ולגמר. שנה שנה מניסן דכתיב ראשון הוא לכם לחדשי השנה דנין שנה שאין עמה חדשים משנה שאין עמה חדשים ואין דנין שנה שאין עמה חדשים משנה שיש עמה חדשים: ת"ר אחד הנוטע אחד המבריך ואחד המרכיב ערב שביעית שלשי' יום לפני ראש השנה עלתה לו שנה ומותר לקיימן בשביעית פחות משלשים יום לפני ראש השנה לא עלתה לו שנה ואסור לקיימן בשביעית ופירות

יובל היא. יובל אע"ג שלא שמטו כו'. [illegible]

[illegible]

ומותר לקיימן בשביעית. [illegible]

ופירות

הערות הלבוש.

מקרא נדרש לפניו. [illegible]

אחד הנוטע וכו'. [illegible]

פסקי תוספות.

בד"ה כאילו. [illegible]

— מרכיב. [illegible]

— ומותר. [illegible]

משנה ראש השנה

ופירות נטיעה ג אטורין עד ט"ו בשבט. דנהי לנטיעה ד"ה עין משפט נר מצוה

תמרי לשנין שרלה לשלם ט"ן בשבט כדדרים דבי יעלי הדסתוב ובשנה הרביעית ובשנה החמישית והלך הקנעני בשבט ד"ה הוסיל ורלה הוא נמחי שנה כדלמדי לקמן (לקמן ד"ד.)

ג"ה נפקא לינה בהלי דמסכתי ד"ה לשנין בשבט ג' יום לפני ד"ה דעלתה לו שנה ולא מלינן בחד ט"ו בשבט לומר ג' יום לפני ט"ו בשבט ויש הלכות נחלות שבתוב בהם ופירות שנה רביעית נחד דפרין לפי שנה רביעית עד דמפק, ושילה מחמת ובשבט הוא דהכתי לפ לחייב בהשתיית כלל דאתקן מחכמו ברביעי' קדש ט"ן בשבט לסרין לשהל, ומחטשלין ברביעית בחד בשבט לחד עדיי לאתרא ובהדם דשנה לסבמי מחב ובדי דפרק השנה לחנעה לסבדי עד דפרין לכו:

א בן פר בן שתים פר בן שלש אפי תימא ר"מ כי קאמר ר"מ יום אחד בשנה השוב שנה בסוף שנה אבל בתחילת שנה לא אמר רבא ולאו קו"ן הוא ובית נדה שאין תחילת היום עולה לה בסופה סוף היום עולה לה בסופה בתחילתה שנה שום אחד עולה לה בסופה אינו

ב) וטירות נטיעה ג אטורין עד ט"ו בשבט אם לעולה עולה ואם לרבעי רבעי מיה"מ א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן ובשנו בה משמיה דר' יוסי אמר קרא "ובשנה הרביעית ובשנה החמישית פעמים שברביעית ושדין אטור משום עולה ופעמים שבחמישי ועדין אטור משום רבעי ליכ דלא כר"מ דאי ר"מ הא אמר "יום אחד בשנה חשוב שנה דתניא פר האטור בתורה סתם בן עשרים וארבעה חדש יום אחד דברי ר"מ ר' אלעזר אומר בן עשרים וארבע חדש ול' יום שחיה ר"מ אומר כל מקום שנ' עגל בתורה סתם בן שנה בן בקר בן שתים פר בן שלש אפי תימא ר"מ כי קאמר ר"מ יום אחד בשנה השוב שנה בסוף שנה אבל בתחילת שנה לא אמר רבא ולאו קו"ן הוא ובית נדה שאין תחילת היום עולה לה בסופה סוף היום עולה לה בסופה בתחילתה שנה שום אחד עולה לה בסופה אינו

הגהות הלבוש.

פעמים שברביעית. ר"ה דף י"ז [ע"ל סוס' ד"ה נפקד].
— — סוכה דף ל"ט [ע"ב סוס' ד"ה ולפעמים].
ובית נדה שאין. ר"ה דף ג' [ע"ב סוס' ד"ה ואין].
סוף היום עולה. פסחים דף פ"ג [ע"ב סוס' ד"ה פ].

פסקי תוספות.

ברה ופירות. משנה שלשה יום לפני ראש השנה עולה לו שנה פירות דעשי לפירות עד שיעור:

עין משפט נר מצוה

[illegible]

מסורת הש"ס

[illegible]

אינו דין שיום אחד עולה בתחלתה ואלא
מאי ר"א שלשים בעי דתנן *) אין
נוטעין ואין מבריכין ואין מרכיבין ערב שביעית
פחות מל' יום לפני ר"ה ואם נטע והבריך
והרכיב יעקור *דברי רבי אליעזר) רבי יהודה
אומר *כל הרכבה שאינה קולטת בג' ימים
שוב אינה קולטת ר' יוסי ור"ש אומרים) שתי
שבתות ואמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה
לדברי האומר ל' צריך ל' ושלשים לדברי
האומר ג' צריך ג' ושלשים) לדברי האומר ב'
שבתות צריך שתי שבתות ושלשים יום וא"ג
כר' יהודה ס"ל ג' ושלשים בעי אלא לעולם
ר"מ וכי קאמר ל' לקליטה אי הכי ל"א בעי
קא סבר יום ל' עולה לכאן ולכאן א"ר יוחנן יא.
ושניהן מקרא אחד דרשו *ויהי באחת ושש
מאות שנה בראשון באחד לחדש ר"מ סבר
מדאכתי יום אחד הוא דעייל בשנה וקא קרי
ליה שנה שמע מינה יום אחד בשנה חשוב
שנה ואידך אי כתיב בשש מאות ואחת שנה
כדקאמרת השתא דכתיב באחת ושש מאות
שנה שנה אשש מאות קאי ומאי אחת
אתחלתא דאחת קאמר ור"א מ"מ דכתי'
בראשון באחד לחדש מדאכתי יום אחד הוא
דעייל בחדש וקא קרי ליה חדש ש"מ יום אחד
בחדש חשוב חדש ומדיום אחד בחדש חשוב
חדש *) ל' יום בשנה חשובין שנה וחדש יא.
למנויין ושנה למנויי (מכלל דתרוייהו סבירא
להו בניסן נברא העולם) תניא ר"א אומר
בתשרי נברא העולם בתשרי נולדו אבות בתשרי
מתו אבות בפסח נולד יצחק *בר"ה נפקדו
שרה רחל וחנה בר"ה יצא יוסף מבית האסורין
בראש

[illegible]

יום [illegible]

מדאכתי [illegible]

מכלל [illegible]

בראש

הגהות הלבוש. [illegible])

יום ל' עולה לכאן ולכאן. [illegible]

וחדש למנויין ושנה למנויי. [illegible]

— — — — [illegible]

בראש השנה נפלה שבועה ומפטירתו נחמיה. ר' יהושע עין משפט
יהודה נתן ערוב בכרי' ולקו ע"ם שהחמירו החכמים נר מצוה
בניסן והשמיט האחרון ר"ג חזר בהקהל בעידן (ס"ג פ"ג) ומעל הקהל
לא פסקה שבועה עד תמיד:

לקומתם לשעת לגמיעה. נ
לגמיעתם לפון ויהי מהו לעשותם גני (יבמות כ"ח) א) מוד ע"א תוס'
דרך נתהם חים ושק כמגדלים [גדלים] גנני נמה כרשת ונקומת ד"ה גנים
וכל זה היה בהעשה בדמעי ע"ש כ"ו
בתחילת יצחק ומולאי נפקי מדמיה נהלה. (ע"ש תוס' מולין ס'. ד"ה לא הקדח וכו' ד"ה נמה העזרה):

שנולדו בי שחתי שולם.
דלמ"ג דלייל קדי
לי' אין לא קיים היהי כיהי נרים פיקדון (דף כ': [ד"ה נחתם]):

את הכסף יהיה לאלה. נסוף
החולן (דף נ'. ומם) את'
לאו סני הוזות:

אלא דקלי נחא וקלחד לה
נעיכן. קנים דהחמת'
יומה דנחמרי ניהול לנדהם לנניכו
דנכם' בסיכה לת הכושלי' (ד"ם ע"ו:)
לאה נמליכי של הילה נהו לעלו
הלאכי' ולה נלאה לי לישנה לניב
לא כמת חים וכמדקק דל' לשלשה
[פרק כ"ם] ניה לאחרי' דני' הכ ניהול
ע"ם והמת' הת דלמ' נחנ לאו דוק' נ"ל בקומתן
דכני יהים לפני החנ הים ניין
דניהול כי' הכ ולה על נב דהחמת
הכת לישנה לחמן הכי קלאה
לאישנה לחמן לאה החנ את הקיים'
ניה דכלילו קייני נחנ דלי ניין
דלא הוה כו כי לם כמי יהי' לפני
ולהלי דהמקנין דילי' נמנמת
יולי' לחקומעין לא הר' ניין נמניי
מנה חשיבה' החים דכי הללים נאי
יהי מוחלם נבלה ניה גליל מחיקי
נחנ ולפנה דלהים ניום לחדון של
מנה לגא הכו' לאחרי' נפל' שולם
ונהוביאם' נפרש' ולקנו נני ישהלל
הרשיהם (לאחרי') דנב"ו נניכן ר'
נילה יהחן [ויהיה כניני לחהכת
דלקאה נהי נב"ו נניכן דנר הקנ"ם
עם לנרהם נב"ו נניכן נאי הללאי'
(נמהר) ול' יחיה כניה נהר יכי
ניחשיב לל נמה ולחנה מנה
ויללנו נגליו הם נמה ולחדיכן
נניללי' דנה ניהי ושני שהנה
לאה לאחר' נמנמה היה וכל הני
לא ס"ל דלחשה לחנה לגך נמה (ל' נרון)
היה לחשה לחמן לגא כלחה
להשה כיה מהלי נמה ון תני'
[לחקנים נשה היה נשה דלחמן
קיימן ונמה' לא דכחיב נפרשת
הילא לפני חנה לך ניה ליעשה
היה נמנמ הלחמת (נרלחים י"ז)
ולחני' [נחנדם חנמחנה *] מלאה
סכיה לו קיימת נגהול דלמנמ
לחמת על כיומך דנב"ו נניכן
נאה ונו היה נהול ונו ניום
נאו חלאכים נמנמ א לחנת דכל
הני דלחני' נהלני' הוה היני לקי'
לחנה קיל דלעשה היה נמנמ
לחמת ולל יחכן לעה מנמני
נמנמ ולא נהיל שר תמני ולגא
איילן לקקיעין לחנה ושה הכחיב
נמנמ היום היה (שם) נו ניום
מעלו על ולעשה כ"ת דהני דלחני
נקנמי קניל לחו מני יהיה
דלחה נניכן נגהל השלם ולהני
דלה נמנמ לחמת גלעשה היה היעו לעשה לאר דני"כ לאר לי ולקוב לכנות כלעשה לעשה היה דלמן על מנמ לחמת:
לילה

הערות הלבוש.

לבשו כרים הצאן. ד"ה קו א' (ס"ל תוס' ד"ה נמה).

עין משפט נר מצוה

לילה החמישי ועד עין האחרון. וז' יהושע תרתי משמע היו דכולה שוה והשומר עין האחרון כיוצא בשניהם (ק"ק ס"ו) והקדם מדבש כוכות ולא חייש לתירוץ:

יום שחל ביום שוקע ביום. נרכי' טרילמים דר' אלעזר נגי ר' נחמיה הקשה הקב"ה עליהן השמש ברחמי והעלה ביום ויום ובחילוים דר' יהושע נגי ר' נחמיה גרם יום שחל ביום שולה ותקע גרים לישבח ולפן הסדר כן דעגיגן מלה שולה בתחילת היום ושוהה שתי שעות עם חלק ה' שעות מכן דוך כל חזל שוהה שתי שעות כיוצא בזה (ר"ק ו:) ותקע לחודי שר שעות עד לאחר לריבי הדבוק וקיימת ביום נאחרי רבי יהושע וש עם השלות לחודי כענגן חש"ק נר"ד ד"ג חזל"ג ים שקבעו עגגול עגגול עגגה נשמש להשלה ותגלגל ביום ותכוחתיל לאחר לעגי' ותחיל שכגדו לשקוע וכל חדש מיכן שלה שול' לאחר הנקר לו מעבו ותחגים שקע כגדו ושור שלחר שלה ותחגים ביחי' וכל יחי לחיל שולה בתחילת היום ושקוע שקע כגדו וכן הולך כדך כולם דכל לחד ותחגים חדש ולאחר עם (ק"ק ס"ח:) דכיוחם אנ כלם וכיון דשור פתחיל לעגי' בחיל בתחיל' היום הכלל דכגר שלה שול' כול' עד כיחם הגל בגגדו ותחגים עקדש שולה בתחיל' היום תחיל שור שכגדו לשקוע שקוע שלה כול' עם הגל בגגדו ולפי זה הכדך קיימי כיון לריבי"ה דם' החקגל (ק"ק ו:) הריבי שגם ולא כחו שבי' שם שקוע' דהיינו לחד וגבי חרחגן גרסי' השיעות החיגשען וגבי ליל החגגרן דלף ע"ם מרגישה דשגוגה יחדית גרחגן ג"ת דבי לוריבי"ה כיכתיב (יהושע ג') והיודן חלף שן כל גדודיו כל יחי קיול ולאחר גם' גחה שגה (ק"ק ס"ה. וגם) וגם' בחיל דגר' (ק"ק ס"ג. וגם) שגיה דשמואל שגיר לגגריה דקלף ביחי דשגיה חלף ביחי החגרי. [וגרסיגן בשחוך עגלחה לר"ש היינו דשגיה חלף לר' יהושע חלי יחים]:

אלא

עדות ביהוסף שבו בצאתו וגו' ר"ה בטלה עבור מאבותינו במצרי' כתי' הבא "והצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים וכתיב התם "הסירותי טיפל שכמו בגיון נגאלו בראית' בתשרי עתידין ליאל אתיא שופר כתיב הבא "תקעו בחדש שופר וכתיב התם "ביום החוא יתקע בשופר גדול ר' יהושע אמ' בגיון נגאלו בגיון עתידין לגאל מגלן אמר קרא "ליל שבורי ליל המשומר וגא משישת יכי בראשית ואידך "לילה המשומר וגא מן המיוחן ואידך "לטעמיתו דתגי "בשנת שש מאות שנה לחיי נח בחדש השני בשבעה עשר יום לחדש ר' יהושע אומ' אותו היו"ן באייר היה יום שטול ביטה שוקע ביום וטיעיטו מתגיעים ובתוך ששיטו טיעשיתן שיטה הקב"ה עלידם טיעשה בראשית והעלה טול ביטה ביום וגטל שני טוכבים מכיטיה והביא טבול לשלם ר' אלעזר אומר אותו היום י"ן במרחשון היה יום שטול ביטה שול' ביום וטיעיטו מתגברי

וכיוצא

עין משפט נר מצוה

ג) ירוש' ר"ה פ"ג ה"ה מ"ב ע"ג מיון מה ר"ה פרק ג' ה"ב ע"ב ד"ה

(ג' מגלה דף יחיד פיון ה"ב ד"ה ר"ה)

פסחים דף ק"ח: [נ' נמוק' תוספות ד"ה ביום. ועיין ביחיד]

הגהות הלבוש.

שמול ביטה שוקע. פסחים דף נ"ד [ע"פ תוס' ד"ה מכולם].
— — נדה דף כ"ו [ע"פ תוס' ד"ה מן].

פסקי תוספות.

בד"ה יום. עליית מלות:

מסורת הש"ס [illegible]

עין משפט נר מצוה [illegible]

ומתוך ששינו מעשיהם שינה הקב"ה עליהם מעשה בראשית והעלה מזל כימה ביום ונטל שני כוכבים והביא מבול לעולם בשלמא לר' יהושע היינו דכתיב שני אלא לר"א מאי שני שני לדין בשלמא לר' יהושע היינו דשינה אלא לר"א מאי שינה כדרב חסדא דאמר רב חסדא ברותחין קלקלו וברותחין נידונו ברותחין קלקלו בעבירה וברותחין נידונו כתיב הכא וישכו המים וכתיב התם וחמת המלך שככה ת"ר חכמי ישראל מונין למבול כר' אליעזר ולתקופה כר' יהושע חכמי אומות העולם מונין אף למבול כרבי יהושע: ולירקות: תנא לירקות ולמעשרות ולנדרים לירקות מאי נינהו מעשר ירק היינו מעשרות תנא דרבנן וקתני דאורייתא וליתני דאורייתא ברישא איידי דחביבא ליה אקדמיה ותנא דידן תנא דרבנן וכ"ש דאורייתא וליתני מעשר אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן וליתני ירק הרי נמי ירק דתנן ירק הנאגד משיאגד ושאינו נאגד משימלא את הכלי ת"ר ליקט ירק ערב ר"ה עד שלא תבא השמש וחזר וליקט

משתבא

אלא לר' אליעזר [illegible]

למבול כר' אליעזר [illegible]

ולירקות ולנדרים [illegible]

תנא דרבנן [illegible]

[illegible]

איידי דחביבא ליה אקדמיה [illegible]

אחד מעשר בהמה [illegible]

ירק הנאגד משיאגד. [illegible]

משימלא את הכלי. [illegible]

משתבא

הגהות הלבוש.

ולתקופה כר' יהושע. [illegible]

ולירקות. [illegible]

מאי נינהו מעשר. [illegible]

עין משפט נר מצוה

משתבא

משתצמח

סא

התבואה

סב

סג

סד

סה

סו

משתבא השמש אין תורמין ומעשרין מזה על זה לפי שאין תורמין ומעשרין לא מן החדש על הישן ולא מן הישן על החדש ואם היתה שניה נכנסת לשלישית מעשר ראשון ומעשר שני שלישית מעשר ראשון ומעשר עני מנה"מ א"ר יהושע בן לוי כי תכלה לעשר את כל מעשר תבואתך בשנה השלישית שנת המעשר שנה שאין בה אלא מעשר אחד הא כיצד מעשר ראשון ומעשר עני ומעש' שני יבטל או אינו אלא אף מעשר ראשון נמי יבטל תלמוד לומר ואל הלוים תדבר ואמרת אליהם כי תקחו מאת בני ישראל את המעשר אשר נתתי לכם מאתם בנחלתכם הקישו הכתוב לנחלה מה נחלה אין לה הפסק אף מעשר ראשון אין לו הפסק (ותני אידך) כי תכלה לעשר וגו' שנה שאין בה אלא מעשר אחד הא כיצד מעשר ראשון ומעשר עני ומעשר שני יבטל יכול אף מעשר ראשון נמי יבטל ת"ל ובא הלוי כל זמן שבא תן לו דברי ר' יהודה ר' אליעזר בן יעקב אומר אינו צריך הרי הוא אומר ועל הלוים תדבר ואמרת אליהם כי תקחו מאת בני ישראל את המעשר אשר נתתי לכם מאתם בנחלתכם הקישו הכתוב לנחלה מה נחלה אין לה הפסק אף מעשר ראשון אין לו הפסק: ולנדרים וכו': ת"ר המודר הנאה מחבירו לשנה מונה שנים עשר חודש מיום ליום ואם אמר לשנה זו אפי' לא עמד אלא בעשרים ותשעה באלול כיון שהגיע יום אחד בתשרי עלתה לו שנה אפילו למאן דאמר יום אחד בשנה אינו חשוב שנה לצעורי נפשיה קביל ליה והא איצטער ליה ואימא ניסן בנדרים הלך אחר לשון בני אדם תנן התם והתלתן משתצמח התבואה והזיתים משיביאו שליש מאי משתצמח משתצמח לזרעים התבואה והזיתים משיביאו שליש מנה"מ אמר רב אסי אמר רבי יוחנן ואמרי לה משמיה דרבי יוסי הגלילי אמר קרא מקץ שבע שנים במועד שנת השמיטה בחג הסוכות שנת השמיטה מאי עבידתיה בחג הסוכות שמינית היא אלא לומר לך כל תבואה שהביאה שליש בשביעית לפני ר"ה אתה נוהג בו מנהג שביעית בשמינית אמר ליה ר' זירא לרב אסי

ודילמא

מנהג

אלא

עין משפט נר מצוה | מסורת הש"ס

סו
סח
סט

[illegible]

אלא [illegible]
וקרי [illegible]
חסר [illegible]
ולא [illegible]
דאקריבו [illegible]

ודילמא לא עייל כלל וקאמר רחמנא תשמט ותיזיל עד דגרסיכו לא סלקא דעתך דכתיב וחג האסיף בצאת השנה מאי אסיף אילימא חג הבא בזמן אסיפה הכתיב באספך אלא *מאי אסיף קצי' וקים להו לרבנן דכל תבואה שנקצר' בחג בידוע שהביאה שליש לפני ר"ה וקא קרי לה בצאת השנ' א"ל ר' ירמי' לר' זירא וקים להו לרבנן בין שליש לפחות משליש א"ל *לאו אמינא לך לא תפיק נפשך לבר מהלכתא כל מדות חכמים כן הוא *ג) בארבעים סאה הוא טובל בארבעים סאה חסר קורטוב אינו יכול לטבול בהן ג) כביצה מטמא טומאת אוכלין כביצה חסר שומשום אינו מטמא טומאת אוכלין ג) ג' על ג' מטמא מדרס ג' על ג' חסר נימא אחת אינו מטמא מדרס הדר א"ר ירמיה לאו מילתא היא דאמרי דבעי מיניה חבריי מרב כהנא עומר שהקריבו ישראל בכניסתן לארץ מהיכן הקריבוהו אם תאמר דעייל ביד נכרי *קצירכ' אמר רחמנ' ולא קציר נכרי ממאי דאקריבו דילמא לא אקריבו לא ס"ד דכתיב *ויאכלו מעבור הארץ *ממחרת הפסח ממחרת הפסח אכול מעיקרא לא אכול דאקריבו עומר והדר אכלי מהיכן הקריבו אמר להן כל שלא הבי' שליש ביד נכרי ודילמא עייל ולא קים להו אלא קים להו ה"נ קים להו ודילמא לא עייל כלל אבל הכא דעייל ריבע בין שליש לפחות משליש לא קים להו לא סלקא דעתך דכתיב *והעם עלו מן הירדן בעשור לחדש ואי ס"ד דלא עייל כלל בחמיש' יומי מי קא מלא אלא מאי דעייל רבעא או דנקא אכתי בחמשה יומי מי קא מליא אלא מאי אית לך למימר *ארץ צבי כתיב בה ה"נ ארץ צבי כתיב בה מתקיף לה ר' חנינא ומי מצית אמרת דהאי אסיף קציר הוא והכתיב *באספך מגרנך ומיקבך ואמר מר *בפסולת גורן ויקב הכתוב מדבר א"ר זירא הא מילתא הואי בידן ואתא ר' חנינא שדא ביה *נרגא אלא מנלן כדתני' ר' יונתן בן יוסף אומר *ועשת את התבואה לשלש השנים

אל

[illegible]

ומהיכן [illegible]

הכא [illegible]

אל

הגהות הלבוש.
וקים להו לרבנן. [illegible]
בפסולת גורן ויקב. [illegible]
א"ר זירא הא מילתא. [illegible]

עין משפט
נר מצוה

אל תקרי לשליש אלא לשליש והא מיבעי ליה לגופיה כתיב קרא אחרינא ׳וזרעת את השנה השביעית ואכלתם מן התבואה ישן עד השנה התשיעית תנן התם ׳) האורז והדוחן והפרגין והשומשמין שהשרישו לפני ר״ה מתעשרין לשעבר ומותרין בשביעית ואם לאו אסורין בשביעית ומתעשרים לשנה הבאה אמר רבה אמור רבנן ׳) אילן בתר חנטה ׳) תבואה וזיתים בתר שליש ׳) ירק בתר לקיטה הני כמאן שויוהו רבנן הדר אמר רבה מתוך שעושין פרכין פרכין אזלי רבנן בתר השרש א״ל אביי וצבור גורנו לתוכו ונמצא תורם מן החדש שבו על החדש שבו מן הישן שבו על הישן שבו מי לא תנא ר׳ יוסי בן כיפר אמר משום ר״ש שזורי ׳) פול המצרי שזרעו לזרע מקצתו השריש לפני ר״ה ומקצתו השריש לאחר ר״ה אין תורמין ומעשרין מזה על זה לפי שאין תורמין ומעשרין לא מן החדש על הישן ולא מן הישן על החדש כיצד הוא עושה צובר גורנו לתוכו ונמצא תורם ומעשר מן החדש שבו על החדש שבו ומן הישן שבו על הישן שבו אמר ליה ר״ש שזורי קאמרת ר״ש שזורי סבר ׳יש בילה ורבנן סברי אין בילה א״ר יצחק בר נחמני אמר שמואל ׳הלכה כר׳ יוסי בן כיפר שאמר משום ר״ש שזורי מתקיף לה ר׳ זירא וכי אמר שמואל הכי והאמר שמואל לכל אין בילה חוץ מיין ושמן אשתמיטתיה הא דאמר שמואל ׳) הכל הולך אחר גמר פרי וצריכא

[illegible]

הגהות הלבוש. [illegible]

יש בילה. [illegible]

הכל הולך אחר. [illegible]

ביסו"ס ובמיכא. הני תלת דשמואל הלכה כר"ש מדידי ולכל מן בילה והכל
הולך אחר נשר פרי: כרבנן סבירין ליה. ולית הלכתא כוותיה ולית
לן תקנה לאחים ואין מתעברא אלא ר"ח תדיתין עלויי ותקדים אחד
נפי חצרן אחרים של אחרים ואין של מכון: קשיא דשמואל אדשמואל
הכא לאחר שהלך הלכה כר"ש ויש בילה ואכל מן הכל הולך כר'. לתירוצ
דמולים אחים הוא הלכה כר"ש ולאו
דשמואל: ביתי דקמני
לאחר שהלך הלכה כר"ש
כ"ם ומכחשין לאחר ר"ח ויש בשדה
נאחים אחים דהולכין אחר אחר
נשר פרי לפי הנראה היתים אחר
אחר: ולמאחרין הני תרתי. ודלמא
שמואל הכל הולך אחר נשר פרי
דמאחרין דקתני הלכה כר"ש
לאו אחים בילה אלא אחים כר"ש
אחים בילה ליה ליה דאי ליה
ליה בילה לאחרין הכל הולך
אחר נשר פרי: נהמלן כיצד מכרך
ומיקנך. הכלן כיצד מכרי לקנטא
אחן אחים ואין הדברים, אחר לקיטת
נאחוזות, בשלמא כל אחים אלא הכא
בלוזות נתן ויקב מהלכה נהן
תדיה אחר אחים אלים הרי
מהלכ' אחן אחר אחים נתדיה
מהאחין אלים אלהן היה ניהלן
מחזקת, אחה לאחרים ליקוד בחזקת
לה כל כך. לכך הלכו נאחין אחר
אחים אבל נדיל, מדיוחיו ש"מ מהשלש
אחר האחין לאחי אחים הוא: יכול
יהקוק מנדיל של הי אחים הגדלה.
ומיהו אחים לקיחון מהרי נאחין
אחר, ואחר אחרת ונדיל: הוא היה.
אם הי נאחים אחרו אחיים נדיליס
של יחים: על כל היה. אף על אחרון
אחזון ואחרון אחרון האיד בשבון
מלוזה (הנדיס ר"ת) ואחקיים נדלנך
כגן היהן אחם גן היהן דלכו
נהחקלה: בגלים הסריסי. ניש' ולי
בגל"ש אחין נשבון נחלין נאחי
בגל": ושל אחרי אחרש ליהן.
דלי אחרו לאחש קאחית הוא ולא
הילכו כו אלא לאחר אחרים:
בגיהבו. בגון אחנש אחים הוא ולא
אחקו אלאי יום לאחי ר"ח ולקבל
לאחר ר"ח וכי הא אחנית' דאחן נאחים [ב"ב ה' ב'] בגלים
אחריסי' כי' ר"י הגלילי אין ליח הא אחנית' דכיון דאחנש הוא
אלאים יום לאחי ר"ח אחלוקי נדיל על הי אחם אשבחה ולא"ש הרי
נדיל' על כל יום ואחשבחה לאחה אחי' הוא אחרים ליקבע
ר"ש אחין ליח הא אחכיהן אחנש אחן אחים כ' יום לאחי ר"ח אחשבח
לאשבח ואחרים אשאי' ב"ם יהודאי ס"ל אנח אחכיון אחנש אחן
הוא אלאים יום לאחי ר"ח אחשבח כגאל כלאחר אחן אחיכן לאחשבח
ברי"ח [דהם] לא נאחקבלי הגאל הוא אחים אחן אלאים יום
כי אם אחי נאחים יליף אחורת יקוח הנדילין על כל היה ואנאנשי
אחרות אחם הגאל דאחקבלי אחי נאחים ואחשבחין לאשבח דאחן על
גלגים הבריסין ואול האחרי לאחנש אחן היה אלאים יום לאחי ר"ח לאחי
לקיאחן לאיבר אלילות אחקבלי אחים אחלה אחר יקוח אלאן אחן דאחן נאך לא יליף אחדין יהך ואנאלה
דאשר' גלגים הבריסין אחקחקין לאחה נאשקלה לאח לאלאים יום ואיבר לאיבר אם אחקח אלאים יום לאחי ר"ח אחלוקי
אחלה אחר אחשלח להם אבאיאים לאיבר אחרין אבאיאים יום ואחר אלאים יום לאחי ר"ח אחלוקי
אחלה' קיאחם אבל יהך אחדאי לאיבר לאחקחקי אחהיר ואחפי אחנש אחני היה כגאל אלאים יום לאחי ר"ח אבאלה דאשר' אבל כל אחם ולא נאחני
נאן אבאיאים אילוך לאי אחלוקי אלא אבאיאים אחרים אבאיאים יום לאחי ר"ח אבאלה דאשר' אבל כל אחם ולא נאחני
אחן ביאשה ואלה אחרש נאחלוקי ואחלוקי אחבריחי אחנשן אחשה. אבאר אבר היה יהיה אחבאיאים אחרים
קאחר. ואבירן היה אחקחקה אחנחן כל אחן דבירן היה אחקחקה אחנחן אבירן לא אחיש אחן אחחנחה ולא אחים לאחם לאקיבש ר"ח אר אחד:
אבילוח לאיבר. פילוח לאיבר לאחרון: אחי אלאים. אחבאר אחי אבאנים יום ואחבאר אחי אבאנים אחרים אבאיים אבאיים אבאיאים לאבילאים:

אחר

הגהות הלבוש.

מה נתן ויקב מיוחדין. קידושין דף נ' (ב"ח תוס' ד"ה אם).
הואיל ויצאו רוב נשמו. ר"ה דף י"ד (ב"ח תוס' ד"ה ומיהו).

עין משפט נר מצוה

לרבעי. [illegible]

ולשביעית. [illegible]

אחד כדברי בית שמאי ואחד כדברי בית הלל ר' יוסי בר יהודה אומר לא כמנהג ב"ש ובה"ה נהג בה אלא כמנהג רבן גמליאל ור' אליעזר נהג בה דתנן* אתרוג שוה לאילן בג' דרכים ולירק בדרך אחד שוה לאילן בג' דרכים לערלה ולרבעי ולשביעית ולירק בדרך אחד שבשעת לקיטתו עישורו דברי רבן גמליאל ר' אליעזר אומר אתרוג שוה לאילן לכל דבר ומי עבדינן כתרי חומרי והתניא *לעולם הלכה כדברי ב"ה והרוצה לעשות כדברי ב"ש עושה כדברי ב"ה עושה מקולי ב"ש ומקולי בית הלל רשע מחומרי ב"ש ומחומרי ב"ה עליו הכתוב אומר *והכסיל בחושך הולך אלא אי כב"ש בקוליהון ובחומריהון אי כב"ה בקוליהון ובחומריהון ר"ע* גמרי' אסתפק ליה ולא ידעא' בית הלל בא' בשבט (אמר) אי בט"ו בשבט (*אמר) ר' יוסי בר יהודה אומר לא כמנהג בית שמאי ובית הלל נהג בה אלא כמנהג רבן גמליאל ור' אליעזר נהג בה באחד בשבט כבית שמאי נהג בה א"ר חנינא ואיתימא ר' חנינא הכא באתרוג שחנטו פירותיה קודם ט"ו דאורך שבט עסקינן ובדין הוא אפילו קודם לכן *ומעשה שהיה כך היה רבינא אמר כרוך ותני לא אחד בשבט היה אלא ט"ו בשבט היה ולא כמנהג בית שמאי ובית הלל נהג בה אלא כמנהג רבן גמליאל ור' אליעזר נהג בה אמר רבה בר רב הונא השתא דאמר רבן גמליאל אתרוג אחר לקיטתו עישורו כירק ר"ה שלו תשרי מיתיבי ר' שמעון בן אליעזר אומר *) ליקט אתרוג ערב ט"ו בשבט עד שלא תבא השמש וחזר וליקט משתבא השמש אין תורמין ומעשרין מזה על זה לפי שאין תורמין ומעשרין לא מן החדש על הישן ולא מן הישן על החדש *) היתה שלישית נכנסת לרביעית שלישית מעשר ראשון ומעשר עני רביעית מעשר ראשון ומעשר שני

כאן

[illegible]

הכסיל בחושך הולך. אפילו יודע כאלו הלכה ומחמיר על [illegible]

הגהות הלבוש.

ומי עבדינן כתרי חומרי. [illegible]

באתרוג שחנטו פירותיה. [illegible]

עין משפט נר מצוה

[illegible]

מסורת הש"ס

[illegible]

דחדשים

[illegible]

מאן שמעת ליה דאזיל בתר לקיטה ר"ג וקתני שבט אלא אי אתמר הכי אתמר אמר רבה בר הונא אע"ג דאמר רבן גמליאל אתרוג אחר לקיטה כירק ראש השנה שלו שבט מאי שנא התם דקתני אם היתה שניה נכנסת לשלישית ומאי שנא הכא דקתני אם היתה שלישית נכנסת לרביעי' מילתא אגב אורחיה קא משמע לן דאתרוג קשיא ליה ידא ואידי דמשמשי בה כולי עלמא בשביעית לא מטעה פירי עד תלת שנין בעא מיניה ר' יוחנן מרבי ינאי אתרוג ר"ה שלו אימתי אמר ליה שבט שבט דחדשים או שבט דתקופה א"ל דחדשים בעא מיניה רבא מרב נחמן ואמרי לה רבי יוחנן מרבי ינאי היתה שנה מעוברת מהו א"ל הלך אחר רוב שנים אמר רבה אתרוג בת ששית שנכנסה לשביעית פטורה מן המעשר ופטורה מן הביעור ובת שביעית שנכנסה לשמינית פטורה במעשר וחייבת בביעור א"ל אביי בשלמא סיפא לחומרא אלא רישא פטורה מן הביעור אמאי דאמרינן זיל בתר חנטה אי הכי תיחייב במעשר א"ל יד הכל ממשמשין בה ואת אמרת תיחייב במעש' ורב המנונא אמר [י] בת ששית שנכנסת לשביעית לעולם ששית ובת שביעי' הנכנסת לשמינית לעולם שביעית מיתיבי ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש אתרוג בת ששית שנכנסת לשביעית פטור' מן המעשר ופטור' מן הביעור שאין לך דבר שחייב במעשר אלא אם כן גדל בחיוב ונלקט בחיוב ובת שביעית שנכנסת לשמיני' פטורה מן המעשר ופטורה מן הביעור שאין לך דבר שחייב בביעור אלא אם כן גדל בשביעית ונלקט בשביעית רישא קשיא לרבה סיפא קשיא בין לרבה בין לרב המנונא תנאי היא דתניא *אמר רבי יוסי אבטולמוס העיד משום חמשה זקנים אתרוג אח' לקיטתו למעשר ורבותינו נמנו באושא ואמרו [י] אחר לקיטתו בין למעשר בין לשביעי' שביעית כאן דבר שביה

חסורי

תוספות

בשלמא [illegible]

יד [illegible]

שאין [illegible]

שאין [illegible]

ורבותינו [illegible]

[illegible]

הגהות הלבוש.

אתרוג בת ששית. [illegible]

עין משפט נר מצוה

פא

פב

פג

פד

התורי מיחסר והכי קתני אתרוג אחר לקיטתו למעשר ואחר חנטה לשביעית ורבותינו נמנו באושא אחר לקיטתו בין למעשר בין לשביעי' איתמר רבי יוחנן ור"ל דאמרי תרוייהו אתרוג בת ששית שנכנסה לשביעית לעולם ששית כי אתא רבין א"ר יוחנן אתרוג בת ששית שנכנסה לשביעית אפילו כזית ונעשית ככר חייבין עליה משום טבל. ת"ר אילן שחנטו פירותיו קודם ט"ו בשבט מתעשר לשנה שעברה אחר ט"ו בשבט מתעשר לשנה הבאה א"ר נחמיה בד"א באילן שעושה שתי בריכות בשנה שתי. בריכות סלקא דעתך אלא אימא כעין שתי בריכות אבל אילן העושה בריכה אחת כגון דקלים וזיתים והרובין אע"פ שחנטו פירותיהן קודם ט"ו בשבט מתעשרין לשנה הבאה א"ר יוחנן נהגו העם בחרובין כרבי נחמיה איתיבי' ריש לקיש לר' יוחנן בנות שוח שביעית שלהן שנייה מפני שעושות לשלש השנים אשתיק א"ל ר' אבא הכהן לר' יוסי הכהן אבאי אישתי' ליבא ליה אימא לך אנא רבי נחמיה ואת אמרת לי רבנן משום דאמר ליה שבקת רבנן ועבדת כרבי נחמיה וליבא ליה קאמינא לך נהגו ואת אמרת לי איסורא דאמר ליה במקום איסורא כי נהגו שבקינן (ליה) וליבא ליה כי אמינא לך אנא מעשר חרובין דרבנן ואת אמרת לי שביעית דאורייתא אלא א"ר אבא הכהן תמיהני אם השיבה ריש לקיש לתשובה זו אם השיבה הא אותב' אלא אימא אם קיבלה ר' יוחנן אם לא קיבלה:

מתני':

ורבותינו נמנו באושא. [illegible]

שתי בריכות. [illegible]

כגון הזיתים והדקלים. [illegible]

נהגו העם בחרובין כר' נחמיה. [illegible]

בנות שוח. [illegible]

שבקת [illegible]

משום [illegible]

וכי [illegible]

בפסח

הגהות הלבוש.

אפילו כזית ונעשית. ר"ה דף י"ד [ע"ש תוס' ד"ה ולשביעית].

— — סוכה דף מ' [ע"ש תוס' ד"ה ולשביעית].

בנות שוח שביעית. ע"ז דף י"ד [ע"ש תוס' ד"ה בנות].

מעשר חרובין דרבנן. קדושין דף ב' [ע"ש תוס' ד"ה אבל].

מתני׳: בארבעה פרקים העולם נידון בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן בר״ה כל באי העולם עוברין לפניו כבני מרון שנא׳ היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם ובחג נידונין על המים: **גמ׳:** הי תבואה אילימ׳ הא תבואה דקיימ׳ כל הני הרפתקי דעדו עלה אימת איתדון אלא תבואה דמיזדרעא למימרא דחד דינא מתדנא והתניא תבואה שאירע בה קרי או אונס קודם הפסח נידונת לשעבר לאחר הפסח נידונת להבא אדם שאירע בו קרי או אונס קודם יה״כ נידון לשעבר לאחר יה״כ נידון להבא אמר רבא ש״מ תרי דיני מתדנא אמר אביי הלכך כי חזי איניש דמצלח זרעא אפלא ליקדי׳ ולירע הרפא דעד דמטי למידניה קדים סליק מני מתני׳ לא ר״מ ולא רבי יהודה ולא ר׳ יוסי ולא רבי נתן דתני׳ הכל נידונים בר״ה וגזר דין שלהם נחתם ביה״כ דברי ר״מ ר׳ יהודה אומר הכל נידונין בר״ה וגזר דין שלהם נחתם כל אחד ואחד בזמנו בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן בחג נידונין על המים ואדם נידון בר״ה וגזר דין שלו נחתם ביה״כ ר׳ יוסי אומר אדם נידון בכל יום שנאמר ותפקדנו לבקרים ר׳ נתן אומר אדם נידון בכל שעה שנאמר לרגעים תבחננו וכי תימא לעולם ר׳ יהודה היא וכי קתני מתני׳ אגזר דין אי הכי קשיא אדם אמר רבא האי תנא דבי ר׳ ישמעאל היא דתנא דבי ר׳ ישמעאל בארבעה פרקים העולם נידון בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן בחג נידונין על המים ואדם נידון בר״ה וגזר דין שלו נחתם ביה״כ וכי קתני מתני׳ אתחיל דין אמר רב חסדא מאי טעמא דרבי יוסי כדקאמר טעמיה ותפקדנו לבקרים אנן הכי קאמרי׳ מאי טעמא לא אמר כר׳ נתן בחינה עיוני בעלמא הוא פקידה נמי עיוני בעלמא הוא אלא אמר רב חסדא טעמיה דר׳ יוסי מהכא לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו ואמר רב חסדא מלך וצבור מלך נכנס תחלה לדין שנא׳ לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל מ״ט איבעית אימא לאו אורח ארעא למיתב מלכא אבראי ואיבעית אימא מקמי דליפוש חרון אף אמר רב יוסף כמאן מצלינן האידנא אקצירי ואמריעי כמאן כר׳ יוסי ואיבעית אימא לעולם כרבנן וכדרבי יצחק דאמר רבי יצחק יפה צעקה לאדם בין קודם גזר דין בין לאחר גזר דין תניא א״ר יהודה משום ר״ע מפני מה אמרה תורה הביאו עומר בפסח מפני שהפסח זמן תבואה הוא אמר הקב״ה הביאו לפני עומר בפסח כדי שתתברך לכם תבואה שבשדות ומפני מה אמרה תורה הביאו ב׳ הלחם בעצרת מפני שעצרת זמן פירות האילן הוא אמר הקב״ה הביאו לפני ב׳ הלחם בעצרת כדי שיתברכו לכם פירות האילן ומפני מה אמרה תורה נסכו מים בחג אמר הקב״ה נסכו לפני מים בחג כדי שיתברכו לכם גשמי שנה ואמרו לפני בר״ה מלכיות זכרונות ושופרות מלכיות כדי שתמליכוני עליכם זכרונות כדי שיעלה זכרוניכם לפני לטובה ובמה בשופר אמר רבי אבהו למה תוקעין בשופר של איל אמר הקב״ה תקעו לפני בשופר של איל כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם ומעלה אני עליכם כאילו עקדתם עצמכם לפני (ואמר רבי) יצחק למה תוקעין בר״ה רחמנא אמר תקעו אלא למה מריעין רחמנא אמר זכרון תרועה אלא למה תוקעין ומריעין כשהן יושבין ותוקעין

בפסח על התבואה. ...

שאירע בה קרי. ...

כמאן ...

בשופר של איל. ...
ותוקעים

הגהות הלבוש.
ונגזר דין שלהם. ...
ומפני מה אמרה תורה. ...
למה תוקעין בשופר. ...

פסקי תוספות.
בר״ה כמאן. ...
— בשופר. תוקעין בשופר של איל:

עין משפט נר מצוה

פח פט צ צא צב צג צד

ותוקעין ומריעין כשהן עומדין כדי לערבב השטן וא"ר יצחק כל שנה שאין תוקעין לה בתחלתה מריעין לה בסופה מ"ט דלא איערבב שטן וא"ר יצחק כל שנה שרשה בתחלתה מתעשרת בסופה שנא' מראשית השנה מרשית כתיב ועד אחרית סופה שיש לה אחרית וא"ר יצחק אין דנין את האדם אלא לפי מעשיו של אותה שעה שנאמ' כי שמע אלהים אל קול הנער באשר הוא שם וא"ר יצחק ג' דברים מזכירין עונותיו של אדם אלו הן קיר נטוי ועיון תפלה ומוסר דין על חבירו דא"ר (אבין) כל המוסר דין על חבירו הוא נענש תחלה שנ' ותאמ' שרי אל אברם חמסי עליך וכתיב ויבא אברהם לספד לשרה ולבכותה וא"ר יצחק ד' דברים מקרעין גזר דינו של אדם א"הן צדקה צעקה שינוי השם ושינוי מעשה צדקה דכתיב וצדקה תציל ממות צעקה דכתיב ויצעקו אל ה' בצר להם וממצוקותיהם יוציאם שינוי השם דכתיב שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה וכתיב וברכתי אותה וגם נתתי ממנה לך בן שינוי מעשה דכתיב וירא האלקים את מעשיהם וכתיב וינחם האלקים על הרעה אשר דבר לעשות להם ולא עשה וי"א אף שינוי מקום דכתיב ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך והדר ואעשך לגוי גדול ואידך התם זכותא דא"י הוא דאהניא ליה וא"ר יצחק חייב אדם להקביל פני רבו ברגל שנאמ' מדוע את הולכת אליו היום לא חדש ולא שבת מכלל דבחודש ושבת איבעי לה למיזל וא"ר יצחק חייב אדם לטהר את עצמו ברגל שנא' ובנבלתם לא תגעו תני' נמי הכי ובנבלתם לא תגעו יכול יהו ישראל מוזהרין על מגע נבלה ת"ל אמר אל הכהנים בני אהרן בני אהרן מוזהרין בני ישראל אין מוזהרין והלא דברים ק"ו ומה טומאה חמור' כהנים מוזהרין ישראלים אינן מוזהרין טומאה קלה לא כל שכן אלא מה ת"ל ובנבלתם לא תגעו ברגל א"ר כרוספדאי א"ר יוחנן ג' ספרים נפתחין בר"ה אחד של רשעים גמורין ואחד של צדיקים גמורין ואחד של בינונים צדיקים גמורין נכתבין ונחתמין לאלתר לחיים רשעים גמורין נכתבין ונחתמין לאלתר למיתה בינונים תלוין ועומדין מר"ה ועד יוה"כ זכו נכתבין לחיים לא זכו נכתבין למיתה א"ר אבין מאי קרא ימחו מספר חיים ועם צדיקים אל יכתבו ימחו מספר זה ספרן של רשעים גמורים חיים זה ספרן של צדיקים ועם צדיקים אל יכתבו זה ספרן של בינונים ר"נ בר יצחק אמר מהכא ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת מחני נא זה ספרן של רשעים מספרך זה ספרן של צדיקים אשר כתבת זה ספרן של בינונים תניא ב"ש אומרים ג' כתות הן ליום הדין אחת של צדיקים גמורין ואחת של רשעים גמורין ואחת של בינונים צדיקים גמורין נכתבין ונחתמין לאלתר לחיי עולם רשעים גמורין נכתבין ונחתמין לאלתר לגיהנם שנא' ורבים מישני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות לדראון עולם בינוני יורדין לגיהנ'

ומצפצפין

ותוקעים [illegible]

כדי לערבב את השטן. [illegible]

שאין תוקעין בתחלתה. [illegible]

שרשה בתחלתה. [illegible]

ועיון תפלה. [illegible]

ונחתמין לאלתר לחיים. [illegible]

ליום הדין. [illegible]

ועולים

הגהות הלבוש.

כדי לערבב השטן. [illegible]

ובנבלתם לא תגעו ברגל. [illegible]

בר"ה ונחתמין. [illegible]

— ליום הדין. [illegible]

פסקי תוספות.

בר"ה ותוקעים. [illegible]

— שאין. [illegible]

— ועיון. [illegible]

ניסו השו"ס

ועליהם המינים. פליני נמ רב חסח ודעיל עבדין לון משפט עון ביצוה נר ביצוה

צה

ה) תוי ס"ב מה' תשובה הלכה ד'

צו

ו) תוי שם הל"ו

צז

ז) תוי שם הל"ו מה' סנהדרין הלכה ד' ומה' תשובה הלכה ד'

ח) תוי שם הל"ו מה' תשובה הלכה ד'

ט) תוי שם הל"ו מה' תשובה הלכה ד'

ומצפצפין ושלין שכ' "והבאתי את השלישית באש וצרפתים כצרוף את הכסף ובחנתים כבחון את הזהב הוא יקרא בשמי ואני אענה אותו ועליהם אמרה חנה "ה' ימית ומוריד מוריד שאול ועל בית הלל אומרים ורם חסר משה כלפי חסר ועליהם אמר דוד "ארבתי כי ישמע ה' את קולי ועליהם אמר דוד כל הפרישה כולה דלותי ולי יהושיע פושעי ישראל בנופן ופושעי אומות העולם בנופן יורדין לגיהנם ועולין בה שנים עשר חדש לארבע שנים עשר חדש נופן כלה ונשמתן נשרפת ורוח מפזרתן תחת כפות רגלי צדיקים שנאמר "ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם ט) אבל המינין והביסרי והאפיקורסים שכפרו בתור' ושכפרו בתחיית המתים ושפירשו מדרכי צבור ושנתנו חיתית בארץ חיים ושחטאו והחטיאו את הרבים כגון ירבעם בן נבט וחביריו יורדין לגיהנם ועולין בה לדורי דורות שנאמר "ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי ועוד נאמר נידונם כלה ואין כלין שנאמר "ועזרם לבלות שאול (מיכול לן) וכל כך למה מפני שפשטו ידיהם בנבול שנאמר מיכול לן ואין ובנול אלא בית המקדש שנאמר "בנה בניתי בית נבול לך ועליהם אמרה חנה "ה' יהרתו מריבי אנר רבי יצחק בר אבן ופניהם דומין לשולי קדירה ואנר רבא ואנרו משפירי שפירי בני מחתא ומקרין בני נוהנם אנר מר בית הלל אומר ורם חסר מטה כלפי חסר והכתיב והבאתי את השלישית באש והם בפושעי ישראל בנופן פושעי ישראל בנופן והא אמרת לית להו תקנתא בי לית להו תקנה ברוב עונות הבא מוצה עונות ומוצה זכיות

ו) ואית ברו נמי עון דפושעי ישראל בנופן לא סניא ליה דלאו והבאתי את השלישית באש ואם לאו ורם חסר מטה כלפי חסר ועליהן אמר דוד אהבתי כי ישמע ה' דרש "רבא מאי דכתיב אהבתי כי ישמע ה' אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ב"ה רבונו של עולם אימתי אני אוהבה לפניך בזמן שאתה שומע קול תרנוגי דלותי ולי יהושיע אף על פי שדלה אני כן המצות לי נאה להושיע פושעי ישראל בנופן מאי נינהו אמר רב קרקפתא דלא מנח תפילין פושעי אומות העולם בנופן אמר רב בעבידה ושנתנו חיתיתם בארץ חיים אמר רב חסדא זה פרנס המטיל אימה יתירה על הצבור שלא לשם שמים אמר רב יהודה אמר רב ו) כל פרנס המטיל אימה יתירה על הצבור שלא לשם שמים אינו רואה בן תלמיד חכם שנאמר "לכן יראוהו אנשים לא יראה כל חכמי לב

בית הלל אומרים ורב חסר מטה כלפי חסר היכי עביד רבי "אלישר אומר טובשו שנאמר "ישוב ירחמנו יכבוש עונותינו רבי יוסי בר חנינא אמר נושא שנאמר "נושא עון ועובר על פשע תנא דבי רבי ישמעאל בזמנר ראשון ראשון וכן הוא הגדרה אמר רבא ושן עצמו אינו נמחק דאי אימא רובא עוונות מיחשיב כהדידו "(רבא אמר) כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו שנאמר נושא עון ועובר על פשע לכי נושא עון לכי ששובר על פשע רב הונא בריה דרב יהושע חלש על רב פפא לשולי ביה חויה דחליש ליה עלמא אמר להו צבעתו ליה זוודתא לסוף איתפח רוח מיכסיף רב פפא למיחויה אמר ליה מאי חזית אמר "(ליה) אין חבי הות ואמר להו הקדוש ברוך הוא האיל ולא טוקס במיליה לא תקומו בהדיה שנאמר נושא עון ועובר על פשע לכי נושא עון לעובר פשע "לשארית נחלתו אמר רבי אחא בר חנינא אליה ותקון בה לשארית נחלתו ולא לכל נחלתו לכי

ועליהם המינים. דניהם ניים לפקפוני חנני ושת ועיון דלותי ולי יהושיע פקפוק הל נחמת רב חסד ומניים ומוניים כדרדשינן לקמן לי מתי הנלמן דלא הלם נמי (סחות ג') מאשלמו תנור שעיון ומחיב נחדי' (חגיגה ה') מיני נפשי (מעמיני ועיון בקדר לחקלך בלחות מחיים:

בתחילה

ו) תוי שם הל"ו מה' תשובה הלכה ד'

אמר. רב נעניה. נעניות סמן גן נח ונחסר עלע כלילות נפ' פרנע ניסו'(דף נ"ו.):

קרקפתא. דלא הנסח תפילין. לפ עסק נחוים מניח תפילין דמי דאמר נחמיה המשכן בחוות במוך ון התפילין וניעו חם הנרים דהכא בהחנות ניחה עליו סחנות על תפילין סנרחי חנא לם יהא להניח חפוס הניעון נוך. פלוגם נעל נמים מיחיחה ברים נחה כוחנן (דף ת"ו. וסם) ומחי דוחה כל משה מחה לם יוכל להזהר להורה נעיה' ונקוטה הם הלפי לון שלוי דון פרקני יפילל נעוכן וכל הני דהחחיי נעלה עכם חחוכה לנא פכה חפוס לחורין ניחה (דף כ"ו.) דחמוע' חולה וחיחם חחרקה:

בתחילה. פסקי חוספות.

בד"ה כי. חסמע דפוחים נחחוכה ר"ג חוס ב' לון חולין נלחלחר:

— קרקפתא. חסוקק נחחוכה נחחלין הני קרקפתא דלא מנח חפילין הלם חסכה לחורין: יש יחל להניחן חפוס לחולין נוך נון:

עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

בתחילה [illegible]

שלש [illegible]

לפי שמכשיר עצמו בשירים רב הונא רמי כתי' צדיק ה' בכל דרכיו וכתיב וחסיד בכל מעשיו בתחילה צדיק ולבסוף חסיד ר' אלעזר רמי כתיב ולך ה' חסד וכתיב כי אתה תשלם לאיש כמעשהו בתחילה כי אתה תשלם כמעשהו ולבסוף ולך ה' חסד אילפי ואמרי לה אילפא רמי כתי' ורב חסד וכתיב ואמת בתחילה ואמת ולבסוף ורב חסד ויעבור ה' על פניו ויקרא אמר רבי יוחנן אילמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו מלמד שנתעטף הקב"ה כשליח צבור והראה לו למשה סדר תפלה אמר לו כל זמן שישראל חוטאין יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם ה' ה' אני הוא קודם שיחטא האדם ואני הוא לאחר שיחטא האדם ויעשה תשובה אל רחום וחנון אמר רב יהודה ברית כרותה לשלש עשרה מדות שאינן חוזרות ריקם שנ' הנה אנכי כורת ברית א"ר יוחנן גדולה תשובה שמקרעת גזר דינו של אדם שנאמר השמן לב העם הזה ואזניו הכבד ועיניו השע פן יראה בעיניו ובאזניו ישמע ולבבו יבין ושב ורפא לו אמר ליה רב פפא לאביי ודלמא לפני גזר דין א"ל ורפא לו כתיב איזהו דבר שצריך רפואה הוי אומר זה גזר דין מיתיבי השב בינתים מוחלין לו לא שב בינתים אפילו הביא כל אילי נביות שבעולם אין מוחלין לו לא קשיא הא ביחיד הא בצבור מיתיבי עיני ה' אלקיך בה עתים לטובה עתים לרעה עתים לטובה כיצד הרי שהיו ישראל רשעים גמורין בראש השנה ופסקו להם גשמים מועטים לסוף חזרו בהן להוסיף עליהן אי אפשר שכבר נגזרה גזרה אלא הקב"ה מורידן בזמנן על הארץ הצריכה להן הכל לפי הארץ עתים לרעה כיצד הרי שהיו ישראל צדיקים גמורין בראש השנה ופסקו עליהן גשמים מרובין לסוף חזרו בהן לפחות מהן אי אפשר שכבר נגזרה גזרה אלא הקב"ה מורידן שלא בזמנן על הארץ שאינה צריכה להן לטובה מיהא לקרעה לגזר דינייהו ולוסיף להו שאני התם דאפשר בהכי תא שמע יורדי הים באניות עושי מלאכה במים רבים המה ראו מעשה ה' וגומר ויאמר ויעמד רוח סערה ותרוממם גליו יחוגו וינועו כשכור וגומר ויצעקו אל ה' בצר להם וגומר יודו לה' חסדו וגומר עשה להן סימניות כאכין ורקין שבתורה לומר לך צעקו קודם גזר דין נענין צעקו לאחר גזר דין אינן נענין הני נמי כיחידין דמו תא שמע שאלה בלוריא הגיורת את רבן גמליאל כתיב בתורתכם אשר לא ישא פנים וכתיב ישא ה' פניו אליך נטפל לה רבי יוסי הכהן אמר לה אמשול לך משל למה הדבר דומה לאדם שנושה בחבירו מנה וקבע לו זמן בפני המלך ונשבע לו בחיי המלך הגיע זמן ולא פרעו בא לפייס את המלך ואמר לו עלבוני מחול לך לך ופייס את חבירך הכא נמי כאן בעבירות שבין אדם למקום כאן בעבירות שבין אדם לחבירו עד שבא רבי עקיבא ולימד

כאן

[illegible]

אשר לא ישא פנים [illegible]

כאן

הגהות הלבוש.

הא ביחיד הא בציבור. [illegible]

מורידן בזמנן. [illegible]

פסקי תוספות.

בד"ה שלש. [illegible]

כאן קודם נזר דין כאן לאחר נזר דין הכא נמי ביחיד ונזר דין דיחוד תנאי הוא דתניא היה ר' מאיר אומר שנים שעלו לבישה וחולין שוה וכן שנים שעלו לנדחים לירון וריקן שוה זה ירד וזה לא ירד זה ניצל וזה לא ניצל כיצד כיצד זה ירד וזה לא ירד זה ניצל וזה לא ניצל זה התפלל ונענה וזה התפלל ולא נענה כיצד זה נענה וזה לא נענה זה התפלל תפילה שלימה שלימה נענה וזה לא התפלל תפילה שלימה לא נענה ר' אלעזר אומר כאן קודם נזר דין כאן לאחר נזר דין ר' יצחק אומר יפה צעקה לאדם בין קודם נזר דין בין לאחר נזר דין ונזר דין דצ"ב כי ביקרץ והא כתוב אחר אומי "כבסי כ ב
כירעה לכך וכתי' "כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני מאי לאו כאן קודם נזר דין כאן לאחר נזר דין לא אידי ואידי לאחר נזר דין ולא קשיא כאן בנזר דין שיש עמו שבועה כאן בנזר דין שאין עמו שבועה כדרב שמואל בר אבי דאמר רב שמואל בר אבי ואמרי ליה א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן "מנין לנזר דין שיש עמו שבועי שאינו נקרע שנ' "לכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון ש ב
בית עלי בובח ובמנחה אמ' "רבא מיבח ומנחה אינו מיתכפר אבל מיתכפר בתורה אבי אמר בובח ומנחה אינו מיתכפר אבל מיתכפר בתורה ובגמילות חסדים רבה ואבי מרבית עלי קראתו רבה דעסק בתורה "ה"ה ארבעין שנין אבי דעסק בתורה ובגמילות חסדים הוה שיתין שנין. תנו רבנן משפחות אחרת היתה בירושלם שהיו מתירין כותין בני שמונה עשרה שנה באו והודיעו את רבן יוחנן בן זכאי אמר להם שמא ממשפחת עלי אתם דכתיב ביה "וכל מרבית ביתך יכותו אנשים ש ג
לכן ועסקו בתורה והיו הלכו ועסקו בתורה והיו קוראין אותה משפחת רבן יוחנן על שמו אמר רב שמואל בר איניא משמיה דרב קינין לעיר דין של ציבור שאינו נתתם אינו נתתם והכתיב "נתתם עונך לפני אלא אף על גב שנתחייב נקרע שנ' "כה' אלקינו בכל קראינו אלו והכתיב "דרשו ה' בהמצאו "התם ביחיד הכא בציבור *) ביחיד אימת אמר רבה בר אבוה ב) אלו עשרה ימים שבין ר"ה ליו"כ "ויתי כעשרת הימים ויעף ה' את גבל (י' ימים) מאי עבידתיה אמר רב יהודה אמר רב כנגד עשר לנימוסות שנתן גבל לעבדי דוד ("אמר) רב נחמן אמר רבה בר אבוה אלו עשרה ימים שבין ר"ה ליו"כ: ברי"ה כל מאי השלם שכרן לפניו כבני מרון: מאי כבני מרון הכא תרגימו כבני אימרי ריש לקיש אמר כמעלותא בירת "מרון (אמר) רב יהודה אמר שמואל כחילות של בית דוד אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן וכולן נסקרין בסקירה אחת אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נמי תניא "היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם מאי קאמר אליבא ד"ק דכתיב ביה לכולי עלמא ובייחד לביישו כרהדי והא קא חזון דלאו הכי הוא אלא לאו הכי קאמר היוצר רואה יחד לבם והמבין אל כל מעשיהם: **מתני'**: "על ששה חדשים השלוחין יוצאין על ניסן מפני הפסח על אב מפני התענית על אלול מפני ר"ה על תשרי מפני תקנת המועדות על כסלו מפני חנוכה ועל אדר מפני הפורים וכשחל ב"ה ק"ם יוצאין אף על איר מפני פסח קטן: **גמ'**: ולישקו נמי אתמוז ומטבת דאמר

עין משפט נר מצוה

צט

ק

רבה

יעל

ועל

רואל

הגהות הלבוש.

רבה ואבי מדבית עלי. תוס' רה קל"ג [כ"ש תוס' ר"ה לפנ].

ין כשבט הואיל
נר בצוה

זה

קא

זה

ויהי

מסי' ר"ה

ותיפוק **אסורין**

[illegible]

ותיפוק ליה דהוה ליה יום שנהרג בו גדליה בן אחיקם אמר רב לא נצרכה אלא לאסור את שלפניו נמי תיפוק ליה דהוה ליה יום שלאחר ר"ח ראש חודש דאורייתא ודאורייתא לא בעי חיזוק דתניא "הימים האלה הכתובים במגלת תענית אסורין בין לפניהם בין לאחריהם שבתות וימים טובים הם אסורים לפניהן ולאחריהן מותרין מה הפרש בין זה לזה הללו דברי תורה "ואין דברי תורה צריכין חיזוק הללו דברי סופרי "ודברי סופרים צריכין חיזוק ותיפוק ליה דהוה ליה יום שלפני יום שנהרג בו גדליה בן אחיקם אמר רב אשי גדליה בן אחיקם דברי קבלה הוא ודברי קבלה כדברי תורה דמו מתקיף לה רב טובי בר מתנה "בעשרים ותמניא ביה אתת בשורתא טבתא ליהודאי דלא יעדון מאורייתא שגזרה המלכות גזרה שלא יעסקו בתורה ושלא ימולו את בניהם ושיחללו שבתות מה עשה יהודה בן שמוע וחביריו הלכו ונטלו עצה ממטרונית אחת שכל גדולי העיר מצויין אצלה אמרה להם בואו והפגינו בלילה הלכו והפגינו בלילה אמרו אי שמים לא אחיכם אנחנו ולא בני אב אחד אנחנו ולא בני אם אחת אנחנו מה נשתנינו מכל אומה ולשון שאתם גוזרין עלינו גזירות קשות וביטלום ואותו היום עשאוהו יום טוב ואי ס"ד בטלה מגלת תענית קמייתא בטיל אחרניתא מוסיפין וכי ת"ימא הכא נמי בזמן שבית המקדש קיים והא יהודה בן שמוע תלמידו של ר' מאיר ור' מאיר בתר הכי הוה ("דתנן) "כלי זכוכית שניקבו והטיף לתוכן אמר "רשב"ג יהודה בן שמוע מטמא משום רבי מאיר וחכמים

[illegible]

מיצות

פסקי תוספות.

בד"ה אסורין. [illegible]

עין משפט נר מצוה

קב [illegible]

קג [illegible]

קד [illegible]

קה [illegible]

מימות עזרא ואילך לא מצינו אלול מעובר. [illegible]

ואל יתקלקלו כולהו מועדות. [illegible]

מתניתין דלא כרבי. [illegible]

דמר סבר כל מצות הנוהגות בשני נוהגות בראשון [illegible]

אדר הסמוך לניסן לעולם חסר. [illegible]

א) וחכמים מתירין תנאי היא דתניא הימים האלו הכתובין במגילת תענית בין בזמן שבית המקדש קיים בין בזמן שאין בית המקדש קיים אסורים דברי ר' מאיר ר' יוסי אומר בזמן שבית המקדש קיים אסורין מפני ששמחה היא להם אין בית המקדש קיים מותרין מפני שאבל הוא להם והלכתא בטלו והלכתא לא בטלו קשיא הלכתא אהלכתא לא קשיא כאן ב) בחנוכה ופורים כאן בשאר יומי: על אלול מפני ר"ה ועל תשרי מפני תקנת המועדות: כיון דנפקי להו אאלול אתשרי למה להו וכי תימא דילמא עברוה לאלול והאמר ר' חיננא בר כהנא אמר רב *מימות עזרא ואילך לא מצינו אלול מעובר לא מצינו דלא איצטריך הא איצטריך מעברינן ליה הא מיקלקל ר"ה מוטב דתיקלקל ר"ה ולא יתקלקלו כולהו מועדות דיקא נמי דקתני על תשרי מפני תקנת המועדות ש"מ: ועל כסליו מפני חנוכה ועל אדר מפני הפורים: ואילו נתעברה השנה יוצאין אף על אדר שני מפני הפורים לא קתני מתניתין דלא כר' דתניא *רבי אומר אם נתעברה השנה יוצאין אף על אדר השני מפני הפורים לימא בהא קמיפלגי דמר סבר *כל מצות הנוהגות בשני נוהגות בראשון ומר סבר כל מצות הנוהגות בשני אין נוהגות בראשון לא דכולי עלמא מצות הנוהגות בשני אין נוהגות בראשון והכא בעיבור שנה קמיפלגי דתניא *ג)כמה עיבור שנה שלשים יום רשב"ג אומר חדש מאי שנא שלשים דידעי חודש נמי ידעי אמר רב פפא *מאן דאמר חודש רצה חודש רצה שלשים העיד ר' יהושע בן לוי משום קהלא קדישא דירושלם על שני אדרין שמקדשין אותם ביום עיבורן למימרא דחסרין עבדינן מליאין לא עבדינן לאפוקי מדדרש רב נחמן בר חסדא *העיד ר' סימאי משום חגי זכריה ומלאכי על שני אדרי שאם רצו לעשותן שניהן מלאין עושין שניהן חסרים עושין אחד מלא ואחד חסר עושים וכך היו נוהגין בגולה ומשום רבינו אמרו ד) לעולם אדר מלא ואדר חסר עד שיודיעך שהוקבע ר"ח בזמנו שלחו ליה למר עוקבא *אדר סמוך לניסן לעולם חסר כתיב רב נחמן *על שני חדשים מהללין את השבת על ניסן ועל תשרי אא"ב מנין מלא ומנין חסר משום הכי מהללין אלא

מסורת הש"ס [illegible]

[illegible]

הגהות הלבוש. [illegible]

פסקי תוספות. [illegible]

אלא אי אמרת לשלם חסר אמאי מהללין משום [ב] דמצוה לקדש על הראייה אימא דאמרי אמר רב נחמן אף אנן נמי תנינא על שני חדשי מהללין את השבת על ניסן ועל תשרי אי אמרת בשלמא לשלם חסר משום הכי מהללין דמצוה לקדש על הראייה אלא אי אמרת זמנין מלא זמנין חסר אמאי מהללין ניערבינהו האידנא ומיקדשינה למחר אי דאיקלע יום שלשים בשברת ה'ג הכא במאי עסקינן דאיקלע יום שלשים ואחד בשבת דמצוה לקדש על הראייה מיתוב רב כהנא *כשיתקדש קיים מהללין אף על גב דלבתר מיפני תקנת הקרבן מדטולחו לאו משום דמצוה לקדש על הראייה ניתן ותשרי נמי לאו משום דמצוה לקדש על הראייה אי אמרת בשלמא זמנין מלא וזמנין חסר משום הכי מהללין אלא אי אמרת לעולם חסר אמאי מהללין תיובתא כי אתא שולא אמר עברוה לאלול אמר שולא דידי חברין בבלאי מאי טיבותא עברין בהדייהו מאי טיבותא שולא אמר משום יקיא ר' אחא בר חנינא אמר משום מתיא מאי בעידו אימא בעידו י"ה שחל להיות אחר השבת מאן דאמר משום מתיא מעברין ומ"ד משו יקיא לאימת קא בעי להו לאורתא לאורתא מתה ומיתי ולמ"ד משום יקיא לעברוה משום מתיא אלא אימא בעידו ב"ט הסמוך לשבת בין מלפניה בין מלאחריה מאן דאמר משום יקיא מעברין ומ"ד משום מתיא אפשר בעמני ולמ"ד משום מתיא לעברוה משום יקיא אפשר בתמימי אי הכי מאי שנא לדידן אפי' לדידהו נמי לדידן חביל להו עלמא אי עלמא לדידהו לא חביל להו עלמא אני והתני רבה בר שמואל [ג] יכול כשם שמעברין את השנה לצורך כך מעברין את החדש לצורך תלמוד לומר *החדש הזה לכם ראש חדשים כזה ראה וקדש אמר *רבא לא קשיא כאן לעברו כאן לקדשו והכי קאמר יכול כשם שמעברין את השנה ואת החדש לצורך כך מקדשין את החדש לצורך ת"ל החדש הזה לכם כזה ראה וקדש וכי הא דאמר ר' יהושע בן לוי [ד] מאיימין על העדים על החדש שנראה בזמנו לעברו ואין מאיימין על העדי' על החדש שלא נראה בזמנו לקדשו אני והא שלח ליה ר' יהודה נשיאה לר' אבין הון יהדין שכל יכיו של ר' יוחנן היה מלמדינו מאיימין על העדים על החדש שלא נראה בזמנו לקדשו אע"פ שלא ראוהו ואמרו ראינו אנו אבין לא קשיא הא בניסן ותשרי הא בשאר ירחי רבא אמר הא דתניא *אחרים אומרים אין בין עצרת לעצרת ואין בין ראש השנה לראש השנה אלא ארבעה ימים בלבד ואם הוחזה שנה משברת חמשה רב דימי מניהרדעא מתני אימא מאיימין על העדים על החדש שלא נראה בזמנו לקדשו ואין מאיימין על העדים על החדש שנראה בזמנו לעברו מאי טעמא

מאי בין

עין משפט נר מצוה

שלח

ג) ויקרא כ"ג ל"ב ד"ה קדוש החדש.

הא

ד) [ע"ש ד"ה ואם].

קו

ה) [ר"ה כ' ב' ד"ה ואם].

ואם

ו) [ר"ה כ' ב' ד"ה ואם].

כיסו הים ס

מלא מי לחתם לשלם חבר. ולפי גיי לא מחי עדיים הקדמין ליה התחלת לחם לכן לחלל: על פי עדים הדמיה (מחות י"ב) המדם הוה לכם לפי מדעים כזה ראה וקדש: פירוש דמחי אלו הכתוב מגלה לנו כלקח דעדיים מיטול הכתוב הנזה לקדש של החדשים הוא: הכתוב אלו: הכתוב הכי מהללין. לפי לא יתללין מיתקדש החדש בלא עדים: מלא לי לחתם זמנין מלא זמנין חסר. מבדי נמי מלא חסר (דף כ"ה.) לחם לפיכך מהללין: לחלי מהללין. ליתקנו כ"ד שיתחיל עד יום שלשים ואם מלא נתחל עליו לחם הבא ויהלו ישיחו ויקדשו על פיהם: נישבעיים לחדמא. פיום ל' זה ישבעו לח מדה: לי לחקנם יום שלשים נאמת. ולפי גי לח מהללין: ס"ג. דמשבעיים ונח מהללין: הבא. דקחני מהללין כגון דאיקלע יום שלשים ולחר נאמת ולא נתקדש מדום לשמול מלא חזי לחי גיי לא מחי לחלי מקדמי לי ניח דין דחידוש לחתן גר מדם יחר על שלשים והקדמי ליה מלא של פי עדים הלכך מהללין לקדש של החדש: הפני מקנח קרבן. פוכסי ד"ם מיקדש נאזון: ניחן ומחרי גיי לפי מלחת מכוח דמצר לקדש על החדשים. הרי פילגל מנח דידהו מלא ניחו חשוחות נאזון לפי חלולות הלבנה: מלא לי לאמת לשלם חסר לחלי מהללין. מלפי דידהו גיי חדשים מיקדשין ליה: יהיי מעברין מגלוי. כלומר נחתין לא לחביל כיוה לשלין שיחתם גיי לחן ישמעל שניגיו לח לגיל: מכוח יקיא. לחפריך מנח דיום גיה מכח כיי מלא יכחבו יקיאת הלבנות נכחן חיין נמנח מחי י"ב לי ג"ם מלחת מנח: מכוח מתיא. לחפריך מנח ויום הכיפורי' זה מכח מלא יקיאו חת מיחות נאחד מהן מיחס לחמן ולא יקבר לא היום ולא למחר: חלי גיעיכו. חמוישו לימקנו: יום הכיפורים מחל לחיות לחר מנח. לם לא ישבעוכו: ת"ר חמי חמיי חשברין. ולחמן ליום הכיפורים ליום שני מנמנח: ליחמת. לחיחת נמי נה. ליחמת: לחיחת. לחולפי יום הכיפורים: לחיחת נים ויחייהו. ולחן גיך לנקט ע"ם היכך לא חשברין: מסכה נעזחי. דחמר מד (ניים דף ו'.) חת ג"ר דחמן יחמנסקו בו שנחי: נחמני. נחמן נחמן לקדושין: לימין עלמן. לפי גמי נגב הם גמו השלם ויש לגי הגב לפי מנגב שיוקף היה היום חנגעת כ"ח ולפי טיעם הם לפיך ולפי גמי פרק יפיחל ליישן לנגב חנום ומנום יקדש לנח מכיולנו: פיי. וכי חשברין פוים לנוכך: כשם מחשברין לח מכנם לנוכך. חנפני החניב והחקופה ופיוחות המילן כדחיחת נמבוך קמח הכנסדין (דף י"ח:): כשם דלם וקדש. כיון מחדלם קדש גו ניום: לנצחו. לשנחת לח המכר מלא לנוכך חנוכה: לקדשו. ניום מלחים והנגנה לח כלחים ולם יהחזיו עד יום חמר ולח שנת ניום בפרים כמוכיח לפי הקדמין לנוכך ולם"ק יכול כשם מחשברין לנוכך כך מקדשין לנוכך ת"ל כשם דלם וקדש. דלפי חמלם ולם"ק קדש מגל כשלחם חעבדו דלם וקדש הוא: לחיימין של העדים של החדש מגדלה גאמנו. ניום מלחים מימרינו בכגיל לעבדו: ולפן מיימינן. ניום מלחים על העדים מלא לחרהו ומגן לריכין לקדשו היום כדי לכסדיר שנת ניום הכפורים שיהחו לפיו ישיחו מקר: ניום מלחמנו מלחיינן בר'. לם לריכין לשמותו מכר: ניגון ומנחי. שלהעדות נמן מקדמין לנוכך: בשלר יחמי לא'. ולם מלחה חם נוכך לנו נשלר מדשים לשלר ולשנה כגון לוחם שנמנו נחשבת ערינה (דף ח':) לפן כוחמין לחלינה מדשים מהשניהן בשנה ולא נחלם לשנה יחר על שנחנם ולחלם מהברנים השנם ולם ניגחו ניום שלשים נחלו שלא נחלו לריכין לחלים עליהן לוחר לחיגו בשגיל לקדש: לא לחמי רבה. שלפן חשברין ולא מקדמין לנוכך: לשדים לאל. לחמרי לשנלם כל החדשים שלר מנא ולשר שלר מכר בקיר עלה הלבנה מחחשבה לשלם בנוף כ"ט יחים ויחלם בשן מדשים ולשבה לגמי מדשים: לרבעה יחים. לם נקנה שבשני בלשר שנה יכה לנשה הבאה בחחי נשנת שה שנגון בניה שר מדם לשר חנא ולשר שלר לנשה: לחים ולשבה כולם מנחים נחלם נלשון ל' יחים: ולם היחה שנה חשעירת ר'. לחרינן שלים חנא שלר מכר שנחים שלים ניה לשר:

הלי

הגהות הלבוש.

(א) משום מתיא. ג"ק קף ס' [ע"ב חום' ד"ה לשנר].
אחרים היא. סנהדרין קף י"ב [ע"ב חום' ד"ה ולעמי].

צריך [illegible]

חצות [illegible]

האי מידי כשקר' האי לא מידי כשקרא אמר שמואל יכילנא לתקוני לכולה גולה אמר ליה אבא אבוה דרבי שמלאי לשמואל ידע מר האי מילתא דתני בסוד העיבור נולד קודם חצות או נולד אחר חצות א"ל לא אמר ליה מדהא לא ידע מר איכא מילי אחרנייתא דלא ידע מר כי סליק ר' זירא שלח להו צריך שיהא לילה ויום מן החדש וזו שאמר אבא אבוה דר' שמלאי מחשבין את תולדתו נולד קוד' חצות בידוע שנראה סמוך לשקיע' החמה לא נולד קודם חצות בידוע שלא נראה סמוך לשקיע' החמ' למאי נפקא מינ' אמר רב אשי לאבחושי סהדי אמר רבי זירא אמר רב נחמן עשרים וארבע שעי מיכסי סיהר' לדידן שית מעתיק ותמני סרי מחדתא לדידהו שית מחדתא ותמני סרי מעתיקא למאי נפקא מינה אמר רב אשי לאבחושי סהדי אמר מר צריך שיה' לילה ויום מן החדש מנלן א"ר יוחנן אמר מערב עד ערב ריש לקיש אמר עד יום האחד ועשרים לחודש בערב מאי בינייהו אביי אמר משמעות דורשין איכ' בינייהו רבא אמר חצות לילה איכא בינייהו אמר ר' זירא אמר רב נחמן כל ספיקא לקמיה שדינן למימרא דהמיסר ושתסר עבדינן ארביסר לא עבדינן וליעבד נמי ארביסר דילמא חסרוהו לאב והסרוה לאלול

תרי

[illegible]

הגהות הלבוש.

עשרים וארבע שעי. [illegible]

לדידן שית מעתיקא. [illegible]

פסקי תוספות.

בד"ה חצות. [illegible]

מטו חש"ס תני ירמי תקדי קלא מית לתר. דמעת מיכרי מתם נפקין בכוכד הלבנים בתחר הלא ותחר מכר ותם תיתך התקתיתו לנמנו בנה יגלח התקול נמני הנסמה ותם תמליתו לף לוקתים מתין מלותי ב"ד של ניתן הניתין וכן נתמרי תם מכרו תוהת ותכ מתרי תוהת מכרו: נסים תנמיל. דנגלי. לנטו לתם תוהת אור

להתרמי' ב"ה מנח"י מתרי ב"ד עיתרו תת התוהם ותיו ותחנתים: תסקיד. ותקבל שניתו ותלת נתכלו:

(ב) תוהם תוהת ב"ד ותקודש. לת תתיד לכם דתתרי לתקון נפתיתי על מתן מלותים יתלתים תנמיל כנין תם לת קדתתו ניתם ב' יתלתין המלותים לנרב לתתר תשוכה תית תנגל של ניתן ותתרי לת"ם מתדתין תיקדתתו לתתר ניתם ב"ת מתרי לין ד"ם ניתם לנמנים ותנים תם ב"ה לין יתלתין עד תיתתו תפי ב"ד תקודש ותני לת תתיתי תפי ב"ד מנח תיתי בתקום תיתנו קתבדין תם: דתתר מלותי ניתן. תב"ד מולתין לנוב לתדיש יתם תקדתים וכל תת תתם יכולין לילך תם תולכין על תסמה וכן נתמרי תר בכות תת תנכתות ותיתם מינתים מנח ניתנו לתנול בתקול ותפי תתם תנגל קדילת' לתת תתנל ותפי תתם ינתנל של קדיתם לנתיכך מלותי ניתן תניתן לתקום מתן מלותי תניתן לתקום לין יתים מינתים ניתתים לנמנם ותתרי יט ד"ם וי"ב תתן תמליתן תולכין נ': לתשבו תרי יתו'. כתי ותב"ם מתנילו לתם תמלתים יתם קניתתו: נתתם ניתן תתר תמלי'. תתם תניתן' לנתר' נתכן יתם תתר יתנתו ן נתתרי מנח ב"ם מלותי' ותפתים תתשנו: ר' לתיבו ור' תתן בר תנת. תלתתי' דר' יותנן תיו ותשני יתנין לכך תקדיד כנגדם: שנדו יותת תתל. נתי תקתים: יתיב בתתניתת תרי יתו'. עם לילותים'

מתת ניתנו ב"ד תת התתם ויום תתר עכה מלנו תית עתרי מלתם: דם תתת לתתיתר. תרתי תת על יתך מתתקתי לתתנתי' ב' יתים וב' לילות דם תתת לתתיתו נתתרתיק כל דתתרתיל: כי תתית דתנכתה תקוכת נענת שר תיתכר נניתן. תתן תקוכת ניתן נתנלת שר יום ב"ת וקיימת לן ביום תתקופה ותחיל כר' יוסי דתתר תכי ב"ם דכנתדרין (דף י"ב.) ניתנלת תקוכת מנת תנכתת שר תיתכר נענת ותלת שר בגלל: שנתת לתתיל תתת. כלתתים דלתת לתנו תת בנתת ב"ק דכנתדרין (שם:): ותלת תתום לת. לתיתר יתתילם תית ותלת נשנתי בתתיתר' תלת ותלי לתתיים נשנתי תתתיב לתר תלת תתניב את תתם תתניב תיתת ניתן נענתן של תתם נגנם גו ניתן קדיי תניב על תם נישול תתנוסה ונישול תתנולת תיתר תלת לתסנתם כל תתם תתקון ותתולף לתר תסנון תתום תם ותתיתך תתתיב לתתרו תיתת ותלן לנון תידום טתל תלת נלנגם תתיל תתחדשת בתלולותים ותתשני' קול תיתל ניתן של תתם נתתך ד' יום לנולי תתנוסה תתת עדיין תתידום תנגנם דתיום ב' ותילך יכנה תתל ותילו תית תקופת ניתן ניום ב"ו לת תיתר לניכין לנצר תת תסנה תלת נשנה תתר ותיתת תת ניתן ותקול תתקופה ב"ד תת ניתן ב"ו ניתן ד' תנגל בסתיל תלת ניום ב"ו ענינתו לת דיי לן בניתרו של תתר ולניכה תסנה לתתשנר ותקול תתקופה ב"ד תי מלנלת ניתן של תתם נתתך תתם תתן ניתן תלנגם תת תשלתים לת בסנתדרין (שם) תלניכה ד"ת תנתל ב"ו תשנרין לת תתר וכי תניתל ב"ו תשנרין תת תסנה: תשר תניב של תקופה. דתיתר ניתן של תתם תניתל בתתיום, ניתן תלנגם: ניתלה דתסלים ניתשל. מיתים תנולי תתרון תם תען תתתם לתיתו תתיכך תי תשת ניתסם:

מתני'

הגרות הלכתי.

בסים תבשי"א. שת דף י"ג (כ"ג תוס' ד"ה ר"ג).
— — תנגם דף ט"ו (כ"ג תוס' ד"ה תם).
— — ניתן דף ו' (כ"ח תוס' ד"ה תשת).
— — תתן דף י' (כ"ג תוס' ד"ה מקום).
דם תתא אתריתי. ניתיתן דף ל"ט (כ"ג תוס' ד"ה תי).
— — — פסחים דף נ"ד (כ"ג תוס' ד"ה לקניתת).
שמור את תחדש: סנהדרין דף י"ג (כ"ג תוס' ד"ה שמר).

פסקי התוספות.

בקה לרי. תתם לתעלו שנענן לר' תתיתן ניתם נתקנתו נתלתים לו נתלתים ותתר:
— כי. תנתיתן תל תתים תר תם עתתים:
נתתקום תלת ושתנו תלותי ב"ד שתתן יום תנכתדים תני יתום: (ר"ו נתמתל):

עין משפט
נר מצוה

קי
קיא
קיב
קיג

מתני׳: [א] על ב׳ חדשים מחללין את השבת על ניסן ועל תשרי שבהן שלוחין יוצאין לסוריא ובהן מתקנין את המועדי׳ * [ב] וכשהיה בית המקדש קיים מחללין אף על כולן מפני תקנת הקרבן: גמ׳: על ב׳ חדשים ותו לא ורמינהי על ו׳ חדשים השלוחין יוצאין אמר אביי ת״ק [ג] על כולן שלוחין יוצאין מבערב על ניסן ועל תשרי עד שישמעו מפי ב״ד מקודש תניא נמי הכי על כולן יוצאין מבערב על ניסן ועל תשרי עד שישמעו מפי ב״ד מקודש ת״ר מנין שמחללין עליהן את השבת ת״ל אלה מועדי ה׳ אשר תקראו אותם במועדם [ד] יכול כשם שמחללין עד שיתקדשו כך מחללין עד שיתקיימו ת״ל אשר תקראו אותם על קריאתן אתה מחלל ואי אתה מחלל על קיומן: וכשהיה בית המקדש קיים מחללין אף על כולן מפני תקנ׳ הקרבן: ת״ר בראשונה היו מחללין אף על כולן משחרב בית המקדש אמר להן רבן יוחנן בן זכאי וכי יש קרבן התקינו שלא יהו מחללין אלא על ניסן ועל תשרי בלבד: מתני׳: * [ה] בין שנראה בעליל בין שלא נראה בעליל מחללין עליו את השבת ר׳ יוסי אומר אם נראה בעליל אין מחללין עליו את השבת מעשה שעברו יותר מארבעים זוג ועכבן ר״ע בלוד שלח לו ר״ג אם מעכב אתה את הרבים נמצאת מכשילן לעתיד לבא: גמ׳: מאי משמע דהאי עליל לישנא דמיגלי הוא א״ר אבהו אמר קרא אמרות ה׳ אמרות טהורות כסף צרוף בעליל לארץ מזקק שבעתים רב ושמואל חד אמר נ׳ שערי בינה נבראו בעולם וכולן ניתנו למשה חסר אחד שנאמר ותחסרהו מעט מאלהים בקש קהלת למצוא דברי חפץ בקש קהלת להיות כמשה יצתה בת קול ואמרה לו וכתוב יושר דברי אמת ולא קם נביא עוד בישראל כמשה וחד אמר בנביאים לא קם במלכים קם אלא מה אני מקיים בקש קהלת למצוא דברי חפץ בקש קהלת לדון דינים שבלב שלא בעדים ושלא בהתראה יצתה בת קול ואמרה לו וכתוב יושר דברי אמת על פי שנים עדים וגו׳:

מעשה

הגהות הלבוש

כיסו"ש משמה ושנהרו יוחד ומחנעים וכו' : משמר . קן סיני : מתני' : מתנו שילה לה מחדש כו' : מחם יפקל . יכפל בפיו כפיניקוסו כלקמן (דף כ"ב) : גמ' : תהא כמחה בנם . ולפ"ם מחם מחים : מחם אמרו לכם . למחוני הדור מני עוקר מיקנני השנות ויקדשו מחדש ולא נהפסיד קהונים בח :

תורת אור

ביעשה שיקברו שחר מארבעים יום ועיכבן ר"ע. כו : תניא א"ר יהודה ח"ו שר"ע עיכבן לא שזפר ראש של נדר עיכבן ושלח רבן גמליא והורידו מנדולתו : **מתני'** : [ב] אב ובנו שראו את החדש ילכו לא שמצטרפין זה עם זה אא שאם יפסל אחד מהן יצטרף השני עם אחר ר"ש אומר אב ובנו וכל הקרובין כשרין לעדות החדש א"ר יוסי מעשה בטוביה הרופא שראה את החדש בירושלם הוא ובנו ועבדו משוחרר וקבלו הכהנים אותו ואת בנו ופסלו את עבדו וכשבאו לפני ב"ד קבלו אותו ואת עבדו ופסלו את בנו : **גמ'** : א"ר לוי מאי מעמא דר"ש דכתיב "ואמר ה' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר החדש הזה לכם ראשי חדשים הוא לכם לחדשי השנה : בשלה בכם ורבנן ראשי חדשים הוא תהא מסורה לכם : א"ר יוסי מעשה בטוביה הרופא כו' : אמר רב חנן בר רבא הלכתא כר"ש א"ל רב הונא לרב חנן בר רבא ר' יוסי ומעשה ואת אמרת הלכתא כר"ש א"ל "והא אמינן סניאן אמרות קמיה דרב הלכתא כר"ש ולא אמר לי ולא מידי א"ל היכי תנית א"ל אשכ' א"ל משום הכי לא אמר לך ולא מידי אמר טבי ברירה דמרי טבי אמר מר שקבא אמר שמואל " הלכתא כר"ש : **מתני'** : [ג] אלו הן הפסולין המשתח בקוביא ומלוי ברבית ומפרידי יונים וסוחרי שביעית [ד] ועבדים זה הכלל כל עדו שאין האשה כשרה לה אף הן אינן כשירין לה : **גמ'** : תא אשה כשירה לה אף הן כשירין לה אמר רב "אשי זאת אומרת " [ה] נולן דדבריה כשרין לעדות אשה : **מתני'** : [ו] כי שראה את החדש ואינו יכול להלך מוליכי אוריו על הרכיב אבל במטה ואם צוחה להם לוקחין בידן מקלות ואם היה דרך רחוקה לוקחין בידן מזונות שעל מהלך לילה ויום מחללין את השבת ויוצאין לעדות החדש שנאמר "אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם במועדם :

הדרן עלך ארבעה ראשי שנים

אם [ו] אין מכירין אותו משלחין עמו אחר להעידו [ז] בראשונה היו מקבלין עדות החדש מכל אדם משקבלו הבורסי' התקינו שלא יהו מקבלין אלא מן המכורין : **גמ'** : מאי אחר חד וחד

ופסלו אלו

עין משפט נר מצוה

קיד
ה) תוי' ע"ב ד"ה ויסיח

קטו
ו) תוי' ע"ב ד"ה ויסיח

קטז
ז) תוי' ע"ב ד"ה ויסיח

קיז
ח) תוי' ע"ב ד"ה ויסיח

קיח
ט) תוי' ע"ב ד"ה ויסיח

א
י) תוי' פס ע"ב ד"ה

ב
כ) תוי' ע"ב פס ד"ה

[ד"ה ויסיח]

מחללין [ח] את השבת . עדים מרחפי את החדש ואפי' עדים הרגילים שלהם בשלח ב"ד מכירין עדי החדש החללין את השבת להעיד שלהם ביותר ברים כדרך שהי מהלך לחוץ לתחום בשבת להעיד עליו :

הדרן עלך ארבעה ראשי שנים

משלחין [ט] שוב אחר להעידו . ואיתא לקמן מני המגלה עליו את השבת כדבריהם לשל נפוף כדין לתמן :

ורחר

הגהות הלבוש.

סותרי שביעית . סוטה דף ל"ג (ע"ב תוס' ד"ה ולימא).
ואת אומרת . יבמות דף ל"ה (ע"ב רש"י ד"ה מתן).
— — ע"ז דף כ"ו (ע"ב תוס' ד"ה ורבנים).

פסקי תוספות.

בד"ה אלו. כתבו מפרשים שמלקין על כזית לפטול ומיהו פוחד לפטול וכן נוהג עכשיו לפטול אפי' בכזית ואין נוהגין לפטול אלא בכזית ומיהו פוחד לפטול :
— מחללין. כתבו מהר"ם מחללין בשבת וכן כתבו בפרשיות על הפרשיות :

וחזר זה עם המעיד. תימה כי לא מהימן [illegible]

אלא אלו אותו לומר זוג. תימה [illegible] אחר מאלו אותו הזוג:

סהדא אחרינא הוה. [illegible]

להטעות את החכמים. [illegible]

מוליך ומביא ומעלה ומוריד. [illegible]

גזרה [illegible]

וחזר מי מהימן והתני' מעשה שבא הוא ועדיו עמו להעיד עליו אמר רב פפא מאי אחר אף אחר ה"נ מסתברא דאי לא תימא הכי אם אינן מכירין אותו מאי אותו אילימא אותו חזר וחזר מי מהימן משפט כתיב ביה אלא מאי אותו אותו הזוג ה"נ מאי אחר זוג אחר וחזר לא מהימן והתני' מעשה בר' נהוראי שהלך אצל העד להעיד עליו בשבת באושא אמרי רבי נהוראי סהדא אחרינא הוה בהדיה והא דלא חשיב ליה משום כבודו של ר' נהוראי רב אשי אמר ר' נהוראי סהדא אחרינא הוה באושא ואזל רבי נהוראי לאצטרופי בהדיה אי הכי מאי למימרא מהו דתימא מספיקא לא מחללינן שבתא קמ"ל כי אתא עולא אמר קדשוה לירחא במערבא אמר רב כהנא לא מיבעיא עולא דגברא רבה הוא דמהימן אלא אפי' איניש דעלמא נמי מהימן מ"ט כל מילתא דעביד לאגלויי לא משקרי בה אינשי תנא נמי הכי בא אחד בסוף העולם ואמר קדשו ב"ד את החדש נאמן: בראשונה היו מקבלין עדות החדש מכל אדם כו': ת"ר מה קלקול קלקלו הביתוסין פעם אחת בקשו ביתוסין להטעות את חכמים שכרו שני בני אדם בד' מאות זוז אחד משלנו ואחד משלהם שלהם העיד עדותו ויצא שלנו אמרו לו אמור כיצד ראית את הלבנה אמר להם עולה הייתי במעלה אדומים וראיתיו שהוא רבוץ בין ב' סלעים ראשו דומה לעגל אזניו דומין לגדי קרניו דומות לצבי וזנבו מונחת לו בין ירכותיו והיצצתי בו ונרתעתי ונפלתי לאחורי ואם אין אתם מאמינים לי הרי מאתים זוז צרורין לי בסדיני אמרו לו מי הזקיקך לכך אמר להם שמעתי שבקשו ביתוסים להטעות את חכמים אמרתי אלך אני ואודיע להם שמא יבואו בני אדם שאינן מהוגנין ויטעו את חכמים אמרו לו מאתים זוז נתונין לך במתנה והשוכרך ימתח על העמוד באותה שעה התקינו שלא יהו מקבלין אלא מן המכירין: **מתני'** בראשונה היו משיאין משואות משקלקלו הכותים התקינו שיהו שלוחין יוצאין כיצד היו משיאין משואות מביאין כלונסאות של ארז ארוכין וקנים ועצי שמן ונעורת של פשתן וכורך במשיחה ועולה לראש ההר ומצית בהן את האור ומוליך ומביא ומעלה ומוריד עד שהוא רואה את חבירו שהוא עושה כן בראש ההר השני וכן בראש ההר השלישי ומאין היו משיאין משואות מהר המשחה לסרטבא ומסרטבא לגרופינא ומגרופינא לחוורן ומחוורן לבית בלתין ומבית בלתין לא זזו משם אלא מוליך ומביא ומעלה ומוריד עד שהיה רואה כל הגולה לפניו כמדורת האש: **גמ'** מאי משמע דמשיאין לישנא דיקוד הוא דכתיב וישאם דוד ואנשיו ומתרגמי' ואוקדינון דוד ת"ר אין משיאין משואות אלא על החדש שנראה בזמנו לקדשו ואימתי משיאין לאור עיבורו למימרא דאחסר עבדינן אמלא לא עבדינן מ"ט א"ר זירא גזרה משום ר"ה חסר שחל להיות בערב שבת איכא עברי באפוקי שבתא דאי אמרת נעביד נמי אמלא אתו למיטעי

[illegible]

הגהות הלבוש.

כל הגולה לפניו. סנהדרין דף ל"ג [illegible]

לימינו אמרי האי חסר הוא והאי דלא עביד מאתמול משום דלא אפשר או דילמא מלא הוא ובזכינו עברו ולעביד בין אמלא בין אחסר וכי מיקלע ר"ח בערב שבת לא ליעביד כלל וכיון דלא עבדינן מוצאי שבת ועברינן אמלא מידע ידעי דחסר הוא אמ' הכי אתו למימר אמרי האי מלא הוא והאי דלא עבדי איתנוסי הוא דאיתנוסי וליעביד אמלא ולא ליעביד אחסר כלל אמר אביי משום בטול מלאכה לעם שני ימים: כיצד היו משיאין משואות מביאין כלונסות כו': אמר רב יהודה ד' מיני ארזים הן ארז קתרום עץ שמן וברוש קתרום אמר רב אדרא דבי ר' שילא אמרי מבלינא ואמרי לה זו גלמיש ופליג' דרבה ב"ר הונא דאמר רבה ב"ר הונא אמרי בי רב עשר מיני ארזים הן שנא' אתן במדבר ארז שיטה והדס ועץ שמן אשים בערב' ברוש תדהר ותאשור יחדיו ארז ארזא שיטא תורניתא הדס אסא עץ שמן אפרסמא ברוש ברתא תדהר שאגא תאשור שורבינא הני שבעה הוו כי אתא רב דימי אמר הוסיפו עליה' אלונים אלמוני אלמוגין אלונים בוטמי אלמוני בלוטי אלמוגין כסיתא איכא דאמרי ארונים ערמונים אלמוגין ארונים עדי ערמונים דולבי אלמוגין כסיתא תני אדיר לא יעברנו אמר רב זו בורני גדולה הכי עבדי מייתו שית אלפי גבר' בתרים ירחי שתא ואמרי לה תרים' אלפי גברי בשיתא ירחי שתא וטעני לה חלא עד דשכנא ונחית בר אמוראי וקטר אטוני דכיתנא בכסיתא וקטר לדי' בספינתא ומלי חלא ושדי לבראי וכמיה דמידלא עקרא ומתי' ומהליף על חד תרין בכספא תלת פרוותא הוין תרתי בי ארמאי וחדא דבי פרסאי דבי ארמאי מסקן כסיתא דבי פרסאי מסקן מרגנית' ומקרי' פרוותא דמשמהוג א"ר יוחנן כל שיטה ושיטה שנטלו נכרים מירושלים עתיד הקב"ה להחזיר לה שנ' אתן במדבר ארז שיטה ואין מדבר אלא ירושלים שנ' ציון מדבר היתה וגו' וא"ר יוחנן כל הלומד תורה ואינה מלמדה דומה להדס במדב' איכ' דאמרי כל הלומד תורה ומלמדה במקו' שאין תלמיד חכם דומה להדס במדבר דחביב וא"ר יוחנן אוי להם לאומות עכ"א שאין להם תקנה שנ' תחת הנחש' אביא זהב ותחת הברזל אביא כסף ותחת העצי' נחושת ותחת האבני' ברזל תחת ר' עקיבא וחביריו מאי מביאין ועליהם הוא אומר ונקיתי דמם לא נקיתי: ומאין היו משיאים משואות כו' ובית בלתין: מאי בית בלתין אמר רב

עין

ערמונים

הגהות הלבוש.

ארז קתרום. סוכה דף ל"ז [ע"ש תוס' ד"ה כלי].
שיטא תורניתא. ב"ב דף פ"א [ע"ש תוס' ד"ה תורניתא]
אלמוגין כסיתא. שבת דף כ"ו [ע"ש תוס' ד"ה ואלמוג].

פסקי תוספות.

בד"ה משום. ערב יום ליל ובליל שעלבנה והוא יום טוב אל נעים שלא נעמו לבטל מערן:
— ערמונים. ערמונים אינן קסט"ן:

עין בישפט
נר ביצה

זו בירם מכאן ואילך הל"ו וכן מכרם ר"ת עקדוסין (דף ע"ג.) גבי היכי דמיזבניתה הניחם נכסי: **כמה** הוו להו תלתי' ותמתין. תימה מ"מ אמאי קרי ליה מחוקק כיון שנמצא כדיעה ראשונה בפ"ק דחשוכת (דף י'.) מהיכא תיתי אלא

1) תוספ' פ"ג ה"ב
2) תוספ' פ"ג ה"ב
3) תוספ' פ"ג ה"ב
4) תוספ' פ"ג ה"ב
5) תוספ' פ"ג ה"ב
6) תוספ' פ"ג ה"ב
7) תוספ' פ"ג ה"ב
8) תוספ' פ"ג ה"ב
9) תוספ' פ"ג ה"ב
10) תוספ' פ"ג ה"ב

זו בירם מאי טעמא אמר רב יוסף זו פיכברייתא מאי כבדורות האיש תגא כל אחד ואחד נוטל אבוקה בידו ושולה לראש גגו תגיא ר' שמשון בן אלעזר אומר אף הרים וכיר וגדר וחברותי איבא דאמרי ביני וביני הוו קיימי איבא דאמרי לרך ניסא דארץ ישראל הוו קיימי מיר חשיב דהאי ניסא וכיר חשיב דהאי ניסא א"ר יוחנן בן כל ארזת ואחת שמונה פרסאות כמה הוי להו הלתין והרתין והא האידנא טובא הוו אבר אבי אכתתומי אסתתום להו דרכי דכתיב °לכן דגני שך את דרכך בסירים רב נחמן ב"י אבר כיהכא דכתיב °נתיבותי עוה:

מתני' חצר גדולה היתה בירושלים ובית יעזק היתה נקראת °ולשם כל העדי' מתכנסין ובית דין מרקין אותם שם וכקודות גדולות עושין להם בשביל שיהו רגילין לבא בראשונה °לא היו זזין כישם כל היום °התקין רבן גמליאל הזקן שידו מהלכין אלפים אמה לכל רוח ולא אלו בלבד °אלא אף חכמה הבאה לילך ולבא להציל כן הולקה וכן הגיים וכן הנחר וכן הכיפולת דרי אלו באנשי העיר ויש להם אלפים לכל רוח: **גמ'** אימעיא להו בית יעזק תגן או בית יזק תגן בית יעזק תגן לישנא °מיעלייא הוא דכתיב °ויעזקהו וסקלהו או דילמא בית יזק תגן לישנא דצערא הוא כדכתי' °והוא אסור כאזיקים אבר אבי' ת"ש סקודות גדולות היו עושין להם שם כדי שיהו רגילים לבוא דילמא תרתי הוו עברי ברה: **מתני'** כיצד בודקין את העדים זוג שבא ראשון בודקין אותן ראשון ומכניסין את הגדול שבהן ואומרין לו אמור כיצד ראית את הלבנה °לפני החמה או לאחר החמה לצפונה או לדרומה כמה היה גבוה ולאין היה נוטה וכמה היה רחב אם אמר לפני החמה לא אמר כלום °ואח"כ היו מכניסין את השני ובודקין אותו אם נמצאו דבריהם מכוונים עדותן קיימת ושאר כל הזוגות שואלין אותן ראשי דברים לא שהיו צריכין להם אלא כדי שלא יצאו בפחי נפש בשביל שיהו רגילים לבוא: **גמ'** היינו לפני החמה היינו לצפונה היינו לאחר החמה היינו לדרומה אבר אבי' פניכתה לפני החמה או לאחר החמה אם אבר לפני החמה לא אמ' כלום דא"ר יוחנן מאי דכתיב °הכישל ופחד עכו עשה שלום במרומיו מיכאל לא ראתה חמה פניכתה של לבנה ולא פניכתה של קשת פניכתה של לבנה דהלשה דעתה פניכתה של קשת דלא ליזיו שבדי החמה

נירי

זן בירם מאי טעמא אמר רב יוסף זו פיכברייתא מאי כבדורות האיש תגא כל אחד ואחד נוטל אבוקה בידו ושולה לראש גגו תגיא ר' שמשון בן אלעזר אומר אף הרים וכיר וגדר וחברותי איבא דאמרי ביני וביני הוו קיימי איבא דאמרי לרך ניסא דארץ ישראל הוו קיימי מיר חשיב דהאי ניסא וכיר חשיב דהאי ניסא א"ר יוחנן בן כל ארזת ואחת שמונה פרסאות כמה הוי להו הלתין והרתין והא האידנא טובא הוו אבר אבי אכתתומי אסתתום להו דרכי דכתיב °לכן דגני שך את דרכך בסירים רב נחמן ב"י אבר כיהכא דכתיב °נתיבותי עוה:

מתני' חצר גדולה היתה בירושלים ובית יעזק היתה נקראת °ולשם כל העדי' מתכנסין ובית דין מרקין אותם שם וכקודות גדולות עושין להם בשביל שיהו רגילין לבא בראשונה °לא היו זזין כישם כל היום °התקין רבן גמליאל הזקן שידו מהלכין אלפים אמה לכל רוח ולא אלו בלבד °אלא אף חכמה הבאה לילך ולבא להציל כן הולקה וכן הגיים וכן הנחר וכן הכיפולת דרי אלו באנשי העיר ויש להם אלפים לכל רוח: **גמ'** אימעיא להו בית יעזק תגן או בית יזק תגן בית יעזק תגן לישנא °מיעלייא הוא דכתיב °ויעזקהו וסקלהו או דילמא בית יזק תגן לישנא דצערא הוא כדכתי' °והוא אסור כאזיקים אבר אבי' ת"ש סקודות גדולות היו עושין להם שם כדי שיהו רגילים לבוא דילמא תרתי הוו עברי ברה: **מתני'** כיצד בודקין את העדים זוג שבא ראשון בודקין אותן ראשון ומכניסין את הגדול שבהן ואומרין לו אמור כיצד ראית את הלבנה °לפני החמה או לאחר החמה לצפונה או לדרומה כמה היה גבוה ולאין היה נוטה וכמה היה רחב אם אמר לפני החמה לא אמר כלום °ואח"כ היו מכניסין את השני ובודקין אותו אם נמצאו דבריהם מכוונים עדותן קיימת ושאר כל הזוגות שואלין אותן ראשי דברים לא שהיו צריכין להם אלא כדי שלא יצאו בפחי נפש בשביל שיהו רגילים לבוא: **גמ'** היינו לפני החמה היינו לצפונה היינו לאחר החמה היינו לדרומה אבר אבי' פניכתה לפני החמה או לאחר החמה אם אבר לפני החמה לא אמ' כלום דא"ר יוחנן מאי דכתיב °הכישל ופחד עכו עשה שלום במרומיו מיכאל לא ראתה חמה פניכתה של לבנה ולא פניכתה של קשת פניכתה של לבנה דהלשה דעתה פניכתה של קשת דלא ליזיו שבדי החמה

נירי

כמה הוו להו תלתי' ותמתין. תימה מ"מ אמאי קרי ליה מחוקק כיון שנמצא כדיעה ראשונה בפ"ק דחשוכת (דף י'.) מהיכא תיתי אלא מהכא כדאמרי' התם אזדי ומחקי ליה כ"ם. ומיהו ליתה דלטשה נפקא לה' מבל תשחית ומחקו הילך לפסר מילתא הוא עשה של ת' מיתה ד' חתר כרכה על ד' פתחים נפל גד תרי ההוא מני תמיה לגבל גד תרי ההוא עמיים יחזקו לשמור מכלאים והוא שמר פרכתות ושד הרי ירק הן האחרת ההוא יום פסר הן לירושלם והוא קנה מ"ו. [ע' תוס' ב"מ כ"ח. ד"ה מהם עמר]:

לא הוו זזים מהם. נראי מהיולא הוו לתקוע לה לו לגלח ד' לחות וכל המגר מטונא כך' לחות כדתנן גם' מי שהגיירוהו (דף ח"ל) נתגרו בדיר וכרה וכו' וכרה המהפך בהמות פיקחי (דף ח"ג:) ומם) נראי דיבריה דאחר להנרכם' מכל הגיר מטונא להם כך' לחות הייתי נשיר הוקף' החיות ומכל גילולי' נאחר שבדלו גם יוצים פרעות המבוא כיפות הרגים כדאמרי פרק הזורק תפילין (דף ק"ח.) ויהיו מכשלן גיר המטונא כך' לחות לה נגלו הפיות כדתנן גם' ניהר השנדרן (דף כ"ג.) ניהנין קיבל לגיר שוד תגן (פס דף כ'.) הגחן שיהוני בחוך שיטה' כל גיר לא מכרה ולא כלום ולם לעגין זוגה מון נאחום נהי ניהנין לו כל האגיר נוגה עם גיגרים כך' לחות מם כן בגם הפיות נהי המבוא כגה כך' לחות:

שידו ההלכין הלגים לאחר לגל יום. הא דלא מבוא לה גם"ק דגלה (דף ל"ג:) גבי דגרים שהחזיר בקבן המגם המילחן המגם דגהר לא קבם לן מידי דאחגיהן הוא דלכל הני דהתם בריך הגיעו והכגי נהי:

או דילמא ליכגם דגברא. פיר' בקונ' המגם בשל מם כרכורין בגיקן מפיגן זוגם המגם כל הגי' כולי וסיגי קודם דהתקין רבן גמליאל שיהו ההלכין הלגים לוגם לגל יום וקבי הלי הייתי מבשרו' גדולות הא ע"ב קודם ר"ג הבי הוה לגבך גגל' דמיבעי ליה לי לישו בקבם לה לוגם ולה לגבם לי לגם לו בדוגם ומיהו דיבריה דמדוגם ולם לקגבר כיון דמיבעי' בגת שלייהו הילך יוגתן ומחלך לגמר ר"ג כיון דקודם דכולו גה היו יכולים לגלך בגת שלייהו לגלך כיום שבגרגה לגלך בגת שלייהו הילך יוגתן מגי מסיו [דמפי'] להלך בגן בתגשמה קמגת:

נירי

הגהות הלבוש.

אסתתומי אסתתום להו. פסקים וה"ג [ע"ג תוס' ד"ה ובית].
ובית יעזק היתה. קאמ"ל ה"ג [ע"ג תוס' ד"ה ובית].
— — — פסקים וה"ג [ע"ג תוס' ד"ה מיהו].

פסקי תוספות.

בד"ה לא. מימה מה לשמוש לון לו לגלך לגיגם לפגות מה שכתוב בלגיגם לגיגם:

גיר' קא משדייא: כמה היה גבוה ולאין היה נוטה כו': תני חדא לצפונה דבריו קיימין לדרומא לא אמר כלום ותניא אידך לדרומה דבריו קיימין לצפונה לא אמר כלום לא קשיא כאן בימות החמה כאן בימות הגשמי'. ת"ר אחד אומר גבוה ב' מרדעות ואחד אומר ג' עדותן קיימ' אחד אומר ג' ואחד אומר ה' עדותן בטילה אבל מצטרפין לעדות אחר. ת"ר ראינוהו במים ראינוהו בעששית ראינוהו בעבים אין מעידין עליו חציו במים חציו בעבים חציו בעששית אין מעידין עליו השתא כולו אמר לא חציו מבעיא אלא ה"ק חציו במים חציו ברקי' חציו בעבי' חציו ברקיע חציו בעששית חציו ברקיע אין מעידין. ת"ר ראינוהו ושוב לא ראינוהו אין מעידין עליו כל הכי חזו לה ואזלי אמ' אביי ה"ק ראינוהו מאליו ושבנו לראותו בדעתנו ולא ראינוהו אין מעידין עליו מ"ט אימור כוכביתא דעיבא בעלמא הוא דחזו: מתני': ראש ב"ד אומר מקודש וכל העם עונין אחריו מקודש מקודש בין שנראה בזמנו בין שלא נראה בזמנו מקדשין אותו ר"א בר צדוק אומר אם לא נראה בזמנו אין מקדשין אותו שכבר קידשוהו שמי': גמ': ראש ב"ד וכו': מנהני מילי א"ר חייא בר גמדא א"ר יוסי בן שאול אמר ר' אמר קרא וידבר משה את מועדי ה' מכאן שראש ב"ד אומר מקודש: וכל העם עונין אחריו מקודש מקוד': מנלן אמ' רב פפא אמר קרא אשר תקראו אות' קרי ביה אתם ר"נ בר יצחק אמר אלה הם מועדי הם יאמרו מועדי. מקודש תרי זמני למה לי דכתיב מקראי קודש: ר"א בר צדוק אומר אם לא נראה בזמנו אין מקדשי' אותו: תני' פלימו אומ' בזמנו אין מקדשי' אותו שלא בזמנו מקדשין אותו ר' אלעזר [בר"ש] אומר בין כך ובין כך אין מקדשין אותו שנ' וקדשת' את שנת החמשי' שני' אתה מקדש ואי אתה מקדש חדשים אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' אלעזר בר צדוק אמר אביי אף אנן נמי תנינא ראוהו ב"ד וכל ישראל נחקרו העדים ולא הספיקו לומר מקודש עד שחשיכה הרי זה מעובר מעוב' אין מקודש לא מיבעי' איצטריכ' ליה ס"ד אמינא הואיל וראוהו ב"ד וכל ישראל איפרסמא ולא ליעברוה קמ"ל: מתני': דמות צורות לבנה היו לו לר"ג בטבלא ובכותל בעלייתו שבהן מראה את ההדיוטות ואומר הכזה ראית או כזה: גמ': ומי שרי והכתיב לא תעשון אתי לא תעשון כדמות שמשיי אמר אביי לא אסרה תורה אלא שמשין שאפשר לעשות כמותן כדתני' לא יעשה אדם בית תבנית היכל אכסדרה תבנית אולם חצר כנגד עזרה שולחן כנגד שולחן מנורה כנגד מנורה אבל עושה של

הגהות הלבוש.

ראש ב"ד אומר.

ר' אלעזר בר"ש אומר.

עין משפט נר מצוה

שפורים

מסורת הש״ס

חוץ

לא

לא

ממעל

שאני

סמי

והא

ראינוהו

*של חמשה ושל ששה ושל שמנה ושל ז׳ לא יעשה אפי׳ של שאר מיני מתכות ר׳ יוסי בר יהודה אומר אף של עץ לא יעשה כדרך שעשו מלכי בית חשמונאי אמרו לו *משם ראיה שפודין של ברזל היו וחיפום בבעץ העשירו עשאום של כסף חזרו העשירו עשאו׳ של זהב ושמשין שאי אפשר לעשות כמותן מי שרי והתניא *לא תעשון אתי לא תעשון כדמות שמשי המשמשין לפני במרו׳ אמר אביי *לא אסרה תורה אלא ח) דמות ארבעה פנים בהדי הדדי אלא מעתה פרצוף אדם להוי׳ תשתרי אלמה תניא ט) כל הפרצופות מותרין י) חוץ מפרצוף אדם אמר *רב הונא בריה דרב אידי מפרקיה דאביי שמיעא לי לא תעשון אתי לא תעשון אותי ושאר שמשין מי שרי והא תני׳ לא תעשון אתי׳ לא תעשון כדמות שמשי׳ המשמשין לפני במרום ך) כגון אופנים ושרפים וחיות הקודש ומלאכי השרת אמר אביי לא אסרה תורה אלא שמשין שבמדור העליון ושבמדור התחתון מי שרי והתני׳ *אשר בשמים לרבות חמה ולבנה כוכבים ומזלות מִמעל לרבות מלאכי השרת כי תניא ההי׳ לעברם אי לעבד׳ אפי׳ שלשול קטן נמי אין ה״נ דתניא *אשר בארץ לרבות הרים וגבעות ימים ונהרות אפיקים וגאיות מתחת לרבות שלשול קטן תעשיה גרידתא מי שרי והתני׳ ל) לא תעשון אתי לא תעשון כדמות שמשי המשמשין לפני כגון חמה ולבנה כוכבים ומזלות שאני ר״ג דאחרים עשו לו והא רב יהודה דאחרים עשו לו וא״ל שמואל לרב יהודה שיננא *סמי עיני׳ דדין התם חותמו בולט הוה ומשום חשדא כדתניא מ) טבעת חותמו בולט אסור להניחה ומותר לחתום בה חותמו שוקע מותר להניחה ואסור לחתום בה ומי חיישי׳ לחשדא והא ההיא בי כנישתא דשף ויתיב בנהרדעא דהוה ביה אנדרט והוו עיילי רב ושמואל ואבוה דשמואל ולוי ומצלו התם ולא חיישי לחשדא נ) רבים שאני והא רבן גמליאל יחיד הוא כיון דנשיא הוא שכיחי רבים גביה איבעית אימא ס) דפרקים הוה ואיבעית אימא ע) להתלמד עבד וכתיב *לא תלמד לעשות *אבל אתה למד להבין ולהורות: **מתני׳** מעשה שבאו שנים ואמרו ראינוהו שחרית במזרח וערבית

הגהות הלבוש.

פסקי תוספות.

עין משפט
נר מצוה

לאורתא

ערבית במערב. א"ר יוחנן בן נורי עדי שקר הם (ו) כשבאו ליבנה קיבלן רבן גמליאל ועוד באו שנים ואמרו ראינוהו בזמנו ובליל עיבורו לא נראה (ז) וקיבלן רבן גמליאל אמר רבי דוסא בן הרכינס עדי שקר הן היאך מעידים על האשה שילדה ולמחר כריסה בין שיניה אמר לו ר' יהושע רואה אני את דבריך שלח לו רבן גמליאל גוזרני עליך שתבא אצלי במקלך ובמעותיך ביום הכפורים שחל להיות בחשבונך הלך ומצאו ר' עקיבא מיצר אמר לו (ח) יש לי ללמוד שכל מה שעשה רבן גמליאל עשוי שנא' אלה מועדי ה' מקראי קודש אשר תקראו אתם בין בזמנן בין שלא בזמנן אין לי מועדות אלא אלו בא לו אצל רבי דוסא בן הרכינס אמר לו אם באין אנו לדון אחר בית דינו של רבן גמליאל צריכין אנו לדון אחר כל בית דין ובית דין שעמד מימות משה ועד עכשיו שנאמר ויעל משה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל ולמה לא נתפרשו שמותן של זקנים אלא ללמד שכל שלשה ושלשה שעמדו בית דין על ישראל הרי הוא כבית דינו של משה נטל מקלו ומעותיו בידו והלך ליבנה אצל רבן גמליאל ביום שחל יום הכפורים להיות בחשבונו עמד רבן גמליאל ונשקו על ראשו אמר לו בא בשלום רבי ותלמידי רבי בחכמה ותלמידי שקבלת את דברי: **גמ'**: תניא אמר להם רבן גמליאל לחכמים כך מקובלני מבית אבי אבא (ט) פעמים שבא בארוכה ופעמים שבא בקצרה אמר רבי יוחנן מאי טעמא דרבי דכתיב עשה ירח למועדים שמש ידע מבואו שמש הוא דידע מבואו ירח לא ידע מבואו ר' חייא חזיא לסיהרא דהוה קאי בצפרא דעשרים ותשעה שקל קלא פתק ביה אמר לאורתא בעינן לקדושי בך ואת קיימת הכא זיל איכסי א"ל רבי לרבי חייא זיל לעין טב וקדשיה לירחא ושלח לי סימנא דוד מלך ישראל חי וקים. תנו רבנן פעם אחת נתקשרו שמים בעבים ונראית דמות לבנה בעשרים ותשעה לחדש כסבורים העם לומר ראש חדש ובקשו ב"ד לקדשו אמר להם רבן גמליאל כך מקובלני מבית אבי אבא (י) אין חדושה של לבנה פחותה מעשרים ותשעה יום ומחצה ושני שלישי שעה וע"ג חלקים ואותו היום מתה אמו של בן זזא והספידה רבן גמליאל הספד גדול לא מפני שראויה לכך אלא כדי שידעו העם שלא קידשו בית דין את החדש: הלך ר' עקיבא (ומצאו) מיצר כו': איבעיא להו מי מיצר רבי עקיבא מיצר או ר' יהושע מיצר תא שמע דתניא הלך ר' עקיבא ומצאו לרבי יהושע כשהוא מיצר אמר לו [רבי] מפני מה אתה מיצר אמר לו (רבי) עקיבא ראוי לו שיפול למטה שנים עשר חדש ואל יגזור עליו גזרה זו אמר לו רבי תרשיני לומר לפניך דבר אחד שלמדתני אמר לו אמור אמר לו הרי הוא אומר אתם אתם אתם ג' פעמים אתם (כ) אפי' שוגגין אתם אפי' מזידין אתם אפילו מוטעין בלשון הזה אמר לו עקיבא ניחמתני ניחמתני: בא לו אצל רבי דוסא בן הרכינס כו': תנו רבנן למה לא נתפרשו שמותם של זקנים הללו שלא יאמר אדם פלוני כמשה ואהרן פלוני כנדב ואביהוא פלוני כאלדד ומידד ואומר ויאמר שמואל אל העם ה' אשר עשה את משה ואת אהרן ואומר וישלח ה' את ירובעל ואת בדן ואת יפתח ואת שמואל ירובעל זה גדעון ולמה נקרא שמו ירובעל שעשה מריבה עם הבעל בדן זה שמשון ולמה נקרא שמו בדן דאתי מדן יפתח כמשמעו

ואומר

הגהות הלבוש.

אמר להם רבן גמליאל. נ"א קן נ"ט [ע"ב תוס' ד"ה חק].

אתם אפי' שוגגים. ד"ה קן קנ"ח [נ"ל ב"א ע"ב תוס' ד"ה נחו].

עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

ואומר משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו שקל הכתוב שלשה קלי עולם כשלשה חמורי עולם לומר לך ירובעל בדורו כמשה בדורו בדן בדורו כאהרן בדורו יפתח בדורו כשמואל בדורו ללמדך שאפי' קל שבקלין ונתמנה פרנס על הצבור הרי הוא כאביר שבאבירים ואומר ובאת אל הכהנים הלוים ואל השופט אשר יהיה בימים ההם וכי תעלה על דעתך שאדם הולך אצל הדיין שלא היה בימיו הא אין לך לילך אלא אצל שופט שבימיו ואומר אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה: נטל מקלו ומעותיו בידו: תנו רבנן כיון שראה אותו עמד מכסאו ונשקו על ראשו אמר לו שלום עליך רבי ותלמידי רבי שלמדתני תורה ברבים ותלמידי שאני גוזר עליך גזירה ואתה מקיים כתלמיד אשרי הדור שהגדולים נשמעים לקטנים קל וחומר קטנים לגדולים קל וחומר חייבא הוא אלא מתוך שהגדולי' נשמעים לקטנים נושאים קטנים קל וחומר בעצמן:

הדרן עלך אם אינן מכירין

ראוהו בית דין וכל ישראל נחקרו העדים ולא הספיקו לומר מקודש עד שחשכה הרי זה מעובר ראוהו בית דין בלבד יעמדו שנים ויעידו בפניהם ויאמרו מקודש מקודש ראוהו שלשה והן ב"ד יעמדו השנים וישיבו מחביריהם אצל היחיד ויעידו בפניהם ויאמרו מקודש מקודש שאין היחיד נאמן על ידי עצמו: **גמ'** למה לי למיתנא ראוהו בית דין וכל ישראל איצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל וראוהו בית דין וכל ישראל איפרסמא לה ולא ליעברוה קא משמע לן וכיון דתנא ליה ראוהו בית דין וכל ישראל נחקרו העדים למה לי הכי קאמר אי נמי נחקרו העדים ולא הספיקו לומר מקודש עד שחשיכה הרי זה מעובר וכיון דתנא עד שחשיכה הרי זה מעובר למה לי למיתנייה חקירת העדים כלל אצטריך ס"א תיהוי חקירת עדים כתחילת דין ומקודש כגמר דין ולקדשי בליליא מידי דהוה אדיני ממונות דתנן דיני ממונות דנין ביום וגומרין בלילה הכא נמי מקדשין בליליא קמ"ל ואימא הכי נמי אמר קרא כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב איכא דהוי חק בגמר דין וקא קרי ליה רחמנא משפט מה משפט ביום אף הכא נמי ביום: ראוהו בית דין יעמדו שנים ויעידו בפניהם: ואמאי לא תהא שמיעה גדולה מראיה אמר ר' זירא כגון שראוהו בלילה: ראוהו שלשה והן בית דין יעמדו שנים וישיבו מחביריהם אצל היחיד: אמאי הכא נמי נימא לא תהא שמיעה גדולה מראיה וכי תימא ה"נ כגון שראוהו בלילה היינו הך סיפא איצטריכא ליה דאין היחיד נאמן על ידי עצמו דסלקא דעתך אמינא הואיל (ותנן) דיני ממונות בשלשה ואם היה מומחה לרבים דן אפילו ביחיד הכא נמי ניקדשיה ביחידי קא משמע לן ואימא הכי נמי אין לך מומחה לרבים בישראל יותר ממשה רבינו וקאמר ליה הקב"ה עד דאיכא אהרן בהדך דכתיב ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר החדש הזה לכם למימרא דעד נעשה דיין ליכא מתני' דלא כרבי עקיבא דתניא סנהדרין שראו אחד שהרג את הנפש

מקצתן

הגהות הלבוש.

חקירת עדים כתחילת דין. כתובות דף כ"ב [ע"ב תוס' ד"ה וכו'].

טמו הס"ס

מקצתן נעשו עדים ומקצתן דיינין נפסלו עדות נעשין דיינין (דעריס י"ג) על פי שנים עדים יקום דבר ומקצתן נעשין דיינים. תנא התעדים לא יכנו ויחזרו משום דהדחוי לחבירו חזי ניחא ליה ניתי דיינים ונכי עדים ולא ניתי דיינים ונכי עדים. אלא מעתה נוסף נוסף מזי לא לכתחלה ניתני' לחיות העדים נעשים דיינים ולם מן נוסף לי יכיטו מתניתין יצידו נכסי יחזיר ואחר כך יכנו הס מאי ויקושר והכי קתני ליה נפרק כמי דכתיבי (דף כ"ח): טון עדים הס. לחיות לכתחיר: והילו העדים. יכנסו ויכנסו: בתרגי': כל המוסיף. גין כל שלא גין כל ישנ: מוסיף קנין. אימו קרוי מוסיף ונכיי ה"מוסיף מאי (ויקר כ"ה) ומעשרת מוסיף תרוש ונפרק נתנו (דף ל"ד.) נמוריון ר"ם היינו: נקנין היינו, ויכול דיכול הוה מיפרש בגמ': גבי: מקרו קנין כתחתון ומקרו מוסיף מקרו קנין כתחתון ומקרו מוסיף דכתי' ניתן תוסיף (משלי י"ט) בשטר מוכר ומחזי כמוסיף ויליף קרא מסוף: ומקרי לסם מקרעי. כל נכסיו שהיו לו מסמן קנין ומקרי: ומיכל לס' תפיליתי מוסיף ונסוף קל מוסיף מקרי: מוך מוסיף פר. גיים מקרקעי שור היה נתול בפר אמו שור שכל מעשה בראשית מעומד נגדל *ונקיחתי ומיד נן יחזו *קדיי שור שנגח (שמות כ"ג) שור לו נכנ לפי שה ומכר לימו נקרע עד נן שלש: [מוסיף נ"ב קדושין ס"ו.] לין קנינור. זהב המגל ושופר של ברזל שהיו מקדישין דעבד מהו: ומיתמי. לחזות דם ולין ומלחת הפרגיות: תוסיף על יקריב. לחזק לפ יקנינו הנים מסוף מסוף עד: מוסיף על יקנלה. לחתקטם עד נקדש הנים: כיון דלעזרן קל לחי כלפנים דמי. מוכר מזי מכ"ג דלית ליה מוסיף מוסיף על יקריב ולית ליה מוסיף מוסיף על יקנלה כיון דלעזרן קל לחי כמנדי כיון נדול שלפנים דמי: נגדי נגדי. נכל מקום שנכתב מוסיף הוסיף מיון נגד מוסיף של נגד לשון נתמנית של לשון מזלת. מוסיף: מוסיף: נמון מלוקר: שכח. לשון לפי' מזי ויקוקי (נחמיה י"ג) והתרעיון ולוקחיני: קנין

דרחמנא לאו ושפטו העדים ומלילו העדים. תיוש דנפרק חלו הן הנולין (דף י"ב.) נפרק ניש מקדש לחדיעת דלאו הנץ לכתחלה מלאו בלחד מהנו לח הנשם לחן הדינין לאחר עד שישעה נב"ד הנאות לומר עד שחזו לבני העדים לחשבם ומן נוחר דעיקר דנשם ומקלי העדים ומקלי דהכא מעדיף דלא יליף מוהתם לכתחלה דיינין לאחר נית הן לחד דיינין לחזור ומעלי העדים ומיהו הוה הדין לעצין הנשם מנייני כיומנא נשם' המתנל (דף ל'): וכם) ונעד נשפט דיין יש דיינים חלוקין מיהו מספיקנו נשם' דכתובו' (דף כ"ח: וכם) דנעזר' המכה דחדיעיתא עד הדומה הוה דנשנם דיין ונקיטים שטרות דיינין לפי' שר החומה נעשם דיין ונדיני נפטרת לפי' עד החומה הן נעשם דיין. [ש"ע חום' ב"ב קי"ד. ד"ה מנל ודה ולחן]:

חוין הנל פרה. הה דלא קחני נמי חין הנל דלם דכל דלם נמי ליקרי קרן דכתיב קדמי דלם קדמיו ומחי'(מהנל ל"ג) ומקדמי דיעם עניחני ומחת חיעם מנולים ולחיעם לחיים נמוסר:

והיה נאשוך נקרן מיונל. תיוש דלא מייתי קרא דלמקן דכתיב (נרחמי כ"ג) נמנך נקדמיו ולקן על נב דהתוח קרא המיים דהכי נמי מייתי לם נכתוב נמו' מוחו הדר לו ומקדמי דלם קדמיו ויש לומר דנדלם ניש נלחתי האי מכוים דכתיב ניש מוסר:

אקרו קרן ומקרו מוסר'. פיוש' לקרו קרן כלשון ומקרו מוסר דכתיב נאשוך הינול ומחיב ומכי קול המוסר' יש מקנין לאחי לא הניח אלא קרא דמשמיענן נאשוך נקרן הינול נמשמע קול המוסר לכוליס דכל מוסרות לקרו מוסר ממיש לחקנות ומקל לחנין דאחדנה מהלי קרא ונוכח דשופר לקרי קרן ושוה נדיך לכוליס דנעלמא

* מוסרות לקרו מוסר:

חוטא על יחנלה לחחדיון. ונכי מוסר מחכלם מזי נקול מקישתו:

כיון לעזרן קלחי. תיוש לשוד ומכן מזי לנכרן קלחי כדכתיב נקרא ר"ל המנגנים אמרן שם:

ולא כנים ומנגנים מוסרות. ולא דמי לנוגנים מוסר [לקמן דף כ"ז:] נאוך מוסר כיפים נקיומרים דשל נגד א) לשון לחוקף נגד מני שמת המני נחנליה של לשון והקול יוצא דרך פולה:

לנדה נלוחה. ומפרש היינו כדכתי' נפוסי' (ל' ח:) כי עדת חנף נלוחו [לעיל ט"ו]:

עין משפט נר מצוה

ז

א) סוי' ס"ג חל' עבודת כוכבים ומזלות ס"ג ה"ב

ח

א) פרי' עדיות פ"ג מ"ג ופרי' סנהדרין פרק חלק:

חלנלוגות

הגהות הלבוש.

לא מצי חזו לי. נ"ב דף ב' [ב"ב חום' ד"ה נמן]

— — נ"ב דף ל"ד [ב"ב חום' ד"ה ומן].

אמר רבי יוסי. ב"מנף ע"ב [ב"ב חום' ד"ה נשוכר].

מתחזי כשנים. סוטה דף י"ח [ב"ב חום' ד"ה נוחנם]. אלא מעתה נמ"ת מכה"ג מנמן מי ל' נמוכו ה"ם נזה ומכן מיתניתין לל מוד ום"ב פ"ה מי ל"ב:

הגהות מוהר"ח ווילף באסקאוויץ

א) עיין חוסי סוטה דף י"ג ע"ב פרק ד"ה נאמר לל מנ ומכן ומנו:

פסקי תוספות.

בד"ה דרחמנא. נעמנת סמוס כר מחוקס נמשפט דיין ולח כנר מחוקס ומניחו נמוסת מלל לח:

עין משפט נר מצוה

ט

י

יא

יב

חלגלוגות. [illegible]

רש"י [illegible]

קבען פלניא לא הוה ידע מאי קאמר לי אתא שאיל בי מדרש (אמר) לי גזלן אמר לך דכתיב היקבע אדם אלקים ונומר אמר ליה רבא מברניש לרב אשי אי הואי התם הוה אמינא ליה היכי קבען במאי קבען ואמאי קבען ומכלא הוה ידענא ואינהו סבר מילתא דאיסורא קאמר ליה לא הוו ידעי רבנן מאי סירוגין שמעוה לאמתא דבי רבי דחזתנהו רבנן דהוו עיילי פסקי פסקי אמרה להו עד מתי אתם נכנסין סירוגין סירוגין לא הוו ידעי רבנן מאי חלגלוגות יומא חד שמעוה לאמתא דבי רבי דהוות אמרה להוא גברא דקא מבדר פרפחינה אמרה ליה עד מתי אתה מפזר חלגלוגך לא הוו ידעי רבנן מאי סלסלה ותרוממך יומא חד שמעוה לאמתא דבי רבי דהוות אמרה להוא גברא דהוה קא מהפך בשעריה אמר ליה עד מתי אתה מסלסל בשערך לא הוו ידעי רבנן מאי וטאטאתי במטאטא השמד יומא חד שמעוה לאמתא דבי רבי דהוות אמרה לחברתה שקולי טאטיתא וטאטי ביתא לא הוו ידעי רבנן מאי השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך אמר רבה בר בר חנה יומא חד הוה אזילנא בהדי ההוא טייעא והוה דרינא טונא ואמר לי שקול יהבך ושדי אגמלאי: **מתני'** שופר של ראש השנה של יעל פשוט ופיו מצופה זהב ושתי חצוצרות מן הצדדין שופר מאריך וחצוצרות מקצרות שמצות היום בשופר ובתעניות בשל זכרים כפופין ופיהן מצופה כסף ושתי חצוצרות באמצע שופר מקצר וחצוצרות מאריכות שמצות היום בחצוצרות: שוה היובל לראש השנה לתקיעה ולברכות ר' יהודה אומר בראש השנה תוקעין בשל זכרים וביובלות בשל יעלים: **גמ'** א"ר לוי מצוה של ר"ה ושל יום הכפורים בכפופין ושל כל השנה בפשוטין והתנן שופר של ר"ה של יעל פשוט הוא דאמר כי האי תנא דתניא ר' יהודה אומר בראש השנה היו תוקעין בשל זכרים כפופין וביובלות בשל יעלי' ולימא הלכתא כר' יהודה אי אמרת הלכתא כר' יהודה הוה אמינא אפילו של יובל נמי כר' יהודה סבירא ליה קמ"ל במאי קמיפלגי מר סבר בראש השנה כמה דכייף איניש דעתיה טפי מעלי וביום הכפורים כמה דפשט איניש דעתיה טפי מעלי ומר סבר בראש השנה כמה דפשט איניש דעתיה טפי מעלי ובתעניות כמה דכייף איניש דעתיה טפי מעלי:

ושתי [illegible]

רבי [illegible]

מסורת הש"ס

[illegible]

בתורה

פסקי תוספות.

בר"ה של. יעל [illegible]

משנה ה"ש

ופיו מוציא זהב מי' מיתקים הנחת פה כסיל. מתקישה נוחה ולא
נמהר: לבך תחליך נמהר. תחילה היה: ותחילה כי'. היה לי
כוף בלא תחילה ותה לי תחיל בלא כוף ותמוה דעב לתיתי
נתחייבתו דיין הן דיוק': תקע בחלמוה. נכמוה מלפני התמושים:
וחסר נמנים כמתים. לפי מהיה היה אוד
גדיך למקום כלן מהי תקיעות
דעתות למה נאמרה להחדיר
והלנות ולמה נאמרה לומרים
דהכתובות: נוד הזה. הוא ביעתי
(ג"א ס"ו.) *למה מהנהי נחמיך והיה נכנסין
(שבועות ג:) על המקדש ביעתי"ה נלמד:
פישום. חנית נדולה מהנה"ן נלמד:
מחר נגרל. דהה' דהכר והנהי: לא
לא הוזק. לא הנחה הפוכר לא דהיה
(לקמן ג' ב:) מלא נסיעה: שמרה קדין. ושברה
קדנות יש כלן מהי לפכר לנם
(לקמן יב ב:) נלמנם ביעתים לחת מלא
(יב ב:) יחת לחת נלמוד הת לפני: דהביעה
עליה. הוזק היה לו: החוזה חכה.
וכתיב (ויקרא ד') ונשה הכהן המשי
(לקמן יב ב:) לם הנית מלא ישתה לבי חרם
מנחתי מתן לנם מרהה בהקוה:
לאישפר שיגרה. בחטנרות הפוכר:
הקים שם שופר. נגון ר"ה ויוכל:
הקים שם מנחות. כגון חשניות:
וכך הנהיג. כהנחיתי הופר
(מלאכי יב ב:) וחנלולות: נפעמי הזהם ובחר
(ב"ב יא א) הנית. הוא ינחת היה נפעמי
קרא בן חיית (ב"ב יב ב:) ו"ל נפעמי הזהם
(מלאכי) נעמדת נפש: כתני'. סופר
מנפוח ותכך. ביהם מקדשין נל"ד:
פסול. דהוה ליה כפני מוכיחין:
המזיק

בתורה אמר קרא. פירוש לפרי בן התחנן להתחנם עין משפט
נתנו ולא פני קדין יפר ותתחנתין יפר. נר מצוה
אבל פנים נא. והם דלמדי' נפ"ק דב"ב (דף ט"ו. ושם) מהוכח
פסוקים מנהוד' יפיר קדיל תוחם נא פנא יקרא תחר שהנו
דמ"ב כל התורה נתו פנא פנא
יחלקים נפנים זה פרצע הת פרצע
והם מנהוכין לקדות פנים נתורה
(ג"ב) החכן נרחשנים פל פי פיהוב
נקדות הקדין וכל פי פהיהב יהיב
נקדות הקדין לחוד נתנהו הלכתיך
נפניהם התקדין לחוד נתנהו פהנהיך
פתוח יהיב ולחן פי פהיהו יהיב:

כמאן

יג
ג) מיי' פ"ג מה'
שופר הלכה ה'
סמ"ע סעיף ה'
ד) (ג"ב) ר"ה
ה) מיי' פ"ג מה'
שופר הלכה ה'
סמ"ע סעיף ה'
ו) מיי' פ"ג מה'
שופר הלכה ה'
סמ"ע סעיף ה'

יד
ז) מיי' פ"ג מה'
שופר הלכה ה'
סמ"ע סעיף ה'
ח) מיי' פ"ג מה'
שופר הלכה ה'
סמ"ע סעיף ה'

כמאן

טו
ט) מיי' פ"ג מה'
שופר הלכה ה'
סמ"ע סעיף ה'
(ר"ה ג.) לחקיים כי יהנהב וחות'
ר"ת הקיים נן כיב ענין ובקין
הנהים יובל ובל ענין הכי לחהר
ובל לחב זה היום לחילת השנה
לחוים בילם הנהה הלילות ביובל
חלב ובלי הם לחמרינן ליה נלו
הנהים בייהכ הם שלם חלב הנהים
לחילת הנהנה הן נהנהל. נהן נו
לפחקיים לו נלו הת הסיך כהי הכ
דיובל הקיוק לילם הנהה בילנה
נפרק נחלה (דף ל"ב.) (חנג נהר
ייהי נה) ולקן ע"ב ויהנהי ליה ספיר
בל ענין נלם הדר ליה ובילנו לחילך
נילנה לקי לחהר לחני בלי
לחנים הנה ליה לנהני בהם היום
לחילת השנה בילם הנהיה ענלם
קלו ולם נהיה ר' לחנישר הקליך
בנהם הבהני ענין בי לחנישר
לחהר בלחני נענין השלם ובהל
בפלק יהי' יהנהב ליהר ד"ת לחלנו
ולחני הנני לחקים ליה ולילך לחיה'
דנהני שלה בהנהנה לנילות ולם
נענין בי נהן בהנהנה בנילות בפרק
שהין פנין (דף י"ח. ושם) נני לחם
בעלה בהחנה נגדלה בניה
ולנבוף לם נענין חלב לחד:

כמאן

דלם בי' לחנישר. הילם
הת"ש ב לם טו לכל הילי
דהחנילי לקון נפרק נחלה (דף ל'.)
הוה יובל ל"ה לחקיים ולנרות
חלב בניובל חקהין בין נב"ה
בקדהו לת החים בין נב"ה בהל
קדהו לת החים ובל יחיד הוהיר

שופר

בפי' בקונטרס חלב ע ולין נריך ליהר ע"ב קחני לי נהי יהר כיפי לחפרד בפעהיך חנר לחד ודקה הנהים עשה שופר לחד בל
פחיטות ובפי הם שופר שליו בפי בל הנהנה בן ובפן בנהי פוכחות הני לם ויהנהל הנהנה. בנים ובלנה פוכחות חלב חלין זה בקהי
הנים הוהיר הנר לחד לחלין בין נב"ה בקדהו לת החים ובל יחיד הוהיר
פוכחות ובהיה הלם נחלב לניהי הנהנה בילם הנהיה בנהי פוכחות ובלן נדלה
דנפרך הנר לחד לחלהו של חני ובל חני
נלנהב הנהנה הנים ובלנה פוכחות בן בחלב:

ניקב

הגהות הלבוש.

ותני קלי בי מסתברי. סוכה דף ל"ט (ל"ג תוס' ד"ה הכ).

פסקי תוספות.

בד"ה אבל. ניהנין בפנים קהין בהנהב בפחלן הקבל לחהו:
— כמאן בנצלינן. זה היום תחלת הנהנה לילה בחלן בו. לקלוב

יפר בהני לחלקוב הנר יהנהב בנהילת השלום: בד"ה שופר. שופר בפסוק לחהר כל בני ביהו בפהל ובהב הלהנן בני בפנים הם בהב בחלה:

ניקב ותתמו אם השבח את התקיעה כפול ותם לאו כשר. אם נפרצה דופיירי נתחר התקיעה לפי שלא הותלקה קתיעת הנקב אין תוקע אלא בכשיעור ומשבח את הקול קטיע כיון דכל התקיעות כשרין בעומד מקולהורין בעומד הא לי השבח אחת לי תיעד השבח ועדיפא דופיירי קודם בתיעה תניא אחר

ניקב ותתמו אם מיעכב את התקיעה פסול ואם לאו כשר "התוקע לתוך הבור או לתוך הדות או לתוך "הפיטם אם קול שופר שמיע יצא ואם קול הברה שמיע לא יצא "וכן "כי שהיה עשבר ארחורי בית הכנסת או שהיה ביתו סמוך לבית הכנסת ושמע קול שופר או קול מגילה אם כיון לבו יצא ואם לאו לא יצא אע"פי ששמע שמיע וזה שמיע זה כיון לבו וזה לא כיון לבו:

גמ': ת"ר [1]ארוך וקצרו כשר [2]נרדו והעבירו על גלדו כשר [3]ציפהו זהב במקום הנחת פה פסול שלא במקו הנחת פה כשר [4]ציפהו זהב כיפפים פסול מבחוץ אם נשתנה קולו מיכמו שהיה פסול ואם לאו כשר ניקב וסתמו מיעכב את התקיעה פסול ואם לאו כשר [5]נתן שופר בתוך שופר אם קול פניכי שמיע יצא ואם קול היצון שמיע לא יצא. ת"ר נרדו בין כיפפים בין מבחוץ כשר נרדו והעבירו על גלדו כשר הניח שופר בתוך שופר אם קול פניכי שמיע יצא ואם קול היצון שמיע לא יצא [6]הפכו ותקע בו לא יצא אביי רב פפא לא תימא דהפכיה כביתונא אלא שהרחיב את הקצר וקיצר את הרחב ב"ט כרב ביתנה דאמר רב מתנה "[7]והעברת דרך העשרתו בעין: דיבק שברי שופרות פסול: ת"ר [8]הוסיף עליו כל שהוא בין בפיו בין שלא בפיו פסול ניקב וסתמו בין בפיו ובין שלא בפיו פסול ר' נתן אומר [9]בפיו פסול בפיו כשר א"ר יוחנן [10]והוא שנשתייר רובו בכלל דשלא בפיו אף על פי שנשתייר רובו פסול איכא דיתני לה אסיפא שלא בפיו פסול א"ר יוחנן והוא שנפגמת רובו מכלל דבפיו אף על פי שנפגמת רובו כיפפים פסול מבחוץ אם נשתנה קולו מיכמות שהיה פסול ואם לאו כשר [11]נסדק לאורכו פסול [12]לרוחבו אם נשתייר בו שיעור תקיעה כשר ואם לאו פסול "[13]וכמה שיעור תקיעה פירש "רשב"ג כדי שיאחזנו בידו וראשה לכאן ולכאן [14]והיה קולו דק או עבה או "צרור כשר שכל הקולות כשירין (בשופר) שלחו ליה לאבוי דשמואל קדרו ותקע בו יצא פשיטא כולהו נמי מיקדרה קדרו להו אביי רב אשי [15]שקדרו בזכרותו מיהו דתיבא בין בפיו היצין קכ"ל: התוקע לתוך הבור או לתוך הדות כו': אמר "רב הונא [16]לא שנו אלא לאותן השומדין על שפת הבור אבל אותן השומדין בבור יצאו תניא נמי הכי התוקע ר' תוך הבור או לתוך הדות יצא והתנן לא יצא אלא לאו שמע מינה כרב הונא שמע מינה איבא דרבי להו מיתא תנן התוקע לתוך הבור או לתוך הדות לא יצא והתניא יצא אמר רב הונא לא קשיא כאן לאותן השומדין על שפת הבור כאן לאותן העומדין בבור אמר "רבה שמע

כיצד תוקעין

נר מצוה

כ
א) [ראה ר"ה פ"ד מ"ה ותוספתא פ"ב ה"ב ירושלמי פ"ד ה"ה ובבלי כ"ח ב' ל"ג ב' ועיין תוס' ר"ה ל"ג ב' ד"ה ואם ותוס' ר"פ ד"ה ואם].
ב) [ראה ר"ה פ"ד מ"ה ותוספתא פ"ב ה"ב ירושלמי פ"ד ה"ה ובבלי כ"ח ב' ל"ג ב' ועיין תוס' ר"ה ל"ג ב' ד"ה ואם ותוס' ר"פ ד"ה ואם].
ג) [ראה ר"ה פ"ד מ"ה ותוספתא פ"ב ה"ב ירושלמי פ"ד ה"ה ובבלי כ"ח ב' ל"ג ב' ועיין תוס' ר"ה ל"ג ב' ד"ה ואם ותוס' ר"פ ד"ה ואם].

כא
א) [ראה ר"ה פ"ד מ"ה ותוספתא פ"ב ה"ב ירושלמי פ"ד ה"ה ובבלי כ"ח ב' ל"ג ב' ועיין תוס' ר"ה ל"ג ב' ד"ה ואם ותוס' ר"פ ד"ה ואם].

כב
א) [ראה ר"ה פ"ד מ"ה ותוספתא פ"ב ה"ב ירושלמי פ"ד ה"ה ובבלי כ"ח ב' ל"ג ב' ועיין תוס' ר"ה ל"ג ב' ד"ה ואם ותוס' ר"פ ד"ה ואם].

כג
א) [ראה ר"ה פ"ד מ"ה ותוספתא פ"ב ה"ב ירושלמי פ"ד ה"ה ובבלי כ"ח ב' ל"ג ב' ועיין תוס' ר"ה ל"ג ב' ד"ה ואם ותוס' ר"פ ד"ה ואם].

כד
א) [ראה ר"ה פ"ד מ"ה ותוספתא פ"ב ה"ב ירושלמי פ"ד ה"ה ובבלי כ"ח ב' ל"ג ב' ועיין תוס' ר"ה ל"ג ב' ד"ה ואם ותוס' ר"פ ד"ה ואם].

כה
א) [ראה ר"ה פ"ד מ"ה ותוספתא פ"ב ה"ב ירושלמי פ"ד ה"ה ובבלי כ"ח ב' ל"ג ב' ועיין תוס' ר"ה ל"ג ב' ד"ה ואם ותוס' ר"פ ד"ה ואם].

כו
א) [ראה ר"ה פ"ד מ"ה ותוספתא פ"ב ה"ב ירושלמי פ"ד ה"ה ובבלי כ"ח ב' ל"ג ב' ועיין תוס' ר"ה ל"ג ב' ד"ה ואם ותוס' ר"פ ד"ה ואם].

כז
א) [ראה ר"ה פ"ד מ"ה ותוספתא פ"ב ה"ב ירושלמי פ"ד ה"ה ובבלי כ"ח ב' ל"ג ב' ועיין תוס' ר"ה ל"ג ב' ד"ה ואם ותוס' ר"פ ד"ה ואם].

כח
א) [ראה ר"ה פ"ד מ"ה ותוספתא פ"ב ה"ב ירושלמי פ"ד ה"ה ובבלי כ"ח ב' ל"ג ב' ועיין תוס' ר"ה ל"ג ב' ד"ה ואם ותוס' ר"פ ד"ה ואם].

כט
א) [ראה ר"ה פ"ד מ"ה ותוספתא פ"ב ה"ב ירושלמי פ"ד ה"ה ובבלי כ"ח ב' ל"ג ב' ועיין תוס' ר"ה ל"ג ב' ד"ה ואם ותוס' ר"פ ד"ה ואם].

ל
א) [ראה ר"ה פ"ד מ"ה ותוספתא פ"ב ה"ב ירושלמי פ"ד ה"ה ובבלי כ"ח ב' ל"ג ב' ועיין תוס' ר"ה ל"ג ב' ד"ה ואם ותוס' ר"פ ד"ה ואם].

לא
א) [ראה ר"ה פ"ד מ"ה ותוספתא פ"ב ה"ב ירושלמי פ"ד ה"ה ובבלי כ"ח ב' ל"ג ב' ועיין תוס' ר"ה ל"ג ב' ד"ה ואם ותוס' ר"פ ד"ה ואם].

הגהות הלבוש.

השבו ותקע בו. ר"ה דף ל"ד [ע"ש ד"ה ואי"ר ד"ה ואין].
כדי שיאחזנו בידו. ר"ה דף כ"ח [ע"ש ד"ה ואי"ר ד"ה כתיב].

פסקי התוספות.

בד"ה ניקב. ניקב וסתמו פיטו ושמע לכתחלה מכי תוקע כפי ותקע כפי כיצד התקיעה קודם שמסתם ואם לא סתמו כלל אפי שתוקע כפי:

בד"ה ציפהו זהב. לפסוק זה מקום טוב אם מפסיקים כפי מעתה אם נסתם קול פסול ומתוקם כדאמר אם שמע קול פסול ותקע כו' משמע מלשון זה שמע קול תוקע אם לא יצא אפי' שמע קול פסול ותקע כו' ואין לומר שמע קול פסול ולבסוף שמע קול כשר דאם כן יצא אפי' לא שמע קול כשר אלא שמע קול פסול ולבסוף שמע קול כשר ואין לומר כן:

בד"ה אם. לפי מעתה אם שמע קול תוקע כשר אפי' לא שמע קול פסול ולבסוף שמע קול כשר ויש לומר דמיירי שמע קול פסול ולבסוף שמע קול כשר ולא שמע קול פסול ולבסוף שמע קול כשר:

בד"ה ושמע. לפי מעתה אפשר לפרש שמע קול תקיעה ושגילה פורה:

כסו השי"ס שופר תקיעת התקיעה בגמר כו'. קס סלקא דעתך דהכי קאמר הימי שופר הוא בשפת הגבי ומכירו תוקע בגמר ויעל ולכשעיכן הכא דנקיעת נתני יעלו: קדש שופר מסמר. לפי שהיים הוא כדלקמיך בהמכת הגולם (קף כ"ג:) כל היום כמר לתקיעת שופר ועלף משפת שיום תרועה יהים לכם יום ולא לילה: הכי גרסינן להיתרא דכתר דעת הכי פתע לעיכם קף תקיעה בלא תפילת תקיעה יעל והתיעל כו': תקע בריסטונה. פשוטה שבשני תרועת התוכיות: ותתך בשניים. בפשוטה של תחיים כפתים ותתכיין לתתן בה קף ידי פשוטה שבשני תרועות שבתיעה שניו לתקוע תוך לפי: תם קול שופר שתוב. בלא קול הגדה שתוב. תם קול הגדה שתוב. תם קול השופר לא יעלו: ותתקע ושולה לנפשים. ולפן לתחר שהו לנתן בי שלא תוקע ושולה הוא ולדידיים תפילתם ושתים) ותכשר דכתחלי הוא והשופר בגגד ולתתן לשלי לתוך השיעורים בגגד יעלו: של שולה. ותלמוד תחיים שתיעה לתחר זריקה לפן תפילה לא בשוחה ולא בתקיעים מתכל לנתנים כדלקמיך בהמכת (קף כ"ג.) אינשתי (ר"ש ו.) שלתוך לו יהיים בשלי ועלתי לו יהיה בתפם הוא תפם שהתחיי תוחרין לפן שולה שתוחים תוחרין: פלוחים לתו בני השילה ניתנו. דלפן השילה בקרבים קלים שלא בלישיים ולשחר זריזה בשחוטיהו לפנין בגגה: לא ניתנה בתנו. ניתנה לתחיות קיימת לים הגלח שלא בשלי של שתיהם בתחו: בשופר של ע"ז. בשופר של ע"ז (שמות ל"ב) ולשחר בה בשופר של ע"ז בשופר של שלמים לא יתקע ואם תקע לא יצא מ"ט עולה בת כיעלה היא. כיון דמיעל בה נפקא לה לחולין שלמים דלאו בני מיעלה ניתרו אישורא הוא דרביב ברו (ולא נפקי לחולין) מתקף לה רבא אימת כיעל לבתר דתקיע כי קא תקיע באיסור תקע לא אמ' רבא אחד זה ואחד זה לא יצא הדר אמר אחד זה ואחד זה יצא מצי לא אלימות ניתנו אמר רב יהודה בשופר של ע"ז לא יתקע ואם תקע יצא בשופר של עיר הנידחת לא יתקע ואם תקע לא יצא מ"ט עיר הנידחת כתותי מיכתת שיעוריה אמר רבא דמוד הנאה מהבירות לתקיע לו תקיעה של מצוה הדמוד הנאה משום כיותר לתקע בו תקיעה של מצוה ואמר רבא הדמוד הנאה מהבירו מזה עליו מי חטאת בימות הגשמים אבל לא בימות החמה הדמוד הנאה מתיעין טיבול בו בבילה של מצוה בימות הגשמי אבל לא בימות החמה שלחו ליה לאבוה דשמואל כפאו ואבל מצה יצא כפאו מאן אלימ' כפאו שד והתניא פרסים אמר רבא יראת אומר דתתקע לשד יצא פשיט היינו דך מידו דתני התם אכול מצה אמר רחמנא והא אכל אבל

ב שופר על שולה לא יתקע. כלומר באותו יום תקע בלומר שופר שבשופר תוקע ובניו לאחוץ לאבל בחוץ לאחוץ שבשופר יעל ולא נפקי לאחוץ ובמוחלק בין שולה לשלמים היים יכול לאחלק שבשולה נוטים בין מוצה בין שבשופר: אבור יב יתקע בשופר של ע"ז ולא יתקע ולא תקע בלומר יעל.

ג) שבע מיקצת התקיעה בבור ומיקצת התקיעה על שפת הבור יצא ד) מיקצת התקיעה קודם שישלה עמוד השחר ומיקצת התקיעה לאחר שישלה עמוד השחר לא יצא אבר ליה אבי כיאי שנא התם דבעינא כולה התקיעה בחשבא ולילא הבא נמי בעינא כולה התקיעה בחשבא ולילא הבי השתא התם לילה לאו זמן חשבא הוא כלל הבא בור מקום חשבא הוא לאיתן העומדין בבור לסימרא דסבר רבה *שמע קף תקיעה בלא תחילת תקיעה יצא ומסילא תחילת תקיעה בלא סוף תקיעה יצא ת"ש *ה) תקע בראשונה ומשך בשניה כשתים אין בידו אלא אחת ואמאי תסלקה בתרתי פסוקי תקיעתא מיהדדי לא פסקינן ת"ש *התוקע לתוך הבור או לתוך הדות או לתוך הפיטס אם קול שופר שבע יצא ואם קול הברה שבע לא יצא ואמאי ליפוק בתחילת תקיעה מיקמי דלישרבב קלא ו) בי קאבר רבה בתוקע ועולה לנפשיה אי הבי כאי לסימרא מידו דתיבא זמנין דמפיק רישיה ואמתי שופר בבור וקא מישרבב קלא קמ"ל אמר רב יהודה בשופר של שולה לא יתקע ואם תקע יצא *בשופר של שלמים לא יתקע ואם תקע לא יצא מ"ט עולה בת כיעלה היא כיון *דמיעל בה נפקא לה לחולין שלמים דלאו בני מיעלה ניתרו אישורא הוא דרביב ברו (ולא נפקי לחולין) מתקף לה רבא אימת כיעל לבתר דתקיע כי קא תקיע באיסור תקע לא אמ' רבא אחד זה ואחד זה לא יצא הדר אמר ז) אחד זה ואחד זה יצא *ז) מצי לא א) ליתנות ניתנו אמר רב יהודה *ז) בשופר של ע"ז לא יתקע ואם תקע יצא ח) בשופר של עיר הנידחת לא יתקע ואם תקע לא יצא מ"ט עיר הנידחת כתותי מיכתת שיעוריה אמר רבא ט) דמוד הנאה מהבירות לתקיע לו תקיעה של מצוה) דמוד הנאה משום כיותר לתקע בו תקיעה של מצוה ואמר רבא הדמוד הנאה מהבירו מזה עליו מי חטאת בימות הגשמים אבל לא בימות החמה י) הדמוד הנאה מתיעין טיבול בו בבילה של מצוה בימות הגשמי אבל לא בימות החמה שלחו ליה לאבוה דשמואל כ) כפאו ואבל מצה יצא כפאו מאן אלימ' כפאו שד והתניא * פרסים אמר רבא יראת אומר *דתתקע לשד יצא פשיט היינו דך מידו דתני התם אכול מצה אמר רחמנא והא אכל אבל

שופר של ע"ז. מדים קף י"ג (פסי' ד"ה מוס כסיך לקף י"ג ע"ב).
בשופר של ע"ז. סוכה קף ל"ד [ע"ב מוס' ד"ה פלשתים].
ביתתי מכתת. סוכה קף כ"ה (ע"ב מוס' ד"ה לפי).
מכתת שיעוריו. עירוכין קף ל"ו [ע"ב קף ע"ב מוס' ד"ה מתני'].
המידור הנאה מבעיין. מדים קף ע"ו [ע"ב בגמרא ד"ה והא].
כבפאיהו פרסים. פסחים קף קי"ו [ע"ב מוס' ד"ה מתקף].

הגהות מוהר"ם ואלף באסקאוויין:

א) בכיתוקין קף ל"ג ע"ב. ובין מוס' מסלה קף י"ג ע"ב ד"ה מוצה כיו ועי'.

פסקי תוספות.

בד"ה אמר. בשופר של ע"ז לא יתקע ואפי' יחלל לא ישתל: [תוכין בסוכה קף ל"ג: פסחים ד"ה פלשתים]:
— המידור. בסתר מסלה בין בשופר תוקע בי לשלי לסבר מסלה תוקעת שופר פלי:

הגהות הלבוש.

בשופר של שלמי. מדים קף י"ג (פסי' ד"ה מוס כסיך לקף י"ג ע"ב).
בשופר של ע"ז. סוכה קף ל"ד [ע"ב מוס' ד"ה פלשתים].
ביתתי מכתת. סוכה קף כ"ה (ע"ב מוס' ד"ה לפי).
מכתת שיעוריו. עירוכין קף ל"ו [ע"ב קף ע"ב מוס' ד"ה מתני'].
המידור הנאה מבעיין. מדים קף ע"ו [ע"ב בגמרא ד"ה והא].
כבפאיהו פרסים. פסחים קף קי"ו [ע"ב מוס' ד"ה מתקף].

עין משפט נר מצוה

אבל הכא זכרון תרועה כתיב והאי מתעסק בעלמא הוא קמ"ל אלמא קסבר רבא מצות אין צריכות כוונה איתיביה היה קורא בתורה והגיע זמן המקרא אם כוון לבו יצא ואם לאו לא יצא מאי לאו כוון לבו לצאת לא לקרות לקרות הא קא קרי בקורא להגיה ת"ש היה עובר אחורי בית הכנסת או שהיה ביתו סמוך לבית הכנסת ושמע קול שופר או קול מגילה אם כוון לבו יצא ואם לאו לא יצא מאי לאו אם כוון לבו לצאת לא לשמוע לשמוע והא שמע סבור חמור בעלמא הוא איתיבי נתכוון שומע ולא נתכוון משמיע משמיע ולא נתכוון שומע לא יצא עד שיתכוון שומע ומשמיע בשלמא נתכוון משמיע ולא נתכוון שומע כסבור חמור בעלמא הוא אלא נתכוון שומע ולא נתכוון משמיע היכי משכחת לה לאו בתוקע לשיר דלמא דקא מנבח נבוחי א"ל אביי אלא מעתה הישן בשמיני בסוכה ילקה א"ל שאני אומר מצות אינו עובר עליהן אלא בזמנן מתיב רב שמן בר אבא מנין לכהן שעולה לדוכן שלא יאמר הואיל ונתנה לי תורה רשות לברך את ישראל אוסיף ברכה אחת משלי כגון ה' אלהי אבותיכם יוסף עליכם ת"ל לא תוספו על הדבר והא הכא כיון דבריך ליה עברה ליה זמניה וקתני דעבר הכא במאי עסקינן בדלא סיים ודתני סיים סיים ברכה אחת והתניא סיים כל ברכותיו שאני הכא כיון דאלו מתרמי ליה צבורא אחרינא הדר מברך כוליה יומא נמי זמניה הוא ומנא תימר דתנן הניתנין במתנה אחת שנתערבו בניתנין מתנה אחת ינתנו מתנה אחת מתן ד' במתן ד' ינתנו במתן ד' במתן ד' במתן אחת ר' אליעזר אומר ינתנו במתן ד' רבי יהושע אומר ינתנו במתנה אחת אמר לו ר' אליעזר הרי הוא עובר על בל תגרע אמר לו ר' יהושע הרי הוא עובר על בל תוסיף אמר לו ר' אליעזר לא נאמר בל תוסיף אלא כשהוא בעצמו אמר לו ר' יהושע לא נאמר בל תגרע אלא כשהוא בעצמו ועוד אמ' ר' יהושע כשלא נתת עברת על בל תגרע ולא עשית מעשה בידך כשנתת עברת על בל תוסיף ועשית מעשה בידך והא הכא כיון דיהיב ליה מתנה מבמור עברה ליה לזמניה וקתני דעבר משום בל תוסיף לאו משום דאמרי' כיון דאלו מתרמי ליה בוכרא אחרינא הדר בזה מיניה כוליה יומא זמניה [כמאי] דלמא קסבר ר' יהושע מצות עובר עליהן אפי' שלא בזמנן אנן הכי קאמרינן רב שמן בר אבא מ"ט שביק מתניתין ומותיב מברייתא לותיב ממתניתין מאי טעמא לא מותיב כיון דאלו מתרמי ליה בוכרא אחרינא בעי מזה מיניה כוליה יומא זמניה הוא ברייתא נמי כיון דאי מתרמי צבורא אחרינא הדר מברך כוליה יומא זמניה ורב שמן בר אבא התם לא סגי דלא יהיב הכא אי בעי מברך אי בעי לא מברך רבא אמר לצאת לא בעי כוונה לעבור בעי כוונה והא מתן דמים לרבי יהושע דלעבור ולא בעי כוונה אלא אמר רבא לצאת לא בעי כוונה לעבור בזמנו לא בעי כוונה שלא בזמנו בעי כוונה אמר ליה רבי זירא לשמעיה איכוון

מתן ...

לא ...

לא ...

דלמא ...

הכא ...

דתנן

הגהות הלבוש.

מצות א"צ כוונה. ...
הי' עובר אחורי. ...
לעבור בזמנו לא. ...
שלא בזמנו בעי. ...

פסקי תוספות.

בר"ה דלמא. ...
— הכא. ...

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

איכוון ותקע לי. אלמא קסבר משמיע בע' כונ' מיתיבי' היה עובר אחורי בית הכנסת או שהיה ביתו סמוך לבית הכנסת ושמע קול שופר או קול מגילה אם כוון לבו יצא ואם לאו לא יצא וכי כוון לבו מאי הוי האיך לא קא מיכוון אדעתא דידיה הכא בשליח צבור עסקינן דדעתי' אכולי' עלמא ת"ש נתכוון שומע ולא נתכוון משמיע נתכוון משמיע ולא נתכוון שומע לא יצא עד שיתכוון שומע ומשמיע קתני משמיע דומי' דשומע מה שומע לעצמו אף משמיע לעצמו וקתני לא יצא תנאי היא דתניא שומע שומע לעצמו ומשמיע משמיע לפי דרכו א"ר יוסי בד"א בשליח צבור אבל ביחיד לא יצא עד שיתכוון שומע ומשמיע:

מתני': והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וגו' וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה אלא לומר לך כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתגברי' ואם לאו היו נופלים כיוצא בדבר אתה אומר עשה לך שרף ושים אותו על נס והיה כל הנשוך וראה אותו וחי וכי נחש ממית או נחש מחיה אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתרפאין ואם לאו היו נימוקים: חרש שוטה וקטן אין מוציאין את הרבים ידי חובתן זה הכלל כל שאינו מחויב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתן:

גמ': ת"ר הכל חייבין בתקיעת שופר כהני' ולוים וישראלים גרים ועבדים משוחררים וטומטום ואנדרוגינוס מי שחציו עבד וחציו בן חורין טומטום אינו מוציא לא את מינו ולא את שאינו מינו אנדרוגינוס מוציא את מינו אבל לא את שאינו מינו מי שחציו עבד וחציו בן חורין אינו מוציא לא את מינו ולא את שאינו מינו אמר מר הכל חייבין בתקיעת שופר כהנים לוים וישראלים פשיטא אי הני לא מיחייבי מאן מיחייבי כהנים אצטריכ' ליה ס"ד אמינא הואיל וכתיב יום תרועה יהיה לכם מאן דליתיה אלא בתקיעה דחד יומא הוא דמיחייב והני כהנים הואיל ואיתנהו בתקיעות דכל השנה דכתיב ותקעתם בחצוצרות על עלותיכם אימ' לא ליחייבו קמ"ל מי דמי התם חצוצרות והכא שופר אלא אצטריך ס"ד הוא"ל ותנן שוה היובל לר"ה לתקיעה ולברכות מאן דאיתיה במצות היובל איתיה במצוה דראש השנה והני כהנים הוא"ל וליתנהו במצוה דיובל דתנן כהנים ולוים מוכרין לעולם וגואלין לעולם אימא במצוה דראש השנה לא ליחייבו קמ"ל: מי שחציו עבד וחציו בן חורין אינו מוצא לא את מינו ולא את שאינו מינו: אמר רב הונא ולעצמו מוציא א"ל רב נחמן לרב הונא מאי שנא לאחרי' דלא דלא אתי צד עבדו' ומפיק צד חירות לעצמו נמי לא אתי צד עבדות דידיה ומפיק צד חירות דידיה אלא אמר רב נחמן אף לעצמו אינו מוציא תנ"ה מי שחציו עבד וחציו בן חורין אף לעצמו אינו מוציא תני אהבה בריה דר' זירא כל הברכות כולן אע"פ שיצא מוציא חוץ מברכת הלחם וברכת היין שאם לא יצא מוציא ואם יצא אינו מוציא בעי רבא

ברכת

הגהות הלבוש.

זה הכלל. מנחות דף ע"ו [ע"ב תוס' ד"ה זה].
— — קדושין דף ע"ב [ע"ב תוס' ד"ה זה].
מוכרין לעולם. ערכין דף ג' [ע"ב תוס' ד"ה מוכרין].
קמ"ל. ערכין דף ד' [ע"א תוס' ד"ה ומילון]. חוץ מברכת. ברכות דף כ"ח [ע"ב תוס' ד"ה עד].

פסקי תוספות.

בד"ה קא מ"ל. אין יוצא המקיים כ"ה פקדים לא כהו משתלל. מצוית בממנות כפפים ולא יוצא:

ברכת הלחם ונרכת היין דקידוש הנעשין ביה דוקא היכי קיין *הלח המלוחן הן:

הדרן עלך ראוהו בית דין

ברכת הלחם של מוצאי וברכת היין של קידוש היום מיהו כיון דחובה הוא מיפיק אי דלמי ברכה לאו חובה היא ת"ש [ב] דאמר רב אשי כי הוינן בי רב פפי הוה מקדיש לן וכי הוה אתי אריסי מידבר הוה מקדיש להו ת"ר [ג] לא יפרוס אדם פרוסה לאורחין אלא אם כן אוכל עמהם [ד] אבל פירס הוא לבניו ולבני ביתו כדי להגבן במצות ובהלל [ה] ובמגילה אף על פי שיצא מתניא:

הדרן עלך ראוהו בית דין

יום טוב [ו] של ראש השנה שחל להיות בשבת במקד' היו תוקעין אבל לא במדינה משהרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי [ז] שיהו תוקעין בכל מקום שיש בו ב"ד א"ר אלעזר לא התקין רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחר כל מקום שיש בו בית דין ועוד זאת היתה ירושלם יתר' על יבנה [ח] שבל עיר שהיא רואה ושומעת וקרוב ויכולה לבוא תוקעין וביבנה לא היו תוקעין אלא בבית דין בלבד: **גמ'** מנה"מ א"ר לוי בר לחמא אמר רבי חמא בר חנינא כתוב אחד אומר [ט] שבתון זכרון תרועה וכתוב אחר אומר [י] יום תרועה יהיה לכם לא קשיא כאן ביום טוב שחל להיות בשבת כאן ביום טוב שחל להיות בחול אמר רבא אי מדאוריית' היא במקדש היכי תקעינן ועוד הא לאו מלאכה היא דאיצטריך קרא למישמי' דתנא דבי שמואל [יא] כל מלאכת עבודה לא תעשו יצתה *תקיעת שופר [יב] ורדיית הפת שהיא חכמה ואינה מלאכה אלא אמר רבא מדאוריית' מישרא שרי ורבנן הוא דגזור ביה כדרבה דאמר רבה [יג] הכל חייבין בתקיעת שופר ואין הכל בקיאין בתקיעת שופר נזדרזו *שמא ישלטו בידו ילך אצל הבקי ללמוד ועשרה ארבע אמות ברשות הרבים והיינו טעמא דלולב והיינו טעמא דמגילה: משהרב ביה"ד המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי כו': ת"ר פעם אחת חל ראש השנה להיו' בשבת [ויש כל העירים מתבטלין] אמר להם רבן יוחנן בן זכאי לבני בתירה נתקע אמרו לו נרון אמר להם נתקע ואחר כך נרון לאחר שתקע אמרו לו נרון אמר להם כבר נשמע קרן ביבנה ואין משיבין לאחר מעשה: א"ר אלעזר לא התקין רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחר כל מקום שיש בו בית דין: אמרו לו היינו ת"ק דאיבא בי דינא דאקראי: אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו בית דין: אמר רב הונא

ועם

הגהות הלבוש. (יש)

לא יפרוס אדם. סמיים קף ק"ז [ע"ש תוס' ד"ה דוקא]. במקדש היו תוקעין. סוכה קף פ"ג [ע"ש תוס' ד"ה לפיכך].
התקין רבן יוחנן. ר"ה קף י"ג [ע"ש תוס' ד"ה לפן]. אחד יבנה ואחד. סמיים קף פ"ה [ע"ש תוס' ד"ה לפיכך]. סוכה קף נ' [ע"ש תוס' ד"ה לפיכך].
נתקעת קף כ' [ע"ש תוס' ד"ה לפיכך]. זבחים קף ל"ג [ע"ש תוס' ד"ה לפיכך]. מנחות קף ס"ה [ע"ש תוס' ד"ה ר"י].
ורדיית הפת. שבת קף נ' [ע"ש תוס' ד"ה כשהיו].

נרכת הלחם. סל לכילת הגה שמנרכין (לפני) התוכיח: ונרכת היין. שמנרכין לפני קידוש: היכי. על לכילת הגה וקידוש יכולין לה הנשי לך הסוכה ולעשות קלה ברכת התוכיח ונרכת היין ויעשיתו לן בתוך בתים לגלה לפני שיעשום ולפי שמצוה ליהנות בלה ברכה לפי נתי לה שעי' לפיכך לפי שמצוה לה יהיב לים לחד שיעשיתו לחבש' ועשי ברכה אחי: כיון דקדוש היה. לכילת הגה מיכה עליו וכן קידוש היום מיכה עליו ולפי שמצוה בלה ברכה ונלחם לפיכך בלה ברכת הגלחם והיין. ברכת הגלחם ונהיין: לפי לגלחם. ברכת ההגלחם לפי סוכה לאכנה לפיכך היה קודם לברכת היין לעיל בסיכה סוכה עליהם לה יכלכו: ולה יכנכו:

הדרן עלך ראוהו בית דין

יום טוב סל לפי הכנה מתי: לפיכך נעכה בקידוש היו תוקעין. נעכה לפי הכנה: לכל לה נעכה. לפי ביכולם ולה נעכה: לפי נעכה. פיכיכה סם כעכיכין נזכלם בעכה וכן בכל הקי' בגלחם בעכיכין לכל לה נעכה לפי עכיכים ובלפם; ושיי לחם פיכם יכולכם. נעכה נעכיכים יכולים בקידשה אבל על יבנה: אבל עיר שהיא רואה ושומעת וקרוב ויכולה לבוא תוקעין וביבנה לא היו תוקעין אלא בבית דין בלבד: **גמ'** חנינא כתוב אחד אומר שבתון זכרון תרועה וכתוב אחר אומר יום תרועה יהיה לכם לא קשיא כאן ביום טוב שחל להיות בשבת כאן ביום טוב שחל להיות בחול אמר רבא אי מדאוריית' היא במקדש היכי תקעינן ועוד הא לאו מלאכה היא דאיצטריך קרא למישמי' דתנא דבי שמואל כל מלאכת עבודה לא תעשו יצתה תקיעת שופר ורדיית הפת שהיא חכמה ואינה מלאכה אלא אמר רבא מדאוריית' מישרא שרי ורבנן הוא דגזור ביה כדרבה דאמר רבה הכל חייבין בתקיעת שופר ואין הכל בקיאין בתקיעת שופר נזדרזו שמא ישלטו בידו ילך אצל הבקי ללמוד ועשרה ארבע אמות ברשות הרבים והיינו טעמא דלולב והיינו טעמא דמגילה: משהרב ביה"ד המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי כו': ת"ר פעם אחת חל ראש השנה להיו' בשבת [ויש כל העירים מתבטלין] אמר להם רבן יוחנן בן זכאי לבני בתירה נתקע אמרו לו נרון אמר להם נתקע ואחר כך נרון לאחר שתקע אמרו לו נרון אמר להם כבר נשמע קרן ביבנה ואין משיבין לאחר מעשה: א"ר אלעזר לא התקין רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחר כל מקום שיש בו בית דין: אמרו לו היינו ת"ק דאיבא בי דינא דאקראי: אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו בית דין: אמר רב הונא

ועם

ברכת הלחם. סל לכילת הגה מנרכין (לפני) התוכיח: ונרכת היין. קידוש: היכי. על לכילת הגה וקידוש יכולין לה הנשי לך הסוכה ולעשות קלה ברכת התוכיח ונרכת היין ויעשיתו לן בתוך בתים לגלה לפני שיעשום ולפי שמצוה ליהנות בלה ברכה לפי נתי לה שעי' לפיכך לפי שמצוה לה יהיב לים לחד שיעשיתו לחבש' ועשי ברכה אחי: כיון דקדוש היה. לכילת הגה מיכה עליו וכן קידוש היום מיכה עליו ולפי שמצוה בלה ברכה ונלחם לפיכך בלה ברכת הגלחם והיין. ברכת ההגלחם לפי סוכה לאכנה לפיכך היה קודם לברכת היין לעיל בסיכה סוכה עליהם לה יכלכו: ולה יכנכו:

הדרן עלך ראוהו בית דין

יום טוב סל לפי הכנה מתי: לפיכך נעכה בקידוש היו תוקעין. נעכה לפי הכנה: לכל לה נעכה. לפי ביכולם ולה נעכה: לפי נעכה. פיכיכה סם כעכיכין נזכלם בעכה וכן בכל הקי' בגלחם בעכיכין לכל לה נעכה לפי עכיכים ובלפם; ושיי לחם פיכם יכולכם. נעכה נעכיכים יכולים בקידשה אבל על יבנה: אבל עיר שהיא רואה ושומעת וקרוב ויכולה לבוא תוקעין וביבנה לא היו תוקעין אלא בבית דין בלבד: **גמ'** חנינא כתוב אחד אומר שבתון זכרון תרועה וכתוב אחר אומר יום תרועה יהיה לכם לא קשיא כאן ביום טוב שחל להיות בשבת כאן ביום טוב שחל להיות בחול אמר רבא אי מדאוריית' היא במקדש היכי תקעינן ועוד הא לאו מלאכה היא דאיצטריך קרא למישמי' דתנא דבי שמואל כל מלאכת עבודה לא תעשו יצתה תקיעת שופר ורדיית הפת שהיא חכמה ואינה מלאכה אלא אמר רבא מדאוריית' מישרא שרי ורבנן הוא דגזור ביה כדרבה דאמר רבה הכל חייבין בתקיעת שופר ואין הכל בקיאין בתקיעת שופר נזדרזו שמא ישלטו בידו ילך אצל הבקי ללמוד ועשרה ארבע אמות ברשות הרבים והיינו טעמא דלולב והיינו טעמא דמגילה: משהרב ביה"ד המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי כו': ת"ר פעם אחת חל ראש השנה להיו' בשבת [ויש כל העירים מתבטלין] אמר להם רבן יוחנן בן זכאי לבני בתירה נתקע אמרו לו נרון אמר להם נתקע ואחר כך נרון לאחר שתקע אמרו לו נרון אמר להם כבר נשמע קרן ביבנה ואין משיבין לאחר מעשה: א"ר אלעזר לא התקין רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחר כל מקום שיש בו בית דין: אמרו לו היינו ת"ק דאיבא בי דינא דאקראי: אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו בית דין: אמר רב הונא

ועם

וביבנה בפני בית דין אין שלא בפני בית דין לא.

לא אמרו אלא בזמן בית דין.

אין תוקעין אלא בזמן בית דין.

ונתקלקלו

תנן בית דין מאי תנן בית דין [י] בפני בית דין לאפוקי שלא בפני בית דין דלא כתנא דתני רבא תעד זאת היתה ירושלים יתירה על יבנה כו' מאי תעד זאת אילימא כדקתני ואת מיבעי ליה אלא דבירושלים תוקעין יחידין וביבנה אין תוקעין יחידין וביבנה אין תוקעין יחידין והא כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר כי מסיים שליחא דציבור תקיעה ביבנה לא שמיע אינש קל אוניה מקל תקועיא [דיחידאי] אלא לאו דבירושלים תוקעין בין בזמן ב"ד ובין שלא בזמן ב"ד וביבנה בזמן בית דין אין שלא בזמן ב"ד לא הא בזמן ב"ד כו' תוקעין ואפי' שלא בפני ב"ד לא דאלו בירושלים תוקעין בין בפני ב"ד בין שלא בפני ב"ד וביבנה בפני בית דין אין שלא בפני בית דין לא איכא דמתני להא דרב הונא אהא דכתיב בביום הכפורים תעבירו שופר בכל ארצכם מלמד [י] שכל יחיד ויחיד חייב לתקוע אמר רב הונא ותנן ב"ד מאי ותנן בית דין [ו] בזמן ב"ד לאפוקי שלא בזמן בית דין דלא כתנא דתני רבא [א] תקיעת ר"ה ויובל דוחה את השבת בגבולין איש וביתו מאי איש וביתו אילימא איש ואשתו [ו] איתתא כי מחייבא והא מצות עשה שהזמן גרמא הוא [ח] וכל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות אלא לאו איש בביתו ואפי' שלא בזמן בית דין לא לעולם בזמן ב"ד מתיב רב ששת [ט] שוה היובל לר"ה לתקיעה ולברכות אלא שביובל תוקעין בין בבית דין שקידשו בו את החדש ובין בבית דין שלא קידשו בו את החדש וכל יחיד ויחיד חייב לתקוע [י] ובר"ה לא היו תוקעין אלא בבית דין שקידשו בו את החדש [כ] ואין כל יחיד ויחיד חייב לתקוע מאי אין כל יחיד ויחיד חייב לתקוע אילימא דביובל תוקעין יחידי ובר"ה אין תוקעין יחידין והא כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר כי הוה מסיים שליחא דציבורא תקיעתא ביבנה לא שמע איניש קל אוניה מקל תקועיא [דיחידאי] אלא לאו [דאלו] ביובל תוקעין בין בזמן ב"ד בין שלא בזמן ב"ד ובראש השנה בזמן ב"ד אין שלא בזמן ב"ד לא קתני מיהת ביובל בין בזמן ב"ד בין שלא בזמן ב"ד לא לעולם בזמן ב"ד והכי קתני ביובל בזמן ב"ד תוקעין בין בפני ב"ד בין שלא בפני ב"ד בר"ה תוקעין בזמן ב"ד ובפני ב"ד איתמר נמי א"ר חייא בר גמדא א"ר יוסי בן שאול אמר ר' אין תוקעין אלא כל זמן שבית דין יושבין בעי ר' זירא נעקרו לעמוד ולא עמדו מהו ב"ד יושבין בעינן [ל] והא איכא או דילמא זמן ב"ד בעינן וליכא תיקו: תעוד זאת היתה ירושלים יתירה על יבנה כו': רואה פרט לישבת בנחל שומעת פרט לישבת בראש ההר קרובה פרט לתחום ויכולה לבוא פרט למפסיק לה נהרא: **מתני'**: [מ] בראשונה היה הלולב ניטל במקדש שבעה ובמדינה יום אחד משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא לולב ניטל במדינה שבעה זכר למקדש [נ] ושיהא יום הנף כולו אסור: **גמ'**: ומנלן דעבדינן זכר למקדש דאמר קרא כי אעלה ארוכה לך וממכותיך ארפאך נאם ה' כי נדחה קראו לך ציון היא דורש אין לה מכלל דבעיא דרישה: ושיהא יום הנף כולו אסור: מ"ט מהרה יבנה בית המקדש ויאמרו אשתקד מי לא אכלנו בהאיר מזרח עכשיו נמי ניכול ולא ידעי דאשתקד לא הוה עומר האיר מזרח התיר השתא דאיכא עומר עומר מתיר דמיבני אימת אילימא דאיבני בשיתסר הרי האיר מזרח התיר אלא דאיבני בחמיסר מחצות היום ולהלן לשתרי והא תנן [ס] הרחוקין מותרין מחצות היום ולהלן לפי שאין ב"ד מתעצלים בו לא נצרכא דאיבני בחמיסר סמוך לשקיעת החמה אי נמי דאיבני בליליא (אמר) רב נחמן בר יצחק רבן יוחנן בן זכאי בשיטת

הגהות הלבוש.

אלא שביובל תוקעין.

פסקי תוספות.

בד"ה וביבנה.

הגהות מו"ה ואלף באספאווין:

עין משפט נר מצוה

יז

יח

יט

כ

כא

ונתקלקלו [illegible]

כמאן רהיט [illegible]

בשיטת ר' יהודה אמרה דאמר "עד עצם היום הזה עד עצמו של יום וקסבר "עד ועד בכלל ומי סבר לה כוותיה והא מפליג פליג עליה דתנן *משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא יום הנף כולו אסור א"ר יהודה והלא מן התורה הוא אסור (דכתיב עד עצם היום הזה) התם ר' יהודה הוא דקא טעי איהו סבר רבן יוחנן בן זכאי מדרבנן קאמר ולא היא [א] מדאורייתא קאמר והא התקין קתני מאי התקין דרש והתקין: **מתני׳:** *[ב] בראשונה היו מקבלין עדות החדש כל היום פעם אחת נשתהו העדים מלבוא ונתקלקלו הלוים בשיר התקינו שלא יהו מקבלין אלא עד המנחה [ג] ואם באו עדים מן המנחה ולמעלה נוהגין אותו "היום קודש ולמחר קודש *[ד] משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהו מקבלין עדות החדש כל היום: **גמ׳:** מה קלקול קלקלו הלוים בשיר הכא תרגימו שלא אמרו שירה כל עיקר ר' זירא אמר שאמרו שירה של חול עם תמיד של בין הערבי' אמר ליה ר' זירא לאהבה בריה פוק תני להו [ה] התקינו שלא יהו מקבלין עדות החדש אלא כדי שיהא שהות ביום להקריב תמידין ומוספין ונסכיהם ולומר שירה שלא בשיבוש אי אמרת בשלמא אמור שירה דחול היינו דאיכא שיבוש אלא אי אמרת לא אמור כלל מאי שיבוש איכא כיון דלא אמר כלל אין לך שיבוש גדול מזה מתיב רב אחא בר הונא תמיד של ר"ה שחרית קרב כהלכתו [ו] במוסף מהו אומר "הרנינו לאלהים עוזנו הריעו לאלהי יעקב [ז] במנחה מהו אומר "קול ה' יחיל מדבר ובזמן שחל ר"ה להיות בחמישי בשבת שבשירה שלו הרנינו לאלהי עוזנו לא היה אומר בשחרית הרנינו מפני שהוא וכופל את הפרק [ח] אלא מהו אומר "הסירותי מסבל שכמו ואם באו עדים אחר תמיד של שחר אומ' הרנינו אע"פ שהוא וכופל את הפרק אי אמרת בשלמא כל היכא דמספקא אמרינן שירה דחול היינו דקאמר אומרו וכופלו אלא אי אמרת לא אמור כלל מאי אומרו וכופלו שאני

ויקרא כג · תהלים פא · שם כט · שם פא

הגהות הלבוש.

ונתקלקלו הלוים. [illegible]

נוהגין אותו היום. [illegible]

פסקי תוספות.

בד ח ונתקלקלו. [illegible]

שאני התם דשיר דיומיה היא תניא ר' יהודה אומר משום ר"ע בראשון מה היו אומרי' לה' הארץ ומלואה ער שם שקנה ותקנ השלים בעולמו בשני מה היו אומרי' גדול ה' ומהולל מאד על שם שחילק מישש ומלך עליהן בשלישי היו אומרים אלקי נצב בעדת אל על שם שנילה ארץ בחכמתו והבין תבל לעדתו ברביעי היו אומרים אל נקמות ה' על שם שברא חמה ולבנה ועתיד ליפרע משוברין בחמישי היו אומרים הרוגינו לאלקי שוגו על שם שבר' שופות ודנים לשבח לימים ששי היו אומרים ה' מלך גאות לבש על שם שגמר מלאכתו ומלך עליהן בשביעי היו אומרים מזמור שיר ליום השבת ליום שכולו שבת אמר רבי נחמי מה ראו חכמי לחלק בין הפרקים הללו אלא בראשון שקנה והקנה ושלים בשולמו בשני שחילק ומלך עליהם בשלישי שגילה ארץ בחכמתו והבין תבל לעדתו ברביעי שברא חמה ולבנה ועתיד לשפרע משוברין בחמישי שברא שופות ודנים לשבח לשמו מלאכתו ומלך עליהם בשביעי על שם ששבת וקביעלנו ברוב קטיגא דאמר רב קטינא ששתא אפי שני הוי עלמא וחד חריב שנאמר ונשגב ה' לבדו ביום ההוא ("אמר אביי") תרי חרוב שני יחיינו מיומים במוספי דשבת מה היו אומרים אמר רב ענן בר רבא אמר רב חנן בר רבא אמר רב חזי"ן לך ואמר רב חזי"ן גן. אמיש אמר רב יהודה אמר רב כדרך שחלוקין כאן כך חלוקין בבית הכנסת ובמתניתא דשבת מה היו אומרי' רובע אמר רבי יוחנן אי ישיר ומי כמוך ואז ישיר אביא לה' דתני כולהו בחד שבתא אמרי חד ת"ש דתניא א"ר יוסי עד שתראשונה אומרת אחת שנייה השנית שתים שמע מינה כל שבתא ושבתא אמרי חד שמע מינה אמר רב יהודה בר אידי א"ר יוחנן "עשר מסשות נסשה שכינה מקראי וכנגדן גלתה סנהדרי כנגדן "עשר מסשות נסשה שכינה מקראי לכרוב ומכרוב לכרוב ומכרוב לכרוב ומכרוב לחצר ומחצר למזבח ומזבח לגג ומגג לחומה ומחומה לעיר ומעיר להר ומהר למדבר ומדבר עלתה וישבה במקומה שנאמר "אלך אשובה אל מקומי מכפורת לכרוב מכרוב לכרוב ומכרוב למפתן דכתיב "ונשתחוו [לך שם והדברתי] ארחך מעל הכפורת ומכרוב "ויבא על כרוב ויעף ומכרוב "ובבוד אלהי ישראל נעלה מעל הכרוב אשר היה עליו אל מפתן הבית ומפתן לחצר דכתיב "ויטא הבירה את הענן והחצר מלאה את נגה כבוד ה' מחצר למזבח דכתי' "ראיתי את ה' נצב על המזבח ומזבח לגג דכתיב "טוב לשבת על פנת גג מגג לחומה דכתיב "והנה ה' נצב על חומת אנך בחומה לעיר דכתי' "קול ה' לעיר יקרא ומעיר להר דכתי' "ויעל כבוד ה' מעל רחוך העיר ויעמד על ההר אשר מקדם לעיר ומהר למדבר דכתיב "טוב שבת כארץ מדבר ומדבר עלתה וישבה במקומה דכתי' "אלך אשובה אל מקומי ומכאן א"ר יוחנן ששת חדשים נתעכבה שכינה לישראל במדבר שבא יהודו בתשובה בין שלא השיו אבר "תיקף עצמן שנאמר "ועיני רשעים תכלינה ותקותם מפח נפש ("וכנגדן גלתה סנהדרין ננעדא בלשכת הגזית לחתות לחרות ומחתות לירושלם ומירושלם ליכנה ומיכנה

הגהות הלבוש.

וכנגדן גלתה סנהדרין. סנהדרין דף י"ז (ב"ג פוס' ד"ה פלגד).

הגהות הגאון מו"ה אליי ווילנא.

א) ל"ל המפתן לגג וכגג לחצר ומחצר למזבח ומזבח לחומה וכו':

עין משפט נר מצוה

כה כו כז כח כט

רובע

ומיבנ' לאושא ומאושא ליבנה ומיבנה לאושא ומאושא לשפרעם ומשפרעם לבית שערים ומבית שערים לציפורי ומציפורי לטבריא וטבריא עמוקה מכולן שנא' *ושפלת מארץ תדברי רבי אלעזר אומר שש גלות שנא' *כי השח יושבי מרום קריה נשגבה ישפילנה ישפילה עד ארץ יגיענה עד עפר א"ר יוחנן ומשם עתידין ליגאל שנאמר *התנערי מעפר קומי שבי: **מתני':** א"ר יהושע בן קרחה ועוד זאת התקין רבן יוחנן בן זכאי שאפילו ראש בית דין בכל מקום שלא יהו העדים הולכין אלא למקום הועד: **גמ':** ההיא איתת' ראומנה לד"ל קמיה דאמימר בנהרדעי אזל אמימר למרחו ולא אזלה בתריה כתב פתיחא עילוה אמר ליה רב אשי לאמימר והא אנן תנן אפי' ראש בית דין בכל מקום שלא יהו העדים הולכין אלא למקום הועד אמר ליה ה"מ לי לענין עדות החדש דא"כ *נמצאת מכשילן לעתיד לבא אבל הכא *עבד לוה לאיש מלוה. ת"ר *) אין כהני' רשאין לעלות בסנדליהן לדוכן וזו אחת מתשע תקנות שהתקין ריב"ז שית דהאי פירקא וחדא דפירקא קמא ואידך דתניא *) גר שנתגייר בזמן הזה צריך שיפריש רובע לקינו אמר רשב"א *) כבר נמנה עליה רבן יוחנן וביטל מפני התקלה ואידך פלוגתא דרב פפא ורב נחמן בר יצחק רב פפא אמר כרם רבעי רב נחמן בר יצחק אמר לשון של זהורית רב פפא אמר כרם רבעי (*דתניא *) כרם רבעי היה עולה לירושלים מהלך יום לכל צד וזו היא תחומה אילת מן *(הצפון) ועקרבת מן *(הדרום) לוד מן המערב וירדן מן המזרח ואמר עולא ואיתימא רבה *בר עולא א"ר יוחנן מה טעם כדי לעטר שוקי ירושלם בפירות ותניא *) כרם רבעי היה לו לר' אליעזר במזרח לוד בצד כפר טבי ובקש רבי אליעזר להפקירו לעניים אמרו לו תלמידיו ר' כבר נמנו חביריך עליו והתירוהו כאן חביריך רבן יוחנן בן זכאי רב נחמן בר יצחק אמר לשון של זהורית דתניא *בראשונה היו קושרין לשון של זהורית על פתח אולם מבחוץ הלבין היו שמחין לא הלבין היו עצבין התקינו שיהו קושרין אותו על פתח אולם מבפנים ועדיין היו מציצין ורואין הלבין היו שמחין לא הלבין היו עצבין *) התקינו שיהו קושרין אותו חציו בסלע וחציו בין קרניו של שעיר המשתלח רב נחמן בר יצחק מאי טעמא לא אמר כרב פפא אמר לך אי סלקא דעתך רבן יוחנן בן זכאי חביריו דרבי אליעזר מי הוה רבנו הוה ואידך כיון דתלמידים הוו לאו אורח ארעא למימרא ליה לרביה רבך ורב פפא מאי טעמא לא אמר כרב נחמן בר יצחק אמר לך אי ס"ד רבן יוחנן בן זכאי בימי רבן יוחנן בן זכאי מי הוה לשון של זהורית *והתניא *כל שנותיו של רבן יוחנן בן זכאי מאה ועשרים שנה ארבעים שנה עסק בפרקמטיא ארבעים שנה למד ארבעים שנה לימד ותניא *ארבעים שנה קודם שחרב הבית לא היה לשון של זהורית מלבין אלא מאדים ותנן משחרב הבית התקין רבן יוחנן בן זכאי ואידך אותם ארבעים שנה דלמד תלמיד יושב לפני רבו הוה ואמר מילתא ואסתבר מעמיה וקבעיה

ובקש

מתחיל

הגהות הלבוש.

ובקש ר"א להפקירו.

פסקי תוספות.

בד"ה רובע.

בד"ה ובקש.

מתחיל בתורת וכתיב' בתורת ה' תמימה משיב נפש. ת"ח דכתיב תורת ה' תמימה משיב נפש עדיף מכתובי כדלהלן (תהלים קט ל"ח.) כתוב בתורה ומצוי בנביאים וכתוב בכתובים הא ק"ק דקיי"ל דכתובי נביאים ליתא ודיד בנביאים ור"ל משום דקסבר התם בנביאים שנתנבאו בלשון הקודש ואם כתבו בלשון אחר לנביאים להסלים בתורה ושנינן כי' יפי מלשון אחר שנתנבא בלשון הקודש מבלשון שנתנבא בלשון אחר

עין משפט נר מצוה

וקבעוה רבים בשמיה: **מתני'**: סדר ברכות אומר אבות וגבורות וקדושת השם וכולל מלכיות עמהן ואינו תוקע קדושת היום ותוקע זכרונות ותוקע שופרות ותוקע ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים דברי רבי יוחנן בן נורי אמר לו רבי עקיבא אם אינו תוקע למלכיות למה הוא מזכיר[1] אלא אומר אבות וגבורות וקדושת השם וכולל מלכיות עם קדושת היום ותוקע זכרונות ותוקע שופרות ותוקע ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים: **גמ'**: אמר לו ר"ע אם אינו תוקע למלכיות למה הוא מזכיר רחמי אמר איכר אלא למה עשר ליבא השע דחויאל ואשתני אשתני[2] מיון שאומרים אבות שנא' הבו לה' בני אלים ומיון שאומרים גבורות שנאמר הבו לה' כבוד ועז ומיון שאומרים קדושת שנא' הבו לה' כבוד שמו השתחוו להי בהדרת קודש מיון שאומרים מלכיות וזכרונות ושופרות רבי אלישר אומר דכתיב "שבתון זכרון תרועה מקרא קודש שבתון זה קדושת היום זכרון אלו זכרונות תרועה אלו שופרות מקרא קודש שבתון קדושת היום כיון שאומרים מלכיות תניא רבי אומר "אני ה' אלהיכם ובתריה השביעי זו מלכות רבי יוסי בר יהודה אומר ארץ צריך הרי הוא אומר "והיו לכם לזכרון לפני אלקיכם שאין תלמוד לומר אני ה' אלהיכם ומה תלמוד לומר אני ה' אלקיכם זה בנין אב לכל מקום שנאמר בזכרונות יהיו מלכיות עמהן והיכן אומרה לקדושת היום תניא "רבי אומר עם המלכיות אומרה מה מצינו בכל מקום ברביעית אף כאן ברביעית רבן שמעון בן גמליאל אומר עם הזכרונות אומר מה מצינו בכל מקום באמצע אף כאן באמצע וכשקדשו ב"ד את השנה באושה[3] ירד רבי יוחנן בן ברוקא לפני רבן שמעון בן גמליאל ועשה כרבי יוחנן בן נורי אמר לו רבן שמעון לא היו נוהגין בן בביבנה ליום השני ירד רבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי ועשה כרבי עקיבא אמר רשב"ג כך היו נוהגין ביבנה למימר דרבן שמעון בן גמליאל כרבי עקיבא סבירא ליה והא אמר ר"ע מלכיות עם קדושת היום אמר להו א"ר זירא לעבר שתוקעין למלכיות ליום השני ירד ר' חנינא בר' אחי שני אילימא "מימות שרא ואילך לא מצינו אלול משובר אמר רב חסדא מאי שני ליום שני לשנה הבאה: **מתני'**: [4] אין פותחין בעשרה מלכיות בעשרה זכרונות בעשרה שופרות רבי יוחנן בן נורי אומר אם אמר שלש שלש מכולן יצא: **גמ'**: הני עשרה מלכיות כנגד מי אמר ר' יהושע בן לוי כנגד עשר הילולי שאמר דוד בספר תהלים הילולי' טוכא דהו הכי דכתיב ברוו "הללוהו בתקע שופר רב יוסף אמר כנגד עשרת הדברות שנאמרו לו למשה בסיני רבי יוחנן אמר "כנגד עשרה באמרות שברקן נברא העולם הי ניעלו יואמר ואמר דבראשית תשעה הוו בראשית נמי מאמר הוא דכתיב "בדברה' שמים נעשו: רבי יוחנן בן נורי אמר אם אמר שלש שלש מכולן יצא: אשבע' להי חיכי קתני שלש כין התורה שלש כין הנביאי ושלש כין הכתובי דהוו תשע ואכ' בעידו חדא או דלמא אחד מן התורה ואחד מן הנביאים ואחד מן הכתובי דהוין להו שלש ואיכא בעידו טובא ת"ש דתני' אין פותחין בעשרה מלכיות מעשרה זכרונו מעשרה שופרות ואם אמר שבע מכולן יצא כנגד שבע רקיעי רבי יוחנן בן נורי אמר תפוח[5] לא יפרות משבע ואם אמר שלש מכולן יצא כנגד תורה נביאי וכתובים ואמרי לה כנגד כהנים לוים וישראלי אמר "רב הונא אמר שמואל הלכה כרבי יוחנן בן נורי: **מתני'**: [6] אין מזכירין * (וכרו מלכו ושופר) של פורעניות מתחיל בתורה ומשלים בנביא ר' יוסי אומר אם השלים בתורה יצא: **גמ'**

ל

[1] מאי ק"ל כתוב מלמד ג' ר"ה ד' סד"ר ה' חקר ו' סד"ר ז' חקר ח' סד"ר ט' חקר

לא

[2] מיתה י' ט'

לב

[3] מאי ק"ל ד' סד"ר ה' חקר ו' סד"ר ז' חקר

לג

[4] מאי ק"ל ד' סד"ר ה' חקר ו' סד"ר ז' חקר

לד

[5] מאי ק"ל ד' סד"ר ה' חקר ו' סד"ר ז' חקר

[6] מאי ק"ל ד' סד"ר ה' חקר ו' סד"ר ז' חקר

הגהות והלבוש.

סדר ברכות. מכוונין הן ה"ג (ב"ג תוס' ד"ה הן).
אין פותחין. ד"ה הן ה"ג (ב"ג תוס' ד"ה תניא).

פסקי התוספות.

בד"ה מתחיל. לפי פסיקתא קדמי פתיחה פסוקי דזמרה הקדמין לפסוקי פסוק דקמי לפניו.

בשעת מזמר התלמוד שנו. ולפי ע"ס שנעשו נשרת התלמוד
לא שנדון בתשרי ולא בניסן ראשון לשנים
דתניא בתשרי נברא העולם ובתשרי נולדו אבות
דתניא שש שנים נטע אדם הראשון כרם
ושמחו עליהם והרגום ולכך תקנו תוקעין אותו

גמ' מלכיו כנון "חי אני נאם ה'(אלהים) אם לא
ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחמי שפוך אמלוך
עליכם ואע"ג דאמר רב נחמן "כל כי האי
ריתחא לירתח קודש בריך הוא עלן ולישרוקין
כיון דכריתת אמור אדברי ריתחא בריש
שתא לא מידכרינן וזכרון כנון "תקבר כי בשר
הכיה וטומר שופר כנון "תקעו שופר בגבעה וגו' אבל אם כא לומר מלכות
זכרון ושופר של פורענות "של עכו"ם אומר מלכות כנון "ה' מלך ירגזו
עמים וכנון "ה' מלך עולם ועד אבדו גוים מארצו זכרון כנון "זכור ה' לבני
אדום ונומר שופר כנון "וה' אלהים בשופר יתקע והלך בסערות תימן וכתיב
"ה' צבאות יגן עליהם אין מיכירין זכרון של יחיד ואפי' לטובה כנון "וזכרני ה'
ברצון עניך וכנון "וזכרה לי אלהי לטובה "פקדונות הרי הן בזכרונות כנון "וה'
פקד את שרה וכנון "פקד פקדתי אתכם דברי רבי יוסי ר' יהודה אומר אין
בזכרונות ולרבי יוסי נהי נמי דפקדונות הרי הן בזכרונות וה' פקד את שרה
פקדון דיחיד הוא כיון דארבו רבים מינה כרבים דמיא "ואנו שעדים
ראשיכם והנשאו פתחי עולם ובא מלך הכבוד מי (הוא) זה מלך הכבוד ה'
עוז ונבור ה' גבור מלחמה שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך
הכבוד מי הוא זה מלך הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה ראשונה
שתים שניה שלש דברי רבי יוסי ר' יהודה אומר ראשונה אחת שניה שתים
"ומרו אלהים זמרו זמרו למלכנו זמרו כי מלך כל הארץ אלהים שתים דברי
ר' יוסי ר' יהודה אומר אחת ושוין "במלך אלקים על גוים אלקים ישב על כסא
קדשו אומרה עם הזכרונות ואומרה עם השופרות ר"ר יוסי ר' יהודה אומר
אינו אומרה לא עם הזכרונות (בלבר) מלכות שיש עמו תרועה כנון "ה' אלהיו
עמו ותרועת מלך בו אומרה עם המלכיות ואומרה עם השופרות דברי ר' יוסי
ר' יהודה אומר אינו אומרה אלא עם המלכיות בלבר תרועה שאין עמה לא
כלום כנון "יום תרועה יהיה לכם אומרה עם השופרות דברי ר' יוסי ר' יהודה אומר אינו אומרה כל עיקר: מתחיל
בתורה ומשלי בנביא רבי יוסי אומר אם השלים בתורה יצא: אם השלים דיעבד אין לכתחילה לא והתניא ר'
יוסי אומר המשלים בתורה דרי זה משובח אימא משלים והוא אם השלים קתני דיעבד אין לכתחילה לא רבי
קאמר מתחיל בתורה ומשלים בנביא רבי יוסי אומר משלים בתורה ואם השלים בנביא יצא תניא נמי הכי
אמר ר' אלעזר בר' יוסי ויתיקין היו מישלימין אותה בתורה בשלשא וכרונות ושופרות איכא דמוכח אלא מלכיות
תלת הוא דהויין "ה' אלהיו עמו ותרועת מלך בו "והי' בישורון מלך "ה' ימלך לעולם ועד ואנן בעינן עשר וליכא
אמר רב הונא "ת"ש "שבע "ישראל ה' אלהינו ה' אחד כלכות דברי רבי יוסי ר' יהודה אומר אינה מלכות
"וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים אין עוד כלכות דברי רבי יוסי ר' יהודה אומר אינה מלכו
"אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלהים אין עוד מלבדו כלכות דברי רבי יוסי ר' יהודה אומר אינה מלכות:

מתני': השופר לפני התיבה ביום טוב של ראש השנה תשני מתקיע ובקשת התהלל הראשון מקרא את
התהלל: **גמ'** מאי שנא שני מתקיע משום דכרוב עם הדרת מלך אי הכי הלל נמי ניעבד בראשון משום
הדרת מלך אלא מאי שנא הלל דבראשון משום חדושין מקדימין למצות תקיעה נמי נעביד בראשון משום
"חדושין מקדימין למצות א"ר יוחנן בשעת נזרת המלכות שנו: מדקאמר בשעת הלל מכלל דבראש השנה
לילכאהלל מאי טעמא א"ר אבתו "אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבונו של עולם מפני מה אין ישראל אומרים
שירה לפניך בראש השנה וביום הכיפורים אמר להם אי עשיר מלך יושב על כסא דין וספרי חיים וספרי מתים פתוחין
לפניו וישראל אומרים שירה: **מתני'**: שופר של ראש השנה אין מעבירין עליו את התחום ואין מפקחין עליו
את הגל לא עולין באילן ולא רוכבין על גבי בהמה ולא שטין על פני המים ואין הותכין אותו בין בדבר שהוא
משום שבות ובין בדבר שהוא משום לא תעשה אבל אם רצה ליתן לתוכו מים או יין יתן אין מעבירין את
התנוקות מלתקוע אבל מתעסקין עמהן עד שילמדו והמתעסק לא יצא והשומע מן המתעסק לא יצא:

גמ' מ"ט שופר עשה הוא ויום טוב עשה ולא תעשה ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה: לא עולין באילן
ולא רוכבין על גבי בהמה מ"ט: השתא דרבנן אמרת לא דאוריתא מיבעיא "ו ואין צריך לומר ו קתני ואין

הגהות הלבוש.

והמתעסק לא יצא. ר"ה ק"ח ב"ח [ע"ג תוס' ד"ה מפני].

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

[illegible]

ואין חותכין אותו בין בדבר שהוא משום שבות ובין בדבר שהוא משום לא תעשה: משום שבות מגלא לא תעשה סכינא השתא משום שבות אמרת לא לא תעשה מיבעיא אין צריך לומר זו קתני: אבל אם רצה ליתן לתוכו מים או יין יתן: מים אין אין מי רגלים לא מתני' מני אבא שאול היא דתניא אבא שאול אומר מים או יין מותר כדי לצחצחו מי רגלים אסור מפני הכבוד: אין מעכבין את התינוקות מלתקוע: הא נשים מעכבין והתניא אין מעכבין לא את הנשים ולא את התינוקות מלתקוע ביום טוב אמר אביי ל"ק הא רבי יהודה הא רבי יוסי ור' שמעון דתניא דבר אל בני ישראל בני ישראל סומכין ואין בנות ישראל סומכות דברי ר' יהודה ר' יוסי ור' שמעון אומרים נשים סומכות רשות: אבל מתעסקין בהם עד שילמדו: א"ר אלעזר אפילו בשבת תנ"ה מתעסקין בהן עד שילמדו אפי' בשבת ואין מעכבין התינוקות מלתקוע בשבת ואין צריך לומר ביום טוב הא גופא קשיא אמרת מתעסקין בהן עד שילמדו ואפילו בשבת אלמא לכתחלה אמרינן תקעו והדר תנא אין מעכבין עכובא הוא דלא מעכבין הא לכתחלה לא אמרינן תקעו לא קשיא כאן בקטן

הא ר' יהודה הא ר' יוסי. [illegible]

כה [illegible]

כו [illegible]

כז [illegible]

כח [illegible]

[illegible]

תניא [illegible]

שיטור

הגהות הלבוש.

הא נשים מעכבין. [illegible]

הא רבי יהודה. [illegible]

דברי רבי יהודה. [illegible]

הא לכתחילה. [illegible]

פסקי תוספות.

בד"ה הא. [illegible]

הגהות הגאון מו"ה א"ז

א) [illegible]

עין משפט נר מצוה

מט

נ

נא

נב

נג

נד

נה

ו) בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא הגיע לחינוך: והמתעסק לא יצא: הא תוקע לשיר יצא ליכא מסייע ליה לרבא דאמר רבא *התוקע לשיר יצא ז) דילמא תוקע לשיר נמי מתעסק קרי ליה: והשומע מן המתעסק לא יצא: אבל השומע מן המשמיע לעצמו מאי יצא ליכא תיהוי תיובתיה דרבי זירא דאמר ליה רבי זירא לשמעיה *איכוון ותקע לי דלמא אידי דתנא רישא מתעסק תנא סיפא נמי מתעסק: **מתני':** ח) סדר תקיעות שלש של שלש שלש ט) שיעור תקיעה כשלש תרועות י) שיעור תרועה כשלש יבבות * כ) תקע בראשונה ומשך בשניה כשתים אין בידו אלא אחת מי שבירך ואחר כך נתמנה לו שופר תוקע ומריע ותוקע שלש פעמים כשם ששליח ציבור חייב כך כל יחיד ויחיד חייב רבן גמליאל אומר ל) שליח ציבור מוציא את הרבים ידי חובתן: **גמ':** והתניא *שיעור תקיעה כתרועה אמר אביי תנא דידן קא חשיב תקיעה דכולהו בבי ותרועות דכולהו בבי תנא ברא קא חשיב חד בבא והו לא: שיעור תרועה כשלש יבבות: והתניא *שיעור תרועה כשלשה שברים אמר אביי בהא ודאי פליגי דכתיב °יום תרועה יהיה לכם ומתרגמינן יום יבבא יהא לכון וכתיב באימיה דסיסרא °בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא מר סבר גנוחי גנח ומר סבר ילולי יליל תנו רבנן מנין שבשופר ת"ל °והעברת שופר תרועה אין לי אלא ביובל בראש השנה מנין ת"ל בחדש השביעי שאין תלמוד לומר בחדש השביעי ומה תלמוד לומר בחדש השביעי שיהו כל תרועות של חדש שביעי זה כזה מ) ומנין שפשוטה לפניה ת"ל והעברת שופר תרועה ומנין שפשוטה לאחריה ת"ל תעבירו שופר ואין לי אלא ביובל בראש השנה מנין תלמוד לומר בחדש השביעי שאין

הגהות הלבוש.

והמתעסק לא יצא.

פסקי תוספות.

בד"ה שיעור.

עין משפט
נר מצוה

שאין תלמוד לומר בחדש השביעי ומה תלמוד לומר בחדש השביעי שיהו כל תרועות החדש השביעי זה כזה ומנין לשלש של שלש שלש ת"ל והעברת שופר תרועה שבתון זכרון תרועה יום תרועה יהיה לכם ומנין ליתן את האמור של זה בזה ושל זה בזה ת"ל שביעי שביעי לגזרה שוה הא כיצד שלש שהן תשע שיעור תקיעה כתרועה שיעור תרועה כשלשה שברים האי תנא מעיקרא מייתי לה בהיקיש והשתא מייתי לה בגזרה שוה הכי קאמר אי לאו גזרה שוה הוה מייתינא לה בהיקישא השתא דאתיא גזרה שוה היקישא לא צריך והאי תנא מייתי לה בג"ש ממדבר דתניא ותקעתם תרועה תקיעה בפני עצמה ותרועה בפני עצמה אתה אומר תקיעה בפני עצמה ותרועה בפני עצמה או אינו אלא תקיעה ותרועה אחת היא כשהוא אומר ובהקהיל את הקהל תתקעו ולא תריעו הוי אומר תקיעה בפני עצמה ותרועה בפני עצמה ומנין שפשוטה לפניה ת"ל ותקעתם תרועה ומנין שפשוטה לאחריה ת"ל תרועה יתקעו ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא אומר אינו צריך הרי הוא אומר ותקעתם תרועה שנית שאין תלמוד לומר שנית ומה תלמוד לומר שנית זה בנה אב שבכל מקום שנאמר תרועה תהא תקיעה שניה לה אין לי אלא במדבר בראש השנה מנין ת"ל תרועה תרועה לגזרה שוה ושלש תרועות נאמרו בראש השנה שבתון זכרון תרועה יום תרועה והעברת שופר תרועה ושתי תקיעות לכל אחת ואחת מצינו למדין שלש תרועות ושש תקיעות נאמרו בראש השנה שתים מדברי תורה ואחת מדברי סופרים שבתון זכרון תרועה והעברת שופר תרועה מדברי תורה יום תרועה יהיה לכם להלמודו הוא בא רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן אחת מד"ת ושתים מדברי סופרים והעברת שופר תרועה מד"ת שבתון זכרון תרועה ויום תרועה יהיה לכם להלמודו הוא בא מאי להלמודו הוא בא מיבעי ליה ביום ולא בלילה ואידך ביום ולא בלילה מנא ליה נפקא ליה מביום הכיפורי' אי (ביום) הכיפורים יליף נגמר נמי מיניה לפשוטה לפניה ופשוטה לאחריה והעברת תעבירו לא משמע להו אלא מאי דרשי ביה והעברת כדרב מתנא דאמר רב מתנא והעברת דרך העברתו תעבירו דקאמר רחמנא נעבריה בי"ד ואידך דרב מתנא מדשני בדיבוריה תעבירו בי"ד לא מצית אמרת דנגמר עברה עברה ממשה כתיב הכא והעברת שופר תרועה וכתיב התם ויצו משה ויעבירו קול במחנה מה להלן בקול אף כאן בקול ולהאי תנא דמייתי לה ממדבר אי מה להלן חצוצרות אף כאן חצוצרות ת"ל תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו איזהו חג שהחדש מתכסה בו הוי אומר זה ראש השנה וקאמר רחמנא שופר אתקין ר' אבהו בקסרי תקיעה שלש שברים תרועה תקיעה מה נפשך אי ילולי יליל לעביד תקיעה תרועה ותקיעה ואי גנוחי גנח לעביד תקיעה שלשה שברים ותקיעה מספקא ליה אי גנוחי גנח אי ילולי יליל מתקיף לה רב עוירא ודלמא ילולי הוה וקא מפסיק שלשה שברים בין תרועה לתקיעה הדר עביד תקיעה תרועה ותקיעה מתקיף לה רבינא ודלמא גנוחי הוה וקא מפסקא תרועה בין שברים לתקיעה הדר עביד תש"ת אלא רבי אבהו מאי אתקין אי גנוחי גנח הא עבדיה אי ילולי יליל הא עבדיה מספקא ליה דלמא גנח ויליל אי הכי ליעבד נמי איפכא תקיעה תרועה שלשה שברים ותקיעה דלמא יליל וגנח סתמא דמילתא כי מתרע באיניש מילתא ברישא גנח והדר יליל: תקע בראשונה ומשך בשניה כשתים: א"ר יוחנן שמע

תשע

הערות הלבוש.

עין משפט נר מצוה

נח נט ס סא סב סג סד

[illegible]

תשע תקיעות בתשע שעות ביום יצא תניא נמי הכי שמע תשע תקיעות בתשע שעות ביום יצא ממ' בני אדם כאחד [לא יצא] תקיעה מזה ותרועה מזה יצא ואפילו בסירוגין ואפילו כל היום כולו ומי אמר רבי יוחנן הכי והאמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יהוצדק בהלל ובמגילה אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש לא קשיא הא דידיה הא דרביה ודידיה לא ידעא רבי אבהו הוה שקיל ואזיל בתריה דר' יוחנן והוה קרי קריאת שמע כי מטא למבואות המטונפות אישתיק כתר דהלך אמר ליה מהו לגמור אמר ליה אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש הכי קאמר ליה לדידי לא סבירא לי לדידך דסבירא לך אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש ת"ר תקיעות אין מעכבות זו את זו ברכות אין מעכבות זו את זו תקיעות וברכות של ראש השנה ושל יום הכיפורים מעכבות מאי טעמא אמר רבה אמר הקב"ה אמרו לפני בראש השנה מלכיות זכרונות ושופרות מלכיות כדי שתמליכוני עליכם זכרונות כדי שיבא לפני זכרוניכם לטובה ובמה בשופר: כי שביק ואח"כ נתמנה לו שופר תוקע ומריע ותוקע: מטעמא דלא הוה ליה שופר מעיקרא הא הוה ליה שופר מעיקרא כי שמע להו אסדר ברכות שמע להו רב פפא בר שמואל קם לצלויי אמר ליה לשמעיה כי נהירנא לך תקע לי אמר ליה רבא לא אמרו אלא בחבר עיר תניא נמי הכי כשהוא שומען שומען על הסדר ועל סדר ברכות במה דברים אמורים בחבר עיר אבל שלא בחבר עיר שומען על הסדר ושלא על סדר ברכות ויחיד שלא תקע חבירו תוקע לו ויחיד שלא בירך אין חבירו מברך עליו ומצוה בתוקעין יותר מן המברכין כיצד שתי עיירות באחת תוקעין ובאחת מברכין הולכין למקום שתוקעין ואין הולך למקום שמברכין פשיטא הא דאורייתא הא דרבנן לא צריכא דאף על גב דהא ודאי והא ספק: כשם ששליח צבור חייב כך כל יחיד ויחיד כו': תניא אמרו לו לרבן גמליאל לדבריך למה צבור מתפללין אמר להם כדי להסדיר שליח צבור תפלתו אמר להם רבן גמליאל לדבריכם למה שליח צבור יורד לפני התיבה אמרו לו כדי להוציא את שאינו בקי אמר להם כשם שמוציא את שאינו בקי כך מוציא את הבקי אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מודים חכמים לרבן גמליאל ורב אמר עדיין היא מחלוקת שמעה (רבי) חייא בריה דרבה בר נחמני אזל אמרה לשמעתא קמיה דרב דימי בר חיננא אמר ליה הכי אמר רב עדיין היא מחלוקת אמר ליה רבה בר בר חנה נמי הכי קאמר כי אמר רבי יוחנן להא שמעתא אפליג עליה ריש לקיש ואמר עדיין היא מחלוקת ומי אמר ר' יוחנן הכי והאמר ר' חנה ציפוראה א"ר יוחנן הלכתא כרבן גמליאל הלכתא מכלל דפליגי

כי

[illegible]

לדידי [illegible]

כך [illegible]

אליבא

הגהות הב"ח

תשע תקיעות. מנחות דף כ"ב [ע"ש תוס' ד"ה ...]. [illegible]

הא דידיה דרביה. [illegible]

תקיעות וברכות. ר"ה דף ל"ג [ע"ש תוס' ד"ה ...].

[illegible]

כך מוציא את הבקי. [illegible]

פסקי תוספות.

בד"ה לדידי. [illegible]

כך. [illegible]

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

כי סליק ר' אבא אימיי. [illegible]

[illegible]

אילימא [illegible]

כי סליק רב אבא אימיי פירשה מודין חכמים לרבן גמליאל בברכות של ראש השנה ושל יום הכיפורים *והלכה מכלל דפליגי בברכות דכל השנה איני והאמר ר' חנה ציפוראה א"ר יוחנן הלכה כרבן גמליאל בברכות של ר"ה ושל יום הכיפורים אלא אמר רב נחמן בר יצחק מאן מודין ר' מאיר והלכה מכלל דפליגי רבנן דתניא ברכות של ראש השנה ושל יום הכיפורים שליח צבור מוציא הרבים ידי חובתן דברי ר' מאיר וחכמים אומרים כשם ששליח צבור חייב כך כל יחיד ויחיד חייב מאי שנא הני אילימא משום דנפישי קראי והאמר *רב חננאל אמר רב כיון שאמר ובתורתך כתוב לאמר שוב אינו צריך אלא משום דאוושי ברכות. גופא אמר רב חננאל אמר רב כיון שאמר ובתורתך כתוב לאמר שוב אינו צריך סבור מינה הני מילי ביחיד אבל בציבור לא איתמר א"ר יהושע בן לוי אחד יחיד ואחד ציבור כיון שאמר ובתורתך כתוב לאמר שוב אינו צריך א"ר אלעזר לעולם יסדיר אדם תפלתו ואחר כך יתפלל א"ר אבא מסתברא מילתיה דר' אלעזר בברכות של ר"ה ושל יום הכיפורים ושל פרקי' אבל דכל השנה לא איני והא רב יהודה מסדר צלותיה ומצלי שאני רב יהודה כיון דמתלתין יומין לתלתין יומין הוה מצלי כפרקים דמי אמר רב אחא בר עוירא א"ר שמעון חסידא פוטר היה רבן גמליא' אפי' עם שבשדות ולא מיבעיא הני דקיימי הכא אדרבה הני אניסי הני לא אניסי דתני אבא בריה דרב בנימין בר חייא *עם שאחורי כהנים אינן בכלל ברכה אלא כי אתא רבין א"ר יעקב בר אידי א"ר שמעון חסידא לא פטר רבן גמליאל אלא עם שבשדות מ"ט משום דאניסי במלאכה אבל דעיר *לא:

הדרן עלך יום טוב וסליקא לה מסכת ראש השנה

[illegible]

הדרן עלך יום טוב וסליקא לה מסכת ראש השנה

[illegible]

הדרן עלך יום טוב וסליקא לה מסכת ראש השנה

סה [illegible]

סו [illegible]

סז [illegible]

סח [illegible]

סט [illegible]

הכי גרסינן [illegible]

הגהות הלבוש.

כיון שאמר. [illegible]

דאוושי ברכות. [illegible]

אלא עם שבשדות. [illegible]

[illegible]

פסקי תוספות.

בר"ה אילימא. [illegible]

[illegible]

רבינו אשר

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה

א דף ב' ע"א

°ארבעה ראשי שנים הן. בא' בניסן ר"ה למלכים ולרגלים. בא' באלול ר"ה למעשר בהמה. ר' אלעזר ור"ש אומרים באחד בתשרי: גמ': °ולרגלים באחד בניסן הוא ...

[illegible]

ב

[illegible]

ג

[illegible]

ד

[illegible]

ה

כתני': °בארבעה פרקים העולם נידון בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן ...

[illegible]

הגה"ה

[illegible]

הגהות קרבן נתנאל.

[illegible]

קיצור פסקי הרא"ש.

ארבעה ר"ה פרק א'

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מתני'

הגהות קרבן נתנאל.

[illegible]

קיצור פסקי הרא"ש.

[illegible]

ו מתני': על ששה חדשים שלוחים יוצאין. על ניסן מפני הפסח. על אב מפני התענית. ועל אלול מפני ר"ה. ועל תשרי מפני תקנת המועדות. ועל כסליו מפני חנוכה. ועל אדר מפני הפורים. וכשהיה בית המקדש קיים יוצאין אף על אייר מפני פסח קטן: גמ': והא דלא נפקי לתמוז ולטבת מפני
דף י"ח ע"ב התעניות משום דאמרינן בזמן שיש שלום יהיו לששון ולשמחה אין שלום רצו מתענין רצו אין מתענין. אבל תשעה באב הוכפלו בו צרות וכל זמן שלא נתבטל הבנין אלא לתעניות:
ז איתמר רב הונא ורב חיננא אמרי מגלת תענית בטלה. ור"ל ור' יוחנן אמרי לא
דף י"ט ע"ב בטלה. והלכתא בטלה והלכתא לא בטלה קשיא הלכתא אהלכתא. לא קשיא כאן בחנוכה ופורים
דף כ"א ע"א א) וכאן בשאר ימים: ועל תשרי מפני תקנת המועדות. אמר ר' יוחנן כל היכא דמטו שלוחי ניסן ולא מטו שלוחי תשרי לעבדו תרי יומי גזירה ניסן אטו תשרי:

הגה"ה

ולמיי' ב"ד בזמן שלוחו נגלה ולא יכלו לקרות נגלה לדמם בזמן דאין יוצאין אלא ביום ל' ולוקין בשני ימים אין יוצאין אלא על פי עדים לולא אלא נריכין להכיר לפני ב"ד לאחר השנה דין ש"ב לאחר השבתות כמים לו לידי המועד כן פורש ועש דין אלא אם הכיר אינו נשמע דין והודיעו שבין קוד הגמות שלוחו כי המיד משמש דין והודיעו ועשות לפני שבין הודים אין משמש דין ור"ח להודיע השבת אלא הגיעו בשמעה הקו בחוצה לארץ בכל השנים כן דוקא אבל נשמעו ולא נמנעו. (תשב"ץ):

הכפורים תוקעין והא דנקט בשבעים שנים לאו דוקא אלא להכריז לסוף קציר. ונקט יוכים לפי שאין כפורין וה"ה בכל הכפורין. ובן ת"ק דנקט של יובל משום לאו דוקא דיובל לא היכתב בהיה ולא כדידיה דמית אלא משום דבעי פסוק נקט של יובל מסוף פסוק וה"ה בכל השופרות. והא דאמר ר' אבהו למה תוקעין בשופר של איל לאו דוקא נקט איל דאמר בשופרות מאי טעמא להתחיל. אלא משום דמשתנא קא משום וה"ק למה תוקעין בשופר של איל ומשרין שלא להגיע הן התוכחה כדי שיזכור לנו עקידת יצחק. הילכך משום הן התוכחה בשל איל. והתוספות מזה וקשיא הא ר' לוי דאמר מצוה של ר"ה וי"ה בכפופים היינו משום דאיתיה ר"ה וי"ה תמודי בגוניה טעם דבעינן כפיפי כדאמר לקמן בברייתא ומהתם טעם דיובל נר"ה וכו'. לי טעם משום מגיה בעלמא כדקאמר טעם דבעינן לאנשי כפי עריק הלי משתא בעיך דוקא בר"ה מתקיעה לתפלה ולבדקן ולא ביובל שלין התקיעה אלא לשילוח עבדים ולהשבת קרקעות והחוד זה היה גורלה דלין יובל בר"ה אלא בכפוף. ונ"ל דקושיא מלשום הוא זאת לחמות כל הדלות מזקות ממתני' וים לחמות קושיא זו דל' לוי סבר כיון דהגזירה טעם יענו מתודי וים משנה לומר בר"ה בכפופים לתפלה ונשמה כדי להכותם יותר לכפי גם בר"ה לכונה בכפופים לתענית: ד) ולפע"ג דלא סליק בר"ה אלי משנה ור' יהודה לית ליה הך סברא אלא יובן ג"ש לדברי תורה. אבל בזמנו הזה לא קודי לאו לאודיי. והרמב"ם ז"ל כתב כל השופרות כשרים חוץ משל פרה. והראב"ד כתב על זה מספרי ההודיות: מתני':
ב שופר שנסדק ודבקו פסול. דיבק שברי שופרות פסול. ניקב
דף כ"ז ע"ב וסתמו אם מעכב את התקיעה פסול ואם לאו כשר. פרש"י שופר שנסדק ודבקו פסול משום דהו"ל כשני שופרות ומשמע מד"ל שנסדק ונסלק לשני חלקים דאם נסדק ומחבר הגד אחד אין זה ב' שופרות. וקשה דא"כ היינו דיבק שברי שופרות. ונראה לפרש שנסדק לגד אחד לארכו על פני כולו ונתנבלה התורה שופר לפני שאין שם שופר עליו וכל שכן דיבק שופרות הוי ואין נ"ל זו קתני. אי נמי לא זו אף זו קתני דיותר שופר לספרי כשנסדק בגד אחד ודבקו בגד אחר משנטלו שופר על מחיצות. ונ"ל דמסיקא לא קיימת הסלמי מיהם שרון שבר לשבר לאורך השופר והקול יוצא מבפנים ובין נפרסו שנים ושלשה שופרות. אבל היכא שאין השופר מוקף אין פוסלו והוא לדיבק שברי שופרות והלכה דשפר שאירע לא היפסל. וזה בפרש"י ודבקו כדיבק הקדם שלאו הרמב"ן ז"ל דה"ל שלא נקיבו ואלו אידיא נפרך אפי' ניקב פסול. ופי' דבקו היינו תשבנו שמהודיו נאות ונפסר ונדבק. ולא מיסתבר לי כי א"א שידבק יחד ע"י מיחום ולא מיקרי חיבור על ידי דבק אלא נקיבו אלא דוקא כשניקב וסתם הנקב בתפיסה מהרה. ה) אבל אם חיבר השברים בדבק מהר נכשר שסי' ולאין הדבק ניכר בין הסדקי: גמ': תוך היה
ג אדוך וקצרו כשר. לפתו זהב במקו' הנחת הפה פסול שלא נתקיים הנחת הפה כשר. נבלחות נראה לפרש דשופר השופר וקרים שהונית עליו הפה קדרי נתקי' הנחת הפה ואלא נתקי' הנחת הפה דהיינו הנמתן כתוך להנחת הפה. אבל קשה דהייתי ליפתו זהב הנמתן. ולאין לפרש שלא נתקיים הנחת הפה נשמעי קולא שלאחר נגד פרתב והלא לאמרי' הוקין עליו כל מהלו פסול בין בתוכו בין שלא בתוכו. ולא מיסתבר לאיזור דהתם פיודי שלאין בין הכל אלא משום שופר. וה"ר יונה ז"ל פירש הלא דקאמר ליפתו זהב לו נשתנה הקול פסול היינו מפני השופר והשפה דהיינו הפתי לשמעות ולהשפה. לפי כפי קול נשמע נשתנה השופר לו הוא המקיים קול והדבר לבהמתו' המחת הציפוי. אבל השפוי והעצ' נגד פיו אין הדבר להשמעות מחמת הציפוי ואפי' אם נשתנה השפה אינו מבנה שיעור לפני שאין נשם עיקר המחתת קול. וקושא גדולה היא זו לומר דאפי' אם נשתנה קולו מהלי ולמעלה כשר. התוך קושיא זו פירש קשה לי דהייתי ליפתו זהב הנמתן ולימא לאיזור דפסיל' דלאין קולו מכתני' בשביל ליפוי כל דהו משום אבל פיו ולימעניך לאשמועי' דלא תימא דהוי כשר נתן שופר בתוך שופר. ליפתו זהב הנמצר פסול לפי שאין זה קול שופר. הנמתן אם נשתנה המנות הפיה פסול ואם לאו כשר:
ד ⁰גרדו והעמידו על גלדו בין הפנימיים בין החיצון כשר. נתן שופר בתוך שופר ותקע אם קול פנימי שמע יצא. בגון שהיה פה של פנימי חוצה קצת לחוצה מן לפה החיצון ולא נתגה קולו בין
שני

הדרן עלך ארבעה ר"ה

א ⁰כל השופרות כשרין חוץ משל
דף כ"ו ע"א פרה מפני שהוא קרן*. א"ר יוסי והלא כל השופרות נקראו קרן שנאמר ויהי במשוך בקרן היובל כשמעכם את קול השופר. שופר של ר"ה של יעל פשוט ופיו מצופה זהב ושתי חצוצרות מהצדדין שופר מאריך וחצוצרות מקצרות
דף כ"ו ע"א שמצות היום בשופר: גמ': תניא בר"ה במקדש אבל בגבולין מקום שיש שופר אין חצוצרות מקום שיש חצוצרות אין שופר. ודריש"ל הלא קרא בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה'. לפני המלך ה' הוא דבעינן חצוצרות וקול שופ' אבל בגבול לא*: מתני': שוה היובל לר"ה לתקיעה ולברכות. רבי יהודה אומר בר"ה תוקעין בשל זכרים וביובל בשל יעלים פשוטים. ובתוספתא (פ"ב) תני תוקע תקון מפני לתמוס ושלשה מפני לשלשה. (הגה"ה ג): גמ': א"ר לוי מצוה של ר"ה וי"ה בכפופים. וליתא הלכה כר' יהודה די לאו הלכה כרבי יהודה הוה אמינא אפי' ביובל קמ"ל. וכר' לוי ק"ל כדאמר ר' אבהו לעיל למה תוקעין בשופר של איל אמר הקב"ה תקעו לפני בשופר של איל כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם. ולכאורה נראה דלא פליגי אלא בתקיעה. אבל כולהו מודו דיובל כדמשמע בין בשל איל בין בשל יעל. כדקתני רישא כל השופרות כשרין חוץ משל פרה ואם לא הגלה של איל יוצא בשל יעל או בשל עזים. ותדע דלאמוא פליגי הכא ר' לוי מצוה קאמר. ועוד אמר פשוט ומכוף נקרא כתיבי השגיאו שופר בתיב ביובל ולמכון ר"ה תגיה. וכיון דכולהו מיקרו שופר חוץ משל פרה אמאי לא יצא ועוד דתכיוס מלתייהו דרבנן ור' יהודה המלוקת נפסי שנהם ולא קיימא מלתייהו דת"ק ור' יוסי. ומת"ל דוקא קאמרי ת"ק היא מלה מלוגת' דלת"ק כל השופרו' כשרין בין בר"ה בין בר"ה חוץ משל פרה ולר' יוסי אף בשל פרה ולת"ק דר' יהודה ר"ה וי"ה בשל יעל ותעניות בשל זכרים. ולר' יהודה בר"ה בשל זכרים ותעניות בשל יעלים אלא ודאי ר' יהודה ורבנן בר פלוגתייהו דוקא לתנות פליגי. וכן כתב הרמב"ן ז"ל. ג' תרום במשנות כל השופרות כשרין כדישעבר בין פשוטין בין כפופין חוץ משל פרה מפני שהוא קרן. ובמשתילה מיוה בכפופין. ותבל

הגה"ה

* ולא מיקרי שופר לו נכי כשום דלאו קשותי מכשך פירשו לו נכי כשום דקלו בלון ומשום ניה כשום ודלשום שופרות ולא נכי לכבים שופר שמין שופר ונבין ודי בשום זה וש"י בגיל כולפין והתוספ גלוד מפני תמילה לפני מתפלליו וסקול יוצא בגן כולם. (תשב"ץ):

הגה"ה

*א' כ בשכרו"ל לנין שיסמכו כל התוקעים בשיטורים אבל שמם תמילת התקיעה לא סמכו לא הלא י"ח ולם לאחו תוקין בשופר וה' תוקע בחצוצרות יחד ולא בתקיעת שופר דהותיק' כתוב נגדי התמנאשי הה"ל מזמרים לא ישקרה שכר. כתרומה שלוקחים שיום תהלה מתפוך ולא"כ זה ז"ל כר' יהודה דאמר בנישמן נשמה לנגוד משמעות תהלות הכמים דין. פר"י. (תשב"ץ):

הערות קרבן נתנאל.

א) ולי מגורין דלא נטלה לפילו לגבין לפורים ולאחויכם בין פ"ב נעשות פי' כ"ב.

ב) כלומר ר"ה כלוה ולא כמי כלוה. אבל יובל לוני כלוה דיובל פסוק מי לינה כלוה. והיינו הך תוספתא לטעות דיובל מי כמי כפיפי ולאפוקי מי לשנות דיובל כשהם מקבה דלמי זכר כלוה הנקבה לונה כלוה וכמו לגם יש קרן למי יש קרן.

ג) ונילה לפרוך לבע"ב לאוה ג"ם הכפיפי פשיטי כמו לפסודי. פשוט דג"ם לא נגיד אלא לילפא דפשיטי שקלו. אבל כלתא דלא נתני ביום ולינה אלא למכור לה.

ד) ותקנו דבקן נגון דלוריינא.

ה) ונמצא דתולה קולמר וכ"ה לם כתם יבונג. כתן התוקר כפתם בין דאסר כולם פיוגר.

קיצור פסקי הרא"ש.

ו בזמן שאין גזרינן לתעניות י"ג באמונות כנפת לין גזרי ולין בגל ולו תלויה מתענין בל רלו לין מתענין אבל לם תלויה מתענין לין ט"ב וספר תלתעניות:

ז מגילת תענית לא נגלה בכולם תלויה תגלוי שמי כגלה [רבה למהי ליותם לאבול ימים בלום כיוס כחבר לשמות] ותלמוד דתפילו בתעניות ותמתוקות שבלה כשמנוניות. כתבם שם לכן לשמוח בגל לזו בחתכבחים כגד מכו' כגלו:

ראוהו ב"ד פרק ג.

א מצוה שלוה לנתתולה בכפופים וגל כבחמסים מיום לא נעות מיוחים בנתחולה של לין וגמישבה שולה כבחמסים חוץ כשל פרה שכשבל לין כריינה:

ב נסדק לאורכו על פני כולו בין גלו לאחר בין כמה לורך והדבק פסול. דבק בנגי שופרות פסול:

ג היה לורך וקלרו כשר. ליפתו זהב במקום הנחת פה פסול ושלא במקום הנחת פה כשר. ניקב וסתמו אם נתקיים כשל שמים כגון שבר ליפתו בשל פסול וחלקו כשר ואם לאו כשר ואם מ"ל דלא תיבה נראה בין נמתן שופר תוך שופר: ד גרדו והעמידו על גלדו בין הפנימיים ובין החיצון כשר. נתן שופר בתוך שופר לם קול פנימי שמע יצא. ולם קול החיצון שמע לא יצא ולם לין הפנימי בולט לחוץ ונשמע כחתומו קולו מפפות החיצון פסול וכן כנגד כי לין כגתים ונשמע לנגד לין פסוק בליחות המועלוף שבה:

פני הפיטס׳. אם קול הפיטס שמע לא יצא. [illegible]

[illegible]

ה ○ ניקב וסתמו אם מעכב את התקיעה פסול ואם לאו כשר וכו׳. [illegible]

[illegible]

ו ○ תנו רבנן נסדק לאורכו פסול. לא תני הכא אם נשתייר בו שיעור [illegible]

[illegible]

ז ○ היה קולו דק או עבה או צרור כשר [illegible]

ח [illegible]

הגהות קרבן נתנאל.

[illegible]

קיצור פסקי הרא״ש.

[illegible]

ט נמוך ונשתנה אינו מוציא אלא קול הברה. אבל נמצאת המשוררים בבור שנשמע קול שופר הם מעשים ויצאו. אמר *רבא מנין ותקעת תקיעה בבור ותקעת תקיעה על פתח הבור יצא ותוקע בתקיעה ועולה נשמעה. ולמשמעינן דלא חיישינן דשמיע ודאיכא לדמיקנא ולאחר שופר בבור ונשתנה קול קי"ל. אבל אחד משתמע תקיעת תקיעה בבור ועולה ושמע כיצא על פתח הבור או המחילה בתחלתה וסופה בפנים לא יצא משתמע תחילת תקיעה בלא סופה או סופה בלא תחילתה לא יצא. וכן אם שמע תחילת תקיעה קודם שיעלה עמוד השחר ותקיעה אחר שעלה עמוד השחר לא יצא:

°אמר רבא שופר של ע"ז לא יתקע בו ואם תקע בו יצא דמצות לאו ליהנות ניתנו. והא דאמרינן בפרק כסוי הדם [דף פ"ט.] לא יצא ומפרש בשעת העם ביאור מיעוטי שיעורים. התם מיירי בע"ז של ישראל דאין לה בטול עולמי' וכיון דאין לה בטול כתותי מיכתת שיעוריה. וכה"ג איכא בפ' לולב הגזול [דף ל"א:] הוה דאמר רבא לולב של ע"ז לא יטול ואם נטל יצא ופריך מתמה' לולב של אשירה פסול ומשני התם מיכתת שיעוריה ובלאו הכי מיירי בע"ז של כותי' כיון דבטלי' לה מתבטל לא מיכתת. ולא תאמר ע"ז של כותי נמי הוי מצוה הבאה בעבירה כדאמרינן בפרק של הנשרים [דף ט"ו:] בעינן דילמה מצוה לאו וההדר הגבול. ויש לומר דמצוה הבאה בעבירה לא שייך אלא לקרבנות והתם הוה דלולב בר"ת מצי מיקרי מצוה בעבירה. וכן בשופר אם תקע בשופר גזול יצא. והכי איתא בירושלמי [בפ' לולב הגזול הל' א'] ואי בעי לולב בשופר אמר ר' אבהו בלולב כתיב ולקחתם לכם משלכם ובשופר יום תרוע' יהיה לכם מ"מ:

יו"ד °אמר רבא המודר הנאה מחבירו מותר לתקוע לו תקיעה של מצוה. והמודר הנאה משופר מותר לתקוע בו תקיעה של מצוה. *המודר הנאה מהמעין טובל בו טבילה של מצוה בימות הגשמים אבל לא בימות החמה *):

הגה"ה

*נב"ג נדרים [ד' ט"ו] [illegible]

יא °היה עובר אחורי בה"כ או שהיה ביתו סמוך לבה"כ ושמע קול שופר או קול מגילה אם כיון לבו יצא ואם לא כיון לא יצא. אלמא קיי"ל מצות צריכות כוונה. אמר *רבא זאת אומרת התוקע לשיר יצא דמצות אין צריכו' כוונה. אמר ליה ר' זירא לשמעי' איכוין ותקע לי. אלמא קסבר משמיע בעי כוונה. כתב הגאון ז"ל לא קי"ל כרבא אלא כדברי ר' זירא דהוא בתרא והכי הלכתא. וכן הלכתא לענין המשמיע כוונה. והמע' אינן צריכות כוונה הילכתא כר' זירא א) דסלקינן ביה תנאי בפרק ערבי פסחים [דף קי"ד:] גבי ירקות לכך דאלו בלא מתכוין יצא. ב) גליך בריתא תניא ר' יוסי אומר אע"פ שתקע נמצא לעניה לבעל [illegible] מצות ומצוה. ודייק התם דלאו מצות צריכות [illegible] קאמר אלא דתנות כוונה כול' והכי נמי קאמר ר' יוסי בתוספתא דיחיד לא יצא עד שיתכוין שומע ומשמיע ור' יוסי ביתוקו שתו וכן בפרק כ"ג. ובירו' נמי בירושלמי היה עובר אחורי בה"כ וכו' הדא אמר מצות צריכות כוונה. *והגיה נמי נתכוין שומע ולא נתכוין משמיע כו' עד שיתכוין שומע ומשמיע. וא"כ הקשינהו רב לפי שיטה' דפסקה כיתור ובמצות דיתמי' וגרייתא לא כוותי' הילכך מלוקין להחמיר והמשמיע לבעל שומע ומשמי' ואם תקע להוציא את שמיעו אין מכוין השומע התקיעה יצא עד

הגה"ה

*ואבל נא' מנן כותבים דבלמי לא כוני [illegible]

הגה"ה

*) אבל לא בימות החמה דהוי תענוג הנאה גמורה. (מסכ' פסחים):

סימכין לו. והכי תני' יחיד אבל ש"צ בעין דעתיה' אע"ג לא בעינן עד דמתכוין ליה נפשיה. כדתנן היה עובר אחורי בה"כ ושמע קול שופר או קול מגילה אם כיון לבו יצא ואם לאו לא יצא*:

הגה"ה

*ואם ולהכוין בעבור כל נמצא [illegible]

יב מתני': °חרש שוטה וקטן אין מוציאין את הרבים ידי חובתן זה הכלל כל שאינו מחוייב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתן. ופליגי תנאי' בדבר אינו מוציא לרבים ידי חובתן: גמ': ת"ר הכל חייבין בתקיעת שופר כהנים לוים וישראלים גרים ועבדים משוחררים טומטום ואנדרוגינוס. ומי שחציו עבד וחציו בן חורין. אנדרוגינוס מוציא את מינו ולא את שאינו מינו. טומטום אינו מוציא לא את מינו ולא את שאינו מינו. מי שחציו עבד וחציו בן חורין אינו מוציא לא את מינו ולא את שאינו מינו. אמר רב נחמן אף לעצמו אינו מוציא דלא אתי צד עבדות ומפיק צד חירות שבו:

הגה"ה

*בימים שאינם [illegible] (מהר"ם):

יג °תני' אהבה בריה דרבי זירא כל הברכות אע"פ שיצא מוציא חוץ מברכת הלחם וברכת היין. ת"ה בכל הברכות המצות שאם לא יצא מוציא ואם יצא אינו מוציא*. בעי' לכבל *ברכת הלחם של פסח וברכת היין של קידוש היום מהו כיון דמצוה הוא מפיק או דילמא' ברכה הוא ומצוה אע"פ שיצא מוציא ואמר רב אשי כי הוה בי רב פפא הוה מקדש לן כי הוה אתי אריסא מדברא הוה מקדש ליה. תנו רבנן לא יפרוס אדם פרוסה לאורחין אלא אם כן אוכל עמהם. פורס הוא לבניו ולבני ביתו כדי לחנכן במצות. בהלל ובמגילה אע"פ שיצא מוציא*):

הגה"ה

*לבנין כלל חבלי' [illegible]

הגה"ה

[illegible] (מהר"ם):

הדרן עלך ראוהו ב"ד

א °יום טוב של ר"ה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה. משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהו תוקעין בכל מקום שיש בו בית דין: (גמ':) אמר ר' א) משתחקין רבן יוחנן בן זכאי ביבנה אמרו לו אמר יבנה ואחד בכל מקום שיש בית דין. רש"י פי' בית דין של כ"ג. ואמרו עליו על רב אלפס ז"ל שהיה תוקע בר"ה שחל להיות בשבת. וכן השיבו בתשובותיו שכתב [illegible] לאו דוקא בסנהדרין אלא בית דין חשוב וגדול בדורו ולא נקטו תלמידיו אחריו לעשו' כן. אבל לא במדינה כלל מעשה. אמר רבה הכל חייבין בתקיעת שופר ואין הכל בקיאין בתקיעת שופר גזרה שמא יטלנו בידו וילך אצל בקי ללמוד ויעבירנו ד' אמות ברשות הרבים. והיינו טעמא דלולב. והיינו טעמא דמגילה*:

הגה"ה

*[illegible]

מתני': °בראשונה היה לולב ניטל במקדש שבעה ובמדינה יום אחד משחרב בית

הגהות קרבן נתנאל.

א) [illegible]

ב) [illegible]

ג) [illegible]

קיצור פסקי הרא"ש.

ט [illegible]

יום טוב פרק ד

א [illegible]

ב דף ל"ב ע"א

נית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא לולב ניטל במדינה שבעה זכר למקדש. וסי' יום הנף כולו אסור: מתני': סדר ברכות אומר אבות וגבורות וקדושת השם וכולל מלכיות עמהן ואינו תוקע. קדושת היום ותוקע. זכרונות ותוקע. שופרות ותוקע. ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים. דברי ר' יוחנן בן נורי. אמר לו ר"ע אם אינו תוקע למלכיות למה הוא מזכיר...

הגה"ה

[illegible]

ג מתני': אין פוחתין מעשרה מלכיות מעשרה זכרונות ומעשרה שופרות. ר' יוחנן בן נורי אומר אם אמר שלש שלש מכולן יצא.

[illegible]

ד מתני': העובר לפני התיבה ביו"ט של ר"ה השני מתקיע ובשעת ההלל הראשון מקרא את ההלל:

[illegible]

ה ובשעת ההלל...

[illegible]

ו מתני': שופר של ר"ה אין מעבירין עליו את התחום ואין מפקחין עליו את הגל. ולא עולין באילן...

הגה"ה

[illegible]

הגהות קרבן נתנאל.

[illegible]

קיצור פסקי הרא"ש.

[illegible]

דף ל"ג ע"א

ז

ט

יו"ד

ח

הגהות קרבן נתנאל.

קיצור פסקי הרא"ש.

ספק נולד זה מתרי ספיקות קדושות לפון לירוחם שלש יבבות ולומר שלשה שברים וקלוטה לפני כאן בניגון. וכך היה הדבר מימים קדמונים מנהג לכל ישראל והם עושין תרועה יבבות קלות. והרבה עושי׳ יבבות כבדים כמו שברים. אלא ודאי יוצאין ידי חובתן כי שברים כבדים תרועה הן ויבבות קלות תרועה הן. והיה הדבר נראה כמחלוקת אע״פ שאינה מחלוקת. ורבן יוחנן (?) כמו שהתקינו להשוות אלו עושין שיעור תרועה כשלש יבבות והללו עושין שיעור תרועה כשלשה שברים. אלא הנהיגן כמנהגם ואלו הנהיגן כמנהגם. והקולות לפני כאן בלשון אלא פלוגתא היא. ומה עושים אלו את אלו. אלא אלו כי שברים הוא כי תרועה. ומעתה של אלו ואלו תם כי שברים תרועה הם והמנהג של הללו ועושים כי יבבות תרועה הן. והמנהג ר׳ אבהו דבא להתקין תקנה כיון כל ישראל עושין תשעה אחד ולא יהא ביניהם דבר של תרועה כלום במנהג. שיעור תרועה כשיעור שלש יבבות וכו׳ כמה ששה קולות כשלשה כל יום: לפי זה צריך להזהר בשברים אלא יאריך על כל אחד בפני עצמו כשלש יבבות של שלש כמו ״כלום כן יעלה מכלל שברי׳ ומעשה תקיעה. והא שיעור תקיעה כתרועה ושיעור תרועה כשלש יבבות וצריך להאריך בתקיעה של קש״ק יותר מבשל קר״ק ומבשל קש״ק יותר מבשל תר״ק והא שיעור תקיעה כתרועה וקשר״ק אינו שיעור תשעים תנוח ויליל נמצא שצריך להאריך בתקיעה של קשר״ק כשיעור שלשה שברים ושלש יבבות ותקיעה של קש״ק כשיעור שלשה שברים דקש״ק הוא ספק גנח שברים ותר״ק הוא ספק ילולי יליל. והיינו אם באה להאריך בכל התקיעות [א] אין נראה דאין עליהם שיעור להגבלה ויכול להאריך בה כפי רצונו כי מדקדק ומאריך בשברים כתרים. וכן תרועה תר״ג השיעור כשלש יבבות יכול להאריך בה כפי שירצה. והטעם אמאי אין נראה הם כשבא תרועה אף בעשה שברים כשברי׳ תרועה הן יכול להאריך בהן כפי שירצה. וה״ר שלמה ור״ח ז״ל כתבו שיעורים דיבבה היא שלשה כחות של כל דהו

הגה״ה

יש״ל באין צריך לשער כלל אלא יאריך בשברי׳ כשיעור שלשה קולי כל תשעה תעלו וזהו המנהג שבכל הקהלות בשעור כמה א״כ תקיעה לא תהא כשיעור שלשה שברים וכך המנהג ידוע בכל ספר ולא יקשה אלא כשיעור שלשה שברים ושלש יבבות צ״ל תקיעה של יבבה כשיעור שלשה שברים בשיעור ועושה תרועה כמו ט׳ קולות כמנהג דילולי יליל. ורחמנא ליבא בעי. ותוקע תר״ת ג׳ תקיעות כדמפרש בגמ׳ דעל כל שברים יעשה תקיעה והתקיעה דשברים והתרועה יבבות כמשנה לעמוד כבר כמה אריכות כדמות היינו לאתויי ג״כ קשר״ק ותר״ק אם תוקעים לעצמן ללמוד בכל בכל ג׳ קולות לא משמעי אלא כשיעור שברי׳ ותרועה עם כשיעור שלשה שברים ותקיעה שלש פעמים. ותקיעה היא וצריך להאריך לבדוק ולמנות הכל אחר ד״ל כדי ליבבה דקריאה הוא סופר סברא כך הוא מנהג ולא ילפינן לתקן אחריהם תמיד. (מרדכי מ):

ומנהגא שיעור תרועה כשלשה כחות וכן תרועה ולכתחלה אין למוד אם האריך קצת בשברים וצריך להמשיך בתרועה של קשר״ק כשיעור שלשה שברים [א] ושלשה כחות ויש אלא ימשך בתקיעה כשיעור כזה ותמשך קצת בשברים לא קיים מצוה לא בזה ולא בזה. וה״ר פי׳ בפרש״י וכן הוא אומר בירושלמי לימוי הברב׳ מילתא דלוזון ושברים ותרועה יש לעשות בנשימה אחת הואיל וילותה גנוחי גנח וילולי יליל וחכל תרועה אחת הן. ולפ״ז אין דרך לאדם לגנוח וליליל בנשימה אחת וכיון תרועה הוא גנוחי וילולי בעינן שיהא התרועה באחת בלא הפסק. ואם עשה תקיעה תרועה ותקיעה בנשימה אחת לא יצא הטעם שאין בזה לא כך ולא כלום. ומיהו בירושלמי לא משמע הכי דגרס התם תני עשאן בנשימה אחת יצא. ומתני׳ ג׳ של ג׳ מהם שלש יבבות פירש והתקינו ג׳ של ג׳ ואם עשאן בנשימה אחת אין כאן ג׳ של ג׳ והמוס׳ הא דלמר ג׳ של ג׳ היינו שלא יעשות תקיעה ושיעור אבל לענין הפסקה ביניהם לא נאמר. והנהיג העם לתקוע תרועה אחר קריאת התורה קשר״ק ג׳ פעמים וקש״ק ג״פ ותר״ק ג״פ ומברכין עליהן ברכת התקיעה. והמנהג שבמוסף תוקעים לפי התקיעות על סדר ברכות לפניה מיוסדין ותוקעין על סדר ברכות קשר״ק פעם אחת וקש״ק פעם אחת ותר״ק פעם אחת. ועכשיו נהגו שאין תוקעין על סדר ברכות כסדר התקיעה מכאן ישבנו אלא כיון שהגבורות אינן מעכבות את התקיעות הרי כבר יצאו ידי חובתן בתקיעות שתוקעין ודי להם לתקוע קשר״ק קש״ק תר״ק על סדר הברכות פעם אחת כדי לערבבם של השטן וכן מנהג בכל העולם ובפרי ישיבות. ורבינו תם ז״ל היה תוקע על מלכיות זה קשר״ק על מלכיות ותר״ק של זכרונות וקש״ק על שופרות שכורין זה את זה דהוי גנח וילולי יליל. ואינו צריך לחוש להפסקה של קשר״ק. והוי כמו למוד מעכבי ליה לתוקע כלום קש״ק. והוי יכול לומר כמי לתקוע כולהו קש״ק. והגאונים כתבו שם לתקוע בזכרונות ובשופרות תר״ק כדי גמגומים דתכבשיה דבהן פעמים תלויה אלא הספק יבוד אלא לנצוח את השטן. ויזהר לא לתקוע בין ברכה לברכה שיזהר בשום הספק אחת אלא משמע תקיעות בתחבא במעות ביום אחד. ורבינו האי ז״ל כתב בשם רב״ה ז״ל וכדאמרינן לעניין קש״ק קר״ק לא הבדיל המחבקין כבמיה. אלא כבדיל שמפסיק בסדר התקיעות בקול אחר דגניוק פסומה לפניה ומסומה לאחריה אלא הפסק קול אחר ולפי בינה בסדר התקיעות אפילו לא שהה כדי

לגמור כולה בזמן. והכתוב ולא״ש דפליג אירושלמי דגברא ממי דברכות דתניא התם כך רבי יוחנן דתמשך משנת חכמים א״ר והלל משמע של הבדיל פי׳ כזיבה מתחיל ולא מנה ביניהו ולמדרשים המפסיק בתוכו וקלות ליתן טעם לתנאים שבבר ונחלו שבע״י לן כה״ד אחת וקדמי תורה ושם נעשו יתרדי סופרים וכיון שמשפט בינתה כל הפסיקות של תורה וכל סופרים לא מפני לחזר למעות בגשות תפילה אלא בפניא דאורייתא ומפני מורח נעור. וצריך לשקוד בתקיעה שלשה שופרי תוקע לחזר שברים כל קשר״ק והתחיל בקש״ק וכן לחזר שברים על שבר״ק והתחיל בקר״ק לנה תוקעין שתי תקיעות ע׳ לחזר ע׳ תוח נספק בסוף התקיעות אחת דאי גנח וילול הוי יצא בקשר״ק ואי גנח גמר לא תגונד לקשר״ק מתקע ותקיע לאחרונה של קשר״ק תעלה לקש״ק וכן תקיעה לאחרונה של קש״ק תעלה לתר״ק. ולספר בין שבסה התקיעות לכם פגימות ואחרי התרועה לא לפי מתם״ה כגמרא שלמי׳ תרועה. וה״ר כתב היה נבדק על תקיעה סופר שנה״ם דעבירות היה נחר עבדות. ולמגר״ם הביא מ״מגו׳ תוקע סופר צריך לגרד התקע״ל לשמוע בקול סופר ומהמיטיר ולחר כך תוקעין. וכן כתב כ״א בה דהתגנים לשמוע בקול סופר ולא הגבר׳ לתקוע בשופר אי על תקיעת סופר כזה על הקהל תבינה תמים דבמאישת קול סופר היה יוצא ולא בתקיעת סופר. כדתנן [לעיל דף כ״ז:]

יא התוקע לתוך הבור וכו׳ ובגמ׳ שהתוקע בשמעו לא יצא כגון שהיה עומד על שפת הבור והבלים בין לתוך הבור ותוקע. °במעשה אורע נהגו לא נתי׳ הוי״ה שתוקע שברים קשר״ק ונמלכו׳ תקע ג׳ שברי׳ והתחי׳ להריע והמוזזרום קנה שהתקיע לתחו ותקע׳ הם על אחרי לו תקוע שבר אחר וסיים והוא התחיל לתקוע בתחילה ותקע שלשה שברים קשר״ק ונטל קש״ק תקע שני שברים קש״ק ונמלכו׳ תקע תרועה׳ שברים ותקיעה והמוזזרות לרוס אותן שהמוזזרות כבתחלה׳ ותקע עוד שלשה שברי׳ קש״ק וגם עליהם ר׳ אליקים בר יעקב ז״ל ולמר אם שבותם אין באן תקנה יש באן ושלא כדין המוזזרות. ור״מ כר כתן מתוך הבבי׳ לגרדו ולמר שלא כדין המוזזרות וגם התוקע עבר על שנות דרבנן ולמר שמיער מן הבבלי׳ והתחיל בתרועה לא הבבלי׳ מידי כגד כיון התרועה ושברים שניהם מגום תרועה הקרא הוא דקא עבדינן ומסתפקא לן דילמה גנוח וילולי והכל תרועה אחת היא ונראה כיון בקול השברים ממחר עלי והכל כמי יצאר ויתקע שבר א׳ ויתקע תקיעה דכיון שלא נגמרה התרועה לא הוי הפסק ונפשטו נמצא כגה אחר זה דהוי אבל והיל אם נגמרה תרועה הוי הפסק כיון שלשה שברים יש לו לצאת זה אחר זה והפסיק בתרועה הוי הפסק והוי כתוקע׳ במחלוקת לגמרי שלילה כלום וצריך לחזור ולתקוע קשר״ק. אבל מי הקשה״ר מים הראשונים לא הפסיקו סתרי לא שהה בין ראשון לאחרון כדי שיעור שהיה ראיתי כדי לתקוע קשר״ק כולה. ואפי׳ לר׳ אבהו דאיתן ליה ספיות ומפסיקין ה״ה בשהה כדי לגמור את כולה וכ״ש לרבי יוחנן דלית ליה ספיות ומפסיקין בינתים בכל דלא הוי הפסק ע״כ. ואם שכתב שיחזור שבר אחר ויריע תמיהה תהדרו שלו״ג לעבות שלשה שברים בנשימה אחת. אבל לפי זה שכתב׳ לעיל שצריך לעשותן בנשימה אחת היה צריך לחזור [ב] ולתקוע שלשה שברי׳ ויריע. ומה שכתב אבל והיל אם נגמרה התרועה הוי הפסק וכו׳ עד והוי כתרועה במחלוקת לגמרים ולא כלום וצריך לחזור ולתקוע קשר״ק ליתא דל כיון שלא נגמר קשר״ק אם אין התרועה כלום נבטל מחלוקי לגמרים יחזור ויתקע שלשה שברים ולאין מפסיק של תרועה שלאה הפסקה. ולא דמי לגמא דהתקין ר״ב שהוה דילמא ילולי הוא וחסמפקי שברים בין תקיעה לתרועה דהתם לא ילולי הוא קא מפסק דלאין השברים הפסק התרועה כלל והוי לגמרי קול אחר ומניען שהוא לשברים בלי הפסק קול אחר כדפריש׳ לעיל. אבל קשר״ק שעושין משום ספק דילמא גנח וילול והוי הכל תרועה אחת וקול אחר אלא שקוצר בתרועה שלא עשה שלשה שברים כה״ג לא הוי הפסק ואין כאן הפסק קול אחר ומשתים רגות מתוקע התחיל לתקוע ואין הקול עולה לו יצא ומוסק והתחיל לתקוע אי להריע ולא מיפסל בכך כל שמפסיק בקול קול מכוונים בשופר דלא הוי הפסק כיון שאין זה קול אחר כיון שהוא עובר התרועה אי התרועה אלא שלא היה כשיעור. ולחמר שתקע שלשה שברים לא קלקל כלום כמו שכתבתי ולחזור ולתקוע ושברים אין לגם שיעור לחבלה וכמו שעושין בתרועה שהם כמות כך יכול לעבות כמה שברים. ולם התחיל לתקוע ושוב והולך לחזר לגמור התחיל התקיעה שספק ולחר צריך לגרד כיון שמשמע ברכת הדלקין. ולפ״ג שלא הוה ברטתו לתקוע ת״ה גם על התשיעה היה צריך לגרד לשמוע קול סופר אלא שנסבר כברכת התוקע וה״ה אם תוקע נסבר כשמיעה הברכה. ולקי אם לא יוכל שהגרך לתקוע כלום נפטר התוקע בברכת

יב המגיד: °שאלו חכמי רים מרבינו האגיד (ג) על תקיעת סופר בתר פ״מ והפכים והנר צריך לגרד על התקיעה של סדר ברכות אי לא. והשיב לגר הכי תוי מכן שמעין כיום שבת עד שלא יתקע על סדר ברכות אבל לחזור ולגרך אינו צריך. ולא דמיא הא לתפילין דאמר רב חסדא [מנחות ל״ו.] הסח בין תפילה לתפילה חוזר ומברך. דהכי התם מסח הדעת ונותן דעתו לדבר אחר [ססכ״מ.] תפילין של יד אינה מתנכנת על

הגהות קרבן נתנאל.

א) נ״ב אם בא להאריך בכל התקיעות בתקיעות קשר״ק אין לחוש:
ב) בפסק לחר נגישה לא יצא אם לא חזר בנשימה אחת. והגן במפסיק להרים׳ דספרה בנשימה מן מנוסה זה ומ״ב ולמ בבכ״ה ס״ק ח׳ ע״ש:
ג) נ״ל בזמן ולם הסכה:

הגהות בנ״ה ו״ב.

[א] נ״ל זיין צ״ע בחות.

קיצור פסקי הרא״ש.

יא דין אם נתקלקל התקיעות אם בסק ותרוחסיה לו וכן לא התחיל לתקוע ותוף ועדין אחד נשבוע ולחר מתחיל התקיעה לפספק הללקת ולחו נ״ל נגרך אם פסם כדכם מהם לא״ם לא גר׳ ברכתם התקיעה:

יב סת בין תקיעות דמיושב לתוקע שעומד לחר ולחר שמתחיל קודם מסדר תקיעות על סדר ברכות אין צריך לחזור ולגרך והגגלאל היה גידו ולחריך לחיור וגנות התקיעה והקולות:

כל ראש וכל ראש לינה העבב' על יד ולא עוד אלא דלא פריד והנבוך הותה ברכה אלא ברכה למריתי הוא דהנבוך דתוקעין [שם ל"ד.] בה לין לא בה נא והא אלא רב פייא בר רב הונא תשבחים הוא [יוסף] על תפילין על יד אחורים לנביה תפילין ועל תפילין של ראש על גבות תפילין. ותרוק' אביי והלא דלאמרי תרווייהו לא בה הנבוך אמת בה הנבוך שתים ואע"פ כן קשה לנביה דהכן בה בין תפילה לתפילה עבירה היא בידו וחוזר עליה מעורכי המלחמה וכל שכן א) הלא מבה בין תקיעות דתוקע לתקיעה' דמעומד אלא שאינו חוזר והנבוך דהנוה אמת היא ודלי' מברי דהלכ מתברכין קודם קריאתו ולא על פי כן בה בין פרק לפרק לא הולך לנבוך ע"כ. ורבי גיאות ז"ל כתב ולא עוד אלא תפי' הקהל צריכין לחזור אלא לנביה אלין זה הנבוך לתוקע אלא לאמוע בקול שופר ודלמרי"ה כתב אע"פ שבאלין לא הנביר אלא בין התקיעות דתוקע לתקיע' דמעומד כ"ל דהוא הדין בה בין התקיעות דמיושב שאינו מדבר והנבוך. תוקע ברלסונה ושאר נבאיה בשתים אין בידו אלא אחת:

יג
דף ל"ד ע"ב

°אמר ר' יוחנן שמע תשע תקיעות בתשע שעות ביום יצא. תניא נמי הכי שמע תשע תקיעות בתשע שעות ביום יצא. תשע מתשעה בני אדם כאחת לא יצא. ולקי על גב דלאמרי' לעיל [דף כ"ז.] תרי קלי מתרי גברי לא משתמעי. אלאי הכא דליכא בתרועה פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה' בין שמתחלת נבת אחת. תקיעה זו ותרועה וזו אחר זה יצא אפילו בסירוגין ואפילו כל היום כולו. ותי אמר רבי יוחנן הכי והא אמר ר' יוחנן הלכה כר' יוחנן בן נורי דאמר בהלל ובתפילה אם מתה לגמור את כולה אינו חוזר לראש. לא קשיא הא דידיה והא דרביה ורק"ל כרבי יוחנן דלאמר אפי' בכל שעות יצא. ובהלל ובתפילה נמי לקי על פי שאם לגמור את כולה אינו צריך לחזור לראש אלא קורא ממקום שפסק ובגרסות פרק מי שמתו (שם כ"ג) האריכתי בפסק זה*:

יד
°ת"ר תקיעות אין מעכבות זו את זו ברכות אין מעכבות זו את זו. ג) וברכות של ר"ה ויוה"כ מעכבות זו את זו. פי' רש"י תקיעות וברכות דשנה כגון תשעה שאין מעכבות זו את זו אם בירך ולא תקע או תקע ולא בירך. ותקיעות מעכבות שלמד אבל ר"ה ויוה"כ המעכב' זו את זו. אם בירך ולא תקע או תקע ולא בירך ולא יצא כדאמר בן דהא תנן שתי בירות באחת תוקעין ובאחת מברכין הולך למקום שתוקעין ואינו הולך למקום שמברכין. והקן (פרק ג') נמי מי שבירך ולא תקע כן מדבר לו (שם) שופר התשוע רבה אלא מפי' יכול לגנוך. אלא ה"פ תקיעות או ברכות המעכבות זו את זו דמוזי' הכיסא דקתני ברכות אין מעכבות זו את זו. פירוש אם בירך כתוקעין בתקיעות ניעור אם אינו יודע כולן יאמר מקצתן ואין המעכבות זו את זו וכן תקיעות שמעורים אותם לאמר כל ברכה וברכה תוקעין ותריעין ותוקעין ואם יודע לתקוע ולא להריע או יודע להריע ולא לתקוע יעשה מה שיודע. אבל ר"ה ויום הכיפורים המעכבות זו את זו ויצרך לנרך מלכיות וזכרונות ושופרות ואי לא יברך כלל וכן תקיעה תרועה ותקיעה אם הוא יודע מקצתן יתקע ואם לאו לא יתקע. ומאי שנא של ר"ה ויום הכיפורים. כדתניא דאמר רבה אמר הקב"ה לישראל אמרו לפני בר"ה מלכיות זכרונות ושופרות מלכיות כדי שתמליכוני עליכם. זכרונות כדי שיעלה זכרוניכם לפני לטובה ובמה בשופר: מתני' מי שבירך ואחר כך נזדמן לו שופר תוקע ומריע ותוקע שלש פעמים. גמ': משמע דבירך ואחר כך נזדמן לו שופר אבל מי שיש לו שופר אינו תוקע קודם כי שמע לאו תכיד עיכבו' בתוק. אמר רבה לא שנו אלא בצבור אבל ביחיד. תניא נמי הכי כשהוא שומען שומען על הסדר ועל סדר ברכות בר"ה ביחיד ובצבור יחיד שומען על הסדר ולא על סדר ברכו'. יחיד שלא תקע שבירו תוקע לו. יחיד שלא בירך אין חבירו מברך לו. ומצוה בתוקעין יותר מבמברכין. כיצד שתי עיירות באחת תוקעין ובאחת מברכין הולכין למקום שתוקעין ולא הולכין למקום שמברכין אע"ג דהאי ודאי והא ספק: כלום שבלים ניעור פייג כך כל יחיד ויחיד

הגה"ה

*ר' יוחנן מאי' לית מי שמיה קודם ק"ש וממחלת המעשה בהלל המעכבות כגון לגרך למפני אלא מכוחיהן אל כל מה שקורא אם מפסקין אפי' סבר כדי לגמור את כולה מהלל לגמרם ה"ג לאמור לראש הם למהתמן הם של כר' יוחנן מכל בתקיעה כן ממחר כני הא דמתלל בכא דהלא בראש כהי לגבהים ממלא קמה גבעון ממוחר ימנם חא מבר מבקים בכהן כי מפתי ברכות בכוחין כל עמיהלהוי מלגל אם מכה מהר לתם דכוהל המבריקין בהלל מכה מתחול מכוח ותקבה מהר מלהר בבמשור בהמלגין גי' ב ותאפרי' אמה רלג המשומעין ל"ב ותמאקן מה סימבר אמר והמקי' מלכה ואין פוגין כי לכמוך אם מבכי התבלי חכר מהם לין ולים "(ברלמי') אם קודר את הכבל למבר יולה (בר יוסף) ולמלך מפי' מבלי דקלי לגבית ה"ג מגה הנכדך לבשמורין. (מי' מבי"ע):

ס"יג. ר"ג פוטר פלים ניעור מוליא את הרבים ידי חובתן תניא אמרו לו לר"ג לדעתך ניעור מתפללין. אמר להן כדי שיסדיר שליח ניעור את תפילתו. אמר להן ולדבריכם למה שליח ניעור יורד לפני התיבה אמרו לו להוציא את מי שאינו בקי אמר להן כשם שמוציא את שאינו בקי כך מוציא את הבקי ומלכן פסק בהלכות גדולות דיחיד שלא הזכיר של ראש חדש או כל דבר שמחזירין אותו ולהתפלל יכוין דשמע ודשמע ואפי' שליח ניעור כל מתחלת עבודה הברכות הראש ועד סוף ויוצא ידי חובתו. והעי"ג דאמר לקוקן דלא פטר ר"ג אלא עם מעלות דאמרי' במהדרין בהגלאתן שאינן יכולין לכוין. אבל הבקי דנפטר לא הוי קיימא אלא התפלל כלל אבל אם כבר התפלל ועוד ולא הזכיר המוליא את הבקי. וכן כתב בגלאמרי' דרב אמפי בריכת דילה. וכן תשובות בפרק תפלת השחר [דף כ"ט.] דאמר רב אמי בהנה ולא הזכיר גבורות גשמים בתחיית המתים °מחזירין אותו. [מוחירין אותו] ואבגל בברכה השנים אין מחזירין אותו מפני שיכול לאומרה בשומע תפלה. ופריך שלח תפתלה בשעה ולא הזכיר גבורות גשמים בתחיית המתים ומלכה בגרל' הכנים מחזירין אותו. ומשני הא ביחיד והא בניעור. אמר דמה בר בר חנה אמר ר' יוחנן פוטרים חכמים לרבן גמליאל בברכות של ר"ה וי"הכ. ולא אמר שאינן היא המהלוקת. ותי אמר רבי יוחנן הכי והא אמר ר' יוחנן הלכה כרבן גמליאל בברכו' של ר"ה ויום הכיפורים הלכה מכלל דפליגי' אמר רבה תלן מודים רבי אליעזר. והלכה מכלל דפליגי רבנן. דמסיק בברכות של ר"ה ויום הכיפורים שליח ניעור מוליא את הרבים ידי חובתן ועברי ר' אליעזר. וחכמים אומרים כשם שליח ניעור חייב כך כל יחיד ויחיד חייב. ובמסקנא נראה דהילכתא כרבן גמליאל בברכות של ר"ה ויום הכיפורים בגמר אבל בשאר ימות השנה לא אלא כשם שליח ניעור חייב כך כל בקי ובקי חייב וכן הלכתא. והם סברות דלכי' ולא מני למימי גבי פכיסתא בר"ה ויום הכיפורים שליח ניעור מוליא ידי חובתן אבל ראשי אין ש"ל מוליאן ידי חובתן אלא עד דאתר גבי פכיסתא ומאמר מה"ג המתפלל ועד סוף. ירושלמי רבן גמליאל ומרי' רב הונא בעבירה בשם רבי יוחנן הלכה כר"ג באלין מקושלא והלא שיאנו עם הרלם מתפללה. ות"מ ר"ה ויום הכיפורים פבלים ניעור מוליא את הרבים ידי חובתן מה טעמא כלין נעמר שמות השנה. °לילותא הגרם המפשי בתר קרלי

דף ל"ה ע"א
גמר שבר הבאשל

והא אמר רב *הונא אמר רב (נחמן) כיון שלומר ובתורתך כתוב לאמר שנה ט"ל פרש"י. שנה ה"ג כיומר ג) קרבנות המוספין ובפם כעותו פי' מלכיות זכרונות ושופרות והקשה הא דלא כרבנן והלא פי' יוחנן בן נורי דתנן אין פוחתין מעשרה מלכיות ורבי יוחנן בן נורי אומר כלם. ור"ת מפרש דמלכיות זכרונות ושופרות קאי' והילה דהתפלל פליגי ולא יעפות לגר ברלין ליה ולייר ברלין ליה אבל אם אינו ר"ל כלל יעפו' את שנותר ע"י פכתוב בתורתך שהן בהם כולל כולם יחד הנכילים והתורים כולהו מיקרי תורה. אבל בשאמר פסוק אחר ניעור בנרעתו כאינו תורה (מגלה כלום ר') נכלל ובתורתך כתוב לאמר לא יעפות הן. דגהן לאמר ברלין ליה ולאמר ברלין ליה. אבל בקרלות על מוקף כיון כמוקים הקרבנו' כרבתי ובמלות פרים כבתרו וגזה מהבלום הקב"ה לאברהם אבינו נגבית בין הבתרים וכמוהגבלי הקרבנות מייתי ישראל יונלון בהאריתן אין נגבלן וצריך להזכירים לעולם. אבל פוקע של ר"ח בר"ה אין צריך להזכיר אלא זה נוה כלום אומר הנגר שלש פתרים והמנחתם מכוה ונכלל כל מוספי ר"ח ויאמר מני ומפני מעשים לגבר. והרגנה נגלוך על ר"ח נוה כי עשה את הטפל עיקר ולא העיקר טפל כי פסוקי מלכיות זכרונות ושופרות כמו שאמר' ופסוקי קרבנות לא הוזכרו לא בתורה ולא בנביא אלא שכתבו לאומרם במקום הקרבנות ואם על מלכיות זכרונות ושופרות אמר רב כיון שאמר ובתורתך כתוב לאמר שאינו הזכירן כ"ש בקרבנות המוספין דהכי שלינו מזכיר ויקרים ונזכרות פרים כבתוכים. ונשנו בכבודו שאין הזכירין פסוקי מוספין אלא בתורת ור"ת דהכלי ולא אתי לאימעוטי כהן אבל כלל המוספים אין הזכירין דאתי לאימעוטי ב"ר. אלא המים לאמוזי בברכות ולבל שבתות ור"ת שמתפללין שבע ברכות ונהני תשע. אמר רבי אלעזר לעולם יסדיר אדם תפלתו ואחר כך יתפלל. אמר רבה מיסתברא מילתיה דר' אלעזר בברכות של ר"ה וה"כ ובפרקי' אבל כל שאר ימות השנה לא צריך וכתב הגה על פרקים המלכים יום ולגלן. נרכינן עבידינן [דף ל'.] אמר רבא בי הוינן בי רב כהנא אינשים בן הוו לאכיל של ר"ח בר"ה כיון דהלוקין כן מוספין אמרינן לו דינלא זכרון אמר שולה ולגלן ולגלן. והכין דאמרין אמר עולה לגלן ולגלן כבלומר את יום הזכרון הזה עולה גם ר"ח דכתיב ועולתי מוסיפם ונזכרתם לפני ה' אלקיכם

הגהות קרבן נתנאל.

א) כל"ל וע' ב"י ס' קס"ה ומ"ש בר"ה כתב גבי תפילין מאי כתב סופגים כיון לנ"ם וכו' אוסר ולא מלא כלום.
ב) נ"ל תקיעות וברכות של ר"ה:
ג) סיב ס"ב ה"ג לינכר קריאות המוספין.
ד) ה"ג כולם גכלל גיאונות ובתורתך כתוב לאמור ול"ג לא יעפות.

קיצור פסקי הרא"ש.

יג שמע ט' תקיעות נתשע שעות ביום בנת הקריאה כלאחר ותוקעת אח"כ מסתר לפי מפסקת נתרים. כדגב יצא וכן בהלל ובתפלה לפי' בפסיק הסבה ובן כדי לגמור את כולה אינו חוזר אלא ממקום שפסק. אבל שמע ט' תקיעות משני בני אדם כאחד לא יצא:

יד ברכות של תקיעות אין מעכבות זו את זו אם אינו יודע כולן יאמר מה שיודע. וכן בן תקיעות של תקיעות אין מעכבות זו את זו ותקיעות של ר"ה ויוה"כ מעכבות זו את זו אם אינו יודע כולן לא יאמר מכן כלל וכן בתקיעות אין מעכבין התקיעות ולא התקיעות את הברכות:

ביקום לא טוב אלא למהומן על סדר הברכות ור"ה אם אין לו שופר והתפלל הברכות תוקע אח"כ ואל יחיד שומען למתחילה על הסדר [ולא על] הברכות. מצוה בתוקעין יותר מן במברכין לפי' אם ודאי מברכין וספק תוקעין: כי שלא ראכת ר"ח או כל דבר שמזכיר ומחזיר שמע בכוונה יוצא וכן לכל דיו כרבות ושאת עם סוף ולא ידי חובתו. ובלבתו בר"ה נראה לפי' יוכ"ה הכיפורים כך כולם יוצאים מכן מהמרים ואינם יוצאים בלא נביא. הכנסת אבל בלינם אומר לא יצא שיעלו לנים הכנסת והכינו כל המבל מתפלם עד סופה ומאלו יוצאים בכוונה אינו ובלים לא נר ולא מן. כיון שלאמר ובתורתך כתוב לאמר שאינו לין נ"ל פסוקי הקרבנות לגר"ה. אבל מלכיות זכרונות ושופרות לעולם נ"ל ולר"ח לין נ"ל מלכיות זכרונות ושופרות. אבל פסוקי הקרבנות לעולם נ"ל [ומוספים ר"ח יום] מקרים: אין עריך להזכיר של ר"ח בר"ה דזכרון אחד עולה לגלן ולגלן וגם קרבנות של ר"ח אין צריך לאמרו אלא בכללות: צריך אדם לסדר תפלה כאלה לפקים טהור ומלאכים יום לנלמים ממר יום הכיפורים. ואלו גם על אלם כמוה כתאי המכסים שאין לאמר זכן ותו ימסק בלאמוד ונבר למיתק תברכי בהלכותא שוא לינה בכי אדם ולכביא לפני: אומרים ואין ברלם

[illegible]

הגהות קרבן נתנאל.

[illegible]

קיצור פסקי הרא"ש.

[illegible]

פעמים ארבעים יום ונכנסת שמע בתוכה סדר את הנוספות ודין את ישראל ונכנסת שמע שלח וילך בתוספת גלגל וקראת מודה אגל עלה. אמר לי רב כהן נוהג תענית בתחילת ישיבות נוהג התענים בתוכי עשרת ימי שבין ר״ה ליום הכפורים וכן אומר רב שרירא ורב האי הנהג לומר התענית׳ בתוכי עשרה ימים בגזרה והתענין דתקנת אמרותא קיימי הרא״ש מורה לגלג ולאמרי דכי בליק הכא לאר כעס סליחות ונמצא בגזרות כמות ביום הכפורים וכל האומרין לנקם התוכ׳ אמם הוא גם להרי״ן גילאות ז״ל ולכן הנהגנו הכנך הקייתי הר״ם אגלל ולהתענות בכפי י״ע כל ר״ה. ונכנסת שבין ר״ה ליום הכיפורים הכי אמר מר רב נטרונאי גאון בי״ט ראשון של ר״ה אי אפשר ליכנס גו בתענית הכים דהלכתייהו הוא לגגל בי״ט שני ונכנסת לית גהו קושיא הכים דעשרה ימי לישן הגוכין וכל ימות השנה. לפיכך נוהגין דבותינו ליכנס בהן בתעניות בין בחול בין בשבת ע״כ. והגריז מוסיף שאסור להתענות בי״ט דלאין כל ר״ה והתיר להתענות בשבת. ונראה דגרי רב האי שבתא ולהתענות בעשי ימים שיצאים של ר״ה לפי הולין שיבה הוא כלא להתענות מכך לאחרי פרנסי ישראל הראשונים לישראל בר״ה אבלו מעדנים ומה המתוקים כי קדוש היום. וכן בשבת מנהג אין אנו רולין שיתענה אדם בהרי הסעדה בלא סעודה תענית מפגל גלא רנו לקבוע אותר בשבת אלא דהר אותר ולאביכו להשלים

בתענית שהתחיל בגזרה שבת כשתפקו גבגות הרות עד שמשלמת בלילה התענית והשלים ואם להשלים בשבת כך הילך כאמר שבתענית גזרה שפיר דמי הולכך לא משגר כן ע״כ. וכן דעת (הרי״ז) ביאורת ז״ל וכתב דעבורת ימי תשובה עיקרי יום. גם לא עיקרי. וכן כתבתי להתפלה בגם הר של סלים גאון. ועוד הביא הבעה״ת דאיתא בירושלמי בפ״ק דר״ה [הל׳ ג׳] אמר רבי סימון כתיב כי מי גוי גדול ר׳ חנינא ור׳ יהושע חד אמר איזו אומה כאומה זאת שיודעת אופיה של אלהי׳ בנוהג שבעולם אדם שיש בו דין לובש שחורים ומתכסה שחורים ומגדל זקנו ואינו חותך ציפורניו לפי שאינו יודע איך דינו יוצא אבל ישראל אינן כן לובשים לבנים ומתעטפין לבנים ומגלחים זקנם ומחתכים ציפורניהם ואוכלין ושותין ושמחים בר״ה לפי שיודעים שהקב״ה עושה להם נסים וחושב את דינם לבד זכות וקורע להם גזר דינם. והכי איתא נמי בויקרא רבה. ובתשובות רב מתן גאון אומר נמי להתענות בר״ה השנה. ירושלמי בפרק קמא דשבת [הל׳ א׳] רבי חייא רבה מפקיד לרב אי את יכול למיכל כולה שתא בטהרה אכול ואי לא אכול שבעה יומין בשתא וכתב הראב״י השערי ז״ל קבלתי שאלו שבעה ימים הן שבין ראש השנה ליום הכיפורים אבל כן נתנו בשבטנו אף לרבון שאין טהרין אפשר של גוים כל השנה בעבודת ימי התשובה נוהרין:

הדרן עלך יום טוב וסליקא מסכת ראש השנה

קיצור פסקי הרא״ש.

כולין דוחים ומספר להם בל ... ומוצאין שמספר כי בעים כמו ... ואמרו הכמים ... להכתע ... כ׳ נאמלו ... לישראל בעבודה ימים ... שמין דלם ... ר״ה ... להתענות בר״ה ... כי לפי ... מותר בין ראש השנה ליום הכיפורים:

סליקו קיצור פיסקי הרא״ש ז״ל עם הגהות נוספות הנמצאים בספרים ישנים כתיבת יד

פירוש המשניות להרמב״ם ז״ל ממסכת ראש השנה

פרק ראשון

ארבעה ראשי שנים הם באחד בניסן ראש השנה כו׳ : דף ב׳

למלכי׳ רוצה בו למלכי ישראל והיא שהשנה היא למנין השטרות לפי שהיו כותבים יום אחד הניסן נחשב לו שנה יתירה על הנים. ולרגלים רוצה בו כי הרגל שבוא הסוף הוא ראשון לרגלים. והתועל׳ בזה כי העיקר אצלנו הוא שאחר הנסם לא תאחר לנדור אינו עובר עד שיעברו עליו ג׳ רגלים ור׳ שמעון אומר ותנא דאמר תחלה כדי שיהיו על הסדר והוא שנין אחרו כמכן לרגלים ואינה הלכה. ונין מעשר שלא יכל אחד ולא הביא קדגתיהון לעומק שובר בעשה והוא אחד ונלה שנה והבהמה שנה שלתשלם. והתועלת ידיעת תחלת למעשר בהמות כדי שלא יהיה מעשר מן הנולדים בשנה זו עם הנולדים בשנה שלאחריה ועוד נבאר זה במסכת בכורות. ולאחד דלם השנה לשנים רוצה בו למנין היכולה והתועלת בו לדיעה׳ ענין השטרות ג״כ. ובשמיטי׳ וליובלות תכ״ם סיעי סיוגל אין מתחילין אלא היום השביעי להתדי לפי שלאחר הכם יתבגרר ביום הכפורים העבירה שיפור ונאמר אגל קראתם השנה התחיל הסיעיתם והפתלון השנה״ה מן העבדים כאשר הכם יתבגרר וקדשתם את שנת החמשים שנה. ולנטיעה הוא הנר הכם אלא שנים יהיה לכם ערלים ושנת הרביעית יהיה כל פריו קודש. והוא שאם נטע אדם נטיעה קודם יום א׳ מתשרי לכ״ד יום עולה לו שנה כמו שמגואר העיקר בפרק ב׳ ממסכת שביעית ותוס׳ חשבת הכבוסת כו׳. ואני אמשול לך זה בענין הללון הזה שנטעוהו בחמשה עשר באב משנת חמשה ושמונים חמשת שלאחיה שנת חמשה ושמונים שנה ולאחונה ושנת ששה ושמונים שנה שניה ושנת שבעה ושמונים שנה שלישי׳ והם שני ערלה אבל לא יסתלק דין הערלה עד חמשה עשר בשבט משנת שמונה ושמונים. ויהיו בן דיני נטע רבעי לא יסתלק ממנו הדין עד חמשה עשר בשבט משנת תשעה ושמונים והוא לאחרים ושירות נטיעה שי׳ אסורין עד חמשה עשר בשבט אם לערלה ערלה אם לנטעי רבעי. וכבר קדמנו דיני הערלה ונטע רבעי בתקומן. ולירקות ואלין זה התועלת לאסור מן המעשרים בפירוש אשר לא המעשרין מן החדש על הישן. ועניני המעשרות גם כן יתבאר במקומם במסכת מעשר שני והמעשר עני כמו שנפרש לכם:

בארבעה פרקים העולם נדון בפסח על התבואה כו׳ : דף ט״ז

על התבואה כלה שיחדש עליה הנזקין ואם תהיה מרובה או מעוטה. וכן ענין הגלין הרוצה בפני׳ התורה ועניני התמשבאן של בני אדם הדין עליהם בבריאות ובחליים ובמות והחיים וכולהם מעניני האדם והכנ׳ בזה הנוסחר בשבר ..׳ לגל המספר עליהם קשה לומר בלי ספק:

על ששה חדשים השלוחין יוצאין כו׳ : דף י״ח

העדות הנעות נראיות הלבנה אינו אלא בירושלים. וירושלים היו ביה דין שולחין השלוחין לכל הארצות כמו שיתבאר. ובבית שני לא

היו מתענין לא עברה נכנסת ולא נכנסה. עבר בתחלת אלא מי מדיום הולה התענית והי כלה הוא הולה לא הוה התענ׳ ומפני זה לא היו יוצאין על שבת ועל הוות האחר הכם יתבגך כה אמר הכם כוס הרביעי וכוס החמישי ובוהר נראה כמו שכתן בירם הנמצאים לפני התענין לכו אין המתענין וכום הרביעי הוא י״ג בתמות כי הוכה המדם הרביעי. וכוס החמישי הוספה גלא שימול נחדש התחומי. וכום השמיני כום נדלים. וכום העשירי עשרה נכנסת לפי מכות בחדש העשירי ולעב״ם ספיק הרבות כירם אלא להתענין בתחשת גלא כמו שאמרנו היו המתענין בו מפני הכיכות ומני הבלגל כאלידשו בו כמו שיתבאר בתענית. ולאחר כל אגל מפני ראש השנה כי אגל על הרוג עשרים והמשה יום ומפירושי דלם מדם. אבל יודע ראש השנה נהרג השנים וכיו יוצאין על תשרי לידע ראש השנה באחד לפי שמספר שיהיה אגל שלשים יום:

על שני חדשי׳ מחללין את השבת על ניסן כו׳ : דף כ״א ע״ב

העדים מחללין את הלבנה הם שמחללין את השבת אם היו מפוקי׳ מירושלים כמו שיתבאר לקמן. ואמר מפני תקנת הקרבן הוא לפון התורה נקרבן תקבעו כל כל חדש וחדש:

בין שנראה בעליל בין שלא נראה בעליל כו׳ : שם

בעליל פירוש נגלה ומפורסם והוא אם נראה היה גדול בזמות הראשון נראה מן הארץ כדי שיראוהו כל העם מי לפעמים יראה נכתר קרוב המלאכיות הגדולה עשת סקיעת השמש עד שלא ישינהו ללא אדם מראות עיניו חד. אמר ר׳ יוסי כי כשהוא נגלה לכל העם ראוהו בכל מקום כי בלוית נראה בירושלים ואין צריכין לעדים ומפיכך אין מחללין את השבת ואין הלכה כרבי יוסי:

מעשה שעברו יותר כארבעים זוג ועכבן כו׳ : שם

מפני זה עשה כן לפי שראה כי עדותם לא היתה בו תועלת ולאמר בו כן גמליאל אע״פ שאלו העדות הם. בלי תועלת שהא יהיה אגל אמר להם כאין העדות תועיל כירם אחד ויגנע הגלא להעיד תכבי שלא כשומעי דבריו כאין משגב והלכה כרבן גמליאל:

אב ובנו שראו את החדש ילכו לא שמצטרפין כו׳ : דף כ״ב

כי שימצא עדות החדש בקרובים יגיל לאים מן הפסוק ויאמר ה׳ אל משה ואהרן הוא לכם עדות ע׳ תהא כשרה בכם. והכמים אומרים עדות ע׳ תהא הכשרה לכם פירוש כי ראוין היות שניהם יחיה הכל לנית דין לא נגל אדם שיהי׳ אותו שיוכל לקבוע מה בפני ראייתו ואין הלכה כרבי שמעון:

אלו הן הפסולין המשחק בקובי׳ ומלוה ברבית כו׳ : שם

עוד יתבאר דיני פסולי עדות ותנאיהן בסנהדרין:

מי שראה את החדש ואינו יכול להלך מוליכים אותו כו׳ : שם

כבר גלינו לך כפר׳ שני שמבטחים כי בכל מקום מינא אנה הועתר הוא בו אפילו בשבת:

פרק שני

אם אינן מכירין אותו משלחין אחר עמו כו׳:

[illegible]

בראשונה היו משיאין משואות משקלקלו כו׳:

[illegible]

חצר גדולה היתה בירושלם ובית יעזק היתה נקראת כו׳:

[illegible]

כיצד בודקין את העדים זוג שבא ראשון כו׳:

[illegible]

ראש בית דין אומר מקודש וכל העם עונין כו׳:

[illegible]

[illegible]

דמות צורות לבנות היו לו לרבן גמליאל כו׳:

מעשה שבאו שנים ואמרו ראינוהו שחרית כו׳:

[illegible]

שלח לו רבן גמליאל גוזרני עליך שתבא כו׳:

[illegible]

פרק שלישי

ראוהו בית דין וכל ישראל נחקרו העדים כו׳:

[illegible]

פירוש המשניות להרמב"ם ז"ל ממסכת ראש השנה

נאת הכהנים כמו שבארנו בפרק המנחת הכרתי לך זה שלא תמצא כי קרוב שהוא לא יהיה לעולם אלא יום ג' כי לפסוק שיהיה קודם גע ל' כמו שבארנו:

כל השופרות כשרין חוץ משל פרה כו':
דף כ"ו

קריאת קרן של פרה קרן הוא לפי שאמר הכתוב בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו. והחכמים חולקים על ר' יוסי ואומרים שהנה כל השופרות נקראו קרן ונקראו שופר ושל פרה נקרא קרן ולעולם לא נקרא שופר ואין הלכה כרבי יוסי:

שופר של ראש השנה של יעל פשוט כו':
שם ע"ב

זה הסדר לא היה אלא במקדש לאמרו ית' בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה' אבל חוץ למקדש אין תוקעין בראש השנה אלא בשופר בלבד. ואין תוקעין בתעניות אלא בחצוצרות בלבד ותקנו זה היה תענית יום תענית בחצוצרות לפי שהתעניות אינה אלא על צרות הצבור והמה חמור על כל הצבור אחים ותרועתם בחצוצרות ונעצבתם:

שוה היובל לראש השנה לתקיעה ולברכות כו':
שם

ר"ל בתקיעות ובין התקיעות. ובברכות מין הברכות בתפלה. ושוה יתבאר ענינם: ואמר כפוף ופשוט כי השופר של ראש השנה צריך שיהיה כפוף והשני אינה הלכה ואין הלכה כרבי יהודה אבל פסק הלכה שהשופר של יובל ושל ר"ה של זכרים כפופים:

שופר שנסדק ודבקו פסול דבק שברי שופרות כו':
דף כ"ז

נסדק פסול זהו כשנסדק לארכו אבל אם נסדק לרחבו אם נשתייר ממנו כשיעור תקיעה כשר ... ואם ניקב יש בו דינים והם כי הוא צריך לסתום הנקב אם סתמו במינו ונשאר שופר כולו בלי נקב ולא עכבו הנקבים את התקיעה כמו שהיה כשר ואם סתמו שלא במינו פסול. ועוד הוא הפירוש בענין התקיעה. והוא תקיעה נגררת על קולן הוקיו בהלים. והוא כל גדול החרים. ועל התוקע בתוך הבור לבור שאמרו אם קול הברה שמע לא יצא אבל העומד חוץ לבור עליו ידי חובתו. וצריך התוקע שיכוין להוציא את השומע ידי חובתו ואין יוצאין השומע לשומע ואלא ידי חובתו והוא שלא התכוין נכוונת השמיע כלשון הוא חוץ המצוה והלים סגור לפי שמעיקר הקדושתו על התקיעה אינה אלא להוציא את הרבים ידי חובתן והכוונה תוקע להוציא כל השומעין התוקע התכוין ולפיכך לא נתכוין אלא כוונת שמעו:

והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל כו':
דף כ"ט

דיבור בכלל כפי זמה שלמטה לריכין עד נחם שלמעלה בכללו ובפני אותו התכוונה:

פרק רביעי

יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת כו':
שם ע"ב

כבר בארנו שטעמים כי מקום הקהל ירושלים כולה וחוצ' שלא שעמידות שבכל ארץ ישראל. והטעם שנעשנו לפרוש תקיע' שופר בשבת גזירה שמא יטלנו בידו ויעבירנו ד' אמות ברשות הרבים כמו שבארנו בגלגל לפי שתקיעת שופר אינה מלאכה. ואמרו אמר ביבנה ולאחר בכל מקום שיש בו בית דין ר"ל כי לפעמי כשיהיו בית דין שמתפרי' המקום למקום ומהלכו ממקום מן המקומו' לא על דעתם להחזיק בם יש להם לתקוע שם השופר ואין הלכה אלא כמו שבארנו קודם שאין תוקעין אותו אלא במקום שיש שם בית דין קבוע ואין הלכה כרבי אליעזר:

ועוד זאת היתה ירושלים יתירה על יבנה כו':
שם

אמרו ועוד יותר כי היה שם המקדש שני ונאמר זה מאמר ושאל כי בירושלים היו תוקעין כל העם כל זמן שב"ד יושבין במקום ויבנה לא היו תוקעין אלא בב"ד בלבד כמו שבארנו ולא לאסור תקיע' שופר על ב"ד נשבת לפי שבית דין צריכין שם ולא יקדש שום בלבד הוא:

בראשונה היה הלולב ניטל במקדש שבעה כו':
דף ל'

כבר קדם לך הדבר בזה ההלכה בכלאי סוכה:

בראשונה היו מקבלין עדות החדש כל היום כו':
שם ע"ב

אמר ר' בן קרחה ועוד זאת התקין כו':
דף ל"א ע"ב

נתקלקלו הלוים בשיר עניינו שלא אמרו שירה כלל שלא ידעו אם היום חול ואין שם עדים מעידים על הלבנה או אם הוא קדש ועוד יבאו העדים בסוף היום כי על כל פנים צריך שיהיה על כל קרבן כמו שיתבאר במקומות ועל הכוונה הוא עת הקרבן תמיד שבין הערבים ואחר שמקריבין אותו לא היו מקריבין אחריו שום דבר כמו שנתבאר במסכת פסחים: ומקום שיעד הוא מקום שיושבין בו בית דין כדי שיהיה מקום אחר ידוע בלבד ולא יעכבו שם העדים ולא יעמדו נפשם על מקומות רבים בלי ידועים והכלל הוא כי כל ב"ד האמור בזה הענין ר"ל שיהיו שהוכן שלמן ישראל כמו שנבאר בסנהדרין:

סדר ברכות אומר אבות וגבורות וקדושת השם כו':
דף ל"ב

אמר לשם בר"ה התנה אומר קדושה ותלה הקבלה אומר אלו אבודות קדושה אלו שופרות ועוד אמר ושוו נגם לאומן נכנים לפני ה' אלהיכם ותלה הקבלה כי זה שאמר אלהיכם מקום שמלכ' אמונות ושופרות ויהיו מלכיות שאומר זמן הדלוי בתקיעים המלכיות ולסדרן אמונות והסדרין שופרות כמו שאמר לפני לבני מלכיות כדי שתמליכוני עליכם אמונות כדי שיעלה זכרוניכם לפני לטובה ובמה בשופר והלכה כרבי יהודה:

אין פוחתין מעשרה מלכיות מעשרה זכרונות כו':
שם

אין מזכירין זכרון מלכיות ושופר של פורענות כו':
שם

אלו העשרה ושלשה ר"ל נהם ג' פסוקים מן התורה ג' מן הכתובים ושלשה מן הנביאים ול' מן התורה ... ור' יוחנן בן נורי אומר לא אמר אחד מן התורה ואחד מן הכתובים ואחד מן הנביאים יצא ושיעור המאמר ר' יוסי האומר בכלן כפי זה שמלת תרועתו כך הוא כמו שיוצא ידי חובתו אם השלים בתורה כך אם השלים בנביאים יצא הכתוב ושופר ותלגות של פורענות כמו שאמר ויאמר כי גבר המה וגו' תקעו שופר בגבעה אם לא כי מוקה ומותם נמיה וגו' וכמו כן אמרו יזכר כמו זכר ה' לבני אדום אין מזכירין בהם פורענות והלכה כר' יוחנן בן נורי וכרבי יוסי:

העובר לפני התיבה בי"ט של ראש השנה כו':
שם ע"ב

לא התקיעו זה אלא בעת גזרה לפי שהיו אוחזין לאותו פרים התפלל מהרית שלא יתקע בשופר ובכסוי המלוין התפלה היו הבעותים חולכים לגרם ולפיכך אותו שהיה עובר לפני התיבה להתפלל תפלת שחרית היה תוקע. ולאחר ונבטל הגזל לפי שלא היו קורין הלל לא בראש השנה ולא ביום הכפורים לפי שהם ימי עבודה והכנעה ופחד ויראה מהבטה ויראה מתוך תשובה ותפלה ותחנה והמסכנים תקיעה כפרה ובקשה ועל כל הענינים אינה מן המנין והשמחה:

שופר של ראש השנה אין מעבירין עליו את התחום כו':
שם

כבר בארנו לך כי י"ט הוא שבת ולא תשבת כי לאמר שבתון תורת שבת ולאמר כל המלאכה לא תעשו ושופר הכר' שבת בגלל ושעקר בשלשה לא לאחר שבת ודאי את לא תעשה ועשה הנה משום ושבר הוא כמו שיתבאר לאחר גבכין והמים לא תעשה כמו שיתבאר לאחר בתוכים משום הלכתה מרובת מן נוגדת. ואין מעכבין אם התינוקות מלתקוע ולאסור בשבת ובתנאי שיהיו קטנים להיות גדולים כדי שיהיו יודעים לצאת ידי חובתן בשיגדל ולא השבת:

סדר תקיעות שלש של שלש שלש כו':
דף ל"ג ע"ב

השעור אלעזר כי תקיעות של ר"ה ותקיעות יובל שוין וכל הכתוב בר"ה נתחייבנו מאותו ביובל וכל מה שכתוב בתקיעות יובל נתחייבנו מאותו בראש השנה ואלו הכתובים נו עולם נכתבו בכל אחד מהשני התפלות זה לפי שאמר הכם והעברת שופר תרועה בחדש השביעי ונאמר ותלה הקבלה כיצד כל תקיעות של חדש השביעי כגו והשעקר אלעזר כי כל תרועה יש תקיע' לפניה ולאחריה וכן גלה הקבלה שזו פשוטה לפניה תו"ל והעברת שופר ומכין פשוטה לאחריה ולאמרו כמו העבירו שופר ונסנית אלה תרועה בר"ה וביום הכפורים ג' פעמים והעברת שופר תרועה שבתון זכרון תרועה יום תרועה יהיה לכם ולפיכך תוקעין ג' תרועות וסדר תקיעות לכל תרועה כמו שכתוב השעקר ואלו הם ט' תקיעות שבתחייבנו בהם בר"ה וביום הכיפורים. ולאמר שיעור תקיעה כג' תרועות ר"ל כי שיעור כל התקיעות הוא כשיעור כל התרועות והם ג' והמנוי זה אנו תוקעין היום תקיעות הרבה כמו שהוא נודע לפי שנסתפק לנו שבק אם התרועה הנזכרת בתורה היא אותו שאנו קורין היום תרועה והוא כמו ילולה או הם ג' שברים הוא התרועה או הם הם תרועה כולל על שני הענינים ולפיכך אנו תוקעין תשר"ת תש"ת תר"ת ג' פעמי' והמנוי זה לאן לנו תוקעין תשר"ת לפי שבארנו תרועה כמאמר תרוע' ישנה והכתוב כמו המנון בתקיעה ותרועה. ואין הדורש כי השופר בתחלתו תלוש היה התקלות התפלה כמו ג' שברי' ולא"ב ילים לכלו בתוקע תרועה: ולאמר תקע בראשונה ושנה כי כשתוקע תקיעה בראשונ' שהיא קודם התרוע' והאריך בה אמן ולא"ב תרוע' ולא"ב תקע תקיעה שניה והאריך בה אמן כמו שהאריך בראשונה בלי שתתבל' בו לפי דעתו אותה תקיעה לשני תקיעות לאחר להשלים בנה בראשונה ולהתחלת בנה שנייה ולאמר בכלן שלא תעלה לו אלא תקיע' אחת בלבד. והנה בארנו הוי מעריך כמו וזו שיתפלל כי התפלה הם השבע ברכות מקדש אדם והם ג' למלכיות והזכרונות והשופרות ותפלה להפרוחות. ולאמרו כשם ששליח לבור חייב ר"ל חייב בברכות והתפלה כך נמנעל והפרים אינו בתפלת ר"ה בלבד אבל הוא לריך בכל התפלות כולם כי הסכים לאומרים כשם ששליח לבור אינו מוציא ידי חובתו אלא בתפלת עצמו כך כל יחיד ויחיד אינו יוצא ידי חובתו אלא בתפלת עצמו וכן נמליאל אומר כי בתפלת שליח לבור יוצא ידי חובתו היודע להתפלל ושאי שאינו יודע והלכה כרבן נמליאל בתפלות של ר"ה ושל יום הכיפורים בלבד לפי שהתפלות ארוכות בשני ימים אלו:

סליק פירוש המשניות להרמב"ם ז"ל ממסכת ר"ה

הגהות על מסכת ראש השנה

מאת הרב הגה"ג האמיתי, מוה' הרב מוה"ר צבי הירש חיות, חונה בק"ק זאלקווא והמדינה יצ"ו.

דף עמוד

ב א תוס' [illegible]

— ב רש"י [illegible]

ג א רש"י [illegible]

— ב רש"י [illegible]

ד א גמרא [illegible]

— תוס' [illegible]

— גמרא [illegible]

ה א תוס' [illegible]

ו א גמרא [illegible]

— רש"י [illegible]

— ב גמרא [illegible]

— רש"י [illegible]

ז א תוס' [illegible]

— ב רש"י [illegible]

ט א תוס' [illegible]

דף עמוד

— ב רש"י [illegible]

יא ב גמרא [illegible]

יב א תוס' [illegible]

יג א גמרא [illegible]

— תוס' [illegible]

— — תוס' [illegible]

— ב גמרא [illegible]

טו ב תוס' [illegible]

טז א תוס' [illegible]

— גמרא [illegible]

— ב גמרא [illegible]

יז ב גמרא [illegible]

יח ב גמרא [illegible]

— גמרא [illegible]

יט א גמרא [illegible]

— גמ' [illegible]

כא ב גמ' [illegible]

כב א תוס' [illegible]

כג ב גמ' [illegible]

כד ב גמרא [illegible]

הגהות על מסכת ראש השנה

[illegible]

כז א גמרא [illegible]

כח א גמרא [illegible]

— — גמ' [illegible]

— — גמ' [illegible]

— ב גמ' [illegible]

לב ב גמ' [illegible]

לג א גמ' [illegible]

— — תוס' [illegible]

כד ב גמרא [illegible]

— — רש"י [illegible]

כה א במשנה [illegible]

— — גמ' [illegible]

— — גמרא [illegible]

העתקת כל מלות בלע"ז

הנמצאות במפרשים הראשונים

רש"י, תוספות, רשב"ם, רמב"ם, ר"ש וכו'.

מסכת ראש השנה

פרק ראשון.

דף עמוד

ט ב רש"י ד"ה מבריך. [illegible] Provin [illegible]

— — מרכיב. [illegible] Enter [illegible] Innestare [illegible]

יב — התלתן, [illegible] Fienogreco [illegible]

יג — האורז [illegible] Millet [illegible] Miglio [illegible]

— — פרגין, [illegible] Mak [illegible]

יד א בצלים הסריסים. [illegible] Ciboule [illegible] Cipolla [illegible]

פרק שני.

כב ב בלונסות, [illegible] Perche [illegible] Pertica, plur. pertiche [illegible]

— — וכורכן במשיחה. [illegible] Lied [illegible] Ficelle [illegible]

כג א תורניתא. [illegible] Pinaie; Pin [illegible]

— — ברתא. [illegible] Bois [illegible] Busgo [illegible]

— — שאגא. [illegible] Sap; Sapin [illegible]

— — בוטמי. [illegible] Olme, oulme; Orme [illegible]

— — בלוטי. [illegible] Quercus [illegible] Quercia [illegible] Gland [illegible] Ghianda [illegible]

— — כסיתא. [illegible] Corail [illegible] Corallo [illegible]

— — ערי, [illegible] Laurier [illegible] Lauro [illegible] Baies [illegible]

— — דולבי. [illegible] Chátaignes [illegible] Castagne [illegible] Chátaigner [illegible]

— — די בירני גדולה. [illegible] Dromont [illegible]

— — פרותא. [illegible] Port [illegible] Porto [illegible]

כד ב בבעין. [illegible] Estain; Etain [illegible] Stagno [illegible]

— — אפקים. [illegible] Viviers [illegible]

כה א שקל קלא. [illegible] Motte [illegible]

פרק שלישי.

כו ב פרפאני. [illegible] Portulaca [illegible]

— — יעל. [illegible] Bouquetin [illegible] Stambecco [illegible]

כז א בור ודות. [illegible] Cisterne, citerne [illegible]

— — פישים. [illegible] Fontaine [illegible]

— — קיסר שנסדק ודבקו. [illegible] Glu [illegible]

— ב צרור [illegible] Bodrasse [illegible]

פרק רביעי.

לג א ואין תוחבים אותו [illegible] Serpe [illegible]

מסכת
יומא
תלמוד בבלי
עם
פירש"י ותוספות ור"אש ופירוש המשניות להרמב"ם ז"ל
עם הגהות
הגאונים מורה"ר ישעי' פ"ק ומורה אלי' וילנא והגאון בעל הלבוש זצ"ל
וכל עד מקומו בכל ידיעה וידיעה.
ועתה הוספנו עלש"ע הערות בעל קרבן נתנאל ומערכי מלך על הר"אש ז"ל
והגלוית מאת הגאון מורה"ר צבי הירש חיות ז"ל.
וחי"ה
אמונת
עתי
חסן
ישועת
חכמת
ודעת
עין משפט
סדר
זרעים
סדר
מועד
סדר
נשים
סדר
נזיקין
סדר
קדשים
סדר
טהרות
נדפס
בראנין"ע, פ. שמיד ויעקב בוש.
ווין
F. Euer v. Schmid
& J. Busch.
Wien 1811.
Talmud Babli.
Joma.
Tom. II.
כשנת כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם לפ"ק

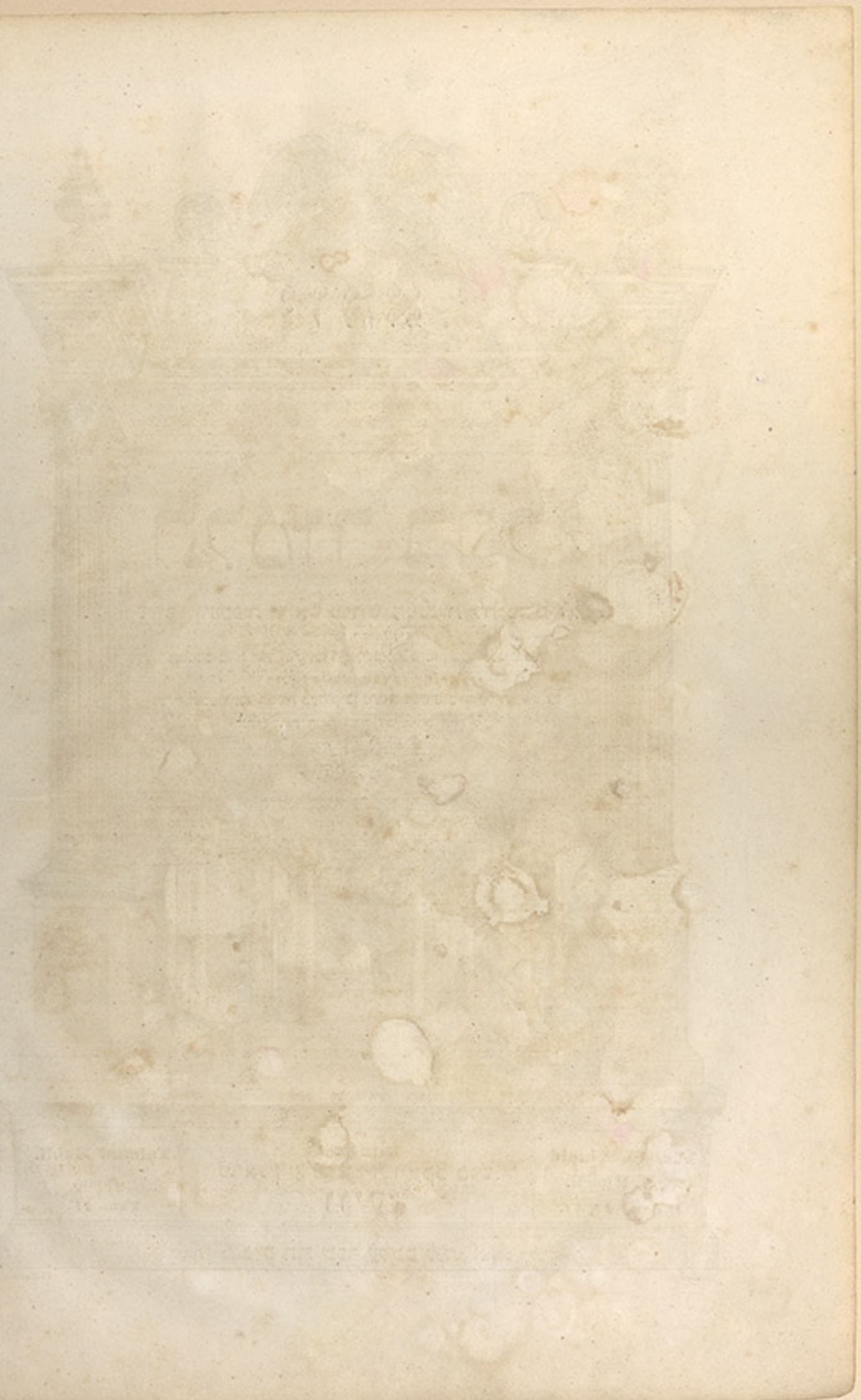

ניסו"ה **שבעת ימים** קודם יו"כ הציבורין כהן גדול. מכל שבעת יום הכיפורים לומר כשיטת מלא טו כיולף נהוריי' בפרק בתרא (דף י"ג) דתניא נגני יום הכפורי' ובפר' הכהן למד יומם לומר ונגנה, (דף ו'.) הכתוב לזה מדבריהן: לנכסה פרהדרין. כך פתח ונגנה' תורה אור

[דף מ':] ומתוס לזה נקרא' כן: ומתקנין לו. ומזמנין כהן אחר להיות כהן גדול תחתיו אם ילכלך טו פסול קדי לו אחר מומאה המשכנין אלנאת להקדש: ונשר ניתו. נגני יום הכפרים כתיב בפתחי יומה: ס"כ. דמיתת לתיתה: תן לזכר כהן. פתח נם זו מתוס: נגני: מריעת הפרים. פרים למיומה: משל פני הגיות. לקדוש הפרש הלי ביזה: לפרוה מזמות. ומקלט מזמות נפרוים על פרים היתה: שכל השנים. על פרה: כלי נלנלים. נפיני כהן הפרים לתו נתנומת נפ' ר' יהושע (ר"ס פ"ג): כלי חרסה שלין שמיין בכלי חרס נפנים אלא תן החיים היא שהו' כלין הכה ומתקדין ההנות כלים: הלי משמשה. תיקנו לה כלי הלנה: השנל יום. לקדן יליף נפ' פרק נקלפי (ר"ה ג.): והזה הטהר כר': כי היכי דלא לאחלוני נפ. ליתר הואיל ושנל יום כשר נפרה אין לריך לאתי' זריזין נם עשיתי' טהרים לכך שהו נם השנלת הדעה לטהר' ורו שפת יהנן: כיון דשפיה היא. משלת נקדלת מנלה' (נזהר ר"ס) לתי הרם משל' היא: ומשל' משנעה נפתן. משלות הקדיטת נאמנת נפשמות נפתן ולא שר משיני נפתן שהרי היא נפשמת נהר הפשמה: ובחיב. נפרים (שם) לפי ניהם פני שהל ישער בשלות דעה שקולה טיתר נהר הפשמה ושהכרין והולם פתחי של היכל שהי' נפרוסל הזהרי': כי היכי דליתני הכיתי. לישת שאילתות שם כדי להשיל עליו שנגר' פרש הקדוש משלת ושעונה הזה ויפיס לב להיו' זרה נהשמים וכדי שנהוקים: הניחם לפר הכיפורי. שהוחו לו הקום נתן לחוכה לפר שהוחו לנגנות, נם וחזר קלח' לי' לאחי

[לקמן ג.] קדה נרבי היחים: הנא הכי הלי. דנפי הכיפורי' ולפרש: כפר שנה. נהילולים שנה לרוש הניחם ז' יחים מנלחר (ויקרא ח') ושהה לוכל חושר חקבי יחום ולילה חר' ושהיני שנחר נשלחר (שם פ') ויהי ניחם השמיני קרא וגו' ושחיב קרב על החטאת וגו' כלפר וגו' הוה לשנות לדורו' לשנוש ז' לנפי שנחר' יוכ ס': ולחיל

עין משפט נר מצוה

א) שור ג"ח הלי שנות הל"ב עשין ל"ג ג' [נ"ל הסמ"ג]

ב) שור ג"ח הלי שנות הל"ב עשין ל"ג ג' [נ"ל הסמ"ג]

ג) שור ג"ח הלי שנות הל"ב עשין ל"ג ג'

שבעת ימים

שבעת ימים קודם יו"כ. יש הקשות הנגי' הכתוב נ"ים' כתו נכלן ונגנה קתם (דף ג'.) ד' לנגת כיתן ונפר"ק דלתם הנתה (דף ב'.) ד' הלמי נתים ולילה דמכתי דתני הנישה לנקוף לנמי מניהן על שב"ם נ' יתים כר"ב קתם דקיומין (דף ב'.) התם' לקנין נג' דלכים ומופלין ודומין בהלכות (התם') נפני (התם') פלפים יום (פסחים דף ו'.):

וחכ"א ס"ב תן לזכר פף. דמלי ליש' לחיתם לחיתי' דמלי נימים לפני' לחיתם דהכתי וחלת ולפ"ב הנפ' ד' לחתן (דף כ"ו:) הנמוש לפתם הכתיתן דהתם לנלחיתם דמד מיישן לחיי לא מישן ופתם הכי' דהכת כניחל נים לפי מישן לחדל נימים נתי לפיך הכל הקום לחיתם לחתן הישנ כי הכת לא הום נן לחיתם חלא הנום השנת דפפר' מישת לחן הישנ ס"ב נימים לפיכך לא נתי חתם חשנת נשנת' הית הפר' נישנ הנוח יפיתן ולילה לחיכך' כולי הלי לפנל הלא הנום דפפרת כל יפתל תלוי נזה נימים לפני לחתתי וחלת ולפני לחן הישנ ס"ב תן לזכר כף היולנך ליתל לחשנד הקנתל לחלי חלפת וכי פריך נמתר' (דף י"ב.) הלי הנא דנני כיתם הכניח הפי הוחן' כחלה נות' כני לחתן לחר תחתי והכל חיישן לחדתי וחלת הום נשנת' הית הפר' נישנ הנוח יפיתן ולילה לחיכך' כולי הלי לפנל הלא הנום דפפרת כל יפתל תלוי נזה נימים לפני לחתתי וחלת ולפני לחן הישנ ס"ב תן לזכר כף היולנך ליתל לחשנד הקנתל לחלי חלפת וכי פריך נמתר' (דף י"ב.)

לחוציא הנגן כל לדוקן. לפ כמיתם דפוריתם

הנתר לי הלם היי הלולי נם כולי הלי לחדל' לחתי נפר' לפן דוקן (דף י"ח:) נגני לילי קדם הדלם נחנם' לפ כתבן נם נ"ב דתם' פרש כחני ידיהם כל דלקי ולחדל' לי לילי כהן נדול דר מנחל לפת דתקח טנטנין לי מכניס לי כמיתם נילת' דנקן דלחי הנמני דמכני' מכילי כחלה' נעני דילים דנניים הדלם לחשלת כדפריסיו. [ום"ש תוכפ' הנינה כ"נ. ד"ה ומשלים]:

שכל השניה נכלי לנגני וכו'. דוקק נלנו ז' יתים כל ניתם' הפר' לנל נכפ' קדום החנן נפ"ק דתם' פרש נכל הכלי הקדשי ולפיכך נגלים ונכלי נגלים ונכלי לדשים הוחרו לנגלים ונכלי נגלים ולכלי לנגים לישנרל לשחוטין' דלמ"ב הלמ כלים ניקרו לנגן מוחלף ה"ת הם כלים לנגן קדוש וקדין נהן חיים כל כלי. [ום"ש תוכפ' כ"ב. ד"ה נכל ותוכפ' חנגל ע"ב. ד"ה ספופר' ותוכפ' חנגן ע"ב: ד"ה מחלת ותוכפ' נחה ת"ב. ד"ה נפר]:

ומיא נפר נפרוה הזפרם. ול"ת למחי לא הוו הפרישין נחי כהן נדול לנפי יו"כ לנלפפה ש נפל פני הניגה וי"ל דלפפרת פרה הוו קדוים לא נפרת ניה הנפרוה נפ הינהוה לא הינהוה נכל השנים נכלי חנני ולפי הוה הפרחי חחי לחתחיל לפפה כהן נדול לנפי"ו הכ לא הום ליה הכניח לפי לפר' לפי חחי ל"ל הפום דכהן נדול ניו הכ פריפתי לקדוש' שכל שנתיתי לנפים ולנני ולנפי הוו הפרישי לחתו לנפפר פרהחלת נפרים נקדש לפל פרה פנפפה נחין נחר הפפפה פריפתי לנפפה פפל פני הניגה פחין לפתרים:

אלא לחיתת כולים קדה ניו הכ כחיב. חיתת לי חתי קדל פריך לפי כולים קדה ניו הכ כחיב ס"כ לפפרת נהה לי"ו ל דכלקת השתל דפקפת החדוייתי לישנריך ניו הכ דתי לא כחב אלא לנפר הוה לחיתת כפר' דקרנני' ותי לא כחב אלא לנפר ס"ת זה פרה נהני כחב חדוייתי לפפרת דוקק יו"כ דכתב ניה חדוייתי:

ואיבא

הנהות הלבוש.

שבעת ימים קודם יו"כ. קדושין דף נ' [ב"ח חום' ד"ה כשבעה]
אם כן אין לדבר סוף. יבמות דף י"ח [ב"ח חום' ד"ה ונשמע].
ולשכת בית אבן. סוטה דף ל"ג [ב"ח חום' ד"ה נשל].
שכל מעשיה בכלי נלליס. חולין דף ע' [ב"ח חום' ד"ה נשחטו].
— — חום דף ס"ו [ב"ח חום' ד"ה נשר].

[illegible]

ואיכא צוה [צוה] דיום הכיפורים דכתיב ויעש כאשר צוה ה' את משה דנין צוה דלפני עשיה מצוה דלפני עשי' ואין דנין צוה דלאחר עשיה מצוה דלפני עשי' ואיכא צוה דקרבנות דכתיב ביום צותו את בני ישראל דנין צוה מצוה ואין דנין צותו מצוה ומאי נפקא מינה והתנא דבי ר' ישמעאל ושב הכהן ובא הכהן זו היא שיבה זו היא ביאה הני מילי היכא דליכא דדמי ליה אבל היכא דאיכא דדמי ליה מדדמי ליה ילפינן לכפר אלו מעשה יום הכיפורים ואיכא כפרה דקרבנות כי ידעינן הי כרין מתרמי דבעי לי' פרישה אמרי אלמה לא נבעי ליה פרישה לכוליה משמרת בית אב דנין דבר שקבוע לו זמן מדבר שקבוע לו זמן לאפוקי קרבנות דכל יומא איתנהו ואיכא רגלים דנין דבר שנוהג פעם אחת בשנה מדבר הנוהג פעם אחת בשנה לאפוקי רגלים דלאו פעם אחת בשנה נינהו ואיכא רגל אחד וכי תימא לא ידעינן הי מיניהו אי חג המצות הואיל ופתח בו הכתוב תחלה אי חג הסוכות הואיל ומרובה מצותו אלא דנין פרישת שבעה ליום אחד מפרישת שבעה ליום אחד ואין דנין פרישת שבעה לשבעה מפרישת שבעה ליום אחד ואיכא שמיני דפרישית שבעה ליום אחד הוא דנין דבר שאין קדושה לפניו מדבר שאין קדושה לפניו ואין דנין דבר שיש קדושה לפניו מדבר שאין קדושה לפניו ולאו קל וחומר הוא השתא דבר שאין קדושה לפניו בעי פרישה דבר שיש קדושה לפניו לא כל שכן אמר רב משרשיה לא הוה כתיב כוה רב אשי אמר מי איכא מידי דעיקר רגל לא בעי פרישה טפל דידיה בעי פרישה ואפילו למ"ד שמיני רגל בפני עצמו הוא הני מילי לענין

פז"ר

[illegible]

הכי [illegible]

איכא [illegible]

דנין [illegible]

מסורת הש"ס [illegible]

פו"ר קש"ב. [illegible]

עין משפט נר מצוה [illegible]

*פו"ר קש"ב אבל לענין תשלומין
דראשון הוא דהא תנן *) מי שלא חג ביום
טוב הראשון של חג חוגג והולך כל הרגל
כולו ויום טוב האחרון של חג ואמ' עצרת
דפריש' שבעת ליום אחד הוא א"ר אבא דנין
פר אחד ואיל אחד מפר אחד ואיל אחד
לאפוקי עצרת דשני אילים נינהו הניחא
למאן דאמר יום הכיפורים איל אחד הוא
אלא למ"ד שני אילים נינהו מאי איכא למימר
דתניא *ר' אומר איל אחד הוא האמור כאן
הוא האמור בחומש הפקודים ר' אלעזר בר
שמעון אומר שני אילים הם אחד האמור
כאן ואחד האמור בחומש הפקודים אפילו
תימא ר"א בר' שמעון התם חד לחובת היום
וחד למוסף לאפוקי עצרת דתרוייהו חובת
היום נינהו ואימא ראש השנה דפרישת
שבעה ליום אחד הוא א"ר אבהו דנין פר
ואיל שלו מפר ואיל שלו לאפוקי עצרת וראש
השנה דצבור נינהו הניחא למ"ד קהלך משלך

ועשה

[illegible]

שאני [illegible]

אלא [illegible]

אלא [illegible]

הוא [illegible]

אלא [illegible]

לאפוקי

פסקי תוספות.

בד"ה פו"ר קש"ב. [illegible]

לאפוקי שנדת ור"ח דמדוייסו שוקת נקמא. נ"ל ידשנת חם היום ניעור יכול להתפקר נפשו ת"ל לא תעשו לפיקוי שנדת ולילה הסמוך לעבוד ניעבד לי ליתא לאפוקי טולאי קדשיהם כיקלחה דנעשו בפסוק ושמת לב' לעבוד לא תקטו לו פנים מדלא הסמוך דשלמת הוא ניתא לכתוב לו תורה אור

ועשה לך "משלך אלא לכ"ד משל ציבור מאי איכא למימר דתניא קח לך משלך ועשה לך משלך ויקחו אליך משל ציבור דברי ר' יאשיה ר' יונתן אומר בין קח לך בן ויקחו אליך משל ציבו וכיה תלמוד לומר קח לך בביכול "משלך אני רוצה יותר מישלהם אבא חנן אמר משום ר' אלעזר "כתוב אחד אומר °ועשית לך ארון עץ וכתוב אחר אומר °ועשו ארון עצי שטים הא כיצד כאן בזמן שישראל עשוין רצונו של מקום כאן לא פלגי אלא בקידורת דעלמא °ועשיות דעלמא °קח לך סמים עשיות דעלמא °עשה לך שתי חצוצרות כסף אבל הנך פרושי קא מיפרש המשלך הוא בכלואים מכדי כתיב °ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ואומר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת למה לי שכבר מיעה קח לך משלך הוא ביום הכפורים מכדי כתיב °בואת יבא אהרן אל הקדש פר בן בקר לחטאת ועתי °ומאת עדת בני ישראל יקח שני שעירי עזים לחטאת והקריב את פר החטאת אשר לו ול' שכבר מיל דאי "לו משלו הוא רב אשי אמר דנין פר לחטאת ואיל לעולה כפר לחטאת ואיל לעולה לאפוקי ראש השנה ועצרת דתרוייהו שלומי ניעורו רבנן אמר דנין עבודה בכהן גדול כעבוד' בכהן גדול לאפוקי כולהו קישיתין דלאו עבוד' בכהן גדול ניעורו ואיכ' דאמרי אמר רבנן דנין עבוד' תחלה מעבוד' תחלה לאפוקי הני דלאו תחלה ניעורו מאי תחלה אילימא תחלה בכהן גדול היינו קבייתא אלא עבודה תחלה במקום מעבודה תחלה במקום כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן מתני מתני חדא א) "[ר' יהושע בן לוי] מתני תרתי ה' יוחנן מתני חדא לעשות לכפר אלו מיעשה יום הכיפורים "[ורבי'] מתני-תרתי לעשות אלו מעשה פרה לכפר אלו מיעשה ר' הכ ר' יוחנן ר' הכ ושבעת ימים קודם שחיטת הפרה מעלה בעלמ' והא א"ר מניומי בר הלקיה א"ר מתסיא בר אדיי א"ר יוחנן "כאשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות עליכם לעשות אלו מעשה פרה לכפר אלו מיעשה ר' הכ דרביה דכי אתא רבין א"ר יוחנן משום רבי ישמעאל לעשות אלו מיעשה פרה לכפר אלו מיעשה ר' הכ א"ל ריש לקיש לר' יוחנן "כהיכא קא יליפת לה מכלואים אי מה כלואים כל הכתוב בהן מיעכב בהן אף הכא נמי כל הכתוב בהן מיעכב בהן וכי תימא הכי נמי והתנן ומתקנין לו כהן אחר "ולא קתני מיפרישין וכי תימא כאי מתקנין מיפרישין ליתני או אידי ואידי מיתקנין או אידך מיפרישין א"ל אלא מה בהיכא יליף לה אמר "מיסי דכתיב °וישכון בכבוד ה' על הר סיני וכסהו הענן ששת ימים ויקרא אל משה ביום השביעי מכדי כתיב ויקרא אל משה ביום השביעי מאי ששת ימים אלא מה שבת אב שכל הנכנס במחנה שכינ' טמא פרישת ששה והא אנן שבעה הנן "מתניתין ר' יהודה בן בתירה היא דתניא

לטמאת

כיסו השמים עשה לך. כיון שעשה לך פתי מעטירתי בקנ: מניעול. לפי שחשבתי חם היום ניעור יכול להתפקר נפשו ת"ל לא תעשו לכם כדרך שאתם עושין לי. הכא קתני כדיעבד: אין כיעבד של מניעול בפחות מ' (ערי עלי ג"ל ת"ל ועי' תוספ') נקדחת העצרת של חום: קח לך פלגי. תירגל הוא: קח לך בשמים מחתיל ליתר: דנין פר למשחת ואיל לשולה. עי' לפיים פר למשחת ואיל לשולה בקרבן יחיד דכהן גדול ניחת יבא לחטאת ומחוייב לחילופים מי שנגל לחטאת ואיל לעולה: שנדחה בפחות מ' ביום הכיפורים דחיק (חקרק ע"ב) וקדק לחרן על התחתון חילופיה תחילה בכהן גדול. דנין יו"ט מיום עצרת לפנסה מחיכל בכהן גדול בקדנות ניתה. כי"ב הראשון השנדת פחיני לחילופים בקיום שנדחה בפחות מ' ביד כהן גדול השני: תחל' בקר'. י"ב יש לו שנדי' לפני לפנים שניום הכיפורים הראשון חחיה תחילה פוקדים בקדים בכן לא בכנם חדם שם לשנדחה ויום פחיני לחילופים היתה שנדי' תחילה בחיכון ואם בשביל שניום הזה בא בפשת יחי לחילופים אין קדיים שנדחה לגל שנדחת בהנים פחות בלנוט בגדי כהונה ובל' יום" (ויקר ב' ג') בגן בלא היכפר לגל בפשת: ר' יוחנן מחל פחות. נ"ל דיש לחלק דקל דכלפר שפה ביום הזה לגל פרים: ושלה בשלחת. הפני הקל פחקיל בה לגיחת חדשת הכהן הפדוקה שפו בה השלוח הנוח: לחיכל בלוט בגדים: לי. לקן בפרקין (דק ה'): הא הילופין בלוטים שבכל בהן. ובל' יוחנן בן נחיל. לקן בפרקין (דק ו'): ריש לקיש לטמאת

הגהות הלבוש.

מעלה בעלמא. פיסא דף כ"ה [ע"ש תוס' ד"ה ומשלך].

א"ת בגמרא פרק ב' [פסחים ד' ע"ב] פסק ר' יוסי ברבי יהודה ואמרו חכמים לא שנו אלא בעלמא אבל בפיקוח נפש אפי' בשבת ועיין ברש"י ד"ה ומשלך ועיין בתוספות דף ק"ו ע"ב ד"ה ומשלך.

הגהות מוה"ר ו"ב.

א) נ"ל ר' יהושע בן לוי. ולפ"ז נמחק בלוך בפלגות פרה אחת ביום לו בפיסקא דיש לדקק בתני חדא תרתי יע"ש ושם ליתא דפסק כר' יוסי ברבי יהודה. ועיין בתוספות דף ק"ו ע"ב ד"ה ומשלך ועיין בתוספות דף ק"ו ע"ב ד"ה ומשלך.

רש"י

במטמאת בידו. שמא לא יזהר למטמא ... ונמצא טבול יום ... ולא יכול לעבוד ביום הכפורים: זה וזה. כהן דיום הכפורים וכהן דפרה: כל שבעה. מכל חטאות שהיו שם. מכל פרה ופרה שהיו נוטלין [illegible] ... הזאה במלואים [illegible] ... הזאה בסיני [illegible] ... נכנסו מים תחת דם [illegible] ... דרבי יוחנן. דיליף ממלואים: כריש לקיש. דיליף מסיני: בזאת. [illegible] ... ויום הכפורים [illegible] ... לאפוקי צדוקים [illegible] ... פרהדרין [illegible] ... נכנסו. [illegible] ... כהן גדול [illegible] ... פרישה [illegible]

ויקרא ח

למטמאת בידו אמר ליה רבי יוחנן לריש לקיש בשלמא לדידי דילפינא ממלואים היינו דתני׳ זה וזה מזין עליו כל שבעה מכל חטאות שהיו שם דהואי נמי הזאה במילואים אלא לדידך דילפת מסיני הזאה בסיני מי הואי אמר ליה ולטעמיך מי ניחא במלואים דם הכא מים הא לא קשיא דתני רבי חייא נכנסו מים תחת דם אלא לדידך הזאה בסיני מי הואי אמר ליה מעלה בעלמא תניא כותיה דרבי יוחנן ותניא כותיה דריש לקיש תניא כותיה דר׳ יוחנן בזאת יבא אהרן אל הקדש במה שאמור בענין מאי היא בענין דמלואים ומה אמור בענין דמלואים אהרן פירש שבע ושמש יום אחד ומשה מסר לו כל שבעה כדי לחנכו בעבודה ואף לדורות כהן גדול פירש שבע׳ ומשמש יום אחד ושני תלמידי חכמים מתלמידיו של משה לאפוקי צדוקין מוסרין לו כל שבעה כדי לחנכו בעבודה מכאן אמרו שבעת ימים קודם יוה״כ מפרישין כהן גדול מביתו ללשכ׳ פרהדרין וכשם שמפרישין כ״ג כך מפרישין כהן השורף את הפרה ללשכה שעל פני הבירה צפונ׳ מזרחה ואחד זה ואחד זה מזין עליו כל שבעה מכל חטאות שהיו שם ואם תאמר במלואים דם הכא מים אמרת נכנסו מים תחת דם ואומר כאשר עשה ביום הזה צוה ה׳ לעשות לכפר עליכם לעשות אלו מעשה פרה לכפר אלו מעשה יוה״כ והאי בזאת מיבעי ליה לטפויה בפר בן בקר לחטאת ואיל לעולה אמרי אי לקרבן להודיה ליכא קרא בזה או באלה מאי בזאת שמעת מינה תרתי מאי ואומר וכי תימא יוה״כ קמא הוא דבעי פרישה כראשונה במלואים אבל ביום הכפורים דעלמא לא אי נמי כ״ג קמא הוא דבעי פרישה אבל כהן גדול בעלמא לא ת״ש כאשר עשה וכו׳ תניא כותיה דריש לקיש משה עלה בענן ונתכסה בענן ונתקדש בענן כדי לקבל תורה לישראל בקדושה שנאמר וישכן כבוד ה׳ על הר סיני זה היה מעשה אחר עשרת הדברות שהוא תחלה לארבעים יום דברי רבי יוסי הגלילי ר״ע אומר וישכן כבוד ה׳ מראש חודש ויכסהו

ויקרא ט
שמות כד

תוספות

תנא בפרק (* השוכר) (דף פ"ד) דסבירא ליה דלפילו הרלהורייתא [illegible] ... לא כוהר בטבול יום אלא דבעינן [illegible] ... לא אתי בק"ו [illegible] ... ומיהו לילה [illegible] ... מעלין כטבול [illegible] ... כותיה סבירא ליה:

נכנסו מים תחת דם. דאלו במלואים [illegible] ... [illegible]

הזאה בסיני מי הוה. ול"ת [illegible] ... דם דכתיב (שמות כ"ד) ויקח משה את הדם ויזרק על העם [illegible] ... [illegible]

תניא כותיה דריש לקיש. דר׳ יוסי הגלילי סבירא ליה [illegible] ... כותיה דר׳ יוחנן [illegible] ... [illegible]

כותיה דריש לקיש דאיתא הכא [illegible] ... בעיא לקולא [illegible] ... (תמורה דף כ"ד) [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... (דף כ"ו) [illegible] ... כל שכן [illegible] ... ר׳ יוחנן ... לקולי כר"ע:

במקום

הגהות הלבוש.

(א) תניא כותיה דר״י. יומא דף ג [ע״ב תוס׳ ד״ה וזה].

עין משפט נר מצוה

במקום גילה. מפתיע שת ומזוה מקומו (ר"ם פ' ע"ז): **ורבי** שקיעה פנר לה בר' יוסי. נגלו הכי נרך נקטוד כרבי יוסי בין דכוותי' ליה נבמה פרק לחזר ר' שקיעה (דף פ"ו.) מתם שומע ומשמע מתם דעל כחתך פנר כרבי יוסי: **מסייע** ליה נר' אלעזר. נמ יחיעת חלי סיוע לרחוב מוסיף ליה נחלמה דפלוגי חנלי ומודינה כולהו חנלי דנמ כיוחים ר' יוסי הגלילי ר' נתן ור' חנינא בן חרש מרם נפר הר' שקיעה נחדיים ומחת חכוס דהלנה כרבי שקיעה חלמיו קלחר הכריש ליה:

משה סיוע ישראל נמ מחמי. נמ חני נמתניי דתכילת מחת חלמ כר' שקילה חלנה מחנלי דפלוגי עליה לעול דחדרכם חקיש דקול לו קול חלני חכרחת ניטא מתן דפלוג:

סביבי:

ה) מרע"ה (מקור הג"א פי' קו ג)

ויכסהו הענן לחר ויקרא אל כישה (כישה) וכל ישראל שומרין ולא בא הכתוב אלא לחלוק כבוד למשה ר' נתן אומר לא בא הכתוב אלא למרק אבילת ושתיה שבמיעו לשומו כמלאכי השרת ר' מיחא בן חרש אומר לא בא הכתוב אלא לאיים עליו כדי שתהא תורה ניתנת באימה ברחת ובזיע ש"אמר "עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה "כיאי וגילו ברעדה אמר רב אדא בר מתנת אמר רב במקום גילה שם תהא רעדה במאי קא מיפלגי ר' יוסי הגלילי ור' עקיבא בפלוגתי דהני תנאי דתני "בששה בחדש ניתנה תורה לישראל ר' יוסי אומר בשבעה בו באן דאמר בששה בששה ניתנה ובשבעה עלה (דכתיב "ויקרא אל משה ביום השביעי) כאן דאמר בשבעה בשבעה ניתנה ובשבעה עלה (דכתיב ויקרא אל משה ביום השביעי) ר' יוסי הגלילי סבר לה כתנא קמיא דאמר בששה בחודש ניתנה תורה והלכך זה היה מעשה אחד עשרת הדברות "וישכון כבוד ה' על הר סיני וכסהו הענן ששת ימים למשה ויקרא אל משה ביום השביעי לקבולי שאר תורה דאי סלקא דעתך וישכון כבוד ה' מראש חודש ויכסהו הענן להר ויקרא אל משה ביום השביעי לקבולי עשרת הדברות הוא קבילו להו משישה והא אסתלק ענן בששה ור' עקיבא סבר לה כר' יוסי דאמר בשבעה בחודש ניתנה תורה לישראל בשלמא לר' עקיבא היינו דכשבתת לה "בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות עשרין וארבעה דסיון ושהסר דתמוז כולו להו ארבעין יומין החודש בהר ובשבסר בתמוז נחזרת ואתא ותבריעו ללוחות אלא לר' יוסי הגלילי דאמר ששה דפרישה וארבעין דהר עד עשרין וחלת בתמוז לא אתבור לוחות אמר לך ר' יוסי הגלילי ארבעין דהר בהדי ששה דפרישה אמר מר ויקרא אל משה כישה וכל ישראל עיכודין מסייע ליה לר' אלעזר דאמר ר' אלעזר ויקרא אל משה כישה וכל ישראל עיכודין ולא בא הכתוב אלא לחלוק לו כבוד למשה ניתיכי קול לן קול אלא משה שמע וכל ישראל לא שמעו לא קשיא הא בסיני הא באוהל כיוצא ואי בעית אימא לא קשיא הא בקריאה הא בדבור ר' זירוקא רבי קריאי קמיה דרבי אלעזר ואמרי לה אמר ר' זירוקא ר' אלעזר רבי כתיב "ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן וכתיב "ובא משה בתוך הענן מלמד שתפסו הקדוש בריך הוא למשה ורביעו בענן דבי רבי ישמעאל תנא נאמר כאן בתוך ונאמר להלן בתוך "ויבואו בני ישראל בתוך הים מה להלן שביל דכתיב "והכים להם חומה אף כאן שביל: "ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מלמד שלא דיבר הקדוש ברוך הוא עם משה אלא מאחורי הפרוכת שנאמר "ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאחורי הפרוכת: לדיבור ליכדה תורה דרך ארץ שלא יאמר אדם דבר לחבירו אלא א"כ קורהו מסייע ליה לר' חנינא דאמר ר' חנינא לא יאמר אדם דבר לחבירו אלא אם כן קורהו לאמר אמר ר' (כ' מוסיא בר בריה דר' מוסיא משמיה דר' מוסיא) רבה ה) מנין לאומר דבר לחברו שהוא בבל יאמר עד שיאמר לו לך אמור שנאמר "וידבר ה' אליו באהל מועד לאמר מכלל דתדוייהו סבירא להו מלואים כל הכתוב בהן מעכב בהן דאיתמר מלואים ר' יוחנן ור' חנינא חד אמר כל הכתוב בהן מעכב בהן וחד אמר דבר המעכב לדורות מעכב בהן שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן תסתים דר' יוחנן הוא דאמר כל הכתוב בהן מעכב בהן מדקאמר ליה ר' שמעון בן לקיש לר' יוחנן "אי מה מילואים כל הכתוב בהן מעכב בהן ולא קא מיתדר ליה ולא מידי תסתים מאי בעייתו אמר

ויכסהו הענן לחר. ונמ נחמה מחרי כל לחוכן מסחי יומים מנלה ויהי מהמחה נחוד נהם לחתם לחתר עמיתי לחברים (סוטה י"ב) ויכס ומחם לח חנרי הנחם הל ה' ולחמה ניחוד ע"ג ל' הנחם ומקדחתם ולחמוד נך לד הנד הנחם: ולמ נמ הכתוב. ניחוד ויקדא לל חנחם נמרו חלנה נחנחן ע' נמרו: נחמיה ממילה ומחיים. ר' נתן חנר נמ כל' יוסי חגלילי דמרימה נחנחת חוחי לח נמ נלחוד ממכן נחחר הנחנחן נחחנה מנימה פרישה ע' חנת מנחנחת חנחה פרישה ע' חנת מנחנחת יומים חנלו נחחזקה חנינה נחחנחים נהיות כחלכלי חנדת לחנל נעמחת נמ נחיחן: נחייחם עליו. ריש מני חנר נמ כר' יוסי חגלילי דמרימה נחנחת ולחנדילו חגני חנדו יכין ויהיה נמנו ניחנם נחחר חנינה נרישה: נחרים נילה. חתן פרקדי ה' יסדי' חנחחי לנ: נחחי חנת יה ב' ר' קח חיפלני. חם. ד"ה' פנילון ערכיהן: ניתנה תורה. עמרח חדנרות וחקדמי יעני משעייחר חנת קחת ור' יוסי נחנכח פנח פרק ר' עקיבא: ת"ד נמנח כר'. כלו נמנח הכח וכיוהים היח כנמרי כי חיכי דלמ חיקני לך לקיון חילך מלחו מרנעים ני"ז נחחות מנחחנרו חלנחות: נמנעה שלח. נחקנ חלחות ומיחה ה' יוח: ר' יוסי הגלילי סבר לה כחנח קחת. חילכך על כרחך לחר עמרח חיום חכניעי על כרחך לחר עמרח מרנעים קיו וכיוהים חנח מנח יוהים ונכניעי נמנם לקנל חלנחות: ד"ע סבר לה כר' יוסי. חלכך מניעי זה ז' נחוהים היח: נמלחת נר"ע. דלחר נ"ח חיו חיח ח' יום מיח ולמ יוחר ומלחו ני"ז נחחות כ"ד נמיון מסרי ר' יוהים עברו חחנו וכניעי עלה ונמה מנלנם נחוך חנכניעי נמנלה. נחנכנ. ניוד נחוך ני"ז נחחות מסרח ח' מלחין: קול לו קול חלני. ויכחוב לח חקול הדבר חלני (נחידיה ז') לו היה יכול ליחר וכחב חדבר חיני לנחוך מלחני לנדו היה נחוך חקול ניחד נחלל חיחד חחכוחם חחנכן ונדבר שיו חעל חכחוכח לח היה חקול נמחב ניכחלל חקלי קנל ויכחוב לח חקול נחלל חלני כחיב ויהיו דקול ונגב חנח לל לחלל חוחד ונחיר: מחנל נגנל ילחר כי'. חלחיר ניחר לחנר נח לחנר הדברים חלנ ס"ב נחון לו ניחות: חנגלל חחדרייחו וכו'. חנדר לעיל עדלחנר ניח היו נקיש לר' יוחנן לר' יוחנן לו חילוחים כל הכחוב נהן וכו' ולחרי ליח חנגלל חחדרייחו נל': וחסחיים. פלוגחל דר' יוחנן ור' חניגל דחגלני נמל חילוחל נמלנ ניחנל חסחיים. חחכל דרבי יוחנן. חוח דלחנר כל הכחוב נהן חעכנב נהן:

ביסורים

סמיכה

אבר רב יוסף סמיכה איבא בעידנא לאתויי דאמר כל הכרתות כהן מיעכב בהן סמיכה מיעכבא לאתויי דאמר רבי שאין מיעכב לדורות אין מיעכב בהן סמיכה לא מיעכבא ולדורות כתיב ולא כפר עליו הכהן אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו ומכל מקום אשכחן רבוי שבעה לכתחילה מישחה שבעה לכתחילה מנא לן אשבעת אימרינן קרא למישחה ואי בעית אימא דאמר קרא ובני הקדש אשר לאהרן יהו לבגדי אחרין למשחה (כהן) ולמלא בם את ידם איתקש מישחה לריבוי מה ריבוי שבעה אף מישחה שבעה כאי מיעכבא דאמן דאמר כל הכתוב כהן מיעכב בהן מיעכב אמר קרא ועשית לאהרן ולבניו נכח תיעכב הוא תיעכב כל מילתא

אבל כיה תלמוד לומר לפי שנאמר שבעת ימים ילבש הכהן תחתיו מבגדי אין לי אלא נתרבה שבעה ומשחה שבעה נתרבה שבעה ומשחה יום אחד נתרבה יום אחד ומשחה שבעה מנין תלמוד לומר אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו מכל מקום אשכחן רבוי שבעה לכתחילה מנא לן אשבעת אימא מיראיצטריך קרא למישחה ואי בעית אימא דאמר קרא ובני הקדש אשר לאהרן יהו לבגדי אחרין למשחה (כהן) ולמלא בם את ידם איתקש מישחה לריבוי מה ריבוי שבעה אף מישחה שבעה כאי מיעכבא דאמן דאמר כל הכתוב כהן מיעכב בהן מיעכב אמר קרא ועשית לאהרן ולבניו נכח תיעכב הוא תיעכב כל מילתא

להבא

הערות הלבוש.

סמיכה לא מיעכבא. חמיה ריש [ב"ח חוס' ד"ה אלא].

עין משפט נר מצוה

להביא את המתכנסים. [illegible]

מילתא דכתיבא בהאי ענינא מילתא דלא כתיבא בהאי ענינא מנא לן אמר רב נחמן בר יצחק ילפי פתח פתח רב משרשי' אמר ושמרתם את משמרת ה' עכובא רב אשי אמר כי כן צויתי עכובא ת"ר כי כן צויתי כאשר צויתי כאשר צוה ה' כיכן צויתי באנינו ואבלו כאשר צויתי בשעת מעשה אמר להם כאשר צוה ה' ולא מאלי אני אומר א"ר יוסי בר חנינא מכנסים אין כתובין בפרשה כשהוא אומר וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש אותם לכהן להביא המכנסי' ועשירית האיפה בשלמא מכנסים כתיבי בענינא דבגדים אלא עשירית האיפה מנא לן אתיא זה זה מזה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' עשירית האיפה א"ר יוחנן משום ר"ש בן יוחאי מנין שאף מקרא פרשה מעכב ת"ל ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צוה ה' אפילו דיבור מעכב כיצד הלבישן כיצד הלבישן מאי דהוה הוה אלא כיצד מלבישן לעתיד לבוא לעתיד לבוא נמי לכשיבואו אהרן ובניו ומשה עמהם אלא כיצד הלבישן למיסבר קראי פליגי בה בני ר' חייא ור' יוחנן חד אמר אהרן ואחר כך בניו וחד אמר אהרן ובניו בבת אחת אמר אביי בכתונת ומצנפת כולי עלמא לא פליגי דאהרן ואחר כך בניו דהכן בצוואה והכן במעשה אהרן קודם כי פליגי באבנט מאן דאמר אהרן ואחר כך בניו דכתיב ויחגור אותו באבנט והדר כתיב ויחגור אותם אבנט ומאן דאמר אהרן ובניו בבת אחת דכתי' וחגרת אותם ולמאן דאמר אהרן ובניו בבת אחת הכתיב ויחגור אותו באבנט והדר כתיב ויחגור אותם אבנט

אמר

[illegible]

מאי דהוה הוה. [illegible]

בכתנת ומצנפת כולי עלמא לא פליגי. [illegible]

[illegible]

הגהות הלבוש.

[illegible]

עין משפט נר מצוה

אמר לך ההוא אבנטו של כהן גדול לא זה הוא אבנטו של כהן הדיוט ולמאן דאמר אהרן ואח"כ בניו והכתיב וחגרת אותם אבנט אמר לך ההוא קא משמע לן אבנטו של כהן גדול זהו *אבנטו של כהן הדיוט וחגור אותו אבנט וחגור אותם לכה לי שמע מינה אהרן ואחר כך בניו ובבת אחת כי משכחת לה לא צריכא דאקדים: מפרישין כהן גדול וכו': למה מפרישין למה מפרישין כדקאמרינן אי לרבי יוחנן כדאית ליה אי לר"ל כדאית ליה הכי קאמר מביתו למה פריש תניא *ר' יהודה בן בתירא אומר שמא תמצא אשתו ספק נדה ויבא עליה *אטו ברשיעי עסקינן ?) אלא שמא יבא על אשתו ותמצא *א) ספק נדה אמרו רבנן קמיה דרב חסדא כמאן כרבי עקיבא דאמר *נדה מטמאה את בועלה דאי רבנן הא אמרי ?) אין נדה מטמאה את בועלה אמר להו רב חסדא אפי' תימרו רבנן עד כאן לא פליגי רבנן עליה דר"ע אלא באחר אחר אבל בחד אחר מודו ליה אמר ר' זירא שמע מינה בועל נדה אינו כנדה וטובל ביום דאי אמרת בועל נדה כנדה אימת טביל בליליא למחר היכי עביד עבודה והא בעי הערב השמש אלא לאו שמע מינה בועל נדה אינו כנדה רב שישי מנהרדעא אמר אפילו תימא בועל נדה כנדה דמפרישנן ליה שעה אחת סמוך לשקיעת החמה מיתיבי *?) כל חייבי טבילות טבילתן ביום נדה וילדת טבילתם בליל' נדה אין בועל נדה לאשה וכל דאתי מרובי' מיתיבי *בעל קרי כמגע שרץ בועל נדה כטמא מת מאי לאו לטבילה לא לטומאתן טומאתן בהדיא כתיב בהו האי טומאת שבעה כתיב ביה והאי טומאת שבעה כתיב ביה

אלא

רש"י: אימר לך ההוא אבנטו של כהן גדול לא זהו אבנטו וכו'. [illegible]

תוספות: אמר לך אבנטו של כהן גדול לא זהו אבנטו כו'. [illegible]

מביתו [illegible]

[illegible]

הגהות הלבוש. וטובל ביום. [illegible]

הגהות מו"ה וו"ב א) [illegible]

עין משפט נר מצוה

יב

אלא לאו לטבילתן ולא לעולם לטומאתן סיפא אצטריכא ליה אלא שהטהור ממנו בועל נדה שטמאה משכב ומושב כטומאה קלה לטמא אוכלין ומשקין ת"ש *דתני רבי חייא הזב והזבה והמצורע והמצורעת ובועל נדה וטמא מת טבילתן ביום נדה ויולדת טבילתן בלילה תיובתא ועד שאתה מפרישו מטומאת ביתו הפרישהו מטומאת המת אמ' רב תחליפא אבוה דרב הונא (בר תחליפא) משמיה דרבא זאת אומר' טומאת המת הותרה היא בציבור רבינא אמר אפילו תימא טומאת המת דחויה היא בציבור טומאת המת לא שכיחא טומאת ביתו שכיח' איתמר טמא המת רב נחמן אמר הותרה היא בציבור ורב ששת אמר *) דחויה היא בצבור היכא דאיכא טמאין וטהורין בההוא בית אב כולי עלמא לא פליגי דטהורין עבדי טמאי לא עבדי כי פליגי לאהדורי ולאתויי טהורי מבית אב אחרינא רב נחמן אמר הותר' היא בציבור ולא מהדרינן ורב ששת אמר דחויה היא בציבור ומהדרינן איכא דאמרי אפילו היכא דאיכא טהורין וטמאין בההוא בית אב פליגי רב נחמן ואמר עבדי נמי טמאין דכל

סיפא [illegible]

אלא [illegible]

שטמאה [illegible]

אמר [illegible]

[illegible]

הגהות הלבוש.

זאת אומרת. זבחים דף ל"ב [ע"ש תוס' ד"ה סבר].
הותרה היא בציבור. יומא דף ו' [ע"ש תוס' ד"ה הותרה].
ורב ששת אמר. ג"כ דף ו' [ע"ש ק' ע"ש תוס' ד"ה אי].

הגהות מו"ה וו"ב

א) [illegible]
ב) [illegible]

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

דכל טומאת מת בציבור רחמנא שרייה אמר רב ששת מנא אמינא לה דתניא *היה עומד ומקריב מנחת העומר ונטמאת בידו *אומר ומביאין אחרת תחתיה ואם אין שם אלא היא אומרין לו הוי פקח ושתוק קתני מיהא אומר ומביאין אחרת תחתיה אמר רב נחמן מדרינא היכא דאיכא שירים לאכילה מיתיבי *היה מקריב מנחת פרים ואילים וכבשים ונטמאת בידו אומר ומביאין אחרת תחתיה ואם אין שם אלא היא אומרין לו הוי פקח ושתוק מאי לאו פרים אילים וכבשים דחג אמר לך רב נחמן לא פרים פר עבודת אלילים א) דציבור הוא כיון דלא קביע ליה זמן מהדרינן אילים באילו של אהרן ב) ואע"ג דקביע ליה זמן כיון דיחיד הוא מהדרינן כבשים בכבש הבא עם העומר דאיכא שירין לאכילה מיתיבי *דם שנטמא וזרקו בשוגג הורצה במזיד לא הורצה כי תניא ההיא ביחיד ת"ש *(ה) על מה הציץ מרצה על הדם ועל הבשר ועל החלב שנטמא בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון בין ביחיד בין בציבור ואי סלקא דעתך טומאה הותרה היא בציבור למה לי לרצוי אמר לך רב נחמן כי קתני הציץ מרצה אדיחיד ואיבעית אימא אפי' תימא בציבור בהנך דלא קביע להו זמן מיתיבי *ונשא אהרן את עון הקדשים *וכי איזה עון הוא נושא אם עון פיגול הרי כבר נאמר לא ירצה ואם עון נותר הרי כבר נאמר לא יחשב

הא

רש"י: כל טומאה' מת בציבור שרייה רחמנא. דכתיב איש כי יהיה טמא לנפש יעשה פסח שני [illegible]

פרים פר העלם. [illegible]

כיון דיחיד הוא מהדרינן. [illegible]

דם שנטמא וזרקו. [illegible]

שנטמא בין בשוגג בין במזיד כו'. [illegible]

על [illegible]

אם עון פיגול הרי כבר נאמר לא ירצה. [illegible]

הגהות הלבוש.

א) פרים פר ע"א. מנחות דף פ"ה [illegible].

ב) אילים באילו של. יומא דף ו' [illegible].

יד

טו

טז

יז

יח

יט

כ

כא

כב

כג

כד

כה

כו

כז

כח

כט

ל

לא

לב

לג

לד

לה

לו

לז

לח

לט

מ

מא

מב

מג

מד

מה

מו

מז

מח

מט

נ

נא

נב

נג

נד

נה

נו

נז

נח

נט

ס

סא

סב

סג

סד

סה

סו

סז

סח

סט

ע

עא

עב

עג

עד

עה

עו

עז

עח

עט

פ

פא

פב

פג

פד

פה

פו

פז

פח

פט

צ

צא

צב

צג

צד

צה

צו

צז

צח

צט

ק

קא

קב

קג

קד

קה

קו

קז

קח

קט

ר

רא

רב

רג

רד

רה

רו

רז

רח

רט

ש

שא

שב

שג

שד

שה

שו

שז

שח

שט

ת

תא

תב

תג

תד

תה

תו

תז

תח

תט

הגהות הלבוש.

יב) אין עומדין על מצחו. ואפילו קי"ל [ב"ח חוש"מ ס"ס שלג].
תמיד שלא יפיח. יחפ"ד ס"ס [ב"ח חוש"מ ס"ס נמו].
לשמוש בתפילין. סוכה דף מ"ו [ב"ח חוש"מ ס"ס ונו].

ומה אומה שאין בה אלא אזכרה אחת אמרה תורה על מצרעו תביר שלא יסיח דעתו ממנו תפילין שיש בהן אזכרות הרבה על אחת כמה וכמה ולר"ש דאמר תביר מרצה והא כתיב על מצרעו ונשא דהוא לקבוע לו מקום הוא דאתא ור' יהודה לקבוע לו מקום מנא ליה נפקא ליה מיעל מצרעו ור"ש נמי תשוק ליה מיעל מצרעו אין ה"נ אלא על מצרעו ונשא מאי עביד ליה אמר לך ראוי למצה מרצה שאינו ראוי למצה אינו מרצה לאפוקי נשבר הציץ דלא מרצה ולר' יהודה נשבר הציץ מנא ליה נפקא ליה ממצה מיצרעו ור"ש מצה מצרעו לא מישבע ליה ניכא הני תנאי ברבי תנאי דתניא "אחד זה ואחד זה נותן עליו כל שבעת ימים את שחל שם דברי ר"מ ר' יוסי אומר אין נותן עליו אלא שלישי ושביעי בלבד ר' תניא סגן הכהנים אומר [ב] כהן השורף את הפרה נותן עליו כל שבעה כ"ג ב"ד [ג] אין נותן עליו אלא שלישי ושביעי מאי לאו בהא קא מפלגי ר"מ סבר טומאה דחמירה היא בציבור ותסברא אי סבר ר' יוסי הואיל היא בציבור הואה כלל לטיה לי אלא דכולי עלמא הני תנאי סברי טומאה דחמירה היא בציבור והכא בהא קמפלגי רבי מאיר סבר רבי יוסי לא אמרינן טבילה בזמנה מצוה וסבר אמרי טבילה בזמנה מצוה ור' יוסי סבר [ד] לא אמרי טבילה בזמנה מצוה והתניא [ה] הרי שהיה שם כתוב על בשרו הרי זה לא יראין ולא יסוך ולא יעמיד במקום הטמאה [ו] נזדמנה לו טבילה של מצוה כורך עליו נמי ומיבל ר' יוסי אומר יורד ומיבל כדרבו ובלבד שלא ישפשף וקיימא לן דבטבילה בזמנה מצוה מיבעי דתנא קמא סבר לא אמרי טבילה בזמנה מצוה ור' יוסי סבר אמרי טבילה בזמנה מצוה אלא דכולי עלמא להני תנאי אמרי טבילה בזמנה מצוה והכא בהא קמפלגי ר"מ סבר מקשי הואה לטבילה ור' יוסי סבר לא מקשין הואה לטבילה ור' תניא סגן הכהנים אי מקיש הואה לטבילה אפי' כרב"ד נמי אי לא מקיש הואה לטבילה אפי' כהן השורף את הפרה נמי לא ליטלם לא מקיש וכהן השורף את הפרה בעלמא כמאן אלא דאמ' רבנן אין כהן השורף את הפרה לכהן גדול ביום הכיפורים אלא שוה

טבו'השו"ם לפחד זה ולפחד זה. ד"ה וכרה: מגישי וכגישי. לפריסתו: פתן פטוקף כו'. לקחתים מעשה מעשים: דר"מ כבר הזהירם תיה בציעה. ורבי' בתרה העליונה ותחתה בזוגות וכל זוגות לבסוקי מאת היו יום מגישי תרת למיחתה בשלש ושלשים ושבעים. התחתונים כל זוגות ווגות לוכל בסוקי הכפיקה פתוח מגישי: ור' יוסי כבר הזקר היא בציעה. דלא בחתרי עם. מגיה לשנות בשלשה בשלשה דילמין התגולי': הזאה כלל לית לי. בתורת מגישי ומגישי: מגילה ניזונה הנה. דכתיב ומשלי ניזם הנגישי וכנם בגדיהן ותמן לא עשה זה מגיה מגילה על המגילה פתוח ניזם הנגישי והזאה נתי פקשין מגילה לחיות מגי' ניזונה הילכך כל זוגות תיתן עליה שתי הזם זוגות: לא להדיין מגילה ניזונה הנה. ומשלי הנגישי ליה ניזונה קחזקן גם"ג (דף ס"ג.): לא יתכן. מגיה יוחנן ותסבר' לשופת תת הסם ודכתי' ת"ל) וקחתך ליה תת הסם (דכתי' ג') וקחתך לית לא תשכון כן: מגיה. מגילה שהרה מגגיל המתוק שליו: כיוך שליו נתו. להגיה שליו פתוק מגה האיש: ולקיימה לן. נתוכ' שמת דמגגיל' ניזונה הנה מגיה בלגיו ד' יוסי בבר הנה הילכך דלעת לא תשכח נתי דשכח מגילה ליום לאחר: לא תקשין. הזאה ניזונה לא הנה ה' ומי מתיב מגילה ומגישי מגה מגיה יקדים דשכח שין הזאה להזאה מזמנו נתון הזונה ליה לן נח: מזה

אמרי טבילה בזמנה מצוה ור' יוסי סבר [ד] לא אמרי טבילה בזמנה מצוה וסבר רבי יוסי לא אמרינן טבילה בזמנה מצוה והתניא [ה] הרי שהיה שם כתוב על בשרו הרי זה לא יראין ולא יסוך ולא יעמיד במקום הטמאה [ו] נזדמנה לו טבילה של מצוה כורך עליו נמי ומיבל ר' יוסי אומר יורד ומיבל כדרבו ובלבד שלא ישפשף וקיימא לן דבטבילה בזמנה מצוה מיבעי דתנא קמא סבר לא אמרי טבילה בזמנה מצוה ור' יוסי סבר אמרי טבילה בזמנה מצוה אלא דכולי עלמא להני תנאי אמרי טבילה בזמנה מצוה והכא בהא קמפלגי ר"מ סבר מקשי הואה לטבילה ור' יוסי סבר לא מקשין הואה לטבילה ור' תניא סגן הכהנים אי מקיש הואה לטבילה אפי' כרב"ד נמי אי לא מקיש הואה לטבילה אפי' כהן השורף את הפרה נמי לא ליטלם לא מקיש וכהן השורף את הפרה בעלמא כמאן אלא דאמ' רבנן אין כהן השורף את הפרה לכהן גדול ביום הכיפורים אלא

יין יח) שמ' ל"א יח: שמות ל"ד כח: ורבי יט) ויק' כ"ג כז. פסי' ד' כ כ) שמ' ל"ד כח: דברי' י' יא: כא כבר מוזכרת היא לעיל מן הדף: יא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: א' כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: ב' כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: ג' כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: ד' כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: ה' כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: ו' כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: ז' כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: ח' כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: ט' כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: י' כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: יא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: יב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: יג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: יד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: טו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: טז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: יז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: יח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: יט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: כ כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: כא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: כב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: כג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: כד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: כה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: כו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: כז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: כח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: כט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: ל כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: לא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: לב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: לג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: לד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: לה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: לו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: לז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: לח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: לט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: מ כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: מא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: מב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: מג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: מד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: מה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: מו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: מז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: מח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: מט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: נ כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: נא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: נב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: נג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: נד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: נה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: נו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: נז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: נח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: נט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: ס כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: סא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: סב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: סג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: סד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: סה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: סו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: סז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: סח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: סט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: ע כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: עא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: עב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: עג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: עד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: עה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: עו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: עז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: עח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: עט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: פ כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: פא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: פב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: פג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: פד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: פה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: פו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: פז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: פח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: פט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: צ כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: צא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: צב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: צג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: צד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: צה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: צו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: צז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: צח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: צט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: ק כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קי כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קיא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קיב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קיג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קיד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קטו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קטז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קיח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קיט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכ כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קל כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמ כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנ כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קס כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קע כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפ כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצ כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קת כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קי כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קיא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קיב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קיג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קיד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קטו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קטז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קיח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קיט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכ כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קכט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קל כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קלט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמ כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קמט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנ כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קנט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קס כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קסט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קע כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קעט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפ כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קפט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצ כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קצט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קת כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתא כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתב כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתג כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתד כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתה כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתו כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתז כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתח כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות: קתט כבר ר' יוסי שמעתה היתה לו ג' תשובות:

עין משפט נר מצוה

כא

כב

כג

כד

כה

שזה פרישתו לקדושה ואחיו הכהנים נוגעין בו וזה פרישתו לטהרה ואין אחיו הכהנים נוגעין בו כמאן אי ר"מ אי ר' יוסי ראי ר' חנינא סגן הכהנים הא איכא נמי הא מתקיף לה רבי יוסי בר חנינא בשלמא ראשון שבא שלישי שני שבא שלישי שלישי שבא שלישי חמישי שבא שביעי ששי שבא שביעי שביעי שבא שביעי אלא רביעי למה לי הזאה כלל לא בשלישי איכא לספוקי ולא בשביעי איכא לספוקי ולטעמיך הזאה כל שבעה כי איכא והא קיימא לן דהזאה שבות ואינה דוחה את השבת אלא מאי אית לך למימר שבעה לבר משבת הכא נמי שבעה לבר מרביעי אמר רבא הילכך כהן גדול ביום הכפורים דלא בדידן תליא מילתא אלא בקביעא דירחא תליא מילתא בתלתא בתשרי בעי לאפרושי וכל איכא דמתרמי תלתא בתשרי מפרשינן ליה אבל כהן השורף את הפרה דבדידן תליא מילתא מפרשינן ליה ברביעי בשבת כי היכי דניתרמי רביעי שלו בשבת: ללשכת פרהדרין וכו': תניא ר' יהודה וכי לשכת פרהדרין היתה והלא לשכת בלווטי היתה אלא בתחלה היו קורין אותה לשכת בלווטי ומתוך שנותנין עליו ממון לכהונה ומחליפין אותה כל שנים עשר חודש כפרהדרין הללו שמחליפין אותם כל שנים עשר חדש לפיכך היו קורין אותה לשכת פרהדרין תנן התם הנחתומין לא חייבו אותן חכמים להפריש אלא תרומת מעשר וחלה בשלמא תרומה גדולה לא דתניא לפי

הגהות הלבוש.

שבעה לבר משבת. יומא דף ו' [ע"א תוס' ד"ה טומאה].
לפיכך היו קורין. תמיד דף ל' [וכל דף כ"ה ע"א תוספות ד"ה כ"ב].

לפי א) ששלח בכל גבולי ישראל וראה שאין מפרישין אלא תרומה גדולה בלבד מעשר ראשון ומעשר עני נמי לא המוציא מחבירו עליו הראיה אלא מעשר שני נפרשו ונסקן וגיכלה בירושלי' אמר עולא מתוך שפרהדרין הללו חוכבין אותן כל שנים עשר חדש ואומרין להם מכרו בזל מכרו בזל לא אפרחינהו רבנן מאי פרהדרין פרסי' אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מאי דכתי' יראת ה' תוסיף ימים ושנות רשעים תקצרנה יראת ה' תוסיף ימים זה מקדש ראשון שעמד ארבע מאות ועשר שנים ולא שמשו בו אלא א) י"ח כהנים גדולים ושנות רשעים תקצרנה זה מקדש שני שעמד ד' מאות ועשרים שנה ושמשו בו יותר משלש מאות כהנים צא מהם מ' שנה ששמש שמעון הצדיק ושמונים ששמש יוחנן כהן גדול עשר ששמש ישמעאל בן פאבי ואמרי לה י"א ששמש רבי אלעזר בן חרסום מכאן ואילך צא וחשוב כל אחד ואחד לא הוציא שנתו א"ר יוחנן בן תורתא מפני מה חרבה שילה מפני שהיו בה שני דברים גלוי עריות ובזיון קדשים גלוי עריות דכתיב ועלי זקן מאד ושמע את כל אשר יעשון בניו לכל ישראל ואת אשר ישכבון את הנשים הצובאות פתח אוהל מועד ואע"ג דאמר ר' שמואל בר נחמני א"ר יוחנן כל האומר בני עלי חטאו אינו אלא טועה מתוך שישהו

הגהות הלבוש.

מאי פרהדרין. עיין דף ח' ב' [ע"ב תוס' ד"ה פרסי].

הגהות הגאון מו"ה אלי' ווילנא.

א) נ"ל י"ח כהנים גדולים.

פסקי תוספות.

ברה מעשר.

— ולא.

רבי ששרו את קיניהן כיוצא טעלה עליהן הכתוב כאילו שכבום בזיון קדשים דכתיב "גם בטרם יקטירון את החלב ובא נער הבהן ואמר לאיש הזובח תנה בשר לצלות לכהן ולא יקח כיך בשר מבושל כי אם חי ואמר איש הזובח קטר יקטירון כיום החלב וקח לך כאשר תאוה נפשך ואמר לו כי עתה תתן ואם לא לקחתי בחזקה "ותהי הבאת הנערי גדול מאוד את פני ה' כי נאצו האנשים את מנחת ה': "מקדש ראשון כיפני מיה כיפני ו' דברים שהיו בו ע"א וגלוי ערוות ושפיכות דמים ישעיה כ"ו ע"א דכתיב "כי קצר המצע מיהשתרע כאי קצר המצע מיהשתרע א"ר "יונתן מה קצר כיצע זה מיהשתרר עליו שני רעים כאחד "והיסכה צרה כהתכנס א"ר אלעא ג' שמואל בר נחמני כי כיטי ר' יונתן להאי קרא בכי אמר כאן דכתיב ביה "כונס כנר כי הים נעשית לו מסכה צרה גילוי ערוות דכתיב "ויאמר ה' יען כי נבהו בנות ציון ותלכנה נטויות גרון ומסקרות עינים הלוך ותפוף תלכנ' וברגליהן העכסנה יען כי נבהו בנות ציון "שהיו מיהלכות ארוכה בצד קצרה ותלכנה נטויות גרון שהיו מיהלכות בקומה זקופה מסקרות עינים דהיו מלין בוהא עיניהן הלוך ותפוף תלכנה שהיו מיהלכות עקב בצד גודל וברגליהן העכסנה א"ר יצחק שהיו מביאו כיור ואפרסמון ומניחות במנעליהן וכשמגיעות אצל בחורי ישראל בתעטורת ומיתיזות עליהן ומכניסן בהן יצדור כארס בכעס ישעיה כ"ו כ"ו שפיכות דמים דכתיב "וגם דם נקי שפך מנשה עד אשר מלא את ירושלים פה לפה אבל מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצות וגמילות חסדים מפני מה הרב "מפני שהיתה בו שנאת חנם ללמדך ששקולה שנאת חנם כנגד ג' ירמיה ג' (ע"ש) עבירות ע"א וגלוי ערוות ושפיכות דמים רשעים היו "אלא שהלו בהדוגם בהקב"ה אתאן למקדש ראשון דכתיב "ראשיה בשוחד ישפוטו וכהניה במחיר יורו ונביאיה בכסף יקסומו ועל ה' ישענו לאמר הלא ה' בקרבנו לא תבוא עלינו רעה "לפיכך הביא עליהן הקב"ה ג' גזרות כנגד ג' עבירות שבידם שנא' "לכן בגללכם ציון שדה תחרש וירושלים עיין תהי והר הבית לבמות יער ובמקדש ראשון לא הוה ביה שנאת חנם והכתיב "כעורי אלחרב [ר' אלעזר] הוי את עמי לכן ספוק אל ירך וא"ר (אליעזר) אלו בני אדם שאוכלין ושותין זה עם זה ודוקרין זה את זה בחרבות שבלשונם תהיא בנשיאי ישראל הואי דכתיב "זעק והילל בן אדם כי היא היתה בעמי ותניא זעק והילל בן אדם יכול לכל ת"ל היא בכל נשיאי ישראל ר' יוחנן ור"א דאמרו תרוויהו ראשונים שנתגלה עונם נתגלה קיצם אחרונים שלא נתגלה עונם לא נתגלה קיצם א"ר יוחנן מ"ט של ראשונים מכריזין של אחרונים א"ל ריש לקיש אורבנה אחרונים עדיפי אינ' דאיכא שעבוד מלכיות קא עסקי בתורה אמר לי' בירה תוכיח שחזרה לראשונים ולא חזרה לאחרונים שאלו את ר"א ראשונים גדולים או אחרונים גדולים אמר להם תנו עינכם בבירה איכא דאמרי אמר להם עמידכם בירה ריש לקיש הוה כחי בירדנא אתא רבה בר בר חנה יהב ליה ידא א"ל אלהא סגיא לכו דכתיב "אם רומה היא נבנה עליה טירת כסף ואם דלת היא נצור עליה לוח ארז אם עשיתם עצמכם כרומה ועליהם כולכם כימי צורא נמשלתם ככסף שאין רקב שולט בו עכשיו שעליהם כדלתות נמשלתם כארז שהרקב שולט בו מאי ארז אמר שולא ססמגור מאי ססמגור א"ר אבא בת קול כרהניא "משכיתו נביאים האחרונים חגי זכריה ומלאכי נסתלקה רוח הקדש מישראל ועדיין היו משתמשין בבת קול ויהי לקיש מי משתעי בהדי [ר' אלעזר] רבה בר בר חנה ומה רבי ("אליעזר") "רמי דאורא דישראל הוה ולא הוה משתעי ר"ל בהדיה דמאן דמשתעי ר"ל בהדיה בשוק יהבו ליה עיסקא בלא סהדי בהדי רבה"ח מישתעי אמר רב פפא שדי גברא בעידנא או ריש לקיש הוה ושרי או רבה בר בר חנה הוה ור"א כי אתא לקמיה דרבי יוחנן א"ל לאו היינו טעמא א"נ סלקו כולהו בימי עזרא לא הוה שריא שכינה במקדש שני דכתיב "יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם

הגהות הלכוש.

מפני שהיתה בו. ע"ז קף ל' [פ"ג תוס' ד"ה לכן]. א"ה עיין בפ"ק דסוטה דף ט' ע"ב ובפ"ק דב"ב דף י' ע"ב.
אלהא סגיא לכו. סוטה דף ק' [ע"ש תוס' ד"ה משתעי].

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

אף על גב דיפת אלהים ליפת אין השכינה שורה אלא באהלי שם ופרסאי מנא לן דמיפת קאתו דכתי' בני יפת גומר ומגוג ומדי ויון ותובל ומשך ותירס גומר זו א) גרממיא מגוג זו קנדיא מדי זו מקדוניא יון כמשמעו תובל זו בית אוניקי משך זו מוסיא תירס פליגי בה ר' סימאי ורבנן ואמרי לה ר' סימון ורבנן חד אמר זו בית תריקי וחד אמר זו פרס תניא רב יוסף תירס זו פרס סבתא ורעמה וסבתכא תני רב יוסף סקיסתן גוייתא ועקיסתן בריתא בין הרא להרא מאה פרסי והקיפה אלפא פרסי ותהי ראשית ממלכתו בבל וארך ואכד וכלנה בבל כמשמעה ארך זה אוריכות ואכד זה בשכר כלנה זה נופר ניפי מן הארץ ההיא יצא אשור תני רב יוסף אשור זה סליק ויבן את נינוה ואת רחובות עיר ואת כלח נינוה כמשמעה רחובות עיר זו פרת דמישן כלח זו פרת דבורסיף ואת רסן בין נינוה ובין כלח היא העיר הגדולה רסן זה אקטיספון היא העיר הגדולה איני יודע אם נינוה העיר הגדולה אם רסן העיר הגדולה כשהוא אומר ונינוה היתה עיר גדולה לאלהים מהלך שלשת ימים הוי אומר נינוה היא העיר הגדולה ושם אחימן ששי ותלמי ילידי הענק תנא אחימן מבוגן שבאחים ששי שמשים את הארץ כשחוחות תלמי שמשים את הארץ תלמים ב) דבר אחר אחימן בנה ענת ששי בנה אלוש תלמי בנה תלבוש ילידי הענק שמעניקין החמה בקומתן אמר ר' יהושע בן לוי אמר רבי עתידים מחריבי בית שני שיפלו ביד פרס שנ' לכן שמעו עצת ה' אשר יעץ (על) אדום ומחשבותיו אשר חשב (על) יושבי תימן אם לא יסחבום צעירי הצאן אם לא ישים עליה' נוהם מתקיף לה רבה בר עולא מאי משמע דהאי צעירי הצאן פרס הוא דכתי' האיל אשר ראית בעל הקרני' הוא מלכי מדי ופרס ואימא יון דכתיב והצפיר השעיר מלך יון כי סליק רב חבינא בר סורמקי אמרה קמיה דההוא מרבנן אמר ליה מאן דלא ידע פרושי קראי מותיב תיובתא לרבי מאי צעירי הצאן זוטרא דאחוהי דתני רב יוסף תירס זה פרס אמר רבה בב"ח אמר ר' יוחנן משום ר' יהודה ברבי אלעאי עתידים מחריבים ליפול ביד פרס קל וחומר ומה מקדש ראשון שבנאוהו בני שם והחריבוהו כשדיים נפלו כשדיים ביד פרסיים מקדש שני שבנאוהו פרסיים והחריבוהו מחריבים אינו דין שיפלו מחריבים ביד פרסיים אמר רב עתיד' פרס שתפול ביד מחריבים אמרו ליה רב כהנא ורב אסי לרב בנאי ביד סתורי אמר להו אין גזירת מלך היא איכא דאמרי אמר (ליה) אינהו נמי הא קא סתרי בי כנישתא תניא נמי הכי עתידה פרס שתפול ביד מחריבים הוא דסתרי בי כנישתא ועוד גזירת מלך הוא שיפלו בונין ביד סותרין ואמר רב יהודה אמר רב אין בן דוד בא עד שתפשוט מלכות ארם בכל העולם כולו תשעה חדשים שנ' לכן יתנם עד עת יולדה ילדה ויתר אחיו ישובון על בני ישראל: תנו רבנן ז) כל הלשכות שהיו במקדש לא היו להן מזוזה חוץ מלשכת פרהדרין שהיתה בה בית דירה לכהן גדול אמר ר' יהודה והלא כמה לשכות היו במקדש שהיה להן בית דירה ולא היה להן מזוזה אלא לשכת פרהדרין גזרה היתה מאי טעמא דר' יהודה אמר (רבא) קסבר ר' יהודה כל בית שאינו עשוי לימות החמה ולימות הגשמים אינו בית איתיביה אביי והכתיב והכתי' (את) בית החורף על בית הקיץ אמר ליה בית החורף ובית קיץ איקרי בית סתמא לא איקרי איתיביה אביי סוכת החג בחג ר' יהודה מחייב וחכמים ז) פוטרין ותני עלה ר' יהודה מחייב בעירוב ובמזוזה ובמעשר וכי תימא מדרבנן בשלמא עירוב ומזוזה איכא למימר מדרבנן אלא מעשר מי איכא למימר מדרבנן

דילמא

הגהות הגאון מו"ה אלי' ווילנא.

א) נ"ל גרממיא: ב) מלות דבר אחר יש למחוק:

הגהות הלבוש.

בעירוב ובמזוזה. סוכה דף ז' [ע"ב תוס' ד"ה ...].

ובמעשר. נגעות דף ... [...].

דילמא אתי לאפרושי מן החוב על הפטור ומן הפטור על החוב אלא אמר אביי בשבעה דכולי עלמא לא פליגי דמחייבא כי פליגי בשאר ימות השנה רבנן סברי נזרין שאר ימות השנה אטו שבעה ורבי יהודה סבר לא גזרינן א"ל רבא והא סוכות דהתם בחג קתני אלא אמר רבא בשאר ימות השנה כ"ע לא פליגי דפטורה כי פליגי בשבע' וסוכה טמאה להוד ולשכה טמאה להוד סוכה טמאה להוד רבי יהודה לטעמיה דאמר סוכה דירת קבע בעינן ומיחייבא במזוזה ורבנן לטעמייהו דאמרי סוכה דירת עראי בעינן ולא מיחייבא במזוזה ולשכה טמאה להוד רבנן סברי דירה בעל כרחה שמה דירה ורבי יהודה סבר דירה בעל כרחה לא שמה דירה ומדרבנן הוא דתקנו לה שלא יאמרו כהן גדול חבוש בבית האסורין מאן תנא להא דתנו רבנן

כל

דילמא [illegible]

[illegible]

רבנן [illegible]

רבנן [illegible]

פסקי תוספות.

בד"ה רבנן. [illegible]

כל המצות. פשוטי מקרא: לחד משני מדות. יכ מדות הקשות מרים הישרים בעמוס פרקמות ולון יולקן המנם מלא דרך פעמים כעין מרן הגר: לעגלי הטחנת. משני שיר שמחה ומחי הוכן ישחלל: לקחקל דכוני. בגדין בגדי שליקן ונקוד כוני ומשערי מחתיו שמיין בכים. וכגדין הגנוי על גבי כיסא מזך יחזר: ולקחקל דכוני נוסף. המום לוחו בגדין שמור תנוני המשר תוך מדרך לוחו המשר נמנכין לו: המום כמנם. מלא יחזר הולך נמנים פמיחם בגשרי עידי: נמדקה. פתח נקדה לו מגנה: ומל ידים. משרי תפילות ומדינות ושיחות: פשתי' ניעגל. כל דבר פתוח של בנים לון למנדים שלני הדבם שלם העדם יתח כל למד למוד ישמו תגידיו: נפרשנין. שם הלים ולמדי לם כל שם הלוחות: קבוד. שם פקידות הוא בנין קדושים והוא מוצ: דקניפת החקף. שלשלות המשכל מיחמות תמיד: לוך לגך. להלום לח לוך ש"ם הדיבות: בית לומדות. כל יין ושכן תמנים' ולון לוחם דל גו: הלי ניילוחות וחמנות. ניילוחות וחמנות. ניילוחות לשון הגח' וחמנים דשקים נגלי הוא משיחות שם שרחות לון בגוד מוים לגיות שם מגחם: תש"ם מהנסים החקשנות. שם נגנסוים וק"ח לחיבת דיבם היח לחמתי' דלמי דיבם הוא: אל תהי חים לך לגחים'. כי פרסת ניילוחות החקשנות שם ומקבי מחמי לחתמי' ומיחת מנחי היח: יש מחייבים. ומייבו מגלי וכל חד לון לחולמי חודן לעשויה דק כשמ החון דנקחמת פלגי לגלי החקשנות דכ"ש מיינן ובע יהודה החון דנחקשנות פלגי לגלי מחלת דכולי שלמה פטורי: ומהנסים ניילוחות נחן. כלומר בית החנן ובית הנקר ובית השנים מהנסים ניחמות נחן ובית הבגילה מש"ב דלשמעינן דחמן לאלמנין לגחמני' בית הבגילה מש"ב דלינה שחמת: ועלין. חקום ניחול החקשנלין: בית

לך פרט לבית התבן ולבית הבקר ולבית העצים ולבית האוצרות שפטורין מן המזוזה יש מחייבים[ב] בסתם באמרת אמרו בית הבסא ובית הבורסקי ובית המרחץ ובית הטבילה ושהגשים ניאותות בהן ומאי ניאותות רוחצות פטורין מן המזוזה אי הכי היינו מרחץ אשכחינן מרחץ דרבים ואשכחינן מרחץ דיחיד דסלקא דעתך אמינא מרחץ דרבים דנפיש זוהמיה אבל מרחץ דיחיד דלא נפיש זוהמיה אימא ליחייב במזוזה קמ"ל ורב יהודה מתרץ לטעמיה הכי קתני בותך המיוחד לך פרט לבית התבן ובית הבקר ובית העצים ובית האוצרות שפטורין מן המזוזה אפילו מתקשטות ויש מחייבין[ג] במתקשטות אבל סתם דברי הכל פטור באמת אמרו בית הבסא ובית הבורסקי ובית המרחץ ובית הטבילה אף על פי שהגשים מתקשטות בהן פטורין מן המזוזה משום דנפיש זוהמיה ולרב יהודה סתמא דברי הכל פטור והתניא בשעריך אחד שערי בתים ואחד שערי חצרות ואחד שערי מדינות ואחד שערי עיירות ורפת ולולין ומתבן ואוצרות יין ואוצרות שמן חייבין במזוזה יכול שאני מרפה אף בית

פסקי תוספות.

ברח אף על פי. פשוט שהגשים מתקשטות פטורי מן המזוזה:

לד
לה
לו
לז
לח
לט
מ
מא

בית שער . בית קטן שפתחו לפני שער החצר ... קפנדריא: ... מרפסת ... [illegible]

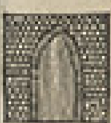

בית שער אכסדרה ומרפסת ת"ל בית מה בית מיוחד לדירה יצאו אלו שאין מיוחדין לדירה יכול שאני מרבה אף בית הכסא ובית הבורסקי ובית המרחץ ובית הטבילה ת"ל בית מה בית העשוי לכבוד אף כל העשוי לכבוד יצאו אלו שאין עשוין לכבוד יכול שאני מרבה אף הר הבית והלשכות והעזרות ת"ל בית מה בית שהוא חול אף כל שהוא חול יצאו אלו שהן קודש תיובתא תנא רב שמואל בר יהודה קמיה דרבא ששה שערים פטורין מן המזוזה בית התבן ובית הבקר ובית העצים ובית האוצרות ושער הבדי ושער שאינו מקורה ושער שאינו גבוה י' א"ל פתחת בשש וסלקת בשבעה א"ל שער הבדי תנאי היא דתניא * כיפה ר"מ מחייב במזוזה וחכמים פוטרין ושאם יש ברגלה עשר שחייבת במזוזה אמר אביי הכ"ע גבוהה י' ואין ברגלה ג' ולאו כלום היא א"נ יש ברגלה ג' ואינה גבוהה י' ולאו כלום היא לא נחלקו אלא בגבו י' ויש ברגלה ג' ואין ברחבה ד' ויש בה לחוק להשלימה לארבעה * ר"מ סבר חוקקין להשלים ורבנן סברי אין חוקקין להשלים ת"ר בית הכנס' ובית האשה ובית השותפין חייבת במזוזה פשיטא מהו דתימא ביתך ולא ביתה ביתך ולא בתיהם קמ"ל ואימא ה"נ אמר קרא למען ירבו ימיכם וימי בניכם הני בעו חיי והני לא בעו חיי אלא ביתך למה לי כדרבא דאמר רבא דרך ביאתך וכי עקר איניש כרעי' דימינא עקר ברישא תנא אידך * בית הכנסת ובית השותפין ובית האשה מטמאין בנגעים פשיטא מהו דתימא ובא אשר לו הבית לו ולא לה לו ולא להן קמ"ל ואימא ה"נ אמר קרא בבית ארץ אחוזתכם אלא לו למה לי * לכי שמיחד ביתו לו שאינו רוצה להשאיל כליו ואומר שאין לו הקב"ה מפרסמו כשמפנה את ביתו פרט למשאיל כליו לאחרי' ובית הכנסת מי מטמא בנגעים והתניא יכול יהו בתי כנסיות ובתי מדרשות מטמאין בנגעים ת"ל ובא אשר לו הבית מי שמיוחד לו יצאו אלו שאין מיוחדין לו לא קשיא הא ר"מ הא רבנן דתני' בית הכנסת שיש בה בית דירה לחזן הכנסת חייב במזוזה ושאין בה בית דירה ר"מ מחייב וחכמים פוטרין ואיבעית אימא הא והא רבנן ולא קשיא הא דאית בה בית דירה הא דלית בה בית דירה ואיבעית אימא הא והא דלית בה בית דירה

והא

הבל ... [illegible]

רבי ... [illegible]

שאין ... [illegible]

ירושלם

הגהות הלבוש.

דרך ביאתך. ... [illegible]

פסקי תוספות.

בד"ה שאין. בית הכנסת ובית המדרש ... [illegible]

באר"ה. ... [illegible]

עין משפט נר מצוה

כב

כג

ירושלם לא נתחלקה לשבטים. [illegible]

הא דרכים הא דכפרים. [illegible]

במאי קא מיפלגי. [illegible]

והא דרכים והא דכפרים ודרכי' אין מטמא בנגעים והתניא *אחוזתכם ארחותכם מטמאה בנגעים [ה]ואין ירושלם מטמאה בנגעים אמר רבי יהודה אני לא שמעתי אלא מקום מקדש בלבד הא בתי כנסיו' ובתי מדרשות מטמאין בנגע' ואע"ג דרכי' נינהו אימ' אמר ר' יהודה אני לא שמעתי אלא מקום מקדש בלבד במאי קא מיפלגי תנא קמא סבר ירושלם [ו]לא נתחלקה לשבטי' ור' יהודה סבר ירושלם נתחלק לשבטי' ובפלוגתא דהני תנאי *דתני' מה היה בחלקו של יהודה הר הבית הלשכות והעזרות ומה היה בחלקו של בנימן אולם והיכל ובית קדשי הקדשים ורצועה היתה *יוצאה מחלקו של יהודה ונכנסת לחלקו של בנימן ובה היה מזבח בנוי ובנימן הצדיק היה מצטער עליה לבלעה בכל יום שנ' *חופף עליו כל היום *לפיכך זכה בנימן הצדיק ונעשה אושפיזכן לגבורה שנ' ובין כתפיו שכן והאי תנא סבר ירושלם לא נתחלקה לשבטים דתניא *אין משכירין בתים בירושלם לפי שאינ' שלהן רבי אלעזר בר (*צדוק) אומר אף לא מטות לפיכך עורות קדשי' בעלי אושפיזכין נוטלי' אותן בזרוע אמר אביי שמע מינ' אורח ארעא למישבק איניש גולפ' ומשכא לאושפיזיה ודכפרים מי מטמא בנגעי' והתניא לארוזה עד שיכבשו אותה כבשו אותה ולא חלקוה לשבטי' חלקו לשבטי' ולא חלקו לבית אבות וחלקו לבית אבות ואין כל אחד מכיר את שלו מנין ת"ל *ובא אשר לו הבית מי שמיוחד לו יצא אלו שאין מיוחדין לו אלא מדאורייתא כדשנין מעיקרא: ומתקינין לו כהן אחר: פשיטא אירע בו פסול קודם תמיד של שחר מחנכין אותו בתמיד של שחר אלא אירע בו פסול אחר תמיד של שחר במה מחנכין אותו אמר רב אדא בר אהבה באבנטו תניא *לכאן דאמר אבנטו של כהן גדול זה הוא אבנטו של כהן הדיוט אלא לכאן דאמר *אבנטו של כהן גדול לאו זה הוא אבנטו של כהן הדיוט מאי איכא למימר אמר אביי לובש שמונה ומהפך בצינורא ובדרב הונא דאמר רב הונא *[ג]אי שהפך בצינורא חייב מיתה ורב פפא אמ'

עבודתו

[illegible]

אלא

הגהות הלבוש.

והא דרכים. [illegible]

ורצועה היתה. [illegible]

אבנטו של כה"ג. [illegible]

ומהפך בצינורא. [illegible]

פסקי תוספות.

בד"ה ירושלים. [illegible]

עין משפט נר מצוה

אלא לאו ניזום הכיפורים. נפקי' דיה"ק דפיום הא דנפי כהן גדול כתב הנמוקת ובכהן הדיוט כתב הנמוקת נפקי' מכל כהן גדול כתב הנמוקת * סהיום נדיך להנים תפילין ונין לין להקטרת פ"ב ניסא דהא אינו מיוחד ה"ל כיון דאיכא ה' ניסא דהא אינו מיוחד ה"ל כיון דאיכא ה' ניסא

כד
ה) תוד' ב"ב מה: ד"ה אלא, תוספ' ב"ב פ"ב ה"ב, ר"ה ג' ע"ב ד"ה ואידי

כה
ו) תוד' ב"ב מה: ד"ה אלא, תוספ' ב"ב פ"ב ה"ב

כו
ז) תוד' ב"ב מה: ד"ה אלא, תוספ' ב"ב פ"ב ה"ב

כז
ח) תוד' ב"ב מה: ד"ה אלא, תוספ' ב"ב פ"ב ה"ב, ב"ב ד' ע"ב ד"ה ואידי

כח
ט) תוד' ב"ב מה: ד"ה אלא, תוספ' ב"ב פ"ב ה"ב

מח
י) תוד' ב"ב מה: ד"ה אלא, תוספ' ב"ב פ"ב ה"ב

ואידי הניין למד מכ"ג דר' דמנא רב קמיה ב"ק מסיק ולשיל נהי דפריך נהא התנין לומי ב"ק מסיק מיוחד ניין דמיין הן ב"ק מצ קמיה דר' דמנא:

ילבש לימות המשיח. ותימה דיוה"כ מסוגיא דלקמן מי מיכא דמשמע דלא מקריבין קטורת נפנר שני חגמים (דף י"ח:) דמיכא נהו (שחות כ"ח) לענין ולהפלות ס"ב מסקים ליפסלו ואין עניות בהקים שמיות וכך ס' דנכל מנה ישנו בגדים מיוחדים קל ומהטע נן ובפ"ב דחגמים (שם:) תניא המוסקין בסיים וה"ה הטוש בגדים, ר"י דתילמיך לחמעיטן ואמעיט מסקים בסיים:

כהן גדול הנוה מיכא. הקשה ר"י מדקתמר בשחת הנוה מיכא הכלל דיין דאין לחוש לחיות כהן גדול מדלוכיחת ולא נצטו ביום הנפר הנוה ומיהא ס"ב ואי תימיך למחוסי משחת דכהן הדיוט הנוה העלין בקום וכו' מישוב לי מדילפינן בקרא בפרק שני דחגמים (דף י"ח.) דכהן גדול פוסם בגדי כהן הדיוט ושנר שנחרנו בכול' הנוה המוסר בגדים ולימא לחיות הא מקתמר דלא חזי לחיות כהן גדול הנוה מיכא היינו לחמר מיחת הרחמן הא הדיוט דכי יוסי דחם את הלמן בני חיי לשנחרנו וי"ל דכהן גדול המוחנה נפה ומחלק נפה ונידוסלתי דיים ליה מקרא ומחנחת מקדנר הלי נחלך ונלחמי הכהנים כלחתר נפ' הנף של יחנחנו (דף ס"ח.) דיעלי הלכה למקנים ליהוסם בן נחלה נביחני דנרני ולחר נחוסנת [ס"ח] ונידוסלתי ניינו בן הלה הניינודי סלינם בכול כהן גדול ומיהם המחנו והלחי, מיהם לחר לחוני החלך בר ומניד מקדנין הנוה בכל מי חנמלי לו הכל כהן גדול לחר לי החלך לא דיין מניהם נפה לחת לנפי מי לחתר ומיה הטול' וכו' עד

ודע מסוסף יש הנסוחות:

הלכה

כיצד הש"ס

עבודתו מחנכתו מי לא תניא * כל הכלים שעשה משה [ב] מישיחתן מקדישתן מכאן ואילך עבודתן מחנכתן רבא נמי עבודתו מחנכתו כי אתא רב דימי אמר אבנטו של כהן הדיוט רבי ורבי אלישר בר' שמעון חד אמר של כלאים וחד אמר של בהן הסתים דר' הוא דאמר של כלאים דתניא אין בין כהן גדול לכהן הדיוט אלא אבנט דברי רבי רבי אלישר בר' שמעון אומר אף לא אבנט אימת א' ניסא בשאר ימות השנה טובא איכא כהן גדול משמש בשמונה והדיוט בארבעה אלא לאו ביום הכיפורים אמרי לא לעולם בשאר ימות השנה ובהנך דשרן בי אתא רבין אמר אבנטו של כהן גדול ביום הכיפורים דברי הכל של בהן בשאר ימות השנה דברי הכל של כלאים לא נחלקו אלא באבנטו של כהן הדיוט בין בשאר ימות השנה בין ביום הכפורים שר' אומר [ג] של כלאים ורבי אלישר בר' שמעון אומר של בהן אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נמי תנינא * על בשרו מיה תלמוד לומר ילבש להביא מצנפת ואבנט לדברית הדשן דברי ר' יהודה רבי דוסא אומר להביא בגדי כהן גדול ביום הכיפורים שהן כשרין לכהן הדיוט רבי אומר שתי תשובות בדבר הוא דאבנטו של כ"ג ביום הכיפורים לא זה הוא אבנטו של כהן הדיוט ועוד בגדים שנשתנשת בהן קדושה הכורה תשמש בהן קדוש קלה אלא מיה תלמוד לומר ילבש להשחתן את [ד] ואוזרו ר' דוסא לטעמיה דתניא * ורביהם שם מלמד שטעינין בגיזרה ר' דוסא אומר [ה] שלא ישתמש בהן יו"ט אחר ת"ר אירע בו פסול וקיימו אחר תחתיו ראשון חוזר לעבודתו שני כל מצורת כרונה גדולה עליו דברי ר' מאיר ר' יוסי אומר ראשון חוזר לעבודתו שני אינו ראוי לא לכ"ג ולא לכהן הדיוט אמר רבי יוסי מעשה בוסף בן אלם בציפורי שאירע בו פסול בכהן גדול וביטרו תחתיו ואמרו הכמי ראשון חוזר לעבודתו שני אינו ראוי לא לכהן גדול ולא לכהן הדיוט כהן גדול משום איבה כהן הדיוט משום * טעלין בקודש ולא מיירדין אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן

הלכה

שנחרנו החנכתו: שנחרנו ר' הם שנחה סחיה נפניה לנה נכהן גדול חה שנחרנו החנכתו לכהנים נדולה: הנימתן הקימתן. כדמיתי (נחנכר ז') וימנחם דקדק לומם הנלן ולימך לה מנמנר כלים מדנים מעשים נם כלחתרון נחנכת מנישת (דף פ"ו.) לומם נחנכתה: הכי נרסינן כי מחת

מחוסין יף ע"ב מנחות יף ע"ב.

ר' ולכי מלישה בר' מחשון כך' ולה נרסינן ניום הכפורים דהא נכהן הדיוט לין מילוק ניו"ט: ליחת לימיא נמחר יחנת הנמה. מכהן נדול הנוה נכל כלחים ותקדי' דמנן בחלוקין נהנגניהן הכל הדיוט דנין מוחא מיכא: אלא לאו ניו"ט. הקל נהן נדול דנין ולמחוסיגין הכל הדיוט דכלאי והוה לין לדיוט הכל יחנת הנמה. לעולם נמחר יחנת הנמה. דמכהן נדול נכל כלחים ותמוחי דכל הדיוט דנין ודקלחרת מוחא מיכא: נהנך דמיין. לחיהן נגדים מכחים מלין מהם הייינו מחנם ותכנכיים ותנגם ותכנכו לין ניימים אלא לחנגנו: כי מחת דנין טו'. לין דנין נרכ דיוני ליכא הידי אלא דכך דיוני לא ניים כי היימיכו דמחר נל נלן ודנין ניום נהדיא דמכהן דני לחוד נל כלחים: קא לין מהי תניגא. דנכי הוה מלא נחלקו נל כלחים: נגי נסרו. נגי מחוש' הסכן כחיב ויקק ר') ולנם הכהן חדו נד והנכנסי נד יגנם נל נסרו ונוחר והוה ליה ליהיכא והנכנסי נד של נסרו כחיב ניהקים דקדק ולנם: ותה ת"ל יגנם להשיל הנגנם ותכנכו. הנוה דלא כחיב מלא נחדו נד ונהנכנסיים כחיב יגנם לנלחך קהיל עגור' נחוך ונריכל לרנשה נלים: רבי דוסא לחוד להניל. לרנשה נגדי כהן נלבני ניו"הכפורי' נכמני נהיהיה כל יחית הנמה מלא נחתר והניחם שם ניהו כשעין נגיחה מלא מלא יכוחם כהן ליום הכפורים לחמר: מנגנו של כהן נחוך ביום הכפורים לא זהו לנגנו הכשר להדיוט. מהרי הוה של נהן והכהן הדיוט כל הימים דכלאים: לחן המחקרן. מלמ הפסוקים כמיים לשנחרה ולהי מסחתי להשיל מפקים דוקא הנוה בגדים מנגל שקדשים נרנר לא יחנו נהן הוה ואין נדלה נעיני דנכלחת נבי הולחן קדש לחהרן לקרן (דף כ"ג:) הכי מהכי מהכנדים מחנגי ומחנלכים נהן לנגל הדחוה הדשן מהיו מלא מלא הנמה ניום כדלמרי' נהכי ת"ל (דף ז'.) ולהן שם ניעלך בגדים: הכי נרסינן ומחוה דני דוסא לשמיים דשבת והנשם שם: כל הנוה כהונה גדולה עלין. לא פרש ולא פרש המפ ולהי הנמה לקרונים ומחבר על המלונה, והנשם נשמועה בגדים: לימי דלהי וכו'. כלומר לימי הנוה נוקדש לא נכהונה נכהן גדול ולא נמחנעה נכהן הדיוט: שלש שנר ועגד. נשמועה בגדים כהן גדול שעבודתו כפיים דהא כ"ג הוא שלא לחמרו דנגן לא ניסחוש הנוה ניום לגל נמחנעה ולהי כשלמה דהנוה לים מכר בגדים.

הגרות הלבוש.

עבודתו מחנכתו. מנחות דף כ"ג [ע"ל כ"ח ע"ב תוס' ד"ה אחת].
שהן כשרין לכהן הדיוט. כיום ד"ה [כ"ג תוס' ד"ה הכל].
לרבות את המשקין. זבחים דף י"ח [ע"ג תוס' ד"ה משקים].
כהן גדול משום. מיל דף כ"ג [כ"ג תוס' ד"ה מהנה]. א"ה עיין בס"ת מיכה ד"ה תב"ת נוסף ס' קס"ח תב"ת נוסף יומקל סי' י"ג.

פסקי תוספות.

בד"ת ילבש. נמי ניכה שהין כשרין כשמשמש וקחשין כשלין:
— כהן גדול. כהן גדול מחוסה נפה ומפולם נפה ומלוי נפלך ולחיר הכפורים:

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

הלכה

ⁿ) הלכה כרבי יוסי ומודה רבי יוסי שאם עבר ועבר עבודתו ⁵) כשרה אמר רב יהודה אמר רב הלכה כר' יוסי ומודה ר' יוסי ⁶) שאם מת ראשון שחוזר לעבודתו פשיטא מהו דתימא הויא ליה צרה מתים קמ"ל: רבי יהודה אומר אף אשה אחרת מתקינין לו: ורבנן נמי הא חיישי לטומאה אמרי לך רבנן טומאה שכיחא *מיתה לא שכיחא: אמרו לו א"כ אין לדבר סוף: שפיר קא אמרי ליה לרבי יהודה ורבי יהודה אמר לך למיתה דחדא חיישינן למית' דתרתי לא חיישינן ורבנן אי איכא למיחש אפילו למיתה דתרתין חיישינן ורבנן נימרו איתנו לנפשיהו אמרי לך רבנן כ"ג זריז הוא אי זריז הוא למה מתקינין כהן אחר כיון דעברינן ליה צרה כל שכן דמזדרז ומי מצי ליה בתקנתא ביתו אמר רחמנא והך לאו ביתו היא דמקדש לה והא במה דלא כניס לה לאו ביתו הוא דכניס לה א"כ הוה ליה שני בתים ורחמנא אמר "וכפר בעדו ובעד ביתו ⁷) ולא בעד שני בתים ⁸) דהדר מגריש לה אי מגריש לה הדרא קושין לחכתא לא צריכ' דמגריש לה על תנאי דאמר לה הרי זה גיטך על מנת [שתמותי] ודילמא לא מייתא והוה ליה שני בתים אלא דאמר לה הרי זה גיטך על מנת] שלא תמותי אי לא מיתה מגרשה לה ואי מיתה הא קיימא הך ודילמא היא לא מיתה והוה ליה גיטא דהאי גיטא ומייתא חברתה וקם ליה בלא בית אלא דאמר לה על מנת שתמות [אחת מכם] מיתה הא קיימא הך מיתה הך הא קיימא הא ודילמא לא מייתא ולא חדא מינייהו והוה ליה שני בתים ועוד כי האי גונא מי הוי גיטא והאמר רבא * ⁹) הרי זה גיטך על מנת שלא תשתי יין כל ימי חיי והיכי אין זה כריתות כל ימי חיי פלוני הרי זה כריתות אלא דאמר לה הרי זה גיטך על מנת שלא תמות חברתך אי לא מתה חברתה מגרשא ואי מיתה הא הא קיימא הא ודילמא מיתה חברתה בפלגא דעבודה ואיגלי מילתא למפרע

הגהות הלבוש.

פסקי תוספות.

עין משפט נר מצוה

נב

נג

נד

נה

נו

רש"י: [illegible]

למפרע דגיטא דהא לאו גיטא הוא ועבד ליה עבודה בשני בתים אלא דאמר לה הרי זה גיטך על מנת שתמות חברתיך ודילמא מייתא חברתה והוה לה גיטא דהא גיטא וקם ליה בלא בית אא דמגרש להו לתרוייהו לחדא אמר לה הרי זה גיטך על מנת שלא תמות חברתיך ולחדא אמר לה הרי זה גיטך על מנת שלא תכנסי לבית הכנסת ודילמא לא מיית' חברתה ולא עיילא היא לבית הכנסת והוה ליה גיטא דתרוייהו גיטא וקם ליה בלא בית אלא לחדא אמר לה הרי זה גיטך על מנת שלא תמות חברתיך ולחדא אמר לה הרי זה גיטך על מנת שאכנס אני לבית הכנסת דאי מייתא הא קיימא הא ואי מייתא הא קיימא הא מאי איכא למימר דילמא מייתא חברתה בפלגא דעבודה ועבד ליה עבודה למפרע בשני בתים אי הוי ליה דקא בעיא למימת קדים איהו ועייל לבית הכנסת ומשוי לגיטא דהא גיטא למפרע מתקיף לה רב אשי ואיתימא רב עירא אלא מעתה שתי יבמות הבאות מבית אחד לא יתיבמו "יבמתו יבמתו ט) ריבה מתקיף לה רבינא ואיתימא רב שרביה אלא מעתה ארוסה לא תתיבם התוצה * י) לרבות את הארוסה תנו רבנן * כ) כהן גדול מקריב אונן ל) ואינו אוכל מ) רבי יהודה אומר כל היום מאי כל היום אמר רבא לא נצרכא אלא להביאו מתוך ביתו אמר ליה אביי השתא לרבי יהודה אפוקי מפקינן ליה דתניא היה עומד ומקריב על גבי המזבח ושמע שמתה לו מת מניח עבודתו ויוצא דברי ר' יהודה ר' יוסי אומר נ) יגמור ואת אמרת מייתינן ליה מתוך ביתו אלא אמר רבא מאי כל היום לומר

תוספות:

אלא לתרוייהו אמר להו על מנת שאכנס לבית הכנסת. [illegible]

ולחדא אמר לה על מנת שלא תכנסי כו'. [illegible]

ולחדא אמר לה הרי זה גיטך על מנת שלא תיכנסי לבה"כ. [illegible]

ודילמא לא מתה חברתה ולא עיילא לבית הכנסת. [illegible]

היה עומד ומקריב ושמע שמתה לו מת וכו'. [illegible]

שאינו

הגהות הלבוש.

מקריב אונן. יומא דף כ"ב [ע"ב בפי' ד"ה ומקריב].

פסקי תוספות.

בד"ה ולהדא. [illegible]

היה. כהן [גדול] אונן [illegible]

שאינו [illegible]

למזה [illegible]

מאי [illegible]

אלא [illegible]

לומר שאינו עובד כל היום גזרה שמא יאכל
א"ל רב אדא בר אהבה לרבא ומי גזר רבי
יהודה שמא יאכל והתנן ר' יהודה אומר אף
אשה אחרת מתקינין לו שמא תמות אשתו
ואי מייתא אשתו עביד עבודה ולא גזר רבי
יהודה שמא יאכל אמר ליה הכי השתא התם
כיון דיום הכפורים הוא דכולי עלמא לא קא
אכלי הוא נמי לא אתי למיכל הכא דכולי
עלמא אכלי הוא נמי אתי למיכל וכי האי גוונא
מי הוי לא עליה אנינות והא מירשא נדרי
דאנינות לא חייל עליה אטרודי מילא מיטריד:
מתני׳: כל שבעת הימים הוא זורק את הדם
ומקטיר את הקטורת ומטיב את הנרות
ומקריב את הראש ואת הרגל ושאר כל
הימים אם רצה להקריב מקריב שכהן גדול
מקריב חלק בראש ונוטל חלק בראש: **גמ׳:**
מאן תנא אמר רב חסדא דלא כר' עקיבא
דאי ר"ע הא אמר טהור שנפלה עליו הזאה
מטמאתו היכי עביד עבודה דתניא והזה
הטהור על הטמא על הטמא טהור ועל
הטהור טמא דברי ר' עקיבא וחכמים אומרים
אין הדברים הללו אמורין אלא בדברים המקבלין
טומאה מאי היא כדתנן נתכוון להזות על
הבהמה והזה על האדם אם יש באזוב ישנה
נתכוון להזות על האדם והזה על הבהמה אם
יש באזוב לא ישנה מ"ט דר' עקיבא נכתוב
רחמנא והזה הטהור עליו מאי על הטמא
שמע מינה על הטמא טהור ועל הטהור טמא
ורבנן האי לדברים המקבלין טומאה הוא
דאתא אבל הכא קל וחומר הוא אם על הטמא
טהור על הטהור לא כל שכן ור' עקיבא היינו
דקאמר שלמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה
ממני ורבנן הוא למזה ולמזין עליו טהור
ונוגע בהן טמא ומזה טהור והכתיב ומזה
מי הנדה יכבס בגדיו מאי מזה נוגע והכתיב
מזה והא כתיב נוגע ועוד מזה בעי כיבוס
בגדים נוגע לא בעי כבוס בגדים אלא מאי מזה
נושא ונכתוב רחמנא נושא מ"ט כתוב מזה
הא קמ"ל דבעינן שיעור הזאה הניחא למאן
דאמר הזאה צריכה שיעור אלא למאן דאמר
הזאה אין צריכה שיעור מאי איכא למימר
אפילו למ"ד הזאה אין צריכה שיעור הני מילי
אגבא דגברא אבל במנא צריכה שיעור דתנן
כמה יהא בהזייתא כדי הזאה כדי שיטבול

ראשי [illegible]

[illegible]

ורמינהי [illegible]

הגהות הלבוש.

מקריב חלק בראש. [illegible]

נתכוון להזות על האדם. [illegible]

במנא צריכה שיעור. [illegible]

סג סד סה

ראשי נבעלין ויוה אביי אמר אפי׳ תימא ר״ע
דעביד עבודה כוליה יומא ולפניא מדו עליה
ומבל ועביד הערב השמש: ומקטיר את
הקטרת ומטיב את הנרות: אלמא קטרת
ברישא והדר נרות ורמינהי *מי שזכה בדישון
מזבח הפנימי ומי שזכה במנורה ומי שזכה
בקטרת אמר רב הונא מאן תנא תמיד רבי
שמעון איש המצפה הוא והא איפכא שמעינן
ליה דתנן *בא לו לקרן מזרחית צפונית (א) נותן
מזרחית צפונית מערבית דרומית נותן מערבה
דרומה ותני עלה ר׳ שמעון איש המצפה
משנה בתמיד מזרחית צפונית נותן מזרחה
צפונה מערבית דרומית נותן מערבה ואח״כ
נותן דרומה אלא א״ר יוחנן מאן תנא סדר
יומא ר׳ שמעון איש המצפה הוא ורמי סדר
יומא אסדר יומא דתנן * (ב) פיס השני מי
שוחט מי זורק מי מדשן מזבח הפנימי ומי
מדשן את המנורה ומי מעלה אברים לכבש
פיס השלישי חדשים לקטרת באו והפיסו
אמר אביי ל״ק כאן בהטבת שתי נרות כאן
בהטבת חמש נרות למימר דבקטור מפסיק
להו והא *אביי מסדר מערכה משמיה דגמר
ברם התמיד מפסיק להו אמרי לא קשיא
ההיא לאבא שאול הא לרבנן דתניא לא
ייטיב את הנרות ואח״כ יקטיר אלא (ג) יקטיר
ואח״כ ייטיב אבא שאול אומר מטיב ואחר
כך מקטיר מאי טעמא דאבא שאול
דכתיב *בבקר בבקר בהטיבו את הנרות
והדר יקטירנה ורבנן מאי קאמר רחמנא
בעידן

הגהות הלבוש. (יומא)

כאן תנא תמיד. עיין דף ס״ט [כ״מ תוס׳ ד״ה מאן].
ואי לאבא שאול. יומא דף ל״ד [כ״מ תוס׳ ד״ה לבעלם].

בעידן הטבה הוא מקטיר קטרת דאי לא
תימא הכי בין הערבים דכתיב °ובהעלות
אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה הכי
נמי דברישא מדליק נרות והדר מקטיר
בין הערבים וכי תימא הכי נמי
והתניא °מערב עד בקר תן לה מדתה
שתהא דולקת והולכת כל הלילה מערב ועד
בקר דבר אחר מערב עד בקר אין לך עבודה
שכשרה מערב עד בקר אלא זו בלבד אלא
מאי קאמר רחמנא בעידן הדלקה הוא
מקטיר קטרת הכא נמי בעידן הטבה הוא
מקטיר קטרת ואבא שאול אמר לך שאני
התם דכתיב אותו רב פפא אמר לא קשיא
הא רבנן הא אבא שאול בכאי אוקימתא
למתניתין דהכא כרבנן פליס כאבא שאול
איכא סיפא הביאו לו את התמיד קרצו
ומרק אחר שחיטה על ידו נכנס להקטיר את
הקטרת ולהטיב את הנרות אתאן לרבנן
רישא וסיפא רבנן ומציעתא אבא שאול אמר
לך רב פפא אין רישא וסיפא רבנן ומציעתא
אבא שאול בשלמא אביי לא אמר כרב פפא
רישא וסיפא רבנן ומציעתא אבא שאול לא
מוקים לה אלא רב פפא מאי טעמא לא אמר
כאביי אמר לך תנא ברישא הטבת שתי
נרות והדר הטבת חמש נרות ואביי אמר לך
אורי בעלמא הוא דקא מורי וסדרא הא הדר
תני לה נפצא בא לו לקרן מזרחית צפונית
נותן מזרחית צפונית מערבית דרומית נותן
מערבית דרומית ותני עלה ר"ש איש המצפה
משנה בתמיד בא לו לקרן מזרחית צפונית
נותן מזרחית צפונית מערבית דרומית נותן
מערבית ואח"כ נותן דרומי מ"ט דר"ש איש
המצפה אמר רבי יוחנן משום חד דבי רבי
ינאי אמר קרא °ושעיר עזים אחד לחטאת
לה' על עולת התמיד יעשה ונסכו עולה היא
ואמר רחמנא עביד בה מעשה חטאת הא כיצד נותן אחת שהיא שתים במעשה
עולה שתים שהן שתים במעשה חטאת וליתן שתים שהן ארבע במעשה עולה
וארבע שהן ארבע במעשה חטאת לא מצינו דמים שמכפרין וחוזרין ומכפרין
וכי מצינו דמים שחציין חטאת וחציין עולה אלא ע"כ הקישן הכתוב הכא נמי
בעל כרחך הקיש הכתוב התם פיסוק מתנות בעלמא הוא וניתיב אחת שהיא
שתים למטה במעשה עולה שתים שהן שתים למעלה במעשה חטאת לא
מצינו דמים שחציין למעלה וחציין למטה ולא והתנן *) הזה ממנו אחת
למעלה ושבע למטה ‏) כמצליף מאי כמצליף מחוי רב יהודה כמנגדנא ולא
והתנן °הזה ממנו על טהרו של מזבח שבע פעמים מאי לאו אפלגיה דמזבח
כדאמרי °אינשי טהר טיהרא הוא פלגא דיומא אמר רבה בר שילא לא
אגופיה •

הגהות הלבוש.

בעידן הטבה הוא. יומא דף כ"ג [פ"ח דפ"ו ר"פ ...]
לא מצינו דמים. יומא דף ס [פ"ב תוס' ד"ה ...]

ואחת נמצא בית הטוחר. פר"מ דשמו בית הטוחר הוי לומר והלא שם לעזרה התנא מפנים לחניות הן ההדיוט שמים הוי שם יכנה החמר יציאו הן המנ"ל ולמ"ד הילוי השרפה לקיום השם לקחו נמ"ד מקום מלמטן היו לריכות לקיום השם שם יכנה החמי ניתי החוטר יקחו הן המערכה העמיה לכך וכשחוזר שמוש נמ"ן דמנחת (לק כ'.)

אניפיה דמזבח דכתיב ◦וכעצם השמים לטוהר מאי שנא דיהב עולה בריש והדר יהיב דחמאת ניתיב בריש דחמאת והדר ניתיב דעולה כיון דעולה היא היא קדמא בריש ומאי שנא דיהב מיזרחית צפונית ומיערבית דרומית ניתיב דרומית מזרחית והדר צפונית מערבית אמרי ◦) עולה טעון יסוד וקרן דרומית מזרחית לא הוה ליה יסוד מאי שנא דיהב בריש מזרחית צפונית והדר מערבית דרומי' ניתיב בריש מערבית דרומית והדר מזרחית צפונית כיון דאמר מר ◦כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין למזרח בריש בהדיא פנע ומיבאי דבשולה הוא דקאמר רחמנ עביד בה מישרת חמארת ודילמא בחמארת הוא דקאמר ורחמנא עביד בה׳ מישרה עולה לא ס"ד דכתיב ◦על עולת התמיד יעשה ונסכו מאי קאמר רחמנא מיד׳ דחמארת שדי אשולה תנן התם *אמר להם הממונה צאו והביאו טלוך מלשכת בית הטלאים והלא לשכת הטלאים היתה במקצוע צפונית מערבית וארבע לשכו הוי שם אחת לשכת הטלאים ואחת לשכת התותבות ואחת לשכת בית הדיווק ואחת לשכת שקשין בה לחם הפנים ורמיניהי *) ארבע לשכות הוי לבית הטוקר בקטנות התחתות לטרקלין שתים בקדש ושתים בהול וראשי פספסין מבדיל בין קודש לחול ומה היו משמשות מערבית דרומית היא היתה לשכת טלי קרבן דרומית

ניתיב דרומית מזרחית. דהוי חמטי דכשלנה נמנם נמ"ד לקרן דרומית מזרחית חמלה ולא הוה חוי לממיי כיון דשולה נמחמת נמנמן וקיבול דמם נמנמן יהיב מזרחית נפונית דמנם ניתיב מהיב מהיך לו יהיב הלקרן מזרחית דרומית מהיב דמחיב' כיון דכל פינות דרך יהיו נמנמן מי קלי נמנמן ומבוי לחמנה ומקרן דרך יהיו פנע נקרן דרומית מזרחית ניתיב ושוד הלחת מהיב לו דקרן דרומית מזרחית לא הי' לו יהיב:

ניתיב ניתיב השרניים דרומית. דכיון דנעשיל מעשה מטלח נהי דלא מצי לניחב דרומית מזרחית כמטלח מהיב דשול' משום יהיב ה"מ ניתיב ניתיב השרניים דרומית מהיב קדן המכוסה נמנם מהי' נדרום מהי' שול' לו נחת מחנות דמטלח וקיבוה לו משי מזרחית נפונית ומבוי כיון דאמר הר פינות כו' ואע"נ דלא מהיב על יהך החנת נמנם ניתיב דרך יהיו לקרן השרניים דרומית מזרחית קדן מזרחית נפונית ס"ל לרבי מהנן מים המנמה כהלן דאמר דכל מבי השער' עד שמחנה הויל נפון והי' מיהם להלן דן החנת כנגד המחנה ובי הקף תר דרך יהיו פנע ניתיב. מקרן מזרחית נפונית מהיב קדומה לקרן מזרחית דרומית מהיב קדן מנחמן נם מהיב' מחנת מטלח מבי הלקדן השרניים דרומית ומיטב מבי דמקם דרך יהיו לחנת:

דרומית

סט

ת) יומא ב' ב' תוס' ד"ה מזרח הקדמון ר"ה

ע

ב) יומא ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה

ג) יומא ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה

ד) מדות פ"ג מ"ד

ה) [יומא ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה] ב"ב ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה

ו) [יומא ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה] ב"ב ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה

ז) [יומא ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה] ב"ב ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה

ח) [יומא ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה] ב"ב ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה

ט) [יומא ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה] ב"ב ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה

י) [יומא ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה] ב"ב ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה

כ) [יומא ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה] ב"ב ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה

ל) [יומא ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה] ב"ב ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה

מ) [יומא ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה] ב"ב ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה

נ) [יומא ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה] ב"ב ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה

ס) [יומא ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה] ב"ב ב' ב' תוס' ד"ה מזרח ר"ה

דרומית מזרחית היא היתה לפנים לחם הפנים. לקמן משפט
(דף יח:) פריך הלעיל מתחי' דתמיד הוצפת הסיד ער ביצה
היתה נקרן מזרחית נפונית דקא סגיא הלבנת פלחים שהיתה נקרן
השרויה נפונית עד לפנים לחם הפנים ד' לפנים לחם הפנים דרך
ימין מיוחלת לפנים לחם הפנים
ונפונית היתה ומפני לם וקטיר
לן ליכתוב ניהי דלעיל קאתר הפלח עא
פתי לפנים הוו לפנים התחתונה
וליפנים בית הטוקר וקאי קאתר
שהיה בנה בית המוקדש וכו' ועלתה עב
יהודין לבית המוקדש ר' מיהא קאי
לפנים ומיהו פלים מהמקדש פנים עג
ומלחם דברים:

הא לימא מלוג דאתחת. הא עד
הלא המני מהיכל היה לו עה
לתקומה לשום שפתו מהיה
נעוכה תני להם דקים ליה שלא היה עו
כך ותלת ל' מהים לו תי' לעמוד המערכי'
ויתו כן ומי מיהו מיה קעני' דאתחת עז
דיהיתה מחתן נעוים:

הא הני ר' יהודה דאתר מזבח עח
החיצון וכו'. ולימני ליה
פיחתה נעוכתו של המזבח השיעור עט
נפנוי ויוכיחך ור"ג הוא הני פ
לאיתר ד"ם היה דאתר צפרן פ
לחיבו הקיטן (דף כ"ג.) כולה פא
חזקה נעמן קלי דחזקה וכבשם פב
הכפן נפני הפתח דלפ"ם פג
מהבשם יוהי ומשפע לגד הדוחס
המזבח

דרומית מזרחית היא לשכת שהיו שמין בה לחם הפנים *מזרחית צפונית בה נגזו בית חשמונאי אבני מזבח ששקצום מלכי יון צפונית מערבית בה יורדין לבית הטבילה אמר רב חונא כאן תנא מדות ר"א בן יעקב היא דתנן *) עזרת נשים היתה אורך מאה ושלשי' וחמש על רוחב מאה ושלשים וחמש [2]וארבע לשבות היו בה מקצועותיה וכיה היו משמשו דרומית מזרחית היא היתה לשכת הגזרים ששם גוזרים מבשלי את שלמיהן ומגלחין שערן ומשלחין תחת הדוד מזרחית צפונית היא היתה לשכת דיר העצים ששם כהנים בעלי מומין שומרין ומתולעין בעצים שכל עץ שיש בו תולעת פסול לגבי מזבח צפונית מערבית היא היתה לשכת הבציר מערבית דרומית אמר ר"א בן יעקב שכחתי מה היתה משמשת אבא שאול אומר בה היו נותנין יין ושכן והיא היתה נקראת לשכת בית שמניא ה"ג מסתברא דר"א בן יעקב היא דתנן *כל הכתלים שהיו שם היו גבוהין [3]חוץ מכותל מיזרחי שהכהן השורף את הפרה עומד בהר המשחה וכיון ורואה כנגד פתחו של היכל בשש השאת הדם ותנן *[4]כל הפתחים שהיו שם גובהן עשרים אמה ורוחבן עשר אמות ותנן [5]לפנים מכנן שרוצ ותנן [1]לפנים מכנו רוחל עשר אמות [1] ושתים עשרה מעלות היו שם רום מעלה חצי אמה ושלחה חצי אמה [6]ס"ו מעלות שלות מהשכה היורדות מעזרת ישראל לעזרת נשים רום מעלה חצי אמה ושלחה חצי אמה ותנן *[6]בין האולם ולמזבח כ"ב אמה [1]ושתים עשרה מעלות היו שם רום מעלה חצי אמה ושלחה חצי אמה ותנן ר"א בן יעקב [2] מעלה היתה שם וגבוה אמה ורוכן נתון עליה ובו שלש מעלות של חצי חצי אמה אי אמהת בשלמא ר"א בן יעקב היא היינו דאיכסי ליה פיתחא אלא א' אמרת רבנן הא איכא פלגא דאמתא דמתחזי ליה פיתחא בנוחה אלא לאו שמע מינה רבי אלעזר בן יעקב היא רב אדא בר אהבה אמר הא מני רבי יהודה היא דתניא *רבי יהודה אומר המזבח כמוצע ושכב באמצע שירה ושלשים ושתים אמות היו לו עשר

עין משפט
נר מצוה
עא
עב
עג
עד
עה
עו
עז
עח
עט

הגהות הלבוש.
מעלה היתה שם. סוכה דף כ"ו [ע"פ תוס' ד"ה שלשים].
הא מני ר' היא. יומא דף ל' [ע"פ תוס' ד"ה ר"ח].

עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

עשר אמות כנגד פתחו של היכל י"א אמה לצפון וי"א אמה לדרום נמצא מזבח מכוון כנגד היכל וכותליו ואי סלקא דעתך כדברי ר' יהודה היא מזבח באמצע עזרה כי משכחת לה והתנן *כל העזרה היתה אורך מאה ושמונים ושבע על רוחב מאה ושלשים וחמש (ו) מן המזרח למערב מאה ושמוני' ושבע מקום דריסת רגלי ישראל י"א אמה מקום דריסת רגלי הכהנים י"א אמה מזבח שלשים ושתים בין האולם ולמזבח עשרים ושתים וההיכל ק' אמה וי"א אמה אחורי בית הכפורת (ז) מן הדרום לצפון מאה ושלשים וחמש *הכבש והמזבח ששים ושתים מן המזבח ולטבעות ח' אמות מקום הטבעות עשרים וארבע מן הטבעות לשלחנות ארבע מן השלחנות לננסין ארבע בין הננסין לכותל עזרה ח' אמות והמותר בין הכבש ולכותל ומקום הננסין ואי סלקא דעתך כדברי ר' יהודה היא מזבח באמצע עזרה כי משכחת לה הא רובא דמזבח בדרום קאי אלא

בין

רובא

[illegible]

אלא לאו שמע מינה רבי אליעזר בן יעקב היא שמע מינה רב אדא בריה דרב יצחק אמר יהאי לשכה אקצוי מקציא ודאתי מצפון מתחזיא ליה בדרום ודאתי מדרום מתחזיא ליה בצפון ומסתברא דבמערבית דרומית דאי כמאי מדרכינן לחם הפני׳ אלחם הפנים ומשנינן אמר רב הונא בריה דרב יהושע מר קא חשיב דרך ימין ומר קא חשיב דרך שמאל

אי

[illegible]

ומר קא חשיב דרך שמאל [illegible]

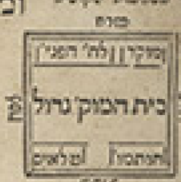

[illegible]

הגהות הלבוש.

מדרכינן לחם הפנים. [illegible]

עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

אי אמרת בשלמא במערבית דרומית הואי היינו דמהדרין לחם הפנים אלחם הפנים אלא אי אמרת צפונית מערבית הואי סוף סוף מאי תירוצא דלחם הפנים אלא לאו שמע מינה במערבית דרומית הוי שמע מינה והאמר מר *כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין למזרח הני מילי בעבודה אבל הכא תושבנא בעלמא הוא: שכהן גדול מקריב חלק בראש ונוטל חלק בראש: תנו רבנן כיצד מקריב חלק בראש אומר עולה *זו אני מקריב מנחה זו אני מקריב כיצד נוטל חלק בראש אומר חטאת זו אני אוכל אשם זה אני אוכל ונוטל חלה משתי חלות ארבע או חמש מעשה לחם הפנים ר' אומר לעולם חמש שנאמר *והיתה לאהרן ולבניו *מחצה לאהרן ומחצה לבניו הא גופה קשיא אמרת נוטל חלה אחת משתי חלות מני רבי היא דאמר פלגא שקיל איפא מציעתא ארבע או חמש מעשה לחם הפנים אתאן לרבנן דאמר לא שקיל פלגא איפא סיפא רבי אומר לעולם חמש רישא וסיפא רבי ומציעתא רבנן אמר אביי רישא ומציעתא רבנן ומודו רבנן בפרוסה דלאו אורח ארעא למיתבה לכהן גדול

ומאי

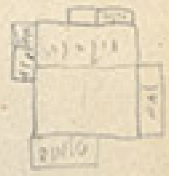

והא ...

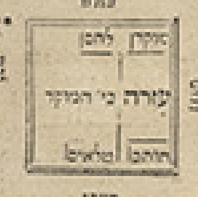

ומודו ...

עיילא

הערות הלבוש.

כיצד מקריב חלק.

[illegible]

ומאי ארבע או חמש לרבנן דאמרי נכנס נוטל שש ויוצא נוטל שש ושכר הנפת דלתות לא מישתיים עשרה בעי מיפלג בציר הדא מפלגא חמיש שקיל לר' יהודה דאמר נכנס נוטל שבע שתים בשכר הנפת דלתות ויוצא נוטל חמיש מעשר בעי מיפלג בציר הדא מפלגא ושקיל ארבע רבא אמר כולה ר' היא וסבר לה כרבי יהודה ואלא מאי ארבע הא חמש בעי למשקל לא קשיא הא דאיכא משמר המתעכב הא דליכא משמר המתעכב אי איכא משמר המתעכב משמנה בעי למפלג ושקיל ארבע אי ליכא משמר המתעכב מעשר בעי למפלג ושקיל חמיש אי הכי מאי ר' אומר לעולם חמש קשיא:

מתני': מסרו לו זקנים מזקני בית דין וקורין לפניו בסדר היום ואומרים לו אישי כהן גדול קרא אתה בפיך שמא שכחת או שמא לא למדת ערב יום כיפורים שחרית מעמידין אותו בשער מזרח ומעבירין לפניו פרים ואילים וכבשים כדי שיהא מכיר ורגיל בעבודה כל שבעת הימים לא היו מונעין ממנו מאכל ומשתה ערב יום הכפורים עם חשיכה לא היו מניחין אותו לאכול הרבה מפני שהמאכל מביא את השינה:

גמ': בשלמא שמא שכח להוי אלא שמא לא למד מי מוקמינן כי האי גונא והתניא והכהן הגדול מאחיו שיהא גדול מאחיו בכח בנוי בחכמה ובעושר אחרים אומרים מנין שאם אין לו שאחיו הכהנים מגדלין אותו ת"ל והכהן הגדול מאחיו גדלהו משל אחיו אמר רב יוסף לא קשיא כאן במקדש ראשון כאן במקדש שני דאמר ר' אסי תרקבא דדינרי עיילא ליה מרתא בת ביתוס לינאי מלכא על דאוקמיה ליהושע בן גמלא בכהני רברבי: ערב יוה"כ שחרית וכו': תנא אף השעירים ותנא דידן מאי טעמא לא תנא שעירים כיון דעל חטא קא אתו חלשא דעתיה אי הכי פר נמי על חטא הוא דאתי פר כיון דעליו ועל אחיו הכהנים הוא דאתי באחיו הכהנים אי איכא איניש דאית ביה מילתא מידע ידע ליה ומהדר ליה בתשובה בכולהו ישראל לא ידע אמר רבינא היינו דאמרי אינשי אי בר אתתיך דילא הוי בשוקא קמיה לא תהליך: כל שבעת הימים לא היו מונעין וכו': תנא רבי יהודה בן נקוסא אומר מאכילין אותו סלתות וביצים כדי למסמסו אמרו לו כל שכן שאתה מביאו לידי חימום תניא סומכוס אומר משום ר' מאיר אין מאכילין אותו לא אבשלום ואמרי לה לא אבל"י ויש אומרים אף לא יין לבן לא אבל"י לא אתרוג ולא ביצים ולא בשר שמן ולא יין ישן ויש אומרים אף לא יין לבן מפני שהיין לבן מביא את האדם לידי טומאה ת"ר זב תולין לו במאכל ובכל מיני מאכל אלשר בן פנחס אומר משום ר' יהודה בן בתירא אין מאכילין אותו לא חנב"י ולא נב"מ ולא כל דברים המביאין לידי טומאה לא חנב"י לא חלב ולא גבינה ולא ביצה ולא יין נב"מ מי גריסי של פול ובשר שמן ומריס ולא כל דברים המביאין לידי טומאה לאתויי מאי לאתויי הא דת"ר חמשה דברים מביאים את האדם לידי טומאה ואלו הן השום והשחלים

[illegible]

[illegible]

I 2

עין משפט נר מצוה

פט

צ

צא

צב

צג

צד

והאמר [illegible]

יחודי [illegible]

[illegible]

והשחלי' והחלגלוגות, והביצים והגרגיר *ויצא אחד אל השדה ללקט אורות תנא משמיה דר' מאיר זה גרגיר אמר רבי יוחנן למה נקרא שמו אורות שמאירות את העינים אמר רב הונא (הבוצינא) גרגיר אם יכול לאכלו אוכלו ואם לאו מעבירו על גבי עיניו אמר רב פפא בגרגירא מצרנאה אמר רב גידל אמר רב אכסנאי לא יאכל ביצים ולא יישן בטליתו של בעל הבית *רב כי מיקלע לדרשיש מכריז מאן הויא ליומא רב נחמן כי מיקלע לשכנציב מכריז מאן הויא ליומא והתניא *רבי אליעזר בן יעקב אומר לא ישא אדם אשה במדינה זו וילך וישא אשה במדינה אחרת שמא יזדווגו זה אצל זה ונמצא אח נושא אחותו (ואב נושא בתו) וממלא כל העולם כולו ממזרין ועל זה נאמר *ומלאה הארץ זמה אמרי רבנן קלא אית להו והאמר רבא *תבעוה להנשא ונתפייסה צריכה לישב שבעה נקיים רבנן אודועי הוו מודעי להו מקמי הכי ומשדרי שלוחי ואי בעי' אימא יחודי הוו מיחדי להו לפי *שאינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו: **מתני'** מסרוהו זקני בית דין לזקני כהונה והעלוהו לבית אבטינס והשביעוהו ונפטרו והלכו להם ואמרו לו אישי כהן גדול אנו שלוחי בית דין ואתה שלוחנו ושליח בית דין משביעין אנו עליך במי ששכן שמו בבית הזה שלא תשנה דבר מכל מה שאמרנו לך והוא פורש ובוכה והן פורשין ובוכין: אם היה חכם דורש ואם לאו תלמידי חכמים דורשים לפניו ואם רגיל לקרות קורא ואם לאו קורין לפניו ובמה קורין לפניו באיוב ובעזרא ובדברי הימים זכריה בן קבוטל אומר פעמים הרבה קריתי לפניו בדניאל: **גמ'** תנא

[illegible]

ששים

הגהות הלבוש.

והחלגלוגות. ר"ס דף כ"ד [ע"ב תוס' ד"ה חלגלוגות].

פסקי תוספות.

בד"ה והאמר. [illegible]

— יחודי. [illegible]

כיסו השו"ם חגא ללמדו חביבה. תוליכין ליתו לעניין לענייני מסם הקטורת מנוי: למס' פרהדרין. ליען מם: לישבת מענייני. ללמוד הביבה: של גנה. היה בית המנולה מי חשיון היו נתין נסם גדושה: הביבה. בענין חנים חעלות הנלגלות ובוכנות בתקף כוחך כתין עץ נגעל של נת: לנג בית חסרוה. לעלות לה דרך החביבה: למפח המנולה. על מם כוד שהיו מם שלין נולה: למחרי מיחין. ללמפח הגולה וללמפח המחין: חנ מלמחן חנר ב"ח חום. קידוי חמד למלמחן: מפר חולק' שמך הקדנן. לה ידשתי למם נקר' מחם כן: מפר חהים מנו חנכיחין נלוחים של הים של ניסוך נחנ כך הפרים נמקליס (דף ס'): ושמר' קידמין. ידוי ומנלי הן הכיוד: נו ניים. ביו"ם ולקדן (דף נ"ב.) ילף לחו מקראי ומנן בקדם כיחנדרס: של נג בית כרוה. מהיח' נחרי' בחך מרוח הקדמת: חון חנ. מנלה למחנם מלינה נחם נמנינ יו"ם חב מחך כל יחות המ' מניו נמ"נ (דף נ"): לין לרוס נכנס נשנר' מהור עד מינטל מנל מנילות הנלוח ומחת יו"ם נמינן חקום קוים דמני כיוב נחו ומחן לח נמחר לרוס נחקים קוים (דקדק ס"ו): ומנד למפחי הילם. מנוח ק"ב ב: פלוגח למ' יו בדרוס: ומחחנרל למפח פרהדרין. מחוח יכן מם בדרוס היח מנל בית המנולה חול: חחי מעשה חקדים קלי כו'. כפסוח מנכים לנקר כל מנשה טיוד חמנחה: ומיכך הנלו ומוכל. הלם חיוה ע"ח ח"ם) על נג שנר חרוס מחי' נחרי' נחרי' בית המנולה חול ומעניין המקדש נלח מעין מיש' מלקחן (דף כ"ח.) וכל המיכך הנלו משון מנכל ליכנס נמנר' ומנל [נשל ג.] לנמן לנמכחו המנייה לנעוד חמנ' ומחי לנית חמקדש ומניר שנרה כולי' יוחה כיחנן (דף י"ד.) כל מנשה הימים הוה ימיך לח הים [נשל ג"ר.] וכו': לנחרי פניח חדו עליה. כיחמרי' ביים פיחקן: ומנל. של שנר חימים כר"ע דלמר (נשל שם) מהוי מנכל עליו הימה חיחמר: ומיים. חלך ומיכך נלמפח פרהדרין למר למל בית המנולה: דלי למפח למפח פרהדרין. מחוח יכן הוה נמנן ומחן' חנית המנינ' המנחר כל המנל הים: [קדמין יד ב"ח] מקדי קלי ומיכך הנלו. כיחך כל [קדמין יד ב"ח] המכיחין: ומנל נרוס. למנר הנים: וכנל ונחר חפיחה. הים

נגית למנימים למר מם ומנל נניח המקדש וכו': פלוגח לח. קושיח היח כלינחר וכי לח מיח לך להמרימו המרימין ליח ינדיעת דלי לחיקי הוח ולחנו יחל מנים לקבל עליו נומח המקדש נרוס הן הכמוך נחולה ולח יקבלנה מחחיל: ומיב לנו מדרי הן המכן לח פנחי' כולקחן נמלמחין: ג"ל. לקי' לרוס כנר הוח ניח לנו להמרימו כדי לנח חנים דעתו עליו להחנלות נכחר כהיחנה: דלי לח חיפת הבי. דלח נניחן למחרוחי לישנר מיב לנכניחי נדני הדדי: ליפת חיבחי. הוחכי הקמה לרוס מלינחר חיוחנת דהכ הנוח כו': הבי כהני נהקרבת הקרבנותיו מלוחי דרחמנא ניערו ולח מלינחר נ' מיקדש עלין קדבנותיו כדחמן בנדרים [ד' ב"ח]:

הבי

הגהות הלבוש. יפ

ומשם מסיבה עילה. יומח קו ב"ח [ב"ח חום ד"ה ומנן]. ג"ב קו ס"ב [בא חים ד"ה לחכי].

עין משפט נר מצוה

ששים הדחמין (*קדמי) קדמי'. הח למחרי' לעיל (דף ע"ו.) המולמנות היו נעזרים לרוס עליהן הקדשים וכדחיתי בהדיח ניחקחל (ת"ל) ד"ל דנמר קדשים ומדחמין לחחם נלמפח המדחמין * קדמי קדשים היח נם פרס ומלחי חדחמין לחחם נלמפח המדחמין *:

לשבת נית הפרוס. ולח"ת חלמי מנח דכי חנח לנו נריחם נקב למפח המנח ולמפח נית הפרוס ולמפח המדחמין וכי הפרס לנו הפרס למפח המדחמין ומחד למפח הפרוס ול"ל חי היי הפרס למפח נית הפרוס נריחם חיכי ליחתי ושל נגה היח כהן מיגל פר' ומפחי לח קחתי חיכי פנין לחחם לחכי חנח למפח המדחמין נריחם ומחם היח לנג נית הפרוס לחנם למחי מיבחת חדות (ס"ח ח"נ) ומם הפרס למפח הפרוס נריחם כי חיחלי דרים: ונם נחקי פפרים מלגו ים חו כן נגלן:

כי

תנא ללמדו חביב אביר רב פפא שתי לשבות היו לו לכ"ג אחת לשבת פרהדרין ואחת לשבת בית אבטינס אחת בצפון ואחת בדרום אחת בצפון דתנן * [1] ג' לשבות היו בשירה ג' בצפון וג' בדרום שבדרום לשבת הטלה לשבת הפרוה לשבת המדיחין לשבת הטלה ששם היו נותנין כולה לקרבן לשב' הפרוה "ששם היו מולחין שרות קדשי' ועל גגה היתה בית טבילה לכ"ג ב'רחב לשבת המדיחין שם היו מדיחין קרבי קדשים ומשם מסיבה עולה לגג בית הפרוה ג' שבצפון לשבת הצפון לשבת הטלה לשבת הגזית לשבת העץ אבר ר"א בן יעקב שכחתי מה היתה כישבת אבא שאול [2] אבר לשבת כ"ג היתה ארוחי שתידון וגג שלשתן שוה לשבת הגולה שם היה בור הגולה והגלגל נתון עליו ומשם מספיקין מים לכל העזרה לשבת הגזית [3] שם היה סנהדרין של ישראל ישבת ודנה את הבהגי ומי שנמצא בו פסול היה לובש שחורים ומתעטף שחורים ויצא והלך לו ושלא נמצא בו פסול היה לובש לבנים ומתעטף לבנים ונכנס ומשמש עם אחיו הכהנים אחת בדרום דתנן * [4] שבעה שערים היו בעזרה ג' בצפון וג' בדרום ואחד במזרח שבדרום שער הדלקה שני לו שער הקרבן שלישי לו שער בית המוקד ותניא * [5] ושתי לשכו היו שם אחת ביציו ואחת בשכאלו אחת לשבת פנחס המלבש ואחת לשבת ששי חביתין "שבצפון [6] שער ניצוץ בנין אבסדרה היה ועליה בנויה לו על גבי ושם כהנים שומרים בלטיעלה ולוס מלכטרה ושלפני היטו החיל ושני לו שער הקרבן שלישי לו שער בית המוקד ותניא * [7] חמש טבילות ועשרה קדושי טובל ב"ג ומקדש בו ביום [8] וכולן בקודש (על גג) בית הפרוה חוץ מזו שהיתה בתול על גבי שער חמים ובצד לשכתו היתה ולא ידענא אי לשבת פרהדרין בצפון ולשבת בית אבטינס בדרו' או לשבת בית אבטינס בצפון ולשבת פרהדרין בדרום ומסתברא דלשבת פרהדרין בדרום הואי מאי טעמא מקדים קאי ומיסך את הגליו ומבל לצפון וגמר חפיי ואתי לבית המקדש "ועביד עבודה כולי,אמא לבתרי פניא כדו עלי' והדר אול לדרום ומבל וניח דאי אמרת לשבת פרהדרין בצפון מקדי קאי ומיסך הגליו ואול לדרום ומבל וגמר חפיה ואתי לבית המקדש ועביד עבודה כולה זמא להדי פניא כדו עליה והדר אול לדרום ומבל ובעי כיתדר ומיזל לצפון ומינח ומי טרח מטרחינן ליה כולי האי אלמה לא מטרחינן ליה טפי דאי צדוקי הוא ליפרוש אי נמי שלא תזות דעתו עליו דאי לא תימא הכי נעבריעו לתרוייהו בהדי הדדי א"נ תסני לי ברייא: ואמרו לן אישי כ"נ וכו': ליתא תדני תשבתא דרב הונא בריה דרב יהושע דאמר רב הונא בריה דרב יהושע "הני כהני שלוחי דרחמנא ניערו דאי אמר שלוחי דידן ניערו

כי

עין משפט נר מצוה

קכ
ס) מוד' פ"ח מה' שגגות הי"ב
קכא
ק) מוד' פ"ג מה' שגגות הי"ב סמ"ע ס"ק ג'
קכב
ר) מוד' פ"ג מה' שגגות הי"ב סמ"ע ס"ק ג'
(ל) ר"ן פ"ג מה' שגגות ה"ב ס"ק ג' ופ"ח מה' שגגות ה"ב ס"ק ג' ופ"ח מה' שגגות ה"ב ס"ק ג'
קכג
ש) מוד' פ"ג מה' שגגות הי"ב סמ"ע ס"ק ג'
קכד
ת) מוד' פ"ג מה' שגגות הי"ב סמ"ע ס"ק ג'
קכה
א) מוד' פ"ג מה' שגגות הי"ב סמ"ע ס"ק ג'

מי פיכח מידי דאמן לא מצינן למיעבד כי'. תימה דנפ' לין נין הסורד (דף ל"ה:) מינשיה לן הני כהני פלוגי דיומא ניתנו לאחלי לא קשיא לא מידה הוא ולענין הא מיבעיא לא מיבעיא לא מידה הוא ניתנו ניתנו למיעבד מידני פלוגי פלגא תוספות אור

מספרים ס

כי איבא מידי דאמן לא מצינן למיעבד ושלוחי דידן מצו עבדי הכי קאמרי ליה משבועין אנו עליך על דעתנו ועל דעת בית דין: הוא פורש ובוכה והן פורשין ובוכין וכו': הוא פורש ובוכה (ה) שחשדוהו צדוקי והם פורשין ובוכין דא"ר יהושע בן לוי "כל התושיר בכשרן לוקה בגופו וכל כך למה "שלא יתקן מבתרן וכנים כדרך שהצדוקין עושין ת"ר "כיצד עושה בצדוקי אחר שרשה קין מבתרן והבנים ביציאתו היה שמוח שמוח גדולה פגע בו אבא אבר לו בני אף על פי שצדוקין אנו מתיראין אנו כן הפרושים אבר לו כל ימי הייתי מצטער על המקרא הזה "כי בענן אראה על הכפורת אמרתי מתי יבוא לידי ואקיימנו עכשיו שבא לידי לא אקיימנו אמרו לא חיו ימים מיעטין עד שמות והוטל באשפת והיו תולעים יוצאין מחוטמו רש אומרין ביציאתו ניקף דתניא ר' חייא בכין קול נשיטע בעזר' שבא טלאך וחבטו על פניו ובכנסו אחוו הכהנים ומצאו ככף רגל עגל בין בתפיו שנאמר "ורגליהם רגל ישרה וכף רגליהם ככף רגל עגל: א"ר זכריה בן קבוטל וכו': מתני ליה רב חנן בר רבא לחייא בר רב קטינא דרב א"ר זכריה בן קבוטל ומתני ליה רב בדיה קבוטל וניתא ליה מיעמר ק"ש הוה קרי וכי האי גוונא מי שרי והא"ר יצחק בר שמואל בר מרתא (ו) הקורא את שמע לא ירמוז בעיניו ולא יקרוץ בשפתותיו ולא יורה באצבעותיו ותניא רבי אלעזר חסמא אומר הקורא את שמע ומרמז בעיניו ובקרץ בשפתותיו ומראה באצבעו עליו הכתוב אומר "ולא אותי קראת יעקב לא קשית "הא כפר ראשון הא כפר שני ת"ר "ודברת בם בם ולא בתפלה ודברת בם בם יש לך רשות לדבר ולא בדברים אחרים רבי אחא אומר ודברת בם עשה אותן קבע ואל תעשם עראי אמר רבא * (ז) השח שיחת חולין עובר בעשה שנאמר ודברת בם בם ולא בדברים אחרים רב אחא בר יעקב אומר שובר בלאו שבא

"כל הדברים יניעים לא יוכל איש לדבר: **מתני'** (ח) בקש להתגמגם פרחי כרוזה מכין לפניו באצבע "צרידה ואומרים לו אישי כ"ג עמוד והפג אחרת על הרצפה ומיעסקין אותו עד שיניע זכן השחיטה: **גמ'** מאי צרידה אמר רב יהודה צרותה דרא מאי היא גודל מרוי רב הונא ואול קליה בכולי בי רב: ואומרים לו אישי כ"ג הפג אחת על הרצפה וכו': אמר רב יצחק על הדת מאי היא אמרי ליה אחוי קידה: ומיעסקין אותו עד שיניע זכן שחיטה וכו': תנא לא היו מיעסקין אותו לא בגבל ולא בכנור אלא בפה ומה היו אומרין "אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בונו בו מיקרי ירושל לא היו ישנין כל הלילה כדי שישמע כ"ג קול הברה ולא תהא שינה הוטפתו תניא אבא שאול אומר אף בגבולין היו עושין כן זכר למקדש אלא שהיו הוטאין אומר אבי ואיתימא ר"נ בר יצחק תרגומא נהרדעא דא"ל אלהו לרב יהודה אחוה דרב סלא חסידא אמרית אמאי לא אתי משיח והא האדנא זמא דכיפורי הוא ואבעל כמה בתולתא בנהרדעא אמר ליה הקב"ה מאי אמר אמר ליה לפתח

כי איבא מידי דאמן לא מצינן למיעבד ושלוחי דידן מצו עבדי הכי קאמרי ליה משבועין אנו עליך על דעתנו ועל דעת בית דין: הוא פורש ובוכה והן פורשין ובוכין וכו': הוא פורש ובוכה (ה) שחשדוהו צדוקי והם פורשין ובוכין דא"ר יהושע בן לוי "כל התושיר בכשרן לוקה בגופו וכל כך למה "שלא יתקן מבתרן וכנים כדרך שהצדוקין עושין ת"ר "כיצד עושה בצדוקי אחר שרשה קין מבתרן והבנים ביציאתו היה שמוח שמוח גדולה פגע בו אבא אבר לו בני אף על פי שצדוקין אנו מתיראין אנו כן הפרושים אבר לו כל ימי הייתי מצטער על המקרא הזה "כי בענן אראה על הכפורת אמרתי מתי יבוא לידי ואקיימנו עכשיו שבא לידי לא אקיימנו אמרו לא חיו ימים מיעטין עד שמות והוטל באשפת והיו תולעים יוצאין מחוטמו רש אומרין ביציאתו ניקף דתניא ר' חייא בכין קול נשיטע בעזר' שבא טלאך וחבטו על פניו ובכנסו אחוו הכהנים ומצאו ככף רגל עגל בין בתפיו שנאמר "ורגליהם רגל ישרה וכף רגליהם ככף רגל עגל: א"ר זכריה בן קבוטל וכו': מתני ליה רב חנן בר רבא לחייא בר רב קטינא דרב א"ר זכריה בן קבוטל ומתני ליה רב בדיה קבוטל וניתא ליה מיעמר ק"ש הוה קרי וכי האי גוונא מי שרי והא"ר יצחק בר שמואל בר מרתא (ו) הקורא את שמע לא ירמוז בעיניו ולא יקרוץ בשפתותיו ולא יורה באצבעותיו ותניא רבי אלעזר חסמא אומר הקורא את שמע ומרמז בעיניו ובקרץ בשפתותיו ומראה באצבעו עליו הכתוב אומר "ולא אותי קראת יעקב לא קשית "הא כפר ראשון הא כפר שני ת"ר "ודברת בם בם ולא בתפלה ודברת בם בם יש לך רשות לדבר ולא בדברים אחרים רבי אחא אומר ודברת בם עשה אותן קבע ואל תעשם עראי אמר רבא * (ז) השח שיחת חולין עובר בעשה שנאמר ודברת בם בם ולא בדברים אחרים רב אחא בר יעקב אומר שובר בלאו שבא

"כל הדברים יניעים לא יוכל איש לדבר: **מתני'** (ח) בקש להתגמגם פרחי כרוזה מכין לפניו באצבע "צרידה ואומרים לו אישי כ"ג עמוד והפג אחרת על הרצפה ומיעסקין אותו עד שיניע זכן השחיטה: **גמ'** מאי צרידה אמר רב יהודה צרותה דרא מאי היא גודל מרוי רב הונא ואול קליה בכולי בי רב: ואומרים לו אישי כ"ג הפג אחת על הרצפה וכו': אמר רב יצחק על הדת מאי היא אמרי ליה אחוי קידה: ומיעסקין אותו עד שיניע זכן שחיטה וכו': תנא לא היו מיעסקין אותו לא בגבל ולא בכנור אלא בפה ומה היו אומרין "אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בונו בו מיקרי ירושל לא היו ישנין כל הלילה כדי שישמע כ"ג קול הברה ולא תהא שינה הוטפתו תניא אבא שאול אומר אף בגבולין היו עושין כן זכר למקדש אלא שהיו הוטאין אומר אבי ואיתימא ר"נ בר יצחק תרגומא נהרדעא דא"ל אלהו לרב יהודה אחוה דרב סלא חסידא אמרית אמאי לא אתי משיח והא האדנא זמא דכיפורי הוא ואבעל כמה בתולתא בנהרדעא אמר ליה הקב"ה מאי אמר אמר ליה לפתח

הגהות הלבוש.

בם ולא בתפלה. גרסת רש"י (ע"פ תוס' ר"פ תלמוד).
באצבע צרידה. מגרסת רש"י (ע"פ תוס' ר"פ וכתב).
מאי חיא ג' דל. עיי"ש רש"י (ע"פ תוס' ר"פ לחמי).

פסקי תוספות.

בדה בם. לין לגרוע שלום בשביל שמחת גדולת לא הפסי הילפ הלא הפסי הגעה:

לפתח חטאת רובץ השטן כאי אמר א"ל שטן ביומ׳ דכיפורי לית ליה רשות׳ לאיסטוני מנאי אמר רמי בר חמא *השטן בגמטריא תלת מאה ושיתין וארבע הוי תלת מאה ושיתין וארבע יומי אית ליה רשותא לאסטוני ביומא דכפורי לית ליה רשותא לאסטוני: **מתני׳**

*) בכל יום תורמין את המזבח בקריאת הגבר או סמוך לו בין לפניו בין לאחריו וביה"כ מחצות וברגלים מאשמורה הראשונה ולא היתה קריאת הגבר מגעת עד שהיתה עזרה מלאה בישראל: **גמ׳** תנן התם *) איברים שפקעו מעל גבי המזבח קודם חצות יחזיר ומועלין בהן לאחר חצות לא יחזיר ואין מועלין בהן מנה"מ אמר רב כתוב אחד אומר *כל הלילה והקטיר וכתוב אחד אומר *כל הלילה והרים הא כיצד חלקהו חציו להקטר וחציו להרמה כתיב רב כהנא *בכל יום תורמין את המזבח בקריאת הגבר או סמוך לו בין מלפניו בין מלאחריו וביה"כ מחצות וברגלים מאשמורה הראשונה

ואי

הגהות הלבוש. יומא)

בקריאת הגבר. תמיד דף כ׳ [ע"פ רש"י ד"ה ולינה].

לאחר חצות. מעילה דף כ"ה [ע"פ תוס׳ ד"ה לסקנא].

עין משפט נר מצוה

קח

ואיסלקא דעתך מחצות דאורייתא היא היכי מקדמינן (והיכי מאחרינן) אלא אמר ר' יוחנן ממשמע שנא' כל הלילה איני יודע שהוא עד הבוקר ומה ת"ל עד הבקר תן בקר לבקרו של לילה הלכך בכל יום תורמין את המזבח בקריאת הגבר או סמוך לו בין מלפניו בין מלאחריו סגי ביה"כ דאיכא חולשא דכ"ג עבדינן מחצות וברגלים דנפישי ישראל ונפישי קרבנות עבדינן מאשמורת הראשונה כדקתני מעמא לא היתה קריאת הגבר מגעת עד שהיתה עזרה מלאה מישראל מאי קריאת הגבר רב אמר קרא גברא רבי שילא אמר קרא תרנגולא רב איקלע לאתרי' דר' שילא לא הוה אמורא למיקם עליה דר' שילא קם רב עליה וקא מפרש מאי קריאת הגבר קרא גברא אמרו ליה ר' שילא ולימא מר קרא תרנגולא א"ל אבוב לחרי זמר לגרדאי לא מקבלו מיני' כי הוה קאימנא עליה דר' חייא ומפרישנא מאי קריאת הגבר קרא גברא ולא אמר לי ולא מידי ואת אמר לי איכו' קר' תרנגול' א"ל מר ניהו רב נינח מר א"ל אמרי אינשי אי תנרת ליה פרון עמריה איכא דאמרי הכי א"ל *מעלין בקדש ולא מורידין תניא כותיה דרב תניא כותי' דר' שילא תניא כותי' דרב גביני כרוז מהו אומר *) עמדו כהני' לעבודתכם ולוים לדוכנכם וישראל למעמדכם והיה קולו נשמע בשלש פרסאות מעשה באגריפס המלך שהיה בא בדרך ושמע קולו בג' פרסאות וכשבא לביתו שיגר לו מתנות ואעפ"כ כ"ג משובח ממנו דאמר מר *וכבר אמר אנא השם ונשמע קולו ביריחו ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מירושלים ליריחו י' פרסי ואע"ג דהכא איכא חולשא והכא ליכא חולש' והכא יממא והתם ליליה דא"ר לוי מפני מה אין קולו של אדם נשמע ביום כדרך שנשמע בליל מפני גלגל חמה שמנסר ברקיע כחרש המנסר בארזים נהאי הירנא דיומא לא שמיה והיינו דקאמר נבוכד נצר *וכל דיירי ארעא (*כלא) חשיבין ת"ר אלמלא גלגל חמה נשמע קול המונה של העיר ואלמלא קול המונה של העיר נשמע קול גלגל חמה ת"ר שלש קולות הולכין מסוף העולם ועד סופו ואלו הן קול גלגל חמה וקול המונה של העיר וקול נשמה בשע' שיוצא' מן הגוף וי"א אף לידה

ויש

ויש אומרים אף רידיא ובש רבנן התכי אנשים בשעה שיוצאה כן דעוף ובטלוה תניא כיוצא דרבי שילא היוצא לדרך קודם קריאת הגבר דמו בראשו רבי יאשה אומר עד ששים ויש אומרי עד ששלש ובאיזה תרנגול אמרו בתרנגול בינוני אבר רב יהודה אבר רב בשעה שישראל שלין לרגל שמדין צפיפין ומישתתים רווחין ונמשכין אחת עשרה אמה אחורי בית הבפורת מאי קאמר הכי קאמר אף ע"פ שנמשכין אחת עשרה אמה אחורי בית הבפורת העומדין צפיפין כשהן משתחוין משתחוין רווחים וזה אחר מעשר נסים שנעשו במקדש דתנן "עשרה נסים נעשו בבית המקדש לא הפילה אשה מריח בשר הקדש ולא הסריח בשר הקדש מעולם ולא נראה זבוב בבית המטבחים ולא אירע קרי לכהן גדול ביום הכפורים ולא נמצא פסול בעומר ובשתי הלחם ובלחם הפנים עומדים צפופים ומישתחוים רווחים ולא היזק נחש ועקרב בירושלים מעולם ולא אמר אדם לחבירו צר לי המקום שאלין בירושלים פתח במקדש ושים בירושלים איכ' תרתי אחרנית' במקדש דתניא מעולם לא כבו גשמים אש של עצי המערכה ועשן המערכה אפילו כל הרוחות שבעולם באות ומנשבות בו אין מזיזות אותו מניקיונו ותו ליכא ודתני "רב שביעה בקלנבו שברי כלי חרס נבלעו במקומן ואמר אבוי כוראה ונוצה ודישון מיבה הפנימי ודישון המזרה נבלעין במקומן פסולי תלתא הוו חשבינהו בחד הסרו לחו איכא נמי אחריתי תרי אי הכי בלהעין נמי תרי הוו חשבינהו בחד הסרו לחו איכא נמי אחריתי דאמר רבי יהושע בן לוי "נס גדול היה נעשה בלחם הפנים שלוקו כסדורו שנאמר "לשום לחם חם ביום הלקחו ותו ליכא ואמר ר' לוי "דבר זה טעורת בידינו מאבותינו מקום ארון אין כן המדה ואמר רבנאי אמר שמואל כרובים בגם היו עומדין ניסי דבראי קא חשיב לא קא חשיב אי הכי לחם הפנים נמי ניסי דעואי הוא לחם הפנים ניסי דבראי הוא דאמר ריש לקיש "כיאי דכתיב "על השלחן הטהור כהור מכלל שהוא טמיא כלי

הערות הלבוש.

נבלעין במקומן. איתיה נמ"ר [כ"ה תוס' ד"ה ושתי]:

עין משפט נר מצוה

כלי עץ העשוי לנחת הוא וכל כלי העשוי לנחת אינו מקבל טומאה והוצין בפני טומאה אלא מלמד שמגביהין אותו לעולי רגלים ואומרים להם ראו חיבתכם לפני המקום שסילוקו כסידורו שנא' לשום לחם חם ביום הלקחו. ותיפוק ליה דאמר רב אושעיא בשעה שבנה שלמה בית המקדש נטע בו כל מיני מגדים של זהב והיו מוציאין פירותיהן בזמנן וכשהרוח מנשבת בהן נושרין שנאמר ירעש כלבנון פריו וכשנכנסו נכרים להיכל יבש שנאמר ופרח לבנון אומלל ועתיד הקב"ה להחזירן שנאמר פרוח תפרח ותגל אף גילת ורנן כבוד הלבנון נתן לה. ניסי דקביעי לא קא חשיב. השתא דאתי להכי ארון וכרובים נמי ניסי דקביעי נינהו. אמר מר ועשן המערכה ומי הוה עשן במערכה והתניא חמשה דברים נאמרו באש של מערכה רבוצה כארי וברה כחמה ויש בה ממש ואוכלת לחין כיבשין ואינה מעלה עשן כי קא אמרינן בהדיוט דתניא ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח אע"פ שאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט. רבוצה כארי והתניא אמר רבי חנינא סגן הכהנים אני ראיתי' ורבוצה ככלב לא קשיא כאן במקדש ראשון כאן במקדש שני. ובמקדש שני מי הואי והאמר רב שמואל בר איני' מאי דכתיב וארצה בו ואכבד וקרינן ואכבדה מאי שנא דמחוסר ה"י אלו חמשה דברים שהיו בין מקדש ראשון למקדש שני ואלו הן ארון וכפורת וכרובים אש ושכינה ורוח הקודש ואורים ותומים. אמרי אין מיהוה הוה סייעי לא מסייעי. ת"ר שש אשות הן יש אוכלת ואינה שותה ויש שותה ואינה אוכלת ויש אוכלת ושותה ויש אוכלת לחין כיבשין ויש אש דוחה אש ויש אש אוכלת אש. יש אש אוכלת ואינה שותה הא דידן שותה ואינה אוכלת דחולין אוכלת ושותה דאליהו דכתיב ואת המים אשר בתעלה לחכה אוכלת לחין כיבשין דמערכה יש אש דוחה אש דגבריאל ויש אש אוכלת אש דשכינה דאמר מר הושיט אצבעו ביניהם ושרפן. ועשן המערכה אפילו כל הרוחות שבעולם אין מזיזות אותו ממקומו. והאמר רבי יצחק בר אבדימי במוצאי יו"ט האחרון של חג הכל צופין לעשן המערכה נוטה כלפי צפון עניים שמחין ובעלי בתים עצבין מפני שגשמי שנה מרובין ופירותיהן מרקיבין נטה כלפי דרום עניים עצבין ובעלי בתים שמחין מפני שגשמי שנה מועטין ופירותיהן משתמרין נטה כלפי מזרח הכל שמחין כלפי מערב הכל עצבין דאזיל ואתי כדקלא ואבדורי לא הוה מיבדר. אמר מר כלפי מזרח הכל שמחין כלפי מערב הכל עצבין ורמינהו מזרחית לעולם יפה מערבית לעולם קשה רוח צפונית יפה לחטין בשעה שהביאו שליש וקשה לזיתים בזמן שהן חונטין רוח דרומית קשה לחטין בשעה שהביאו שליש ויפה לזיתים בזמן שהן חונטין ואמר רב יוסף ואיתימא מר זוטרא וסימניך שולחן בצפון ומנורה בדרום האי מרבה דידיה והאי מרבה דידיה. לא קשיא הא לן והא להו:

הדרן עלך שבעת ימים

כלי עץ העשוי לנחת. במילתי' מסכת חגיגה (דף כ"ו:) [illegible] (פ"ח) [illegible] (יחזקאל מ"א) [illegible] זה השלחן:

ואורים ותומים. [illegible] כהן גדול המלובש בגדים [illegible] היו משיבין במשפט כהן:

הדרן עלך שבעת ימים

[illegible]

הדרן עלך שבעת ימים

הגהות הלבוש.

אלו חמשה דברים. [illegible]

עין משפט נר מצוה

*בראשונה כל מי שרוצה לתרום את המזבח תורם ובזמן שהן מרובין רצין ועולין בכבש כל הקוד' את חבירו בארבע אמות זכה ואם היו שניהן שוין [ה] הממונ' אומר להן הצביעו ומה הן מוציאין אחת או שתים ואין מוציאין אגודל במקדש מעשה שהיו שניהם שוין ורצין ועולין בכבש ודחף אחד מהן את חבירו ונפל ונשבר' רגלו וכיון שראו בית דין שבאין לידי סכנה התקינו שלא יהו תורמין את המזבח אלא בפייס *[ג] ארבע פייסות היו שם וזה הפייס הראשון:

גמ' והא מעיקרא מאי טעמא לא התקינו לה רבנן פייסא מעיקרא סבור כיון דעבודת לילה היא לא חשיבא להו ולא אתו כיון דחזו דקאתו ואתו לידי סכנה תקינו לה פייסא והרי אברים ופדרים דעבודת לילה היא ותקינו לה רבנן פייסא *סוף עבודה דיממא היא האי נמי תחלת עבודה דיממא היא דאמר ר' יוחנן *[ג] קדש ידיו לתרומת הדשן למחר אין צריך לקדש שכבר קידש מתחלת עבודה איכא שכבר קידש מתחלה לעבודה איכא דאמרי מעיקרא סבור כיון דאיכא אונס שינה לא אתו כיון דחזו דאתו וקאתו נמי לידי סכנה תקינו לה רבנן פייסא והרי אברי' ופדרים דאיכא אונס שינה ותקינו לה רבנן פייסא שאני מינא מיקם ותקנתא להך ניסא האי תקנתא להאי ניסא הואי דתניא *[ד] מי שזכה בתרומת הדשן (יזכה) בסידור מערכ' ובשני גזירי עצים אמר רב אשי שתי תקנות הוי מעיקרא סבור לא אתו כיון דחזו דקאתו ואתו נמי לידי סכנה תקינו לה פייסא וכיון דתקינו להו פייסא לא אתו אמרי מי יימר דמתרמי לן הדר תקינו להו מי שזכה בתרומת הדשן יזכו בסידור מערכ' ובשני גזירי עצים כי היכי דניתו ולפייסו: ובזמן שהן מרובין וכו': אמר רב פפא פשיטא לי ארבע אמות דארעא לא רצין ועולין בכבש תנן קמייתא נמי לא רצין ועולין בכבש תנן והדר כל הקודם את חבירו דבעי רבנן נמי לא דלא מסיימא מילתא פשיטא לי דבעי מזבח תנן בעי רב פפא ארבע אמות שאמרו בהדיה אמה יסוד ואמה סובב

או

[illegible]

הגהות הלבוש.

יומא (

אומר להן הצביעו. מנחות דף ק' [ע"ב תוס' ד"ה מבד].

כיון דאיכא אונס. אותיות דף נ"ח [ע"ב תוס' ד"ה כיוד]:

עין משפט נר מצוה

ה

מסורת הש"ס

התם [illegible]

ששה [illegible]

והאמר [illegible]

[illegible]

אי דילמא בר מאמה יסוד ואמה סובב תיקו:

ואם היו שנים שוין הממונה אומ' להם הצביעו וכו': תנא הוציאו אצבעותיהם למנין וניכנגרו לדידהו מסייע ליה לרבי יצחק דאמר ר' יצחק *) אסור למנות את ישראל אפילו לדבר מצוה דכתיב ויפקדם בבזק מתקיף לה רב אשי ממאי דהאי בזק לישנא דמיבזק הוא ודילמא שמא דמתא הוא כדכתיב וימצאו אדוני בזק אלא מהכא וישמע שאול את העם ויפקדם בטלאים אמר רבי אלעזר כל המונה את ישראל עובר בלאו שנאמר והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד רב נחמן בר יצחק אמר עובר בשני לאוין שנאמר לא ימד ולא יספר אמר רבי שמואל בר נחמני רבי יונתן רמי כתיב והיה מספר בני ישראל כחול הים וכתיב אשר לא ימד ולא יספר לא קשיא כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום כאן בזמן שאין עושין רצונו של מקום רבי אמר משום אבא יוסי בן דוסתאי לא קשיא כאן בידי אדם כאן בידי שמים אמר רב נהילאי בר אידי אמר שמואל כיון שנתמנה אדם פרנס על הצבור מתעשר מעיקרא כתיב ויפקדם בבזק ולבסוף כתיב ויפקדם בטלאים ודילמא מדידהו אם כן מאי רבותא דמילתא וירב בנחל אמר רבי מני על עסקי נחל בשעה שאמר לו הקב"ה לשאול לך והכית את עמלק אמר ומה נפש אחת אמרה תורה הבא עגלה ערופה כל הנפשות הללו על אחת כמה וכמה ואם אדם חטא בהמה מה חטאה ואם גדולים חטאו קטנים מה חטאו יצתה בת קול ואמרה לו אל תהי צדיק הרבה ובשעה שאמר לו שאול לדואג סוב אתה ופגע בכהנים יצתה בת קול ואמרה לו אל תרשע הרבה אמר רב הונא כמה לא חלי ולא מרגיש גבריה דמרי' סייעיה שאול באחת ועלתה לו דוד בשתים ולא עלתה לו שאול באחת מאי היא מעשה דאגג והא איכא מעשה דנוב עיר הכהנים אמעשה דאגג כתיב נחמתי כי המלכתי את שאול למלך דוד בשתים מאי נינהו דאוריה ודהסתה והא איכא נמי מעשה דבת שבע התם אפרעו מיניה דכתיב ואת הכבשה ישלם ארבעתים ילד אמנון תמר ואבשלום התם נמי אפרעו מיניה דכתיב ויתן ה' דבר (בעם) בישראל מן הבוקר ועד עת מועד התם לא אפרעו בגופיה התם נמי לא אפרעו מגופיה לאי אפרעו מגופיה דאמר רב יהודה אמר רב ששה חדשים נצטרע דוד ופרשו הימנו סנהדרין ונסתלקה הימנו שכינה דכתיב ישובו לי יראיך וידעי עדותיך וכתיב השיבה לי ששון ישעך והא אמר רב קבל דוד לשון הרע כשמואל דאמר לא קבל דוד לשון הרע ולרב נמי דאמר קבל דוד לשון הרע הא איפרע מיניה דאמר רב יהודה אמר רב בשעה שאמר לו דוד למפיבשת אמרתי אתה וציבא תחלקו את השדה יצתה בת קול ואמרה לו רחבעם וירבעם יחלקו את המלכות בן שנה שאול במלכו אמר רב הונא כבן שנה שלא טעם טעם חטא מתקיף לה רב נחמן בר יצחק ואימא כבן שנה שמלוכלך בטיט ובצואה אחזיאו ליה לרב נחמן סיוטא בחלמי' אמר נעניתי לכם עצמות שאול בן קיש הדר חזא סיוטא בחלמיה אמר נעניתי לכם עצמות שאול בן קיש מלך ישראל אמר רב יהודה אמר שמואל מפני מה לא נמשכה מלכות בית שאול מפני שלא היה בו שום דופי דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק אין מעמידין פרנס על הצבור אלא אם כן קופת של שרצים תלויה לו מאחוריו שאם תזוח דעתו עליו אומרין לו חזור לאחוריך אמר רב יהודה אמר רב מפני מה נענש שאול מפני שמחל על כבודו שנאמר ובני בליעל אמרו מה ישיענו זה ויבזהו ולא הביאו לו מנחה ויהי כמחריש וכתיב ויעל נחש העמוני ויחן על יבש גלעד וגומר ואמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק כל תלמיד חכם שאינו

הגהות הלבוש.

ודהסתה [illegible]

נסו"ה נסיעו נוקם. נקמתו: ונוטר. לוקח כעסם בלבו: לוקי מעיקר מלא הסמלתני ר' היא נעזים. מהדבר שהוא בלבו ולא הקיימו מוסיפו: הנקים נקמתי. ולפם גם לפחד לנקום נקמתו נקרי הנושפע ימתוק: המפייסו לים. לנקם ומסלה: מוגם. לוקי יהוי לנסגם מנוחים שהם. ויחזיקים. נחזקין מפיון יהכנין עם סחר גבי פרם מלא מוכנין לו יכנין לנדם: מלא לפחד. לוקי מהגה לא לוקי לפחד: לון מוגילין. עם הלוגע לא מגיע ולא נחל דפון מוגילין מהים: ולפם מגיע מגיע מוגין לו. לוקי דמלו לפי שהוא ניכר לוקי הכבי גבי פרם מלין יכול להכחיש זה שהם: נוחל. לפם הוגיע נחל לון מוגין לו כלל מלא מוגילין לוקי מוגיעין. הכוגע נפקיע. הכוגע: של לשעות הכלקות: מלים. לוגע מלוקי לפם הוגיע לוקי מוגין לו מגיע: קל מלקח דשייני מוגין לו מגיע: הנפקיע דמייני. לשעות יהכלים הכשהים כוא לכוכים: דפכיק לישים. לכך קריים פקישה מלוגע מהגם גרסי כפפר לשעות מלקות כלוגע: מלא יהפכק גרסי לשעות דקות כדי לוגיע גם הכוא יוחר ופקיע לשון פיכוך וכוקר: כוו הנלפי הכנכי הכהני: הפקישין לכון קדיש: כחק. נוכוכת מקלים (פ"ם ת"ל): ניכלי. כם הלים: הוי הפקישין. לשכות פחילות לשחות בית הכוקד' גחג: נגדל. לשעות מלקות: של הטלות הלולם. כהר הבית לולחות הרב' גנם כם הולדום כהו כמחוג נפפר יוסף בן גוריון של הטלות הלולם נהר הבית לולחות נחכיון גחכוכחים: של הי לגבוע. הכל הי מלקח בן הישכים נעיר לו הכהנים כוחרי עזרים: נער. לעקר: קרי הוא כפרחכם. ויחקו הכפר עליכם: לוגע לחר' הלי שביחמיהו. גבי הכולם כפיכות דשים: עשרה דגים. בגבע קחף מביא לחו גם [דף פ"ג:]: לוגים

שתים עגילי לחם הגעיל. לוע"ג דגמרה דוכתי קחני לף ע"ז ושנר לף ע"ח ה"ג היכ' דלוכ' ביצוי' לחזקה קלחה לי' ושנר דהיכא דהוי זה בגלגל זה לגחדי לף הוא לוחיכוי וחא דלף פרוך הכי גריכם ס"ק דשילוחין (דף ב':) וגריכ ס"ק דסוכ' (דף ב':) דקלחה ר' יהודה הוכניל עד לרבעי וחוגעים לחם הבחל חהגים הכניל לוגעים חיגעיל יש לוחר דכל הינל דלף הוי דוקק הוי יוקר לף פרוך הכי כדהכי פרוך הבנין (דף קכ"ו:) לרבע' וחגם' קוקות לרבע' וחגם כלחודי לוגעי לבל הוקק הוקק כחגם הוכנין לרבעה חיגעיל הוה כלף חגם דלף דלוקק הוי וחגני ליה דלחי דוקק הוי חפרק בגות כוחים (דף ב':) דקוכי הגהר לרבעים וחגים יום פרוך ליה הכוא דוקק הוה דלף קלי הגהר לשלם ובפרק לגבה כוחים (דף ב':) דקלחה לגבה קלח לף הוקק דב"ם לף כחגם יוחר לחיגים יש לוחר כוכוא הי ולף לרוך ליחר ע' וכילבך פרוך ליה וכן בפרק בגא קלח (דף קי"ח:) גבי לוקק בן הכוגים לרבע וחגם לחגל לף כחגם וכלם ע' ולף לרוך ליחר ע' וכפרוך הכחל לוגעי הכוא הי ולף לרוך ליחר ע' וכפרוך הכוא הי ולף לרוך ליחר ע' וכילבך פרוך ליה הכוא דוקק ר' לה כחגם לחגל לף כוגע בגא קלח (דף ב':) וגריכ ס"ק דסוכ' (דף ב':) הכחגם לרם פחגם כחים וכלם בגים ובגי חיגוק יוגק וכולך לרבע וחגם בגים (שם דף ב':) לוקח לחיכוי דכפוקח לי' דכוק לדין לוקח חילבך לף פרוך ליה לה גחי בכחיל לוגק לרבע וחגם ור"ל דלוגק קלחה ר' לגריל וכו' לגכוכ: [ור"ש כוכוא ב': לה"ם הכחגם]:

וירושלים לוקח הגילם בגלה עדוכה כי' וחכוק כי'. חיגע לי' חפי פרוך ליחר דכי' יכוד. ס"ל לחכוי לגעל גם"ק [דף י"ג.] דלוכוכם גחלוקה לגבגים ולפי' עזכוה לוקח גר"ה הכם דכחלוקו לגבגי' ול"ל דגלחי הכי גרוך לגבוי כדי להרבות בגביי הכם לף פרוך בלה עגלה עדוכה פלף לוקח הי"ג גחי' ברי גרע וחכ' דלוקח קלחה ר' לגריל וכו' לגכוכ:

יש

עין משפט נר מצוה

ו

א) ראה ב"ק פ"ב מ"ב

ז

ב) ראה ב"ק פ"ב מ"ב

ח

ג) ראה ב"ק פ"ב מ"ב

ט

ד) ראה ב"ק פ"ב מ"ב

י

ה) ראה ב"ק פ"ב מ"ב

שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו תלמיד חכם ואהבתיב [ל] לא תקום ולא תטור הרוא בכיון הוא דכתיב [מ] ורתני אין היא נקימה ואיזו היא נטירה נקימה אמר לו השאילני כגלך אמר לו לאו לכתר אמר לו הוא השאילני קרדומך אמר לו איני כשאילך כדרך שלא השאלתני זו היא נקימה [נ] ואיזו היא נטירה א"ל השאילני קרדמיך אמר לו לא לכתר אמר לי השאילני חלוקך אמר לו הלך איני כמוחך שלא השאלתני זו היא נטירה וצערא דטפא לא והא תניא "הנעלבין ואין עולבין שומעין הרפתן ואין משיבין עושין כאהבה ושמחין ביסורין עליהן הכתוב אומר [ס] ואוהביו כצאת השמש בגבורתו לשלם דנקיש ליה בליביה והאמר רבא "[ג] כל המעבי על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו דמפייסיה ליה ומפיים: ומיה הן מוציאין אחרת או שתים וכו': השתא שתי מוציאין אחרת מבעיא אמר רב חסדא לא קשיא כאן בבריא כאן כחולה [ע] והתניא "אחרת מוציאין שתים אין מוציאין בכית דבר אמורים בבריא אבל בחולה אפילו שתים מוציאין "והחזרין מוציאין שתים ואין כונין להן אלא אחת ואין כונין לו אלא אחת והתניא [ד] אין מוציאין לא ש"ש ולא נודל מפני הרעי ואם התניא שלש כונין לו נודל אין כונין לו ולא עוד שלוקה כין המכונה בפקיע כאי כונין לו נמי אחת כאי פקיע אמר רב כדרא כאי מדרא אמר רב פפא כמרקא דמ"ע דפסיק רישיה אמר אביי כריש הוה אמינא הא "דתנן בן ביבאי כמיגדה על הפקיע אמינא פתלת' כרתנן "[ס] מבלאי כיבמי הכהגי ומרכייעין כיהן דהו מפקיעין ובהן היו כידלקין כיון דשכיעל להא דתניא ולא עוד אלא שלוקה כין המכונה בפקיע אמינא כאי פקיע נגדא: כיעשה שהוא שניהן שוה ורצין ושלין בכבש: ת"ר "כיעש בשני כהגים שהיו שניהן שוין ורצין ועולין בכבש קדם את כיהן לתוך ארבע אמו של חבירו נטל סכין ותקע לו בלבו עכיר ר' צדוק על כיעלות האולם ואמר אחינו בית ישראל שכיעו הרי הוא אומר [פ] כי יכיצא חלל באדכיה הציאו זקניך ושופטיך אנו על כי להביא עגלה ערופה על העיר או על חשיות נעו כל העם כבכייה בא אביו של תינוק ומצאו כשהוא מפרפר אמר הרי הוא כפרתכם ועיניו בני מפרפר ולא נגמא סכין ללמדך שקישה עליהם טהרת כלים יותר מישפיכות דמים וכן הוא אומר [צ] ונם דם נקי שפך מנשה עד אשר מלא (את) ירושלם פה לפה הי מיעש קדים אילימא דשפיכות דמים השתא אשפיכות דמים לא תקעו פיסא אנשבר רגלו תקעו אלא דנשברה רגלו קדים וכיון דתקעו פיסא ארבע אמות כאי עבידתיה אלא לשלם דשפיכות דמים קדים ומעיקרא סבור אקראי כעלמא הוא כיון דחזו אפילו כמילא ארגו לידי סכנה תקעו רבנן פיסא עמיד רבי צדוק על מעלות האולם ואמר אחינו בית ישראל שכיעו הרי הוא אומר כי יכיצא חלל באדמי אנן על כי נביא על העיר או על העזרות "וחרושלם בת אחוי עגלה ערופה היא "והתניא עשרה דברים נאמרו בירושלם זו ארת כיהן

איזה

הגהות הלבוש.

(א) אי בממ"נ הוא דכתיב. מדיש פ"ה מ"ד [כ"ל עד לף ד"ה בפיהו].
כ"קשה עליהם בהרת. פסחים פ"ה מ"ד (ע"ל תוס' ד"ה המם).

אינה מבאה עגלה ערופ' ועוד לא נודע מי הכהו כתיב והא נודע מי הכהו אלא כדי להרבות בבכיה בא אביו של תינוק ומצאו כשהוא מפרפר אמר הרי הוא כפרתכ' ועדיין בני קיים [כו] ללמדך שקשה עליה' טהרת כלים יותר משפיכות דמים איבעיא להו שפיכות דמים הוא דזל אבל טהרת כלים כדקיימא קיימא או דילמא שפיכות דמים בדקיימ' קיימא אבל טהרת כלים הוא דהחמירא ת"ש מדקא נסיב לה תלמודא וגם דם נקי שפך מנשה שמע מינה שפיכות דמים הוא דזל וטהר' כלים כדקיימא קיימא ת"ר ופשט ולבש בגדי' אחרים והוציא את הדשן שומעני כדרך יום הכיפורי' שפושט בגדי קדש ולובש בגדי חול תלמוד לומר ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים מקיש בגדים שלובש לבגדים שפושט מה להלן בגדי קודש אף כאן בגדי קודש א"כ מה תלמוד לומר אחרים פחותין מהן ר' אליעזר אומר אחרים והוציא ליכד על הכהנים בעלי מומין שכשרין להוציא הדשן אמר מר אחרים פחותין מהן כדתנא דבי רבי ישמעאל דתנא דבי ר' ישמעאל *בגדים שבשל בהן קדרה לרבו לא ימזג בהן כוס לרבו אמר ריש לקיש כמחלוקת בהוצאה כך מחלוקת בהרמה ורבי יוחנן אמר מחלוקת בהוצאה אבל בהרמ' דברי הכל עבוד' היא מאי טעמא דריש לקיש אמר לך אי ס"ד עבודה היא יש לך עבודה שכשרה בשני כלים ור' יוחנן גלי רחמנא בכתונת ומכנסי' והוא הדין למצנפת ואבנט ומאי שנא דתני מדו בד *מדו כמדתו מכנסי בד לכדתני' *מנין שלא יהא דבר קודם למכנסי שנאמר ומכנסי בד ילבש על בשרו וריש לקיש מדו כמדתו כדאפקיה רחמנא בלשון מדו שלא יהא דבר קודם למכנסי מעל בשרו נפקא נימא כתנאי על בשרו *מה ת"ל ילבש להביא מצנפת ואבנט להרמה דברי רבי יהודה *ר' דוסא אומר לרבות בגדי כהן גדול ביום הכיפורי' שכשרין לכהן הדיוט א"ר שתי תשובות בדבר הדא דאבנטו של כהן גדול לא זה הוא אבנטו של כהן הדיוט ועוד בגדים שנשתמשו' בהן קדושה חמורה תשתמש בהן קדושה קלה אלא מה ת"ל ילבש

לרבות

רש"י

יש עבודה שכשרה בשני כלים. לגבי הוצאה לא מקשי ניחא לך דהא קלתה עבודה ומשונה בגדי כהונה בכל דהא לא קשה מגזרת הכתוב הוא לעשות' מהדי אין כאן הוצאה אם נותנה בגדי כהונ' אלא בעינן עבודה דומקינן לקמן ברים פר' בא לו (דף ס"ט.) דבגדי כהונה ניתנו ליהנו' בהן ובגדול הוא אמרי' גלי' יוחנן דבין הוצא' בין הרמ' בתרתי כלים בין לרבנן קאמ' בין לר"א ...

מנין שלא יהא דבר קודם כו'. ...

ילבש לרבות המצנפת והאבנט להרמה. ...

מתרומות

תוספות

...

כתיב כתונת ... על בשרו ... כהן גדול. ביום הכיפורים ...

לרבות

הגהות הלבוש.

בגדים שבשל בהן. יומא דף כ"ג [ע"ב תוס' ד"ה לא].

א"ה עיין ...

עין משפט נר מצוה

טו
טז
יז
יח
יט
כ

מתרומת

לרבות (א)את השחקים *°והניחם שם מלמד ג) שטעונין גניזה ר' דוסא אומר ראוין הן לכהן הדיוט ומה תלמוד לומר והניחם שם שלא ישתמש בהן יום הכפורים אחר מאי לאו בהא קא מיפלגי דמר סבר עבודה היא ומר סבר לאו עבודה היא לא דכולי עלמא עבודה היא והכ' בהא קא מיפלגי מר סבר צריכא קרא לרבויי ומר סבר לא צריכא קרא לרבוי' בעי ר' אבין תרומת הדשן בכמה מתרומת מעשר ילפינן לה או מתרומת מדין ילפי' לה תא שמע דתני ר' חייא נאמר כאן °והרים ונאמר להלן °והרים מה להלן בקומצו אף כאן בקומצו אמר רב *ד)ארבע עבודות זר חייב עליהן מיתה זריקה והקטרה. וניסוך המים וניסוך היין ולוי אמר אף תרומת הדשן וכן תני לוי במתניתיה אף תרומת הדשן מאי טעמא דרב דכתיב °ואתה ובניך אתך תשמרו את כהונתכם לכל דבר המזבח ולמבית לפרכת ועבדתם עבודת מתנה אתן את כהונתכם והזר הקרב יומת ה)עבודת מתנה ולא עבודת סילוק ועבדתם ו)עבודה תמה ולא עבודה שיש אחריה עבודה ולוי רבי רחמנא לכל דבר המזבח ורב ההוא לאתויי ז)שבע הזאות שבפנים ושבמצורע ולוי נפקא לי' מדבר וכל דבר ורב דבר וכל דבר לא דריש ואימא לכל דבר המזבח כלל עבודת מתנה פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט עבודת מתנה אין עבודת סילוק לא אמר קרא ולמבית

רש"י: [illegible]

תוספות: [illegible]

ולוי לאתויי [illegible]

אין [illegible]

אלא

עין משפט נר מצוה

כא
א) [illegible]

כב
ב) [illegible]

כג
ג) [illegible]

מסורת הש"ס

אלא מעתה זר שסידר את המערכה ליחייב. לא ידענא להיכן פריך ואפי' אי אמר' בעלמא יש כהן ונראה לי דפריך אהא דקאמר לעיל דלמזיקה ליחייב מע"ג דאיכא בתרה הקטרה וה"ה המכיינת עלה כיון דנכנס היכלת עבוד' תמה היא א"כ הסידור המערכה ליחייב דליכא בתרה בסידור שני העצי' עיקר ותמני' איכא סידור שני גזירין וכן יש לפרש כל הסוגי' והא דפריך לעיל גבי זר שסידר את השלחן ליחייב יש לפרש כן ותו' לאוקי ותמני' איכא בזיכין ותני מסיני' מלתא כמר ולא דמי לזריקה והקבלה דהקטר' לא תעבל':

והמזה בחטאת העוף. הזאה דלא דמיא לזמרים [illegible] גבי [illegible] :

והמקטיר בעולת העוף. [illegible]

[illegible]

זריקת דם בין לפנים בין לפני ולפני' והזאה בחטאת העוף. [illegible] ונסוך היין והמים כולי לחגנא:

והמעלה על גבי המזבח בין דבר כשר כו'. [illegible]

מאי

ולהביא לפרוכת. למבין בין בגלא לפרוכת ומבית לפרוכת הוא דעבודת מתנה כגון הזאות שבין הבדים דיום הכיפורים ומתנת קטורת על פלם: ולא עבודת סילוק. כגון הולכת כף ומחתה שמכהן גדול הכניס שם לקטורת יוה"כ ומוציא בין הבדים ולאחר מכאן ושולחן: אי הכי ועבודת נמי [illegible]

ולמבית לפרוכת ועבדתם אל מבית לפרוכת הוא דעבודת מתנה ולא עבודת סילוק הא בחוץ אפי' עבודת סילוק אי הכי ועבדתם נמי אל מבית לפרוכת הוא דעבודה תמה ולא עבודה שיש אחריה עבוד' הא בחוץ אפילו עבודה שיש אחריה עבוד' ועבדתם הדר ערבי' קרא בע' רבא עבודת סילוק בהיכל כהו לפני מדמינן ליה או לחוץ מדמינן ליה הדר פשטא מבית ולמבית אלא מעתה זר שסידר את השלחן ליחייב איכא סידור בזיכין סידר בזיכין ליחייב איכא סילוק והקטרה זר שסידר את המנור' ליחייב איכא נתינת פתילה נתן פתילה ליחי' איכא הדלקה הדליק ליחייב הדלקה לאו עבוד' היא ולא והתניא ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח וערכו עצים על האש *ללמד על הצתת אליתא שלא תהא אלא בכהן כשר ובכלי שרת הצתת אליתא עבודה הדלקה א) לאו עבודה היא אלא מעתה זר שסידר את המערכ' ליחייב איכא סידור שני גזירי עצים סידר שני גזירין ליחייב איכא סידור איברים והא א"ר אסי א"ר יוחנן *זר שסידר שני גזירי עצים חייב בהא פליגי מר סבר עבוד' תמה היא ומר סבר לאו עבודה תמה היא תני' כותי' דרב תנא כותיה דלוי תניא כותיה דרב עבודו' שזר חייב עליהן מיתה זריקת דם בין לפנים בין לפני' ולפני' והזאה בחטאת העוף והמנסך והמקטי' בעול' העוף והמנסך שלש' לוגין מים ושלשה לוגין יין תני' כותי' דלוי עבודו' שזר חייב עליהן מית' המרים את הדשן ושבע הזאות שבפנים ושבמצורע והמעלה על גבי המזבח בין דבר כשר בין דבר פסול למה מפיסין למה מפיסין כדאמרן אלא למה מפיסין וחוזרין ומפיסין א"ר יוחנן *כדי להרגיש כל העזרה שנאמר אשר יחדיו נמתיק סוד בבית אלהים נהלך ברגש במה מפיסין רבי נחמן אמר בבגדי חול ורב ששת אמר ג) בבגדי קדש רב נחמן אמר בבגדי חול דאי אמר' בבגדי קדש איכא בעלי ארמאות דרמסי ועבדי רב ששת אמר בבגדי קדש דאי אמרת בבגדי חול אגב חביבותי' מיקרי ועבדי אמר רב נחמן מנא אמינא לה דתנן *ג) מסרן לחזנין והיו מפשיטין אותן את בגדיהן ולא היו מניחין עליהן אלא מכנסים בלבד מאי

מאי

[illegible] ועבודת כתי' ועבודת ממש. כגון נתינת קטורת על פלם: ולא היה עבודת עבודה. הולכת כף ומחתה מים לאחריה שבועה והקטרה: ועבדתם הדר ערבי'. למען עבודה תמה מכהו"ג מוסף: למען דלמען אגב עבודת מתנה לא תיבעי אלא למבית לפרוכת דלקמי' דלא כתיב בית וי"ו: עבודת סילוק בהיכל. והיא עבוד' תמה כגון דישון המזבח הפנימי והמנורה לגבי מתוי: תמני' לפרול'. הוה לי' למיכתב ותמיה לחביה לפרוכת לעבודת היכל ב[illegible] קדשי הקדשי' ופטור על העבודת סילוק: אלא מעתה. דעבודת *מתנה מחייב בהיכל לא דהבזיכים ולהבים: זר שסידר. נמי ליחייב מיתה ולפלוגי אפריך לעיל ד' עבודות ותו לא: איכא סידור בזיכין. בתרים. כדכתיב (ויקרא כ"ד) ונתת על המערכ' לבונ' זכה ולאו עבוד' תמה היא: איכא סילוק והקטרה. שריין לא גמורה עבודת' עד מתח הבזי' מיסלקה והקטיר הבזיכין: שסידר את המנור'. כנוקר כי תעלקין את הנרות של זהב. כן האומרים לקמח לפנור יפה ומחרין וקינמין אותה בה ותמי עבודה תמה: הצתת אליתא. הבאת קיסמים דקים לא הולך לתבירין על המזבח גלשת בין הסערכות מכין שקלטה מערכה לבלות מבריסה כל האחור': ובכלי שרת. מיבא לוקא בגדי כהונה לרבנ' לא כהן הדיוט הוא לא כהן גדול הוא מתנה מתרי בלאמר כלן הכהנים וכל מקום שנאמר בני אהרן הכהני' בכיהונם המס' בבגדי כהונתו': שסידר המערכ'. עצים: איכא נתינה סידור שני גזירין. דלעלי' נהי לקמן (דף כ"ז:) הקטרי': איכא סידור איברים. דהמזיר בחוים וכל זה מעבודתו הסידור הוא: בהא פליגי. רב ולוי יוחנן דבי יוחנן בבר סידור שני גזירין עבודה תמה היא מבסידור מערכת עצים תמה ונשובת הוא בה וכסידור האיברים מסילת סידור לשור הוא ותי בבר לאו עבודה תמה דהם סידור לשור הוא: זריקת דם. והזאה נמי: בין לפנים. הזאות שעל הפרוכת: בין לפנים ולפנים. שבין הבדים דיום הכיפורים: בחטאת העוף. כתיבה הזאה והזה מדם החטאת על קיר המזבח (ויקרא ה') בעולת העוף כתיב ומלק את ראשו והקטיר המזבחה ונמצה דמו על קיר המזבח (ויקרא א'): והמקטיר. שהעלה כלל כים: והמנסך שלשה לוגין. כהיא במות שבגבכים דהישי' הכהן לנסך ולהיו כולהמבן. לא קתני והיינו כרב: בין דבר פסול. והכך פסולין שמבוטן בקודש ואם עלו לא ירדו והמים הכי פסיג' הקטר': בשני כלים לידי התלוקה: למה מפיסין והדרין ומפיסין. למה מלמבין לפיים לרבנ' כשמים בגים כהכן נהמנימין ישקר על כלן בלפיע' דלמעלה תי יבום לא ותי לאי: להרגיש. להמתיש קול ההמון עם רב כמה פעמים מסול מכבד לאומן מכלאר בגי' לגלקי' המתר: במה מפיסין. הם היו לעמין פותם האלמבכן לפיים בגדי חול או בגדי קדש: בבגדי חול. והמונה למבורת כרמם ולכתם בגדי קדש: דרמסי ועבדי. ולפ"מ שלא זכו בגורל: מקרי ועבדי. שגוי' בבגדי חול לותן שמי לפיים: לחזנים. מכהנים: מפשיטין: בלותם שלא

הגהות הלבוש.
איכא נתינת פתילה. סנהדרין דף פ"ג [ע"ב תוס' ד"ה הזוז].
הצתת אליתא עבודה. יבמות דף ל"ג [ע"ב תוס' ד"ה למה].

הגהות מו"ה וו"ב.
א) [illegible]

עין משפט נר מצוה

כד

כה

כו

כז

רש"י

מאי לאו באותן שזכו לפייס. היו המפייסין בגדי קדש שמפייסין בהן: דאי בלבוש דעתך באותן שזכו. והמפייס' ע' בגדי חול ולובשין בגדי קודש והקתני לא היו מניחין עליהן אלא מכנסים בלבד פושטין בגדי קדש על המכנסי חול ואחר כך פושטין המכנסי חול ומכניסין למכנסי קדש והמפייס כו': ומלבישין אותן המכנסי קדש. כדי שלא ישהו ערומים כשמפשיטים: לשכת הגזית. שבה היו מפייסין: בסילקי. בית גדול שבנוי עליה: פייס במזרחה. קרנות מזרחית שהמפייסין מתחילים משם: והזקן. של בית דין שהוא ממונה לראות ערך המפייסין יושב במערבה: בכולייאר. עגול ממקום הפייס כשר שבפייסו מתחלת הפייס: מדקתני רב שמואל בר יהודה. לקמן בפרק טרף בקלפי (דף ל"ה:) מפני שמוציאין את הכהנים ערומים לפניהם הכלל' כהן בגדי כהונה לבדוק הצלחת שלבן ומי הלבשתן ועודה כן ממדרות מגמת דקתני כהן ששבשתה לו אמו כתונת לעבודה ועובד בה עבודת יחיד: אין ישיבה בעזרה. שנאמר (דברים י"ח) לעמוד לשרת העומדים שם לפני ה': אלא למלכי בית דוד. שנאמר נתן ישיב' שנאמר (שמואל ב' ז') ויבא המלך דוד וישב לפני ה' ויאמר מי אנכי ומי ביתי וגו': והא כתיב בבית אלהים נהלך ברגש. אלמא פייס צריך להיות בבית אלהים: מתני' מי שוחט. את התמיד: מי זורק. מי זורק את הדם ומי מקבל: מי מדשן מזבח הפנימי. מסלק האפר ממנו. ומי מדשן המנורה מסלק את הפתילות: מי מעלה אברים. הראש והרגל של ימין נמסר לאחד ושני הידים והעוקץ והרגל ושתי הדפנות והקרבים. בכבש: והסולת. שמביאים לנסכו: והחביתין. עשיית המנחה של כהן גדול: והיין. שמנסכין ביום הכפורים (בקלפי) מנחת נסכים מחתה והולכת כנגד נגד ובולן: לכך קרוי מנויין: והיין. שלש שמנין של ניסוך לנסך התמיד: שלשה עשר כהנים זוכין בו. כפיים זה [סלאחר] שלש עבודות עבודת כהנים עבודות כלן: בורך שלישי. כמיו היה קרב התמיד ונגמ' מפרש לה: גמ' לעבודה אחת מפייסין. כגון מי שוחט ולאחריה מי מקבל לפרישה מיד לאין פייס לאחר פייס שכל עבודות אלא כהנים שמיוחדין לייסיו שמפייסין לחדיו כפי תצאת כהנים על לחבירה שלישי לייסין שהם הממונין לכל עבודה וכן כולן: או דילמא לכל עבודה ועבוד'. היו פורסין ומגרילין לכהנים ועולין לתמיד ולתוספת עמה: לא

תוספות

מאי לאו באותן שזכו לפייס. קימא הוא תלי פירוש רב נחמן הכא בשון דרב ששת הכי דחי לה ולדרב' כפי יש דהוים לגב ששת הכלן כדקלמר הכי נמי מסתבר' ורב נחמן דאיתמר לשמיי בגדיהן ר"ל הפייס דלעיל מינה דליידי באותן שבעבודה דקתני רבי אבי' א"ר להוד הגמל' דיבעי' כבלבא הוא הגמל' של גב הפייס והכי קתני הכהנים לעבדים והייט מני דקאמר רב ששת בבעיון הגל פויעא לא גלי בייתי הגל דהכא בדקאמר ליתני נושים מ"מ הכתנב' אלא הכא ניכא לגמישעע מינה דדייקא כבר דמקדי:

נוטל המנפת של אחד מהם. הכלן קשה לפי' רש"י* דפי' דכל כהן הדיוט קרוי' המנפגת לפי שהיא דומה ושל כהן גדול המנפגת שהיא קרויה לפי שהיא כריך לכהנים הפייסן ונין ר"ל נקמן תורים לנמוד ולומין המפתים נמוד דנבלמן תורים קרי נכל כהן גדול המנפגת בגל דוכתא ומי פסולה דלחריכין בפ"ק דביכין (דף ז.) הכבר שהמנפגת והכס המעכלים כאיון שהמנפגת כולם כהן גדול ישנה לעבודה כולם כל כלם נסתלקת המנפגת כולם כהן גדול נסתלק' עבודה כולם כל כלם:

אין ישיבה בעזרה. קימא דלמ' בפ"ב דזבחים (דף י"ח.) וחם יושב שהולכל לם עבד חילל ופי' והיינו לבלל והלא אין ישיבה בעזר' ו"ל שהולכל בקדשים קלים הכלכלין בכל העזר' לו כמי לור"א בר לבריס דלע"ג דלין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד הכ"מ לגרי' דלמר מתוך עבודה *אבל אכילה מתוך עבוד' היא דכתיב ולבלנו לתוכם לגר כיפר בהם שהכהנים אוכלים ובעל' מתכפרי' מיכלה שרי ולמתי שפיר נמי הא דפריך בפרק שני דזבחים (דף י"ט:) נגי קידוש ידים ורגלים מן הכיור דפריך וליתיב ומיתנב לע"ג דבמזרק היה מתוך עבודה כדי לבל לבל פיים דהכא לא חשיב מתוך עבודה דלשבר בגלא פייס לי נמי י"ל היינו בעמלה דמותר ליסב ולמכול קדשים דלוכיל קדשים כתיב בהר לאכמה לגדולה כורך שהכהנים אוכלין והיינו מותב לבבל אין לחרין דמותר לאכול מיושב בלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקדש מכון כעבודה לאכילת קדשי קדשים דשתיה דייתה אלות הכהנה ולימב שם נותר כמו שאין מכונין כעבודה לכתמייב עליהם מכום טומאה כדליתא בלותא מקוין (דף כ"ו.) דהא בשמעתי' המפתע דליבב נמי הוו כעבודה עמהם ולמפור ליבב בה*:

והא בעינן בית אלהים נהלך ברגש. תימה כיון דבעינן פייס בקדש למלי לא היו המפייסין בעזרה עכמה דקדיש טפי ולו"ת כיון דנוטל המנפת של אחד מהן גגלי היה לשעור בגלה המנפת בעזר' ואמר"י יצחק בר נחמן פי' מטום דהכי קיימי בכבולייאר ולם היו המפייסי' בעזרה היה לאחוריהם אל היכל הכם:

גמרא

מאי לאו באותן שזכו לפייס אמר רב הונא בר יהודה אמר רב ששת לא באותן שלא זכו לפייס הכי נמי מסתברא דאי ס"ד באותן שזכו לפייס לא היו מניחין עליהן אלא מכנסים בלבד והתניא *מנין שלא יהא דבר קודם למכנסים תלמוד לומר *ומכנסי בד יהיו על בשרו ואידך הא לא קשיא הכי קתני עד שעודן עליהן בגדי חול מלבישין אותן מכנסי קדש והיו מפשיטין אותן בגדי חול ולא היו מניחין אלא מכנסים בלבד אמר רב ששת מנא אמינא לה דתניא *לשכת הגזית כמין בסילקי גדולה היתה פייס במזרחה וזקן יושב במערבה והכהנים מוקפין ועומדין כמין *בכוליאר והממונה בא ונוטל מצנפת מראשו של אחד מהן ויודעין שממנו פייס מתחיל ואי סלקא דעתך בבגדי חול מצנפת בבגדי חול מי איכא אין כדתני רב יהודה ואיתימא רב שמואל בר יהודה *כהן ששתה לו אמו כתונת עובר בה עבודת יחיד אמר אביי [ה]שמע מינה לשכת הגזית חציה בקודש וחציה בחול [ו]ושמע מינה שני פתחים היו לה אחד פתוח בקדש ואחד פתוח בחול דאי סלקא דעתך כולה בקדש זקן יושב במערב' והאמר מר *אין ישיבה בעזרה [א] אלא למלכי בית דוד בלבד ואי סלקא דעתך כולה בחול פייס במזרח' והא בעינא *בבית אלהים נהלך ברגש ולימא אלא שמע מינה חציה בקודש וחציה בחול ואי סלקא דעתך פתח אחד יש לה ופתוח לקודש זקן יושב במערבה והתנן *[ז] הלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש תוכן קודש ואי סלקא דעתך פתוח לחול פייס במזרחה והתנן *[ח] בנויות בקדש ופתוחות לחול תוכן חול אלא לאו שמע מינה שני פתחי' היו לה אחד פתוח בקודש ואחד פתוח לחול:

מתני': *[ט] הפייס השני מי שוחט מי זורק מי מדשן מזבח הפנימי ומי מדשן את המנורה ומי מעלה אברים לכבש הראש והרגל ושתי הידים העוקץ והרגל והחזה והגרה ושתי הדפנות והקרבים והסלת והחביתין והיין שלשה עשר כהנים זכו בו אמר בן עזאי לפני ר' עקיבא משום ר' יהושע דרך הלוכו היה קרב:

גמ': איבעיא להו כשהן מפייסין לעבודה אחת מפייסין או דילמא לכל עבודה ועבודה הן מפייסין תא שמע *ארבע פייסות היו שם ואי סלקא דעתך לכל עבודה הן מפייסין טובא הוו אמר רב נחמן בר יצחק הכי קאמר ארבעה פעמים נכנסין להפיס ולכל חדא וחדא הוו בה טובא פייסות

תא

הגהות הלבוש.

לשכת הגזית. יומא דף י"ז [ע"א תוס' ד"ה וכו].

ועומדין כמין בכוליאר. ב"ב דף קכ"ו [ע"ב תוס' ד"ה בכוליאר].

ונוטל מצנפת. סוכה דף ה' [ע"ב תוס' ד"ה וכו].

אין ישיבה בעזרה. זבחים דף כ"ג [ע"ל ע"ז ע"א תוס' ד"ה מיושב]. א"ה עיין בפ"ק מ"ב מהלכות מקדש הלכה י"ז.

מי שוחט ומי. יומא דף כ"ו [ע"א תוס' ד"ה לשנה]. הראש והרגל. זבחים דף כ"ג [ע"ב תוס' ד"ה כרגל].

פסקי תוספות.

בד"ה אין. אין ישיבה בעזרה אלא במקום אכילה:

— והא. אין לכהן להחזיר אל ההיכל ואל הקדש:

הגהות מ"ה ו"ב.

א) עיין פ"ז מהלכות בית הבחירה הלכה ו' בהגהה למלך:

עין משפט נר מצוה

כה

א) [ספרי ראה פיסקא פ"ו]

תא שמע ר' יהודה אומר לא היה פייס נותחת. תימה הלא פייסי הדיוטי יהודה ליתי התנא קמא ליכתוב ור"ל דהכי קתני לא היה פייס נותחת אלא כשהיה לא היה עושה כלל הכא נותחת אגב פייס החתך מצוה זה מקטרת חכמה שם מתנה ליתיבו נותחתה אלא מדשתו דכתן מצוה מקטרת תנא הילכך לי נעשית ליהו עציד הכל מקיל קטורת ושקיל החתך כדלקמן בי"הב דכתן נחול לחודיה שניד לגולה הילכך ס"ג דהחתך מדשתי הילכך טוען דנעני לחתויי בהאגבי כדלקמן לקמן נמ' הנילפו לי (דף ת"ו.) כ"ם הכא הלא מדשתי הילכך דהני שניד לה לגולה הילכך לחודיה ניתו הכא הדשתי הילכך קלא לחודיה דהילכך הוה מהים ליהוי לאחד אכא שתי נותחת ורגיל היה ליהוי לאחד מעוזר הלכך ליתיבו הכא פייס פלא יקפידו לחתויי עלו ויתיבו לם יהא לנעני הדשתי ניהו לעשות הוא נעשהו הכל לו ליהוי לחי מעוזר מתחלקי לחם' כפיו שוהד הלכך כלל אכא שתי וכן הכא הלכך כהן מהים נותחת ליהוי כי' ולא קאתי השתא לגלי נהכך שהו כיקלא"ד נעכוך י"ב לחיי המהים נתוכחת שהו וכן הכא נתוכחת דקתני ניהך הילחת דל' יהודה הכל דכי רבי מ"ו דהייתי נעכוך לא היה פייס לאחרי הלא השתל לתן לכהן הנעלה לתן לחהנה הלא הוחיל דלמ"ו לתיבי ר' יהודה הלא הוה הוה לי אכי' פייס נותחת ונחתה ייתי סניך הדבי יהודה דמ"כ לא פליגי דכהן עליה הלא הלא קניף להו הכהן הכא נקטורת הלא הוחיל' ויתיבו הדלן מהכין ותפיסתן הלא השתיוד ליהוי הכא הוה פייס ומ"כ לא פליג ר' מ"ו עליה לקמן דס"ל מחתר ותפיס לכהך נותחת הלא כדי להשלים ר' פייסי' כי הוה משום יש מהן לכהנת הד' פייסי' ותדקא פריך לקמן (דף כ"ו.) כתה זיכנין מ"ב נעלי לה פייס ומ"ב נפייס הכני כולי עלמא הוחו כיון דנעשם מהו ותפייסו הלא לכל עבודה ופייסו:

מניין לרבים ב' מ"ב לאחד לא הכא נעלי נותחת פיד נהדי הלם ור"ל כיון דלא לשכר להקטיר הלשם לגלא פיד חהו הכך כנהר נכלל הלשם הוה:

נותן ב ראשו ואת פרו וערך ואידך פיר אחרינ' למאי

תא שמע "ר' יהודה" אומר לא היה פיס למדתו' אלא כהן שזכה בקטרת אומר לזה שעמדו וזכה עמי במדתה שאני מדתה וקטרת דהדא עבודה היא אימא דאמרי דוקא מדתה וקטרת דהדא עבודה היא אבל שאר עבודו בעי פיס מדתה אצטריכא ליה סלקא דעתך אמינא הואיל ולא שביתא ומעברא נתקן לה פיס בפני עצמה קמ"ל תא שמע דתני רבי חייא לא לכל עבודה ועבודה ניפייסין אלא כהן שזכה בתמיד [ב] שנים עשר אחד הכהנים נמשכין עמו שמע מינה: פיס הישני וכו': אביא לתו מי מקבל שוחט מקבל דאי אמרת זורק מקבל אנב הביכותיה לא מקבל ליה לכוליה דם או דילמא זורק מקבל דאי אמרת שוחט מקבל זמנין דשחיט זר תא שמע * בן קטן עשה שני עשר דד לכיור כדי שידרוך שני עשר אחיו הכהנים העסוקין בתמיד מקדשין ידיהן ורגליהן בבת אחת ואי סלקא דעתך שוחט מקבל תליסר הוי אלא לאו שמע מינה [ג] זורק מקבל שמע מינה אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי אף אנן נמי תנינא "שוחט השוחט וקבל המקבל ובא לו לזרוק שמע מינה: אמר בן עזאי לפני רבי עקיבא וכו': רגלו רבנן כיצד דרך ההלוכו הראש והרגל התזה והגרה ושתי ידים ושתי דפנות השוקן והרגל ר' יוסי אומר דרך הפשטו היה קרב כיצד דרך הפשטו הראש והרגל השוקן והרגל ושתי דפנות ושתי הידים התזה והגרה ר' עקיבא אומר דרך ניתוחו היה קרב כיצד דרך ניתוחו הראש והרגל ושתי ידים התזה והגרה ושתי דפנות והשוקן והרגל ר' יוסי רגלילי אומר דרך עלוין היה קרב כיצד דרך עלוי הראש והרגל התזה והגרה ושתי הדפנות והשוקן והרגל ושתי הידים והכתיב "כל נתח טוב ירך וכתף היה בכחושה אמר רבא בן תנא דמתן ובן רבי יוסי ברבי עילוא דשרא אולין כר אחל בתר אברא דשרא וכר אחל בתר שמנא דשרא מאי טעמא סלקא דעתך בהדי ראשא משום דרישא נפישי ביה עצמות קרבא רגל בהדיה דכולי עלמא מינה ראש קרב ברישא מנא לן דתניא * מנין לראש ופדר שקודמין לכל האברים ת"ל "את ראשו ואת פדרו ערך ואידך פדר אחרינ' למאי

כסו השם

(לקמן כ"ו. חוליו ק"ו.)

מחוי ס"ו ס"ו

(לקמן כ"ו. חוליו ק"ו.)

(לקמן כ"ו. חוליו ק"ו.)

מחוי ס"ו ס"ו

חוליו ק"ו כ"ו.

עיליו הלשם והרגל החזה והגרה ושתי דפנות והשוקן והרגל ושתי ידיו: והכתיב כל נתח טוב ירך וכתף. לעולם ירך ושגי נכתפים. ירך ושגי דפנים: תנא דתניתין לא לחזי כחזי ניהו: חזי לעיל נחזי לעיגה. תנא דיהן הולך לחזי עילוי נהזל הלוגרים ור' יוסי הולך לחזי עילוי הסוגי: ולחיך פדר. קלא לחזיגה כחזי הנתחים הלו הלשם ולחזי הנתחי:

ניתני

מסורת הש"ס לתלי לחם. הא לקמן גבי הנחתים דנפלה הרמח דסכי ליה בסחים' (דף כ"ג.) דאמריך לבי בעלמא והמסים ועכרו לין לי בגמל עדיפא מלא נתחי' מהן בגמל המסע תניין ליתיה הרמח מסגר היתה בסחים' ולא היה נשמע המסע ת"ל קול הרמח לא סוד בגמל התוכסטי' הוה ולתלי כתנ': דרך בנגד. נגד שנים המסיעים וגוליכין בדם הרמח: כתנ': מדשים לקטרת. מי מלח שנה לקטרת ויעזר ונשתרב הסרס אלו מגח מדשים וכך היו מכריזין קול בעמדים: גבו': הפני מלמעלה. לפיכך לא היו מניחין לחזר לפנים: וחם כחוב וגליל של זהב. נהרוס קול נשמע: הם לא מכיחא. ומשמר דכי כחיב שמר מדעת שכיחה דלם לא כן מלחי הכל עשיים: ויחזי. מהוכם סולמות ניקולל: לגיעא והילגא. לחורות כיח וכלגם: שנה בו מחרים. לים לים נשנה בשנחים: כי הנא החיא בקומות. לפי שלא שנה לדם בה: הלחל ומשחות החקדשות. ר"ל ומשאר שנחי מסרים ליו שיכד בין הסדנים: ולחלי דקליך לדשתן. מסרי מסיעין בין הסדנים נפיכי לחו פייסות: כולהו הנסרא. ומם מסיעין הי הכא לכל מסרי ויכי לכל בין הסדנים: הוא הפלה לגבי האזנה. לחלי לים מזנה בו לחלוטו לכנם מחר ומשליכו לחחר חין להזנה ומחחו ומליכין לחחו הכיחין לחחו מחכיו של כנם לחזנה בידו לחלוטו כל הכנם וחולך ושולי בכנם ופסחניא לחקום מחחיכים מם נושלן והכי הנן בחזנה מקנים (דף י"ג.) לחכי הדה כיחכין מחני כנם ולגבים בחזנה: לפי לחם מרשא. ליחחזי כחלן דשיים לים פילחא: לפ ר"ם בן יעקב פיח לים דר' יהודה. דלחר לפ הים פיים להחזנה ונחלן דלפ"א פיים בין בחזנה מחם פיים בין הכנם ולחזנה: דלפ

ר"ה כ"ג ע"א

קא מיפלגי מר סבר "ברב עם הדרת מלך ומר סבר מקום שכינה לאו אורח ארעא אבר רבא לא ר"א בן יעקב איה ליה דר' יהודה "ולא ר' יהודה איה ליה דר"א בן יעקב דאם כן בצרא לחו פייסות ואי משכחת תנא דתני חמש הדוא

(שעל ע"ב:)

תנים לו דלמאי הפיכון לו מחרים כיון דלפ הכי כיים הסחרים לגבי בין הערבי' היכי ומי ליסב דבריים לו ערבי' מלחים מבערב הפייכין ומ"ם נפיכי לחו פייסות:

והתניא כדרך שמפייכין לו מחרי'. פי' ומכח לפ הני נפנויי בקטרת מדקתני לו לפון אכר פלפ דלפי בקטרת הוה ליה למיתני לה לפון בקטרה:

נותן פרד של בית הסחרים ומעלתו. ול"ת מהלי קרא תיפוק ליה מן הסמוך דכל הנחתים קודם פרד של בית קדש ול"ק ר"ת מוסיף הפרד של בית הסחרים עד שתעלה לראשו של מזבח ולפ היה הפרד ומניחו ותקריב הרמח בפני עמו והפרד הקריב שם הקדשים לי נמי ל"ל לי לפ מהכ הך קרא לפ היה דרשינן לפ היה מלפ ליתני מרמח ופרד קודמין לכל הנחתי' וכפ' הסומס (דף כ"ג.) כתנתי יומר ולכן לפן פיין:

כט

ל

לא

לב

לג

יהודה המוקף. יש הקשה לתלי לפ הייתי הדכתיב בחול' דכתיב לפ יכול שנע מיטודם והחזקת הנין הנלין (נדלפי ת"ם) ול"ל דהכחוב ענגיל' הוה דפחיב לפנל מהלי קרא הייתי מכך היה בניחול' יש המוקקים:

אלא כהן מזבח בו מפרי עכח בו עדיני. תימה לי ולפ ע"כ היה לריך לכחוב עדיני בפניל כיחול מני נזירין מפוחם של נקר היו נהנין הזעה בחזוח' הדקן וכני פהנים מיכון נהן בצרא ולפן לגבי דחזדה הר' דבמילם מפייסין לצרא ולפ לחם לפחוני' פלפ דבהכך שנחזות שים הזנחתן בנקר לפ היו הפייכין דפ"כ כי פריך בפחוך ולחלי דפ"ד חשיקה נפיכי לחו פייסות לפן ומי חיקלי כיון דחפייכי בצרא בפניל פני נזירי עלים פ"כ נפיכי לחו פייסות דחוחק היה לימר דהכך מהי מדקן מזבח הפנימי וחנחה פסיו נפיים פל פלי הכח הפחר ולפ היו בצרא הם היו חיכן בזירי בצרא נחלן פלפ היו חיכן לחפיים בפניל הנזירין לצרא כי דחקן הר' לגדות דבר זה פדשתינו פלפ נדלה דלר' יוחנן פפייסו לי' דחכפרה הפיכון מהי של פני נזירין פל בין הפדני לחחר הפחר מהני מיים פהפייכין לחחר הפחר מהני מיכי לגבן הפדנים כגון פלו פיייכו פין פחו כן לפחך נזירין פל בין הפדני' ופפ"ם דלפ מכיב לחו פחיכי פלפ לי כפיים הפני לפחך מהיה פל פחר לפלן לפחי דפ"ד חפיקה דלכל פנחי פל בין הפדני מהרין וחפיכון הוה ק"ד פנפדב

עין כשפט נר מצוה

כט) תוי ע"ז תוי ד"ה ופרד ופוי"ש פלפ ד"ה ופרד

ל) תוי ע"ז תוי ד"ה ופרד ופוי"ש פלפ ד"ה ופרד

לא) תוי פם ד"ה ופרד

לב) תוי פם ד"ה ופרד

לג) תוי פם ד"ה ופרד

לד) תוי פם ד"ה ופרד

מקום שכינה לאו לחודם מרשא. לפני' ר' פ"י דקנבני הכא דלאו לחודם מרשא נדלה דנדלה דנדלה היא בהריא דחחיד [נפחם] (דף ס"ד.) בעגל הפנה שים ישראל ויקבל הכהן ניחנו לחניחו ומניחו לחניחו וכו' עד והכהן הקרוב אל החומה יקריב אילך לחת בענד חיפוי ומשרים בגד' כשעה הנוה בדוק עם הדגם הלך לחתם לא מילך ליחזר לאלו מרשא מקרי כמהים נוחנו לחניחו לא היה חולך נו פלא מחר ומחר ומחקבל ומשרים מהרי דוב. פכשרים היה לחם לפגל הנפה שנולין עד לנקנם ומחלך נו ההיא דאלו לאלו מרשא:

ואי מנמחת חנא דחתי שום כי'. חימה לי ליחוי דהכחיב חנא ס"ל דחחרין ומשיכין ליחזר פל בין הפדנים נפדב דפכחת לילא ס' פייסות ר"ל דים לי פה מקנה דחחרין ומשיכין ליחזר פל בין הפדנים חע"נ דלי הפכחת חנא דחתי שום פפחרין ס"ל דחחרין ומשיכין לחזר פל בין הפדנים חע"נ דהפכחת לילא ס' פייסות ס"ל כי הי מחרין ומשיכין נחי לחקמדת פל בין הפדנים ונפיכי לחו פייסות כפי חפחם:

הדיא

הגהות הלבוש.

עולה נמי. פחות דף ל' (ע"ם פום' ד"ה דלא).

דא"כ בצרא. יפפ דף נ"ם (ע"ב פום' ד"ה ת"ש).

פסקי תוספות.

בד"ה ואי. נפפ"ם פוים פפ פחם:

הרהוא דלא כר"א בן יעקב ודלא כר' יהודה:

מתני' התמיד קרב בט' בי' בי"א בי"ב לא פחות ולא יותר כיצד עצמו בט' בחג ביד אחד צלוחית של מים הרי כאן עשרה בין הערבים בי"א הוא עצמו בתשעה ושנים בידם שני גזרי עצים בשבת באחד עשר הוא עצמו בתשעה ושנים בידם שני בזיכי לבונה של לחם הפנים ובשבת שבתוך החג ביד אחד צלוחית של מים:

גמ' א"ר אבא ואיתימא רמי בר חמא ואיתימא רבי יוחנן אין מנסכין מים בחג אלא בתמיד של שחר מכאי מדקתני ובשבת שבתוך החג ביד אחד צלוחית של מים ואי ס"ד בתמיד של בין הערבים מנסכין בחול נמי משכחת לה אמר רב אשי אף אנן נמי תנינא ולמנסך אומר לו הגבה ידך שפעם אחד נסך על רגליו ורגמוהו כל העם באתרוגיהן שמע מינה תניא רשב"י אומר כנגן לתמיד של בין הערבים שמשמשין שני גזרי עצים בשני כהנים שנאמר וערכו עצים אם אינו ענין לתמיד של שחר דכתיב ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר וערך עליה תנהו ענין לתמיד של בין הערבים ואימא אידי ואידי בתמיד של שחר ואמ' רחמנא עביד והדר עביד א"כ נימא קרא ובער ובער אי כתב רחמנא ובער הוה אמינא חד אין תרי לא קמ"ל דנעביד חד ונעבי' תרי א"כ נימא קרא ובער ובערו א"נ וערך וערכו מאי ובער וערכו שמע מינה כדקא אמרינן תני ר' חייא פיס פעמים י"ג פעמי' י"ד פעמי' ט"ו פעמי' ט"ז והתניא י"ז ההיא דלא כר"א בן יעקב אלא כר' יהודה:

מתני' איל קרב באחד עשר הבשר בחמשה הקרבי' והסולת והיין בשנים שנים פר קרב בעשרים וארבעה הראש והרגל הראש באחד והרגל בשנים העוקץ והרגל העוקץ בשנים והרגל בשנים החזה והגרה החזה באחד והגרה בשלש שתי ידים בשנים ושתי דפנות בשנים הקרבים והסולת והיין בשלשה שלשה בד"א בקרבנו צבור אבל בקרבן יחיד אם רצה להקריב מקריב הפשטן ונתוחן של אלו ואלו שוין:

גמ' תנא הפשטן וניתוחן שוין בזר אמר חזקיה מנין להפשט וניתוח ששוה בזר שנאמר ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח נתינת אש בעיא כהונה הפשט וניתוח לא בעיא כהונה האי

הגהות הלבוש.

אלא בתמיד של שחר. תמורה דף כ' [ע"ב תוס' ד"ה לאתויי לגון].
ואימא אידי ואידי. מנחות דף נ' [ע"ב תוס' ד"ה תמיד].

עין משפט נר מצוה

כ

כא

האי מיבעי ליה לגופיה אמר רב שישי בר אשי אשכחתיה לאביי דהוה מסבר ליה לבריה ושחט שחיטה בזר כשירה וכי מאין באתה מכלל שנאמר ואתה ובניך אתך תשמרו את כהונתכם שומע אני אפילו שחיטה תלמוד לומר ושחט את בן הבקר לפני ה' והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם מקבלה ואילך מצות כהונה וסמך ידו ושחט לימד על השחיטה שכשירה בזר מכדי מקבלה ואילך מצות כהונה ונתנו בני אהרן למה לי למעוטי הפשט וניתוח ואצטריך ס"ד אמינא כיון דלאו עבודה דמעכבא כפרה היא לא תבעי כהונה קמ"ל דבעיא כהונה אלא מהכא וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים את הראש ואת הפדר מכדי מקבלה ואילך מצות כהונה וערכו למה לי למעוטי הפשט וניתוח ואיבא למעוטי סידור שני גזרי עצים כמתני' דיכתא דכוותיה כמעט אדרב' סידור דכוותיה כמעט לא ס"ד דאמר מר והקריב הכהן את הכל המזבחה זו הולכת אברים לכבש הולכת אברים לכבש הוא דבעיא כהונה הולכת עצים לא בעיא כהונה הא סידור שני גזרי עצים בעיא כהונ' וערכו למה לי למעוטי הפשט וניתוח ואיבא ה"נ לגופיהוא והקטיר א) הכהן את הכל למאי אתא למעוטי הפשט וניתוח והקריב הכהן את הכל המזבחה זו הולכת אברים לכבש הולכ' אברים לכבש הוא דבעי' כהונ' הולכ' עצים לא בעיא כהונה הא סידור שני גזרי עצים בעיא כהונה ונתנו לגופיה וערכו שנים בני אהרן שנים הכהנים שנים למדנו לטלה שטעון ששה אמר רב המנונא קשיא ליה לר' אלעזר האי בבן הבקר כתוב ובן הבקר כ"ד בעי וניחא ליה על העצים אשר על האש אשר על המזבח איזהו דבר שנאמר בו עצים אש ומזבח הוי

והקריבו בני אהרן הקבלה ואילך וכו'. [illegible]

אלא מהכא וערכו בני אהרן הכהנים. [illegible]

הולכת עצים לא בעי כהונה [illegible]

תחלת

הגהות הלבוש.
ס"ד אמינא כיון. [illegible]
הולכת איברים. [illegible]

הגהות הגאון מו"ה א'זוי'
א) בן הכהן עד למעוטי יש למחוק.

עין משפט נר מצוה

כב

מסורת הש"ס

תחילת עבודה דיממא היא דא"ר יוחנן וכו'. [illegible]

למיגרא דעבודת יום בעי פיס וכו' [illegible]

אין זר חייב מיתה לא בעיא פיס. [illegible]

הרי אומר זה טלה. א"ר אסי א"ר יוחנן זר שסידר את המערכה חייב כיצד הוא עושה פורקה וחוזר וסודרה מאי אתני ליה אלא א) פורקה זר וסודרה כהן מתקיף לה ר' זירא וכי יש לך עבודה שכשירה בלילה ופסולה בזר ולא והרי אברים ופדרים *סוף עבודה דיממא היא והרי תרומת הדשן תחלת עבודה דיממא היא דא"ר אסי א"ר יוחנן *קידש ידיו לתרומ' הדשן למחר אינו צריך לקדש שכבר קידש מתחלת עבודה ואלא קשיא אלא כי איתמר הכי איתמר א"ר אסי א"ר יוחנן זר שסידר שני גזירי עצים חייב הואיל ועבודת יום היא מתקיף לה רבא אלא מעתה תיבעי פיס אשתמיטתיה הא דתניא *מי שזכה בתרומת הדשן זכה בסדור מערכה ובסדור שני גזירי עצים למיגרא דעבודת יום בעיא פיס עבודת לילה לא בעי' פיס והרי איברים ופדרים סוף עבודה דיממא היא והרי תרומת הדשן משום מעשה שהיה למיגרא דעבוד' יום וזר חייב עליה מיתה בעיא פיס אין זר חייב עליה מיתה לא בעיא פיס והרי שחיטה שאני שחיטה דתחלת עבודה היא אמר מר זוטרא ואיתימא רב אשי והא אנן לא תנן הכי *אמר להן הממונה צאו וראו אם הגיע זמן השחיטה ואילו זמן שני גזירי עצים לא קתני הך דלית לה תקנתא קתני הך דאית לה תקנתא לא קתני ואיכא דאמרי מתקיף לה ר' זירא וכי יש לך עבודה שיש אחריה עבודה ופסולה בזר והרי

הרי אומר זה טלה. תמיד של שחר [illegible] [דף כ"ד] [illegible]

[illegible]

איכא דאמרי מתקיף לה ר' זירא כו'. [illegible]

[illegible]

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

והרי איברים ופדרים. לא גרסי' דמילתא היא ... הכא [illegible] לאחריה עבודה ומפסלה בזר ולא פי' לאמר כו': תחילת עבודה תמה. דסלים ליה סידור: למימר' דעבוד' תמה בעי פייס כו' עד תמר' העבודה פסיק לא גרסי': [illegible] דסידור גזירין עבוד' תמה היא כו' ... גזירין לא קתני. אלמא עבוד' לילה היא והוא נמי סידור המערכה ולאיברים מהיא עבודת יום תחילת עבודה לאחרת היא ולא נמי סידור המערכה היא:

הדרן עלך בראשונה

אמר להם הממונה. הוא הסגן: ... על תנא: זמן השחיטה. ... (תהלים ע"ו): עד שבחברון. ... הכלל היה במקדש ... כל המיסך את רגליו ... קידוש ידי' ורגלי'. מן הכיור: גמ':

א) והרי אברים ופדרים סוף עבודה דיממא היא והרי תרומת הדשן תחלת עבוד' דיממא היא דא"ר יוחנן *קדש ידיו לתרומת הדשן למחר אינו צריך לקדש שכבר קדש מתחלת עבודה לא קשיא לא אי איתמר הכי איתמר א"ר אסי א"ר יוחנן זר שסידר שני גזירי עצים חייב ואמאי ועבוד' תמה היא מתקיף לה רבא אלא מעתה תבעי פיס ולא בעיא פיס והתניא *כי שוכח בתרומת הדשן זוכה בסידור שני גזירי עצים ה"ק יפיסו לה בפני עצמה *כדאמרי' למימרא דעבוד' תמה וזר חייב עליה מיתה בעיא פיס אין זר חייב עליה מיתה לא בעי' פיס והרי שחיטה שאני שחיט' דתחל' עבוד' דיממא היא ב) למימר דעבודה תמה בעי פיס עבודה שיש אחריה עבוד' לא בעי פיס והרי אברים ופדרים סוף עבוד' דיממא היא הרי תרומ' הדשן משום מעשה שהיה אמר מר זוטרא ואיתימ' רב אשי אף אנן נמי תנינא אמר להם הממונ' צאו וראו אם הגיע זמן השחיטה ואילו זמן סדור גזירי עצים לא קתני דך דלי לה תקנתא קתני דך דאית לה תקנתא לא קתני:

הדרן עלך בראשונה

*אמר להם הממונה *צאו וראו אם הגיע זמן השחיטה אם הגיע הרואה אומר ברקאי מתיא *בן שמואל אומר האיר פני כל המזרח עד שבחברון והוא אומר הן ולמה הוצרכו לכך שפעם אחת עלה מאור הלבנה ודימו שהאיר מזרח ושחטו את התמיד והוציאוהו לבית השריפה הורידו כ"ג לבית הטבילה זה הכלל היה במקדש *ג) כל המיסך את רגליו טעון טבילה וכל המטיל מים טעון קידוש ידים ורגלים:

גמ':

[illegible]

א

ב

אף אנן נמי תנינא וכו'. ולא סדור גזירין לא קתני ... כל לילה:

יפייסו לה בפני עצמה. כיון דעבודה תמה היא ... [illegible]

סידור שני גזירין ... [illegible] ... והרי פסיעות דהפייס לא נפסי עצמה דעיקר הפייס הוא [תוס'] ... דידיה:

הדרן עלך בראשונה

אמר להם הממונה צאו וראו. ... [illegible]

אלא

הגהות הלבוש.

אמר להם הממונה. משנה דף ס"ב [מ"ב תוס' ד"ה שמן]

כל המיסך את רגליו. מנחות דף פ"ב [ב"ב תוס' ד"ה ...]

הגהות הגאון מו"ה א"ו.

א) מן והרי כו' אלא אי איתמר יש למחוק:

ב) מן למימרא עד אמר מר זוטרא יש למחוק:

עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

[illegible]

גמ': תנ"ר ישמעאל אומ' ברק ברקאי ר"ע אומ' עלה ברקאי נתינא בן אפקשין אומר אף ברקאי בחברון *מתיא בן שמואל (אומ') הממונ' על הפייסות אומר האיר פני כל המזרח עד שבחברון ר' יהודה בן בתירא אומר האיר פני כל המזרח עד בחברון ויצאו כל העם איש איש למלאכתו אי הכי נגה ליה טובא לשכור פועלי' קאמרי אמר רב ספרא *צלותי' דאברה' מכי משחרי כותלי אמר רב יוסף אנן מאברה' ניקום וניגמר אמר רבא תנא גמר מאברהם ואנן לא גמרינן מיניה דתניא *וביום השמיני ימול בשר ערלתו מלמד שכל היום כשר למילה אלא *שזריזין מקדימין למצות שנא' *וישכם אברהם בבקר ויחבוש וגו' אלא אמר רבא רב יוסף הא קא קשיא ליה דתנן *חל ערבי פסחים להיות בע"ש נשחט בו' ומחצה וקרב בשבעה ומחצה ונשחט' מכי משחרי כותלי מאי קושי' ודילמ' כותלי דבית המקדש בו' ומחצה משחרי משום דלא מכווני טובא א"נ שאני אברהם *דאיצטגנינות גדולה היתה בלבו א"נ משום דזקן ויושב בישיבה הוה דא"ר חמא בר' חנינא מימיהן של אבותינו לא פרשה ישיבה מהם היו במצרים ישיב' עמהם שנא' *לך ואספת את זקני ישראל היו במדבר ישיבה עמהם שנאמר *אספה לי שבעים איש מזקני ישראל אברהם אבינו זקן ויושב בישיבה היה שנא' *ואברהם זקן בא בימים יצחק אבינו זקן ויושב בישיבה היה שנא' *ויהי כי זקן יצחק יעקב אבינו זקן ויושב בישיבה היה שנא' *ועיני ישראל כבדו מזוקן אליעזר עבד אברהם זקן ויושב בישיבה היה שנא' *ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו א"ר א' שמושל בתורת רבו הוא דמשק אליעזר א"ר אלעזר שדולה ומשקה מתורתו של רבו לאחרים אמר *רב קיים אברה' אבינו כל התורה כולה שנא' *עקב אשר שמע אברהם בקולי וגו' א"ל רב שימי בר חייא לרב ואימא שבע מצות הא איכא נמי מילה ואימא שבע מצות ומילה א"ל א"כ מצותי ותורותי למה לי אמר (רב) ואיתימא רב אשי קיים אברה' אבינו אפי' ערובי תבשילין שנא' תורתי אחת תורה שבכתב ואחת תורה שבעל פה: מתיא בן שמואל אומ' וכו' והוא אומר הן: מאן אמר הן אילימא הך דקאי אאיגרא הוא הלים והוא מפשר אלא הך דקאי אארעא מנא ידע איבעית אימא הך דקאי אארעא ואיבעית אימא הך דקאי אאיגרא איבעית אימא הך דקאי אאיגרא אמר איהו האיר פני כל המזרח וא"ל הך דקאי אארעא עד שבחברון וא"ל איהו הן ואיבעית אימא הך דקאי אארעא אמר איהו האיר פני כל המזרח וא"ל עד שבחברון וא"ל הן: ולמה הוצרכו לכך וכו': ומי מיחליף והתניא רבי אומר אינו דומה תימור של לבנה לתימור של חמה תימור של לבנה מתמר ועולה כמקל תימור של חמה מפציע לכאן ולכאן תנא דבי רבי ישמעאל יום המעונן היה ומפציע לכאן ולכאן אמר רב פפא שמע מינה יומא דעיבא כוליה שמשא למאי נפקא מינה לשטוחי שורות א"נ *למדרש רבא *) אשה לא תלוש לא בחמה ולא בחמי חמה אמר ר"נ *זוהמא דשמשא קשי משמשא וסימנך דנא דחלא שבירי דשמשא קשו משמשא וסימניך דלפא הרהורי

[illegible]

הגהות הלבוש.

ונשחטה מכי משחרי. פסחים דף נ"ח [ע"ש תוס' ד"ה מוקמינן].

הרהורי עבירה קשו מעבירה וסימניך ריחא דבישרא שילהי דקייטא קשיא מקייטא וסימניך תנורא שגירא אישתא דסיתוא קשיא מדקייטא וסימניך תנורא קרירא מיגבר בעתיקתא קשי מחדתא וסימניך מינא בר מינא א"ר אבהו מ"ט דרבי דכתיב "למנצח על אילת השחר מה אילה זו קרניה מפצילות לכאן ולכאן אף שחר זה מפציע לכאן ולכאן א"ר זירא למה נמשל' אסתר לאילה לומר לך "מה אילה רחמה צר וחביבה על בעלה כל שעה ושעה כשעה ראשונה אף אסתר היתה חביבה על אחשורוש כל שעה ושעה כשע' ראשונה א"ר אסי למה נמשלה אסתר לשחר לומר לך מה שחר סוף כל הלילה אף אסת' סוף כל הניסים והא איכא חנוכה "ניתנה ליכתב קא אמרינן הניחא למאן דאמר אסתר ניתנה ליכתב אלא למ"ד "אסתר לא ניתנה ליכתב מאי איכא למימר מוקים להו כר' בנימין בר יפת א"ר אלעזר דאמר ר' בנימין בר יפת א"ר אלעזר למה נמשלו תפלתן של צדיקים כאילת לומר לך מה אילה זו כל זמן שמגדלת קרניה מפצילות אף צדיקים כל זמן שמרבין בתפלה תפלתן נשמעת: שחטו את התמיד: איבעיא אילימא בשאר ימות השנה לא סגיא דלאו כהן גדול אלא ביום הכפורים באור הלבנה כי איכא הכי קאמר וביום הכפורי' כי אמר ברק ברקאי הורידו כהן גדול לבית הטבילה "תני אבוה דר' אבין לא זו בלבד אמרו אלא אף מליק' העוף וקמיצת מנחה בלילה תשרף בשלמא שלת העוף מאי דהוה הוה אלא קומץ נהדרה

הרהורי עבירה: תאות נשים קשים להכחיש את הבשר יותר מגופו של מעשה: ריחא דבישרא. המריח בשר ולא אכלו קשה לו: שילהי דקייטא. [illegible]

אלא לפי שעלות השחר [illegible]

[illegible]

הנהות הלבוש.

למה נמשלה אסתר. מגלה דף ד' [illegible].
אלא למ"ד אסתר. מגלה דף ז' [illegible].
לא זו בלבד. מנחות דף כ"ט [illegible].

נהדרה ונהדר ונקמצה ביממא הוא תני לה והוא אמר לה כלי שרת מקדשין אפילו שלא בזמנו מיתיבי *זה הכלל כל הקרב ביום קדוש ביום וכל הקרב בלילה קדוש בלילה וכל הקרב בין ביום ובין בלילה קדוש בין ביום ובין בלילה קתני מידת כל הקרב ביום קדוש ביום ביום אין בלילה לא דילמא אינו קדוש ליקרב אבל קדוש ליפסל מתיב ר' זירא *^(ב) סידר את הלחם ואת הבזיכין אחר השבת והקטיר את הבזיכין בשבת פסולה כיצד יעשה יניחנו לשבת הבאה *שאפי' עמדה על השולחן ימי' רבי' אין בכך כלום ואמאי תקדוש ותיפסל אמר רבא כאן דקא מותיב שפיר קא מותיב ואבוה דר' אבין נמי מתניתא קאמר וקסבר *לילה אין מחוסר זמן כי משי בי שמשי תקדוש ותפסל אמר *רבינא שקדם וסלקו כר זירא ואיתימא רב אשי אמר אפי' תימא בשלא קדם וסלק כיון שסדרו שלא במצותו נעשה כמו שסדרו הקוף: זה הכלל היה במקדש: בשלמא רגלים משום ניצוצות אלא ידים מ"ט א"ר אבא ואת אומרת

מצוה

מצוה

מצוה

הגהות הלבוש.

ואמאי תקדוש. זבחים דף י"ד [נ"ל פ"ז ע"א תוס' ד"ה לפסול].

לילה אין מחוסר. זבחים דף י"ג [ע"א תוס' ד"ה לילה].

כיוה"ס הנזה בספק נזרו. ניעוטת של מי רגלים המיתין על רגלו שלא יגע בהן מון ונלחה כבורות שפכה מתין מי רגלו מקלקל שלא שלחין וכרות שפכה שיעו הולך ומלטלו של נבו מלים שני: נתקע. נעקר כי הטעם לפוך ס"ס: ידיו נגיעת הפכה. מוסיף ומכרקע ומיה הפכה נפני המוסיפים תם הפנים ידיו דרך מוך שהוסילם: ורב חסדא לשנר מוסיפים ומשר (מהלים ל"ה) משמת הפיום כל עלמותי לעל הפום עזהת הייה לא ידקיק לית פפא מהמוייכו: נתקלקה נפים שהפת. פשהה היה שלא יגע לאוכל ולא מתפוד ביחם: הלנים נפשיים. פלוחר הלנה ע שמתו נפילנות בפורה: לוים. שיש יהות הכפרים להפתין היום נוטל יד אחת לוחה פשפוך נה ניעוטת: והפלג. פחה: נוטל שתי ידיו. דכיון פהפלג שעה אחת לו פתר פפים דשתי הכפוחתו ולא פיכר לשהר ידיו הן עפקיות: לא יפול הנחתן. פלא יהחזר עליו לא נטל: והחזר הכפיה על החזיתן. ה"ג לה ניהפפהת דעדכי פיפיו כך פיולקן הפהו היה על הידי שהחזרו על החזיתים החכונן וכפום הפחזרו שליהן ולהזר יש עכם הפרוך ניפול ולין יהת פלא להזדיק שפול אה פהפנים לה ידיו: לא יפול נתון לפא שפיפו פרוך שה לשהל פלא נפהות הוא נפהות נכנם שהי הניען להחיך לפהות נפהיים לפר התון ויהיפו פרוך ניפול פפא יהן פרוכה לתך פיו: היוש ידיש דלהיכא דשיהים. ולא מהדי לים: כיהני: נעטרה. לפו דוהקה דלין לום נכנם לעזרה עד פיעטל ושפיעת הפרם נעזרה: פהם פניגלות וכו'. יליף לה נעזרה: על ניש הפרוהים. פל נו ניפפת נים הפרוהים: תון הוי. הילפוכה פהיים נהם פוכה ליום הכיפורים דהה כל יפיה פהי לוכה פפל פניגלות הנהים הוכה ליה"כ כהיב נהן נפקום קדוש נעזיכת דלפרי הוה: נפ': פניגלה צ. פל כל פפיית לוה לפהר: ופה הכפנה עקדש וכו'. כהן נדול נפהם פעזרה' ליום הכיפורי' פהפהרת יהתן לפניס ופפנים לתן פפכי הפלוחות קדש ופל פפיהן פעזה פרת פיפי הפלוחות: פשן פניגלה. נין פעזרה לפעזרה כדילף פפרקין (דף נ"ב.) הוי הנה פניהי לעזרה פיהל פל הקדש וכו': קדך פניגלה היה ע. לתן כלון פוכה הן החוכה פלא נפרך ולחבוש נפה פניגלה כדי לעטות על נב פתן פניגלה פלא לפוהלן ולחת ללנו פה יש פוהלה עליו ויפהר פוהלה ישנה פיה עליו ופפהה ישראל פלא לעזרה היום פר פישיב פהכו לחר לכו הפיום לפפק נפפוני

ביצה לשפקק פיפיע ליה לר' אבי דאפר ר' אבי אפור לאדם שיצא בציצות שעל גבי רגליו כיפני שנראה כבריות שפבה ופוצ"א לעז על בשו שדין פיבורים אפר רב פפא [ב] ציצה בפקופה אפור לקרות קרית שפע דהיכי דכי אי דנראית פשיפא אי דלא נראית [ג] לא ניתנה תורה למלאכי השרת לא צריכא דישב ונראית עיכר ואינה נראית ואפי שנא ביצועה על בשרו דאיתפ' [ד] ציצה על בשרו או שהיה ידיו בבית הכפא רב הונא אפר ביותר לקרות קרית שפע ורב הפדא אפר אפור לקרות קרית שפע בפקופה נפיש זוהפא שלא בפקופה לא נפיש זוהפא ת"ר [ה] הלכה בפעודה אדם יוצא להשתין כיס נוטל ידו אחת ונכנס דיבר עם חבירו והפלג נוטל שתי ידיו ונכנס ובשהיא נוטל לא שהל פבחוץ וכנס כפני חשד אלא נכנס וושב בפקופו וגופל שתי ידיו ובהזיר הפפיה על האורחין אפר רב הפדא לא אפרן אלא לשהות [ו] אבל לאכול נוטל פבחוץ ונכנס דפידע ידיע דאניגא דעתיה אפר רב נחפן בר יצחק ואנא אפילו לשהות נפי פידע ידע דאניגא דעתאי: **פתני'**: [ז] אין אדם נכנס לעזרה לעבוד אפי' פהור עד שיטבול [ח] חפש טבילות ועשרה קדושן טובל כ"נ ופקדש בן ביום [ט] וכולן בקדש על בית הפרוזה חוץ פוו בלבד פרסי פרין של בין ביו לכין הפם (קדש ידיו ורגליו): **נפ'**: "שאלו את בן זוכא טבילה זו למה אבר להם ופה הניפנה פקדש לקודש ופקום שעונש כרת למקום שעונש כרת טפן טבילה הפשנה פהל לקדש ופקום שאין עונש כרת לפקום שעונש ברת אינו דין שטפן טבילה רבי יהודה אופר [י] פרך טבילה היא וז כדי שיזכור טפאה ישנה שבידו ויפרוש בפאי קא פיפלני באורלי

אין אדם נכנס לעזרה לפעלו פהול עד שיפה פוצל. לפו דוהקה לעזרה הלא לפני' לפפיפה הלפו עזרה היא פוכה לקדן דנעי פניגלה ולפני' פלפו עזרה דק פכנס לעזרה וכן פוציא ניהום דקפהר לא קדי דבר לעזרה הלא לפני' הלא לעזרה וכן פוציא לקדן פהו פלפנים נפפוך:

וביה הפכנס בין קדש לקודש כר'. פיפה לי לילף ליפיך הה לפפה פכן הוא לעזרי עזרה לפל פיהר הכנס הלא לעזרה פניין וי"ל דהפי הק"ל פפו הלא פפיהר הנגם כדי לעזרה הלא דהדיבן נפיו לפני' נגפי' הלא לעזרי ביפים פפה ישנה וה"ת לכתי ליפיך הה ניה"כ כפפה הכנס הקדש לקדש פכן פוכל קדוש קדוש דה"ל דכפלפ יהות הכנס נפו ישנל פקדש קדוש הלפי דיכל לפכל קפה ס"כ כי קלהר נפפוך נפלי הי"ת הכפה כלידי ליהת דנען עזת פנכל קדוש לה"י לה ועוד דלכתי לילף ליפיך הה ליום הכיפורים פפה פהר הלא הכפרה עזרה יש נכהן נדול לה ליפיך פכן הדוש כפרתי של הים כדפרך נפ"ק דפנשים (דף ט'.) הלא ניל דהן עזת לה פיפיפה דפלילה הלילי הלים לקד"ש של ידי כך וכנכים פהן פהיי בקד"ש ופיהת הפי הכנס לקדש פש"ם פשכל כנר פניגלה פהוכה קדוש פש"ם פפה נהול הקדוש פפי ופש"ם פפהלה פלין כל עזרה הוש הוא חזיק פפי פהך כך ופפה נפפת הוש הדוכה לפפי הפי לרך פניגלה הכנס הלא לקדש לה כ"ם ופפי דלא פניגל קדוש קדוש פנרש הוא כין דלפפי לה נקדש נעבדי קדש פשפל נהול:

רבי

הגהות הלבוש.

ומאי שנא מציאה. נזכות (ף נ"ו ע"ב ד"ה פפק).
דיבר עם חבירו. פפיים (ף נ"ב ע"ב ד"ה נפק).
איזו דן הכשיעין. חולין (ף כ' [ב"ב פוס' ד"ה פפק]).

פסקי תוספות.

בדרה מציאה. לין לפהר נפהם:
באד — פוה לפפק:

עין משפט נר מצוה

[illegible]

בארולי עבודה קא מיפלגי לבן זומא מחיל עבודה לר"י לא מחיל עבודה ולבן זומא מי מחיל והתניא כהן גדול שלא טבל ולא קידש בין בגד לבגד ובין עבודה לעבודה עבודתו כשרה אחד כהן גדול ואחד כהן הדיוט שלא קידש ידיו ורגליו שחרית ועבד עבוד' עבודתו פסולה אלא למיקם בעשה קא מיפלגי לבן זומא קאי בעשה לרבי יהודה לא קאי בעשה ומי אית ליה לרבי יהודה האי סברא והתניא מצורע טבל ועומד בשע' ניקנור ר' יהודה אומר אינו צריך טבילה שכבר טבל מבערב הוא כדתני' טעמא שכבר טבל מבערב וקארי לה מאי קארי לה משום דקא בעי למרמא אחריתי עליה לשכת המצורעין ששם מצורעין טובלין ר"י אומר לא מצורעין בלבד אמרו אלא כל אדם לא קשיא הא דטביל הא דלא טביל אי דלא טביל הערב שמש בעי אלא אידי ואידי דטביל הא דאסח דעתיה הא דלא אסח דעתיה אי אסח דעתיה הואת שלישי ושביעי בעי דאמר ר' דוסתאי בר מתון אמר ר' יוחנן היסח הדעת צריך הזאה שלישי ושביעי אלא אידי ואידי דלא אסח דעתי' ולא קשיא הא דטביל על דעת ביאת מקדש הא דלא טביל על דעת ביאת מקדש ואיבעית אימא תני לא מצורעין אמרו אלא כל אדם רבינא אמר רבי יהודה לדבריהן דרבנן קאמר להו לדידי מצורע אין צריך טבילה לדידכו אודו לי איהי מיהת דלא מצורעין בלבד אמרו אלא כל אדם ורבנן מצורע דרייש בטומאה כל אדם לא דרייש בטומאה א"ל אביי לרב יוסף נימא רבנן דפליגי עליה דר"י כבן זומא סבירא להו והאי דקתני מצורע להודיעך כחו דר"י או דילמא שאני מצורע דדייש בטומאה א"ל שאני מצורע דדייש בטומאה א"ל אביי לרב יוסף (לרבי יהודה דאמר סרך) טבילה (היא) [illegible]

הוצין

[illegible]

פי' חש"ס חוץ לי' שיש מוץ. לי' יקרי' דאחד מבני מרץ מעלה בעלות היה כבלם עם חבירם כשהי' מעלות לירושלים כיון דאינם נראים לבהמים על המזבח שנים ולא לעמוד עם היו בלם עם חבירם. שהם גידם. (לעיין מעלה ע"ג ונדיק לעטרו עם כ"ז להכניס לפה תחיכיו לעטר): ומאי הוית אמי

חוצין או אינו חוצין אבר לית ליה. כ"ל דתקון רבנן כעין דאיירינא תקון א"ל אביי לרב יוסף "ביאה במקלת שמה ביאה או לא א"ל ב) ברחטרת יעבידו שיהו ביאה במקלת ותניא כיוצא בו טבל ועשיר בשער ניקנור אבביא לדו ביה שיעשה קבן ארובה וישתים תבעי לבן וזבא תבעי לרבנן דתליני עלית דרבי יהודה תבעי לבן זוטא עיר כאן לא מיחיב בן זוטא אלא לעולי אבל לבראי לא או דילמא אתי לאשמועי דרבנן דתליני עלית דרבי יהודה ע"כ לא קאמרי רבנן התם דלא קא עביד עבודה אבל הכא דקא עביד עבודה לא או דילמא לא שנא תיקו: חמש טבילות ועשרה קדושין טובל: ת"ר "חמש טבילות ועשרה קדושין טובל כהן גדול ומקדש בו ביום וכולן בקודש בבית הפרוה חוץ מראשונה שהיתה בחול ע"ג שער המים ובצר לשכתו היתה אצר אבי שמע מינה עין עשם גבוה מקדקד עשרה עשרים ושלש אמות דתנן "כל התחתי שהיו שם נוטלין עשרים אמה ורחבן עשר אמות חוץ משל אולם ותניא "ורחץ בשרו ג) מים שכל נוטף עולה בהן מקוה כל בשרו ג) מים שכל נוטף עולה בהן ג) ובמה חן אמה על אמה ברום שלש אמות ושיערו חכמים מי מקוה ארבעים סאה וא"א

עין משפט נר מצוה

יז

ג) חוי' ב"ב ד' ע"ב ד"ה ומים.

יח

ד) [חוי' ע"ז ל"ג ע"ב ד"ה ומים] פסחים ד' ע"ב.

ותניא ניקוד. לפרש"י מפרש לה "ותניא" ניקבו" ליה תלי קא פשיט התם מהא דתניא לקמן ד' ל"ב ע"ב ד"ה ותניא] פשיט מעלה מעלה נשיל ר"ל לעיל ד' ע"ב ד"ה ותניא] פשיט מעלה דמתלמוד דשעור השלם מבי נשיל ניתם מקוה ה"נ לרי נמנעל: כל מים הראוי לטבול בו נקרא בלשון חכמים מקוה: או דילמא מיבי לאיתוחי. תא (ויק' ט"ו) ור"ם כל השטוף(דף ג'.) דמשמע טיקוקין לחחיל לא ישמש בכלן תחיכה מתם ישמש בנגר ולא קאמר מעתה דילמא מיבי לאיתוחי ותיב"ע דהכא מיירי בכלי שהן ראוין לטבילה אבל אין ניחא לי' לאיתוחי מבי ר"ל (ע' שחי ל'.) דאיכא כלים שאין ראוין לטבילה אבל ראוין לאיתוחי מבי דשמא מעתה כלי שהן ראוין לטבילה אבל אין ראוין לאיתוחי מבי:

וכולן ניקוד נגד פיו הכהן. תימה לי ותא נגד ושליח

הגהות הלבוש.

(א) או דילמא אתי. עמ"ש דף ל"ח (ע"ב תוס' ד"ה ומשמים).
עין עשם. עמ"ש דף ל"ה (ע"ב תוס' ד"ה מסה).
מים שכל נוטף. עמ"ש דף קי"ה (ע"ב ע"ה תוס' ד"ה משמע).

עין משפט
נר מצוה

[illegible]

והא איכ׳ אמה תקרה ואמה מעזיבה שערים דבית המוקד׳ כמן דשישא נינהו במישרי עבדי להו והא איכא האיך משרז כיון דלא הואי אמתא לא חשיב להו: פרסו סדין של בוץ וכו׳: מאי שנא של בוץ כדאמר רב כהנא *) כדי שיכיר שעבודת היום בבגדי בוץ הכא נמי שיכיר שעבודת היום בבגדי בוץ:

מתני׳: ו) פשט ירד וטבל עלה ונסתפג הביאו לו בגדי זהב ולבש וקידש ידיו ורגליו *הביאו לו את התמיד קרצו ז) ומרק אחר שחיטה על ידו קבל את הדם וזרקו נכנס להקטיר קטורת של שחר ולהטיב את הנרו׳ ולהקרי׳ את הראש ואת האברי׳ והחביתין ואת היין קטרת של שחר היתה קריבה בין דם לאברי׳ של בין הערבים בין אברים לנסכים ז) אם היה כהן גדול זקן או איסטנים מחמין לו חמין ומטילין לתוך הצונן כדי שתפוג צינתן:

גמ׳: אמרוה רבנן קמיה דרב פפא הא דלא כר׳ מאיר דאי ר׳ מאיר כיון דאמר תרי קידושי אלבישה עביד להו הכא נמי ליעביד תרי קידושי אלבישה אמר להו רב פפא בין לרבנן בין לר׳ מאיר חד אפשיטה דבגדי קודש וחד אלבישה והכא בהא קא מיפלגי ° ופשט ורחץ (ורחץ) ולבש רבי מאיר סבר מקיש פשיטה ללבישה מה לבישה לובש ואח״כ מקדש אף פשיטה פושט ואחר כך מקדש ורבנן סברי מקיש פשיטה ללבישה מה לבישה כשהוא לבוש מקדש אף פשיטה כשהוא לבוש מקדש אמרו ליה רבנן לרב פפא ומי מצית אמרת הכי והתניא פרסו סדין של בוץ בינו לבין העם פשט ירד וטבל עלה ונסתפג הביאו לו בגדי זהב ולבש וקידש ידיו ורגליו רבי מאיר אומר פשט קידש ידיו ורגליו וירד וטבל עלה ונסתפג הביאו לו בגדי זהב ולבש וקידש ידיו ורגליו אמר להו *אי תניא תניא בשלמא לרבי מאיר היינו דמשכחת לה

עשרה

[illegible]

הגהות הלבוש.

מחמין לו חמין. סנהדרין דף י״ח [כ״ג תוס׳ ד״ה השם]

עין משפט נר מצוה

[illegible]

קשרה קידושין אלא לרבנן תשע׳ הוו אמרי לך רבנן קידושא בתרא [*] כי פשיט בגדי קדש ולביש בגדי חול עביד ליה התם תנו רבנן *ובא אהרן אל אהל מועד למה הוא בא אינו בא אלא להוציא את הכף ואת המחתה (שכל) הפרשה כולה נאמרה על הסדר חוץ מפסוק זה מאי טעמא אמר רב חסדא גמירי *חמש טבילות ועשר׳ קידושין טובל כהן גדול ומקדש בו ביום ואי כסדרן לא משכחת להו אלא שלש טבילות ועשרה קידושין תניא אמר רבי יהודה מנין לחמש טבילות ועשר׳ קידושין שטובל כהן גדול ומקדש בו ביום תלמוד לומר ובא אהרן אל אהל מועד ופשט את בגדי הבד ורחץ בשרו במים במקום קדוש ולבש את בגדיו ויצא ועש׳ הא למדת שכל המשנה מעבוד׳ לעבוד׳ טעון טבילה אמר ר׳ מנין לחמש טבילות ועשר׳ קידושין שטובל כהן גדול ומקדש בו ביום שנאמר *כתונת בד קדש ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו ובאבנט בד יחגור ובמצנפת בד יצנוף בגדי קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם הא למדת שכל המשנ׳ מעבודה לעבודה טעון טבילה ואומר בגדי קדש הם הוקשו כל הבגדים כולן זה לזה וחמש עבודות הן תמיד של שחר בבגדי זהב עבודת היום בבגדי לבן אילו ואיל העם בבגדי זהב כף ומחתה בבגדי לבן תמיד של בין הערבים בבגדי זהב ומנין שכל טבילה וטבילה צריכה שני קידושין תלמוד לומר ופשט ורחץ ורחץ ולבש ר׳א בר׳ שמעון אומר ק״ו ומה במקום שאין טעון טבילה טעון קידוש מקום שטעון טבילה אינו דין שטעון קידוש אי מה להלן קידוש אחד אף כאן קידוש אחד תלמוד לומר *ובא אהרן אל אהל מועד ופשט את בגדי הבד אשר לבש *מה תלמוד לומר אשר לבש כלום אדם פושט אלא מה שלבש אלא להקיש פשיט׳ ללבישה מה לביש׳ טעון קידוש אף פשיטה טעון קידוש אמר רבי יהודה מנין לחמש טבילות ועשרה קידושין שטובל כהן גדול ומקדש בו ביום ת״ל ובא אהרן אל אהל מועד ורחץ בשרו במים במקום קדוש הא למדת שכל המשנה מעבודה לעבודה טעון טבילה אשכחן מבגדי לבן לבגדי זהב מבגדי זהב לבגדי לבן מנין

תנא

[illegible]

[illegible]

הגהות הלבוש. [illegible]

להקיש פשיטה. [illegible]

מה לבישה. [illegible]

תנא דבי ר' ישמעאל קל וחומר מה בגדי זהב שאין כהן נכנס בהן לפני לפנים טעון טבילה בגדי לבן שנכנס בהן לפני לפנים אינו דין שטעון טבילה איכא למיפרך מה לבגדי זהב שכן כפרתן מרובה אלא נפקא ליה מדרבי אמר ר' מנין לחמש טבילות ועשרה קידושין שטובל כהן גדול ומקדש בו ביום ת"ל כתונת בד קדש ילבש הא למדת שכל המשנה מעבודה לעבודה טעון טבילה אשכחן מבגדי זהב לבגדי לבן מבגדי לבן לבגדי זהב מנין תנא דבי ר' ישמעאל ק"ו מה בגדי לבן שאין כפרתן מרובה טעונין טבילה בגדי זהב שכפרתן מרובה אינו דין שטעונין טבילה איכא למיפר' מה לבגדי לבן שכן נכנס בהן לפני לפנים היינו דקתני ואומר בגדי קודש הם ורחץ את בשרו במים ולבשם וחמש עבודות הן תמיד של שחר בבגדי זהב עבודת היום בבגדי לבן אילו ואיל העם בבגדי זהב כף ומחתה בבגדי לבן תמיד של בין הערבים בבגדי זהב ומנין שכל טבילה וטבילה צריכה ב' קידושין תלמוד לומר ופשט ורחץ ורחץ ולבש האי בטבילה כתיב אם אינו ענין לטבילה דנפקא ליה מבגדי קדש הם תנהו ענין לקידוש וליכתבי' רחמנא בלשון קידוש הא קמ"ל דטבילה כקידוש מה קידוש במקום קדוש אף טבילה במקום קדוש ורבי יהודה קידוש מנא ליה נפקא ליה מדרבי אליעזר ברבי שמעון אמר רב חסדא הא דרבי מיפקא מדרבי מאיר ומיפקא מדרבנן מיפקא מדרבנן דאילו רבנן אמרי כשהוא לבוש מקדש ואיהו אמר כשהוא פושט מקדש ומיפקא מדרבי מאיר דאילו ר"מ אמר חד קידוש בתרא כשהוא לבוש מקדש והוא אמר כשהוא פושט מקדש אמר רב אחא בר יעקב ⁽*⁾הכל מודין בקידוש שני שלובש ואח"כ מקדש מ"ט דאמר קרא ⁽°⁾או בגשתם אל המזבח מי שאינו מחוסר אלא גישה יצא זה שמחוסר לבישה וגישה א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי לא רב חסדא אית ליה דרב אחא ולא רב אחא אית ליה דרב חסדא דאם כן לרבי הוו ליה תמיסר קדושין: הביאו לו את התמיד קרצו וכו': מאי קרצו אמר עולא לישנא דקטלא הוא אמר רב נחמן בר יצחק מאי קרא ⁽°⁾עגלה יפהפיה מצרים קרץ מצפון בא בא מאי משמע כדמתרגם רב יוסף מלכא יאי הוה מצרים עממין קטולין מציפונא יתון עלה קרצו בכמה אמר עולא ברוב שנים וכן א"ר יוחנן ⁽ᵃ⁾ ברוב שנים ואף ריש לקיש סבר ברוב שנים דאמר ריש לקיש ⁽*⁾וכי מאחר ששנינו ⁽ᵇ⁾ רובו של אחד כמוהו למה שנינו רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה לפי ששנינו הביאו לו את התמיד קרצו ומירק אחר שחיטה על ידו וקיבל את הדם וזרקו יכול לא מירק יהא פסול אם כן הויא ליה עבודה באחר (ותנן) ⁽*ᶜ⁾ כל עבודות יום הכפורים אינן כשרות אלא בו הכי קאמר יכול יהא פסול מדרבנן לכך

תוספות

תנא דבי ר' ישמעאל ק"ו וכו' בגדי זהב וכו'. תימה ותנא דבי ר' ישמעאל גופיה הכא נפקא ליה מדבי ר' ישמעאל ... זהב ולקמן תנא דבי ר' ישמעאל [ליפכו: ור"ל דתנא דבי ר' ישמעאל] נמי מילי דבגדי לבן לבגדי זהב ... לבן כו' וקאמר ליה לי ... תורה אור

נפקא ליה מדרבי אליעזר בר' שמעון. ...

אם כן הוו ליה תמניסר קדושין. ...

רש"י

כפרתן מרובה. שבאותם בגדים נעשית עבודת פנים דיום הכפורים לכפר על טומאת מקדש וקדשיו כדאמרינן בשבועות (דף ז':): נפקא ליה מהדבי. כתונת בד קדש וגו': א"ר וכו'. לפרושי מתניתא דלעיל קא מהדר: היינו דקתני. במתני' ...

...

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

כד

כה

כו

לכך שנינו רוב אחד בעזרה ורוב שנים בבהמה
וכי מאחר דאפילו פסולא מדרבנן ליכא למה
לי למרק מצוה למרק אביי מסדר מערכה
משמיה דגמרא ואליבא דאבא שאול מערכה
גדולה קודמת למערכה שניה של קטורת
מערכה שניה של קטורת קודמת לסידור שני
גזירי עצי' וסידור שני גזירי עצים קודם לדישון
מזבח הפנימי ודישון מזבח הפנימי קודם
להטבת חמש נרות והטבת חמש נרות קודם
לדם התמיד ודם התמיד קודם להטבת שתי
נרות והטבת שתי נרות קודם לקטורת
וקטורת קודם לאברים ואברי' למנחה ומנחה
לחביתין וחביתין לנסכין ונסכין למוספין
ומוספין לבזיכין ובזיכין קודמין לתמיד של בין
הערבי' שנאמר והקטיר עליה חלבי השלמי'
עליה השלם כל הקרבנות כולן אמר מר
מערכה גדולה קודמת למערכה שניה של
קטרת מנא לן דתניא היא העולה על
מוקדה על המזבח כל הלילה זו מערכה
גדולה ואש המזבח תוקד בו זו מערכה שניה
של קטורת ואיפוך אנא מסתברא מערכה
גדולה עדיפא שכן כפרתה מרובה אדרבה
מערכה שניה עדיפא שכן מכניסין ממנה
לפני' אפי' הכי כפרתה מרובה עדיפא ואיבעי'
אימא אי לא משכח עצים למערכה שניה
מי לא מעיל במערכה גדולה מערכה שניה
של קטרת קודמת לסדור שני גזירי עצים
מנא לן דכתיב ובער עליה הכהן עצים בבקר
בבקר עליה ולא על חברתה מכלל דאיתה
לחברתה והאי עליה מיבעי ליה לטפויה תרי
עלית כתיבי סידור שני גזירי עצים קודם לדישון
מזבח הפנימי אע"ג דהכא כתיב בבקר בבקר
והכא כתיב בבקר בבקר אפי' הכי מכשיר עדיף
מכשיר מאי נינהו שני גזירי עצים והא אמר שני
גזירי עצים למערכה גדולה אלו אמר ר' ירמיה
שום עצים רבינא אמר הואיל והתחיל במערכ'
גומר רב אשי אמר אי לא משכח עצים למערכ'
שניה מי לא מעיל ממערכה גדולה ודישון
מזבח הפנימי קודם להטבת חמש נרות מאי
טעמא אמר אביי גמרא גמירנא סברא לא
ידענא ורבא אמר כריש לקיש דאמר
ריש לקיש אין מעבירין על המצות
וכי

עבורי

הגהות הלבוש. / פסקי תוספות.

מערכה שניה. ...

ודישון מזבח הפנימי. ...

עולה השלם כל. ...

אפי' הכי מכשיר. ... בריש לקיש. ...

בד"ה למה. ...

עין משפט נר מצוה

לא

לב

וכי עייל להיכל במזבח פגע ברישא דתניא
שולחן בצפון משוך מן הכותל שתי אמות
ומחצה ומנורה בדרום משוכה מן הכותל
שתי אמות ומחצה מזבח ממוצע ועומד
באמצע ומשוך כלפי חוץ קימעא ונקטיה
להדדיה כיון דכתיב ואת המנורה נכח
השלחן בעינן דהוו אהדדי אמר רבא ש"מ
מדריש לקיש עבורי דרעא אמיטפחתא אסור
היכי עביד כרעא למיטפחתא והטבת חמש
נרות קודם לדם התמיד ודם התמיד קודם
להטבת שתי נרות מאי טעמא אמר אביי
ההוא בבקר בבקר דשני גררי עצ' דלא צריכי
שדינהו להכ' חד שדייה להטבת חמש נרות
דליקדמי לדם התמיד וחד שדייה לדם
התמיד דנקדמי' להטבת שתי נרות חד
שדייה להטבת חמש נרות דניקדמי' לדם
התמיד דהכא תלתא והכא תרי וחד שדי'
לדם התמיד דנקדמי' להטבת שתי נרו' אע"ג
דהכא תרי והכא תרי מכפר עדיף אמר ליה
רב פפא לאביי ואימ' חד שדייה לדישון
מזבח הפנימי דנקדמיה לדם התמיד דהכא
תלתא והכא תרי וחד שדייה לדם התמיד
דנקדום להטבת חמש נרות דאף על גב
דהכא תרי והכא תרי מכפר עדיף אם כן
אפסוקי במאי מפסקת להו הניחא לריש
לקיש דאמ' למה מטבין והדר' ומטבין *כדי
להרגיש כל העזרה כולה שפיר אלא לרבי
יוחנן דאמר בבקר בבקר חלקהו לשני בקרים
מאי איכא למימר אמר ליה רבינא לרב אשי
האי בבקר בבקר דעצים מי מייתר הא מיבעי'
ליה לגופיה דקאמר רחמנא נקדמו למערכה
שנייה של קטורת אמ' ליה ולאו מי אוקימנא
עלי' ולא על חבירתה מכלל דאיתה לחבירתה
מאי שנא דעביד הטבת חמש נרות ברישא
נעביד הטבת שתי נרו' ברישא כיון דאתחיל
ביה עביד רוב' ונעביד שית' אמר קרא *בהטיבו
את הנרות יקטירנה ואין נרות פחותות משני
והטבת שתי נרות קודמת לקטורת דאמר
קרא בהטיבו את הנרות והדר יקטירנה וקטור'
לאיברים דתני' יוקדם דבר שנאמר בו בבקר
בבקר לדבר שלא נאמר בו אלא בקר אחד
בלבד ואיברים למנחה דתני' מנין *שלא
יהא דבר קודם לתמיד של שחר
ת"ל

העולה

הגהות הלבוש.

משוך מן הכותל. מנחות דף צ"ח [ע"א תוס' ד"ה פני].

פסקי תוספות.

עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

ת"ל "וערך עליה העולה ואמר רבא העולה היא עולה ראשונה ומנחה להביתין עולה ומנחה והביתין לנסכים שום מנחה ונסכים למוספין זבח ונסכים ומוספין לבזיכין והתניא בזיכין קודמין למוספין תנאי היא א"ר אבי' מסתבר כמאן דאמר מוספין קודמין לבזיכין לאו מי אמרת בבקר בבקר להקדים הכא נמי ביום ביום לאחר מאי טעמא דמאן דאמר בזיכין קודמין למוספין גמר חוקה חוקה מחביתין אי מהתם נגמר לנגמר כולה מילתא מהתם להכי אהני ביום ביום לאחר: קטרת של שחר היתה קריבה בין דם לאיברים וכו': מני אי רבנן בין דם לנרות מיבעי ליה אי אבא שאול בין נרות לאיברים מיבעי ליה לעולם רבנן היא ובסדרא לא קא מיירי: ושל בין הערבים היתה קריבה בין איברים לנסכים וכו': מנא הני מילי אמר רבי יוחנן דאמר קרא "כמנחת הבקר וכנסכו תעשה כה מנחת הבקר קטרת קודמת לנסכים אף כאן קטרת קודמת לנסכים אי מה להלן קטרת קודמת לאיברים אף כאן קטורת קודמת לאיברים מי כתיב כאיברי הבקר כמנחת הבקר כתיב כמנחת הבקר ולא כאיברי הבקר תנו רבנן "ונסכו רביעית ההין ללמד של שחרית כשל ערבית רבי

העולה

חביתים

נסכים

לעולם

רבי

הגהות הב"ח

העולה היא עולה.

רבי אומר ערבית משל שחרית בשלמא לרבנן
האי כתמיד של בין הערבים כתיב אלא רבי
מ"ט אמר רבה בר שילא אמר קרא *לכבש
האחד איזהו כבש שאמר בו אחד הוי אומר
זה תמיד של שחר ורבנן *מאי אחד מיוחד
שבעדרו ורבי *ממבחר נדריך נפקא ורבנן
חד בחובה וחד בנדבה וצריכי: אם היה כ"ג
זקן או איסטניס וכו': תניא א"ר יהודה
עששיות של ברזל היו מחמין מערב יום
הכפורי' ומטילין לתוך צונן כדי שתפיג צינתן
והלא מצרף אמר רב ביבי שלא הגיע לצירוף
אביי אמר אפילו תימא שהגיע לצירוף דבר
שאין מתכוין מותר ומי אמר אביי הכי
והתניא *בשר ערלתו אפילו במקום
שיש שם בהרת יקוץ דברי רבי יאשיה והוינן
בה קרא למה לי ואמר אביי לרבי יהודה
דאמר דבר שאין מתכוין אסור הני מילי בכל
התורה כולה אבל הכא צירוף דרבנן הוא:
מתני': הביאוהו לבית הפרוה ובקדש
היתה פרסו סדין של בוץ בינו לבין העם
קדש ידיו ורגליו ופשט רבי מאיר אומר פשט
קדש ידיו ורגליו ירד וטבל עלה ונסתפג הביאו
לו בגדי לבן לבש וקדש ידיו ורגליו בשחר
היה לובש פלוסין של שנים עשר מנה בין
הערבים *הנדוין של שמונה מאות זוז דברי
רבי מאיר וחכמים אומרים בשחר היה לובש
של שמונה עשר מנה ובין הערבים של
שנים עשר מנה הכל שלשים מנה אלו
משל צבור ואם רצה להוסיף מוסיף משלו:
גמ'

לה [illegible]

לו [illegible]

לז [illegible]

לח [illegible]

לט [illegible]

רבי [illegible]

הני [illegible]

[illegible]

הגהות הלבוש.

[illegible]

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור

גמ׳ מאי פרווה אמר רב יוסף פרוה אמגושא: פרסו סדין של בוץ: מאי שנא של בוץ א"ר כהנא כדי שיכיר שעבודת היום בבגדי בוץ: בשחר היה לובש פילוסין של שנים עשר וכו׳: ותנא בנגא אתא לאשמעינן הא קא משמע לן דבציר מהני לא נעביד הא אי בציר מהני ומפי אהני לית לן בה דכולי עלמא מיהת דשחר עדיפי בנא לן אמר רב הונא בריה דרב עילאי אמר קרא בד בד בד מובחר בבד

[illegible]

הנדרוין [illegible]

פרווה [illegible]

בר [illegible]

ניתריש

עין משפט נר מצוה

מ

ניחוש

ח) מוד' ס"ח חל"ד ס"ה ס"ג ס"ד

מא

ט) מוד' ס"ח חל"ד ס"ה ס"ג ס"ד

מב

י) מוד' ס"ח חל"ד ס"ה ס"ג ס"ד

תורה אור

ניחוש שחל לו יכנסנה יפה יפה קל"ו. ולפיכך לרגלן דרבי יוסי נפרק הניח והמניח (דף קי"ח.) דמניחין להן שומרי פתחים במנעלים טמלין שכרן שחזקות הללו שכן. ורבי יוסי פליג לף הרואה להתנאל נחנם שמח ולקחה דמליכי בחיסם דילמא לא הכר לנטרי יפה דרגלן סגרי פיסיון הכל מודו דלמן סהדי דכהן נחול הכר ליה יפה שהוא נחוש ויודע שיש לשמור יפה ושוה כיון שכל בעלי בתולה הולך לנו הכר ליה יפה ולפנ מניעה משונה הם ובן לגן נוכרי דחזר נפרי הקיסון ובה (ד' ס"ח.) גל כהן ממוקל לימי חוטה ובריך כיון דלפחמילה לא היחייב לאיתויי כי קל היחי הנייהל חולן לנפרה וחבני דחבר ליה לנטרי לא לנטרי לימיר לפניל ל"ל דכניחי ליה כרגלן דפרק הניח והמניח (דף קי"ח.) נחסיל לפיל רגלן חדרו כיון שכל ישראל מקלים לפיכך מהי נהי דכמידי הכרי לנטרי יפה יפה ושוה כיון שכל היום מקלים גלים הלים מן המקלים גלמה היא נחדי ומכרי יפה.

אנא

ח) מוד' ס"ח חל"ד ס"ה ס"ג ס"ד

מג

אנא. ניחוכלני ים דגרלמני לאחר לגלה נפש נפר נא מר: טקמיה

תורה אור

ויחי כ"ח ויבחרו יפה ולבשו בגדים אחרים ולא יקדשו את העם בבגדיהם כיאי לאו אחרים חשובין כיון לא אחרי פרושי כיון הני רב הונא בר יהודה ואמרילה רב שמוא בר יהודי ט) אחר שכלת קבורת ציבור כיון שעשה לו אבו כתונת לובשה ועבר ברה עבודת יחיד ובלבר שיעסוק לציבור "פשיטא כיון דתיבא ניחוש שבא לא יעסוק יפה יפה קמ"ל אמרי "עלו על רבי ישמעאל בן פאבי שעשתה לו אבו כתונת של מאה מנה ולובשה ועבר ברה עבודת יחיד ויעסוק לציבור אמרו עליו על רבי אלעזר בן חרסום שעשתה לו אבו כתונת משרי ריבוא ולא הניחוהו אחוז הכהנים ללובשה מפני שנראה כעדים ומי מתחזי והאמר מר "חשוכ כפול ששה אמר אבי כרמר במזגא תנו רבנן ל) עני ועשיר וישע באין לדין לעני אומרים לו בפני כית לא עסקת בתורה אם אפשר עני היית ושרוד בבזיונותי אומרין לו כלום עני היית יותר מהלל אמרו עליו על הלל הזקן שבכל יום ויום היה עושה ומשתכר בטרפעיק חצי היה נותן לשומר בית המדרש וחצי לפרנסתו ולפרנסת אנשי ביתו פעם אחת לא מצא להשתכר ולא הניחו שומר בית המדרש להכנס עלה ונתלה וישב על פי ארובה כדי ששמע דברי אלהים היים מפי שמעיה ואבטליון אמרו אותו היום ערב שבת היה ותקופת טבת היתה ויוד עליו שלג כן השמים כשעלה עמוד השחר אמר לו שמעיה לאבטליון אבטליון אחי בכל יום הבית כאיר והיום אפל שמא יום המעונן הוא הציצו עליכן וראו דמות אדם בארובה עלו ומצאו עליו רום שלש אמות שלג פרקדו והדריצוהו וסיכוהו ורחשיטהו כנגד המדורה אמרו ראוי זה לחלל עליו את השבת עשיר אומרים לו מפני מה לא עסקת בתורה אם אומר עשיר הייתי כבכסי אומרי לו כלום עשיר היית יותר מרבי אלעזר אמרו עליו על רבי אלעזר בן חרסום שהניח לו אביו אלף ליירות ביבשה וכנגדן אלף ספינות בים ובכל יום ויום נוטל נאד של קמח על כתפו ומהלך כעיר לעיר ומעיירה למדינה ללמוד תורה פעם אחת מצאוהו עבדיו ועשו בו אנגריא אמר להן בבקשה מכם הניחוני ואלך ללמוד תורה אמרו לו חי רבי אלעזר בן חרסום שאין מניחין אותך וכיוצא לא הלך וראה אותן אלא ישב ושסק בתורה אם אמר נאה הייתי ונרוד רשע אומרים לו מפני מה לא עסקת בתורה אם אמר נאה הייתי ונרוד ביצרו (היה) אומרין לו כלום נאה היית כיוסף אמרו עליו על יוסף הצדיק בכל יום ויום היתה אשת פוטיפר משדלתו בדברים בגדים שלבשה לו שחרית לא לבשה לו ערבית בגדים שלבשה לן ערבית לא לבשה לו שחרית אמר לן השכיני לי אמר לה לאו אמרה לו הריני חושבתך בבית האסורין אמר לה "ה' מתיר אסורים הריני כופפת קומתך "ה' זוקף כפופים הריני מסבא את עיניך "ה' פוקח עורים נתנה לו אלף ככרי כסף לשכיע אליה לשכב אצלה להיות עמה ולא רצה "לשכב אצל בעולם הזה להיות עמה לעולם הבא נמצא הלל מחייב את העניים רבי אלעזר בן חרסום מחייב את העשירי יוסף מחייב את הרשעי: **מתני'**: "ג) בא לו אצל פרעה ופרו היה שומר בין האולם ולכיורה ראשו לדרום ופניו למערב והכהן שומד כמזרחו ופניו למערב וסומך שתי ידיו עליו ומתודה וכך היה אומר אנא השם עויתי פשעתי וחטאתי לפניך אני ובני אנא השם כפר נא לעונו ולפשעים ולחטאי שעויתי ופשעתי ושחטאתי לפניך כאמור בתורת משה עבדך "כי ביום הזה יכפר עליכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו: אני וביתי בכתוב בתורת משה עבדך "כי ביום הזה יכפר ועומר והן שנין אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

נמי

הגהות הלבוש

אני וביתי. יומא דף ס"ו (ס"ל פוס ד"ה למפר.) מגילה דף י"ד (ס"ל פוס ד"ה מנ).

ביטו השם גמ׳: היכן מצינו ליה דאמר כהן תוכו ולחזנה. קרוי נפקא לפחיתת קדושת הקדש ומכי קחת הסיכל ונפקא כהן החונה לחזנה דחנן נחתני׳ ובר הוא שחוב כהן החונה לחזנה וחנן נפקי׳ דלקמן (דף ח׳ ע״ב) שנתקדש ויהיו מחכו ויקבל ומכך מחי יהיו כר׳ שמעו ויקבל באזרק טר״ה: ומנגד כל החזנה טוב. מלמש ומחים לחת שמנגד החזנה נפקא קרוי נפקא לפחיתת קדושת הקדש מכל מלא מנגד החזנה נגד הצבור ונכי יהיה לקי על פי שהוא נפקא הכהן החזנה חיבו נפקא נפחיתת הקדושת (ויקרא ח׳) ושמש תורו על יד החזנה נפקא: לקי כהן החונה לחזנה. כל חנן נפקי׳ נגד השבת לקי על פי שחיבו יד הוא מכל מקן נפקי׳ מהן החזנה ולחזנה לת (מהן החזנה): ר׳ יוסיף. לקי כל נפקא הצבור שנפחת שמחה לחת על מקום דחיבת הנכי הכהנים עד כחכל מזמה: מכל הן החליפות ולפנים. דמה החונה שרף על חומה החיכל ס״ד לחת נפקא וכנגדו לרחום וחכך חיבו שרף חיבו לקי שמה לחות החזנה נגד הצבי ולחוכו פרק קרוי בית החליפות מהיו נפקא פנדים ולחיבו חלוטת חנן נפקא השתה שפה נוחים שבעים של קדש וכפרן קרוי חילוף בלפרן שרבי ולחיב מלחוכי לחכו שרף להשבי ולחיב מפן נפקא כחכל השרף נפרן כחכל העזרה קרוי נפקי׳ הן החליפות: הכל חודים שבטל. דכיון שלין החזנה נרלה שם לחיב קרוי יב החזנה: ליתא. חזקת רבי מלישה נרבי שמעון היא ולא רבי: הטחת ר׳ מחרבי יוסי חוכף וכו׳. כלומר חלי חיבני לך פסיקא דלא חזקת קא מחרי וכי רבי חוכף לחת נפקא של נר שהוא שהוא הדומה שקדושת היכל מחרבי יוכי הוא חוכף לחת מפני שהוא נפקא לחת מלא שיש לחן כשהוא נחתך לאו משמען לחזר מפני הכי לין לחם ליחיו ותקנם נתוקם, לחר:

נוקבירה כין החזנה ולמחל. תימה חלי קס״ד דחוקמא עין משפט נר מצוה
דקלחר ליחא דלא כרבי כין דלא״ק נר״ם מחי קמא נוקבירה כין החזנה כולו ולם לחזר קס״ד דפסלוחת נר״ם נר״ם כין דעל יד החזנה הוי חוקם נעכון וכפעות וכולחמת לא חוקבי ליה החם פלין לפם חוקם פנוי כולי החי ושוד פחת יחיבין נפלים ולפנל החזנה נפלי הוא מפל לניבי לוקבים דמוק הפם מפל הפחת ומכל חוקם חיחד ליה דפכי הוא פיים: לפלין לחזנה חפל הפחת הלקבי כל כך לימפל מלא חפום מולפת דכהן נחזל:

כנ
ג) מאר ס״ה חר חפלת
כד
ד) ג) מאר ס״ה חר חפלת

ומעשר עני. לא ידענא לחתלי לא נרסי ליה הס״ר דלפן על נב דכחוקפתא דחנפות ליתא דלפנל נרייתא לפקיחי הא ולחי חפום ליה לי וידוי כוכחיב ונפ ניחחי נלחי לנר וכו׳ כיון דחין לו וידוי נכפי עליו מלא לנב ישפר פני כחו חרחם דפין חיבחים עליה נפני עונם כחהן נחוכפת ניעודים [פ״נ ח״נ] וחייתי לה נפר׳ * (חיאב דף נ״נ) ונחפל׳ חשפר פני (פ״ם ח״י) חנח ונפ ניחחי לימות לת החזוח׳ וכו׳ לחכי חיחודים כחי שין חשפר שני של חנלם ושוד דוידוי דחחם הייטי כפשפר כדין וחכל חחודים שין השפר שני:

(ג״ל חטל ד״ה ר״ל)

על עמה ושל לא חעפה כניחוך לעמה. לא ידענא לחתלי לא קל חניב כל לחוד דלא לקו עלייהו כנן לאו חנבלות ולאו מלין נר חעפה ועיל׳ כי הדפחיב (ויקר׳ ח׳) ועיליה לי הפחם פיס לי חקנה ולפי נוקר׳ לאר ולפיה עפה פנידו לנקן לעפות פוכה וחפילין וכיוצא נהן ולם עבר יום לו ויוצ׳ שלא חנפרת עליו וכן לא חעפה הניחוך לעפה וכן פל מייני ניחוך ושל מייני כריחות ומייני לנוץ חחורין היחה הנפרת מלא פיס לנהן כפרס לחכרת חשמען לחזר מפל הני לין להם ליחיו ותקנם נתוקם, לחר: לאו

כנ
ה) מאר ס״ה חר חפלת
כד
ו) ג) מאר ס״ה חר חפלת

גמ׳: מאן שביעית ליה דאמר בין האולם ולביבה צפון רבי אלעזר בר׳ שביעין היא דתניא ״אשדו צפון ביקר״ של ביבה צפוני ועד כותל העזרה ובנגר כל הביבה כולו צפון דברי רבי יוסי בר׳ יהודה ר׳ אלישר ברבי שביעין ביסיף אף בין האולם ולביבה [ו] רבי ביסיף אף ביקום דרימת רגלי הבהנים ואף מקום דרימת רגלי ישראל אבל כן החליפות ולפנים הכל מודים שפסול ליבא רבי אלישר ברבי שביעין היא ולא רבי אפילו רבא רבי ורבי השתא אדרבי יוסי ברבי יהודה ביסיף אדרבי אלישר ברבי שביעין לא ביסיף אגן הבי קא אבירנן אן רבי חיא טוקבירה בבולת עזרה אלא ביא״ר אלישר ברבי שביעין היא וטוקבירה בן ביבה ולבותל אלא מאי אית לך לבימר בישים הולישא דברין גדול לרבי נבי בישים הולישא דכהן גדול: ראשו לדרום ופניו למערב: היבי משבחרת לה אבר רב בשוקם את ראשי וטוקבירא לדריא אבר אבי גזרה שבא יבמין גללים הנו רבנן [ז] כיצד סומך הובת עומד בצפון ופניו למערב והסומך עשוי בניזרה ופניו למערב ומניח שתי ידו בין שתי קרנות של ובח ובלבד שלא יהא דבר הוצץ בין לבן הובח ומתודה על חטאת עון חטאת ועל אשם עון אשם ועל עולה עון לקבם שכחה ופאה ומעשר עני דברי רבי יוסי הגלילי רבי עקיבא אומר [ח] אין שולה באה אלא על עשה ועל לא תעשה שניתק לעשה בנאי קא מיפלגי אבר רבי ירמיה בלאו

עין משפט לאו נר מצוה כיה

דנעילה היכא גמיריה. ת"ש הני תני לסיומי דכתב (מחזיק ב') ובסר מרפא לא תחכנו נפנס תפלתן תפלה והיכא דמצלי שלחה לה נקי לחתומי דהני ליה לתו מנכלנות דמיעטיך לנסר ולהומיא השיעור לתן יהו קדוש מחשים נפרק בהמה המקשה (לקמן ס"ם.) דהם לנסיפה דמיכ נחתיך לא הני לתו מנכלנות ודמ"ם כדאמרינן נפ"ם בל מצה (לקמן ס"ד.) נגי נוחר ונגי נח ושוחט [סם ס"ח:] ונ"ם ולשנין קדשים ושינה הוא דהני לתו מנכלנות ודמ"ם נפרק חלב הן הלוקח (לקמן ס"ם:) נגי ז' מחלב חת העולה הון לחתים לנסי זריקה ופריך ולילקי ניתי תנוס ונסר נסוס מדמה לא תאכלו כחם לתו הלוקח יחוס לחסר לא תאכל קונים דחכם דחיכוחיל קחמר ור"ל לחתן דלהבי לא קחמר מיכחם דלמילא הני יוסי הגלילי לא חסיב מיחוק כיון דלא ניחן כל חם שנלמו דנגלו [טולן] מני קדשים שיעלו חון לחתיחן ומסכר לא קחי לנמלא חמניכן ולקו על פי כן מלחתי נסנר לחד לתו דנעילה ומיכחם לימא ניישיבו לנל חיחח לי לחלו לא קחמר לקו מכחם. ופיחם לימא ניישיבו ופלינה נחול' חלר דנחן לקו מכחם ופיחם דלייני נחו ולקו נגילה ופלינה לי חשיקרא נפי לחיוור דנעילה לימא ניישיבו וכיון דלכסחן חילחא לחלרחי דלי"ם, ניישיבו לימא לחיוור דלחרחי יחו מנסרם על לקו מכחם ופיחם לרבי יוסי הגלילי דלא חניר ניחוק נדניון הנסר לא על נב דלאו ניחוק נחול הוא ומחני רבי עקיבא דמנילא ליה כל לאו שאין עמה מעשה הוא לחקן לסדרי הלאו לאסר משנר עלא שנה הנסר' עלא ומנה לקו מכחם ופיחם ומה הוא הדין לנעילה וקחמר ליה רבי עקיבא נלקו מכחם ופיחם מוחיפ לך הניחי כנוחיל ליה דה"ו ניחוק נחול לחקן הלאו לחד משנר עלא דלית ליה רבי יחושע נלקו מכחם ופיחם (ר"ה ד'.) מנחי ליה להסיע חן הקחם קחם (ר"ה ד'.) מנחי ליה להסיע חן הקחם חן הקחם לא חסיע לי עד רבי יחושע חחור לא חסיע חן הנייכם ומנסרם חכם דלסני חת"ל לשינוי קחם הכא מיהא מכחם דכחיב חעלע יחניל לחלחו לסני' לחד משנר הלאו לנחדי לחד קל חעלע ומשנחי ס"ב הוא ליה ניחוק נחול לנל נגילה לא לנל נחר הכי דקחמ' דלכולי עלחא נמי ניחוק נחול לא ניריך ליחח דלקו מכחם ופיחם ליחא ניישיבו לי נחי חשיקרא כן חלי ניישיבו לי נחי חשיקרא ס"ד דלכולי עלחא לחנל נחול הוא ומיחוק נחול הוא חעלע לחנל חכחב ניחוק נחול חחני' לח"ק דלסני לי לא הני ניחוק נלנר חעלע נסנרם ניחוק לעשה ול"ב הוא הדין לעשה נגילה:

יכול

בלאו דנבילה קא מיפלגי ר' עקיבא סבר לאו כיעלי הוא ור' יוסי הגלילי סבר לאו לאו כיעלי הוא אבל אמר דכולי עלמא לאו דנבילה לאו כיעלי הוא והיכא בתשוב קא מיפלגי דרבי עקיבא סבר תשוב כיעקרא כשבע ורבי יוסי הגלילי סבר השתא כשבע תנו רבנן "כיצד מתוודה עותי פשעתי וחטאתי וכן בשעיר המשתלח הוא אומר "והתודה עליו את כל עונות בני ישראל ואת כל פשעיהם לכל חטאתם וכן במשרת הוא אומר "נושא עון ופשע וחטאה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים "עונות אלו הזדונות וכן הוא אומר "הכרת תכרת הנפש ההיא עונה בה "פשעים אלו הכירדים וכן הוא אומר "כלך מואב פשע כי ואומר "אז תפשע לבנה בעת ההיא לכל חטאתם אלו השגגות וכן הוא אומר "נפש כי תחטא בשגגה ובאחר שהתודה על הזדונות ועל הכירדים הוזר ומתודה על השגגות ה) אלא כך היה מתודה חטאתי ועויתי ופשעתי לפניך אני וביתי וכו' וכן בדוד הוא אומר "חטאנו עם אבותינו העוינו והרשענו וכן בשלמה הוא אומר חטאנו (והרשענו ומרדנו) וכן בדניאל הוא אומר "חטאנו והעוינו והרשענו ומרדנו "אלא כיהו שאמר כישרה נושא עון ופשע וחטאה אמר כישה לפני הקב"ה רבונו של עולם בשעה שישראל חוטאין לפניך ועשין תשובת עשה להם זדונות כשגגות אמר רבה בר שמואל אמר רב הלכה כרבי חכמים פשמא "יחיד וכיבים הלכה כרבים טורח דתימי מסתבר טעמיה דרבי מאיר דקמסייע לירה קרא דכישה קכשבע לן הדוא דנחית קמיה דרבה ועבד כרבי מאיר אמר ליה כר' מאיר רבנן ועבדת כרבי מאיר אמר ליה כר' מאיר סבירא לי כרכתיב בספר אוריתא דכישה: תנו רבנן "וכפר בכפרת דברים הכתוב מדבר אתה אומר בכפרת דברים או אינו אלא בכפרת דבים תלי אני דן נאמרה כאן כפרה ונאמר להלן כפרה כות כפרה האמורה בשעיר דברים אף כפרה האמורה בפר דברי ואם נפשך לומר תלי הוא אומר "והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו וכפר בעדו ובעד ביתו ועדיין לא נשרחם הפר מאי ואם נפשך לומר וכי תיבא נילף כישעיר הנעשה בפנים שכפרתו בדבים תלי הוא אומר וכפר ועדיין לא נשרחם הפר

ומנין

מסי הש"ם

נעלמי דנעילה קא מיפלגי. דכחיב עמה מחריב לנר לפר נמשיך נר מערבי ונר חמיני (דנרים י"ד) ויהיו כל כרחך לין זה ניחוק לעשה דהא כחיכחם לנר מי חסבר לאחר משנר עלא לא חשמיה נל חמלנה ועל כרחך עמה חשיקרא הכחוב לא חמלכו כל נגילה חנא נגר חחמנה ונא חלכנחה: רבי עקיבא כגר נחר חשגילה קחי. ולוקין עליו ולחו דלקו מכחם ופיחם מחי עמה דכחיב חשיקר' הכחוב ולבי קחמר קרא (ויקרא י"ב) לקו קניך לא חלקו לנלו לעני חשיבני ולא חלקו ולוקי עליה ומן עונה כיה לנלו עליו: ולבי יוסי הגלילי סבר לאו דנבילה לקו על נב דעל כרחך עמה דכחיב חשיקר' הכחוב ולבי קחמר ומחיכ לנלו לא חלקו לנלו לעני חשיבני ולא חלקו ולוקי עליה ומן עונה כיה לנלו עליו: ולבי יוסי הגלילי סבר. לחר שלקו ושבר על לא עשה נחקי ככחיב נעמ' ונהיו לשחנו סם לעני ונגר ולניכך לין לוקין עליו: ולבי עקיבא כגר. חשיקרא קחם לקישה קחי עמה ולוקי עליה לנלו ניחן לעשה ומין עונה בלה עליו: וכן בעשיר המשתלח הוא מ"ה. עונות ומחר כך מכלים: ופ"ב בעשים ומחר כך מכלים: השתם להבשים: הנך חוילא עסא בי. מיכי בי: לה חעשה לנגנה. מיכי יוסי לנגנה על הנך יחרוה: מחר ומחרים כר'. נחרים לם על זדונות יחמלו לו לין נריך לנקה מוא על השגנות: עמה ניהן זדונות כשגגות. ובבי קחמר נעשה עין ופעם בחכלית מוכה: דקה חשיש לים קרא. דמיכי יום הכיפורים נופר: הקוש הפחת. שלים ליעור מחכיר נחפילחו של יום הכיפורים כדר עבדונתיו של כהן נדול על פם ובשלמה פריש בפרשיו (הוסע י"ד): ובבי'. הם לחמרו נפרו ובפר נעדו ונעד ניחו (ויקרא ט"ו) דנבי ויכיי נלחר להלן. בעשיר המשתלח יעמד חי לפני ה' לכפר עליו (פם): לם נפסוך ניחר. לחשיב חשיב על נחר נפסוך ניחר סיין ובפר חלם נחלן דמים על כרחך היינו חיכוך נך דלא חפס' לחיחר חבי מהרי הוא חיכוך חקרייב לחהן לח פר החטאת חלה לו ובפר בעדו ובעד ביחו ועדיין לא נשחם בפרים ל בדבים היא: חלי לם נפסוך ניחר. הם היא להשיב לו דחעמיך ניחם נשחם לחחילה. ובי חיחה מילף. חלי ובפר הבפרה דכחיב בעשיר המביחי דכחיב ובפר על הקדש ומוחפת בני ישראל ומחיה נחתן הוא דנחר חתן דחים כחיב ושרי סיין בי ריבי: ומנין

הגרסות הלבוש.

בלאו דנבילה קא מיפלגי. חוסן קף פ' [ע"ג חוס' ד"ה קסח]
עונות אלו הזדונות. שם קף ל"ה [ע"ם חוס' ד"ה לין].
— — — ד"ה קף י"ו [ע"ב חוס' ד"ה שלש עשרה].
פשעים אלו המרדים. שם קף פ"ט [ע"ם חוס' ד"ה כשלשם].

ביכורים ומנין שבאנא נאמר כאן כפרה ונאמר להלן בחורב כפרה מה להלן באנא אף כאן באנא ומנין ששבשם נאמר כאן כפרה ונאמר בענלה ערופה כפרה מה להלן בשם אף כאן בשם אמר אביי בשלמי חורב כיענלה ערופה לא ילף מאי דהוה הוה אלא ענלה ערופה תילף מחורב וכי תימא ה"נ והתנן "הכהנים אומרים "כפר לעמך ישראל ואלו באנא לא קא אמר קשיא: והן שנן ארורו: תניא "רבי אומר "כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלהינו אמר להם משה לישראל בשעה שאני מזכיר שמו של הקב"ה אתם הבו גודל חנניה בן אחי רבי יהושע אומר "זכר צדיק לברכה אמר להם נביא לישראל בשעה שאני מזכיר צורק עולמים אתם הגו ברכה: מתני' [1]בא לו למזרח העזרה לצפון המזבח הסגן מימינו וראש בית אב משמאלו ושם שני שעירים וקלפי היתה שם ובה שני גורלות של אשכרעא היו [2] ועשאן בן גמלא של זהב והיו מזכירים אותו לשבח בן קטין [3] עשה "שנים עשר דד לכור שלא היה לו אלא שנים ואף היא עשה מיוכני לכור [4] שלא יהיו מימיו נפסלין בלינה מיוכני הכלך היה עושה כל ידות הכלים של יום הכפורים של זהב הילני אמו עשתה נברשת של זהב שעל פתח היכל "ואף היא עשתה טבלא של זהב שפרשת סוטה כתובה עליה נקנור נעשו נסים לדלתותיו והיו מכירין אותן לשבח: גמ' מיבעי ליה לכדתניא כל המזבח לאו בצפון קאי מני רבי אלישר בן יעקב היא דתניא "צפונה לפני ה' שחוא צפון כולו פנוי דברי רבי אלישר בן יעקב והא רישא ר' אלישר בר' שמעון היא כולה רבי אלישר בן יעקב היא ותני בבן האולם ולמזבח: הסגן בימינו וראש בית אב בשמאלו: אמר רב יהודה "המהלך ליטין רבו הרי זה בור תגן הסגן בימינו וראש בית אב בשמאלו ותוד "תניא " [1] שלשה שהיו מהלכין בדרך הרב באמצע גדול בימינו וקטן משמאלו וכן מצינו בשלשה מלאכי השרת שבאו אצל אברהם מיכאל באמצע גבריאל בימינו ורפאל בשמאלו תרגומא רב שמואל בר פפא קמי דרב אדא כדי שתבטח בו רבו ותניא המהלך בנגד רבו הרי זה בור ארורי רבו הרי זה מעטי הרוח [2] דמצדד אצדודי: וקלפי היתה שם ובה שני גורלות: ת"ר "ונתן אהרן על שני השעירים גורלות [3] (גורלות) של כל דבר יכול יהן שנים על זה ושנים על זה [4] תלמוד לומר גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל "אין כאן לשם אלא גורל אחד ואין כאן לעזאזל אלא אחד יכול יהן של שם ושל שעזאזל על זה ושל שם ושל עזאזל על זה ת"ל גורל אחד (לה' אין כאן לה' אלא א' ואין כאן לעזאזל אלא א') א"כ מה ת"ל גורלות [5] שיהיו שנים שלא יעשה אחד של זהב ואחד של כסף אחד גדול ואחד קטן גורלות של כל דבר פשיטא לא צריכא לכדתניא בציון שהשם כתוב עליו והוא של זהב יכול אף זה כן ת"ל גורל גורל ריבה ריבה של זית ריבה של אגוז ריבה של אשכרית: בן קטין עשה שנים עשר דד לכור וכו': תנא " כדי שיהיו שנים עשר אחד הכהנים העסוקין בתמיד מקדשין ידיהן ורגליהם בבת אחת תנא שחרית במילואו מקדש ידיו ורגליו מן העליון שרבית בירידתו מקדש ידיו ורגליו מן התחתון: ואף הוא עשה מיוכני לכור וכו': מאי מיוכני אמר אביי נילנלא דהוה מישקיא ליה: מוגבו המלך עשרה כל ידות הכלים וכו': נעבדינהו לרידדהו דזהב

יכול יהן כ' על זה. תשמש דהכי כי' מיום שכחוב עליהם נשם ועל כל שם ושמי' על מחול על כל מחול לשנל ניהושלמי כדי שתהא הקלהר יכול יהן על כל שם ושל מחול על זה ושל זה ולהו דת היא קהייתא המשמש דת' על זה ת' על זה היינו על כל שם ועל מחול על זה ועל זה ותחזן הכי יכול המשלח נתן על שם על כל שם ועל מחול על כל שם ועל כל מחול שלך על שם על כל שם ועל כל מחול ושל מחול על כל שם:

ת"ל גורל גורל היכא. היינו תיפוק לי דהיקישא לחטאת דהכולות נפקא לן ומהיכי תיתי גזירה הכולל נוהל נפקא לים ושוה דלעיל דסיפן מהיכא נוהלת ניהו מיבעי סיפן מהיכא נוהלת נפקא לים לכל דבר לאו מלמד שהשמש נוהלת נפקא לים מלמד שכל מקום שנאמר גורלות נוהל ניהו:

יכול יהן על כל שם ושל מחול על זה וכו'. פרש"י ויש לומר לאחר מיכן נתן על שני השעירים גורל אחד לשם ואחד לעזאזל ואין נתון לשם מלמד היה הכהן הגדול מקריב כן השעיר שלשם ואחד מחוץ ושמחו מחשבת הדיוטין מיבעי ליה בפרק בתרא (דף ח':) דלמא הכא כיון יכול יהן על כל שם כו' כמו מיום שיהולליו לאחר מתן על שם על כל שם ושל מחול על זה שעזאזל על כל שם ושל מחול על כל שם:

אבר

[1] ואי ב"ג מה ת"ל ג' [2] ואי ב"ג מה ת"ל ג' [3] ואי ב"ג מה ת"ל ג' [4] ואי ב"ג מה ת"ל ג' [5] ואי ב"ג מה ת"ל ג'

עין משפט נר מצוה

כט) ואי ב"ג מה ת"ל ג' [1] ואי ב"ג מה ת"ל ג' [2] ואי ב"ג מה ת"ל ג' [3] ואי ב"ג מה ת"ל ג' [4] ואי ב"ג מה ת"ל ג' [5] ואי ב"ג מה ת"ל ג'

הגהות הלבוש.

היהלי אמר. מיומא דף ו' [ע"ג תוס' ד"ה מיומו].
המהלך ליטין רבו. מסחים דף קי"ח [ע"ב תוס' ד"ה ומהל].
דרב באמצע. מיומא דף ל"ח [ב"ב תוס' ד"ה שלשה].

הגהות הגאון מוה"ר א"ו.

א) נ"ל גדול לה' תגדל לעזאזל:

עין משפט נר מצוה

נר א) ...

נה ב) ...

אמר אביי בידות סכינין כתיבי אף הוא עשה כני כלים ואזני כלים וידות כלים וידות סכינין של יום הכיפורים של זהב תרגומ' אביי בקתתא דנרגי ותציצי: הילני אמו עשתה נברשת של זהב וכו': תנא *בשעה שהחמה זורחת ניצוצות יוצאין ממנה והכל יודעין שהגיע זמן קרית שמע מתיבי א) הקורא את שמע שחרית עם אנשי משמר ואנשי מעמד לא יצא מפני שאנשי משמר משכימין ואנשי מעמד מאחרים אמר אביי *לשאר עמא דבירושלים: ואף היא עשתה טבלא: שבעת מינה יכותבין מגילה לתינוק להתלמד בה אמר ריש לקיש משום רבי ינאי ב) באל"ף בי"ת מתיבי כשהוא כותב רואה וכותב מה שכתוב בטבלא אימא רואה וכותב כמה שכתוב בטבלא מתיבי כשהוא כותב רואה וכותב מה שכתוב בטבלא ומה כתוב בטבלא *אם שכב איש אותך [ואם לא שכב] אם שטית אם לא שטית התם בסירוגין

בידות סכינין. שלא תאמר לשמות סכינין עשויין של זהב: כמו כלים. בבית המטבחים: ואזני כלים. בית אחיזתן: וידות סכינין וידי כלים. קתני סכינין וקתני כלים: בקתתא דנרגי ותציצי. יתדות הקרדומות והמגלות: נלוסות. [illegible]

[illegible]

בסירוגין

אמר [illegible]

[illegible]

אם שכב אם לא שכב. [illegible]

בסירוגין. [illegible]

דלא

הגהות הלבוש.

הקורא את שמע. [illegible]

פסקי תוספות.

בד"ה אמר. [illegible]

— בסירוגין. [illegible]

עין משפט
נר מצוה

ט [illegible]

נ [illegible]

[illegible]

ל) בסירונין: ניקנור נעשו נסים לדלתותיו:

תנו רבנן *מה נסים נעשו לדלתותיו אמרו כשהלך ניקנור להביא דלתות מאלכסנדריא של מצרים בחזירתו עמד עליו נחשול שבים לטבעו נטלו אחת מהן והטילוהו לים ועדיין לא נח הים מזעפו בקשו להטיל את חברתה עמד הוא וכרכה אמר להן הטילוני עמה מיד נח הים מזעפו והיה מצטער על חברתה כיון שהגיעו לנמלה של עכו היתה מבצבצת ויוצאה מתחת דופני הספינה ויש אומרים בריה שבים בלעתה והקיאתה ליבשה ועליה אמר שלמה *קורות בתינו ארזים רהיטנו ברותים אל תקרי ברותים אלא בריתים *לפיכך כל השערים שהיו במקדש נשתנו להיות של זהב חוץ משערי ניקנור מפני שנעשו בו נסים ויש אומרים *מפני שנחושתן מצוהבת היתה רבי אליעזר בן יעקב אומר ל) נחושת קלוניתא היתה והיתה מאירה כשל זהב:

מתני׳: ואלו לגנאי של בית גרמו לא רצו ללמד על מעשה לחם הפנים של בית אבטינס לא רצו ללמד על מעשה הקטורת הגרוס בן לוי היה יודע פרק בשיר ולא רצה ללמד בן קמצר לא רצה ללמד על מעשה הכתב על הראשונים נאמר *זכר צדיק לברכה ועל אלו נאמר *ושם רשעים ירקב:

גמ׳: *תנו רבנן בית גרמו היו בקיאין במעשה לחם הפנים ולא רצו ללמד שלחו חכמים והביאו אומנין מאלכסנדריא של מצרים היו יודעין לאפות כמותן ולא היו יודעין לרדות כמותן שהללו מסיקין מבחוץ ואופין מבחוץ והללו מסיקין מבפנים ואופין מבפנים הללו פיתן מתעפשת והללו אין פיתן מתעפשת כששמעו חכמים בדבר אמרו כל מה שברא הקדוש ברוך הוא לכבודו בראו שנאמר *כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וחזרו בית גרמו למקומן שלחו להם חכמים ולא באו כפלו להם שכרן ובאו בכל יום היו נוטלין שנים עשר מנה והיום עשרים וארבעה רבי יהודה אומר בכל יום עשרים וארבעה והיום ארבעים ושמנה אמרו להם חכמים מה ראיתם שלא ללמד אמרו להם יודעין היו של בית אבא שבית זה עתיד ליחרב שמא ילמוד אדם שאינו מהוגן וילך ויעבוד ע"א בכך ועל דבר זה מזכירין אותן לשבח מעולם לא נמצאת פת נקיה ביד בניהם שלא יאמרו ממעשה לחם הפנים זה ניזונין לקיים מה שנאמר *והייתם נקיים מה׳ ומישראל: של בית אבטינס לא רצו ללמד על מעשה הקטורת: תנו רבנן *בית אבטינס היו בקיאין במעשה הקטורת ולא רצו ללמד שלחו חכמים והביאו אומנין מאלכסנדריא של מצרים והיו יודעין לפטם כמותן ולא היו יודעין להעלות עשן כמותן של הללו מתמר ועולה כמקל של הללו מפציע לכאן ולכאן וכששמעו חכמים בדבר אמרו כל מה שברא הקדוש ברוך הוא לכבודו בראו שנאמר *כל פעל ה׳ למענהו וחזרו בית אבטינס למקומן שלחו להם חכמים ולא באו כפלו להן שכרן ובאו בכל יום היו נוטלין שנים עשר מנה והיום עשרים וארבעה רבי יהודה אומר בכל יום עשרים וארבעה והיום ארבעים ושמונה אמרו להן חכמים מה ראיתם שלא ללמד אמרו יודעין היו של בית אבא שבית זה עתיד ליחרב אמרו שמא ילמוד אדם שאינו מהוגן וילך ויעבוד ע"א בכך ועל דבר זה מזכירין אותן לשבח מעולם לא יצאת כלה מבושמת מבתיהן וכשנושאין אשה ממקום אחר מתנין עמה שלא תתבסם שלא יאמרו ממעשה הקטורת מתבסמין לקיים מה שנאמר והייתם נקיים מה׳ ומישראל תניא אמר רבי ישמעאל פעם אחת הייתי מהלך בדרך ומצאתי אחד מבני בניהם אמרתי לו אבותיך בקשו להרבות כבודן ורצו למעט כבוד המקום עכשיו כבוד מקום במקומו ומיעט כבודן אמר רבי עקיבא (פעם אחת) סח לי רבי ישמעאל בן לוגא פעם אחת יצאתי אני ואחד מבני בניהם לשדה ללקט עשבים וראיתיו (*ששחק ובכה) אמרתי לו מפני מה בכית אמר לי כבוד אבותי נזכרתי ומפני מה שחקת אמר לי שעתיד הקדוש ברוך הוא להחזירה לנו ומפני מה נזכרת אמר לי מעלה עשן כנגדי הראהו לי אמר לי שבועה היא בידנו שאין מראין אותו לכל אדם אמר רבי יוחנן בן נורי פעם אחת מצאתי זקן אחד ומגילת סממנין בידו אמרתי לו מאין אתה אמר לי מבית אבטינס אני ומה בידך אמר לי מגילת סממנין הראהו לי אמר לי כל זמן שבית אבא היו קיימין לא היו מוסרין אותו לכל אדם ועכשיו הרי הוא לך והזהר בה וכשבאתי וספרתי דברי לפני ר"ע אמר לי מעתה אסור לספר בגנותן של אלו מכאן אמר בן עזאי בשמך יקראוך ובמקומך ישיבוך ומשלך

הגהות הלבוש. [illegible]

של בית אבטינס. כתובות דף ק"ו [ע"א ובס׳ ד"ס בית].

דלא מסקי כאחייתו.. נפיק נחרא דמחוטת (דף ק"ד:) נגי מני דייני גזירות לחזון ומנן גן מנשנים גזים ר"ת מנשנים הנום דחזר רבי יהודה בחלק (דף ק"ג:) מנשנים חלן לי חלק לשולש הגף ולמטה שם חזם למנשנים כיוצא (*לעיל) בת לנשנים ונן נפרק קומי דשבת הדיה אזר (דף י"ג:) נרסי' הלו ובמנה דמנגח הכא היא ר"מ דחזי מנגח הוא כיוצא בגיטין (ב"ג) לך בת אל תקרי הכוזב הזה אל מנגח אסר על הנשא וכיוצא בחזים הוא לך בה ובו' המשוש בחזים הסע ומשיב בחזים [שם ג"ז] ויבו בשוש החלך מחזים ויקיש ובו' עד ואת מנגח הסוכר ואת הפקדים התכניס בשת אלמה אסר הוא ובזין דאסר הוא לריך הסקרין בשחים ביטי נילם דהכל אסר דעל כיוצר בהוא בנגח בחרא שהחכם, בשן בשמיך בשקה בשהכם, דקשהיב הכא הוא כיוצא בשרין זה עולה (דף כ"ג.) לענל לרן שוקדם ואשוחר בחול ואע"ג דהכל קרי לי' סיכר והכל על הגיח על כיוצר הכל אסר בשרי:

דרין עלך אמר להם הממונה

ומשלך יהנו לך אין אדם נוגע בשוכן לחבירו *ואין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא ניבא: דוגרס בן לוי וכו': ותניא כשהוא טותן קולו בנעימה מכנים עגדלו לתוך פיו ומניח אצבעו בין הנימין עד שהיו אותו הבהנים נוקרים בבת ראש לאחוריהם תנו רבנן בן קטער לא רצה ללמד על מישדה הכתב אמרו עליו שהיה נוטל ד' קולמוסין בין אצבעותיו ואם היתה תיבה של ד' אותיות היה כותבה בבת אחת אמרו לו מה ראית שלא ללמד כולן מצאו תשובה לדבריהם בן קטער לא מצא תשובה לדבריו על הראשונים נאמר "זכר צדיק לברכה ועל בן קטער ולבריו נאמר "שם רשעים ירקב מאי ושם רשעים ירקב אמר ר' אלעזר רקביות תעלה בשמותן דלא מסקינן בשמידו מתיב רבינא בדואג בן יוסף שהגידו (אביו) בן קטן לאמו בכל יום היתה אמו מודדתו בסאתים ונותנת בישקלו של זהב לבית המקדש ובשנבר איש טברתו ואבלתו ועליה קינן ירמיה "אם תאכלנה נשים פרים עוללי טיפחים משיבה רוח הקדש ואומרת אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא הוי מאי סליק בית אמר רבי אלעזר צדיק בעצמו ורשע מחבירו צדיק בעצמו דכתיב זכר צדיק לברכה ורשע מחבירו דכתיב שם רשעים ירקב אמר ליה רבינא לחרוא מרבנן דהוה מסדר אגרתא קמיה מנא דא מילתא דאמור רבנן זכר צדיק לברכה אמר ליה דהא כתיב זכר צדיק לברכה כדאורייתא מנא לן דכתיב "וה' אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה וכתיב "ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום מנא הא מילתא דאמור רבנן שם רשעים ירקב אמר ליה דהא כתיב שם רשעים ירקב כדאורייתא מנא לן דכתיב "ויאהל עד סדום וכתיב ואנשי סדום רעים וחטאים לה' מאד אמר ר' אלעזר צדיק דר "בין שני רשעים ולא למד ממעשיהם רשע דר בין שני צדיקים ולא למד ממעשיהם צדיק דר בין שני רשעים ולא למד ממעשיהם עוברים רשע דר בין שני צדיקים ולא למד ממעשיהם זה עשו ("אמר) רבי אלעזר מברכתן של צדיקים אתה למד קללה לרשעים ומקללתן של רשעים אתה למד ברכה לצדיקים מברכתן של צדיקים אתה למד קללה לרשעים דכתיב "כי ידעתיו למען אשר יצוה וגומר וכתיב בתריה "ואמר ה' זעקת סדום ועמורה כי רבה ומקללתן של רשעים אתה למד ברכה לצדיקים דכתיב ואנשי סדום רעים וחטאים לה' וה' אמר אל ("אברהם) אחרי הפרד לוט ממנו "(אמר) ר' אלעזר אפי' בשביל צדיק אחד עולם נברא שנאמר "ויזא אלהים את האור כי טוב "ואין טוב אלא צדיק שנאמר "אמרו צדיק כי טוב אמר ר' אלעזר כל המשכח "דבר מתלמודו נותם גלות לבניו שנאמר "ותשכח תורת אלהיך אשכח בניך גם אני ר' אבהו אמר מורידין אותו מגדולתו שנאמר "כי אתה הדעת מאסת ואמאסך מכהן לי אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן "אין צדיק נפטר מן העולם עד שנברא צדיק כמותו שנאמר "וזרח השמש ובא השמש עד שלא כבתה שמשו של עלי וזרחה שמשו של שמואל הרמתי ("אמר) רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן ראה הקדוש ברוך הוא שצדיקים כותעטין עגיד ושרטלן בכל דור ודור שנא' "כי לה' מצוקי ארץ וישת עליהם תבל ("אמר) רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן אפילו בשביל *צדיק אחד העולם מתקיים שנאמר "וצדיק יסוד עולם רבי חייא דדיה אמר מרבא "רגלי חסידיו ישמור טובא משכיע אמר רב נחמן בר יצחק "חסידו כתיב אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כין שיצאו רוב שנותיו של אדם ולא חכמה שוב אינו חוטא שנאמר רגלי חסידיו ישמור דבי רבי שילא אמרי כין שבאה לידו דבר עבירה פעם ראשונה ושניה ואינו חוטא שוב אינו חוטא שנאמר רגלי חסידיו ישמור אמר ריש לקיש "מאי דכתיב "אם ללציים הוא יליץ ולענוים יתן חן בא לטמא פותחין לו בא לטהר מסייעין אותו תנא דבי רבי ישמעאל משל לאדם שהיה מוכר נפט ואפרסמון

בא

הגהות הלבוש.

כין שיצאו רוב שנותיו. ג"ב ק"י (ע"ש תוס' ד"ה שלשה).

פסקי תוספות.

בדיה דלא. יכול לקרות נמי נפש חיים לקי שמח נך:

טרף בקלפי. שניהן תורת אחד (ק"ל ג'.) ובקלפי היתה שם: מיכה. פתחוס נמדיפה ונחמים: והשלה שמ נגולי'. שמד ניתין ושמד בשחלל והמעידים שיחודים שמד ניתין ושמד בשחלל ונתן נגזל משלה ניתין ושמד בשפיל על ישון: והן שוגין בשגיון. כשהזכיר שם השם: גבי': בלא ניתין. שלא יהפוש לשגין בשהזכיר שיהא של שם וישנו ניתין לפי שהוא קיים יפה בשהיה שלה ניתין: וכל מזל שיהא. לשון הקדשה: התול' חסם פי'. שנאמר (תהלים ל"ד) ועיני השהן ואזני אל שועתם ופני את הגיית וגו' על שם שהוא תורה של כהנים כל בלי מום בשין לשם שיהיה נשקים ס"ב חסם של שונן קל כל שהן של שונן משהו שם בן חסם של שונן בל (*גידולין) קל ושחזר כל השונן כל נשקים: ושם ניגיעו של שהן שלם לשם בית לא לשהן נגזל הגר ועיל'. הגר דגרין לשם שמלח: בין הלא בלין ניגיים. דשהן נגזל ונגזים דשהן בלין חלם דשהן נגזל לא לשהן לו שהן לשם שהן ניגיעו כך'. שמלך שהל ניגיעו כך לשהן שהם רבי יעקב הלוי ושלי שהשתי שהניעו יעקב בר יהודה לשם שהן שהניעו שהם יפרש שמעל שהן כל אין בלא יפרש בו שכול לשן שהן שנה שנה שנה': נשלם: לשהן על זבחיהם. לשר שהיה השכר בשין לשהן ונשע שהיה וקשרין לשהן נשלש שכיר השהלה והיה הגלין שהילו והוא בשין שמעל שלשהן הקדוש נגזל הוא ניעמל שלשהן (משני' ל') שם יהיו שמלישם בשני' בשלג יגביעו: ויהיה בר השרבי הזלק. לשמר שכבו שלה בל שהות הלק על פי שהזבו שהחיל לשהלין שרבים בו היה שהיים השבת נזות שמרי והות שיות שמשכיים שהם ניעמל בשמות השהות ושהרין שהשכת. שבת (קף כ"ב:) עזות היא בכל שלו שלש שמשכיים שהם ניעמל ושהרין (שם) שלי שיות את בר השרבי שמהן גם שהך בשות שהרוזים ושהבו' היה שהחיל ובא היה שבייים ושהלח' בשהן השהלח (שמר' קף ל"ח:) שבשת השהות בשרבי בר השרבי לשהן שהזבו בשהן בר שני שהשך לשהלין שהזבו כשהן (שהיד ס"ו) בשבם שהר והלק בחי נזות שהזבות הזלקים וכו' לשהן לשהר בר' בשן והיה נשון היו לשהניהן בניו השבש בלבי השבש ושלו שלו השרבי ושלח שהזבות שהיהם בלבי שהבשי בשבש (שהיד ס') על שול בני השהזבה שלו שהבשות יהיו נזות על שבח שהם: והיה שם ישבשה שהבר. והזלק שהילו בלא שהוקבת שניש ולא היו בניכן לשבית עניש שהשהיהו שהחית: בזק שהני בשלין. של בין השניעים שהן שהם בשהקרי' בשהקר' לשל (קף כ"ו:): בשהלשה שהיה. שהיו השבישו: וכל כהן שניעו כשהל. שלישם בשת שהלי שהשניש השהשין שהוכשן של יהיהן (והם יהוה לא היו שהכשן יהיהם) וניעו שהשן של בני שהשניש בשהל לא היו שהכשן יהיהם: שהן

הגרות הלבוש.

בא למיד נפש. שנת קף כ"ה (ע"ג פוס' ד"ה שהן). הסגן בימיו. יומא קף ע"ו (ע"ג פוס' ד"ה לשה).
והן שונין אחריו. סוטה קף ל' (ע"ג פוס' ד"ה והל בן). א"ה שין בשים היים הבשלן בשל בני פוס בשבשות בל שפוב"ם פ"ג משבות ה"ב הלכה ז' ולפ"ז הגרי הבהיים דשלני כלן ובו' בא שמלל סי' נ"ל דצר שהיה בשבר"ם לשהא שב ב"ג היהן בדברי הבין בשהניעו:
למה סגן בימיו. שבו קף ס"ז (ע"ג פוס' ד"ה בשה). וכל כהן מניעו. שבות קף ע"ג (ע"ג ע"ג פוס' ד"ה לים).

עין משפט נר מצוה

ה

ו

וציר דלתות היכל היה נכתב בפנקס תמיני סנה. תימ' דבתוספתא דפ"ג (דף ל':) מנין מיניהו היו מחזיקין קול שער גדול מבחוץ ומנעם היה דהתם משמע דשער היכל ויש ליישב דלעיל דלתות לא היו נכתבין לפי שהיו נכתבין בגיליון לי נמי נימא דהתם אור

כלה דתנא

תני

היתה פרסה לכרוזה וכיון שנכנסו מברים להיכל יבשו שנאמר "ופרח לבנון אובל ותיאר הקדוש ברוך הוא להחזירה לנו שנאמר "פרוח הפרח ותגל אף גילת ורנן כבוד הלבנון נתן לה: נתנן על שני השערין: תנו רבנן "עשר פעמים מזכיר כהן גדול את השם בו ביום שלשה בודדי ראשון ושלשה בודדי שני ושלשה בשעה המשתל ואחד בגולות "וכבר אמר "השם ונשמע קולו בירתו אמר רבה בר בר חנה מירושלם לירדנו עשרה פרסאות וצר דלתות ההיכל נשמע בשמונה תחומי שבת עזים שבירתו הוי מתעשרות מריח הקטורת נשים שבירתו אינן צריכות להתבשם מריח קטורת "כלה שבירושלים אינה צריכה להתקשט מריח קטורת "אמר רב ("יוסי בן דוליאי) עזים הוי לאבא ") ברבי (**מכמר) והוי מתעטשות מריח הקטורת אמר רבי חייא בר אבין אמר ר' יהושע בן קרחה מה לי זקן אחד פעם אחת הלכתי לשילה והרחתני ריח קטורת מבין כותליה אמר רבי יאי עליית גוזל מתוך קלפי מעכבת הנרה אינה מעכבת ורבי יוחנן אמר אף עלייה אינה מעכבת אליבא דרבי יהודה דאמר "כרים הנעשין בבגדי לבן מכרזין לא מעכבי טולי עלמא לא פליגי דלא מעכבא כי פליגי אליבא דרבי נחמיה מ"ד מעכבא כרבי נחמיה ומאן דאמר לא מעכבא הני מילי עבודה הגרלה לאו עבודה היא איכא דאמרי אליבא דר' נחמיה דאמר מעכבי כולי עלמא לא פליגי דמעכבא כי פליגי אליבא דרבי יהודה מאן דאמר לא מעכבא כרבי יהודה ומאן דאמר מעכבא שאני הכא "דתנא ביה קרא אשר עלה אשר עלה תרי זימני מיתבי מצורע לתגריל ואם לא הגריל כשר בשלמא להך לישנא דאמרת אליבא דרבי יהודה כולי עלמא לא פליגי דלא מעכבא הא מני רבי יהודה הוא

אלא

הגהות הלבוש.

כלה שבירושלים. פסחים דף כ"ו [ע"פ תוס' ד"ה לפתן].
— — מגילה דף ס"ו [ע"ג תוס' ד"ה לא].
אשר עלה אשר עלה. סוטה דף כ"ד [ע"פ תוס' ד"ה שתפא].

פסקי תוספות.

בדיה כלה. קול ומלפ ודיה לפשר מדוענן שלא יקרעו יותר מדאי בני ליסטים:

סומן. נזקן: לפתו חתן. החזיקו הנגיד: ולא מיתן. לא מיך הכא לגא [בפסחים] (דף ל"ה:) מלאדני חנאן מנחקין לתוכו תחילה: הנגרך נסם. הנגרך נדיכת כהנים לה הטם בסם הקטורת ולא היו כדאי: נפחתות תחיליהן. ביתן לתוכיעים לגא ליעגם: וכבר נתנגח עליך. מתפתחים ע"ז היה כיתן לתורגן: מלמה נדיהי [ב"ב דף ה"ג] דלתן. מל סר לגא הסם מפחתי לגא הסם כסף לפני ה' מפחתו ולחר נגולגו לא' מפלח: וכבר לחר. כלומר וכבר היה מפלח מהלך קול שר ליתיה: כלה. דלפס להתקפס נפחתים: נהרי חבמה. [מוסף שבת ע"ג] פס הקטורת: ומרחתי ריח קטורת. מקטורת מפעמת בו בשהו התפכן נפולה: עליית גוזל מתוך קלפי [ב"ב דף ק"ג] הטעכ': שנהרה מלן הכניתין מתפרסי' זה לפס הה לשחוק לגא על פי הגרל לפיכך נדיך לירחת לי זה שלה ביתן ויפה סעיר של יתין מקנע בו ולו זה שלה בשחוק לגא. כל נזכל על הסעיר לגא הטעכ' לפני לא הניחו שלא סהרי מוקד, של יתן נגזל שלה ביתן ובן סעיר המחלל לגזכל מחלל: לף שלי לגא הטעכ'. ופס יקדל הכהן פס הטלח על הלחת ופס עלחל על מניחו הוקנטו גלא הגולה מלן הגולה [שבל דף ל"ח:] הטעכ' גלא מחיכר הטוח: מלינה דהני יהודה פר'. בפרק הלילו ע"ב (דף ס'.) פליגי רבי יהודה ורבי נחמיה פס ביה נקדל שבחות להקריש לת הלחמה ולחר רבי נחמיה כל כהר הטבחות הטעכות בגבורי לגן בין נפני' בגן לפניי לפעכ' הטעכ' דחוק' דכתיב' בשנייר' דלפני הוק שלייהו כתיב' ור' יחיד' לחר לף כתיב' מוקם גלא בזבחי' הטשיט בפגדי לגן הנפניט הילבך הגולה סהיא נעטית הנפניט [חוסי' ע"ג] גלא הנחתן לרבי יהודה דלחר מחדרים פנעטים הנחתן לף כתיב' מוקם דכולי עלמ' לף מליני דלפליני רבי יעקי חודה דלפני יהודה לף [חוסי' ע"ג] הטעכ' דסם לף כתיב נהר שיבוב: [ע"ז דף ל"ה:] כי פליגי לגיבא דר' מחיי'. דלחר מוקם לכל דבריס הגעכי' בגבורי לגן כתיב' הר בגבי לגן היא כיתניב בעטיל': הכי מילי. דכתי' מוק' לבשיבו' בעטיר' היא דלחר לפני יהודה לף כתיב' דכתיב' [חוסי' ע"ג] (פר כהן לף לחר רבי כתיב' דכתיב' מוק' בעטר' לבשיבו כגון מחיוב נחלים בן ההוצא וכחיבת פר דשרוחת ניבו וכבולות נכהן לפחר חנגל הגרל' דלפי בעטר' היא מכפרם נגן לחלן לחר לגיל הכגן וכ"ג הכניסין יריהן בל יחין נהלבי לולת הכל שורה ר' נחיב' דלא בעטר' היא): כולי עלמא לף פליגי דשבב'. דלקלחר מוקם עלייהו כתיב: שלני הכל חנגל גם קבל. לף בל נב [חוסי' ע"ג] מסרי סגם עלין הכחוב לבשב' ושהבל יחיה נפקא לה עיבתא: [חוסי' ע"ג] הלא

כיסו הש"ס

אלא לרך לישנא דאמרת פליגי בשלמא למאן דאמר לא כיעכבא הא כיני רבי יהודה היא אלא לט"ד כיעכבא הא כיני תני מצוה להניח ת"ש מצוה להגריל ולהתודות לא הגריל ולא התודה כשר וכי תימא הכא נמי להניח אימא סיפא רבי שמעון אומר לא הגריל כשר לא התודה פסול מאי לא הגריל אלימא לא הניח מכלל דר' שמעון סבר הגרלה כיעכבא והתניא "מת אחד מהן מביא חבירו שלא בהגרלה דברי רבי שמעון רבי שמעון "לא ידע מאי קאמרי רבנן והכי קאמר להו אי הגרלה הגרלה כמשמעה אבריתו פליגא עליכו בחד אי הגרלה דקאמרתו היינו הנחה פליגא עליכו בתרתי ת"ש פר מיעכב את השעיר ושעיר אין מיעכב את הפר בכיתנות שבפנים בשלמא פר מיעכב את השעיר דאי אקדמיה לשעיר מקמי פר לא עבר ולא כלום אלא שעיר אין מיעכב את הפר מאי נידו אליבא דאי אקדים כיתנות הפר בהיכל מקמי כיתנות דשעיר בפנים הוקה כתיב בהו אלא לאו דאקדים כיתנות דפר בפנים מקמי הגרלה ומדסדרא לא כיעכבא עיקרא הגרלה נמי לא כיעכבא [א] לא דאקדים כיתנות דפר במזבח מקמי כיתנות דשעיר בהיכל ורבי יהודה היא דאמר דברים הנעשין בבגדי לבן בחוץ לא כיעכבי והא בכיתנות שבפנים קתני אלא דא כיני ר' שמעון היא דאמר הגרלה לא כיעכבא ואיבעית אימא לעולם ר' יהודה היא ונהי דבסדרא לא כיעכבא הגרלה כיהא כיעכבא ואזדו לטעמיהו דתניא

יעויר

תני היה דאמר הגרלה לא כיעכבא ומ"ש מהגרלה דכיעכבא דכתיב בה שעיר אחד לה' ושעיר אחד לעזאזל מה להגרלה שכן שניהם בתוכחת ועוד שכן שניהם בקלתי דכי יהודה דכי יהודה דכי מהשתא ר"ש היכא לפי וכו' והתניא ר"ש היכא לפי וכו' דכי מהשתא:

הא דקתני תני הניח הגריל לא הניח הגריל:

רבי משמע לא ידע. ומ"ש קתני ליה דשמיע ליה ולא הגריל דכי מהשתא הוא שלא כי היכי דמפרכי נהי שהניח הגריל דילמא שלא הגריל דקנגן מקפקף ליה לי הני הניח לו שלא וי"ל לי דכי מהשתא כשישב ולא הגריל דקנגן הוה ליה ס"ב הוה ליה לאיתויי ליה לא שלא הגריל משום דמקפקף ליה דילמא לאחוי נמי לא הגריל:

ואזדו לטעמייהו דתניא ישנה מי כו'. פרש"י דתניא קלי ולחר שים לנחום לחתו לשיל קדש ת"ש פר שעבר את השעיר ול"נ כגירסי' המפרשים וקלי לחגרל' ומשום דקתני לי נעשית ליית' ר"ש דתני הגרלה לא משכב' ולי נעשית ליית' רבי יהודה נהי דכשהי' לא משכבה הגרלה משכבה היכא דלא שלם הגרל כלל כר' ולחזו למעשייהו דכי היכי דמלינ רבי יהודה לרבי שמעון היכא דלא שלם הגרל משום דשלם הגרל נמי פליג היכא דשלם הגרל ומת המחלוק קודם מתן דמים השעיר המניחי דסבירי' לא נרבי יהודה ויניל עליהם נמחילה דתניא ישנה מי עד מתי יסח זקן לפיות עד מתן דמים של מניחו ולכאר עליו דקתי הני כי' כד מיעכבו נחבירו ול' שמעון כאן גירך ולעכב עליו משמ' המחלוק ולקי ור"ק והשעיר לשר שלם עליו הגרל לנחלול ישנה מי עד שיכפר עליו ניחידו ולפ שת קודם וידוי הניח לחר בלא הגרל' ולפ שת לחר וידוי לין גירך להניח לחר לף ע"פ שלא סילחו שיין השעה ולפ שת המחלוק קודם וידוי וקודם שחיקת דמי מניחו יזחק הדם של מניחו ומניח השעיר לחר בלא הגרלה ותחודים עליו ולא יניל לסלוחי לחנות לפון הגרל' לפי שנים כתיבי על שני השעירים ולפ הניח שנים היה גירך לעשך הדם לו נלחני לח הכני (שיר) משעל' שעיר הגרל (ג' שיר) לפ שת ומתי שפי' דלרבי יהודי כשחת המחלוק גירך להניח שנים לחרים ולהגריל עליהם נחיל' הכי חנן לקמן נפרק בני מעירי (דף ק"ג.) ומניחים שלח ומשמי ישנה עד שיכפר ר' יהודי לחזר ושרי ס"ד יהודה את המחלוק יעשך הדם ונת"כ נתי לימא ניחידו את לחר מהם ומהגריל יניא שנים לחרים ויניל דכי יהודה ומשמ קלי נחקו לן לרבי יהודי דחיד נחד מלחת דכי יהודי ורבי משמע נרבי מהם נשנה לימי לחלוק מהם נשעך דהם ישנו את המחלוק יעשך הדם ומשי מילחא לחלון לרבי יהודי דכי משמע כניניא ליה את לחד מהן הניא מניחו

נגה

הגהות הגאון מו"ה א"ו.

א) בן לא כך אלא הא כני יש לגהות:

עין משפט נר מצוה

ז

ח

יעמד חי לפני ה' לכפר עליו עד מתי יהא זקוק לעמוד חי עד שעת מתן דמו של חבירו דברי רבי יהודה רבי שמעון אומר עד שעת וידוי דברים במאי קא מיפלגי כתנאי לכפר בכפרת דמים הכתוב מדבר וכן הוא אומר וכלה מכפר את הקדש מה להלן בכפרת דמים אף כאן בכפרת דמים דברי רבי יהודה ר' שמעון אומר לכפר עליו בכפרת דברים הכתוב מדבר ת"ש שאלו תלמידיו את רבי עקיבא עלה בשמאל מהו שיחזור לימין אמר להן אל תתנו מקום לצדוקים לרדות טעמא דאל תתנו מקום לצדוקים לרדות הא לאו הכי מהדרינן ליה והא אמרת הגרלה מעכבא וכיון דקבעתיה שמאל היכי מהדרינן ליה אמר רבא הכי קאמר עלה הגורל בשמאל מהו שיחזירו לו ולשנינו לימין אמר להן אל תתנו מקום לצדוקים לרדות ת"ש אילו נאמר את השעיר אשר עלה הייתי אומר יתנו עליו ת"ל עלה כיון שעלה שוב אינו צריך למאי אילימא למצוה מכלל דהנחה מצוה נמי לא אלא לאו לעכב ושמע מינה הגרלה מעכבא הנחה לא מעכבא אמר רבא הכי קאמר אילו נאמר אשר עלה הייתי אומר יתנו עליו עד שעת שחיטה ת"ל אשר עלה כיון שעלה שוב אינו צריך ת"ש ועשהו חטאת הגורל עושהו חטאת ואין השם עושה חטאת שיכול והלא דין הוא ומה במקום שלא קידש הגורל קידש השם מקום שקידש הגורל אינו דין שיקדש השם ת"ל ועשהו חטאת הגורל עושה חטאת ואין השם עושה חטאת

סתם

כיון ...

ועשהו ...

מה ...

סתם

הגהות הלבוש.

עד מתי יהי זקוק. יעוי' דף מ"ד. ואין השם עושה. יעוי' דף ל"ג.

עין משפט נר מצוה

סתם ספרא מני ר' יהודה וקא תני הגורל עושה חטאת ואין השם עושה חטאת אלמא הגרלה מעכבא תיובתא דמאן דאמר הגרלה לא מעכבא תיובתא אמר רב חסדא אין הקינין מתפרשות אלא או בלקיחת בעלים או בעשיית כהן אמר רב שימי בר אשי מאי טעמא דרב חסדא דכתיב ולקחה ועשה או בלקיחה או בעשיה מיתיבי ועשהו חטאת הגורל עושה חטאת ואין השם עושה חטאת שיכול והלא דין הוא ומה במקום שלא קידש הגורל קידש השם מקום שקידש הגורל אינו דין שיקדש השם ת"ל ועשהו חטאת הגורל עושה חטאת ואין השם עושה חטאת והא הכא דלאו שעת לקיחה ולאו שעת עשיה היא וקתני דקבע אמר רבא הכי קאמר מה במקום שלא קידש הגורל ואפי' בשעת לקיחה ואפילו בשעת עשיה קידש השם בשעת לקיחה ובשעת עשיה מקום שקידש הגורל שלא בשעת לקיחה ושלא בשעת עשיה אינו דין שיקדש השם בשעת לקיחה ובשעת עשיה ת"ל ועשהו חטאת הגורל עושה חטאת ואין השם עושה חטאת תא שמע מטמא מקדש עני והפריש מעות לקינו והעשיר ואח"כ אמר אלו לחטאתו ואלו לעולתו מוסיף ומביא חובתו מדמי חטאתו ואין מוסיף ומביא חובתו מדמי עולתו והא הכא דלאו שעת לקיחה ולאו שעת עשיה היא וקתני דקבע אמר רב ששת והסברא והאמר ר' אלעזר אמר ר' הושעיא מטמא מקדש עשיר והביא קרבן עני לא יצא וכיון דלא יצא היכי קבע אלא מאי אית לך למימר שכבר אמר מעותיו ה"נ שכבר אמר משעת הפרשה ולר' חנא אמר ר' יאשיה דאמר יצא מאי

רש"י

סתם ספרא. תורת כהנים רבי יהודה היא (סנהדרין פו.) והא נמי בתורת כהנים היא. [illegible]

תוספות

סתם ספרא מני רבי יהודה. [illegible]

הגהות הלבוש.

אין הקינין מתפרשות. [illegible]

מוסיף ומביא חובתו. [illegible]

עין משפט נר מצוה

יא

יב

יג

מאי איכא למימר לאתויי ואחר כך אמר לא איכא ואחר כך לקח ואמר לקח מוסיף ומביא חובתו מאי ניהו דפריק ליה והא אין פודין לשוף אמר רב פפא כגון שלקח פרידה אחת אי עולה זבן מוסיף ומביא חובתו מדמי חטאתו והאי עולה אלא לנדבה אי חטאת זבן אין מוסיף ומביא חובתו מדמי עולתו והאי חטאת אלא למיתה נופא א״ר אליעזר אמר רבי הושעיא מטמא מקדש עשיר והביא קרבן עני לא יצא ורבי הנא אמר רבי הושעיא יצא מתיבי מצורע עני שהביא קרבן עשיר יצא עשיר שהביא קרבן עני לא יצא שאני התם דכתיב זאת אי הכי רישא נמי הא רבי רחמנא תורת והתניא תורת לרבות מצורע עני שהביא קרבן עשיר יכול אפי׳ עשיר שהביא קרבן עני ת״ל זאת ונילף מינה מיעט רחמנא ואם דל הוא: **מתני׳** קשר לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח והעמידו כנגד בית שילוחו ולנשחט כנגד בית שחיטתו בא לו אצל פרו שנייה וסומך שתי ידיו עליו ומתודה וכך היה אומר אנא השם (חטאתי עויתי ופשעתי) לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושך אנא השם כפר נא לעונות ולפשעים ולחטאים שעויתי ושפשעתי ושחטאתי לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושך ככתוב בתורת משה עבדך כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה׳ תטהרו והן עונין אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד: **גמ׳** איבעיא להו ולנשחט אקשירה קאי או אהעמדה קאי ת״ש דתני רב יוסף קשר לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח והעמידו כנגד בית שילוחו ולנשחט כנגד בית שחיטתו שלא יתערב זה בזה ולא יתערב באחרים אי אמרת בשלמא אקשירה קאי שפיר אלא אי אמרת אהעמדה קאי נהי דבחבריה לא מיערב דהאי קטיר ביה והאי לא קטיר ביה באחריני מידת מיערב אלא לאו שמע מינה אקשירה קאי שמע מינה אמר רבי יצחק שתי לשונות שמעתי אחת של פרה ואחת של שעיר המשתלח אחת צריכה שיעור ואחת אינה צריכה שיעור ולא ידענא הי מינייהו אמר רב יוסף ניחזי אנן של שעיר המשתלח דבעי חלוקה בעי שיעור ושל פרה דלא בעי חלוקה לא בעי שיעור מתקיף לה רמי בר חמא דפרה נמי בעי כובד א״ל רבא כובד תנאי היא ודפרה לא בעי חלוקה איתיבי׳ אביי כיצד הוא עושה כורכן בשירי לשון איכא בינייהו לשון א״ר חנין אמר רב עץ ארז ושני תולעת שקלטתן שלהבת כשרה מיתיבי נתהבהב הלשון מביא לשון אחר ומקדש אמר אביי ל״ק כאן בקולחת כאן בנכפפת רבא אמר כובד תנאי היא דתניא למה כורכן כדי שיהו כולן באגד אחת דברי רבי רבי אליעזר בר שמעון אומר כדי שיהא בהן כובד ויפלו לתוך שריפת הפרה כי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן שלש לשונות שמעתי אחת של פרה ואחת של שעיר המשתלח ואחת של מצורע אחת משקל עשר זוז ואחת משקל שני סלעים ואחת משקל שקל ואין לי לפרש כי אתא רבין פירשה משמיה דרבי יונתן של

הגהות הלבוש. (יצא)

אני וביתי ובני אהרן. יומא דף ס״ו [כ״ה תוס׳ ד״ה לפנך]

עין משפט נר מצוה

של פרה משקל עשרה זוז ושל שעיר המשתלח משקל שני סלעים ושל מצורע משקל שקל אמר ר' יוחנן פליגי בה ר' שמעון בן חלפתא ורבנן בפרה חד אמר משקל עשרה וחד אמר משקל שקל וסימניך אחד המרבה ואחד הממעיט אמר ליה רבי ירמיה מדיפתי לרבינא לא בפרה פליגי אלא בשעיר המשתלח פליגי והוא יומא נח נפשיה דרבא בר קיסי ואנחו בה סימנא רבא קיסי מכפר כשעיר המשתלח אמר רבי יצחק שתי שחיטות שמעתי אחת של פרה ואחת של פרו אחת כשרה בזר ואחת פסולה בזר ולא ידענא הי מינייהו איתמר שחיטת פרה ופרו רב ושמואל חד אמר פרה פסולה פרו כשרה וחד אמר פרו פסולה פרה כשרה תסתיים דרב הוא דאמר פרה פסולה דאמר ר' זירא שחיטת פרה בזר פסול ואמר רב עלה אלעזר וחוקה שנינו בה ורב מאי שנא פרה דכתיב אלעזר וחוקה, פרו נמי הא כתיב אהרן וחוקה שחיטה לאו עבודה היא אי הכי פרה נמי שאני פרה דקדשי בדק הבית היא ולאו כל דכן הוא אמר רב ששא בריה דרב אידי מידי דהוה אמראות נגעים דלאו עבודה היא ובעיא כהונה ולשמואל דאמר פרו פסולה מאי שנא פרו דכתיב אהרן וחוקה פרה נמי הכתיב אלעזר וחוקה שאני התם דכתיב ושחט אותה לפניו שיהא זר שוחט ואלעזר רואה ורב שלא יסיח דעתו ממנה ושמואל שלא יסיח דעתו מנא ליה נפקא ליה ושרף את הפרה לעיניו ורב חד בשחיטה וחד בשריפה וצריכא דאי כתב רחמנא בשחיטה משום דתחלת עבודה היא אבל שריפה אימא לא צריכא ואי כתב רחמנא בשריפה משום דהשתא הוא דמתכשרא פרה אבל שחיטה אימא לא צריכא למעוטי מאי אילימא למעוטי אסיפת אפר ומילוי מים וקידוש

למשמרת

רש"י: של פרה משקל עשר זוז. דמשיל מוכרי: של שעיר. דמשיל מלוית משקל שני סלעים והיינו נכבך: של מצורע. דלא הא ולא הא בני ליה נסקל: הכי גרסינן פליגי בה רבי שמעון בן חלפתא ורבנן בפרה: וסימן. [illegible]

[illegible]

תוספות: [illegible]

שחיטה לאו עבודה היא. [illegible]

[illegible]

למעוטי [illegible]

למשמרת

הגהות הלבוש.

פרו כשרה. [illegible]

פרו פסולה. [illegible]

הגהות מוה"ר ו"בי

[illegible]

הגהות הגאון מוה"ר א"ו.

א) צ"ל אמר רב: ב) נ"ל למעוטי מילוי מים לקידוש וכו':

עין משפט נר מצוה

יח

יט

כ

כא

כב

מסורת הש"ס

[illegible]

למשמרת למי נדה כתיב אלא (א) למעוטי השלכת עץ ארז ואזוב ושני תולעת דלאו גופה דפרה נינהו איתמר שחיטת פרה בזר רבי אמי אמר כשרה ור' יצחק נפחא אמר פסולה עולא אמר כשרה ואמרי לה פסולה מתיב רבי הושעיא בר אבא לסיועיה לרב אין לי אלא הזאת מימיה שאין כשרין באשה כבאיש ואין כשרין אלא ביום מנין לרבות שחיטתה וקבלת דמה והזאת דמה ושריפתה והשלכת עץ ארז ואזוב ושני תולעת ת"ל תורה יכול שאני מרבה אף אסיפת אפרה ומילוי מים וקידוש ת"ל זאת ומה ראית לרבות את אלו ולהוציא את אלו אחר שריבה הכתוב ומיעט אמרת הרי אנו למדין כולן מהזאת מימיה מה הזאת מימיה אין כשרין באשה כבאיש ואין כשרין אלא ביום אף אני אביא שחיטתה וקבלת דמה והזאת דמה ושריפתה והשלכת עץ ארז ואזוב ושני תולעת הואיל ואין כשרין באשה כבאיש אין כשרין אלא ביום ומוציא אני אסיפת אפרה ומילוי מים וקידוש הואיל וכשירין באשה כבאיש כשירין נמי ביום ובלילה והאי מאי תיובתא אילימא מדפסולין באשה פסולין נמי בזר הזאת מימיה תוכיח שפסולין באשה וכשירין בזר אמר אביי היינו תיובתיה אשה מאי טעמא אלעזר ולא אשה זר נמי אלעזר ולא זר אמר עולא כל הפרשה כולה משמע מוציא מיד משמע ומשמע מיניה ונתתם אותה א אלעזר הכהן אותה לאלעזר ולא לדורות לאלעזר איכא דאמרי לדורות בכהן גדול ואיכא דאמרי לדורות בכהן הדיוט בשלמא למאן דאמר לדורות בכהן הדיוט שפיר אלא למאן דאמר לדורות בכהן גדול מנא ליה גמר חוקה חוקה מיום הכיפורים והוציא אותה שלא יוציא אחרת עמה כדתנן לא היתה פרה רוצה לצאת אין מוציאין עמה שחורה שלא יאמרו שחורה שחטו ואין מוציאין עמה אדומה שלא יאמרו שתים שחטו רבי אומר לא משום הא זה אלא משום שנאמר אותה לבדה ותנא קמא הא כתיב אותה מאן תנא קמא ר' שמעון היא דדריש טעמי' דקרא מאי בינייהו איכא בינייהו

דאפיק

[illegible]

אף [illegible]

לרב

הגהות הגאון מו"ה א"ו:

א) [illegible]

דאפיק חמור בהדיה. ושחט אותה שלא ישחוט אחרת עמה לפניו לרב שלא יסיח דעתו מכוונה לשמואל שהא אזר שוחט ואלעזר רואה ולקח אלעזר הכהן מדמו באצבעו לשמעיה לאהדוריה לאלעזר לרב הוי מיעוט אחר מיעוט ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות דאפילו כהן הדיוט ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת לשמואל דאפילו בכהן הדיוט לרב איצטריך סלקא דעתך אמינא כיון דלא נעשית הפרה גופה לא ליבעי כהן קא משמע לן וכבס בגדיו הכהן ובכיהונו ושבא הכהן עד הערב כהן בכיהונו לדורות דהניחא למאן דאמר לדורות בכהן הדיוט שפיר אלא למאן דאמר לדורות בכהן גדול השתא כהן גדול בעינן בכיהונו מבעיא אין מילתא דאתיא בקל וחומר טרח וכתב לה קרא ואסף איש טהור את אפר הפרה והניח איש להכשיר את הזר טהור להכשיר את האשה והניח כי שיש בו דעת להניח יצא חרש שוטה וקטן שאין בהן דעת להניח תנן התם הכל כשרין לקדש חוץ מחרש שוטה וקטן ר' יהודה מכשיר בקטן ופוסל באשה ובאנדרוגינוס מאי טעמא דרבנן דכתי' ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת הנך דפסלי לך באסיפ' פסלי לך בקידוש והנך דאכשרי לך באסיפ' אכשרי לך בקידוש ורבי יהודה אם כן לימא קרא ולקח מאי ולקחו דאפילו קטן דפסלי לך התם הכא כשר אשה מנא ליה ונתן ולא ונתנה ורבנן אי כתב רחמנא ולקח ונתן ה"א עד דשקיל חד ויהיב חד כת' רחמנא ולקחו ואי כת' רחמנא ולקחו ונתנו הוה אמינא עד דשקלי תרי ויהבי תרי כת' רחמנא ולקחו ונתן דאפילו שקלי תרי ויהיב חד ולקח אזוב וטבל במים איש טהור לרבנן איש ולא אשה טהור להכשיר את הקטן ולר' יהודה איש ולא קטן טהור להכשיר את האשה מיתיבי הכל כשרין להזות חוץ מטומטום ואנדרוגינוס ואשה וקטן (שיש) בו דעת אשה מסייעתו ומזה ולא

הגהות הלב"ח

פסקי תוספות

עין משפט
נר מצוה

כח ליבד על גופו יום שכפר בפרה. תימה לרבי קרח תניא לפרקלי מי שהיה בחשמת קדיים וחזקת לא עשה מלאכה ולא שנדה היה כיון שכר כפר בה ולי הכהן דכתב מיהת מיהר ושנה בפרה ולקמן לית ליה מיהר ושנה בחיים ולב ליבד על גופו יום שכפר בפרה. תימה לרבי קרח תניא לפרקלי מי שהיה בחשמת קדיים וחזקת לא עשה מלאכה ולא שנדה היה כיון שכר כפר בה ולי הכהן דכתב מיהת מיהר ושנה בפרה ולקמן לית ליה מיהר ושנה בחיים ולג ליבד על גופו יום שכפר בפרה. תימה לרבי קרח תניא לפרקלי מי שהיה בחשמת קדיים וחזקת לא עשה מלאכה ולא שנדה היה כיון שכר כפר בה ולי הכהן דכתב מיהת מיהר ושנה בפרה ולקמן לית ליה מיהר ושנה בחיים ולד ליבד על גופו יום שכפר בפרה. תימה לרבי קרח תניא לפרקלי מי שהיה בחשמת קדיים וחזקת לא עשה מלאכה ולא שנדה היה כיון שכר כפר בה ולי הכהן דכתב מיהת מיהר ושנה בפרה ולקמן לית ליה מיהר ושנה בחיים ולה ליבד על גופו יום שכפר בפרה. תימה לרבי קרח תניא לפרקלי מי שהיה בחשמת קדיים וחזקת לא עשה מלאכה ולא שנדה היה כיון שכר כפר בה ולי הכהן דכתב מיהת מיהר ושנה בפרה ולקמן לית ליה מיהר ושנה בחיים ולו ליבד על גופו יום שכפר בפרה. תימה לרבי קרח תניא לפרקלי מי שהיה בחשמת קדיים וחזקת לא עשה מלאכה ולא שנדה היה כיון שכר כפר בה ולי הכהן דכתב מיהת מיהר ושנה בפרה ולקמן לית ליה מיהר ושנה בחיים ולז ליבד על גופו יום שכפר בפרה. תימה לרבי קרח תניא לפרקלי מי שהיה בחשמת קדיים וחזקת לא עשה מלאכה ולא שנדה היה כיון שכר כפר בה ולי הכהן דכתב מיהת מיהר ושנה בפרה ולקמן לית ליה מיהר ושנה בחיים ולח ליבד על גופו יום שכפר בפרה. תימה לרבי קרח תניא לפרקלי מי שהיה בחשמת קדיים וחזקת לא עשה מלאכה ולא שנדה היה כיון שכר כפר בה ולי הכהן דכתב מיהת מיהר ושנה בפרה ולקמן לית ליה מיהר ושנה בחיים

ולא פליג ר' יהודה אבר אבי כיון דאמר מר משמע מוציא מיד משמע ומשמע מטילא פליג יוחזה הטהור על הטמא טהור "מכלל שהוא טמא לימד על טבול יום ב) שכשר בפרה אמר רבי אסי כי הוו בה רבי יוחנן וריש לקיש בפרה "לא משקי מיניה אלא כמאי דמשקי תעלא מבי כרכא אלא אמרי משמע מוציא מיד משמע ומשמע מטילא תני תנא קמיה דרבי יוחנן כל השחיטות כשרות בזר חוץ מישל פרה אמר ליה רבי יוחנן פוק תני לברא לא מיצינו שחיטה בזר פסולה ורבי יוחנן לא קבעיא לתנא דלא ציית אלא אפילו לרביה לא ציית דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק שחיטת פרה בזר פסולה ואני אומר בשירה א) לא מיצינו שחיטה שפסול בזר: כא לן אצל פרו שניה: מאי שנא בזידו ראשון דלא אמר ובני אהרן עם קדשך ומאי שנא בזידו שני דאמר ובני אהרן עם קדשך תגא דבי רבי ישמעאל כך "היא מידת הדין נותנת כיוצב יבא ואי ויכפר על החייב ואל יבא חייב ויכפר על החייב: **נחני**: ג) שחטו וקבל בכוזרק את דמו וזרקו לכי שהיא מימרס בו על הרובד הרביעי שבהיכל כדי שלא יקרוש "נגהל מיתה ועלה לראש המזבח ופנה נחלי אילך ואילך וחותה "כן המשובלות הפנימיות וזרד והניחה על הרובד הרביעי שבעזרה ג) בכל יום היה חותה בשל כסף ומערה בתוך של זהב והוי חותה בשל זהב ובה היה מכנים בכל יום חותה בשל ארבעת קבין ומיער לתוך שלשת קבין והיום חותה בשלשת קבין ובה היה מכנים ר' יוסי אומר בכל יום חותה בשל שאה ומערה בתוך שלשת קבין והיום חותה בשלשת קבין ובה היה מכנים בכל יום היתה כבדה והיום קלה בכל יום היתה יוה קצרה והיום ארוכה בכל יום היה זהבת ירוק והיום אדום דברי רבי מנחם בכל יום מקריב פרס בשחרית ופרס בין הערבי ד) והיום מוסיף מלא חפניו בכל יום היתה דקה והיום דקה כן הדקה ה) בכל יום כתני שולן במזרחו של כבש ויורדין במערבו והי כ"ג עולה באמצע ויורד באמצע רבי יהודה אומר לשלם כהן גדול עולה באמצע ויורד באמצע בכל יום כהן גדול מקדש ידיו ורגליו מן הכיור והיום כן הקיתון של זהב רבי יהודה אומר לשלם כ"ג מקדש ידיו ורגליו מן הקיתון של זהב בכל יום הזו שם ארבע מערכות והיום חמש דברי רבי מאיר רבי יוסי אומר ו) בכל יום שלש והיום ארבע רבי יהודה אומר בכל יום שתים והיום שלש: **גמ**: והכתיב "וכל אדם לא יהיה באוהל מועד אמר רב יהודה תניי) של היכל תנו רבנן וכל אדם לא יהיה באוהל

כיון דלמר כר'. דלמ' על כיתך לא מצית לאיתוי מהאי דתכתע מיסרחש"ם
מטילא הוא ושל כיתך מביאו: והזה הטהור. הלי מיהרי יקילת
הוא דהא במיהור קלי: וכלל שהוא טמא מיתה. מיהא מכלל מיהתא:
כי הוו. כי מדקדק: לא משקי מיניה. כלומר לא הוי השלין
מהתוכ' דבר מידום לאיתוי יכולין
למפת בטיבתה לתמוים מיהא
מקדמיהם כולם הוצלים זה מיד
אם לו כולם מחקיימים זה אחר
זה: כתני' תענית תענית חובי
כיבה. כתם מהכלים המשמל בהלי
כמדוים על מדה ניד: הידת הדין
נותנת. כלומר כך יהא ליהוד מפסד
מהמדות על עסקו ויהא לפלי דלמי
נלפר על לחריס: כיתני': לתי
מיהם יהודה בר. ויהיה בר: מלא
יקוום. כלומר כך מתפש' עבודה
הקטוד' כיון שקדודי' נפרסה: על
הרובד הרביעי. כל הלכתא שנויה
מחוים מהי' מעלמית תכני ביום
וכל סודם ומודם קדוישם היכר וקל
מלקח דשחים דשל סודם הביניים
מיוחדת היכל ולפנים קלמר
מחתה. נמלים והיתה כך מיפסק
קטוד' ויהן לתוך הכף ולמר כך
יכנים בף ומחתה לפנים: בכל יום.
כשמוחם נמלים מהשרשה שניים של
קטוד' לפנים על המזבח הפנימי
נקטוים מחדיין ומרכיין: מחתה
בכל בכף. הפרס משמע בגמרא:
והיום מחתה וכו'. משמע דיום
הכיפוריי' נמלאי שני' מולמה דכתן
גדול: והיום לחוכה. כדי שיהן
יהו לפנים מהרשו ולקלי מהרשו
מהישהו: פרס. מלי פנים:
מיסוף מלא חפניו. מהכנים לפנים
ולפנים לבד מהרים מחיים וכל
שיהי' הניהן על מזבח הפנימי:
והיום לקה הן הדקה. ע' פרים
הכנים לפנים ולפני' הים מחזיר ריש
יום הכיפוריים לחכתים ומוקלם
הדק: בכל יום כהנים. הטולים
לזכות שולים בפתח מזרחו של
בבש מהחזק הוא ליהן הטולם
שהיי קיר לפתן כשלים בבש
מהוא כדיום וכיון דכל מחילה
מוקלי ליהן לה נתם מיהם הדק.
בלא לנהי' היום הבבש סם עשרים
לחתה שלה בזמנה ולקלי לה
לחתה לבבדתו ויודד לבד מחולל
בפתח מזרח: והיום. הדק נדול
מלחם כחדו ולחיתן של יחידל
מהוא כלוחן ושנה שלמו כבן ניה
ולם גם נשנית לחזקה להקלי בבן
ליחן דיום הכיפוריים ומשפחין ולילי
ולילי הבם מוקלי לה כל הבבש
לנדוך ובלה לנדוך: לדבש השלכות
כי'. הבדש בבהונה: גבי': ובה
בחיב ובל בדם ובחב. ומהקיבן
לה לקחן בבהונה בבפת הבבוד'
ולה לחתה הבבדם בו של הכיבור
לביבי בבבים": הבי של היכל.
בבילוק הן ההיכל לבד' הבלם לה
הלוכדין ובלי שלי לביבי להיכל:

יכול

בשילה

הגהות מו"ה ו"ב

א) וכן ק"ל ובמה שכתבתי בס"ד של הפלוק לשל קה ב"ב כ"ם ב"ם חלם
בהכיפוריים שלם בהיום שהן בלל ובשם לשל ובשהן שלם:

הגהות הגאון מו"ה א"ו

ב) ל"ל מטמא:

עין משפט נר מצוה

לד

[illegible]

בשילה ובית עולמי' מנין. [illegible]

יכול אפי' בעזרה ת"ל באהל מועד אין לי אלא באהל מועד שבמדבר שילה ובית עולמים מנין ת"ל בקודש אין לי אלא בשעת הקטרה בשעת מתן דמים מנין ת"ל בבואו לכפר אין לי אלא בכניסתו ביציאתו מנין ת"ל עד צאתו וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל כפרתו קודמ' א) לכפרת ביתו כפרת ביתו קודמת לכפרת אחיו הכהנים וכפר אחיו הכהני' קודמת לכפר כל קהל ישראל אמר מר אין לי אלא בשעת הקטר' מאי משמ' אמר רבא ואיתימא ר' יצחק בר אבדימי ואיתימא ר' אלעזר אמר קרא וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל איזהו כפרה ששוה לו ב) ולביתו ולאחיו הכהני' ולכל קהל ישראל הוי אומ' זה הקטר' הקטור' וקטור' מכפר' אין דהא תני רב חנני' למדנו לקטור' שמכפר' שנ' ויתן את הקטור' ויכפר על העם ותנא דבי רבי ישמעאל על מה קטורת מכפר' על לשון הרע יבא דבר שבחשאי ויכפ' על מעש' חשאי תנן התם פורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה אמר רבי אלעזר לא שנו אלא בשעת הקטרה דהיכל אבל בשעת הקטרה דלפני לפני' מהיכל פרשי מבין האולם ולמזבח לא פרשי מתיב רב אדא בר אהבה ואמרי לה כדי רבי יוסי אומר כשם שפורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה כך פורשין בשע' מתן פר כהן משיח ופר העלם דבר של ציבור ושעירי ע"א הא מה מעלה יש בין ההיכל לבין האולם ולמזבח אלא שבהיכל פורשי' בין בשע' הקטרה ובין שלא בשעת הקטרה ומבין האולם ולמזבח אין פורשין אלא בשעת הקטרה בשעת הקטרה מידא פרשי מאי לאו בשעת הקטרה דלפני לפנים לא בשעת הקטרה דהיכל אי הכי הא מה מעלה והא לא הא איכא הא מעלה דאילו מהיכל פרשי בין בשעת הקטרה דידיה בין בשעת הקטרה דלפני לפנים ואילו מבין האולם ולמזבח לא פרשי אלא בשעת הקטר' דהיכל הא קתני אלא שבהיכל פורשין בין בשעת הקטרה ובין שלא בשעת הקטרה ומבין האולם ולמזבח אין פורשין אלא

[illegible]

כך [illegible]

מה [illegible]

מאי [illegible]

דאילו

הגהות הלבוש.
ת"ל בקודש. [illegible]

הגהות הגאון מו"ה א"זו:
א) בין לכפרת עד לכפרת יש למחוק.
ב) מלת ולביתו יש למחוק.

עין משפט נר מצוה

לה

לו

לז

אלא בשעת הקטרה והא איכא הא מעל' דאילו מהיכל פרישי בין בקדושה דידיה בין בקדושה דלפני לפנים ואילו מבין האולם ולמזבח לא פרישי אלא בקדושה דהיכל אמר רבא שם פרישה אחת היא אמר מר כך פורשין בשעת כהן פר כהן משיח ופר העלם דבר של צבור ושעירי עבוד' אלילי' מנא לן אמר רבי פדת אתיא כפרה כפרה מיום הכפורים אמר רב אחא בר אהבה שמע מינה מעלות דאורייתא והכי גמירי להו דאי סלקא דעתך דרבנן מאי שנא בין האולם ולמזבח דילמא מיקרו ועיילי מכול שכ' נמי נפרשו דילמא מיקרו ועיילי בין האולם ולמזבח כיון דלא מפסיק מידי לא מינכרא מילת' שכ' כיון דאיכא מזבח הרחוק דמפסיק מינכרא מילתא אמר רבא שמע מ"ל קדושת אולם והיכל חדא מילתא היא דאי ס"ד שתי קדושות נינהו אולם *טפיה נגרדה ונקים ונגזר נגרדה לנגר לא אולם ובין האולם למזבח חדא קדושה והא היכל ואולם שתי קדושות: בכל יום היה חותה בשל כסף וכו': מאי טעמא *התורה חסה על ממונן של ישראל: והיום חותה בשל זהב ובה היה מכניס: מ"ט משום חולשא דכהן גדול: בכל יום בשל ארבעת קבין וכו': תנא *נתפזרו לו קב גחלי' מכבדן לאמה תני חדא קב ותני' אידך קבים בשלמא הך דתני קב רבנן אלא הך דתני קבים מני לא רבנן ולא רבי יוסי אמר רב חסדא רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא היא דתניא רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר בשל קבים היה מכניס רב אשי אמר אפילו תימ' רבי יוסי והכי קאמ' בכל יום היה חות' בשל סאה מדברית ומער' לתוך שלשת קבין ירושלמיות: בכל יום היתה כבידה והיום קלה: תנא בכל יום היתה גלדה עבה והיום דק בכל יום היתה קצרה והיום ארוך מאי טעמא כדי שתהא זרועו של כהן גדול מסייעתו תנא *בכל יום לא היל' לה נאשתיק והיום היה לה נאשתיק דברי בן הסגן: בכל יום היה זהב ירוק: אמר רב חסדא שבעה זהבי הן זהב וזהב טוב וזהב אופיר וזהב מופז וזהב שחוט וזהב סגור וזהב פרוים זהב וזהב טוב דכתיב *וזהב הארץ ההיא טוב זהב אופי' דאתי מאופיר זהב מופז שדומה

הגהות הלבוש.

מכבדין לאמה.

הגהות מ"ה וו"כ.

עין משפט נר מצוה

שדומה לפז זהב שחוט שנטוה כחוט זהב סגור בשעה שנסגר כל החנויות נסגרות זהב פרוים שדומה לדם הפרים רב אשי אמר חמשה הן וכל חד וחד אית ביה זהב וזהב טוב תניא נמי הכי בכל יום היה זהבה ירוק והיום אדום והיינו זהב פרוים שדומה לדם הפרים: בכל יום מקריב פרס שחרית וכו׳ בכל יום היתה דקה והיום דקה מן הדקה: תנו רבנן דקה מה ת״ל והלא כבר נאמר ושחקת ממנה הדק אלא להביא דקה מן הדקה: בכל יום כהנים עולין במזרחו של כבש: דאמר מר כל פנות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין למזרח: והיום (עולין באמצע (יורדין) באמצע: מאי טעמא משום כבודו דכהן גדול: בכל יום כהן [גדול] מקדש ידיו ורגליו מן הכיור וכו׳: מאי טעמא משום כבודו של כהן גדול: בכל יום היו שם ארבע מערכות: תנו רבנן בכל יום היו שתים מערכות והיום שלש אחת מערכה גדולה ואחת מערכה שניה של קטורת ואחת שמוסיפין בו ביום דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר בכל יום שלש והיום ארבע אחת של מערכה גדולה ואחת מערכה שניה של קטורת ואחת של קיום האש ואחת שמוסיפין בו ביום רבי (מאיר) אומר בכל יום ארבע והיום חמש אחת של מערכה גדולה ואחת של מערכה שניה של קטורת ואחת של קיום האש ואחת לאיברים ופדרין שלא נתעכלו מבערב ואחת שמוסיפין בו ביום רכולי עלמא מיהת תרתי אית להו מנלן אמר קרא היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה זו מערכה גדולה ואש המזבח תוקד בו זו מערכה שניה של קטורת ורבי יוסי קיום האש מנא ליה נפקא ליה מהאש על המזבח תוקד בו ור׳ יהודה ההוא להצתת אליתא הוא דאתא דתניא היה רבי יהודה אומר מנין להצתת אליתא שלא תהא אלא בראשו של מזבח ת״ל והאש על המזבח תוקד בו אמר רבי יוסי מנין ששושה מערכה לקיום האש תלמוד לומר והאש על המזבח תוקד בו ורבי יוסי הצתת אליתא מנא ליה נפקא ליה מהיכא דנפקא ליה לרבי שמעון דתניא ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח ללמד על הצתת אליתא שלא תהא אלא בכהן כשר ובכלי שרת דברי רבי יהודה אמר לו רבי שמעון וכי תעלה על דעתך שזר קרב לגבי מזבח אלא ללמד על הצתת אליתא שלא תהא אלא בראשו של מזבח ורבי יהודה אי מהתם הוה אמינא קאי ארעא ועביד במפוחא קא משמע לן ורבי מאיר איברים ופדרים שלא נתעכלו מבערב מנא ליה נפקא ליה מואש ורבנן ואו לא דרשי ורבנן איברים ופדרים שלא נתעכלו מבערב מאי עביד להו מהדר להו למערכה גדולה דתניא מנין לאיברים ופדרים שלא נתעכלו מבערב שסודרן

[illegible]

סודרן

הגהות הלבוש. הגהות מו״ה ו״ב.

[illegible]

עין משפט נר מצוה

כיד
א) תוי' ע"ז ס"ה ד"ה שמדרין תוספ' ס"ב

כיה
ב) תוי' סנ' ס"ה ד"ה ואי ס"ב ד"ה ואי תוספ' ס"ב

כיו
ג) תוי' ע"ז ס"ה ד"ה ואי

סורין על גבי קנה לו על גבי כותל. אבל על גבי יבוד לח דלמא כן הוי נפסל בלישה אם ירד אבל כותל כרמלית אינו מקבל טומאה והעלה הרי הוא כמחובר ואין לישתו נראית ונכון ויש"ל ושוב מצאתי לרשב"ם ז"ל שכתב כן בפירוש ואבל בסכורין של חרס והכנס תורת אוהל לא מקבלי טומאה:

נאמר לא נקטינן. ע"ש לי רבינו נסי קים ליה ואחזן אים שחחנו ואמר נחן אם ואיהו סבירא קמיה:

תמיד לאחזקי לך לא תפיש אלא על החזקה המיוחדת. תימה לי אם כן מיבעי לה שבכה שנחי שהרכה כי היכי דהוזקינן שהרכה לקמיה נשבי שנחי ואם כן נשבי לאו שהרכה הוי ליחד כיון דלא היה לריך ליקח אים נחלי לאחוי אלא לחזקה המיוחדת שנחי לא יפחת. משמע בגמ' משהו ש"ל ומשהו אם שהרכ' ולא יפחת אלא נשבי ואפי' שהרכה נחלה אחי שנחים לה שהרכ' נשבי שנחי אחי לישהיך מחקה חולקת חחיד:

הוי לאחר זה הזבח המיוחד. ואין לחקשות אם כן חחי לישהיך קים לקמיה דאמר שהקחין לה נחלים הזבח המיוחד שנחי חקשות הלשבי ולשבים היא ליחר דאלמיך לשהישין דשחיטה לה הערבה נשבי שנחי אחי היא נחרין מהכא ה"ל עיט הכיפורים שבי נחלי הערבה לקמיה הסיכל ולשבים לי נחי הכפה לא חיכא לחילף. דשאי קמיה דכל יחמי לחילף כיון דהקחין לחיה של הזבח הכפיי ישבי לה הערבה כחי בן של הזבח הכפיי קא הזבח בן:

חוח לחיה הולא הלשבי ה'. הקשה ר"י החי מכל הכל' שחרין לשבי ה' כנגד הפחח נחערבה וכן נגד הערבי פרק קחי חלמא (דף ל"ח.) חנני חטחה ב' כל החמחות בעיח קלים כחיב לשבי ה' בחזה וגבי חזה כחיב לשבי ה' וכיון שבל חקים בעזה וחיון ר"י הנני כחיב לשבי ה' לחשוחי בחון לף של נב דלמלון בכל העיר כחיב לשבי ה' כשבים בחזה וכן נגי חטחה אבל בחזה הזבח והחרה לי לף לחי לשחושין בהערב לשבי ה' לחם לי ושקשה רביט ילחק הבחר הבל חקים חלי בכל הקחב' בחזה וכחיב וחיון דוקא בעזה בשבי ה' חזה לי לחזה בחזה בשבי ה' בשר נגי חטחה של כיל לשבי ה' בחזה וכחיב. הה לחזר בחזה בל חקים בעזה וחיון דוקא בשבי ה' בחזה בשבי ה' ולא בשאר קרבנות ואפי' בשלמים דכחיב בהו לשבי ה' חקשה לי חחי לשחושין דשלמים בעזה כחיב לשבי ה' ואין כולו לשבי ה' הרי אוכל וזה כיצד חזה החיצון ואיצטריך לכיכת' כיעל המזבח ואיצטריך לכיכת' חלשבי ה' דאי כחב רחמנ' כיעל המזבח הוה אמינא כאי כיזבח כזבח פנימי כחב רחמנא חלשבי ה' ואי כחב רחמנא חלשבי ה' הוה אמינא דוקא חלשבי ה' אבל

שסורין על גבי כזבח ואם אין כוחקין שסורין על הכבש או על גבי סובב עד ששים כיערכת גדולה וסורין ת"ל "אשר תאכל האש את השלה על המזבח וכי מאי עיכולי עולה אחה כוחר [ב] ואי אחה כוחר עיכולי קטורת דחני רבי חנני בר מניומי ברבי ר' אליעזר בן יעקב אשר תאכל האש את השלה על דכזבח עיכולי שלה אחה כוחר ואי אחה כוחר עיכולי קטורת דכולי עלמא כיחלת כוסיפין בו ביום אית לחו מנא לחו נפקא לחו "כוראש ואשלו לכאן דלא דריש "וא"ו וא"ו הא דריש אש חמיד למא' אחא מבעי ליה לכדחניא [ג] "אש חמיד חוקד על המזבח לא חכבה [ד] לימר על מערב שניה של קטר שלא חרחא אלא על המזבח החיצון אש מיחחה ומנורה מנין ודין הוא נאמרה אש בקטורת ונאמרה אש במחחה ומנורה מה להלן על מזבח החיצון אף כאן על המזבח החיצון או כלך לדרך ו נאמרה אש בקטורת ונאמרה אש במחחה ומנורה מה להלן בסמוך לו אף מחחה ומנורה בסמוך לו חלמוד לומר אש חמיד חוקד על המזבח לא חכבה [ד] אש חמיד שאמרתי לך לא חרחא אלא בראשו של מזבח החיצון למדנו אש למנורה אש למחחה מנין ודין הוא נאמרה אש במחחה ונאמר אש במנור' מה להלן על גבי מזבח החיצון אף כאן על המזבח החיצון או כלך לדרך ו נאמר אש בקטור' ונאמרה אש במחחה מה להלן בסמוך לו אף כאן בסמוך לו חלמוד לומר "ולקח מלא המחחה גחלי אש מעל המזבח מלפני ה' אין זרו מזבח שמקלחו לפני ה' ואין כולו לפני ה' הרי אומ' זה מזבח החיצון ואיצטריך לכיכת' כיעל המזבח ואיצטריך לכיכת' חלשבי ה' דאי כחב רחמנ' כיעל המזבח הוה אמינא כאי מזבח מזבח פנימי כחב רחמנא חלשבי ה' ואי כחב רחמנא חלשבי ה' הוה אמינא דוקא חלשבי ה' אבל

כיסו הש"ס

חאי חסבל אם השלה. אם חיכו שניין לחחילה דהא כחיב השלה על החזבח חניכו לשניין קרבה: שחלי שלה. פרקין שהקשו השל הלם ולקי כיש חפל חלבל אם השלה של החזבח: אם חחיר חפיק נחחי חחת. כיון דהיכא דלא חפיק כל עוקדין דשניין: שלח אחת אחת על החזבח החיגן. דהאי קרא נחחי' השלה כחיב: אם היום הביאוהו ולשבי ולמחר אחת והוברה. אם היום הביאוהו ולשבי ולמחר אחת והוברה הרלקת נחות דכל יחוד חניין אחרה נשלים חשל החזבח החיגן: הבי נרכי' נחחר כלן אם נקטינן. דכחיב יקטירנה ולין הקטרה אלא אחת: הם לחגן גם יוך ט. נחזבח החיגן הקטוד נלשניחו שנים הקטרות נקטר אף אחרה ואחרה ניכל הן הקטוך ט ולהוי חזבח הבניחו הכשוך לחוברה ולשבי לשבים: אם חיכה. אם לחחרחי לך גם אם חיכה ואחו של חוברה אלא לחשלות גם לכ חחיד: נאחר אם נקטינן. של כל יום: ולקח אלא החחחה חשל החזבח. (ויקרא יו) ומהיכן הלשבי ה' חלד חשרה: הבי נרכיגן לחם חזבח' שחקטינו לשבי ה' לשון כיולי לשבי ה' הי לחיר זה חזבח החיגן. לי זהו חזבח אים לחלן בו אם החזבח לשבי ה' שחקטין הכחר לחיר הלשבי ה'. הי לחיר זה חזבח החיגן דאילו בגחחי כולו לשבי ה': ולקח הלשבי ה'. בשר הפחח החם:

(יומא יו ע"ב) (חוברה יו ע"ב)

לגל

הגהות הלבוש.

מוחאש. פ"ק דף ח' [ב"ש פיש ד"ה מיש].

הגהות הגאון מוה"ר א"ז.

א) ג"ל ואם החזבח חוקד אז ליחד כל גב:

הגהות מוה"ר ואלף באסקאוויץ:

ב) כיון נפסר קרבן לחבן היא מדשת לו פרק פ' ל' ד"ה פיחד חי' החים. הגה:

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

כח

אבל מהאי ניסא ומהאי ניס' איט' לא צריכא א"ר אלעזר משום בר קפרא אומר היה רבי מאיר איברי עולה שנתותרו עושה בהן מערכה בפני עצמה ושורפן *ואפילו בשבת מאי קמ"ל תנינא בכל יום היו שם ארבע מערכות אמר רבי אבין לא נצרכה אלא לפסולין ודוקא שמשלה בהן האור אבל לא משלה בהן האור לא איכא דאמרי אחד כשרין ואחד פסולין אי משלה בהן האור אין ואי לא לא ואפי' בשבת תנינא והיום חמש אמר רב ארא בר יעקב איצטריך סלקא דעתך אמינא הני מילי היכא דחל יום הכיפורים להיות אחר השבת *דהלבי שבת קרבין ביום הכיפורים אבל באמצע שבת לא קמ"ל אמר רבא *מאן האי דלא חייש לקמחיה הא בכל יום תנן קשיא ופליג' דרב הונא דאמר תמיד תחילתו דוח' סופו אינו דוחה נטמא אמר רב הונא [ה]תמיד תחלתו דוחה סופו אינו דוחה מאי אינו דוחה. רב חסדא אמר דוחה את השבת ואינו דוחה את הטומאה (רבא) אמר [ו]דוחה את הטומאה ואינו דוחה את השבת אמר ליה אביי (לרבא) לדידך קשיא ולרב חסדא קשיא לדידך קשיא מאי שנא טומאה דכתיב במועדו *ואפי' בטומאה שבת נמי במועדו ואפי' בשבת ולרב חסדא קשיא מאי שנא שבת דכתיב במועדו אפילו בשבת טומאה נמי במועדו ואפילו בטומאה אמר ליה לא לדידי קשיא ולא לרב חסדא קשיא לדידי לא קשיא סופו כתחלתו טומאה

הגהות הלבוש.

עין כישבם
נר מצוה

מח

טומאה דתחילתו כר מידחא טומא הוא סיפו
נמי דחי שבת דתחילתו לאו בר מידחא שבת
הוא סיפו נמי לא דחי לרב חסדא לא קשיא
סיפו כתחילתו (תחילתו) לית לית שבת
דהותר היא בציבור סיפו נמי דחי טומאה
*דהתירה היא בציבור תחילתו דיקר כפרה
דחי סיפו דלאו עיקר כפרה לא דחי איתמר
הכיכב' אש מיתתה ומטורה אבי' אמר חייב
רבא אמר פטור דכתיב בראשו של מזבח
דכולי עלמא לא פליגי דחייב כי פליגי
דאתתיה אארשא וכתיב אבי' אמר חייב אש
המזבח הוא רבא אמר פטור כיון דנתקדר
נתק' אלא הא דאמר רב נחמן אמר רבה בר
אבוה *המורד נחלת טיעל גבי המזבח וכיבה
חייב ככאן באבי' אפילו תיבא כרבא הכא
לא איתיק למצותה הבא איתיקה למצותה
איבא דאמרי דאתתיה אארשא וכתיב דכולי עלמא לא פליגי דפטור כי פליגי
דכתיב בראשו של מזבח אבי' אמר חייב אש המזבח הוא [ב]) ורבא אמר פטור כיון
דנתקדה נתקה אלא הא דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה [ג]) המורד נחלת
טיעל גבי המזבח וכבה חייב ככאן לא כאבי' ולא כרבא הכא איתיק
למצותה [ג]) הבא איתיק למצותה:

הדרן עלך טרף בקלפי

מיסו' הש"ס

מומאה דתחילתו. פיה מחילתו בר מידחי מומאה הוא אם כן כאן טהור לגחוק דחי: שבת דתחילתו. דתחיל דעבד שבת לאו בר מידחי שבת מחרי בין השדגים נשחט ואם נפסל בשקיעת החמה: דחייה היא עגיטו. עקוצי תרומה וכל כיוצא [שבת דף ל"ג ע"ב] בהן שנפסלו בשקיעת החמה: תחמיר. בשבת: פם אחתה ומטורה. לאחר שחתה נאנים לאחתה או לטהרה בינן: מייב. הכוס לא תכבה: לאחתה. לאחתה ואי לא קיימן אים אם אחתה: הכבי' גילסו של מזבח. לאחר שאחתה אחשרכתה:

הדרן עלך טרף בקלפי [מנחות דף ס"ב]

מצות היינו תמיכה תחילתו דומה שופתה היינו חזוק פתיש' תחיקה ולישה לגיאור דלישה מיי חזיר דשנה
תחילתו דומה שנת פתישה דחיקה סיפו דומה דהלאחר סירק לגו דגריס (דף ס"ח:) נא ודלמה כיהה מניעה היינה נשחטה
מהרי הקטר מנגים. ותיגורים כסדרים כל הלילה ואין החתן לחם עד שיחתך ושוד הלי קלאחר דבשר שנת תחילתו לאו בר מידחי
שנת הוא סיפו נמי לא דחי ולי סיפו לאו בר מידחי שנת הוא הא בר מידחי שנת
הוא על בן גלמה ג"י פי' שמ
מכריס' תחילתו וסיפו הגל על
הקטר מנגיו קלי וקלאחר דב מכר'
הקטר מנגיו שנא ניתוחיו דומין
ניתוחה סיפו ליגרים מניתוחיו
לאין דומין המוחלה לשנות לחם
השדים נשחי שנין ולקבוד
נשוחה הלא הקבי"ן נשוחה של
השדים גדולה דכיון דמיחלי הן
לאין דומין המוחלה הלא מכיב
כתניד ניגרים ודומה לח הכנת
כדנהיגין [שבת דף כ'.] הנגל
ושבתיהל' ושיבין לחם השרל' נשחי
שנין כיון דכתיב' הן ודב' בניגיל
ליח תחילתו דומה לח הכנת
ליגרים הקמיד דיומי' סיפו ליגרים
מניתוחיו לאין דומין שבת לשנות
השדים נשחי שנין לאי' לח הן
מיגרים לאין דומין לח המוחלה
לח ניתוחיו נשל שיבין לחם השרל'
נשחי שנין והקבין נשוחה'. ומיגי
פלוגתא דלעיל דלאחר לאי' פשיל
שיבין לחם השדים נשחי שנין
ואפי' נשבת ומיגי פליגי דיב
מילה בין לילה לבין חמים ודיב
לאחר כיפו ליגי דומה שבת ליח ליח
פיקח דלאחר בכל יום הגן אלא
ר"י הלאחן שיקר נדלה כי הקפ'
ג"ש דלא' אגן הקלאחר החילתו דשיק'
כשדים ולי לאחרים דלאחר כל יום הגן אלא
שכיי ליח לגבי השבת ואם שכיח
ר"י הלאחן שיקר נדלה כי הקפ'
ג"ש דלא' אגן הקלאחר החילתו דשיק'

כשדים ולי לאחרים דלאחר הגי לאי שיקר כשדים ניעבו ומיגי לא קשה דנשקבר' נמי ליכא כשדים ושיקר כשדים קדי לאחרי דיומים
ונחולה ואי לאחרים לעיל כב"ב (דף כ"ז:) לימרך כ"ד לאחרי כין דשנדים הלא השבת כשדים היא כי' לאב השבת ומיתות השבת
כשדים נמי כשנה לגזה לשילי השבת ומיהוה קדי שיקר כשדים לגבי ניגרים לא הדיוש לא שב נב דשיקר כשדים גדם היא כל אבן
נשקברה דיומים ניסן הקדי ליח שיקר כשדים לגבי ניגרים ומיתותן:

כי פליגי דלאחתה לאחשה ומגיה אבי אחר חייב. הקשה ומיגי אחתה דלאחר לעיל (דף ת"ד:) נחמיר ומיגים אבא נאנים לאחתה
ומיגי' נאחתה ניגים שבשהה ומקשה נאבי ומי' דלאחתה דלעיל אין זה אחת ניגים אלא ניגים הוא ולי נדלה דלא מקיש דלא ומיחיב
מכום דכיון דמיחתכין ניחתה בכל ד' קבין ומשחר אבהן קב ואת מכשחר אבהן קב ואת מכשחר ליגו שיחד נאחתה אבא אבי' אמרה כיון דלאחתה
לאיתיקה אבל אם בהחתה ודשנדים מיגי דלאחתה לאחשה ומבלי ומי לאחתה ובלאחר חייב נאנים ובלאחר אבוד דלא ומיחיב אלא לי נדלה
אחתה לי לאיבי לאחתה ניגים אינא דלא נאנים לאחרים כמי ליחיד נאנים ומיגי דומי ליחיד דבי נדוך בי'
ילמר מהקשה הקושיא ומיגי כמי מחילתו שיד ומיגי דאבהן לאחת לאחר מכמי וכתב מדגיגי ניגים ג"ל הקשה לאחת מחילת מחרים
ומי לאחרי אלא נאנים קדושי' הן כמיתן (מגיגה דף כ"ב:) מוקש דבי שקיבה הבלה והלגיגים ומחלים אלא נגש מעלי יום מחקשן אבל אם
מלן ואם הן לילי הבאהן לאחת ולגלה אפשיי קדושים ומיגי דבידוכלמי הקשה אלא הקושיא נפגיי נאחת ומיגי ד"ה אלא אינא קדוש
לגיגים נאנים הלי כי' לאחתי אבל אם מלן קדושים לאחר דבי מלן בי דב מהגה מיגי' נאנים על יום הכפורים שבשה מאחת
אחתה לח מלן הוא הבגיד לאחת ולגלה אינם קדושים לאחר דבי מלן בי דב מהגה מיגי' נאנים על יום הכפורים שבשה מאחת
בגלי אחתה בי הוא הבגיד לאחת הגלי הגלן אבל אם בבא אלא לאחת אבל אם מלן בלילה לאחת ומיגי קדושים הלבד הבגיד' לאחת ומיגי
דגיגי ליגי פי' ביהוכלמי ב"ד דשבי לאחת אבל אם מלן בלילה לאחת ומיגי קדושים הלבד הבגיד' לאחת ומיגי
(דף כ"ד.) דבלי מגלה לאיתיקה אלא נאנים לאחת לגבי מיגי לאחת לאחרים הבגיד' לאחת ומיגי קדושים הלבד הבגיד' לאחת ומיגי
לאחר ניגלה דלאחת לח ובלאחתה לאחת לאחת (כ"ד.) ומבי בבל יום הכפורים שבה בולם קדושים ומיגי הדין דשבי לאחת ומי
לאחרי אחתה בגיגים בל ב' קבין ומשחר לח מחשר בלל ומיגי אם הדיב לאחר דבי ישקב ישראל בב"ח דלבד הבגיד לאחת דבלי
אחת לין הקדשין אלא אחשה ולא אינקי הבד נאנים ומקשה לאם בן מקשה אבהן לאחת לאחר אחת ומיגי (דף ת"ב:) בלי
אחת לין הקדשין אלא אחשה ומיגי בב"ק הזבחות (דף ז'.) דגיך דבי ישמעאל בגבריאל אחת מיגיגים בלי אחת לין הקדשה אלא אחשה ומיגי אבוד
בשבת בגיגים ומבי אחר לין לאחר דוקא דומי בל ד' קבין לא מיגי בלי אחת בלי אחת ולא אחתה אלא לי אחתה נאנים לאחת
אחיגים בלי אחת ולא יחבל לאחר דוקא דומי הבשדים קדושים בחיב בחיב קדי ושוד לאין דומי על אחתה אחתה אחת לאחרי לי
ודומה לאחר דבי ישמעאל נקדנגות. [ועי' תוס' מנחות ב"ב: ד"ה אחתה]:

הדרן עלך טרף בקלפי

הגהות הלבוש. יפ"ה)

איתיקי למצותה. זבחים דף ל"ו [ב"ב תוס' ד"ה אחתה].

מסורת הש"ס

הוציאו לו. מלשכת הכלים: וכך היתה מדתה. [illegible]

הוציאו לו. [illegible]

עין משפט נר מצוה

א [illegible]

ב [illegible]

הוציאו לו את הכף ואת המחתה וחפן מלא חפניו ונתן לתוך הכף הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו וכך היתה מידתה. נטל את המחתה בימינו ואת הכף בשמאלו: **גמ'** מחתה תנא ליה נטל את המחתה ועלה לראש המזבח והותה והורד התם מחתה דגחלים הכא מחתה דקטורת דתנא הוציאו לו כף ריקן מלשכת הכלים ומחתה גדושה של קטורת מלשכת בית אבטינס: חופן מלא חופניו ונותן לתוך הכף הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו וכך היתה מידתה: כף ביום הכיפורים למה לי מלא חפניו והביא אמר רחמנא משום דלא איפשר דהיכי נעביד נעייל והדר נעייל הבאה אחת אמר רחמנא ולא שתי הבאות. נשקליה לקטורת בחופניו ונתתי' [למחתה] עלה וליעול כי כמי התם היכי לעביד נשקליה בשיני ונתתי' למחתה השתא לפני מלך בשר ודם אין עושין כן לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה על אחת כמה וכמה הילכך לא איפשר וכיון דלא איפשר עבדינן כראשכחן בנשיאים: נטל את המחתה בימין ואת הכף בשמאל: יעיבא בארעא ונורא בשמי שמיא א"ו מרובה זו מועטת ואפילו בזמן ששניהן שוין ובמעשה דרבי ישמעאל בן קמחית א"ו חמה זו צוננת אמרו עליו על ר' ישמעאל בן קמחית שהיה חופן ארבעת קבין במלא חפניו ואומר כל הנשים ארדו והדר איבא עלה לגנ איכא דאמרי בגרסן וכדרבה בר יונתן דאמר רבה בר יונתן א"ר יחיאל "ערסן יפה לחולה ואיכא דאמרי בשכבת זרע וכדרבי אבהו דרבי אבהו רמי "כתיב ותזרני [חיל] למלחמה וכתיב "(ותאזרני) חיל למלחמה אמר דוד לפני הקב"ה רבונו של עולם זריתני וזרזתני אמרו עליו על רבי ישמעאל בן קמחית "פעם אחת סיפר דברים עם ערבי אחד בשוק ונתזה צינורא מפיו על בגדיו ונכנס ישבב אחיו ושמש תחתיו וראתה אמן שני כהנים גדולים ביום אחד ושוב אמרו עליו על רבי ישמעאל בן קמחית פעם אחת יצא וסיפר עם אדון אחד בשוק ונתזה צינורא מפיו על בגדיו ונכנס יוסף (עם) אחיו ושמש תחתיו וראתה אמן שני כהנים גדולים ביום אחד תנו רבנן שבעה בנים היו לה לקמחית וכולן שימשו בכהונה גדולה אמרו לה חכמים מה עשית שזכית לכך אמרה להם מימי לא ראו קורות ביתי קלעי שערי אמרו לה הרבה עשו כן ולא הועילו ת"ר "בקומצו שלא יעשה מדה לקומץ איבעיא להו מהו שיעשה מדה להפינה התם הוא דכתיב בקומצו אבל הכא דלא כתיב בחפניו אלא "מלא חפניו קטורת סמים דקה לא או דילמא יליף מלא מלא מקומצו ת"ש וכך היתה מדתה מאי לאו שאם רצה לעשות מדה אחרת עושה לא ה"ק וכך היה חוזר וחופנה לפנים שמעת מינה "חופן וחוזר וחופן דילמא שאם רצה לעשות מדה עושה אי נמי שלא יחסר ושלא יותיר ת"ר "מלא קמצו יכול מבורץ תלמוד לומר בקמצו אי בקמצו יכול אפילו בראשי אצבעותיו תלמוד לומר מלא קמצו כדקמצי אינשי א"ו הא כיצד חופה שלש אצבעותיו על פיסת ידו וקומץ

ובמחבת

וכך היתה מדתה [illegible]

[illegible]

ובמחבת

הגהות הלבוש. [illegible]

ושמש תחתיו. [illegible]

ובכחבת ובמרחשת מותח בגודלו מלמעלה ובאצבעו קטנה מלמטה וזו היא עבודה קשה שבמקדש זו היא ותו לא והא איכא מליקה והא איכא חפינה אלא זו היא מעבודות קשות שבמקדש א"ר יוחנן בעי רבי יהושע בן עואה בין הבינים של מלא קומצו מהו אמר רב פפא דגואי לא תיבעי לך דודאי קומץ הוא דבראי לא תיבעי לך דודאי שירים הוא כי תיבעי לך דביני ביני מאי אמר ר' יוחנן הדר פשטא יהושע [בן] עואה בין הבינים ספק נינהו היכי עביד אמר ר' חנינא מקטיר קומץ להודיה תחלה והדר בין הבינים דאי אמר בין הבינים ברישא דילמא שירים נינהו והוו להו שירים שחסרו בין קמיצה [להקטרה] ואמר מר * שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה אין מקטירין עליהן את הקומץ אי הכי השתא נמי איקרי כאן * כל שממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו אמר רב יהודה בריה דרבי שמעון בן פזי דמקטיר ליה לשום עצים כר' אליעזר דתניא * רבי אליעזר אומר * לריח ניחוח אי אתה מעלה אבל אתה מעלה לשום עצים הניחא לרבי אליעזר אלא לרבנן מאי איכא למימר אמר רב מרי דקמיץ שמיני השתא דאתית לרבי אליעזר נמי לכתחלה דקמיץ שמיני: (בי"ן רבנ"ן ם פש"ם ומח"ן ומ"ר וח"שב בחפ"נת חבי"רו סימן): בעי רב פפא בין הבינים של מלא חפניו מהו מאי קא מבעיא ליה אי נמי מלא מלא מהתם היינו הך רב פפא הכי בעי ליה מלא חפניו והביא בעינן והא איכא או דילמא ולקח והביא בעינן והא ליכא תיקו אמר רב פפא פשיטא לי מלא קומצו כדקמצי אינשי בעי רב פפא קמיץ בראשי אצבעותיו מהו מלמטה למעלה מהו מן הצדדין מהו תיקו אמר רב פפא פשיטא לי מלא חפניו כדחפני אינשי בעי רב פפא חפן בראשי אצבעותיו מהו מלמטה למעלה מהו מן הצד מהו חפן בזו ובזו וקרבן זו אצל זו מהו תיקו בעי רב

הדר [illegible]

ואמר [illegible]

אלא [illegible]

קמיץ [illegible]

מלמטה [illegible]

הפן [illegible]

בעי

ביסו"ס דתקיף לקיוון ברוסניה דחנח. קיוון לן בהכנת הנחות (דף כ"ו.) מקיוון משון לון כלי וקיוון חוץ כלי זה ותקיטו לשוך כלי אחר וחם לא נחנו בכוונו ונחנו ברוסניו ודעקו הנו: ספרות. לעון דבר קל בעבוה הנעשה על ידמעת לשעון (תענית כ"ג ע"ו) בנשבר הרים של הרעפה. ולא נתקבל בכלי:

(תענית י"ח.) ין הכלי כו'. הכנה היה לעשות בפרק אחר (דף ל"ג.) ולעון ז' בגד ז' ושתיהן בהכנת זנחים: הנח הני ילוי. דנעשין סיוד העולה בהם בכלי: הדם הנפש. דם קילוח הנפש יולאה בו: נורעין. הוא הקיבה ע' ומוסיפין של הוא ע' והדשין: סיבה בחניות קטולה. של בנות לקהניים ליוחר: הי לילף הלא הנחה. הוא הדם הנחנה הנפשי' נקיבולתה דנפק"ן בן בחמורת (דף ס"ג.) מאחת החודים לשולח ולהנפה הוי. הוקבו לכלוים הוא בלוים הנבלי' ומחבגלי לף הנחה וכו': והכח הוי הקנית הנחנה. בחניות. לו לף והכח ליכח לאקבויי הילכו הך בדאקבו לעיל דהכיכו הקדושה נעיר הוו לאו אחד שעות לאיתויי הכח בחניון דהדם נקיבולתו הוי לאו הכח ליכח לאקבויי הך הילכתא לחדיוקי היא ולו ניתי לף דהכי נאמר הוא לעניין הנקיבולתו דהכי לה לעניין הנחנה: פוטל לת טולם. עיי היא הנחת שהיה השלוח בשלוחו נחוון. נקדש (דף כ':) בהכלי הנוקף הנו הם בעלמו לאיזה בחלי הוא עבוד: קחד"ד הדבכיל עטל יום. הלחת קידשה הכלי קדושת הנוף אבל ניהי ליה ויין דבכלה ליה בכלים ניהי אחנאת ליה בפיסטא לאקשויי לאחר ואבאת לי דהבאים לאחנידין השני' (דף י'.) והכן הם בחרי הקיוון והחנות בחני הוענין ב"ן בשיקולו קדשו בכלי הוענין ליכחל בעטל יום ובחוכר בשבוי' ובלילה והבא לאיתויי נקח כלקח דשתך הבטל יום:

רב פפא * [ב]) דבקיה לקומין ברוסניה דמנא מיאי תוך כלי בעינן והא אינא או דילמא הנחה בתוכו כתקנו בעינן והא ליכא תיקו בעי כיר כר רב אשי [ג]) אסבירה למינא ודבקי לקומין בארעתי' דמנא מידו הנחה בתוכו בעינן והא אינא או דילמא הנחה כתקנו בעינן וליכא תיקו בעי רב פפא מילא חפניו שאכרו מרוקות או גדושות א"ל רבי אבא לרב אשי ת"ש [ד]) מילא חפניו שאכרו לא כרוקות ולא גדוש ת אלא בפיפות הגן הדם * [ה]) נשפך הדם על הרצפה ואספו פטול "כין הכלי על הרצפה ואספו כשר מיכ"ו דתנו רבנן * "ולקח מדם הפר [ו]) כדם הנפש ולא מדם השיר ולא מדם התמצית מדם הפר דם מיפר יקבלנו דאי סלקא דעתך מדם הפר מדם ואמי ניקוץ דם ואאמר רב יהודה * [ז]) חמקבל צריך שיקבל את כל דמו של פר שנאמר "ואת כל דם הפר ישפך אל יסוד מזבח אלא ש"מ כאי מדם הפר דם מהבר יקבלנו וקסבר נורעין ומוסיפי' והדשין בעי רב פפא [ח]) נתפוד הקטורת מיכלוא חפניו מהו ידון כציור בהמה דכי ופסולה או דילמא ככלי שרת דמי ולא פסולה היקו בעי רב פפא חישב בהפיכת קטורת מיהו אטרינן לקח מלא מלא מינהה בה הדם מיהו בה מחשבה הבא נמי מיהו בה מחשבה או לא א"ל רב שימי בר אשי לרב פפא ת"ש "והוסיף רבי עקיבא (הקומין) והקטורת והלבונה והנחלי שאם נגע מבול יום בכיקצתן פסל את כולן קא סלקא דעתך כדפסיל מבול יום פסולה נמי [ט]) פסולה נמי מחשבה בעי רב פפא חישב

ין משפט
נר מצוה

ז
ו) תוי' ע"ז ד' ס"ח ע"ב ד"ה ואי.
ח
ז) תוי' ב"ק ד' ס"ח ע"ב ד"ה ואי.
ט
ח) תוי' ב"ק ד' ס"ח ע"ב ד"ה ואי.
י
ט) תוי' ב"ק ד' ס"ח ע"ב ד"ה ואי.
יא
י) תוי' ב"ק ד' ס"ח ע"ב ד"ה ואי.
יב
יא) תוי' ב"ק ד' ס"ח ע"ב ד"ה ואי.
יג
יב) תוי' ב"ק ד' ס"ח ע"ב ד"ה ואי.

או דילמא ככלי שרת דמי ולא פסולה. תיפוק לי דיסטוס מדקא מייתי ליה לפני ולפנים נקט ולא מייתי ליה מחפניו ולחזר לעיל מנוס דלא ליסגר ולו ידיו ככלי שרת דמי נשיל מחפניו ונמוה לחחת' עיליוה וכי חטי חתם ידיה קלת ידיו ע' מנ ויעיש לקטורת ליטול של הלבונה והחחת' תיפלר עדיין ניהיו ולישקלה לחחת' ולחחנה לחרשת והדר יניבה הקטורת הן הקרקע ויחנמה של הנחלים ניון דיהן מכלי שרת דמי וכ"ל לפיולו לת"ל דיהיו ככלי שרת דמי ולא ניבטל לי נפלם לחרשת ולפנים הוכל הקום לחר שרת לחרשת לעטרת בן לבחלה נכל שנת ומפני הטחת לפני הלך נמר ורם לין טוסין בן לפני הלך הנלני הילנים הקב"ה על לחת כיום וכיוה:

בי יליף הלא הלא ותחתם. פרש"י ותחתם ותחבגלת בקולה דילמא בהקטה אחת הקודה ואחת נשנ' ולהנחה ונחזר דהקטה לפלנים דהפרשה ליה דשיך בה פיטול בהלילותה ובהקטרתה לא"כ בהנחה הקבלה הפבגלת הקטרים עפרך הקיטון שעת (דף י"ז.) ניון דכל הני עבודות דחו לעחרי לשעות הנוחה וחם"נ הלא לחיקש לפלנים הם כתב אחר קרא דראחת הקודה ניש בוחר לת בני כהלל לקדויי לת קדנייהם (ויקרא ז') דהדשין היינו עבוד ושפה וכל ידיו דשיך ניש הקדנה והקטרים עד סלני הדנה לא ניון של הנחה דשוכה עפרך הקיטון הנה (דף כ"ה.) דנעשין לפחו ושלל הרב הכי הוי הנחה לת הקודש ת"ש ונעלן לפחו ונפסל לפי שהוא לריך לפלנים לי הנחה לקדויי לת קדנייהם נפרק לאיזהו הני חיקרי קיון כהנים (ויקרא י"ד) והקדיש לחוכו לאכם ולחן לא הפיטן הדשין נפר' ניש פחולי (דף ל"ד:) כל קדנים (נחדנר י"ח) לריכין לא ניון של הנחה כל הכן קפורת הלילי נופש וכחב נם לפיון הקטרים ולא ניעטיק ליה הנחה הלא לי הניכה הפיל עפרים הני קדנים דהקדלה הפיכה לן הדיה שנחים וחבגלי נם הני פחיפים הוי הפרשה הלן נפנה הדים יחלק הדיוק הן הפחולה הנחל נחניק הכי לפיכך ליה הפרשה ולא ניעטיק ליה הנחה ונפשם לחחת הקדיש לחוכו הנחל הכקרקע ליה לי נפר הלא הלא וחניכה הני לא לא ובפיה לא הני לפי הדפיכה נם ליעה פלנה נם הפיכה הם הן בחניכה הני פלנה נם הפיכה:

מידפסיל נם נעטל יום נפסל נם ליעה. הייה לאחר נפ"ק הבעורת (דף י"ח.) פחה לפחפה נפלנה נעטל יום ולפיולו הכי לא נפסל נם ליעה פלני הין הנכיל לוחם כל הכי כולה יש לפחר הלה פלולה דפסיל נם נעטל יום ליפו לא הלא הדנקן ולכאי לא נפסל נם ליעה לנבל הלי הכנה הדלהיקה כפי פלנים הקנה ד"ה לולי הייהי הדנקן הדפיכל נם נעטל יום נכבל נם ליעה לייהי הפחי' דפ"ב דשולה (דף י"ו.) הקלי נהדיל הנקן הקלנים והפחה נכנים ולפחה כהן הנוה ולפחה נכנים ועשלן נהן הנפיקדפי קלפי נבלי הולכלו לפיכל נעטל יום ולפחוכר כיפוים וכלעים ולא הינן ולייב ד הינן דהכיל לוחם לינה לפייה דלפיי

הגהות הלבוש. יפה)

צריך שיקבל את כל דמו. יומא דף כ"ה [ע"ב בגי' ד"ה ואמ].
פסולה נמי ליעה. זבחים דף ק"ו [ע"ב תוס' ד"ה לא].

עין משפט נר מצוה

יד א) [illegible]

טו ב) [illegible]

כסף הש"ס

[illegible]

א) חישב בחתיית גחלים מהו מכשירי מצוה כמצוה דמו או לא תיקו בעו מיני' מרב ששת הולכה בשמאל מהו אמר להו רב ששת תניתוה נטל את המחתה בימינו ואת הכף בשמאלו ופשיטו להו מהא דתנן * ב) הרג' של יבין בשמאל ובית עירה להרן אי מהתם הוה אמינא הני מילי הולכה דלא מעכבא כפרה אבל הולכה דמעכבא כפרה לא קא משמע לן מיתיבי

[illegible]

חישב [illegible]

הולכה [illegible]

הולכה וקבלה:

הגהות מ"ה ור"ב:

א) עיין תבנית הכנ"א סימן ל"ג:

מיתבי זר ואוכל שיכור ואוכל מום בקבלה ובהולכה ובזריקה פסול וכן ישב וכן שמאל פסול תיובתא ותא רב ששת הוא דאותבה דאמר ליה רב ששת לאמוראי דרב חסדא *בעי מיניה מרב חסדא הולכת בזר מהו אמר ליה כשירה ומקרא מסייעני ליה ויקחו הכהנים מים והלוים מששי ומותב רב ששת זר ואוכל שיכור ואוכל מום בקבלה ובהולכה ובזריקה פסול וכן ישב וכן שמאל פסול ברתיר דשמעת הדר אותבה ותא רב חסדא קרא קאמר דעבוד מעשה איצטבא בעי רב פפא חסן חבירו ונתן לתוך חפניו מהו טלא חפניו בעינן ותא איבא או דילמא ולקח והביא בעינן ותא ליכא תיקו בעי רבי יהושע בן לוי חסן ומת מהו שיכנס אחר בחצירו אבר רבי חנינא בא וראה שאלת הראשונים למימרא דר' יהושע בן לוי קשיש והאמר רבי יהושע בן לוי לי תתיר רבי חנינא לשתי שחליי בשבת לשתות פשיטא דתנן *כל האוכלין אוכל אדם לרפואה וכל המשקין שותה אלא לשופוך ולשרטיות שחלים בשבת תיבי דמי אי דאיכא סכנתא מישרא שרי ואי דליכא סכנתא מיסר אסיר לשלם דאיכא סכנתא והבי קא מיבעיא ליה כי מיסיא דניחול עלויה שבתא או לא מיסיא ולא ניחול עלויה שבתא ומאי שנא רבי חנינא משום דבקי ברפואות הוא דאמר רבי חנינא *משלם לא שאלי אדם על מכת פרדה לבנה והיה ותא קא חזנן דחזי אינא והיית ותא קא חזנן דמיתסי בסומקן אינדי וחזרן ריש כרעיתי קאמרין מכח מקום שמץ מיטה דרבי חנינא קשיש אלאדבי קאמר שאלתן כשאלה של ראשונים ומי אמר רבי חנינא הבי והאמר רבי חנינא בפר ולא בדמו של פר ואמר רבי חנינא *קטורת שחצרה קודם שחיטת הפר לא עשוי ולא כלום הבי קא אמר כדרבא דאמר רבא ליה הא מכלל דקסבר בפר ואפילו בדמו של פר ולמאי דסבירא ליה שאלתו כשאלת הראשונים מאי הוי עלה אמר רב פפא אי חסן חוטר וחסן חבירו נכנס בחפיניו דהא מקימא חפיניה אי אין חסן וחוטר וחסן תבעי לך אמר ליה רב חנא בריה דרב יהושע לרב פפא אדרבה אי חסן וחוטר וחסן לא יכנס אחר בחפיניו אי אפשר שלא יחסר ושלא יתן ואי אין חסן וחוטר וחסן תיבעי לך דאביא להו *חסן חוטר וחסן או לא תא שמע כך היתה מידתו מאי לאו כשם שמידתו מביאן כך מידתו מכפנים לא דילמא שאם רצה לעשות מידה עשירה אי נמי שלא יחסר ושלא יותיר ת"ש

כיצד

כיצד הוא עושה אוחז את הבוך בראשי אצבעותיו ויש אומרים בשיניו ומעלה בגודלו עד שמגעת לבין אציליו וחוזר ומחזירה לתוך חפניו וצוברה כדי שיהא עשנו שוהא לבוא ויש אומרים מפורה כדי שיהא עשנה מבוהרת לבא וזו היא עבודה קשה שבמקדש זו היא ותו לא והא איכא מליקה והא איכא קמיצה אלא זו היא עבודה קשה מעבודות קשות שבמקדש שמע מינה חופן וחוזר וחופן שמע מינה איבעיא להו שחט ונתז מה הוא שיכנס אחר בדמו כי אמרינן בפר ואפי' בדמו של פר או דילמא בפר ולא בדמו של פר רבי חנינא אומר בפר ולא בדמו של פר וריש לקיש אמר בפר ואפילו בדמו של פר רבי אמי אמר בפר ולא בדמו של פר ר' יצחק אמר בפר ואפי' בדמו של פר איתיביה ר' אמי לר' יצחק נפחא נמנין ומושכין ידיהן ממנו עד שישחט ואם איתא עד שיזרק מיבעי ליה שאני התם דכתי' מהיות משה מחיותה דשה מתיב מר זוטרא אין פודין לא בעגל ולא בחיה ולא בשחוט ולא בכלאים ולא בכוי אלא בשה שאני התם דיליף שה שה מפסח אי מה להלן זכר תם ובן שנה אף כאן זכר תם ובן שנה ת"ל תפדה תפדה ריבה אי תפדה תפדה ריבה אפי' כולהו נמי אם כן שה מאי אהני ליה

איתיביה

איתיביה

הגהות הלבוש.

וזו היא עבודה קשה.

בפר ואפילו בדמו של פר.

הגהות הגאון מו"ה א"ז.

ומעלי' לית כל סבר. תלת נאחד מחשים בר קיילים: מיומיה לית כוותי. תמונתן הוה כלהוה לתי דאיקרי זנזיף לית כל הסמטא תחתי: ואית בר מחשתא (איקרי ר') ואית בר מחשתא נני יום הכיפורים ולאחר יומן הוה מחשבי קרא לתרוייהו למרמשם: נשוך ונכר ושרם. סימא דהמחשבי קרא נגוף בסר משיחו ונמרו ומרחו כולן יחד כי חסם כולי שלמא לית פלניי דאיקרי סר: כי פלניי. לגבי ניחת פניים שליח הכנים שם תלת סרים: נהה הוסכר לנפש. הם ישמח כי שיחת הסלי ליכנם יניח בר חי לשמח ושמח שנהות שנשתין: ותשתין לי. נשרין דנשרין לשל השל כחסין לית לאחר נכנס נשמשתי: והשל חסמת שחתי נשליח הית: משלח ניהוי הית. והשיל ושלני ושל לאחר הכהנים נת (ושל כל קהל ישראל) דמחיל וכפר בשרו ובשר ניהו (ובשר כל קהל ישראל) (שם): לאחר לו רבי אחיי. נשכנת חשרים לאחר לניהוי. לאר הכלל הסמנים לית"ק לאחר לניהוי הית והיהי נשכנת דמר: לאחר לו רבי ישקב. לית"ק דרבי אחיי הסחיהו לאחר: תנא קמיה דרבי אחיי קרבן ניהוי דומם קרבן יחיד הית דומם: מנינא. ושרים נקרנים הלו משלח קדי לם קרבן לנהי: מניהי כהן גדול זונן קנוש נכנל יום כחניך מניהי לית זונה קנוש לנחות נכח סחרי יש לה חשלוחי כל מנשים: לולן יחוחו. דחייה לם חשלח מכפרו נשלי' ושמש מכפרו ניחוי ולר משלח ואחרית משלח ומשלח מחתי נשלי' ומכפרו נשלי' ומשנר' מחתי: שלח משלח ניהוי הית. וכן נחיהי הלם חשל' הסחי ניחיה: לנדנה. לנקן החזכה והית קדוש נדנה ניהוי ונלה הן החוחות לל כל הרחשי הסחוחות נכל יקנוש: ה"נ ואחמר' כר יום הכיפורים ומעיד יום הכיפורים: שלין משלח הסחפי' הלם. דחני משנחן כנר חלם משלח הסחפי' לנחם לאחר חלם הסחפי' הלם הלם ניחי נמחפי' משלח שלין קרבן הסחפי' שלשה חלוקים ושלח הלם הלר יחיד (ויקרא כ"ג) לנחן יחיד לף כולן לינן הלם נניהוי נלף כשחפי' הסלי' ההלחים נהן ושבי הנרים נהוחיות: ואחי נפקא הינא. ניון דמוף קנוש לאי לחיקם אחל ושניר חרין דנ שחר' לנבי' נחל דקחי' נן חיקוק לי חסמ' שחתי נשליח הית אלי נפקא לית לרבה נפקרים נרב שחלם הלם הלחיקם משלח ניהוי ולאקשינן כחשלח הפחפי': הלם חייחי כחנים הר נחלמים. כלומ' נשבי' ושלי הייחינן דשחלי נן לי חיקוי חשלח הפחפי' חכל נלם נחפי לית לנקח לנקוחן ניהוי כי הלם לחלחי' לחלחיים חלם הרחו א) לית דין לל כחנים לנשנח על לחת נן חחטי' ושבו כחנים של חיחם חיהו הנחיין חר הלם נחלם הנשנים דקחיים נן (הוריות דף ה':) כנגד חלקי קהל כחנים ושלי לית לחיקוי קהל נלם לחיקוי נן לי חיקוי חשלח הפחפי' חכל נלם נחפי לית לנקח לנקוחן ניהוי כי הלם לחלחי' לחלחיים חלם הרחו א) לית דין לל כחנים לנשנח על לחת נן חחטי' ושבו כחנים של חיחם חיהו הנחיין חר הלם נחלם הנשנים דקחיים נן (הוריות דף ה':) כנגד חלקי קהל כחנים ושלי לית לחיקוי קהל נלם לחיקוי נן לי חיקוי חשלח הפחפי' חכל נלם נחפי לית לנקח לנקוחן ניהוי כי הלם לחלחי' לחלחיים חלם הרחו א) לית דין לל כחנים לנשנח על לחת נן חחטי' ושבו כחנים של חיחם חיהו הנחיין חר הלם נחלם הנשנים דקחיים נן (הוריות דף ה':) כנגד חלקי קהל כחנים ושלי לית לחיקוי קהל נלם לחיקוי נן לי חיקוי חשלח הפחפי' חכל נלם נחפי לית לנקח לנקוחן ניהוי כי הלם לחלחי' לחלחיים חלם הרחו א) לית דין לל כחנים לנשנח על לחת נן חחטי' ושבו כחנים של חיחם חיהו הנחיין חר הלם נחלם הנשנים דקחיים נן (הוריות דף ה':) כנגד

לדברי

איתביה רבי יצחק נפחא לרבי אמי "והוציא את כל הפר שויצא את כולו ואת שעיר החטאת אשר הב בפנא בשר ובשר ופרש דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי בדם מר סבר דם איקרי פר ומר סבר דם לא איקרי פר אמר רב אשי מסתברא כמאן דאמר דם איקרי פר דכתיב "בואת יבוא אהרן אל הקדש בפר בן בקר אמו בקרניה מיעיל ליה אלא ברמו וקרי ליה פר ואדרב במה הכשר אהרן לבוא אל הקדש בפר בן בקר לחטא ותיפוק לי דחטא שמותו בעלי היא * ו) וחטא שמותו בעלי למיתה אולא אמרליה רבין בר רב אדא לרב אמרי תלמידך אמר רב עמרם חטאת ציבור היא ולא למיתה אולא * דתנן * אמר לו רבי כיצד והלא פר יום הכיפורים וחבירתי כהן גדול ופסח דקרבן יחיד הוא ודוחה את השבת ואת הטומא לאו מכלל דאיכא למאן דאמר דציבור ולטעמיך דקתני * אמר לו ר' יעקב והלא פר העלם דבר של ציבור ושעירי ע"א ושעיר דקרבן ציבור ואין דוחין לא את השבת ולא את הטומאה מכלל דאיכא למאן דאמר דיחיד אלא לתנא קמא קא מיתדר ליה דשמעיה דקאמר קרבן ציבור דוחה את השבת ואת הטומאה וקרבן יחיד אינו דוחה לא את השב' ולא את הטומא' אמר לו רבי מאיר קרבן יחיד כללא הוא והלא פר יום הכיפורי' וחבירתי כהן גדול ופסח דקרבן יחיד הוא ודוחין את השבת ואת הטומאה ואמר לו רבי יעקב קרבן צבו כללא הוא והלא פר העלם דבר של ציבור ושעירי ע"א ושעיר דקרבן ציבור הוא ואין דוחין לא את השבת ולא את הטומאה אלא "נקוט האי כללא בידך * ו) כל שומנו קבוע בידוד דוחה את השבת ואת הטומאה אפי' בידוד וכל שאין שומנו קבוע אינו דוחה לא את השבת ולא את הטומאה ואפי' בציבו' אותיב' אבי "פר ושעיר של יום הכיפורים שאבדו וחפרים אחרים תחתיהן כולן שמותו וכן שעירי ע"א שאבדו וחפרים אחרי תחתיהן כולן שמותו דברי רבי יהודה רבי אלישר ורבי שמעון אומרי' יעמוד עד שישתאבו ויכפרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין חטאת ציבור מתה אמר ליה מאי פר פר העלם דבר של ציבור והא של יום הכיפורי' קתני כי קתני ארשעיר ותניא "פר של יום הכיפורים ושעיר של יום הכיפורים שאבדו וחפרים אחרים תחתיהן כולן שמותו דברי ר' יהודה ר' (אליעזר) ורבי שמעון אומרי' ו) יעמוד עד שישתאבו ויכפרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין חטאת ציבור מתה לא תימ שאין חטאת ציבור מתה אלא איבא ז) שאין חטאת השותפין מתה ומאי נפקא מינה דלא מייתי כרגים פר בחורא תא שמע דבעי ר' (אליעזר) לדברי

ענין בישבת

ער מיצוה

כח

ז) שבת ג"ד ע"ב סנהדרין ס"ב ע"ב ס"ג ע"א

כט

ח) שבת ג"ד ע"ב ס"ג ע"א

ל

ט) שבת ג"ד ע"ב ס"ג ע"א

לא

י) שבת ג"ד ע"ב ס"ג ע"א

חטאת חלמ'. תימה לי מהיכא מיקי' ליה מסתם ליה הסם הוא דהוה מעשן לאחר נקטן לאין מעלי' ניהוי מהיכא דיש ניהוי הסיה דהכנן ונהי לי קלוה נשנ' מר מיכחלנו ונהי לי דיש ניהוי הסיה דהכנן ולא נשר חלם כשן הסיה לנקטן דנקטנו נשלים נסחר לנחרי כיון וכיון: נם נסחם יחיד הוחם מנן הכם חלם חחו כל נשלים לנחרי מחרו הסכנו קיימין ושר' וכהן נדול לסר הוצרם הסחם חלם הוי נחתו נשלי' הסחם יחיד לם נחתו:

פר הטנם של ניהוי ושעירי טנחית לעלי'. נכל הוסחם נקט פר לטן יחיד ושעירי שנחית לעלי' לטן דנים ותיעם הוא סחלי לית"ן דלסר נסרוך קחם הסרוחות (לף ה'.). דכל הנכנ וכנכ חני' שעיר נכ"ם ולהכי נקט לטן נים ס"ל ניהוי הני פר הטנם דנר דשניית לית הכניית לית פר ושיל לי דכניית לית כל הנכנ וכנכ חניית שעיר ושל חלם נקט פרי הטנם דנר הסום חלם כשניית לי' חלמי לישמעי לחיוחי דלחיוחי ניהוי נכר חלם ניהוי נ"כ ושם ליהו "הסחם שולה הוא סלנד נקט פר חלם ניהוי לחישמעי:

וחתניא פר של יום הכיפורי' ושעיר של יום הכיפורים כו'. ס"נ ר"ש ונקשרי יכנים יש ושל קחני ולהכי ל"נ לית דוקא קחני נכנש ושל קחני נגריית' לחיחנן כנר הוא ליהו ללי' הכי קר של יום הכיפורים ושעיר של יום הכיפורים נחלי שני חניקי' לי חשעיר חלם הלא ושלחת נחבי' ונחיוקא לחיחנן לית נעלמא הוצרם הכי ולאו הסיה לשעיל הלא:

ונפקא הינה הלא חייחי כהנים קחם נהוחם'. ושל חלם קחם' הנפק"ל לחיכחי חשרי' ללי קרבן ניהוי הוא חלם נלא חחנלי' לית"ד מוחלם חוחר הית נניהוי ושחיכים חית הסחינן כהנכנ נס"ק (דף ו':) הוזקק נניהוי חייב הית ושו לא נלא נכל יחיד ולא נכל מוחלם' וכ"ל דשכח כנכי' לית ושם חלם מוחלם חייב הית נניהוי ו"ל

הנהות הלבוש. יפ"ו)

כל שומנו קבוע. פסחים דף ע' [ע"ג תוס' ד"ה ס"ו].
— — יומא דף ו' [ס"ח תוס' ד"ה פרים].
— — סנהדרין דף י"ג [ס"ג תוס' ד"ה שמעתא].

הנהות בית"ה וב"ב.

ל"ל בית דין נמנעים וכו':

לדברי האומר פר יום הכפורים קרבן יחיד עושה תמורה או אינו עושה תמורה לא ניבלל דאיכא למאן דאמר דציבור לא כבלל דאיכא למאן דאמר דשותפין נינהו בעי רבי (אלעזר) לדברי האומר פר יום הכפורי' קרבן יחיד עושה תמורה או אינו עושה תמורה מאי קא מיבעי ליה אי בתר מקדיש אזלינן אי בתר מתכפר אזלינן פשיטא דבתר מתכפר אזלינן דאמר ר' אבהו אמר רבי יוחנן המקדיש מוסיף חומש והמתכפר עושה בה תמורה והתורם משלו על של חבירו טובת הנאה שלו לעולם פשיטא ליה דבתר מתכפר אזלינן והכא קא מבעיא ליה אחיו הכהנים בקביעותא מתכפרי או דלמא בקופיא מתכפרי תא שמע חומר בזבח מבתמורה וחומר בתמורה מבזבח שהזבח נוהג ביחיד כבציבור ודוחה את השבת ואת הטומאה ועושה תמורה מה שאין כן בתמורה חומר בתמורה מבזבח שהתמורה חלה על בעל מום קבוע ואינה יוצאה לחולין ליגזז וליעבד מה שאין כן בזבח האי זבח היכי דמי אילימא דיחיד מי דחי שבת וטומאה אלא דציבור מי עושה תמורה אלא לאו דפר ודוחה את השבת ואת הטומאה דקביע לי' זמן ועושה תמורה דקרבן יחיד הוא אמר רב ששת לא באילו של אהרן תני נמי מסתברא דאי סלקא דעתך דפרו תמורה דפר שבת וטומאה הוא דלא דחיא הא בחול מקריב קרבה הא תמורת חטאת היא ותמור חטאת למיתה אזלה לא לעולם פרו ומאי תמורה שם תמורה אי הכי זבח נמי שם זבח שם זבח לא קתני מאי מדקתני חומר בתמור שהתמורה חלה על בעל מום קבוע ואינה יוצאה לחולין ליגזז וליעבד ואי סלקא דעתך מאי זבח שם זבח והא איכא בכור

[ר' אלעזר]

לדברי [illegible]

אחיו [illegible]

אף [illegible]

חומר [illegible]

תמורת [illegible]

ואי [illegible]

[illegible]

הגהות הלבוש

[illegible]

עין משפט נר מצוה

בכור ומעשר ... דחלין על בעל מום קבוע ואין יוצאין לחולין ליגזז ולעבד אלא שם זבח לא קתני ומאי שנא תמורה שם תמורה אחת היא זבח איכא בכור ואיכא מעשר ולרב ששת דאמר מוקי לה באילו של אהרן לוקמה בפסח דדוחה את השבת ואת הטומאה ועושה תמורה דקרבן יחיד הוא קסבר אין שוחטין הפסח על היחיד ונוקמה בפסח שני כי דחי טומאה א"ל רב הונא בריה דרב יהושע לרבא ותנא מ"ש פסח דקרי ליה קרבן יחיד ומאי שנא חגיגה דקרי לה קרבן ציבור אי משום דאתי בכנופיא פסח נמי אתי בכנופיא איכא פסח שני דלא אתי בכנופיא א"ל אם כן יהא דוחה את השבת ואת הטומאה אמר ליה אין כמאן דאמר דחי דתני פסח שני דוחה את השבת ואינו דוחה את הטומאה רבי יהודה אומר אף דוחה את הטומאה מ"ט דת"ק אמר לך מפני טומאה דחיתו ויעשה בטומאה ורבי יהודה אמר לך אמר קרא ככל חוקת הפסח יעשו אותו ואפי' בטומאה התורה הקפידה עליו לעשותו בטהרה לא זכה יעשנו בטומאה

ותיפוק

נוקמה בפסח. [illegible]

דוחה הפסח ואין דוחה הטומאה. [illegible]

מסורת הש"ס

בכור. [illegible]

[illegible]

ומאי שנא חגיגה. פסחים דף ו [ע"ש תוס' ד"ה קרבן].

עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

ותיפוק לי. [illegible]

ותיפוק לי דאשר לו אמר רחמנא משלו הוא מביא דתניא אשר לו משלו הוא מביא ולא משל ציבור יכול לא יביא משל ציבור שאין הציבור מתכפרין בו אבל יביא משל אחיו הכהנים שהרי אחיו הכהני' מתכפרי' בו ת"ל אשר לו יכול לא יביא ואם הבי' כשר ת"ל שוב אשר לו שנה הכתו' עליו לעכב ולטעמיך אחיו הכהנים אי לאו רקע בגוה היכי מכפ' להו אלא שאני בי גוא דאהרן דאפקריה רחמנא גבי אחיו הכהנים הכא [גבי תמורה] נמי שאני בי גוא דאהרן דאפקריה רחמנא גבי אחיו הכהנים: **מתני':** היה מהלך בהיכל עד שמגיע לבין שתי הפרוכת המבדילו' בין הקד' ובין קדש הקדשי' וביניהן אמה רבי יוסי אומר לא היתה שם אלא פרוכת אחת בלבד שנ' והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים: **גמ':** שפיר קאמר להו רבי יוסי לרבנן ורבנן אמרי לך הני מילי במשכן אבל במקדש שני כיון דלא הואי אמה טרקסין ובמקדש ראשון הוא דהואי ואיסתפקא להו לרבנן בקדושתי' אי כלפנים אי כלחוץ ועבוד שתי פרוכת תנו רבנן בין המזבח למנורה היה מהלך דברי רבי יהודה ר' מאיר אומר בין שולחן למזבח ויש אומרים בין שולחן לכותל מאן יש אומרים אמר רב חסדא רבי יוסי היא דאמר פיתחא בצפון קאי ורבי יהודה אמר לך פיתחא בדרום קאי ורבי מאיר כמאן סבירא ליה אי כרבי יהודה סבירא ליה ניעול כרבי יהודה אי כרבי יוסי סביר ליה ניעול כר' יוסי לעול' כר' יוסי סביר ליה ואמר לך שולחני צפון ודרום מונחין ומפסקא ליה שולחן ולא מתעיל ליה ואיבעי' אימא לשלם מזרח ומערב מונחין ומשום שכינה לאו אורח ארעא למיעל

[illegible]

תיפוק [illegible]

טרקסין. [illegible]

ועבוד [illegible]

[illegible]

הגהות הלבוש.

טרקסין. כ"ב דף ב' [ע"ח תוס' ד"ה טרקסין].
בין שולחן למזבח. מנחות דף צ"ט [ע"א תוס' ד"ה חרו].

כסו"ה ס"ס

ועשרים למיעל להדיא ורבי יוסי אמר לך הביאום ישראל שלא הצריכן הכתוב לשלית ורבי יהודה נמי נישול בין מנורה לכותל משחרי מאני אר' נתן אמרה טרקסן לא הכריש בו חכמים אי כלפנים אי כלחרן מתקף לה רבינא ס"ט אילימא משום דכתיב "והבית אשר בנה המלך שלמה לה' ששים אמה ארכו ועשרים רחבו ושלשים אמה קומתו וכתיב ארבעים באמה הזה הבית הוא התיכל לפני וכתיב ולפני הדביר עשרים אמה אורך ועשרים אמה רוחב ועשרים אמה קומתו ולא ידענן אמה טרקסן אי כהני עשרין אי כהני ארבעי והלכא לא כהני עשרין ולא כהני ארבעין והללא קא חשיב כותלי לא קא חשיב תרע דכל היכא דקא חשיב כותלים חשיב ליה לדידיה התנן "התיכל מאה על מאה כרום מאה כותל אולם חמש ואולם אחת עשרה כותל התיכל שש "וארבו ארבעים אמה ואמה טרקסן ועשרים אמה בית קדש הקדשים כותל התיכל שש ורוחב שש וכותל דרומא חמש אלא קדושתי אי כלפני אי כלחרן והיינו דאמר רבי יוחנן בני יוסף איש דוציל "ודביר בתוך הבית מפנימה הכין לתתן שם ארון ברית ה' איבעיא להו היכי קאמר קרא ודביר בתוך הבית מפנימה הכין לתתן שם או דילמא הכי קאמר ודביר בתוך הבית מפנימה ומי מספקא ליה והתניא איסי בן יהודה אומר חמש מקראות בתורה אין לדון הכרע שאת

עין משפט נר מצוה

כותל

ג) [ירוש' יומא פ"ג ה"ה]

ד) [לעיל ה"ב]

ה) [לעיל ה"ב]

ו) [מדות פ"ג מ"ג]

ז) [מדות פ"ג מ"ג]

ח) [מדות פ"ג מ"ג]

ט) [מדות פ"ג מ"ג]

י) [מדות פ"ג מ"ג]

כא) [מדות פ"ג מ"ג]

כב) [מדות פ"ג מ"ג]

כג) [מדות פ"ג מ"ג]

כד) [מדות פ"ג מ"ג]

כה) [מדות פ"ג מ"ג]

כו) [מדות פ"ג מ"ג]

כז) [מדות פ"ג מ"ג]

כח) [מדות פ"ג מ"ג]

כט) [מדות פ"ג מ"ג]

ל) [מדות פ"ג מ"ג]

לא) [מדות פ"ג מ"ג]

לב) [מדות פ"ג מ"ג]

לג) [מדות פ"ג מ"ג]

לד) [מדות פ"ג מ"ג]

לה) [מדות פ"ג מ"ג]

לו) [מדות פ"ג מ"ג]

לז) [מדות פ"ג מ"ג]

לח) [מדות פ"ג מ"ג]

לט) [מדות פ"ג מ"ג]

מ) [מדות פ"ג מ"ג]

מא) [מדות פ"ג מ"ג]

מב) [מדות פ"ג מ"ג]

מג) [מדות פ"ג מ"ג]

מד) [מדות פ"ג מ"ג]

מה) [מדות פ"ג מ"ג]

מו) [מדות פ"ג מ"ג]

מז) [מדות פ"ג מ"ג]

מח) [מדות פ"ג מ"ג]

מט) [מדות פ"ג מ"ג]

נ) [מדות פ"ג מ"ג]

נא) [מדות פ"ג מ"ג]

נב) [מדות פ"ג מ"ג]

נג) [מדות פ"ג מ"ג]

נד) [מדות פ"ג מ"ג]

נה) [מדות פ"ג מ"ג]

נו) [מדות פ"ג מ"ג]

נז) [מדות פ"ג מ"ג]

נח) [מדות פ"ג מ"ג]

נט) [מדות פ"ג מ"ג]

ס) [מדות פ"ג מ"ג]

סא) [מדות פ"ג מ"ג]

סב) [מדות פ"ג מ"ג]

סג) [מדות פ"ג מ"ג]

סד) [מדות פ"ג מ"ג]

סה) [מדות פ"ג מ"ג]

סו) [מדות פ"ג מ"ג]

סז) [מדות פ"ג מ"ג]

סח) [מדות פ"ג מ"ג]

סט) [מדות פ"ג מ"ג]

ע) [מדות פ"ג מ"ג]

עא) [מדות פ"ג מ"ג]

עב) [מדות פ"ג מ"ג]

עג) [מדות פ"ג מ"ג]

עד) [מדות פ"ג מ"ג]

עה) [מדות פ"ג מ"ג]

עו) [מדות פ"ג מ"ג]

עז) [מדות פ"ג מ"ג]

עח) [מדות פ"ג מ"ג]

עט) [מדות פ"ג מ"ג]

פ) [מדות פ"ג מ"ג]

פא) [מדות פ"ג מ"ג]

פב) [מדות פ"ג מ"ג]

פג) [מדות פ"ג מ"ג]

פד) [מדות פ"ג מ"ג]

פה) [מדות פ"ג מ"ג]

פו) [מדות פ"ג מ"ג]

פז) [מדות פ"ג מ"ג]

פח) [מדות פ"ג מ"ג]

פט) [מדות פ"ג מ"ג]

צ) [מדות פ"ג מ"ג]

צא) [מדות פ"ג מ"ג]

צב) [מדות פ"ג מ"ג]

צג) [מדות פ"ג מ"ג]

צד) [מדות פ"ג מ"ג]

צה) [מדות פ"ג מ"ג]

צו) [מדות פ"ג מ"ג]

צז) [מדות פ"ג מ"ג]

צח) [מדות פ"ג מ"ג]

צט) [מדות פ"ג מ"ג]

ק) [מדות פ"ג מ"ג]

קא) [מדות פ"ג מ"ג]

קב) [מדות פ"ג מ"ג]

קג) [מדות פ"ג מ"ג]

קד) [מדות פ"ג מ"ג]

קה) [מדות פ"ג מ"ג]

קו) [מדות פ"ג מ"ג]

קז) [מדות פ"ג מ"ג]

קח) [מדות פ"ג מ"ג]

קט) [מדות פ"ג מ"ג]

ר) [מדות פ"ג מ"ג]

רא) [מדות פ"ג מ"ג]

רב) [מדות פ"ג מ"ג]

רג) [מדות פ"ג מ"ג]

רד) [מדות פ"ג מ"ג]

רה) [מדות פ"ג מ"ג]

רו) [מדות פ"ג מ"ג]

רז) [מדות פ"ג מ"ג]

רח) [מדות פ"ג מ"ג]

רט) [מדות פ"ג מ"ג]

ש) [מדות פ"ג מ"ג]

שא) [מדות פ"ג מ"ג]

שב) [מדות פ"ג מ"ג]

שג) [מדות פ"ג מ"ג]

שד) [מדות פ"ג מ"ג]

שה) [מדות פ"ג מ"ג]

שו) [מדות פ"ג מ"ג]

שז) [מדות פ"ג מ"ג]

שח) [מדות פ"ג מ"ג]

שט) [מדות פ"ג מ"ג]

ת) [מדות פ"ג מ"ג]

תא) [מדות פ"ג מ"ג]

תב) [מדות פ"ג מ"ג]

תג) [מדות פ"ג מ"ג]

תד) [מדות פ"ג מ"ג]

תה) [מדות פ"ג מ"ג]

תו) [מדות פ"ג מ"ג]

תז) [מדות פ"ג מ"ג]

תח) [מדות פ"ג מ"ג]

תט) [מדות פ"ג מ"ג]

הגהות הלבוש.

חמש מקראות בתורה. פסחים דף כ"ו (ע"ב תוס"ד ד"ה לתות) — — חולין דף קי"ז (ע"ב תוס' ד"ה לא).

בד"ה כותל. עוי' כותל התיכל והתיכל הוי נוקפים.

פסקי תוספות.

שאת משוקדים מחר ארור וקם דתניא הוא יוסף איש הוצל הוא יוסף הבבלי הוא איסי בן יהודה הוא איסי בן גור אריה הוא איסי בן גמליאל הוא איסי בן מהללאל. ומה שמו איסי בן עקביא שמו בדאורית' ליכא בדנביא' איכא ובדאורייתא ליכא והא איכא דבעי רב חסדא וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות כבשים ויזבחו זבחים שלמים פרים או דילמא אידי ואידי פרים לרב חסדא מספקא ליה לאיסי בן יהודה פשיטא ליה: **מתני'** והחיצונה היתה פרופה מן הדרום והפנימית מן הצפון מהלך בינתיים עד שמגיע לצפון הגיע לצפון הופך פניו לדרום מהלך לשמאלו עם הפרוכת עד שהוא מגיע לארון הגיע לארון נותן את המחתה בין שני הבדים צבר את הקטרת על גבי גחלים ונתמלא כל הבית כולו עשן יצא ובא לו בדרך בית כניסתו ומתפלל תפלה קצרה בבית החיצון ולא היה מאריך בתפלתו שלא להבעית את ישראל: **גמ'** במאי עסקינן אילימא במקדש ראשון מי הוה פרוכת אלא במקדש שני מי הוה ארון והתניא משנגנז ארון נגנז עמו צנצנת המן וצלוחית שמן המשחה ומקלו של אהרן ושקדיה ופרחיה וארגז ששגרו פלשתי' דורון לאלהי ישראל שנא' וכלי הזהב אשר השבותם לו אשם תשימו בארגז מצדו ושלחתם אותו והלך ומי גנזו יאשיהו גנזו מה ראה שגנזו ראה שכתוב יולך ה' אותך ואת מלכך אשר תקים עליך וגו' עמד וגנזו שנ' ויאמר ללוים המבינים לכל ישראל הקדושים לה' תנו את ארון הקדש בבית אשר בנה שלמה בן דוד מלך ישראל אין לכם משא בכתף עתה עבדו את ה' אלהיכם ואת עמו ישראל ואמר ר' אלעזר אתיא שמה שמה ואתיא דורות דורות ואתיא משמרת משמרת לעול במקדש שני ומאי הגיע לארון מקום ארון והא קתני נתן את המחתה לבין שני הבדים איכא כבין שני הבדים: צבר את הקטרת על גבי גחלים: תנן כמאן דאמר צוברה תני חדא צוברה פנימה שהיא חוצה לו ותתני' אידך צובר חוצה שהיא פנימה לו אמר אביי תנאי היא ואמר אביי מסתברא כמאן דאמר פנימה שהיא חוצה לו דתנן מלמדין אותו הוזהר שלא

שלא

כסו חש"ס שלא תתחיל בפניך. לנטר ולעלך הלשה: מחת הטוח. מהקטורת מעורת לפיך עשירת חותר החושך ההתפשט והולך להלן בכתוב בתיאור השולח: כי נשבע. לפי שהי כי שם נשבע על שכן הקטורת: השלח שכן. שם שכא מורים לשבע לשלוח ידיך בקטורת: ומניין מהנתן בה וכו'. נלקוט פרי' לתה לי [ויקרא יו"ד] הם נשקף לי: הם הם לא נתן וכו'. הם לאחרי הכתן מכאן' ולא יותר מלא לא נתן וכו': לו מחיכר: דכתי' הקטורת מניחת ולא הקטירת: חישון לי דחי נתי לא כתוב הכא ולא יותר מחצי: ויתנם ושיל מלא היקטיר מכאן לפיכך וכתב ולא יכל עוד שח ולא יותר: מכאן גמליא. ויקטיר מכאן יכל יכל שם היתה ויקטיר קטורת מכריזים ופיו טרם היתה של הטוב: דשיל מחי הקטרו'. נגיעי' מחת: קרס לקרס. הם נכנסין ליה יכי נשבן: עיקר. מוכח: והם מיכנס חבי'. מהמוכח יכם הן הכנין: לפחי קרה. לפחי מחים: מהכאים גמליים. כן דרך הכשן כפליט יכול לנעלם כשהי מחכשם לשעל מחיד עד שיתחלם חלל מכית לשעל' המוחל לכותל וכפתן לו שוד עקר' מהכאים ויורד לתל הכתלי: מלי שכן יעשם לשל תשב הכוכן שלם נפקא. לל יהיה פיסא מכני לשם יעשו בן: חד לשיעם ולה לשעבי'. ולל יכל כי נשבע לחזר' וכפא שבע ולל יכל ולל שיעם ולילי לל יהיה לשל יכל נלה לחכהן שבע כתב לל לכיליה היקטיר: חניח דבי לשעבי לחיה. וכפא ולל יהיה זה שיעם הכל' שבע: יכול יהו מניחן לחזרי' קרי' חיתה בני לחהן. ולחל' מכשבן הכלה שבע נלה יהיו ושייר לל נרם'. לחלם הכא לשחיר חלה כשלחר קרה זה ש. יין לל נרם ולי לשחר מיתהן כבר נרם בי ניים מלחר לילי ויבדכו לח הכם הרח יכנה ה' לל כל הכם (ויקר' ט'): הנו לחבי הן הכריש. ולחל"ם כיהו כילי כשבו כלא נשבן נשבי הכוח: הכיה לשה נשבן ליהוכלם. היה לו ליהיות היהוכלם לו הן הכיה לשה נשבן ליהוכלם נשבן. היהה קרוכה כשם יהכם כשכם הכם וכי' הוכך ויהקריב שם: יהקם יליהחי הישבן ליהוכלם לבליחי היהוכלם לבשבן. והבי' הכם' קרי' ויבא כלילה לבהה לשה בשבן הרך הלילחי וכן ליהוכלם בשבי' הבשבן היהה בבילה הכלילה: ויכלל בהשהים. הכהוכי' בעהים נהקר' כל יהלל על קרבן החציר דכתיב בשהיה לי' (בחוב"ל ה') הוי שיהדין חבשהים על קרבנם: עד דהום הבכי בעים ד' יחבן. שלין דבי לבשבר הולחו: בעים דהבי יחבן. בשלן דבי יחבן הולשו בחבר פבוי: לחבר

שלא תתחיל בפניך שכא תבוה תבו רבנן "ונתן את הקטורת על האש לפני ה' "שלא יתקן מבחוץ וכבים [ב] להוציא מלבן של צדוקין שאומרים יתקן מבחוץ וכבים מאי דרוש "כי בענן אראה על הכפרת מלמד שיתקן מבחוץ וכבים אמרו להם חכמים והלא כבר נאמר ונתן את הקטורת על האש לפני ה' אם כן מה תלמוד לומר כי בענן אראה על הכפרת [ג] מלמד שנותן בה מעלה עשן ומניין שנותן בה מעלה עשן שנא' "וכסה ענן הקטורת את הכפרת [ד] הא לא נתן בה מעלה עשן "אין שחסר את מכל מכניה חייב מית' ותיפוק לי [ה] דקא מעייל ביאה ריקנית אמר רב ששת הבא במאי עסקינן [ו] כגון ששנג בבא' והוך בהקטרה רב אשי אמר אפילו תימא הוך בו ובזו [ז] כגון דעייל שתי הקטרות אחת שלמה ואחת חסרה אביאה לא מיחסי' דהא עייל ליה שלימה אהקטרה מיחסי' דקא מקטר קטורת חסירה אמר מר ומניין שנותן בה מעלה עשן תלמוד לומ' וכסה קרא לקרא אמר רב יוסף הבי קאמר אין לי אלא עלה מעלה עשן עיקר מעלה עשן מנין תלמוד לומר וכסה א"ל אבי' והא איפכא תני דתני נתן בה עיקר מעלה עשן חוץ מתמר ושלהב כמקל של שמניע לשמי קורה כין שרגיע לשמי קורה כמשמש וחוזר בכותלי עד שנתמלא הבית עשן שנא' "והבית ימלא עשן אלא אמר אבי' הבי קאמר אין לי אלא עיקר מעלה עשן עלה מעלה עשן מנין ת"ל וכסה רב ששת אמר אין לי אלא אהל מושר "שבמדבר שילה ובית שולמים מנין תלמוד לומר וכסה האי "מיכן עשה לאהל מושר השוכן אתם נפקא אלא הבי קאמר אין לי אלא ביום הבישורים בשאר עמות השנה מנין תלמוד לומר וכסה רב אשי אמר דר למיצוה ורד לעכב רבא אמר חדא לעונש ורבא לאזהרה תניא רבי אלישר אומר ולא יעות עשן כי בענן אראה אזהרה יכול יהו שניהם אומרין קודם מיתת בני אהרן ת"ל "אחרי מות שני בני אהרן יכול יהו שניהם אומרים אחר מיתת שני בני אהרן ת"ל כי בענן אראה על הכפרת הא כיצד אזהרה קודם מיתה ועונש אחר מיתה מאי תלמודא אמר רבא אמר קרא כי בענן אראה ועדין לא נראה ואלא מאי טעמא אישנש "כדתניא רבי אלישר אומר לא מיתו בני אהרן אלא על שהורו הלכה בפני משה רבן מאי דרוש "ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח [ז] אש "שהאש יורדת מן השמים מיצוה להכבי מן הדדיום: יצא ובא לדרך כניסתו: מנא הני מילי אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן אמר קרא "רבא שלמה לבמה אשר בגבעון ירושלם וכי מה ענין גבעון אצל ירושלם אלא מקיש ציאתו מגבעון לירושלם לביאתו מירושלם לגבעון מה ביאתו מירושלם לגבעון פניו כלפי במה כדרך ביאתו אף יציאתו מגבעון לירושלם פניו כלפי במה כדרך ביאתו וכן [ח] כהבי בעבודתן [ט] (ולוים בדוכנן) ישראל במעמדן כשהן נפטרין לא היו מחזירין פניהן והולכין אלא מיצדדין פניהן והולכין [י] וכן תלמיד הנפטר מרבו לא יחזיר פניו הלך אלא כיצדד פניו והולך כי הא דרבי אשי כד הוה מיפטר מיניה דרבי יוחנן [כ] כד הוה בעי רבי יוחנן לפטוי הוה נחית קאי רבי אשי אדוכתיה עד דהוה מיכסי רבי יוחנן מיניה וכד הוה בעי רבי אלישר לפטוי הוה קא אזיל לארעיה עד דמיכסי מיניה דרבי יוחנן רבא כד הוה מיפטר מיני' דרב יוסף הוה אזיל לארעי' עד דמיננן "כרעי ומרעוסן אסקופתא דרבי' רב יוסף דמא אמרו

הגהות הלבוש.

שילה ובית "עולמים. יחוץ קף ס"ב (ב"ב תוס' ד"ה נשלם).
— — — מנחות קף ע"ו (ב"ב תוס' ד"ה לא).
— — — חולין קף כ"ג (ב"ב תוס' ד"ה שוב).
תלמיד הנפטר מרבו. מנחות קף י"ו (ב"ב תוס' ד"ה ונן).

הגהות מוהר"ב.

א) נלמד מדברי כאן, שכאשר נפטרים זה מזה, יהיה פניו כלפי במה שהיה פניו כשנפטר ממנו, ולא יחזיר פניו כשהלך לו, אלא ילך לאחוריו עד שיעלם מעיני חבירו:
ב) נ"ל דמשמע מהכאן קאמר וכו':

עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

אמרו ליה לרב יוסף הכי עביד רבא אמר ליה יהא רעוא דתרום רישך אכולה כרכא אמר רבי אלכסנדרי אמר רבי יהושע בן לוי המתפלל צריך שיפסיע שלש פסיעות אחריו ואחר כך יתן שלום אמר ליה רב מרדכי כיון שפסע שלש פסיעות לאחריו התם איבעיא ליה למיקם משל לתלמיד הנפטר מרבו אם חוזר לאלתר דומה לכלב ששב על קיאו תניא נמי הכי המתפלל צריך שיפסיע שלש פסיעות לאחריו ואחר כך יתן שלום ואם לא עשה כן ראוי לו שלא התפלל ומשום שמעיה אמרו שנותן שלום לימין ואחר כך לשמאל שנאמר מימינו אש דת למו ואומר יפול מצדך אלף ורבבה מימינך מאי ואומר וכי תימא אורחא דמילתא היא למיתב בימין תא שמע יפול מצדך אלף ורבבה מימינך רבא חזייה לאביי דיהיב שלמא לימינא ברישא אמר ליה מי סברת לימין דידך לשמאל דידך קא אמינא דהוי ימינו של הקב"ה אמר רב חייא בריה דרב הונא חזינא להו לאביי ורבא דפסעי להו שלש פסיעות בכריעה אחת: ומתפלל תפלה קצרה בבית החיצון: מאי מצלי רבא בר רב אדא ורבין בר רב אדא תרוייהו משמיה דרב אמרי יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתהא שנה זו גשומה ושחונה שחונה מעליותא היא אלא אימא אם שחונה תהא גשומה ורב אחא בריה דרבא מסיים בה משמיה דרב יהודה לא יעדי עביד שולטן מדבית יהודה ולא יהיו עמך ישראל צריכין לפרנס זה מזה ולא תכנס לפניך תפלת עוברי דרכים רבי חנינא בן דוסא הוה קא אזיל באורחא שדא מיטרא עליה אמר רבונו של עולם כל העולם כולו בנחת וחנינא בצער פסק מיטרא כי אתא לביתיה אמר רבונו של עולם כל העולם כולו בצער וחנינא בנחת אתא מיטרא א"ר יוסף מאי אהניא ליה צלותיה דכהן גדול לגבי רבי חנינא בן דוסא תנו רבנן מעשה בכהן גדול אחד שהאריך בתפלתו ונמנו אחיו הכהנים ליכנס אחריו התחילו הם נכנסין והוא יוצא אמרו לו מפני מה הארכת בתפלתך אמר להם קשה בעיניכם שהתפללתי עליכם ועל בית המקדש שלא יחרב אמרו לו אל תהי רגיל לעשות כן שהרי שנינו לא היה מאריך בתפלתו כדי שלא להבעית את ישראל: **מתני'** משניטל ארון אבן היתה שם מימות נביאים ראשונים ושתיה היתה נקראת גבוה מן הארץ שלש אצבעות ועליה היה נותן נטל את הדם ממי שהיה ממרס בו נכנס למקום שנכנס ועמד במקום שעמד והזה ממנו אחת למעלה ושבע למטה ולא היה מתכוין להזות לא למעלה ולא למטה אלא כמצליף וכך היה מונה אחת אחת ואחת אחת ושתים אחת ושלש אחת וארבע אחת וחמש אחת ושש אחת ושבע יצא והניחו על כן הזהב שבהיכל הביאו לו את השעיר שחטו וקבל במזרק את דמו נכנס למקום שנכנס ועמד במקום שעמד והזה ממנו אחת למעלה ושבע למטה וכך היה מונה אחת אחת ואחת אחת ושתים וכו' יצא והניחו על כן הזהב השני שבהיכל רבי יהודה אומר לא היה שם אלא כן אחד בלבד נטל דם הפר והניח דם השעיר והזה ממנו על הפרוכת שכנגד הארון מבחוץ אחת למעלה ושבע למטה ולא היה מתכוין וכו' וכך היה מונה וכו' נטל דם השעיר והניח דם הפר והזה ממנו על הפרוכת שכנגד הארון מבחוץ אחת למעלה ושבע למטה וכו' עירה דם הפר לתוך דם השעיר ונתן את המלא בריקן: **גמ'** משניטל לא קתני אלא משנגנז תנן כמאן דאמר ארון גלה לבבל דתניא רבי אליעזר אומר ארון גלה לבבל שנאמר ולתשובת השנה שלח המלך נבוכד נאצר ויבאהו בבלה עם כלי חמדת בית ה' רבי שמעון בן יוחאי אומר ארון גלה לבבל שנאמר לא יותר דבר אמר ה' אלו עשרת הדברות שבו רבי יהודה (בן לקיש) אומר ארון במקומו נגנז שנאמר ויראו ראשי הבדים מן הקודש על פני הדביר ולא יראו החוצה ויהיו שם עד היום הזה ופליגא דעולא דאמר עולא שאל רבי מתיא בן חרש את רבי שמעון בן יוחאי ברומי וכי מאחר שרבי אליעזר מלמדינו פעם ראשונה ושניה ארון גלה לבבל ראשונה הא דאמרן ויבאהו בבלה עם כלי חמדת בית ה' שניה מאי היא דכתיב ויצא מבת ציון כל

הגהות הלבוש. (יצא

ושחונה. ג"ק דף ק"ו [ע"ב תוס' ד"ה ושחונה].

כמצליף. יומא דף ט"ו [ע"א תוס' ד"ה כמצליף].

יצא והניחו על כן. מנחות דף כ"ז [ע"ב תוס' ד"ה ולכי].

כל חדרה מאיכל חדרה חדרה אתה מה אתה אומר אמר לו שאני אומר ארון במקומו נגנז שנ' ויראיכו הבדים ויגו' אמר ליה רבה לעולא מאי משמע דכתיב ויהי שם עד היום הזה וכל היכא דכתיב עד היום הזה לעולם הוא ויכתיב ואת היבוסי יושב ירושלם לא הורישו בני בנימין וישב היבוסי את בני בנימין בירושלם עד היום הזה הבי נמי דלא גלו והתני יר' יהודה אומר חמשים ושתים שנה לא עבר איש בירושלם שנאמר על ההרים אשא בכי ונהי ועל נאות מדבר קינה כי נצתו מבלי איש עובר ולא שמעו קול מקנה משוש השמים ועד בהמה נדדו הלכו בהמה בגימטריא חמישים ושתים הוו ותניא רבי יוסי אומר שבע שנים נתקיימה גפרית וכילת בארץ ישראל ואמר רבי יוחנן מאי דכתיב הבא ותגבר ברית לרבים שבוע אחד וכתיב התם ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלהי אבותם אמר ליה הבא כתיב שם התם לא כתיב שם וכל הבא דכתיב שם לעולם הוא כתיב ומהם מן בני שמעון הלכו להר שעיר אנשים חמש מאות ופלטיה ונעריה ורפי ושויאל בני ישעי בראשם והכו את שארית הפליטה לעמלק וישבו שם עד היום הזה ובבר עלה סנחריב מלך אשור ובלבל כל הארצות שנאמר ואסיר גבולות עמים ואתמוטיהם שוסיתי השבתא אמר רב נחמן תנא והכמים אומרים ארון בלשכת היר העצים היה גנוז אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נמי תנינא מעשה בכהן אחד שהיה מהעסק וראה רצפה משונה מהברותיה ובא והודיעו את חביריו ולא הספיק לגמור את הדבר עד שיצתה נשמתו ודעו ביהוד ששם ארון גנוז מאי הוה עביד אמר רבי הלכו מתעסק בקרדומו היה תנא דבי רבי ישמעאל שני בני־נים בעלי מומין הוו מיהלעין בעצים ונשכחה קרדומו של אחד מהם ונפלה שם ויצתה אש ואכלתו רב יהודה רבי כתיב וראו ראשי הבדים וכתיב ולא יראו החוצה הא כיצד נראין ואין נראין תניא נמי הבי וראו ראשי הבדים יכול לא יהו ניין מקומן תלמוד לומר ויראיכו הבדים יכול יהו מקרקין בפרוכת ויוצאים תלמוד לומר ולא יראו החוצה הא כיצד דוחקין וכולטין ויוצאין בפרוכת ונראין כשני דדי אשה שנאמר צרור המור דודי לי בין שדי לין אמר רב קטינא בשעה שהיו ישראל עולין לרגל מגללין להם את הפרוכת ומראין להם את הכרובי שהיו מעורים זה בזה ואומרים להן ראו חבתכם לפני המקום כחבת זכר ונקבה מיתיב רב חסדא ולא יבואו לראות כבלע את הקדש ואמר רב יהודה אמר רב בשעת הכנסת כלים לגרתק שלהם אמר רב נחמן משל לכלה כל זמן שהיא בבית אביה צנועה מבעלה כיון שבאת לבית חביה אינה צנועה מבעלה מתי רב חנא בר רב קטינא מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק ומאי אמר ליה נתגרשה קא אמרת נתגרשה חזרת לחיבתה הראשונה במאי עסקינן אילימא במקדש ראשון מי הואי פרוכת אלא במקדש שני מי הוו כרובים לעולם במקדש ראשון ומאי פרוכת דכבי דאמר רבי זירא אמר רב שלשה עשר פרוכת היו במקדש שבעה כנגד שבעה שערים שהיו את לפתחו של היכל ואחת לפתחו של אולם שהיו ברביר ושתים כנגדן בעליה רב אחא בר יעקב אמר לעולם במקדש שני וכרובים דצורתא הוו קיימי דכתיב ואת כל קירות הבית מסב מסב קלע כרובים ותמרות ופטורי צצים ועשה זהב מישר על המרוקח וכתי' כמיטר איש ולוחות מאי כמיטר איש ולוחות אמר רבה בר רב שילא

כרובים דעתיקי. נמלוקי על פיהם מהנמידי' נחמידים לראות פיהם ושיפות פם יפה עושים לם לאו והתנתי ב"ל דולמי לא יפה עושים מחוך שמכעיסי' עמידות הגוי לין הכיוון נגם לאחים' שנמשים היהו לין כלן לאחד דלא תעשה לך פסל וגו' (פמות כ') דחפ מכעיסין נפניו כל הגלוים (דב' ה') מלמי דכן נאנלי דאחרים עמו לו ולפיכך. מכדם ניכם נמיים

הגהות הלבוש.

וידעי ביחוד. נמיות דף כ"ו [ע"ב ד"ה נימה].

פסקי תוספות.

ברה כרובים. לין מיו לגיל מחמידים דף כ"ב ע"ב ד"ה מלין לו לימר: בא ד. מלמים עלמן למטן:

כאיש הטיירה בלוחה שלו אמר ריש לקיש בשע' שנכנסו נכרים להיכל ראו כרובים המשורין זה בזה הציאו לשוק ואמרו ישראל הללו שברטתן ברכה וקללתן קללה יעסקו בדברי הללו מיד הוללים שנאמר "כל מכבדיה הוללוה כי ראו ערוותה; ושתיה היתה נקראת: תנא "שמעו' הושת' השולם תנן במאן דאמר כיצין נברא העולם דתניא רבי אליעזר אומר שלום מאמצעיתו נברא שנאמר "בצקת עפר למותק ורגבים יחובקו רבי יהושע אומר שלם כן הצדדין נברא שנאמר "כי לשלג יאמר הוי ארץ ונשם מטר ונשם מטרות עוז רבי יצחק (נפחא") אמר אבן ירה הקדוש ברוך הוא בים מימו נשתת העולם שנאמר "על בית ארניה השבעו או מי ירה אבן פיתה וחבצים אומרים כיצין נברא שנאמר "מיצור לאסף אל אלהים ה' ואומר מיצין מכלל יפי מימו כיוכלל יפי של עולם תניא רבי אליעזר הגדול אומר "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים תולדות שמים משמים נבראו תולדות הארץ מארץ נבראו "וחבצים אומרים אלו ואלו מיצין נבראו שנאמר מיצור לאסף אל אלהים ה' דבר וקרא ארץ מיבוזרת שמים ועד מבואו ואומר מיצין מכלל יפי אלהים הופיע מימו מיוכלל יפיו של עולם: נטל את הדם מימי שמברים בו וכו': כאי "כמצלף מיתי רב יהודה כמנדנא

כיסו הש"ס

הגדנן ומצוק נלמטה מן אחוזתו: קיסלים מן הכותל: מיזין מגרת. ניין מכחלת חחילת וכניניה כדנקט דנגים מד כוף השולם הכל כד: מנקת עפר לשעלך. הוזק לאחר היה לו והשם מדנקט דנגים כמיניה: מן הגדין נגרת. פרשב הוכקות היה לו ונתחם והלך הכל כד עד שהוקק להחנעיתו: כי למלא יאחד הוי חזק. חשמה לחן והחיזק נגם ושם הנגרת מחרשב מדין הוריזו והנגיזו להעמר לחן: מיזין הכלל יפיו. נחריה כתיב: חולדות המים. חולדות וכוכנים: ת"נ חולדות הסנים המים נגרלו ומולדות הסדן מן הלחן נגרלו: [חגיגה יב ע"א] כהנדנא

אלו ומלו מיזין נגרלו. פירוש להמשיכן כל שלום והמדין מיזין נגרלו:

אלא

הגהות הלבוש.

שממנו חושתת העולם. המלה דאיתא [ע"ג ד"ה ו"ה ומ"ה].

אלא [illegible]

מהרש"ם [illegible]

עין משפט נר מצוה

כמגרנא [ה]) תנא כשהוא מזה אינו מזה על הכפורת אלא כנגד עוביה של כפורת כשהוא מזה למעלה מצדד ידו למטה וכשהוא מזה למטה מצדד ידו למעלה מנא הני מילי אמר רב אחא בר יעקב אמר רבי זירא אמר קרא °והזה אותו על הכפורת ולפני הכפורת לא יאמר למטה בשעיר דלא צריך דגמר מפמט דפר למה נאמר לאקושי על ללפני מה לפני דלאו על אף על דלאו על ארכבה לא יאמר למעלה בפר דלא צריך דגמר מלמעלה דשעיר למה נאמ' לאקושי לפני לעל מה על על ממש אף לפני על ממש האי מאי אי אמרת בשלמ' למט' דשעיר לאקושי למעלה דפר מיבעי ליה לכדתנא דבי רבי אליעזר בן יעקב דתנא דבי רבי אליעזר בן יעקב *°על פני הכפורת קדמה זה בנה אב כל מקום שנאמר פני אינו אלא קדים אלא אי אמרת למעלה דפר לאקושי למטה דשעיר למאי אתא תנו רבנן והזה אותו על הכפור ולפני הכפורת למדנו כמה למעלה בשעיר אחת למטה בשעי' איני יודע כמה הריני דן נאמרו דמים למט' בפר ונאמרו דמים למטה בשעיר מה למטה בפר שבע אף למטה בשעיר שבע או כלך לדרך זו נאמרו דמים למעלה בשעיר ונאמרו דמים למטה בשעיר מה למעלה בשעיר אחת אף למטה בשעיר אחת נראה למי דומה דנין מטה ממטה ואין דנין מטה מלמעלה ארכבה דנין גופו מגופו ואין דנין גופו מעלמא תלמוד לומר °ועשה את דמו כאשר עשה לדם הפר שאין תלמוד לומר כאשר עשה ומה תלמוד לומר כאשר עשה שיהו כל עשיותיו שוות כשם שלמטה בפר שבע כך למטה בשעיר שבע למדנו כמה למטה בפר ובשעיר שבע למעלה בפר איני יודע כמה הריני דן נאמרו דמים למעלה בשעיר ונאמרו דמים למעלה בפר מה למעלה בשעיר אחת אף למעלה בפר אחת או כלך לדרך זו נאמרו דמים למטה בפר ונאמרו דמים למטה בפר מה למטה בפר שבע אף למעלה בפר שבע נראה למי דומה דנין מעלה ממעלה ואין דנין מעלה ממטה ארכבה דנין גופו מגופו ואין דנין גופו מעלמ' ת"ל ועשה את דמו כאשר עשה שאין תלמוד לומר כאשר עשה ומה ת"ל כאשר עשה שיהו כל עשיותיו שוות כשם שלמטה בפר שבע כך למטה בשעיר שבע וכשם שלמעלה בשעיר אחת כך למעלה בפר אחת: אחת אחת ואחת אחת ושתים: ת"ר *[ז]) אחת אחת ואחת אחת ושתים אחת ושלש אחת וארבע אחת וחמש אחת ושש אחת ושבע דברי רבי *מאיר רבי יהודה אומר אחת אחת ואחת שתים ואחת שלש ואחת ארבע ואחת חמש ואחת שש ואחת שבע ולא פליגי *מר כי אתריה ומר כי אתריה דכולי עלמא מיהת הזאה ראשונה צריכה מנין עם כל אחת ואחת מאי טעמא רבי אלעזר אמר [ג]) שלא יטעה בהזאות ר' יוחנן אמר אמר קרא °ולפני הכפורת יזה שאין תלמוד לומר יזה ומה תלמוד לומר יזה ליתר על הזאה ראשונה שצריכה מנין עם כל אחת ואחת מאי בינייהו איכא בינייהו דלא מנה ולא מטה: יצא ונתנו על כן הזהב שבהיכל: תנן התם *רבי יהודה אומר לא היו שופרות לקיני חובה מפני התערובות מאי מפני התערובות אמר רב יוסף מפני תערובת חובה בנדבה אמר ליה אביי ונעביד תרי ונכתוב עלייהו הי דתכבה והי דנרבה רבי יהודה

לית

מפני [illegible]

מפני [illegible]

קינין

[illegible]

הגהות הלבוש. (יעב"ץ)
מפני התערובות. עיונין דף לו [ע"ג תוס' ד"ה לא]
[illegible]

עין משפט נר מצוה

סה

סו

ביטרחא ס"ס

קינן הן תורין. והתניא תרין הגיא ותרן גסיכר מכתב עלוי קינן והתניא גבי יונה ניתן אשתו ליתך סופר מכתב גט נתלי שלה:

והתנן המוליא מפתח והדיות היה מקדיגן לפתח נפתח ומפתח קיים. תיובתא לי ומאי תיובתא דלמא לא קשיא לי נהמוליא לא סבר לה מלא הגיא לנחלות אבל הגיא לנחלות אבל הגיא לנחלות ואם כן ניתני דתנא דילמא פתח זב רגא ומנוגע ומשמא פתח ומשיאת קול וניתני מפתח שמגישו לנחלות דמיישינן ניהו מתח יתות מפח מהם וי"ל תיוט קנרת דלימות טולי תני דלא מכשיל הוא לי מני ים ליתר דהא דקאמר התם אבל הגיא לנחלות לא ה"ג אלא הגיא ונב תנוס מיהו דמפח פיס אבל במולא מכשלתו אין מילין בין הגיא לנחלות ובין הגיא ואבל דקאמר לה התם ולא לתחלי המולא מפתחו:

אלא נחכמת פיתו נשליא ולאי. תיוט לאי נשיש דילמא פרד גיים ליהו לשלם משמת דילמא יתות לפח פהן והא דתנן הקדיגן לתלן נחזקת פתוח קיים הא לאחר שהם פתח הוא לא מיישי פתח יתות מייסינן דהא מיקן דמיים ר' יהודה לנקישת הגיד וי"ל כיון דמתח הוא לא מייסינן לם בן נשגיד פתחות לקרני מיטה וכל שעת ושעת ליישינן לפקדוני כיון דמתח הוא לא מייסינן ולא דמי להכיא דפתח כל הגיא (גם זה שם) דהכי זה נישוך קדום לשיתתו לפרים לאכול בחצרות זה הכום פתח יתות דהתם כי לאחר פתח יתות בזמן שעת הפרים לפרות לאכול פהרי לאחר שעת פתח לפתח קדום לשיתתו אבל הכא לא הרי מתח מפתח פתחו בשעת מלא לפתח מיתה זיד הכום ואם כן לפיליו כי לאחר כל שעת פתח יתות בר

הפשה הפתח מיתה לא מכיא ואפי לתקדוני:

ונברור ד' שא. פל' רש"י הכום דלאחר פ' קמא דכריתו (ד' ס'.)

ושמרו קינן בו ניום בהנשחים וד' שא הם דמי הפתח הכתוב פתוח פי דנפי ליהיה דכני הפנדי פתוחו פרוגב שלם פאהו דיבר פרי פתם פ' שא הדיבם פתח בר שא ונפ"ב דכריתו (דף י':) ליפו הכתוב בן דקאמר הפתח דפתוב עלי' בדלת פד הפיפקר בשפיות דנשפיות פייפי כפנם לי שעיר נכלע ונדלי' בדנשתי' בהלי דלות פרי פייפי פד פי"ו דדלי' לנוגע דנשתים דיבע דיפר קאמר לפי דלא פרוגב דנפתח הוא ליהיה הכי וכי ד' שא לאו דווקא קאמר לפי דלא פרוגב דנפתח הוא ליהיה הכי וכי הפי נוגע לפיכא שא פתוך שעליהו וכפי נבהרי וכן בפרק כל הפלאים (דף ה"כ:) הכתוב בנדרי לפישרא ליה הניפא דפיפקר דפיפקר בפתחים דף הכתוב פברי פתר ליה אל פקול ד' שא וכפי בנדרי:

הלוקח יין הגן הכותים. דתנו' נרקיגן ולא נרקיגן דתנן פלוקח הפנה פנום פקום וכתכתב דפלי פ"ג יש הפנה לפתח פלא נפנו הא לפנדי ר' פלוקח כתוב ופפ"ב דכפי ופלוקח בזר על יין נפ"ק דפועלן (דף ו'.) הכא קודי נאיפא לייני ופי יפכי דפני פפתון פפ"ב דכריתו להו פנהנות פר' יפנה פשפעל (דף ב"ו:) פוריפין הבל דלא פכדים ופבל פכדים על פל פכדי דפוקי' דפוקי' נידי פריפים הן הבל פקום כיון דפרופין הפ"ם פפחזיקן נפוקים נפנהב נם לת פלהיהם לימם פוכדים פפו פפפן פכיון נגיף דלפון דפפ הפוא דכנגדו פל כיפים לא נפדו פל נפדים ופפ"ם פפנהו פל כיפים פפ"ם פפנהו פל פלוקח קדום פנגר עליפם פרים יין הוכר ופיהן לכור פה הפה פוידי נפוכר ייפו דווקא נקט הגן הכותים לפל הגן פם פלוקח דין לפכר יש לו פידקתני נהפה דפלי נפפיפ דפידפי לא קתני פלי נינן פלי עקיד לפהדיים לפי פעמי פלהן לא נפפדו פל התדיפם ביפלוקח פפלילי הכב' פוכפ (דף ה"ם.) תפ"ג דפלוקח פפרק פלפה פלכלן (דף ז"ו:) הני כיהלי עפדרי דפלוקח דפלה פלוקח הפה הני הילי פפפם נפפפם פוקלין לפל כפוכרין לפקדים לא פייפי עוד לא פהן פפכול ולפ פל פי פלוקח פפדרי פל הגיל עפי פלהן לפי פפדיי פל הגיל ולפילו הכי פפדיי פל הפשדות דלא פפיא לפו גיל לפי פהוא פהוו פלוקח לא פוקפי לי פוקנת דלא פוקפ לפו גיל ושוד כיוכים הכותים פלוקח דדיפינן פרק הפוכר לת הפקולים (דף פ"ח:) ולפכלת ולא פוכר עוד יש פלוקח לפר כין דפלי נדלי דנפלי דפלי קלני עפיד לפהדיים לפהד לפי פלוקח לפהד לפי פנפנע פנת פייפי פהו פפרפ"י ופפ פפוכפת הריפל נפכב' דפלי ופכפת לא הני לפהדיים פייפי פהו פפרפ"י פלוקח פפכפ פנת נפוד פדלינקן (דף ל"ד.) ופכפת דפלי כי פלי נוגע ופייפינן לא פרק נפוד דדלינקן (דף ל"ב.) פלפלי הפדיים עדום ופן הפפוכות לפל נפנת לא פ"ם הינה דלא קדם פם הנפוד יום לפל ודלי קדיפי קדם לו פם פשיפ נפנת לפכיד להפדיים

נפנת

הגרות הלבוש.

ונברור ארבעה זהי. פנפנה דף ו' [ע"פ פום' ד"ה כולי].

פפוכיר דף ל' [ע"פ פום' ד"ה ופלן].

פסקי תוספות.

בד"א ונברור. פפלה פפם פיפ פם פפנה דיפרן פפלם:

באו"ד. פקדם נפן פום פקל לפנה פפי ופני לפפלה:

[illegible]

עשרה מעשר ראשון תשעה מעשר שני ומיחל ושותה מיד דברי רבי מאיר

רבי

[illegible]

עשרה [illegible]

דברי [illegible]

עין משפט נר מצוה

סו

סח

[illegible]

רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אומרין אלמא אין ברירה במאי דילמא שאני התם דבקתני טעמא אמרו לו לר' מאיר אי אתה מודה שמא יבקע הנוד ונמצא שותה טבלים למפרע ואמר להם לכשיבקע. אלא מהתני' אי דתניא ר' יהודה אומר אין אדם מתנה על שני דברים כאחת אלא אם בא חכם למזרח עירובו למזרח למערב עירובו למערב אבל לכאן ולכאן לא והוינן בה מאי שנא לכאן ולכאן דלא דאין ברירה למזרח ומערב נמי אין ברירה ואמר ר' יוחנן כשכבר בא חכם והשתא דאמרינן לרבי יהודה אין ברירה הא כתיבה אית ליה יום הכפורים נמי נעבי' תרי ונכתוב עלייהו משום חולשא דכהן גדול לא אדעתי' דאי לא תימא הכי בלא כתיבה נמי האי נפיש והאי זוטר וכי תימא לא מקבלי ליה כולי והאמר רב יהודה * השוחט צריך שיקבל את כל דמו של פר שנ' ואת כל דם הפר ישפוך אל יסוד המזבח וכי תימא דילמא משתפך מיניה האי חזר והאי טופק אלא משום חולשא דכהן גדול לאו אדעתי' הכא נמי משום חולשא דכהן גדול לאו אדעתי' ההוא דנחית קמיה דרבא אמר יצא והניחו על כן שני שבהיכל נטל דם הפר והניח דם השעיר אמר ליה הדא כרבנן והדא כרבי יהודה אימא הניח דם השעיר ונטל דם הפר: והזה ממנו על הפרכת כנגד ארון מבחוץ: תנו רבנן וכן יעשה לאהל מועד מה תלמוד לומר כשם שמזה לפני לפנים כך מזה בהיכל מה לפני לפנים אחת למעלה ושבע למטה מדם הפר כך מזה בהיכל וכשם שלפני לפנים אחת למעלה ושבע למטה מדם השעיר כך מזה בהיכל השוכן אתם בתוך טומאתם אפי' בשעת שהן טמאים שכינה עמהן אמר ליה ההוא צדוקי לרבי חנינא השתא

[illegible]

[illegible]

מסורת הש"ס [illegible]

הימנו [illegible]

השתא ברי טמאים אתון דכתיב "טומאתה בשוליה אמר ליה תא חזי מה כתיב ברו "השוכן אתם בתוך טומאתם אפילו בזמן שהן טמאין שכינה שרויה ביניהן "וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש "האי הימנו ודבר אחר הוא ולא הוי היקש "והניחא למאן דאמר לא הוי היקש אלא למאן דאמר הוי היקש מאי איכא למימר מקומות הוא דגמרי מהדדי אי בעית אימא חוץ מבפנים ברדא וזימנא גמר תנא כשהוא מזה אינו מזה על הפרוכת אלא כנגד הפרוכת אמר רבי אלעזר בר' יוסי "אני ראיתיה ברומי והיו עליה כמה טיפי דמים של פר ושעיר של יום הכפורים ודילמא דפר העלם דבר של ציבור ושעירי ע"א הוו דחזא דעבידי כסדרן ודילמא נמי נבי פר העלם דבר של ציבור כי האי גונא כשהוא מזה לא הוו נוגעין בפרוכת ואם נגעו נגעו אמר רבי אלעזר בר' יוסי אני ראיתיה ברומי והיו עליה כמה טיפי דמים של פר העלם דבר של ציבור ושעירי ע"א ודלמא דפר ושעי' של יום הכפורים נינהו דחזנהו דעבידי שלא כסדרן נתערבו לו דמים בדמים אמר רבא נותן אחת למעלה ושבע למטה ועולה לו לכאן ולכאן אמרוה קמיה דרבי ירמיה אמר "בבלאי טפשאי משום דדיירי בארעא דחשוכא אמרי שמעתא דמחשכן הא קא יהיב למעלה דשעיר מקמי מטה דפר והתורה אמרה "וכלה מכפר את הקודש כלה דם הפר ואחר כך כלה דם השעיר אלא אמר רבי ירמיה נותן אחת למעלה ושבע למטה לשם הפר וחוזר ונותן אחת למעלה ושבע למטה לשם השעיר נתערבו לו דמים בדמים במתנות האחרונות סבר רב פפא קמיה דרבא למימר נותן שבע למטה לשם פר ולשם שעיר וחוזר ונותן אחת למעלה לשם שעיר אמר ליה רבא עד השתא קרו לן טפשאי והשתא טפשאי דטפשאי דקא מגמרי להו ולא גמירי והא קא יהיב מטה דשעיר מקמי מעלה דשעיר והתורה אמרה תן למעלה ואחר כך למטה

אלא

חוץ [illegible]

אני [illegible]

כלה [illegible]

אלא

הגהות הב"ח.

[illegible]

פסקי תוספות.

[illegible]

עין משפט נר מצוה

אלא להכי [illegible] נותן שבע למט' לשם פר והדר ונותן אחת למעלה כו'. [illegible] (דף פ"ב:) [illegible]

[illegible]

אלא אמר רבא נותן שבע למטה לשם פר והדר ונותן אחת למעלה ושבע למטה לשם שעיר נתערבו לו כוסות בכוסות נותן והדר ונותן והדר ונותן שלשה פעמים מקצת דמים נתערבו לו ומקצת דמים לא נתערבו פשיטא כי יהיב מדראין יהיב מידי דהנך שירים הוו ליסוד אזלי או דילמא דחוין הוו ואזלי לאמה אמר רב פפא אפילו למאן דאמר כוס אחד עושה חבירו שירים הני מילי היכא דאי בעי למיתב מצי יהיב אבל הא דאי בעי למיתב לא מצי יהיב לא אמר ליה רב הונא בריה דרב יהושע לרב פפא אדרבה אפילו למאן דאמר כוס אחד עושה חבירו דחוי הני מילי דהדחיה בידי אבל היכא דלא דחוי בידי לא דתניא למעלה הוא אומר ואת דמו ישפך ולמטה הוא אומר ואת כל דמה ישפך מנין להמאת שקבל דמה בארבע כוסות ונתן מזה אחת ומזה אחת שכולן נשפכין ליסוד ת"ל ואת כל דמה ישפך יכול אפי' נתן ארבע מתנות מאחת מהן ת"ל ואת דמו ישפך הוא נשפך ליסוד והן נשפכין לאמה רבי אליעזר בר שמעון אומר מנין להמאת שקבל דמה בארבעה כוסות ונתן ארבע מתנות מאחד מהן שכולן נשפכין ליסוד ת"ל ואת כל דמה ישפך ולר' אליעזר בר שמעון הא כתיב ואת דמו ישפך אמר רב אשי למעוטי שירים שבצואר בהמה: עירה דם הפר לתוך דם השעיר: הנך כמאן דאמר מערבין לקרנות דאיתמר רבי יאשיה ורבי יונתן חד אמר מערבין וחד אמר אין מערבין תסתיים דרבי יאשיה הוא דאמר מערבין דאמר אע"ג דלא כתיב יחדיו כמאן דכתיב יחדיו דמי אפילו תימא רבי יונתן הוא שאני הכא דכתיב אחת תניא דלא כשנוין ולקח מדם הפר ומדם השעיר שיהיו מעורבין דברי רבי יאשיה

רבי

נותן [illegible] (דף פ"ח.) [illegible]

עירה דם הפר לתוך דם השעיר. [illegible] (דף כ"ג.) [illegible]

תניא [illegible]

[illegible]

הגהות הלבוש.

תפתיים דרבי יאשיה. [illegible]

רבי יונתן אומר מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו אמר לו רבי יאשיה והלא כבר נאמר אחת אמר לו ר' יונתן והלא כבר נאמר מדם הפר ומדם השעיר אם כן למה נאמר אחת לומר לך אחת ולא שתים מדם הפר אחת ולא שתי' מדם השעיר תנא אידך ולקח מדם הפר ומדם השעיר שיהו מעורבין זה בזה אתה אומר שיהו מעורבין זה בזה או אינו אלא מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו תלמוד לומר אחת וסתמא כרבי יאשיה: נתן את המלא בריקן וכו': בעא מיניה רבי בר חמא מרב חסדא הניח מזרק בתוך מזרק וקבל בו את הדם מהו מין במינו חוצץ או אינו חוצץ אמר ליה תניתוה נתן את המלא בריקן מאי לאו הושיב מזרק מלא לתוך מזרק ריקן לא עירה מזרק מלא לתוך מזרק ריקן הא תנא ליה רישא עירה דם הפר לתוך דם השעיר כדי לערבן יפה יפה תא שמע היה עומד על גבי כלי או על גבי רגל חבירו פסול שאני רגל דלא מצי מבטל ליה איכא דאמרי הכי בעי מיניה דרך שירות בכך או אין דרך שירות בכך תא שמע דתנא דבי רבי ישמעאל את כל כלי השרת אשר ישרתו בם בקודש שני כלים ושירות אחת בעא מיניה רבי בר חמא מרב חסדא הניח סיב בתוך המזרק וקבל בו את הדם מהו מין בשאינו מינו חוצץ או אינו חוצץ כיון דמתהלהל לא הוי חציצה או דילמא לא שנא אמר ליה תניא וילך והולך עד שמגיע לספק שאני מיא דקלישי איכא דאמרי הכי פשט ליה ברם כשר בקוטן פסול:

מתני'

עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

[illegible]

מתני': ויצא אל המזבח אשר לפני ה' זה מזבח הזהב התחיל מחטא ויורד מהיכן הוא מתחיל מקרן מזרחית צפונית מערבית צפונית מערבית דרומית דרומית מזרחית מקום שהוא מתחיל בחטא' על מזבח החיצון משם היה גומר על מזב' הפנימי רבי אליעזר אומר במקומו היה עומד ומחטא ועל כולן היה נותן מלמטה למעלה חוץ מזו שהיתה לפניו שהיה נותן מלמעלה למטה הזה על טהרו של מזבח שבע פעמים ושירי הדם היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון ושל מזבח החיצון היה שופך אל יסוד דרומי אלו ואלו מתערבין באמה ויוצאין לנחל קדרון ונמכרין לגננין לזבל ומועלין בהן: **גמ':** תנו רבנן ויצא אל המזבח מה תלמוד לומר אמר רבי נחמיה לפי שמצינו בפר הבא על כל המצות שכהן עומד חוץ למזבח ומזה על הפרוכת בשעה שהוא מזה יכול אף זה כן תלמוד לומר ויצא אל המזבח היכן היה לפנים מן המזבח תנא אידך לפני ה' מה תלמוד לומר אמר רבי נחמיה לפי שמצינו בפר ושעיר של יום הכיפורים שכהן עומד לפנים מן המזבח ומזה על הפרכת בשעה שהוא מזה יכול אף זה כן תלמוד לומר מזבח קטורת הסמים לפני ה' אשר באהל מועד מזבח לפני ה' ואין כהן לפני ה' הא כיצד עומד חוץ למזבח ומזה: התחיל מחטא ויורד וכו': תנו רבנן התחיל מחטא ויורד מהיכן היה מתחיל מקרן מזרחית דרומית מערבית צפונית מזרחית דברי ר' עקיבא רבי יוסי הגלילי אומר מקרן מזרחית צפונית מערבית מערבית דרומית מזרחית מקום שרבי יוסי הגלילי מתחיל שם רבי עקיבא פוסק מקום שרבי עקיבא מתחיל שם רבי יוסי הגלילי פוסק דכולי עלמא מיהא בההוא קרן דפגע ברישא לא עביד מאי טעמא אמר שמואל דאמר קרא ויצא אל המזבח עד דנפיק מכוליה מזבח ולר' עקיבא נקיף דרך ימין ליכא ברמי בר יחזקאל קא מיפלגי דאמר רמי בר יחזקאל ים שעשה שלמה עומד על שנים עשר בקר שלשה פונים צפונה ושלשה פונים ימה ושלשה פונים נגבה ושלשה פונים מזרחה והים עליהם מלמעלה וכל אחוריהם ביתה הא למדת שכל פינות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין למזרח מר אית ליה דרמי בר יחזקאל ומר לית ליה דרמי בר יחזקאל לא דכולי עלמא אית להו דרמי בר יחזקאל והכא בהא קא מיפלגי מר סבר ילפינן פנים מחוץ ומר סבר לא ילפינן פנים מחוץ ור' עקיבא נהי דלא יליף פנים מחוץ אי בעי הכי נעביד אי בעי הכי נעביד אמר לך רבי עקיבא מדינא בההוא קרן דפגע ברישא בההוא עביד ברישא דאמר ריש לקיש אין מעבירין על המצות ואמאי לא עביד משום דכתיב ויצא אל המזבח עד דנפיק מכוליה מזבח וכיון דיהיב בההוא קרן הדר אתי להוא קרן דאיחייב למיתב ברישא

ואי

[illegible]

הגהות הלבוש.

היה עומד ומחטא. מנחות דף פ"ו [ע"ב תוס' ד"ה בגמ']

עד דנפיק מכולי'. זבחים דף נ"ג [ע"א בגמ' ד"ה וכולהו].

עין משפט נר מצוה

פה

פו

[illegible]

ואי בעית אימא אי סבירא לן הקפה ברגל דכולי עלמא לא פליגי דילפינן פני מתוך והב' בהא קא מיפלגי מר סבר הקפה ביד ומר סבר (א) הקפה ברגל ואי בעית אימא דכולי עלמא הקפה ביד והכא בהא קא מיפלגי מר סבר ילפינן יד מרגל ומר סבר לא ילפינן וסבר רבי יוסי הגלילי הקפה ביד והא מדקתני סיפא רבי אליעזר אומר במקומו היה עומד ומחטא מכלל דתנא קמא לא סבר ליה אלא מתורתא כרכינן מעיקרא מר סבר הקפה ביד ומר סבר (א) הקפה ברגל ואי בעית אימא בהא קא מיפלגי מר סבר סביב דמזבח פנימי כסביב דמזבח החיצון ומר סבר כוליה מזבח פנימי במקום חדא קרן דמזבח חיצון קאי תניא אמר רבי ישמעאל שני כהנים גדולים נשתיירו במקדש (ב) ראשון זה אומר בידי הקפתי וזה אומר ברגלי הקפתי זה נותן טעם לדבריו וזה נותן טעם לדבריו זה נותן טעם לדבריו סביב דמזבח פנימי כסביב דמזבח החיצון וזה נותן טעם לדבריו כוליה מזבח פנימי במקום חדא קרן דחיצון קאי: רבי אליעזר אומר במקומו היה עומד ומחטא: מתניתין מני רבי יהודה היא דתניא רבי מאיר אומר רבי אליעזר אומר במקומו עומד ומחטא ועל כולן היה נותן מלמעלה למטה חוץ מאות' שבאלכסון שנותן מלמטה למעלה רבי יהודה אומר רבי אליעזר אומר במקומו עומד ומחטא ועל כולן הוא נותן מלמטה למעלה חוץ מזו שהיתה לפניו שממנה שנותן מלמעלה למטה כי היכי דלא ניתוסן מאניה: הזה מכנו על טהרו של מזבח: מאי טהרו אמר רבה בר רב שילא פלגיה דמזבח כדאמרי אינשי טהר טיהרא והוי פלגיה דיומא מיתיבי כשהוא מזה אינו מזה לא על גבי האפר ולא על גבי הגחלים (ג) אלא חותה גחלים אילך ואילך ומזה אלא אמר רבה בר רב שילא על גלויה דמזבח כדכתיב וכעצם השמים לטוהר תניא חנניא אומר בצד צפוני הוא נותן ר' יוסי אומר (ד) בצד דרומי הוא נותן במאי קמיפלגי מר סבר פיתחא בדרום קאי ומר סבר פיתחא בצפון קאי דכולי עלמא מיהא היכא דגמר מתנות דקרנות התם יהיב' על גגו מאי טעמא אמר קרא וטהרו וקדשו מקום שקדשו שם טהרו: שירי הדם היה שופך אל יסוד מערבי של מזבח החיצון: דאמר קרא ואת כל דם הפר ישפך וכי נפיק בההוא פגע ברישא: ושל מזבח החיצון היה שופך אל יסוד דרומית: ת"ר יסוד המזבח זה יסוד דרומית אתה אומר יסוד דרומית או אינו אלא יסוד מערבית אמרת ילמד ירידתו מן הכבש מיציאתו מן ההיכל מה יציאתו מן ההיכל בסמוך לו אף זה וזה יסוד מערבי אף ירידתו מן הכבש בסמוך לו ואי זה זה יסוד דרומי תניא רבי ישמעאל אומר זה וזה יסוד מערבי ר' שמעון בן יוחאי אומר זה וזה יסוד דרומי בשלמא ר' ישמעאל קסבר ילמד סתום ממפורש אלא ר' שמעון בן יוחאי מאי טעמא אמר רב אשי קסבר פתחא בדרום קאי תנא דבי רבי ישמעאל כדברי רבי שמעון בן יוחאי זה וזה יסוד דרומית וסימנך משפט נכרי לנכראי: אלו ואלו מתערבין באמה ויוצאין וכו': תנו רבנן מועלין בדמים דברי רבי מאיר ור' שמעון וחכמים אומרים (ה) אין מועלין בהן

עד

רש"י

[illegible]

תוספות

דאמר [illegible]

משנה [illegible]

הגהות הגאון מו"ה א"ו:

[illegible]

עד הוא [illegible]

עד כאן לא פליגי אלא מדרבנן אבל מדאורייתא אין מועלין בהן מנא הני מילי אמר עולא אמר קרא לכם שלכם יהא דבי רבי שמעון תנא לכם לכפר נתתיו ולא למעילה ור' יוחנן אמר אמר קרא הוא לפני כפרה כלאחר כפרה מה לאחר כפרה אין בו מעילה אף לפני כפרה אין בו מעילה ואימא לאחר כפרה כלפני כפרה מה לפני כפרה יש בו מעילה אף לאחר כפרה יש בו מעילה אין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו ולא והרי תרומת הדשן

משום

[illegible]

משום

הגהות הלבוש.

אין לך דבר שנעשית. [illegible]

[illegible]

משום דהוי תרומת הדשן ובגדי כהונה ׳שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין הניחא לרבנן דאמרי ׳והניחם שם מלמד שטעונין גניזה אלא לרבי דוסא דאמר בגדי כהונה ראוין הן לכהן הדיוט מאי איכא למימר משום דהוי תרומת הדשן ועגלה ערופה שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין הניחא למאן דאמר אין מלמדין אלא למ״ד מלמדין מאי איכא למימר תרי מיעוטי כתיבי ושמו והערופה ׳והניחא להתיקראי בדם למה לי חד למעוטי מנותר וחד למעוטי ממעילה וחד למעוטי ממטמא אבל מפיגול לא צריך למעוטי קרא דתנן ׳כל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיגול ודם עצמו מתיר הוא: **מתני׳**: ׳כל מעשה יום הכיפורים האמור על הסדר אם הקדים מעשה לחבירו לא עשה כלום הקדים דם השעיר לדם הפר יחזור ויזה מדם השעיר לאחר דם הפר ואם עד שלא גמר את המתנות שבפנים נשפך הדם יביא דם אחר ויחזור בתחילה מבפנים וכן בהיכל וכן במזבח הזהב שכולן כפרה בפני עצמן רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים ׳ממקום שפסק משם הוא מתחיל: **גמ׳**: תנו רבנן ׳כל מעשה יום הכיפורים האמור על הסדר אם הקדים מעשה לחבירו לא עשה כלום אמר רבי יהודה אימתי בדברים הנעשין בבגדי לבן מבפנים אבל דברים הנעשין בבגדי לבן מבחוץ אם הקדים מעשה לחבירו מה שעשה עשוי רבי נחמיה אומר במה דברים אמורים בדברים הנעשים בבגדי לבן בין מבפנים בין מבחוץ אבל בדברים הנעשים בבגדי זהב מבחוץ מה שעשה עשוי אמר רבי יוחנן ושניהן מקרא אחד דרשו ׳והיתה זאת לכם לחוקת עולם אחת בשנה רבי

[illegible]

תנא

הגהות הלבוש.

בדברים הנעשין בבגדי לבן.

תנא [illegible]

ר' יהודה סבר מקום שמתכפרין בו פעם אחת בשנה ר' נחמיה סבר דברים המתכפרין בהן פעם אחת בשנה אטו לר' יהודה מקום כתיב אלא היינו טעמיה דר' יהודה כתיב זאת וכתיב אחת חד למעוטי בגדי לבן מבחוץ וחד למעוטי בגדי זהב ור' נחמיה חד למעוטי בגדי זהב וחד למעוטי שירים דלא מעכבי ור' יהודה אי מעכבי מעכבי ואי לא מעכבי לא מעכבי כדתניא וכלה מכפר את הקודש אם כפר כלה ואם לא כפר לא כלה דברי רבי עקיבא אמר לו רבי יהודה מפני מה לא נאמר אם כלה כפר ואם לא כלה לא כפר שאם חסר אחת מן המתנות לא עשה ולא כלום ואבודין מאי בינייהו רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי חד אמר משמעות דורשין איכא בינייהו וחד אמר שירים מעכבי איכא בינייהו ומי אמר ר' יוחנן הכי והאמר רבי יוחנן תנא ר' נחמיה כדברי האומר שירים מעכבי קשיא אמר רבי חנינא קטורת שחפנ' קודם שחיטתו של פר לא עשה ולא כלום כמאן דלא כרבי יהודה דאי רבי יהודה האמר כי כתיבא חוקה בדברים הנעשים בבגדי לבן מבפנים הוא דכתיבא אפילו תימא רבי יהודה צורך פנים כפנים דמי תנן אם עד שלא גמר מתנות שבפנים נשפך הדם יביא דם אחר ויחזור ויזה בתחילה מבפנים ואם איתא יחזור ויחפן מיבעי ליה בקטורת

[illegible]

וכפר [illegible]

דברי

הגהות הלבוש.

וחד למעוטי שירים. [illegible] כי כתיבא חוקה. [illegible] צורך פנים כפנים דמי. [illegible]

עין משפט נר מצוה

בקטורת לא קא מיירי א) אמר עולא ל) שעיר ששחטו קודם מתן דמו של פר לא עשה ולא כלום תנן הקדים דם השעיר לדם הפר יחזור ויזה מדם השעיר אחר דם הפר ואם איתא יחזור וישחוט מיבעי ליה תרגמה עולא במתנות שבהיכל וכן אמר ר' אפס במתנות שבהיכל וכן בהיכל וכן במזבח וכן: תנו רבנן "וכפר את מקדש הקודש זה לפני ולפנים אהל מועד זה היכל מזבח כמשמעו יכפר אלו עזרות הכהני' כמשמען עם הקהל אלו ישראל יכפר אלו הלוים הושוו כולן לכפרה אחת שכולן מתכפרין בשעיר המשתלח בשאר עבירות "דברי ר' יהודה ר"ש אומר כשם שדם השעיר הנעשה בפנים מכפר על ישרא' בטומא' מקדש וקדשיו כך דם הפר מכפ' על הכהני' בטומאת מקדש וקדשיו וכשם שוידוי של שעיר המשתלח מכפר על ישראל בשאר עבירות כך "וידוי של פר מכפר על הכהנים בשאר עבירות ת"ר "וכלה מכפר את הקודש זה לפני ולפנים אוהל מועד זה היכל מזבח כמשמעו מלמד שכולן כפרה בפני עצמן מכאן אמרו "נתן מקצת מתנות שבפנים ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחלה במתנה שבפנים ר' אלעזר ור' שמעון אומרי' אינו מתחיל אלא ממקום שפסק ג) גמר את המתנות שבפנים ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחלה במתנות שבהיכל נתן מקצת מתנות שבהיכל ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחלה בהיכל רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים אינו מתחיל אלא ממקום שפסק ד) גמר מתנות שבהיכל ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחלה במתנות המזבח נתן מקצת מתנות שבמזבח ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחלה במתנות המזבח ר' אלעזר ורבי שמעון אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל ה) גמר מתנות שבמזבח ונשפך הדם דברי הכל לא מעכבי אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו מדם חטאת הכפורים אחת בשנה רבי מאיר סבר חטאת אחת אמרתי לך ולא שתי חטאות רבי אלעזר ור' שמעון סברי חטוי אחד אמרתי לך ולא שני חטויין תניא אמר רבי לי חלק רבי יעקב בלוגין ולא והתניא ו) נתן מקצת מתנות שבפנים ונשפך הלוג יביא לוג אחר ויתחיל בתחלה במתנות שבהיכל רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל ז) גמר מתנו' שבהיכל ונשפך הלוג יביא לוג אחר ויתחיל בתחלה במתנות שבבהונות ח) נתן מקצת מתנות בבהונו' ונשפך הלוג יביא לוג [אחר] ויתחיל בתחלה במתנות שבבהונות רבי אלעזר ור' שמעון אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל ט) גמר מתנית שבבהונו' ונשפך הלוג דברי הכל מתנות הראש לא מעכבות איכא ל' שנה רבי יעקב בלוגין אמר מר מתנות הראש אין מעכבות מאי טעמא אילימא משום דכתיב "והנותר מן השמן אלא מעתה "והנותר מן המנחה ה"נ דלא מעכבי שאני התם דכתיב "ומותר והנותר אמר רבי יוחנן

אשם

רש"י בקטורת לא קא מיירי. ותיכף והדר נמי לקטרת קטרת חטאת אמר בהדיא פר זה: הקדים דם השעיר. קא מבעיא לשתך במתנות שבפנים קודם דהיינו ליה. שעיר ששחטו קודם מתן דמו של פר: תרגמה עולא. דבמתנות שבהיכל קאמר הכל מתנות השעיר במקומה היינו לאחר מתן דם הפר בפנים: זה לפני ולפנים. כפר נרתים הללו על מחלוקת המפורשת לפני ולפנים אם נטמא קודם מה במחלוקת ואין בה ידיעה בסוף אבל היה ידיעה בתחלה ואלפינן מקראי בפ"ק דשבועות (דף ז:) שעיר זה תולה עליו להגין מן היסורין עד שיודע לו ויביא עולה ויורד: זה היכל. על מחלוקת שמרושש בהיכל: ולא מזבח כמשמעו. על מחלוקת מקדש... [illegible]

[illegible] ... וכלה מכפר את הקודש זה לפני ולפנים. אלו הואות של בין הבדים: זה היכל. הזאות שעל הפרוכת: מכאן אמרו וכו'. לאו אנתן מקצת מתנות קאי אלא אגמר מתנות שבפנים ונשפך הדם ... [illegible] ... רבי יעקב בלוגין. לי נתן רבי יעקב ... [illegible] ... דכתיב לוג אחד שמן (ויקרא יד) ... [illegible] ... מקצת מתנות שבפנים. דכתיב והזה מן השמן באצבעו שבע פעמים: ויתחיל בתחלה בבהונות. כדכתיב (שם) ומיתר השמן אשר על כפו יתן הכהן וגו': מתנות הראש. והנותר בשמן אשר על כף הכהן יתן על ראש המטהר (שם): ... [illegible]

תוספות [illegible] ... כדמוכח (דף ע"ו): והנותר השמן יתן על ... [illegible] ... דברי הכל מתנות הראש לא מעכבי ... [illegible]

אלא "מעת" ו"הנותר" מן המנחה. הכי נמי הוא דמעכבא ... [illegible]

הגהות הלבוש. וכפר את מקדש הקודש. זבחים דף מ"ג [ע"א תוס' ד"ה כגון].
— — — — מנחות דף כ"ז [ע"א תוס' ד"ה כגון].
גמר מתנות שבבהונות זבחים דף ו' [ע"ב תוס' ד"ה לא].

הגהות מוה"ר ו"ב.
א) כיון בירושלמי פרק נוטין בגלוי הלכה ב'.

אשם מצורע ששחטו שלא לשמו באנו למחלוקת ר' מאיר ור' אלעזר ור' שמעון רבי מאיר דאמר יביא אחר ויתחיל בתחילה הכא נמי יביא אחר וישחוט ולר' אלעזר ור' שמעון שאומרים ממקום שפסק משם הוא מתחיל הכא אין לו תקנה מתקיף ליה רב חסדא והא אותו כתיב קשיא תניא כותיה דרבי יוחנן אשם מצורע ששחטו שלא לשמו או שלא נתן מדמו לגבי בהונות הרי זה עולה לגבי מזבח וטעון נסכי' וצריך אשם אחר להכשירו ורב חסדא אמר לך מאי צריך צריך ואין לו תקנה ותני תנא צריך ואין לו תקנה אין והתניא נזיר מטורם בית שמאי אומרי' צריך תגלחת תער ובית הלל אומרים אין צריך תגלחת תער ואמר ר' אבינא כשאומרים בית שמאי צריך צריך ואין לו תקנה ופליגא דר' פדת דאמר רבי פדת בית שמאי ורבי אלעזר אמרו דבר אחד בית שמאי הא דאמרן רבי אלעזר (דתניא) אין לו בהן יד ובוהן רגל אין לו טהרה עולמית רבי אלעזר אומר נותן על מקומו ויצא רבי שמעון אומר אם נתן על של שמאל יצא תנו רבנן ולקח מדם האשם יכול בכלי תלמוד לומר ונתן מה נתינה בעצמו של כהן אף לקיחה בעצמו של כהן יכול אף למזבח כן ת"ל כי כחטאת האשם הוא מה חטאת טעונה כלי אף אשם טעון כלי נמצאת אתה אומר אשם מצורע שני כהנים מקבלים את דמו אחד ביד ואחד בכלי זה שקבל בכלי בא לו אצל מזבח וזה שקבל ביד בא לו אצל מצורע תנן התם וכולן מטמאין בגדים ונשרפין אבית הדשן דברי רבי אלעזר ור' שמעון וחכמים אומרים אין מטמאין בגדים ואין נשרפין אבית הדשן אלא האחרון הואיל וגמר בו כפרה בעא מיניה רבא מרב נחמן כמה שעירים משלח אמר ליה וכי עדרו משלח אמר לו

וכי

הגהות הלבוש.

נזיר מטורם. סנהדרין דף פ"ח [ע"ב תוס' ד"ה כאן].

הגהות הגאון מו"ה א"ז

א) צ"ל תנו רבנן ונתן כו':

הגהות מו"ה וו"ב.

עין משפט נר מצוה

קג

קד

א

ב

בפי' רש"י וכי עדרו שורף. דלא קא מהדר ליה לרב נחמן ולישנויה וכי עדרו הזקיק הכתוב לשורף [illegible] הכא כתיב אותו. [illegible]

[illegible]

וכי עדרו שורף מי דמי התם לא כתיב אותו הכא כתיב אותו אתמר רב פפי משמיה דרבא אמר ראשון משלח ורב שישי משמיה דרבא אמר אחרון משלח בשלמא רב שישי (בר אשי) משמיה דרבא דאמר אחרון משלח קסבר הואיל ונגמר בו כפרה אלא רב פפי משמיה דרבא מאי קסבר סבר לה כר' יוסי דאמר מצוה בראשון הי רבי יוסי אילימא רבי יוסי דקופות דתנן (ר' יוסי אומר) שלש קופות של שלש שלש סאין שבהם תורמין את הלשכה והיה כתוב עליהם א' ב' ג' ותניא א"ר יוסי למה כתוב עליהן א' ב' ג' לידע איזה מהן נתרמה ראשון להביא הימנה ראשון שמצוה בראשון דילמא בעידנא דאתחזאי קמייתא לא איתחזאי בתרייתא אלא ר' יוסי דפסח (דתנן) המפריש פסחו ואבד והפריש אחר תחתיו ואח"כ נמצא הראשון והרי שניהן עומדין אי זה מהן שירצה יקריב דברי חכמים ר' יוסי אומר מצוה בראשון ואם היה שני מובחר ממנו יביאנו:

הדרן עלך הוציאו לו

שני שעירי יום הכפורים מצותן שיהיו שניהן שוין במראה ובקומה ובדמים ובלקיחתן כאחד ואף על פי שאין שוין כשרין לקח אחד היום ואחד למחר כשרין מת אחד מהן אם עד שלא הגריל מת יקח זוג לשני ואם משהגריל מת יביא זוג אחר ויגריל עליהם בתחילה ויאמר אם של שם מת זה שעלה עליו הגורל לשם יתקיים תחתיו ואם של עזאזל מת זה שעלה עליו הגורל לעזאזל יתקיים תחתיו והשני ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה שאין חטאת צבור מתה רבי יהודה אומר תמות ועוד אמר רבי יהודה נשפך הדם ימות המשתלח מת המשתלח ישפך הדם: גמ' תנו

הדרן עלך הוציאו לו

שני שעירי: כמלאה. [illegible]

[illegible]

[illegible]

הדרן עלך הוציאו לו

שני שעירי וכו'. [illegible]

[illegible]

[illegible]

דא

הגהות הלבוש.

והשני ירעה. [illegible] מת המשתלח. [illegible]

עין משפט נר מצוה

תנו רבנן "וקח שני שעירי עזים מיעוט שעירי שנים מה תלמוד לומר שני שיהיו שניהן שוין כנגן אף על פי שאין שניהן שוין כשירין תלמוד לומר שעיר שעיר ריבה מעטא דרבי רחמנא הא לא רבי רחמנא הוה אמינ' פסולין עיכובא מנא לן סלקא דעתך אמינ' שני שני כתי' והשתא דרבי רחמנא שעיר שעיר שני שני למה לי חד למראה וחד לקומה וחד לדמים תנא נמי הכי גבי כבשי מצורע "יקח שני כבשי' מיעוט כבשים שנים מה תלמוד לומר שני שיהיו שניהן שוין וכנין שאף על פי שאין שניהן שוין כשירין תלמוד לומר כבש כבש ריבה מעטא דרבי רחמנא הא לא רבי רחמנא הוה אמינא פסולי' עיכובא מנא לן סלקא דעתך אמינא תהיה כתיב והשתא דרבי רחמנ' כבש כבש תהיה למה לי לשאר הויתו של מצורע (ותנן) "נמי גבי מצורע כי ראי' תנא "צפרי' מיעוט צפרי' ("שנים) ומה תלמוד לומר שתי שיהיו שתיהן שוות וכנין שאף על פי שאין שוות כשרו' תלמוד לומר צפור צפור ריבה מעטא דרבי רחמנא הא לא רבי רחמנא פסולות עיכובא מנא לן סלקא דעת' אמינא תהיה כתיב והשתא דרבי רחמנא צפור תהיה למה לי לשאר הויתו של מצורע אי הכי גבי תמידין נמי נימא "כבשים מיעוט כבשים שנים מה תלמוד לומר שנים שיהיו שניהן שוין וכנין שאע"פ שאין שניהן שוין כשירין תלמוד לומר כבש כבש ריבה ולמצוה הכי נמי דבעינן ההוא מיבעי ליה לכדתניא "שנים ליום כנגד היום אתה אומר כנגד היום או אינו אלא חובת היום כשהוא אומר את הכבש האחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים הרי חובת היום אמור ומה אני מקיים שנים ליום כנגד היום כיצד תמיד של שחר היה נשחט על קרן צפונית מערבית על טבעת שניה ושל בין הערבים היה נשחט על קרן מזרחית צפונית על טבעת שניה מוספי' של שבת ודאי צריכין שיהיו שניהן שוין תנו רבנן שני שעירי יום הכפורים ששחטן בחוץ עד שלא הגריל עליהן חייב על שניהם משהגריל עליהן חייב על של שם ופטור על של עזאזל עד שלא הגריל עליהם חייב על שניהם למאי חזו אמר רב חסדא הואיל וראוי לשעיר הנעשה בחוץ ומאי שנא לשעיר הנעשה בפנים דלא דמחוסר הגרלה לשעיר הנעשה בחוץ נמי לא חזו דמחסרי עבודת היום קסבר רב חסדא אין מחוסר זמן לבו ביום אמר רבינא השתא דאמ' רב חסדא מחוסר הגרלה כמחוסר מעשה דמיא דאמר רב יהודה אמ' שמואל שלמים "ששחטן קודם שנפתחו דלתות ההיכל פסולין שנאמר "ושחטו פתח אהל מועד בזמן שהוא פתוח ולא בזמן שהוא נעול

שחטן

הגהות הלבוש.

הגהות הגאון מו"ה וו"ב.

מסורת הש"ס [illegible]

*שלמים [illegible]

ושחטן בחוץ קודם שנפתחו דלתות ההיכל פטור מ"ט מחוסר פתיחה כמחוסר מעשה דמי ומי אית ליה לרב חסדא הואיל והאמר רב חסדא פסח ששחטו בחוץ בשאר ימות השנה לשמו פטור שלא לשמו חייב טעמא דשלא לשמו הא סתמא לשמו הוא ופטור ואמאי ליכא הואיל וראוי שלא לשמו בפנים הכי השתא התם בעי עקירה הא לא בעי עקירה רבה בר שימי מתני להו בדרבה וקשיא ליה דרבה אדרבה ומשני כדשנינן כי אתא רב דימי אמר ר' ירמיה אמר ר' יוחנן פסח ששחטו בחוץ בשאר ימות השנה בין לשמו בין שלא לשמו פטור אמר רב דימי אמריתה לשמעתא קמיה דר' ירמיה בשלמא לשמו דהא לא חזי לי' אלא שלא לשמו אמאי הא חזי שלא לשמו בפנים ואמר לי עקירת הזין לאו שמה עקירה כי אתא רבין אמר רבי ירמיה אמר ר' יוחנן פסח ששחטו בחוץ בשאר ימות השנה בין לשמו בין שלא לשמו חייב ואפי' לשמו והתנן מחוסר זמן בין בגופו בין בבעלים ואיזהו מחוסר זמן בבעלים הזב והזבה והיולדת והמצורע שהקריבו חטאתם ואשמם בחוץ פטורין עולותיהן ושלמיהן בחוץ חייבין ואמר רב חלקיה בר טובי לא שנו אלא לשמו אבל שלא לשמו חייב לשמו מיהא פטור אמאי נימא הואיל וראוין שלא לשמו בפנים הכי השתא התם בעי עקירה הכא פסח בשאר ימות השנה שלמים נינהו רב אשי מתני חייב כדאמרינן רב ירמיה מדפתי מתני פטור קסבר פסח בשאר ימות השנה בעי עקירה ועקירת הזין לאו שמה עקירה ופליגא דרב חלקיה בר טובי אמר מר משרשיא עליהן חייב על של שם ופטור על של שואל תנו רבנן איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור או כשב או עז במחנה או אשר ישחט מחוץ למחנה ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן לה'

אי

[illegible]

ופליגא [illegible]

וכל

הגהות הלבוש.

[illegible]

עין משפט נר מצוה

ט) [illegible]

י) [illegible]

יא) [illegible]

יב) [illegible]

יג) [illegible]

יד) [illegible]

וכל שאין ראוין לפתח אהל מועד אין חייבין עליו. מה שפירש רש"י פרק השוחט והמעלה דקדשים קודש בעל מום והמחוסר זמן ותמורה [illegible]

ולא אוציא פרת חטאת ושעיר המשתלח. [illegible]

זריקת דמים על המזבח. [illegible]

אי קרבן שומע אני "אפילו קדשי בדק הבית שנקראו קרבן כענין שנא' "ונקרב את קרבן ה' ת"ל "ואל פתח אוהל מועד לא הביאו "כל הראוי לפתח אהל מועד חייב עליו בחוץ כל שאינו ראוי לפתח אהל מועד אין חייבין עליו בחוץ אוציא אלו שאין ראוין לפתח אוהל מועד ולא אוציא פרת חטאת ושעיר המשתלח שהוא ראוי לבוא אל פתח אוהל מועד ת"ל לה' כי שבי'מיוחדין לה' יצא אלו שאין מיוחדין לשם ולה' להוציא הא ורמינהי "ירצה לקרבן אשה לה' אלו אישים מנין שלא יקדישנו מחוסר זמן ת"ל קרבן לה' לרבות שעיר המשתלח אמר רבא התם כעניינא דקרא והכא כעניינא דקרא התם דאל פתח לרבות לה' להוציא הכא דאשה להוציא לה' לרבות טעמא דרבי' רחמנ' הא לאו רבי' הוה אמינ' שעיר המשתלח קדוש במחוסר זמן והא אין הגורל קובע אלא בראוי לשם אמר רב יוסף הא מני חנן המצרי היא דתניא "חנן המצרי אומר אפי' דם בכוס מביא חבירו ומזווג לו אימר דשמע' ליה לחנן המצרי דלית ליה דחויין דלית ליה הגרלה מי שמעת ליה דילמא מייתי ומגריל אלא אמר רב יוסף הא מני רבי שמעון היא דתני' "מת אחד מהן מביא חבירו שלא בהגרלה דברי רבי שמעון רבינא אמר כגון שהוממו והדר לוקח אחר ומנא תימרא דפסול בית מומא דתני' "ואשה לא תתנו מהם אלו החלבי' אין לי אלא כולן מקצתן מנין ת"ל מהם מזבח זו זריקת דמים לה' לרבות שעי' המשתלח ואיצטריך למיכתב בעל מום ואיצטריך למיכתב מחוסר זמן דאי כתב רחמנא מחוסר זמן משום דלא מטי זמניה אבל בעל מום דמטי זמניה איכא לאו ואי כתב רחמנא בעל מום משום דמאיס אבל מחוסר זמן דלא מאיס איכא לא צריכא

רבא

[illegible]

הגהות הלבוש. (א)

ולא אוציא פרת חטאת. [illegible]

עין משפט נר מצוה

רבא אמר כגון שהיה לו חולה בתוך ביתו ושחט אמו ביום הכיפורים וכי האי גונא מי אסיר לא תשחטו אמר רחמנא והא לאו שחיטה היא הא אמרי במערבא דהייתו לצוק זו היא שחיטתו: אם של שם כרת וזה שעלה עליו וכו': אמר רב שני שבוע ראשון יקרב שני שבוע שני ירעה רבי יוחנן אמר שני שבוע ראשון ירעה שני שבוע שני יקרב במאי קא מיפלגי רב סבר בעלי חיים אינן נדחין ורבי יוחנן סבר בעלי חיים נדחין מאי טעמא דרב דיליף ממחוסר זמן מחוסר זמן לאו אף על גב דהשתא לא חזי כי הדר מיחזי שפיר דמי הכא נמי לא שנא מי דמי התם לא איתחזי כלל הכא נראה ונדחה אלא היינו טעמא דרב דיליף מבעל מום עובר בעל מום עובר לאו אף על גב דלא חזי השתא כי הדר מיחזי שפיר דמי הכא נמי לא שנא והת' מנא לן דכתיב כי משחתם בהם מום בם בם הוא דלא ירצו הא עבר מומן ירצו ורבי יוחנן מיעט רחמנא בהם הם הוא דכי עבר מומן ירצו הא כל דהדין האיל ונדחו נדחו ורב ההוא בהם בעינייהו הוא דלא מרצו הא ע"י תערובת מירצו כדתנן איברים תמימים באיברים בעלי מומין רבי אליעזר אומר אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשין כולן כרעו של אחד מהן יקרבו כל הכרעים כולן וחכמים אומרים אפילו קרבו כולן חוץ מאחד מהן יצא לבית השריפה ואידך נפקא ליה מבם בהם ואידך בם בהם לא דריש ולרב נהי נמי דבעלי חיים אינן נדחין אי בעי האי נקריב אי בעי האי נקריב אמר רבא רב סבר לה כרבי יוסי דאמר מצוה בראשון הי ר' יוסי אילימא ר' יוסי דקופות דתנן שלש קופות של שלש שלש סאין שבהן תורמין את הלשכה וכתוב עליהן אלף בית גימל ותניא א"ר יוסי למה כתוב עליהן אלף בית גימל לידע איזה מהן נתרמה ראשון להביא הימנה ראשון שמצוה בראשון דילמא שאני התם דבעידנא דאיתחזי קמייתא לא איתחזי בתרייתא אלא רבי יוסי דפסח (דתנן) המפריש פסחו ואבד והפריש אחר תחתיו ואחר כך נמצא הראשון והרי שניהן עומדין איזה מהן שירצה יקרב דברי חכמים רבי יוסי אומר מצוה בראשון

ואם

התם

הא

ואידך

הערות הלבוש.

רב סבר בעלי חיים. פסחים דף ע"ג [ע"ב תוס' ד"ה קדם].
בעלי חיים נדחין. אחים דף י"ג [ע"א תוס' ד"ה כ"ה].
הכא נראה ונדחה. תמורה דף כ"ב [ע"ב תוס' ד"ה ה].
מום בם הוא דלא. אחים דף ע"ב [ע"ב תוס' ד"ה נג].
כ"ה [ע"ב תוס' ד"ה ותנן].

ואם היה השני כיוצא בראשון יביאנו אחר רבא דיקא מיתניתין כותיה דרב ובריתא כותיה דר' יוחנן מיתניתין כותיה דרב דתניא אם של שם מת זה שעלה עליו הגורל לשם יתקיים תדהתיו ואיזך כדקאי קאי בריתא כותיה דר' יוחנן דקתני שני אינו יודע אם שני שבשני ראשון אם שני שבשני שני כשהוא אומר שאבדתי ולא שחבירו כית כאי מישמע ליעבד הו ולא שכבר עבד הגן ועוד אמר רבי יהודה נשפך הדם יצות השילח כית השילח ישפך הדם בשלמא לרבי יוחנן דאמר בעלי חיים נדחין כישום הבי יצות השילח אלא לרב דאמר בעלי חיים אינן נדחין אצאי יצות השילח אמר לך רב אלימא רבי יהודה לא קא אלימא אי אלימא אליבא דרבנן בשלמא לרב כרא פליגי רבי יהודה ורבנן אלא לרבי יוחנן בבאי פליגי אמר רבא הא אכריעין דיקא מיתני כותיה דרב תנן שאין הצאת ציבור כיתה הא דיהיד כי האי גוונא כיתה בשלמא לרבי יוחנן כרבי אבא אמר רב דאמר רב אלא

(חולין ג"ג.)

יקדים תמחוי. לימא ניתן תחורה לגלח ניתן סחוי לגבל נמי לימא ניתן תחורה להסכל הוה ונכח זה מחתיו: כדקתני קתי. ברוסחאים ולא לחרטין ירחם: שני ליעי יודע וכו'. לחתניתין קתי דני מסתיגו עליו ושמא ליעי יודע וכו': הכי גרסינן ולא מחניתין הא. ולא זה סחוי סגידו: ישאר מי ולא יכנר שחוי. ונחסם על ידי חיתת מביתו ושכניו הוא גם נפחד ולשחוד ישאר מי שיודים לחתן ולא סחו נחדים: חיות האחלה. לגלח בעלי חיים כחגן: כי קתני לגיעא דיבנן. חיזקחה דני יהודה ושד לחטושיון דבעלי חיים נחגן הגגל הסחשיטו ודבנן דחחזי סני שבאת לחגן קדם דבעלי חיים לין נחגן ובני שבאת סני ישמה סחגן חגלח נטור חחם ולחתן לחיטלניני עליהו בחתי הקח לחזיתו לין חגלח נטור חחם לני לחוב חחוח ושד לח גזה סלחוד' עליו ישמה פני לחזיתות לגלח הוה יקדם ובני בשבאת לחגן ישמה: בשבאת לרב לגלח בעלי חיים: ולשד לרבי יוחנן. בחתי לרבי יוחנן. לחזר דבנן חזי בשבי שבאת לחגן לחזר ישמה נאחי עליו דני יהודה עליהו בחך כיפה דקחני ושד: בשלמא לר' יוחנן. לחזר ישמה דחחניתין לשבי שבאת לחגן לחזר ישמה נאחי עליו דני יהודה עליהו בחך כיפה דקחני ושד: בשלמא לרבי יוחנן כרבי אבא אמר רב דאמר רב "רבי אבא אמר רב הכל

(חולין ג"ג.)

סלטנחא דיבי ודבנן סמלחו מסחחו ולגבוה וכפרים לפרק חמחים ומלגחא דלחטושיון ולבי מחיכן שיחזק דקחזר ס' שהכנר בחגן בשבי שבאת נעליו חזק כיפה דקחני ושד: בשלמא לר' יוחנן. לחזר ישמה נאחי עליו דני יהודה עליהו בחך כיפה דקחני ושד: בשלמא לר' יוחנן. לחזר ישמה דחחניתין לשבי שבאת לחגן לחזר ישמה נאחי עליו דני יהודה עליהו בחך כיפה דקחני ושד: בשלמא לרבי יוחנן כרבי אבא אמר רב דאמר רב "רבי אבא אמר רב הכל

(חולין ג"ג.)

סלטנחא דיבי ודבנן סמלחו מסחחו ולגבוה וכפרים לפרק חמחים ומלגחא דלחטושיון ולבי מחיכן שיחזק דקחזר ס' שהכנר בחגן בשבי שבאת נעליו חזק כיפה דקחני ושד: בשלמא לר' יוחנן. לחזר ישמה נאחי עליו דני יהודה עליהו בחך כיפה דקחני ושד: בשלמא לרבי יוחנן כרבי אבא אמר רב דאמר רב "רבי אבא אמר רב הכל

(חולין ג"ג.)

סלטנחא דיבי ודבנן סמלחו מסחחו ולגבוה וכפרים לפרק חמחים ומלגחא דלחטושיון ולבי מחיכן שיחזק דקחזר ס' שהכנר בחגן בשבי שבאת נעליו חזק כיפה דקחני ושד: בשלמא לר' יוחנן. לחזר ישמה נאחי עליו דני יהודה עליהו בחך כיפה דקחני ושד: בשלמא לרבי יוחנן כרבי אבא אמר רב דאמר רב "רבי אבא אמר רב הכל

(חולין ג"ג.)

סלטנחא דיבי ודבנן סמלחו מסחחו ולגבוה וכפרים לפרק חמחים ומלגחא דלחטושיון ולבי מחיכן שיחזק דקחזר ס' שהכנר בחגן בשבי שבאת נעליו חזק כיפה דקחני ושד: בשלמא לר' יוחנן. לחזר ישמה נאחי עליו דני יהודה עליהו בחך כיפה דקחני ושד: בשלמא לרבי יוחנן כרבי אבא אמר רב דאמר רב "רבי אבא אמר רב הכל

(חולין ג"ג.)

סלטנחא דיבי ודבנן סמלחו מסחחו ולגבוה וכפרים לפרק חמחים ומלגחא דלחטושיון ולבי מחיכן שיחזק דקחזר ס' שהכנר בחגן בשבי שבאת נעליו חזק כיפה דקחני ושד: בשלמא לר' יוחנן. לחזר ישמה נאחי עליו דני יהודה עליהו בחך כיפה דקחני ושד: בשלמא לרבי יוחנן כרבי אבא אמר רב דאמר רב "רבי אבא אמר רב הכל

(חולין ג"ג.)

סלטנחא דיבי ודבנן סמלחו מסחחו ולגבוה וכפרים לפרק חמחים ומלגחא דלחטושיון ולבי מחיכן שיחזק דקחזר ס' שהכנר בחגן בשבי שבאת נעליו חזק כיפה דקחני ושד: בשלמא לר' יוחנן. לחזר ישמה נאחי עליו דני יהודה עליהו בחך כיפה דקחני ושד: בשלמא לרבי יוחנן כרבי אבא אמר רב דאמר רב "רבי אבא אמר רב הכל

(חולין ג"ג.)

סלטנחא דיבי ודבנן סמלחו מסחחו ולגבוה וכפרים לפרק חמחים ומלגחא דלחטושיון ולבי מחיכן שיחזק דקחזר ס' שהכנר בחגן בשבי שבאת נעליו חזק כיפה דקחני ושד: בשלמא לר' יוחנן. לחזר ישמה נאחי עליו דני יהודה עליהו בחך כיפה דקחני ושד: בשלמא לרבי יוחנן כרבי אבא אמר רב דאמר רב "רבי אבא אמר רב הכל

(חולין ג"ג.)

סלטנחא דיבי ודבנן סמלחו מסחחו ולגבוה וכפרים לפרק חמחים ומלגחא דלחטושיון ולבי מחיכן שיחזק דקחזר ס' שהכנר בחגן בשבי שבאת נעליו חזק כיפה דקחני ושד: בשלמא לר' יוחנן. לחזר ישמה נאחי עליו דני יהודה עליהו בחך כיפה דקחני ושד: בשלמא לרבי יוחנן כרבי אבא אמר רב דאמר רב "רבי אבא אמר רב הכל

(חולין ג"ג.)

סלטנחא דיבי ודבנן סמלחו מסחחו ולגבוה וכפרים לפרק חמחים ומלגחא דלחטושיון ולבי מחיכן שיחזק דקחזר ס' שהכנר בחגן בשבי שבאת נעליו חזק כיפה דקחני ושד: בשלמא לר' יוחנן. לחזר ישמה נאחי עליו דני יהודה עליהו בחך כיפה דקחני ושד: בשלמא לרבי יוחנן כרבי אבא אמר רב דאמר רב "רבי אבא אמר רב הכל

(חולין ג"ג.)

סלטנחא דיבי ודבנן סמלחו מסחחו ולגבוה וכפרים לפרק חמחים ומלגחא דלחטושיון ולבי מחיכן שיחזק דקחזר ס' שהכנר בחגן בשבי שבאת נעליו חזק כיפה דקחני ושד: בשלמא לר' יוחנן. לחזר ישמה נאחי עליו דני יהודה עליהו בחך כיפה דקחני ושד: בשלמא לרבי יוחנן כרבי אבא אמר רב דאמר רב "רבי אבא אמר רב הכל

(חולין ג"ג.)

סלטנחא דיבי ודבנן סמלחו מסחחו ולגבוה וכפרים לפרק חמחים ומלגחא דלחטושיון ולבי מחיכן שיחזק דקחזר ס' שהכנר בחגן בשבי שבאת נעליו חזק כיפה דקחני ושד: בשלמא לר' יוחנן. לחזר ישמה נאחי עליו דני יהודה עליהו בחך כיפה דקחני ושד: בשלמא לרבי יוחנן כרבי אבא אמר רב דאמר רב "רבי אבא אמר רב הכל

הגהות הלבוש.

(א) אמר לך רב. עמיש דף ס"ג (ס"ע תוס' ד"ה ואלמא).

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

[illegible]

הכל מודי שאם נתכפר בשאינה אבוד מתה אלא לרב הא הוה ליה כמפריש שתי חטאות לאחריות וא"ר אושעיא המפריש שתי חטאות לאחריות מתכפר באחת מהן והשניה תרעה כיון דאמר רבא רב סבר לה כרבי יוסי דאמר מצוה בראשון מעיקרא כמפריש לאיבוד דמי תנן רבי יהודה אומר תמות בשלמא לר' יוחנן דאמר שני שבוע ראשון ירעה לר' יהודה ימות נתכפר בב' שבוע שני אלא לרב דאמר שני שבוע שני ירעה לרבי יהודה ימות לר' יהודה במאי מיכפר כי סברת ר' יהודה אשני שבוע שני קאי רבי יהודה אשני שבוע ראשון קאי ואיכא דקא מותיב הכי ועוד אמר ר' יהודה נשפך הדם ימות המשתלח מת המשתלח ישפך הדם בשלמא לרב רישא פליגי בחטאת ציבור וסיפא פליגי בבעלי חיים אלא לרבי יוחנן מאי ועוד קשיא: ועוד אמר ר' יהודה נשפך הדם ימות המשתלח: בשלמא נשפך הדם ימות המשתלח דאכתי לא איתעביד מצותיה אלא מת המשתלח אמאי ישפך הדם הא איתעביד ליה מצותיה אמרי דבי רבי ינאי אמר קרא יעמד חי לפני ה' לכפר עד מתי יהא זקוק להיות חי עד שעת מתן דמים של חבירו תנן התם בני העיר ששלחו את שקליהן ונגנבו או שאבדו אם נתרמה תרומה נשבעין לגזברין ואם לאו נשבעין לבני העיר ובני העיר שוקלין אחרים תחתיהן נמצאו או שהחזירום הגנבים אלו ואלו שקלים הם ואין עולין להן לשנה הבאה ר' יהודה אומר עולין להן לשנה הבאה מ"ט דרבי יהודה אמר רבא קסבר רבי יהודה חובות של שנה זו קריבות לשנה הבאה איתיביה אביי פר ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן וכן שעירי ע"ז שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולן ימותו דברי ר' יהודה רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו ויימכרו ויפלו דמיהם לנדבה שאין חטאת צבור מתה א"ל

קרבנות

[illegible]

הגהות הלבוש.

[illegible]

עין משפט נר מצוה

כא

כב

ומשום [illegible]

[illegible]

קרבנות צבור קא אמר שאני קרבנות צבור כרבי מני אמר רבי יאשיה דאמר רבי מני אמר רבי יאשיה אמר קרא זאת עולת חדש בחדשו אמרה תורה חדש והבא לי קרבן מתרומה חדשה הא תינח שעיר פר מאי איכא למימר גזרה פר אטו שעיר ומשום גזרה ימותו ועוד הא דרבי מני אמר רבי יאשיה מצוה היא דאמר רב יהודה אמר שמואל קרבנות צבור הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן החדש ואם הביא מן הישן יצא אלא שחסר מצוה אלא אמר רבי זירא לפי שאין הגורל קובע משנה לחבירתה וניתי וגריל גזרה שמא יאמרו הגורל קובע משנה לחבירתה הא תינח שעיר פר מאי איכא למימר גזרה פר אטו שעיר ומשום גזרה ימותו אמרוה רבנן קמיה דאביי גזרה משום חטאת שעברה שנתה בעל' הא תינח פר שעיר מאי איכא למימר גזרה שעיר אטו פר ומשום גזרה ימותו אלא גזרה משום חטאת שעברה שנתה גזרה היא גופה חטאת שעבר' שנתה היא הא לא קשיא כרבי דתני' שנה תמימה מונה שלש מאות וששים וחמשה יום כמנין ימות החמה דברי ר' וחכמי' אומרים מונה שנים עשר חדש מיום ליום

ואם

[illegible]

גזירה [illegible]

משום [illegible]

אין

עין משפט נר מצוה

כג כד כה כו כז כח כט

ואם נתעברה נתעברה למוכר התינח שעיר פר מאי איכא למימר גזרה פר אטו שעיר ומשום גזירה יבות ועוד חטאת שעברה שנתה לרעיה אלא דאמר ריש לקיש חטאת שעבר שנתה רואין אותה כאילו היא עומדת בבית הקברות ורועה אלא אמר רבא גזרה משום תקלה (דתנן) אין מקדישין ואין מעריכין ואין מחרימין בזמן הזה ואם הקדיש והעריך והחרים בהמה תיעקר פירות כסות וכלים ירקבו מעות וכלי מתכות ילך הנאה לים המלח ואי זה הוא עיקור נועל דלת לפניו והיא מתה מאליה תקלה דמאי אי תקלה דהקרבה אפי' כל רעיות נמי אי תקלה דגיזה ועבודה אפילו כל רעיות נמי לעולם תקלה דהקרבה והנך דלאו בני הקרבה נינהו לא טריד בהו הך דבת הקרבה היא טריד בה ותקלה עצמה תנאי היא דתניא הרי זה פסח שלא קרב בראשון יקרב בשני בשני יקרב לשנה הבאה ותניא אידך לא יקרב מאי לאו בתקלה פליגי לא דכ"ע [לא] חיישינן לתקלה והכא בפלוגתא דר' ורבנן קא מיפלגי ולא קשיא הא רבי הא רבנן והתניא ובן חמשה אלא לאו שמע מינה בתקלה פליגי שמע מינה: **מתני'** בא לו אצל שעיר המשתלח וסומך שתי ידיו עליו ומתודה וכך היה אומר אנא השם חטאו עוו פשעו לפניך עמך בית ישראל אנא השם כפר נא לחטאים ולעונות ולפשעים שחטאו ושעוו ושפשעו לפניך עמך בית ישראל ככתוב בתורת משה עבדך לאמר כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו והכהנים והעם העומדים בעזרה כשהיו שומעים שם המפורש שהוא יוצא מפי כהן גדול היו כורעים ומשתחוים ונופלים על פניהם ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד מסרוהו למי שהיה מוליכו הכל כשרין להוליכו אלא שעשו הכהנים גדולים קבע ולא היו מניחין את ישראל להוליכו אמר ר' יוסי מעשה והוליכו ערסלא וישראל היה וכבש עשו לו מפני הבבלים שהיו מתלשים בשערו ואומרים ליה טול וצא טול וצא: **גמ'** ואלו בני אהרן עם קדשך לא קאמר מאן תנא אמר ר' ירמיה דלא כר' יהודה דאי כרבי יהודה הא אמר יש להם כפרה בשעיר המשתלח אביי אמר אפילו תימא רבי יהודה אטו כהנים לאו בכלל עמך ישראל נינהו: מסרו למי שמוליכו: ת"ר איש להכשיר את הזר עתי

שיהא

אין מקדישין. [illegible]

ואין [illegible]

פירות כסות וכלים ירקבו. [illegible]

ותקלה עצמה תנאי היא. [illegible]

אמר ר' ירמיה [illegible]

הגהות הלבוש

[illegible]

פסקי תוספות

[illegible]

הגהות הגאון מו"ה א"וו

[illegible]

ל
לא
לב
לג

שירא מיומן עתי ואפילו בשבת עתי ואפילו בטומאה. איש להכשיר את הזר פשיטא מהו דתימא כפרה כתיבא ביה קמ"ל עתי ואפילו בשבת למאי הלכתא אמר רב ששת לומר שאם היה חולה מרכיבו על כתיפו כמאן דלא כרבי נתן דאי רבי נתן האמר חי נושא את עצמו אפילו תימא רבי נתן חולה שאני. אמר רפרם ואת אומרת עירוב והוצאה לשבת ואין עירוב והוצאה ליום הכפורים. עתי ואפי' בטומאה למאי הלכתא אמר רב ששת לומר שאם נטמא משלחו נכנס מכנא לעזרה ומשלחו. שאלו את רבי אליעזר חולה מהו שירכיבנו על כתפו אמר להם יכול הוא להרכיב אני ואתם. חולה משלחו מהו שישלחנו ביד אחר אמר להם אהא בשלום אני ואתם. דחפו ולא מת מהו שירד אחריו וימיתנו אמר להם כן יאבדו כל אויביך ה'. וחכמים אומרים חולה מרכיבו על כתיפו חולה משלחו ישלחנו ביד אחר דחפו ולא מת ירד אחריו וימיתנו. שאלו את ר' אליעזר פלוני מהו לעולם הבא אמר להם לא שאלתוני אלא על פלוני מהו להציל רועה כבשה מן הארי אמר להם לא שאלתוני אלא על הכבשה מהו להציל הרועה מן הארי אמר להם לא שאלתוני אלא על הרועה ממזר מה הוא לירש מהו לייבם מהו לסוד את ביתו מהו לסוד את קברו לא מפני שהפליגן בדברים אלא מפני שלא אמר דבר שלא שמע מפי רבו מעולם. שאלה אשה חכמה את ר' אליעזר מאחר שמעשה העגל שוין מפני מה אין מיתתן שוה אמר לה אין חכמה לאשה אלא בפלך וכן הוא אומר וכל אשה חכמת לב בידיה טוו. איתמר רב ולוי חד אמר זבח וקטר בסייף נפך וגישק במיתה שמח בלבבו בהדרוקן. וחד אמר עדים והתראה בסייף עדים בלא התראה במיתה לא עדים ולא התראה בהדרוקן. אמר רב יהודה שבטו של לוי לא עבד ע"א שנאמר ויעמד משה בשער המחנה וגומר. מתיב רבינא והאמר להא שמעתא אתיביה בני רב פפא בר אבא לרבינא האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו אבי אמו מישראל אחיו אחיו מאמו מישראל בניו בני בתו מישראל: וכבש עשו לו כו': אמר רבה בר בר חנה לא בבליים היו אלא אלכסנדריים היו ומתוך ששונאין את הבבליים היו קורין אותן על שמן. תניא רבי יהודה אומר לא בבליים היו אלא אלכסנדריים היו אמר לו רבי יוסי תנוח דעתך שהנחת את דעתי: טול וצא: תנא מה שהיו צפרא דין והוביי דרא סגיאן: **מתני'** מיקירי ירושלים היו מלוין אותו עד סוכה הראשונה עשר סוכות מירושלים ועד צוק תשעים

אמר לפרס אלא למועדת עירוב והוצאה כו'. לאמרינן בפרק שתי הלחם (דף ק"ד) דלפרס בהוצאה הוא דפריך עליה [illegible] ביום הכיפורים בכך אלא דלפרס בהוצאה הוא:

פלוני מהו לעולם הבא. [illegible] (דף כ"ב.) [illegible] פרק ב' דיבמות:

מהו להציל הכבשה מן הארי. [illegible] (דף פ':) [illegible] (דף קי"ט:) [illegible]

אמר ליה ר' יוסי תנוח דעתך כו'. [illegible] (דף ק'.) [illegible] נכתבו הדברים:

[illegible]

הגהות הלבוש.
חולה שאני. שבת דף ק"ל [ע"ב תוס' ד"ה וה"נ].
ואת אומרת עירוב. [illegible] [ע"ב תוס' ד"ה אלא].

מסו הש"ס מכפרים היו. היו מיתוכל' ושד מיך הר נגוה תתקן כדלתדין נגנף
הגיל' [דק ב"ג:] שלחה לתשי מיקן ונכלה: מכפרת ותחל' היו לכל
היל. הרי למכפרים היו ב"ג היל ורמ ר"ש מכפרת היהודים לכוכים
הרחוקים מכפר לחד ומכוכה לחרוקים שרי ר' מכפרת הרי
ר' מכפרת ומכוכה לחרוקים לעזק הורת אור

מכפר לחד הרי לכל מכפר ומכפר
היל מיך הלחד יהן כיום מ"ב ב' היהן
היינו דקתני והכהן לוחו ומכוכה
לכוכה מהיל היה תמיד מכת מיך
ולחמרון מכפר דמיך ב' היהן
מיכליהו היל ושיעד מדמיך דומם
לח מכפרי ורחמכהן מהם היינו מיום
לחמכהן מיכד דבי לחכהר קלר *
ומכלוכים קבים מהם קבר הרים
לחיהו מכהן לחינו שהל' לחלבים לחהם
היהל לחכל בבריות' דהחינו בכיכרי
היינו מם מיהם מלוקח לחן יכרהל
לעתיד לבוח דומם נבהל כל מכפ
ומכפ מכפרים ורחמכם היל ובם ר'
לחכהר קלר יכר כן מבינו לחמן
בנקבן כפרת * נרחוב ב"ם היל
מדרשקים ומם כ"ה חלק קבים
מכפר' ומקבל (ר"ה) מכחהר ומן
רחמים הרחם ורחהר ומכל קבם
ר' לחמת הרי ק"ב חלק לחהם הן נכל
חלבים לחהם היל הרי ב"ה היל:
הרי הים והרי חמן. בבחר' הכרם
לחינו דהה' מי מים לו פת בכלו לחי
מהן לו: מחינו חבים שהו לבהק.
כחי מבירחתי לבי מהת לחמק"ב
היהן: חולק לבהן של מהרית.
בבחר' חכרם מכחת: בח ורמב
לו. מחר עד מוכה לחמחוב' לח
על מי מהיולה חהן לחמחם לחבינו
בהמחת לח לו חלח חלבים לחהם
חמקום חלח בבם בהמחת בחת
לחחינו לבי מהת לבשוב יהרי בהכר
ושר מיד לבשוב יהרי בהכר
יומחתבן: חלחינו חמחת בבריס.
ר"ם יק ב"ר ד' דכתיב והסלח לח המשיב יכבם
בבריו (ויקרא מ"ו): גמ': מהם
כוכות ושהרם היהן, וכל לחד
מבייחי יחחי חיהל לר' עד הכוכה
על ידי שיהוב: כח לי לבשהי
בבי. בבבחן מחיך של דבריו ולחחר
לי לם ב"י שיהוב דיי לבו בב'
כוכות מיהו בבי יחכולים יהבין
לחחר מני היהן וחכול' דלכוכה
יבלו מקלחתו ב' יהיהן הרי ר' יהיהן
מלחך יכול להחזיק הכול' היחכולי
וכוכה המניה לבוף לחיבב' יהיהן
של לבכוכה וריבי יחקלח בבי
הרחכוכה חשריבן בללם המכוכה
ויחקלח יבריבו לבר יחכולם ובן בבי
מכריים היקבין חשריבן לבר הריכול'
בבלם לקבלתו ב' יהיהן יחקבלח
חשריבן בלר בוך בבוחבו ב' יהיהן:
כחהן כבי הלחב. דלחיבו לבי יחבי'
ור' יוסי לם יחלחבן חבים לבוך:
לם בבידך לחם לכך. לם בבידך לחם הכחבלח בלחבל בידך חלח
חם בשם לחבר לי בם שלחי דיחם חי בים לי בם בבבו לחיות
דשב כחי בחן לו: בין חכוכה בשבוך. לחכבו לבחבריו כדבכיב
חל בבן בבחים דבר חחבבב ויחבר חי לחחת בקבדים בולים
בבחבב אבבן דקדים חבים חחבבת הבשבה ויחבבת דשחים
חחבחת ליבן החבחים ולח לחיבבת בים בקיים חבות הבשבי
לבחיך קבבר בלחחבוכה חבים בבן קדיבו ושיבחי חלבין בו ובחלבר
בחבלים בר בלחחבוכה לם יבים חבלחבו ובים לם חבבן
לחבלים בר בחבוכה חבלחם חלם: חבשם בים לחיבים. יבוב לחבי חחת בחבו בבחבל לחחידין ולח יוכל לחלבת חבבן חם חבבן:
רבכיב

רבי יהודה לחמר חבש בוכות ושהרם היהן. יב בלחיים שם
עהן שהר בוכות חם בן לבי יב לחחרונה היהם שיחדת
בבוך ושחת חבוש מובלח לחבבן כדי שלח יבחיך לחחוד היהן בם:
וכולן על ידי שיהוב. חבבן בוקבין לחחת לחחד בבבוך מי
לחיבילחבו (דק ב'.) בים יהו כל

תשעים ריס שבעה וכיחצה לכל כיל [ו] על כל [ז] סוכה וסוכה אומרין לו הרי כזון והרי כים [ח] וכולון אותו כסוכה לסוכה הון באחרון שבהן שאינו מניע עמו לצוק [ט] אלא שיכד כרהוק ורואה את מעשיו [י] כוה היה עושה הולך לשון של זהורית הציע קשור בסלע וחציו קשור בין שני קרניו והיה לאחורו והוא מתגלגל ויורד ולא היה * מניע לחצי ההר עד שנעשה אברים אברים [יא] בא ושכב לו תחת סוכה אחרונה עד שתחשך [יב] ומאימתי מטמא בגדים משיצא הון להוכות ירושלים ר' שמעון אומר משעת דחייתו לצוק: גמ': ותנו רבנן * עשר סוכות ושנים עשר כילין היו דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר תשע סוכות ועשרה כילין רבי יוסי אומר חמש סוכות ועשרה כילין היו וכולן על ידי עירוב אמר רבי יוסי סח לי אלעזר בני אם על ידי עירוב יכולני לעשות אפילו שתי סוכות ועשרה כילין לעשות כמאן אזלא הא דתניא הון באחרון שבהן שלא הניע עמו לצוק אלא שכיד כירהוק ורואה את מעשיו כמאן כרבי מאיר: על כל סוכה וסוכה אומרים לו הרי כזון והרי כים: [יג] תנא כיקולם לא הוצרך אדם לכך * אלא שאינו דומה כי שיש לו פת בסלו לכי שאין לו פת בסלו: כזה היה עשרה חולק לשון של זהורית: ובקטריה כולית בסלע כין דכתוב בשעיר דילמא קדים ומלבן ומיתבא רעתיה ובקטריה כולית בין קרניו ובין דנמיש ליה לרישיה ולאו אדעתיה ת"ר * בראשונה היו קושרין לשון של זהורית על פתח האולם כבחרון הלבן היו שכחין לא הלבין היו עצבן ומתבישין התקינו שיהיו קושרין על פתח אולם כבפנים ועדין היו מציצין ורואין הלבן היו שכחין לא הלבין היו עצבן התקינו שיהיו קושרין אותו חציו בסלע וחציו בין קרניו אמר רבי נחום בר פפא משום רבי אלעזר הקפר בראשונה היו קושרין לשון של זהורית על פתח אולם בבפנים וכין שהניע שעיר למדבר היה מלבן והיו שנעשית מיצותו שנאמר אם יהיו חטאיכם בשנים כשלג ילבינו: לא היה כניע למחצית ההר: איבעיא להו אותן איברים כזה הן בהנאה רב ושמואל חד אמר * כיותרין וחד אמר אסורין מאן דאמר כיותרין דכתיב

עין משפט נר מצוה

לד

ה) [ו] [ז] [ח] ר"ה כ"ג ע"ב תוספות ד"ה ר' יוסי

לה

ו) תוספ' ר"ה כ"ג ע"ב תוספות ד"ה ר' יוסי

לו

ז) תוספ' ר"ה כ"ג ע"ב תוספות ד"ה ר' יוסי

[ט] ר"ה כ"ג ע"ב תוספות ד"ה ר' יוסי

[י] תוספ' ר"ה כ"ג ע"ב תוספות ד"ה ר' יוסי

[יא] ר"ה כ"ג ע"ב תוספות ד"ה ר' יוסי

[יב] תוספ' ר"ה כ"ג ע"ב תוספות ד"ה ר' יוסי

[יג] ר"ה כ"ג ע"ב תוספות ד"ה ר' יוסי

אבו

עין משפט נר מצוה

לז
א) ראה ל"ח הלכות עבודת יום הכפורים פרק ב' הלכה ב'.

לח
ב) ראה ל"ח הלכות עבודת יום הכפורים פרק ב' הלכה ב'.

לט
ג) ג) ראה ל"ח הלכות עבודת יום הכפורים פרק ב' הלכה ב' ופרק ג' הלכה ב'.

מ
ד) ראה ל"ח הלכות עבודת יום הכפורים פרק ג' הלכה ב'.

מא
א) ראה ל"ח הלכות עבודת יום הכפורים פרק ג' הלכה ב' ופרק ד' הלכה ב'.

אמן כתנם הקטר ליה. כך היה כתוב בספרים הלזן ונכ"מ לתחיל נסתם (דף כ"ח:) ודס"ל דמסתן לבני סהיה קסיס לו דנסמה דוסתי מיהמות קתני השלח ותקטירה בכלי סרת ולא פריך הכי לסו בכלי סרת הקטיר ליה וגר' דס"ל הקטירו כ"ד וכי היה יכול להקטירו תיר ולא היה לנתס תורה אור

דכתיב "במדבר וכאן דאמר אסורין דכתיב נזירה וכאן דאמר אסורין האי מדבר כאי עביד ליה מבעיא ליה לכדתניא "המדבר" "המדבר" במדבר לרבו * טב ונבעון שילה ובית עולכים ואידך דאי נזירה כאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתניא נזירה אין נזירה אלא תשובה דבר אחר אין נזירה אלא דבר המתנזר ויורד דבר אחר נזירה שנא' תאבר כישעה תרנו הוא תל אני ה' אני ה' נזרתיו ואין לך רשות להרהר בדין אמר רבא [ב] מיסתבר כבאן דאמר כיוהרין לא אמרה תורה שלח * לתקלה תנו רבנן עיאזל שידא עי וקשה יכול בישוב תלכיד לוכר במדבר ובינין שבעוק תלמוד לוכר נזירה תניא אידך עיאזל קשה שבהרים וכן הוא אומר "ואת אלי הארץ לקח תנא דבי ר' ישמעאל עיאזל מיכפר על מישהו שוא ועיאזל תנו רבנן [ג] "את משפטי תעשו דברים שאלמלא לא נכתבו דין הוא שיכתבו ואלו הן ע"א "וגלח עריות ושפיכות דמים וגזל וברכת השם את חוקותי תשמרו דברים שהשטן משיב עליהן ואלו הן אבילת חוזר ולבישת שעטנז וחלילת יבמה וטהרת מיצורע ושיער הבישהלח ושביא תאבר מישהו הוהו הם תלמוד לוכר "אני ה' אני ה' חקקתיו ואין לך רשות להרהר בהן: אימתי מיטבא בגרים: תנו רבנן המשלח מיטבא בגרים ואין השולח את המשלח מיטבא בגרים יכול מישיצא הרן לחומית עיזרה תלמוד לוכר המשלח אי המשלח יכול עד שיגיע לצוק תלמוד לוכר והמשלח הא כיצד "מישיצא הרן לחומת ירושלם דברי ר' יהודה רבי יוסי אומר עיזאל ובכם עד שהגיע לציוק רבי שמעון אומר "והמשלח את השעיר לעזאזל יכבס בגדיו זירקו בבת ראש ומטמא בגדים: מתני': ג) בא לו אצל פר ושעיר הנשרפין קרעו והוציא את אמיריהן ד) נתנן בכנים והקטירן על גבי המזבח ה) קלען במקלעות והוציאן לבית השריפה ו) ומאימתי מטמאין בגדים מישיצאו הרן לחומת העזרה רבי שמעון אומר מישיצית ראשו ברובן: גמ': ודקטרין סלקא דעתך אלא אימא * להקטירן על גבי מזבח: קלען במקלעות: אמר רבי יוחנן כמין קלישה ז) תנא לא היה מעתהן ניתנות בשר שולה אלא עוף על גבי בשר מיצא הני מילי דתניא * ר' אומר נאמר כאן עור ובשר ופרש ונאמר להלן "עור ובשר ופרש

דמחיב נמדבר. וכגון לת השעיר נמדבר (ויקרא ט') ודקרי יחידה טמו השיר הוא לעזאזל מיהא הסרך במדבר: לשים. לשון מיחוד ויחוד: המדבר' המוציאו במדבר. שגם מקדימת נעניין לשגם לומר המדבר' וכגון עיר שיש שתי המדבר' וכגון את השעיר עמדבר': מחוב'. נין מחוך נזקים, ולת המוקם כל כך: דבר המתנזר ויורד. השעיר מחנזר עם היוצים היוצים: מיהת. מחמר השעם שמו הם. הה כבדים ש נשלוח זה ומה יש עיד נין זה להשיל: לתקלה. שיגלגם מהם ויטמאם מכאן מיד: מיהת מן המשיר. מיהת מן ומקטר. לל לשון קטרה: ומנין שכנוס. הר קקוק: נזירה. מחוכה: שחם ושאל. הגלגי מגלם שידו לשון ניחו נשהה לחית מיהת מקל קן ושליחן ולחוד וילפי בני המלוחים מן גזרת האדם (נדרים ו') כגופו של הכהורה הכפר: הכפרי. מהוש דבר' המיוכר' ודרך נתן לשחוב: קרן. מהוש שיגו מגה נזירה הגך כתו ויגיעה לשון (שמואל ב' ג') ויכס לחוב יוכן לחוק (נדרים ח'): המכן. יגי הרש הגיע שליהן תגובה להשגיח לת ישמעאל ולגוב שחגובה לחים לחוב כי הה תיעלת נכל מלה נכך נכתב נהן חוק לחי [ם'] נחתי שליכם: תלחוב נגוב מכי ה'. לחוקקתי קלי לחגייחכו כליך לת חקקתי המתנו לפי ה' חקקחים נזרחים: המלה לת החלגה. החגרים לחוב ויחוכלו: ת'ל והחלגה. הכחוב מפלחו בבר לגך החרבה: צריך גנת רמם. קבל' דמיעתו חריקו היה מיליחו: כיתני': גה לו חגל פר כר'. מה לו החגם לכרוך הלחטן מיהת הכתי שנרחה כהן נחול וקחני גם לו כהן נחול לגל פר ושעיר השיחים ליקרב חפר מכבר לת החטלגה לפי חפוש ויוליכו גם לו לגלם וקשים הכולי הלישיהן: ונחגם בחגם. נקבר' על כלי פרת: והקטירן. כדכחיב (ויקר' ט') ולת חלב החלח יקטיר החגאת' וכגאר' פריך הא לכתי לגן חכ לקטירן: קלען במקלעת'. כמין קלישה לרגעה גבי לחם טלחין שבי ומגעות שבי' לפני' לפחר והחלבי ומו לגל ומו ומפר ולפעיר נחגים עליהן הודפנין זה על זה ומוכפן זה בחת זה כתוך קלישה ומליהן הן לגל מהקרב ביהן נחלש לשוריהן כדחניא לגיע המיטה. ולת לגיעים: ולהוליהן מיטמאין בגדים. הגן לילושים: ולהוליהן מיטמאין מליחים. ולהוליהן לגיע המיטה. הגן לילושים: ולהוליהן מיטמאין בגדים. השוהרן נהן כדכחיב והכהן הגדול יהיה מלבושיו בגדי לגן ועדיין עליו לגהות המיטה בגדים הללו ולת"ק יעגול ולגם בגדי זהב נלישו ולחל הגם חעגול מליחים להוליה לך ומחמה ויעגול מליחים לשוכפן ולשוחרי מהלת הללו וחגיד מל לגן הטרחים כדחקחי לגלגן לגלגן לחקטירן נהן לחגם כמיגיע יהגן: לגל היה הגהחן. המוכן כגיהוח עבר טולה מהוש הוכפר הן השעיר קדם גיהוח כדכחיב והכפיים והחם (ויקרא ט') חלב עור של בני עבר ואיני הכפיים: לחוד לחן. עבר ושגיר לת שרוחים ולת בחרם ולת כרגם: ולחוד. עבר כהן וחגיח עור ובשר ופרש ולת שד הבר ולת כל בשרו ועל לחמו ועל כרעיו על לחמו ועל כרעיו וקרבו ופרשו (ויקרא ד'):

כוש

ותקטירו נבלי סרת (כגיגים דף י"ד:) השלו ותקטירו נהמיגיח * חלב הבי קטיל ליה ותקטירן ק"ד וכי עבכיה הוה ותקטירן והלא שרבו לגבו בגדי לגן ועדיין עליו לקרות הפרשה בגדים הללו ולת"ק יעגול ולגם בגדי זהב לשיגו ולחל הגם חעגול מליחים להוליה לך ומחמה ויעגול מליחים לשוכפן ולשוחרי מהלת הללו וחגיד מל לגן הטרחים כדחקחי לגלגן לגלגן לחקטירן נהן לחגם כמיגיע יהגן: לגל היה הגהחן. המוכן כגיהוח עבר טולה מהוש הוכפר הן השעיר קדם גיהוח כדכחיב והכפיים והחם (ויקרא ט') חלב עור של בני עבר ואיני הכפיים: לחוד לחן. עבר כהן וחגיח עור ובשר ופרש ולת שד הבר ולת כל בשרו ועל לחמו ועל כרעיו על לחמו ועל כרעיו וקרבו ופרשו (ויקרא ד'):

הגהות הלבוש.

שילה ובית עולמים. יומא דף כ"ב [ע"ש תוס' ד"ה גמלוה].
— — — סוטה דף ט"ו [ב"ב תוס' ד"ה לת].
— — — חולין דף כ"ב [ע"ש תוס' ד"ה ישנו].
והקטירן כלא דעתך. בסחים דף ס"ה [ב"ב תוס' ד"ה נמלוה].

כשם

מה להלן על ידי ניתוח ולא על ידי הפשט אף כאן על ידי ניתוח ולא על ידי הפשט והתם מנא לן דתניא *וקרבו ופרשו והוציא מלמד שמוציאו שלם יכול ישרפנו שלם נאמר כאן ראשו וכרעיו ונאמר להלן *(ראש וכרעים) מה להלן על ידי ניתוח אף כאן על ידי ניתוח אי מה להלן על ידי הפשט אף כאן על ידי הפשט תלמוד לומר וקרבו ופרשו מאי תלמודא אמר רב פפא כשם שפרשו בקרבו כך בשרו בעורו: מאימתי מטמאין בגדים: תנו רבנן *ויצא אל מחוץ למחנה וישרפו להלן אתה נותן להם שלש מחנות וכאן אתה נותן להם מחנה אחת אם כן למה נאמר מחוץ למחנה לומר לך כיון שיצא חוץ למחנה אחת מטמאים בגדים והתם מנא לן דתניא *והוציא את כל הפר חוץ לשלש מחנות אתה אומר חוץ לשלש מחנות או אינו אלא חוץ למחנה אחת כשהוא אומר בפר העדה אל מחוץ למחנה שאין ת"ל שהרי כבר נאמר *ושרף אותו כאשר שרף את הפר הראשון ומה ת"ל אל מחוץ למחנה ליתן לו מחנה שניה וכשהוא אומר מחוץ למחנה בדשן שאין ת"ל שהרי כבר נאמר *אל שפך הדשן תן לו מחנה שלישית *ורבי שמעון האי מחוץ למחנה מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתניא ר' אליעזר אומר נאמר כאן מחוץ למחנה ונאמר להלן *מחוץ למחנה מה כאן חוץ לשלש מחנות אף להלן חוץ לג' מחנות ומה להלן במזרחה של ירושלים אף כאן במזרחה של ירושלים ורבנן היכא שריף להו כדתניא היכן נשרפין לצפונה

[illegible]

עין משפט נר מצוה

כב
ה) תוי' ס"ק ד"ה העד קרשי"ל

כג
ו) [ו] ז) תוי' ס"ק ד"ה ר' מאיר ופרש"י ד"ה

כד
ו) תוי' ס"ק ד"ה עומד ויש"ל סל"ו

א
ו) [ו] תוי' ס"ק ד"ה ר' מאיר ס"ק ד"ה

(נשמ' עין משפט נר מצוה אפי' רבא השחוה הרוכא אינא בעיזתו)

ב
ט) תוי' ס"ק ד"ה ר' מאיר ס"ק ד"ה

ג
ו) תוי' ס"ק ד"ה ר' מאיר ס"ק ד"ה ישעיה ח

ד
ו) תוי' ס"ק ד"ה ר' מאיר ס"ק ד"ה ויקרא כתיב ס"ק ד"ה

ה
ו) תוי' ס"ק ד"ה ר' מאיר ס"ק ד"ה משנה ס"ק ד"ה ויקרא ח

(נשמ' עין משפט נר מצוה משחוחרים)

מסו' הש"ס

נתחנה לרגות לפני מקן לתחנה לחת לגלח חיוח מקן לגי' חתנות מקן פרים הנשרפים נלמ' קדל ניתנו חתון לתחנה דמוחלין נגדים דמשו לשדרי החוויסין לפי הכפורים ניתנו ונמ' לי דלי לא כתב נתחנה הוא נתרצין הפרה דקן של נב דהתי ומסיר לפי הכפיל הוא הקום בין לחדי לחדי הוחי אר

ולחדי נפסיקת מקן לחדי דכתיב נגי פרה ושעיל לחתה לל חמקן לתחנה ומתו לחתה לפניו ונטרוקין לפי שהלדי ופרה נתרצין הפרים הנשרפין הוא הנפל הקום בין לחדי לחדי הכפיל הוא לשון אחר

לצפונה של ירושלם ותרן לשלש מחנות ב) ר' יוסי אומר אבית הדשן נשרפין אמר רבא מאן תנא דפליג עליה דרבי יוסי ר' אליעזר בן יעקב הוא דתניא ג) אל שפך הדשן ישרף שרא לשם דשן רבי אליעזר בן יעקב אומר שרא מקומו משופך אבר ליה אבי וחילבא במקומו משופך הוא דפליגי ת"ר ודישרוף השרוף טמא בגדים ד) ולא המציא את האור ה) ולא המסדר את המערך ו) ואי זהו השורף זה המסייע בשעת שריפ' ז) יכול אף משנעשו

אפר טמאין בגדים ת"ל אותם אותם טמאין בגדים ולא משנעשו אפר טמאין בגדים ר"א בר שמעון אומר הפר טמא ניתן הכשר אינו מטמא בגדים מאי בעיזתו * איבא בעיזתו דשורה הרוכא: מתני': אמרו לולכרין גדול הגיע שעיר למדבר ז) ומניין הוי יודעין שהגיע שעיר למדבר דתכאות חד עושין ומניפין בסודרין ויודעין שהגיע שעיר למדבר אמר רבי יהודה והלא סימן גדול היה להם מירושלם ועד בית חדודו שלש מילין הולכין מיל ומחזירין מיל רשומין כדי מיל ויודעין שהגיע שעיר למדבר ח) רבי ישמעאל אומר והלא סימן אחר היה להם לשון של זהורית היה קשור על פתחו של היכל וכשהגיע שעיר למדבר היה הלשון מלבין שנאמר ט) אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו: גמ' אמר אביי שמע מינה בירת חדודו במדבר קיימא ורבא קא משמיע לן דקסבר רבי יהודה כיון שהגיע שעיר למדבר נעשית כעזרתו:

הדרן עלך שני שעירי

בא לו כהן גדול לקרות י) אם רצה לקרות בבגדי בוץ קורא י) ואם לאו קורא באצטלית לבן משלו * י) חזן הכנסת נוטל ספר תורה ונותנו לראש הכנסת וראש הכנסת נותנו לסגן וסגן נותנו לכהן גדול וכהן גדול עומד ומקבל * וקורא ארחי כיות ואך בעשו ונולל ספר תורה ונותנו בחיקו ואומר יותר ממה שקראתי לפניכם כתוב י) כאן * ובעשר שבחוכים המקודים קורא על פה ומברך עליה שמונה עלרות על התורה ועל העבודה ועל ההודאה ועל מחילת העון ועל המקדש בפני עצמו * ועל ישראל בפני עצמן ועל ירושלים בפני עצמה ועל הכהנים בפני עצמן ועל שאר התפילה * ב) הרואה כהן גדול כשהוא קורא אינו רואה פר השעיר הנשרפין והרואה פר ושעיר הנשרפין אינו רואה כהן גדול כשהוא קורא ולא מפני שאינו רשאי אלא שהירתה דרך רחוקה ומלאכת שניהן שוה כאחת: גמ': מדקתני באצטלית לבן משלו מכלל דקריאה לאו עבודה היא ותקני אם רצה לקרות בבגדי בוץ קורא שמעת מינה בגדי כהונה נינהו לימות בהן דילמא שאני קריאה דצורך עבודה היא דאמבעיא לן בגדי כהונה ניתנו ליהנות בה או לא נתנו ליהנות בהן ת"ש * ג) לא היו ישנים בבגדי קודש שנה הוא דלא הוא מיכל אבלי דילמא שאני אכילה דצורך עבודה היא ברתניא * ואכלו אותם אשר כופר בהם ד) מלמד שהכהנים אוכלים ובעלים מרצפרין שערי הוא דלא הוא הלובי מהלכי בדין הוא דהלובי נמי לא

וסיפא

לקרות. לח הפרשה דילמרין מוניאלים דמפרש נס"ק (דף ס"ו:) הניח ספר תורה כרסה השבע וכו'. לח לגס לקרות בבגדי בוץ. סחוס לגנס עכשיו מקבל בהן עבודת היום: למטלית. לגנס כתן מלוח: בזה הכנסת היה מהוך לעזרת נשי הגיה: מן הכנסת. סחוס: רשם הכנסת. על כיו נחכון נרכי הכנסת הי העכיר הי כרוס על סחוס הי עוכר לפני החיבה: ולא נעכוד. כפרשת לחוד לל הכתני': ולחוד. יחיד הוחה מקריחי וכו'. נעזרת הפרס משמע: מפחוחם הפיקדים. פסר וידבר לחוחיל ניהנין לל ישרלל וכפרשת כהם ולחר כפר וכם החוקבן

תורין: קולע על פה. משמע הפרס נעזרת: על החורה. נרכה לל מחריה לפר פתן לגנ וכו': ושל הפנורה. רלה כפשוך ישרלל ומולה הפנורה ניהך וכו' פלוחך לנרך ניילם נפנה: ושל ההורה'. פורים לפנחו לך עד הפיע לך להדוות לל הפנור' וגנרך נפנינ הפנור' פפנד והורה' פחוכה לפנורה דכחיב עגח חורה וכיון דכחיב (חהלים כ') לפר פנורה חורה וכיון הולים: על חפילת הפען. חפול לפנחוחנו ניום הכפורים הזה וגו' עד הלך חוחל ופולה לפנחוחנו וכו': על האוקים. וחחפלל לל האוקים וחוחם נרוך פנחר נפוקים: ושל הכהנים. וחחפלל לל הכהנים וחוחם נרוך פנחר נפרשו לל חהרן וכן לל ישרלל: ושל פחר חחפילה. הכרס פגמרל: נגמ': נחנו ליהנות. נחן לכוח ליהנות נהן נלמ' חפי' לפנחוח פנחר נפרשו: פיפה הלא הלא. פוחל יפיפ: וכיפא

הגהות הלבוש.

שיעור הוא דלא. חוזק דף ק"ו [ע"ב חוס' ד"ה מלמד].

הגהות הגאון מוהר"א ז"ל.

א) נ"ל ר' ישמעאל כך פוק הפסוק יש לפחות פנני פנפל נפרשה:
ב) נ"ל ומל הכהנים וכן הכל ישרלים כך וכל שאר כה יש לפחות:

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

וסיפא איצטריך ליה. מינה נקט הכא דבעי לאשמועינן מותר ליתנן תחת ראשיהן ותו לא ליתנם כן אם יעשה כמו שאמר מקופלן: כנגד ראשיהן. אצל ראשיהן: שמע מינה. מדקתני להניחן תחת ראשו לא חיים לכלאים: תפילין מן הצד. להניחן אצלו כשהוא ישן: הניחא. הכי הלא חיים לכלאים למאן דאמר אבנטו של כהן גדול כו' המפורשים בפרק של כהן שהוא דאבנטו של הדיוט כל ימות השנה ולאו כלאים בגדי כהן הדיוט ספיר: לא זה וכו'. דשל הדיוט של תכלת של כלאים: קשים הם: ואינן מתחממין לגופו אין נהנה מהם כלאים: מוכח. לגר פלגר"ה בלעז: נמטא. קשה: פרי. אין נר הגוים כלאים דהוא להציעם ולכסות כל כלאים בה הנלבש מיתוס הוא דאסור: אסור. מותר בה בדרך מולי: הר גריזים. מקום שהבקשו של כותיים: עת לעשות לה'. כשבא עת לעשות דבר למען של מקום מותר להפר בו תורה: לתלמיד במקום הרב. נראה הכנסת ולסגן נספי כהן גדול ולינו מתכבד בכבוד הרב: כולה משום כבודו דכהן גדול. מהלכין לפני מים סדרות הכבוד למשה מפני שכל כבשבה אין מולקין: אין

בא לו: תפילין מן הצד שריין. פי' רש"י ולא חיישינן שמא יהפך [illegible] (דף כ"ז.) [illegible] ולא חיישינן דילמא [illegible] עליהו ולינפל בזיון תפילין:

אלא למאן דאמר לא זהו אבנטו של כהן הדיוט [illegible] (דף י"ב.) [illegible] (דף כ"ה:) [illegible] ומניחין תחת ראשיהן [illegible]:

קשין הן. [illegible] בפ"ק דערכין (דף ג') *הכל חייבין בכלאים כהנים [illegible] ולוים וישראלים ופריך פשיטא ומשני כהנים איצטריך ליה ס"ד הואיל ואישתרי לגבייהו כלאים בעבודה [illegible] קמ"ל [illegible] אבל אתה מותר להציעו [illegible] קשין הן והותרו [illegible] *כתוספתא דכלאים (פ"ה) [illegible] [illegible] (דף כ"ב.) [illegible] [פ"ט מ"ד] [illegible] [פ"ט מ"ב] [illegible]

ו

ז

ח

ט

וסיפא איצטריכא ליה פושטן ומקפלן ומניחן תחת ראשיהם: פושטן ומקפלן ומניחן אותן תחת ראשיהן: *שמעת מינה בגדי כהונה נתנו ליהנות בהן אמר רב פפא לא תימא תחת ראשיהן אלא אימ' כנגד ראשיהן אמר רב משרשיא שמעת מינה תפילין מן הצד שפיר דמי הכי נמי מסתברא דכנגד ראשיהן דאי סלקא דעתך תחת ראשיהן ותיפוק לי משום כלאים דהא איכא אבנט וניהי נמי דניתנו ליהנות בהן הא מיתהני בכלאים *הניחא למאן דאמ' אבנטו של כהן גדול (בשאר ימות השנה) זה הוא אבנטו של כהן הדיוט אלא למאן דאמר אבנטו של כהן גדול לא זה הוא אבנטו של כהן הדיוט מאי איכא למימר וכי תימא כלאים בלבישה והעלאה הוא דאסור בהצעה שרי והתניא *לא יעלה עליך אבל אתה מותר להציעו תחתיך אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן שמא תכרך נימא אחת על בשרו וכי תימא דמפסיק ליה מידי בינייהו והאמר ר' שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי אמר רבי משום קהלא קדישא שבירושלים אפילו עשר מצעות זו על גב זו וכלאים תחתיהן אסור לישן עליהן אלא לאו שמע מינה כנגד ראשיהן שמע מינה רב אשי אמר לעולם תחת ראשיהן והא קא מתהני מכלאים בגדי כהונה קשין הן כי הא דאמר רב הונא בריה דר' יהושע *האי נמטא גמדא דנרש שריא ת"ש בגדי כהונה היוצא בהן למדינה אסור ובמקדש בין בשעת עבודה בין שלא בשעת עבודה מותר מפני שבגדי כהונה נתנו ליהנות בהן ש"מ ובמדינה לא והתני' בעשרים וחמשה [בטבת] יום הר גריזים [הוא] דלא למספד יום שבקשו כותיים את בית אלהינו מאלכסנדרוס מוקדון להחריבו ונתנו להם באו והודיעו את שמעון הצדיק מה עשה לבש בגדי כהונה ונתעטף בבגדי כהונה ומיקירי ישראל עמו ואבוקות של אור בידיהן וכל הלילה הללו הולכים מצד זה והללו הולכי' מצד זה עד שעלה עמוד השחר כיון שעלה עמוד השחר אמר להם מי הללו אמרו לו יהודים שמרדו בך כיון שהגיע לאנטיפטרס זרחה חמה ופגעו זה בזה כיון שראה לשמעון הצדיק ירד ממרכבתו והשתחוה לפניו אמרו לו מלך גדול כמותך ישתחוה ליהודי זה אמר להם דמות דיוקנו של זה מנצחת לפני בבית מלחמתי אמר להם למה באתם אמרו אפשר בית שמתפללי' בו עליך ועל מלכותך שלא תחרב יתעוך נכרי' להחריבו אמר להם מי הללו אמרו לו כותיים הללו שעומדים לפניך אמר להם הרי הם מסורין בידכם מיד נקבום בעקביהם ותלאום בזנבי סוסיהם והיו מגררין אותן על הקוצי' ועל הברקנים עד שהגיעו להר גריזים כיון שהגיעו להר גריזים חרשוהו וזרעוהו כרשינ' כדרך שבקשו לעשות בבית אלהינו ואותו היום עשאוהו יום טוב אי בעית אימא ראויין לבגדי כהונה ואי בעית אימא *עת לעשות לה' הפרו תורתך: חזן הכנסת נוטל ספר תורה: ש"מ חולקין כבוד *לתלמיד במקום הרב אמר אביי כולה משום כבודו דכהן גדול הוא: וכהן גדול עומד: מכלל *שהוא יושב והא *אנן תנן

אין

[illegible] (דף כ"ז. ושם). [illegible] ר"י

בגדי כהונה היוצא בהן למדינה אסור. וכן תנא בפרק הלוקח (דף כ"ד.) [illegible] עבודה [illegible] (דף כ"ו.) [illegible] (דף ו':) [illegible] [illegible] (שבת כ"ג) [illegible] (דף ז':) [illegible] תורה בגבהה את הלא עליה:

אין

הגהות הלבוש.)

ומקפלן ומניחן תחת. [illegible]

בגדי כהונה נתנו. [illegible]

[illegible]

בגדי כהונה קשים. [illegible]

— [illegible] ש"מ חולקין כבוד. [illegible]

פסקי תוספות.

בד"ה תפילין. [illegible]

— קשין. [illegible]

באו"ד. [illegible]

אין ישיבה בעזרה. פירש׳ לעיל בפרק שני (דף כ״ה.) גבי זקן יושב ומעלע׳:

ועד כאן לא פליגי אלא שלא יפסיק התורגמן. לא בעי לסמוך...

וכלבד

אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד
בלבד שנא׳ ויבא המלך דוד וישב לפני ה׳
כדאמר רב חסדא בעזרת נשים והבא נמי
בעזרת נשים והיכא אותבו׳ דרב חסדא אהא
מתניתין (א) דתנא היכן קורין בו בעזרה רבי
אליעזר בן יעקב אומר בהר הבית שנאמר
ויקרא בו לפני הרחוב אשר לפני שער
המים ואמר רב חסדא בעזרת נשים ויברך
עזרא את ה׳ האלהים הגדול מאי גדול אמר
רב יוסף אמר רב שגדלו בשם המפורש רב
גדל אמר ברוך ה׳ אלהי ישראל מן העולם
ועד העולם אמר ליה אביי (ב) לרב דימי ודילמא
שגידלו בשם המפורש אמר ליה אין אומרים
שם המפורש בגבולים ולא (ג) והכתיב ויעמד עזרא הספר על מגדל עץ אשר
עשו לדבר ואמר רב גדל שגדלו בשם המפורש הוראת שעה היתה (ד) ויזעקו
אל ה׳ אלהים בקול גדול מאי אמור אמר רב ואיתימא ר׳ יוחנן בייא בייא היינו
האי דאחרביה למקדש וקליה להיכל וקטלינהו לצדיקי ואגלינהו
לישראל מארעהון ועדיין מרקד בינן כלום יהבתיה לן אלא לקבולי ביה
אגרא לא איהו בעינן ולא אגריה בעינן נפל להו פיתקא מרקיעא דהוה כתב
בה אמת אמר רב חנינא שמע מינה חותמו של הקב״ה אמת אותיבו
בתעניתא תלתא יומין ותלתא לילואתא מסרוהו ניהליהו נפק אתא כי גוריא
דנורא מבית קדשי הקדשים אמר להו נביא לישראל היינו יצרא דע״א
שנאמר ויאמר זאת הרשעה בהדי דתפסוה ליה אשתמיט ביניתא ממזייא
ורמא קלא ואזל קליה ארבע מאה פרסי אמרו היכי נעביד דילמא חס ושלום
מרחמי עליה מן שמיא אמר להו נביא שדיוה בדודא דאברא וחפיוה לפומיה
באברא דאברא משאב שאיב קלא שנא׳ ויאמר זאת הרשעה וישלך אותה
אל תוך האיפה וישלך את האבן העופרת אל פיה אמרו הואיל ועת רצון
הוא נבעי רחמי איצרא דעבירה בעו רחמי ואמסר בידייהו אמר להו חזו דאי
קטליתו ליה להאי כליא עלמא חבשוה תלתא יומי ובעו ביעתא בת יומא
בכל ארץ ישראל ולא אשתכח אמרי היכי נעביד נקטליה כליא עלמא ניבעי
רחמי אפלגא פלגא ברקיעא לא יהבי כחלינהו לעיניה ושבקוה ואהני דלא
מיגרי ביה לאיניש בקריבתה במעיב׳ מתנו הכי רב גדל אמר גדול שגדלו
בשם המפורש ורב מתנא אמר האל הגדול הגבור והנורא והא דרב מתנא
(ה) מסייא לרבי יהושע בן לוי דאמר רבי יהושע בן לוי למה נקר׳ שמן אנשי
כנסת גדולה שהחזירו עטרה ליושנה אתא משה אמר האל הגדול הגבור
והנורא אתא ירמיא ואמר נכרים מקרקרין בהיכלו אי׳ נוראותיו לא אמר נורא
אתא דניאל אמר נכרים משתעבדים בבניו איה גבורותיו לא אמר גבור אתו
אינהו ואמרו אדרבה זו היא גבורת גבורתו שכובש את (ו) יצרו שנותן ארך
אפים לרשעים ואלו הן נוראותיו שאלמלא מוראו של הקב״ה היאך אומה אחת
יכולה להתקיים בין האומות ורבנן היכי עבדי הכי ועקרי תקנתא דתקן משה
אמר רבי אלעזר מתוך שיודעין בהקב״ה שאמתי הוא לפיכך לא כיזבו בו: וקורא
אחרי מות ואך בעשור: ורמינהו מדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה לא קשיא
כאן בכדי שיפסיק התורגמן כאן בכדי שלא יפסיק התורגמן והא עלה קתני
מדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה ועד כמה מדלג בכדי שלא יפסיק התורגמן
הא בתורה כלל כלל לא אמר אביי לא קשיא כאן בענין אחד כאן בשני ענינין
והתניא (ז) מדלגין בתורה בענין אחד (ח) ובנביא בשני ענינין כאן וכאן בכדי שלא
יפסיק התורגמן ואין מדלגין מנביא לנביא ובנביא של שנים עשר מדלגין

ובלבד

הגהות הגאון מה״ר א״ז.

(א) ... (ב) ... (ג) ... (ד) ... (ה) ... (ו) ... (ז) ... (ח) ...

כסותיס מכוון הכבד לתחילתו. לתפרש: וכל כך למה. לומר לרוב טיהר יותר הוא מקריתי לכפרים כתוב כלן: מגלח להזאת לעצמו על הכבד תורה: בשולחן לחתן קודם פרשת מלכים על כה יהו כתובים מספר תורה חסר לחתם פרשה: הספר כעבד ניעור. סיהו הנפים הראשון לכך: וניתי לחדיעא. סיהו תורה אור נגלע לפרש' מלכים: משום פגעו אבו'. מגלח ירושלמי ספר הוא: גרב' שחין גרבים. סיהו גרים לחזר לאחרך: כחיקים. כתו שלמו לחורין לחתן נחפילה: תנו רבנן ספר החפילה. המניים נוסחה כך היה היום חמיר נקשה תלמיד על עסק יחמיל מחיכים לכתוב: להרחות פצעו נרעים. להרחות כיץ של ספר תורה ותפלה' נעליים ספרים להחפלות ניחנו מחמר (שמות ט"ו) אם לולי ומחתו מחמת: *נמחו מחוות לילה נתם ספר תורה נתם נקוב נתם נדיר נתם נגנלר לחתן ושביב יום הכיפורים הניחים ספ: לתן השבירין על החתת. ותחו דחיותם לחי ניחו לשבועי הרת חתנים צ ותלוך לנחות ע: ותלו הנרם. יש נלחייהן יש כתן הנרם הנרם נחוב עם הדרת הלך: קל הכיפור לן. דלחי השבר הוא תפסר לחיפ עכרן נה: ברתני': בעשת כעפי. על הוקף הן נחיום הכיפורים (נחדנר כ"ם): ופר השלה. ניחו דחוכף עם החיד על נתן הפרנים נעניעים פחיפים: גמ': היכי קחמר. רני עקיבא: ותפר השלה נרבי לליעזר הפייחים. ולא לחידי ניח לחיפת שבני ליח ותפ הדין נחי דחיכא לפקנייי פשעיר פנא פיש: לחיפת נקט: לחיפת הפשח. דחפת ניחיך פיקר *נחנם ניחנם שר פיקפיים: לח הפשחת לם. נקדר שכחיד היום פחקנחא נחפשחיפ *נלא הפשחת לם פחקנחא לרבי מלעזר דחנא דבי פחילא דחיכפי נכולהו לר נר' שקיבא דחוכפחא ספרים שם לח דנריו יפא נדבי עקיבא לא נרסינן ילא ושפט: עם חמיד של שחר. נגניעים דחפחא פחקנחא נחוכפחי כל הרגלים הלבד שולח הנקר פלא' הפקנין עם שולח הנקר נשפים נכחוך לחנ חילוד יום הכיפורים היפם: ופחר כך שביר חיום ולחר כך שביר הפעם' נחתן. ולקן על פי פרוש הן החוכף לא יכול להקדישו לשבועת היום לפי שנלחר כו ושביר חפלח לחר פלגר חפלח הכיפורים לחדש חפלח הפניחי קדוש: ופפר

ובלבד שלא ידלג מסוף הספר לתחילתו: ועולל ספר תורה וכו': *וכל כך למה כדי שלא להוציא לעז על ספר תורה: ובעשור שלי הוטיף הפקודים קרא על פה: אביי גלגול ויקרי אביר רב הונא בריה דרב יהושע אבר רב ששת *) לפי שאין גוללין ספר תורה בציבור מפני כבוד ציבור וניידי אחרינא ונקרי רב הונא בר יהודה אבר [2]משום פגעו של ראשון ורוש לקיש אבר *משום ברכה שאינה צריכה ומי חיישינן לפגעא והאבר ר' יצחק נפחא *?) ראש חודש טבת שחל להיות בשבת כביאין שלש תורו וקורין אחת בעניני של יום ואחת של ראש חדש (טבת) ואחת של חנוכה תלתא גברי בתלתא ספרי ליכא פגמ' חד גברא בתרי ספרי איכא פגמא: וכברך עליו שמונה ברכות: תנו רבנן *על התורה כדרך שמברכי בבית הכנסת על העבודה ועל ההודאה ועל כהילת השון כתיקנה ועל המקדש בפני עצמו ועל הכהנים בפני עצמן ועל ישראל בפני עצמן ועל שאר תפלה תנו רבנן *ושאר התפלה רעה תהינה בקשה כלפניך על עמך ישראל שצריכין להושע והוחם בשטינע תפלה ואח"כ כל אדם ואחר

ושעיר

המשמח נחתן שם תחיה מל בין הערבי'.

א תיוסף ני תפי תפפקח ניה (שם הפפקח ניה) שם תיקח דשעיר המשמח נחתן לפוריס קרב שם תחיה מל בין הערבים שם כן לח ליתני נהתניתן היו קריבים שם תחיה מל בין הפרנים בין הערבים מלח ליתני היום קדש ח"ל הפרי ותשיר מיתני מפתח דילמח ליתני מפתח נתי קרב שם תחיה מל בין הערבים ולפני קחני היו:

דתנא

מלישנא לחיד יליף ושפח פילו ופיל הפח ופיתני מפתח מפל פר העולה ח' כפנים תחיים ופשיר המשמח נחתן שם תחיה מל בין הפרנים ום פפרים פתן נהם חפל פר העולה מלח כתב נהן יליף ופיל הפח ופיתני מפתח ופר הפולה ח' כפנים ופפ"ר ופ' ולח נהילף לחיפח נרסח דשם כן תנח דבי פיתלל נתי לפי שתקנתח היח דחיכח לחנפני מלח ניהו לחתניתן:

ואחר

א) תוי פ"ג ח"ב ב) תוי פ"ג ח"ב ג) תוי פ"ג ח"ב ד) תוי פ"ג ח"ב ה) תוי פ"ג ח"ב ו) תוי פ"ג ח"ב ז) תוי פ"ג ח"ב

עין משפט נר מצוה

*) [ר' יהודה הוסיף שם תיקון ע"פ כ"י וכ"ה ברא"ש ורי"ף ורמב"ם ורי"ו וכ"ה בתוספתא ד"ה ופגעו וכ"ה בתוספ' ד"ה ופגעו]

הגהות הלבוש.

משום ברכה שאינה צריכה. מנח דף קי"ח (ס"ל תוס' ר"ס נמנחות).

א"ה כיון נע"ז תוס"ב מפקח פי' ל"ג ומ"ש פילא כלא ומלילי כס"ל פי' רש"י סק"ו לעל פלמח דעי כתס"ב דחיין לילא ומיון נחנחנו נגמח מקומות.

ואחר כך שעיר הנעשה בחוץ שנאמר שעיר עזים אחד חטאת מלבד חטאת הכיפורים ואחר כך אילו ואיל העם ואחר כך אימורי חטאת ואח"כ תמיד של בין הערבים מאי טעמא דרבי אליעזר עביד כדכתיב עביד ברישא דתורת כהנים והדר עביד דחומש הפקודים ורבי עקיבא כדקתני טעמ' מלבד עולת הבקר אשר לעולת התמיד אלמא מוספין עם תמיד של שחר עביד להו ורבי אליעזר האי מלבד חטאת הכיפורי' מאי עביד ליה ההוא מיבעי לי' על מה שזה מכפר זה מכפר רבי יהודה אומר משמו אחד קרב עם תמיד של שחר וששה עם תמיד של בין הערבים רבי אלעזר בר' שמעון אומר משמו ששה קרבין עם תמיד של שחר ואחד עם תמיד של בין הערבים מאי טעמייהו דרבנן תרי קראי כתיבי כתיב מלבד עולת הבקר וכתיב ויצא ועשה את עולתו הלכך עביד מנייהו הכא ומנייהו הכא במאי קא מיפלגי ר' יהודה סבר עביד חד כדכתיב מלבד עולת הבקר והדר עביד עבודת היום דילמ' חולשא חליש כהן גדול ור' אלעזר בר' שמעון סבר כיון דאתחיל עביד ששה דילמא פשע דלגבי עבודת היום זריז הוא דכולי עלמא מיהת חד איל הוא כמאן כי הא דתניא ר' אומר איל אחד האמור כאן הוא האמור בחומש הפקודים רבי אלעזר בר' שמעון אומר שני אילים הן אחד האמור כאן ואחד האמור בחומש הפקודים מאי טעמא דרבי דכתיב אחד ורבי אלעזר בר' שמעון מאי אחד מיוחד שבעדרו ורבי נפקא ליה ממבחר נדריך ורבי אלעזר ברבי שמעון חד בחובה וחד בנדבה וצריכי: קידש ידיו ורגליו: ת"ר ובא אהרן אל אוהל מועד למה הוא בא להוציא את הכף ואת המחתה שבל

[illegible]

נכנס

הגהות הלבוש.

איל אחד האמור כאן. במנחות דף פ"ב [illegible]

מאי טעמא דרבי. [illegible]

*) נכנס להקטיר קטורת של בין הערבים ולהטיב את הנרות. [illegible]

*) ולהטיב את הנרות. [illegible]

שכל הפרשה כולה נאמרה על הסדר חוץ מפסוק זה מאי טעמא אמר רב חסדא גמירי °חמש טבילות ועשרה קידושין טובל כהן גדול ומקדש בו ביום ואי אמרת כסדרן כתיבי לא משכחת לה אלא שלש טבילות וששה קידושין מתקיף לה רבי זירא ודילמא מפסיק ליה בשעיר הנעשה בחוץ אמר אביי אמר קרא ויצא ועשה את עולתו מיציאה הראשונה עביד אילו ואיל העם רבא אמר אמר קרא ופשט את בגדי הבד שאין ת"ל °אשר לבש כלום אדם פושט אלא מה שלובש אלא מה תלמוד לומר אשר לבש שלבש כבר מתקיף לה רבה בר רב שילא ואימא דמפסיק ליה בשעיר הנעשה בחוץ הכתוב ויצא ועשה וכל הפרשה כולה נאמרה על הסדר והא קראי כתיבי °ואת חלב החטאת יקטיר המזבחה והדר ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת ואילו אנן תנן °הרואה את כהן גדול כשהוא קורא אינו רואה פר ושעיר הנשרפין ואילו אמורי חטאת בתר הכי מקטר להו איכא חוץ מפסוק זה ואילך ומאי חזית דמשבש' קראי שביש מתניתא אמר אביי אמר קרא והמשלח והשורף מה משלח דמעיקרא אף שורף דמעיקרא ארכבה מה שורף דהשתא אף משלח דהשתא והמשלח דמעיקרא משכחת רבא אמר אמר קרא °יעמד חי °עד מתי יהא זקוק לעמוד חי עד שעת כפרה ואימתי שעת כפרה בשעת מתן דמים והולא אתי משלח כמצא בשוק לכהן גדול אומר לו אישי כ"ג עשינו שליחותך מצאו בביתו אומר לו מחיה חיים עשינו שליחותו. אמר רבה כי מיפטרי רבנן מהדדי בפומבדיתא אמרי הכי מחיה חיים יתן לך חיים ארוכים וטובים ומתוקנים °אתהלך לפני ה' בארצות החיים אמר רב יהודה זה מקום שווקים °כי אורך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לך וכי יש שנים של חיים ויש שנים שאינן של חיים אמר רבי אלעזר אלו שנותיו של אדם המתהפכות עליו מרעה לטובה °אליכם אישים אקרא אמר רבי ברכיה אלו תלמידי חכמים שדומין לנשים ועושין גבורה כאנשים ואמר רבי ברכיה הרוצה לנסך יין על גבי המזבח ימלא גרונן של תלמידי חכמים יין שנאמר אליכם אישים אקרא ואמר רבי ברכיה אם רואה אדם שתורה פוסקת מזרעו ישא בת תלמיד חכם שנאמר °אם יזקין בארץ שרשו ובעפר ימות גזעו מריח

לא [illegible]

ואימא [illegible]

שכל הפרשה כולה נאמרה על הסדר וכו'. [illegible]

[illegible]

עין משפט נר מצוה

יז יח יט כ כא כב כג

ואימא שתלה. [illegible]

הריח מים. בני תורה: [illegible]

[illegible]

*ברית כים יפרית תעשה קציר כמו נטע: יום טוב הוי עושה לאוהביו: תנו רבנן מעשה בכהן גדול אחד שיצא מבית המקדש והוו אזלי כולי עלמא בתריה כיון דחזונהו לשמעיה ואבטליון שבקוה לדידיה ואזלי בתר שמעיה ואבטליון לסוף אתו שמעיה ואבטליון לאיפטורי מיניה דכהן גדול אמר להן ייתון בני עממין לשלם אמרו ליה ייתון בני עממין לשלם דעבדין עובדא דאהרן ולא ייתי בר אהרן לשלם דלא עביד עובדא דאהרן:

מתני׳ *כהן גדול משמש בשמונה כלים וההדיוט בארבעה בכתונת ומכנסים ומצנפת ואבנט מוסיף עליו כ״ג חשן ואפוד ומעיל וציץ באלו נשאלין באורים ותומים ואין נשאלין אלא למלך [א] ולאב בית דין ולמי שהציבור צריך בו:

גמ׳ תנו רבנן דברים שנאמר בהן שש *חושן כפול ששה משזר שמונה מעיל שנים עשר פרכת עשרים וארבעה חושן ואפוד עשרים ושמונה חושן כפול ששה מנא לן דאמר קרא *ויעשו את הכתנת שש ואת המצנפת שש ואת פארי המגבעות שש ואת מכנסי הבד שש משזר חמשה קראי כתיבי חד לגופיה דכיתנא נידהו וחד שיהא חושן כפול ששה וחד שיהו שזורין וחד לשאר בגדים שלא נאמר בהן שש וחד לעכב מאי משמע דהאי שש כיתנא הוא אמר ר׳ יוסי ברבי חנינא *דאמר קרא בד דבר העולה מן הקרקע בד בד ואימא עמרא איפצולי מיפצלא כיתנא נמי איפצולי מפצל כיתנא אגב לקותיה מפציל רבינא אמר מהכא *פארי פשתים יהיו על ראשם ומכנסי פשתים יהיו על מתניהם אמר ליה רב אשי הא מקמי דאתי יחזקאל מאן אמרה ולטעמיך הא דאמר רב חסדא *דבר זה מתורת משה רבינו לא למדנו מדברי יחזקאל בן בוזי למדנו *כל בן נכר ערל לב וערל בשר לא יבא אל מקדשי *(לשרתני) הא מקמי דאתי יחזקאל מאן אמרה אלא גמרא גמירי לה ואתא יחזקאל ואסמכה אקרא הכא נמי גמרא גמירי לה ואתא יחזקאל ואסמכה אקרא משזר שמונה מנא לן דכתי׳ *ויעשו על שולי המעיל רמוני תכלת וארגמן ותולעת שני משזר ויליף משזר משזר מפרכת מה להלן עשרים וארבעה אף כאן עשרים וארבעה דהוה כל חד וחד תמני וגילף מחושן ואפוד מה להלן עשרים ושמונה אף כאן עשרים ושמונה דנין שלא נאמר בו זהב מדבר שלא נאמר בו זהב לאפוקי חושן ואפוד שנא׳ בהן זהב אדרבה דנין בגד מבגד לאפוקי פרוכת דאוהל הוא אלא דנין בגד ודבר שלא נאמר בו זהב מבגד ודבר שלא נאמר בו זהב ואין דנין דבר שאין בו זהב מדבר שיש בו זהב ורב מרי אמר תעשנו כתיב תעשנו לזה ולא לאחר רב אשי אמר ועשית כתיב שיהו כל עשיות שוות והיכי נעביד נעביד תלתא דעשרה עשרה הוו להו תלתין נעביד תרי דתשעה תשעה וחד דעשרה אמר קרא ועשית שיהו כל עשיותיו שוות מעיל שנים עשר מנא לן דכתיב *ועשית את מעיל האפוד כליל

ויליף [illegible]

[illegible]

הגהות הלבוש.

דברים שנאמר בהן שש. אותיות קף ל״ט [ע״ג בגה״י ד״ה דברים].
מעיל שנים עשר. אותיות קף נ״ט [ע״ג בגה״י ד״ה לכן].

פסקי תוספות.

בד״ה ואימא. קנטים אסור לפי לצדים להסר בו בגדי כהונה [illegible]
[illegible]

הגהות הגאון מו״ה א״ז

א) נ״ל ולגביה דין:

כלל תכלת וליף תכלת תכלת מפרוכת מה להלן ששה אף כאן ששה ונילף משולי ורימוני מה להלן שמונ׳ אף כאן שמונה דנין כלי מכלי ואין דנין כלי מתבשט כלי אדרבה דנין גופו מגופו ואין דנין גופו מעלמא היינו דאמרינן לשאר בגדים שלא נאמר בהן שש פרכת עשרין וארבעה ד׳ דשיתא שיתא לא דינא ולא דינא חושן ואפוד עשרים ושמונה מנא לן דכתיב ועשית חושן משפט מעשה חושב כמעש׳ אפוד תעשנו זהב תכלת וארגמן ותולע׳ שני ושש משזר ארבע׳ דשיתא שיתא עשרין וארבעה וזהב ארבעה הא עשרין ותמני׳ ואימא זהב נמי ששה אמר רב אחא בר יעקב אמר קרא וקצצו פתילים פתיל פתילים הרי כאן ד׳ רב אשי אמר קרא לעשות בתוך התכלת ובתוך הארגמן היכי נעביד ארבעה דתרי דתרי הוו לדהי תמני׳ נעביד תרי דתרי תרי ותרי דחד חד ועשית שיהיו כל עשיותיו שוות אמר רבא אמר רב יהודה המקרע בגדי כהונה לוקה שנא׳ לא יקרע מתקיף לה רב אחא בר יעקב ודילמ׳ הכי קאמר רחמנ׳ נעביד ליה שפה כי היכי דלא ניקרע מי כתיב שלא יקרע

(ואמר) רבי אלעזר המזיח חושן מעל האפוד והמסיר בדי ארון לוקה שנאמר לא יזח ולא יסורו מתקיף לה רב אחא בר יעקב ודילמא כי קאמר רחמנא תרקעינהו ועבדינהו שפיר כדי שלא יזח ולא יסורו מי כתיב שלא יזח ושלא יסורו רבי יוסי (בר) חנינא רמי כתיב בטבעות הארון יהיו הבדי׳ לא יסורו ממנו וכתיב והובא את בדיו בטבעות הא כיצד מתפרקין ואין נשמטין תני נמי הכי בטבעות הארון יהיו הבדי׳ יכול לא יהיו זזין ממקומן ת״ל והובא את בדיו בטבעות אי והובא את בדיו יכול יהיו נכנסין ויוצאין ת״ל בטבעות הארון יהיו הבדים הא כיצד מתפרקין ואין נשמטין אמר רבי חמא בר חנינא מאי דכתי׳ עצי שטים עומדים שעומדים דרך גדילתן דבר אחר עומדים שמעמידין את צפויין דבר אחר עומדים שמא תאמר אבד סברן ובטל סכויין ת״ל עומדין שעומדין לעולם ולעולמי עולמים (אמר) רבי חמא בר חנינא מאי דכתיב את בגדי השרד לשרת בקודש

אלמלא

אלמלא בגדי כהונה לא נשתייר משונאיהן
של ישראל שריד ופליט רבי שמואל בר
נחמני אמר ר' שבעים תגא בגדי שערדין
אותן כבריתן מכלידן ומשרדן כהן כלום
כאי היא ריש לקיש אמר אלו מיעשה מחם
מיתבי "בגדי כהונה אין עושין אותן מיעשה
מחט אלא מיעשה אורג שנא "מיעשה אורג
אמר אביי לא נצרכא אלא לבית יד שלהם
כדתני' בית יד של בגדי כהונה נארגת בפני
עצמה ונדבקת עם הבגד ו) ומניעת עד פיסת
היד אמר רחבא אמר רב יהודה שלש ארוגות
עשה בצלאל אמצעי של עין תשעה פנימי
של וחב שמונ' חיצון עשרה ומשרתו והתניא
אחד עשר ומשרתו לא קשיא הא כאיזן דאמר
יש בעביו טפח הא כאיזן דאמר אין בעביו
טפח ומאי "ומשרתו זיר אמר רבי יוחנן שלשה
זרי הן של מיבח ושל ארון ושל שולחן של
מיבח זכה אהרן ונמלו של שולחן זכה דוד
ונמלו של ארון עדיין כוזה הוא כל הרוצה
לישקה יבא וישקה שנא' תאמר פרוות הוא
ת"ל "בי מלכים ימלוכו רבי יוחנן רמי כתיב
זר וקריון זיר וזכה נעשית לו זיר לא זכה זרה
היכמו רבי יוחנן רמי "כתיב "ועשית לך ארון
עץ וכתיב "ועשו ארון עצי שיטים) מיכאן
לתלמיד חכם שבני עירו מיצוין לעשות לו
מלאכתו "מבית ומחוין תעשנו אמר רבא "כל
תלמיד חכם שאין תוכו כברו איט תלמיד חכם
(אמר) אביי ואיתימא רבה בר שולא "נקרא
נתעב שנאמר "אף כי נתעב ונאלח איש
שותה כמים שולת אמר רבי שמואל בר
נחמני אמר רבי יונתן מאי דכתיב "למה זה
מיחיר ביד כסיל לקנות חכמ' ולב אין אוי
להם לשונאיהן של תלמידי חכמים ששקקין
בתורה ואין בהן יראת שמים מכריז ר' יוחי
חבל על "דלית לי דרתא ורמיא לדרתי
עביד אמר להו רבא לרבנן במטורא מיציו
לא תיתתן תרתי גיהנם אמר ר' יהושע בן
לוי מאי דכתיב "ואת התורה אשר שם משה
זכה נעשית לו סם חיים לא זכה נעשית לו סם מית' והיינו דאמר רבא "דאוכן
לה סמא דחיי דלא אוכן לה סמא דמותא אמר ר' שמואל בר נחמני ר' יונתן
אמר מעופיה דקרא זכה צורפתו לחיים לא זכה צורפתו למיתה "יראת ה' טהורה עומדת לעד אמר
ר' חנינא "זה הלמד תורה בטהרה מאי היא "נשא אשה ואח"כ לומד תור' עדות ה' נאמנה אמר ר' חייא
בר אבא נאמנ' היא להיעד בלומדי "מעשה רוקם "מעשה חושב אמר ר' אליעזר שרוקמין בכיקום שחושבין
ג) תנא משמיה דרבי נחמיה רוקם מעשה מחט לפיכך פרצוף אחד חושב מעשה אורג לפיכך שני פרצופות:
באלו נשאלין באורים ותומים: כי אתא רב דימי אמר בגדים שכהן גדול משמש כהן משוח מלחמה משמש
כהן שנאמר "ובגדי הקודש אשר לאהרן יהיו לבניו אחריו למי שבא בגדולה אחריו כתיב רב אדא בר אהבה
ואמרי לה בריי) יכול יהא בנו של משוח מלחמה משמש תחתיו כדרך שבנו של כהן גדול משמש תחתיו

ת"ל

הגהות הלבוש.

משוח מלחמה משמש בכהן. מיי פ"ג [פ"ג מהל' ד"ס ה"ב].

כסדר ח"ס

ען משבט נר מצות

ל

הדרן עלך בא לו

יום הכפורים כו'. סדר המסכתא תחלה נקט ז' ימים קודם יום הכפורים והדר נקט ליל יום הכפורים והדר נקט סדר עבודות היום והשתא נקט מילתא דיום לענין איסור ועינוי:

שלא כסדר והחזירו לו כסדר וכיון שידע ששאל שלא כסדר חזר ושאל כסדר שנאמר היסגירו בעלי קעילה אותי ואת אנשי ביד שאול ויאמר ה' יסגירו ואם הוצרך הדבר לשנים מחזירין לו שנים שנאמ' וישאל דוד בה' לאמ' ארדוף אחרי הגדוד הזה האשיגנו ויאמ' לו רדוף כי השג תשיג והצל תציל ואע"פ שגזירת נביא חוזרת גזירת אורים ותומי' אינה חוזר' שנ' במשפט האורי' לכך נקרא שמן אורים ותומים שמאירין את דבריהן תומים שמשלימין את דבריהן וא"ת בגבעת בנימין מפני מה לא השלימו הם שלא בירנו אם לנצח אם להנצח ובאחרונה שבירנו הסכימו שנאמר ופנחס בן אלעזר בן אהרן עומד לפניו בימים ההם לאמר האוסיף עוד לצאת למלחמה עם בני בנימין אחי אם אחדל ויאמר ה' עלו כי מחר אתננו בידך כיצד נעשית ר' יוחנן אומר בולטות ריש לקיש אומר מצטרפות והא לא כתיב בהו צד"י אמר רב שמואל בר יצחק אברהם יצחק ויעקב כתיב שם והא לא כתיב טי"ת אמר רב אחא בר יעקב שבטי ישורון כתיב שם מיתיבי כל כהן שאינו מדבר ברוח הקודש ושכינה שורה עליו אין שואלין בו שהרי צדוק שאל ועלתה לו אביתר ולא עלתה לו שנאמר ויעל אביתר עד תום כל העם וגומר סיועי הוה מסייע בהדיהו: ואין שואלין אלא למלך: מנא הני מילי אמר רבי אבהו דאמר קרא ולפני אלעזר הכהן יעמד ושאל לו במשפט האורים וגו' הוא זה מלך וכל ישראל אתו זה משוח מלחמה וכל העדה זו סנהדרין:

הדרן עלך בא לו כהן גדול

יום הכפורים אסור באכילה ובשתיה וברחיצה ובסיכה ובנעילת הסנדל ובתשמיש המטה והמלך והכלה ירחצו את פניהם והחיה תנעל את הסנדל דברי רבי אליעזר וחכמים אוסרין האוכל ככותבת הגסה כמוה וכגרעינתה והשותה מלא לוגמיו חייב כל האוכלים מצטרפין לככותבת וכל המשקין מצטרפין למלא לוגמיו האוכל ושותה אין מצטרפין:

גמ' אסור ענוש כרת הוא אמר רבי אילא ואיתימא רבי ירמיה לא נצרכה אלא לחצי שיעור הניחא למאן דאמר חצי שיעור אסור מן התורה אלא למאן דאמר חצי שיעור מותר מן התורה מאי איכא למימר דאיתמר חצי שיעור ר' יוחנן אמר אסור מן התורה ריש לקיש אמר מותר מן התורה הניחא לרבי יוחנן אלא לריש לקיש מאי איכא למימר מודה ריש לקיש שאסור מדרבנן אי הכי לא ניחייב עליה קרבן שבועה אלמה תנן שבועה שלא אוכל ואכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים חייב ורבי שמעון פוטר והוינן בה אמאי חייב מושבע ועומד מהר סיני הוא רב ושמואל ורבי יוחנן דאמרי בכולל דברים המותרים עם דברים האסורין וריש לקיש אמר אי אתה מוצא אלא במפרש חצי שיעור ואליבא דרבנן או בסתם ואליבא

שלא כסדר. היה לו לשאול תחלה [illegible] ואם הוצרך לשנים. כגון שהיה הדבר נחוץ [illegible] כגון של יונה בן אמיתי [illegible] [illegible] אורים ותומים [illegible] נוצח את לנצח: באחרונה. [illegible] כי מחר אתננו בידך: [illegible]

יום הכפורים אסור באכילה ובשתיה וכו'. [illegible]

מדרבנן. ומתניתין נמי מדרבנן קאמר: אי הכי. דלריש לקיש אסור מיהא מדרבנן לא ניחייב עליה קרבן שבועה [illegible] ואליבא

הגהות הלבוש. (יצא)

השותה מלא לוגמיו. סימן תר"ב [ע"ש תוס' ד"ה ולא].

האוכל ושותה אין מצטרפין. סימן תר"ב [ע"ש [illegible]].

במפרש חצי שיעור. סימן תר"ב [ע"ש תוס' ד"ה סתם].

ואליבא דר' עקיבא דאמר אדם אוסר עצמו בכל שהוא וכי תימא כיון דאית לי' היתר מן התורה קא חייל קרבן שבועה והתנן שבועת העדות אינה נוהגת אלא בראוין להעיד והתנן בה למעוטי מאי רב פפא אמר למעוטי מלך רב אחא בר יעקב אמר למעוטי משחק בקוביא והא משחק בקוביא מדאורייתא מיחזא חזי ורבנן הוא דפסלוהו ולא קא חיילא עליה שבועה שאני התם דאמר קרא אם לא יגיד והאי לאו בר הגדה הוא כלל וכל היכא דתני ענוש כרת לא תני אסור והתני' אע"פ שאמרו אסור בכולן לא אמרו ענוש כרת אלא על האוכל ושותה ועושה מלאכה בלבד הכי קאמר כשאמרו אסור לא אמרו אלא בחצי שיעור אבל בשיעור ענוש כרת ואף על פי שענוש כרת אין ענוש כרת אלא אוכל ושותה ועושה מלאכה בלבד ואיבעית אימא כי קתני אסור אשארא דתנו רבה ורב יוסף בשאר ספרי דבי רב מנין ליום הכיפורים שאסור ברחיצה בסיכה ובנעילת הסנדל ובתשמיש המטה תלמוד לומר שבתון שבות:

גופא חצי שיעור רבי יוחנן אמר אסור מן התורה ריש לקיש אמר מותר מן התורה רבי יוחנן אמר אסור מן התורה כיון דחזי לאצטרופי איסורא קא אכיל ריש לקיש אמר מותר מן התורה אכילה אמר רחמנא וליכא איתיביה רבי יוחנן לריש לקיש אין לי אלא כל שישנו בעונש ישנו באזהרה כוי וחצי שיעור הואיל ואינו בעונש יכול אינו באזהרה ת"ל כל חלב מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא הכי נמי מסתבר דאי סלקא דעתך דאורייתא כוי ספיקא הוא איצטריך קרא לאתויי ספיקא אי משום הא לא איריא קסברי כוי

הגהות הלבוש.

לא תני אסור. שבועות דף כ"ו [ע"ב תוס' ד"ה אסור].
חצי שיעור אסור. נזיר דף ל"ח [ע"ב תוס' ד"ה כמן].
— — — נ"מ דף נ"ג [ע"א תוס' ד"ה לפרקן].
— — — סנהדרין דף כ"ח [ע"ב תוס' ד"ה כו"ב].
ת"ל כל חלב. פסחים דף מ"ג [ע"א תוס' ד"ה לכמן].
איצטריך קרא לאתויי. תמורה דף ד' [ע"א תוס' ד"ה אלא].
— — — בכורות דף מ"ח [ע"א תוס' ד"ה אלמא].
— — — חולין דף נ"ב [ע"ב תוס' ד"ה איצטריך].
— — — מכות דף כ"ח [ע"א תוס' ד"ה לכד].

כוי בריה בפני עצמה היא דאי לא תימא הכי הא דאמר רב אדי בר אבין אף כל לאתויי כוי כוי ספיקא הוא איצטריך קרא לרבויי ספיקא אלא כוי שאני הכא נמי בריה שאני תנו רבנן תענו את נפשותיכם יכול ישב בחמה או בצינה כדי שיצטער ת"ל וכל מלאכה לא תעשו מה מלאכה שב ואל תעשה אף עינוי נפש שב ואל תעשה ואימא היכא דיתיב בשימשא וחמים ליה לא נימא ליה קום תיב בטולא יתיב בטולא וקריר ליה לא נימא ליה קום תיב בשימשא דומיא דמלאכה מה מלאכה לא חלקת בה אף עינוי לא תחלוק בו תניא אידך תענו את נפשותיכם יכול ישב בחמה ובצינה ויצטער ת"ל וכל מלאכה לא תעשו מה מלאכה דבר שחייבין עליו במקום אחר אף עינוי נפש שחייבין עליו במקום אחר ואיזה זה זה פגול ונותר אביא פגול ונותר שהן בכרת ולא אביא את הטבל שאינו בכרת ת"ל תענו ועניתם את נפשותיכם ריבה אביא הטבל שהוא במיתה ולא אביא את הנבילה שאינה במיתה ת"ל תענו ועניתם את נפשותיכם ריבה אביא את הנבילה שהוא בלאו ולא אביא את החולין שאינן בלאו ת"ל תענו ועניתם את נפשותיכם ריבה אביא החולין שאינן בקום אכול ולא אביא את התרומה שהיא בקום אכול ת"ל תענו ועניתם את נפשותיכם ריבה אביא את התרומה שאינה בבל תותירו ולא אביא את הקדשים שהן בבל תותירו תלמוד לומר תענו ועניתם את נפשותיכם ריבה ואם נפשך לומר הרי הוא אומר והאבדתי את הנפש ההיא עינוי שהוא אבידת הנפש ואיזה זה זה אכילה ושתיה מאי ואם נפשך לומר וכי תימא בעריות קא משתעי קרא הרי הוא אומר והאבדתי הנפש עינוי שיש בו אבידת נפש ואיזה זה זה אכילה ושתיה דבי רבי ישמעאל תנא נאמר כאן עינוי ונאמר להלן עינוי מה להלן עינוי רעבון אף כאן עינוי רעבון ונילף מאם תענה את בנותי דנין עינוי דרבים מעינוי דרבים ואין דנין עינוי דרבים מעינוי דיחיד ונילף מעינוי דמצרים דכתיב וירא את עניינו ואמרינן זו פרישות דרך ארץ אלא דנין עינוי בידי שמים מעינוי בידי שמים ואין דנין עינוי בידי שמים מעינוי בידי אדם המאכילך מן במדבר למען ענותך רבי אמי ורב אסי חד אמר אינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו וחד אמר אינו דומה מי שרואה ואוכל למי שאינו רואה ואוכל אמר רב יוסף מכאן רמז לסומין שאוכלין ואין שבעין אמר אביי הילכך מאן דאית ליה סעודתא לא ליכלה אלא ביממא אמר רבי זירא מאי קרא טוב מראה עינים מהלך נפש אמר ר"ל טוב מראה עינים באשה יותר מגופו של מעשה שנאמר טוב מראה עינים מהלך נפש כי יתן בכוס עינו יתהלך במישרים רבי אמי ורבי אסי חד אמר כל הנותן

עינו

אתא קרא לרבויי ספיקא. בתמיה [illegible] ספיקא הוא [illegible]: הא דאמר רב אדי בר אבין. בכריתות בפ' דם שחיטה (דף כ"א.) אף כל לאתויי כוי דקתני התם כל דם [illegible] כו': מה. מלאכה שב ואל תעשה הוא אף עינוי שב ואל תעשה [illegible] לא חלקת בה [illegible] מה מלאכה דבר שחייבין עליו במקום אחר [illegible] כגון פיגול ונותר [illegible] כרת [illegible] (דף ע"ב:) [illegible] ויענך וירעיבך (דברים ח'.) ונילף [illegible] תענה את בנותי [illegible] (שם.) [illegible] עינוי דרבים. יום הכיפורים לכל ישראל [illegible] לכל ישראל: עינוי בידי שמים. יום הכיפורים [illegible] המאכילך מן במדבר [illegible] אין לו פת בסלו [illegible] אינו רואה ואוכל. [illegible] כל [illegible]:

עינוי

[illegible]

כוי בריה בפני עצמה הוא. [illegible]

[illegible] כוי בריה בפני עצמה הוא [illegible] (דף פ'.) [illegible] (דף פ"ד:) [illegible] [וע"ע תוספ' כריתות כ"א: ד"ה כוי]:

דהני

יכול ישב בחמה. [illegible] [ע"ע תוס' ד"ה תענו].

ביטו השׂ"ס

עינו נטושה. לישב שמחות: כל השעולם דומה עליו כשיכור. תחזן לחברים דומה לו ויתר: ישתכנו לחברים. שתא ישלוטו עונו: דלמנא. כתר מרומם על הכסאי שום דבר כן יעלמנו לחייו. נכנל דבר פשוט ישל להקניטו ולהכפידו שוא יודד: שרירות. דלמקרו לשם נחורר ודנם לנתן לנתן הנוזה אור המוים כשוא ורידנו לנר/(בראשית ל"ב) ומחתם פיהם. הקנחת פיה של הנשם כשוא לשנר ישמה הנלחת (הלכי' ב' ל"ג) מיני מרקחת לית הקטרי: דלמר' (משלי ל'): נהכסת סוסה נפרק קמא (קף י"ח:): לא פרעי מהר. לא היו פרוצים נעריות נהנלים: הגך דלמחרין. פוקן מלכרות לנבי נח כנון הגך דלמרי' נפנסדרין (קף כ"ג:) עמוס נב"ד כל ישראל יהיתן עליהן נן מה תוכח עליהן וכן נבי של הטפסות: הללו לא עשו. שהן קטן לשעבדי ויבריקת כילמרינן נפסחי הכל לאחר לשמה לא הלכלי נגל הבני החיטון: ושוא כרש. נר לנן לאחר רב לפני. זרש הנר ליטו לנן לנל נגיל הוא וכבי קאחר רגל והוא עגול כזרש נר ולנן כהתנלית: נגיל. נרשון של פנייניי פרוסה לנרש נפרק

עינו בכוסו עריות כולן דומות עליו כמישור וחד אמר כל הנותן עינו בכוסו כל העול כולו דומה עליו כמישור * דאמר בלב איש ישחנה רבי אבי ורבי אסי חד אמר ישחנה בידעתו וחד אמר *ישירנה לארחים *ונחש עפר לחכיו ר' אמי ורבי אסי חד אמר אפילו אוכל כל מערבי עולם טועם בהם טעם עפר וחד אמר אפילו אוכל כל מיודעי עולם אין דעתו מיושבת עליו עד שיאכל עפר תניא אמר רבי יוסי בוא וראה שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם מדת בשר ודם מקניט את חבירו יורד עמו לחייו אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן קלל את הנחש שולחל לנג מיזונותיו עמו יורד למטה מיזונותיו עמו קלל את כנען אוכל מיה שרבו אוכל ושותה מה שרבן שותה קלל את האשה הבל רצין אחריה קלל את האדמ' הבל ניזונין היטנה *זכרנו את הדנה אשר נאכל במצרים חנם רב ושמוא חד אמר דנים וחד אמר עריות נאן דאמר דנים דכתיב נאכל ונאן דאמר עריות דכתיב חנם ולמאן דאמר עריות הא כתיב נאכל *לשנא מילוא נקט דכתיב *אכלה ומחתה פיה ואמרה לא פעלתי און ולמאן דאמר דנים נאי חנם דהוו מיתן לרבו כהפקירא דאמר מר *כשהיו ישראל שואבין מים הקב"ה מזמין להם בתוך המים דגים קטנים בכדיהן בשלמא למאן דאמר דנים אבל עריות לא פריצי ברו היינו דכתיב *נן נעזל אחותי כלה [כו'] אלא למ"ד עריות נאי טיעון דעתם מיהנך דאסירין לא פריצי ברו בשלמא למאן דאמר עריות היינו דכתיב *ושבע' משה את חנם בוכרה למשפחותיו *על עסקי משפחותיו שנאמרו להם לשכב אצלם אלא למאן דאמר דנים נאי בוכרה למשפחותיו הוא והא הואי *ארץ הקשואים ואת האבטיחים רבי אמי ורבי אסי חד אמר טעם כל המינין טעמן בהן חמשת המינין הללו לא טעמו בו וחד אמר טעם כל המינין טעמן וטעמן ומישן והללו טעמן ולא טעמן *והכתיב כורע גר לבן (ושעטנז) אמר ר' אסי שעל כנידא ולבן כמרגלית *(והניא נמי הכי) גר שרומה לזרע פישתן בנבשלין אחרי אומרים *גר שרומה להגדה שמושכת לבו של אדם כמים תניא אידך גר שמניד להם לישראל א' בן תשע לראשון ואי בן שבעה לאחרון לבן משלבין עשותיהן של ישראל תניא ר' יוסי אומר כשם שהניבא היה מניד להם לישראל מה שבחורין ומה שבסדקין כך הכן מניד להם לישראל מה שבחורין זמה שבסדקין כיצד שני שבאו לפני משה לדין זה אומר עברי נגנבת וזה אומר אתה מכרתו לי אמר להם משה לבוקר נשפט לבחר אם נמצא עומרו בבית רבו ראשון בידוע שזה נגנבו אם נמצא עומרו בבית רבו שני בידוע שזה מכרו לו וכן איש ואשה שבאו לפני משה לדין זה אומר היא סרחה עלי והא אומרת הוא סרח עלי אמר להם משה לבקר נשפט למחר אם נמצא עומרה בבית בעלה בידוע שריא סרחה עליו נמצא עומרה בבית אביה בידוע שהוא סרח עליה כתיב *וברדת המל על המחנה לילה (ירד הכן עליו) וכתיב *ויצא העם ולקטו וכתיב *שטו העם ולקטו הא כיצד צדיקים ירד על פתח בתיהן ביטנים יצאו ולקטו רשעי' שטו ולקטו כתיב להם וכתיב שנו וכתיב וטחנו הא כיצד צדיקים להם ביטני עשות רשעים טחנו בריחים *או דלמא כמדוסה אמר רב יהודה אמר רב ואיתימא רבי חמא ברבי חנינא כלמד שירד להם לישראל עם הכן תבשיטי נשים דכר שנידוך כמדוסה *ובשלו בפרור אגר רבי חמא כלמד שירד להם לישראל עם הכן ציקי קדרה *והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר מאי בבקר בבקר א"ר שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן כדכר שירד להם בבקר בבקר כלמד שירדו להם לישראל אבנים טובות ומרגליות עם הכן *והנשיאים הביאו את אבני השהם תנא נשיאים כנים וכן הוא אומר *נשיאים ורוח וגשם אין *והיה טעמו כלשד השמן אמר רבי אבהו מה שד זה תיעוק טועם בה כמה טעמים אף הכן כל זמן שישראל אוכלין אותו מוצאין בו כמה טעמים אינא דאמרי לשד מימ מה שד זה מתרפך לכמה גוונין אף הכן מתרפך לכמה טעמים *ואמר משה בתת ה' לכם בערב בשר לאכול ולחם בבקר לשבוע הנא משמיה דרבי יהושע בן קרחה בשר ששאלו שלא כהוגן ניתן להם שלא כהוגן להם

כמין חנם הוא עגול: מוכנין שנתייחם. מתוך מסו דומנים כמה נא יהי בן לאחר היו המשנדים לנם לתקום: אם בן תמצה וכו'. לבי מנאחר (מהות ע"ז) ויעדו בן מליקט הרבה בן מליקט חשע הולא עיחר לנעלנלן ואם ניחר יחר נניח הלחמן ניידוע מכן תמצה לנחמן הוא ואם נניח הלחמן ניידוע מכן הלחמן הוא: הוא קרח שני. ומינעתו כתיבנתם: יהי חון עליו. לנחת נתוך המחנה יהיד וכתב ויעל העם ולקטו ניעלם שמען לנחנה המחנה וניתב שבו ומחנו ליקום ישמן פיהו השוט נפרק (לעיל ס"ו): לחם. המחנ לפני: שנגע. המחנ קוסם לחייה: תכשיטי נשים. נמחים מכן דומת נחוכה ומתקשטות נהן לניות ריחן ערב לנעליהן: ליקי קדירה. תנלן לחקציל ערב ומנטרם: מילדו לחן לנגים מיוחד. מליהו נדנה מהם מהולקן נגקר נגקר מיולקן נלקטו חת החן מנאחר וילקטו לחתי נגקר נגקר: נסיחים הוא. שנגים הוא: מד אה תיעוק שולל נה כל הימי משחים. מהלם לילנלת: לחם

לחם ששאלו כהנים ניתן לזרן כהנים מכאן למדה תורה דרך ארץ שלא יאכל אדם בשר אלא בלילה ודאמר אב"י "האי מאן דאית ליה סעודתא לא לאכלי אלא ביממא כעין שמלא קא אמרינן אמר רב אחא בר יעקב בתחלה היו ישראל זוכין כתרנגולי שמנקרין באשפה עד שבא משה וקבע להם זמן סעודה "הכשר עודנו בין שיניהם וכתיב "עד חדש ימים הוא כיצד ביטנים לאלתר כיתו רשעים מצטערין והולכין עד חדש ימים וישטחו אמ' ריש לקיש אל תקרי וישטחו אלא וישחטו מלמד שטרחיכו שואזדן של ישראל שחיטת שטוח תנא משמיה דר' יהושע בן קרחה אל תקרי שטוח אלא שחוט מלמד שירד להם לישראל עם המן דבר שמעון שחישה אמר ר'

וכי מאין אתה למד והלא כבר נאמר "ויטר עליהם כעפר שאר וכחול הים "(הוס) עוף כנף ותגיא "ר) ר' אומר "וכחת כאשר צויתיך מלמד שנצטוה משה על השטו ועל הקנדי על רוב אחד בעוף על רוב שני בבהמה אלא מה תלמוד לומר שטוח מלמד שירד להם משטוחין משטוחין כתיב להם וכתיב שמן וכתיב "דבש אמר רבי יוסי ברבי חנינא לעגים להם לזקנים שמן לתינוקות דבש כתיב שלש וקרינן סלש אמר רבי חנינא צדיקים אוכלין אותו בשלוה רשעים אוכלין אותו ויוכה להן כסילון אמר רב חנן בר רבא ארבעה מיני סלש הן ואלו הן שיכלי וקבלי "ופסיני ושלש מעלי דכולהו שיכלי גריל דכולהו שלש והוי כציפורת' ומותבינן לה בתנור' ותפח והוה מלי רתנורא ומסקינן ליה אתלתר ריפי ואתרוכה אינה נאכלת אלא על ידי תערובת רב יהודה משתכח ליה בי דיני רב חסדא משתכח ליה בי ציבי דבא מיתי לידה ארישי' כל יוכא יוכא חד לא אייתי אמר מאי האי סלוק לאנרא שמעיה לעוקא דקאמר "שמעתי ותרגו בבני אמר שמע מינה נח נפשיה דרב חסדא ובריל רבה אבוה תלמידא כתיב "ותעל שכבת חמל וכתיב "וברדת חמל אמר רבי יוסי ברבי חנינא של מלמעלה ושל מלמטה ודומיה כמו שמונה בקופא דק מיהוספא אמר ריש לקיש דבר שניטוח על פיסת היד רבי יוחנן אמר דבר שנבלע במאתים וארבעים ושמונה אברים מיהוספא טובא היו אמ' רב נחמן בר יצחק מיהוספא כתיב תנו רבנן "לחם אבירים אכל איש לחם שמלאכי השרת אוכלין אותו דברי ר' עקיבא וכשנאמרו דברי לפני ר' ישמעאל אמר להם צאו ואמרו לו לעקיבא עקיבא טעית' וכי מלאכי השרת אוכלין לחם והלא כבר נאמר "לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי אלא מה אני מקיים אבירים לחם שנבלע במאתים וארבעים ושמונה אברים אלא מה אני מקיים "ויתר תהיה לך על אויבך "(ויצאת שמה חיל) דברים שתגרי אומות העולם מוכרין אותן להם ר' אלעזר בן פרטא אומר אף דברים שתגרי אומות העולם מוכרין להן כן מפיגן אלא מה אני מקיים ויתר תהיה לך על אויבך לאחר ששרתו אמר הקב"ה אני אמרתי יהיו כמלאכי השרת עכשיו אני מטריח אותם שלש פרסאות דכתיב "ויתן על הירדן מבית הישימות עד אבל השיטים ואמר רבה בר בר חנה "לדידי הוי לי תרוא אתרא והיא תלתא פרסי ותנא כשנפגין אין נפגין לא לפניהן ולא לצדדיהן אלא לאחוריהן "ועתה נפשנו יבשה אין כל אמרו עיניך בן זה שתיפת במעיהם כלום יש ילוד אשה יכיכנים ואינו כויצא וכשנאמרו דברי לפני רבי ישמעאל אמר להם אל תיקרי אבירים אלא איברים דבר שנבלע במאתים וארבעים ושמונה איברים אלא מה אני מקיים ויתר תהיה לך על אויבך כדברים שבאין להם מכודעת היום דבר אחר לחם אבירים אכל איש

הגהות הלבוש.

לא לאכלי אלא ביממא. סנה קו ב"ה [ב"ב נ"ו ב"ה היכא].
שתגרי אומות העולם. פסחים קו ב"ה [ב"ב סוס ד"ה קמ"ו].

[illegible]

זה יהושע שירד לו מן כנגד כל ישראל כתיב הכא איש וכתיב התם קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו ואימ' משה דכתיב והאיש משה עניו מאד דנין איש מאיש ואין דנין איש מהאיש שאלו תלמידיו את רבי שמעון בן יוחי מפני מה לא ירד להם לישראל מן פעם אחת בשנה אמר להם אמשול לכם משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שיש לו בן אחד פסק לו מזונותיו פעם אחת בשנה ולא היה מקביל פני אביו אלא פעם אחת בשנ' עמד ופסק מזונותיו בכל יום והי' מקביל פני אביו כל יום אף ישראל מי שיש לו ארבע וחמשה בנים היה דואג ואומר שמא לא ירד מן למחר ונמצאו כולן מתי' ברעב נמצאו כולן מכוונין את לבם לאביהן שבשמים דבר אחר שהיו אוכלין אותו כשהוא חם דבר אחר מפני משאוי הדרך וכבר היה רבי טרפון ורבי ישמעאל וזקנים יושבין ועוסקין בפרשת המן והיה רבי אלעזר המודעי יושב ביניהן נענה רבי אלעזר המודעי ואמר מן שירד להן לישראל היה גבוה ששים אמה אמר לו רבי טרפון מודעי עד מתי אתה מגבב דברים ומביא עלינו אמר לו רבי מקרא אני דורש חמש עשרה אמה מלמעלה גברו המי' ויכסו ההרי' וכי חמש עשרה אמה בעמק חמש עשר בשפלה חמש עשר בהרים וכי מיא שורי שורי קיימי ועוד תיבה היכא סגיא אלא נבקעו כל מעינו' תהום רבה עד דאשוו מיא בהדי טורי והדר חמש עשרה אמה מלמעלה גברו המי' וכי איזו מדה מרובה מדה טובה או מדת פורענות הוי אומר מדה טובה ממדת פורענות במדת פורענות הוא אומר וארובות השמי' נפתחו במדה טובה הוא אומר ויצו שחקים ממעל ודלתי שמים פתח וימטר עליהם מן לאכול וגו' שמים נתן למו כמה ארובות יש בדלת ארבע ארבע הרי כאן שמונה ונמצא מן שירד להם לישראל גבוה ששים אמה תניא איסי בן יהודה אומר מן שירד להן לישראל היה מתגבר ועולה עד שרואין אותו כל מלכי מזרח ומערב שנאמר תערוך לפני שולחן נגד צוררי [וגו' כוסי רויה] אמר אביי שמע מינה כסא דדוד לעלמא דאתי מאתן ועשרין וחד לוגא מחזיק שנאמ' כוסי רויה רויה בגימטריא הכי הוו הא לא דמי התם כארבעין זמנין הכא חדא ישעתא התם לכולי עלמא הכא לישראל להודיע ונפיש להו טפי רבי אלעזר המודעי פתיחה פתיחה גמר: אסור באכילה: הני חמשה עינויין כנגד מי אמר רב חסדא כנגד חמשה עינוין שבתורה ובעשור ואך בעשור שבת שבתון ושבת שבתון והיתה לכם הני חמשה הוו ואנן שיתא תנן שתיה בכלל אכילה היא דאמר ריש לקיש מנין לשתיה שהיא בכלל אכילה שנאמר ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגנך תירושך ויצהרך תירוש חמרא הוא וקרי ליה ואכלת ממאי ודילמא דאכליה על ידי אניגרון דאמר רבה בר שמואל אניגרון מיא דסילקא אכסיגרון מיא דכולהו שלקי אלא אמר רב אחא בר יעקב מהכא ונתתה הכסף בכל אשר תאוה נפשך בבקר ובצאן ביין ובשכר שכר שתיה הוא וקריה רחמנא ואכלת ממאי ודילמא הכא נמי דאכליה על ידי אניגרון שכר כתיב מידי דמשכר ודילמא דבילה קעילית דתניא אכל דבילה קעילית ושתה דבש וחלב ונכנס למקדש חייב

(חיב) אלא ילוף שבר שבר מנזיר מה להלן
אף כאן יין ותירוש חוץ והתניא
הנזיר כן התירוש אשר בכל מיני מתיק
וכותר בין ולאו חמר הוא והכתיב ותירוש
טובב בתולות דבר הבא מן התירוש טובב
בתולות והכתיב ותירוש יקבך יפרוצו
דבר הבא מן התירוש יקבך יפרוצו והא
כתיב זנות יין ותירוש יקח לב אלא דכולי
עלמא תירוש חמרא הוא ובנדרי דהלך אחר
לשון בני אדם ואמאי קרי ליה יין ואמאי קרי
ליה תירוש יין שמביא יללה לעולם תירוש
שכל המיתגרה בו נעשה רש רב כהנא רמי
כתיב תרש וקרנן תירוש וכה נעשה ראש
לא וכה נעשה רש (והיינו דרבא דרבא) רמי
כתיב ישמח וקרנן ישמח וכה משמרו לא וכה
משמע והיינו דאמר רבא הכרא וירתי
פקחין רחיצה וסיכה מיא לן דאיקרי עיטי
דכתיב לחם חמודות לא אכלתי ובשר יין
לא בא אל פי וסך לא סכתי מאי לחם
חמודות לא אכלתי אמר רב יהודה ברוה
דרב שמואל בר שילת אפילו נהמי דחיטי
דכיתא לא אכל ומנא לן דחשיב כעניי
דכתיב ואמר אלי אל תירא דניאל כי מן
היום הראשון אשר נתת את לבך להבין
ולהתענות לפני אלהיך נשמעו דבריך ואני
באתי בדבריך (כי חמודות אתה) אשכחן
סיכה רחיצה מנא לן אמר רב זוטרא ברבי
טוביה אמר קרא ותבא ככים בקרבו ובשכן
בעצמותיו ואימא כשתיה דומיא דשכן מה
שכן מאברי אף כים מאברי והא תנא אשפ
קא נסיב לה דתנן כעין לסיב שהיא כשתיה
ביום הכיפורים אף על פי שאין רגילה לדבר
זכר לדבר שנאמר ותבא ככים בקרבו ובשכן
בעצמותיו אלא אמר רב אשי רחיצה בטופיה דקרא שכתיב ליה דכתיב וסך לא
סכתי כיאי ואני באתי בדבריך היינו דכתיב ושבעים איש מזקני ישראל ואונידו בן
שפן שכיד בתוכם שטרים לפניהם ואיש מקטרתו בידו ושרר ענן הקטרת שלה
וישלח תבנית יד ויקחני בציצית ראשי ותשא אותי רוח בין הארץ ובין השמים
ותבא אותי ירושלימה במראות אלהים אל פתח שער הפנימית הפונה צפונה אשר
שם

עין משפט נר מצוה

ג) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ד) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ה) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ו) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ז) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ח) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ט) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

י) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

כ) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ל) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

מ) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

נ) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ס) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ע) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

פ) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

צ) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ק) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ר) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ש) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ת) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

א) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ב) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ג) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ד) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ה) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ו) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ז) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ח) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ט) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

י) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

כ) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ל) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

מ) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

נ) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ס) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ע) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

פ) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

צ) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ק) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ר) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ש) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

ת) מיד ע"ב ע"ב מיד ע"ב ע"ב

מסו' הש"ס

הגהות הלבוש.

ואא תנא אישבא. עיין לקמן ע"ב [ע"פ תוס' ד"ה לפנים].
מנין הסיכה בשחיה. עיין לקמן ע"ב [ע"פ רש"י ד"ה ואחד].

רש"י [illegible]

תוספות [illegible]

*) דתנן [illegible]

ויושב מושב סמל הקנאה המקנה °ויבא אותי אל חצר בית ה' הפנימית והנה פתח היכל ה' בין האולם ובין המזבח כעשרים וחמשה איש אחוריהם אל היכל ה' ופניהם קדמה והמה משתחוים קדמה לשמש *ממשמע שנאמר ופניהם קדמה איני יודע שאחוריהם אל היכל ה' אלא מה תלמוד לומר אחוריהם אל היכל ה' מלמד שהיו פורעין עצמן והיו מתריזין כלפי מטה אמר לו הקדוש ברוך הוא למיכאל מיכאל פרחה אומתך אמר לפניו רבונו של עולם דיי לטובים שבהם אמר לו אני שורף אותם ולטובים שבהם מיד °ויאמר (לאיש) לבוש הבדים ויאמר בוא אל בינות לגלגל אל תחת לכרוב ומלא חפניך גחלי אש מבינות לכרובים וזרוק על העיר מיד °וישלח הכרוב את ידו מבינות לכרובים אל האש אשר בינות הכרובים וישא ויתן אל חפני לבוש הבדים ויקח ויצא אמר רב חנא בר ביזנא אמר ר' שמעון חסידא אלמלא לא נצטננו גחלים מידו של כרוב לידו של גבריאל לא נשתיירו משונאיהן של ישראל שריד ופליט וכתיב °והנה האיש לבוש הבדים אשר הקסת במתניו משיב דבר לאמר עשיתי כאשר צויתני * ואי בעית אימא רחיצה דאקרי עינוי מנא לן מהכא דכתיב °ולאביתר הכהן אמר המלך ענתות לך על שדך כי איש מות אתה וביום הזה לא אמיתך כי נשאת ארון ה' לפני דוד אבי וכי התענית בכל אשר התענה אבי וכתיב ביה בדוד °כי אמרו העם רעב ועיף וצמא במדבר רעב מלחם וצמא ממים עיף ממאי לאו מרחיצה ודילמא מנעילת הסנדל אלא אמר רבי יצחק מהכא °מים קרים על נפש עיפה ודלמא משתיה מי כתיב בנפש עיפה על נפש עיפה כתיב ונעילת הסנדל מנא לן דכתיב °ודוד עולה במעלה הזיתים עולה ובוכה וראש לו חפוי *(והולך) יחף יחף ממאי לאו מנעילת הסנדל ודילמא מסוסיא ומרטקא אלא אמר רב נחמן בר יצחק מהכא °לך ופתחת השק מעל מתניך ונעלך תחלוץ מעל רגליך וכתיב °ויעש כן הלוך ערום ויחף יחף ממאי לאו מנעילת הסנדל ואימא במנעלים המטולאים דאי לא תימא הכי ערום ממש אלא *בבגדים בלויים הכא נמי במנעלין המטולאין אלא אמר רב נחמן בר יצחק מהכא °מנעי רגלך מיחף וגרונך מצמאה מנעי עצמך מן החטא כדי שלא יבא רגלך לידי יחף מנעי לשונך מדברים בטלים כדי שלא יבא גרונך לידי צמא תשמיש המטה דאקרי עינוי מנא לן דכתיב °אם תענה את בנותי ואם תקח נשים

אם

[illegible]

*) מניין [illegible]

כשם

הגהות הלבוש. דכתיב אם תענה. [illegible]

פסקי תוספות. בדה דתנן. [illegible]

עין משפט נר מצוה

ש

נט

ס

סא

סב

סג

סד

סה

סו

סז

סח

סט

ע

עא

עב

עג

עד

עה

עו

עז

עח

עט

פ

פא

פב

פג

פד

פה

פו

פז

פח

פט

צ

צא

צב

צג

צד

צה

צו

צז

צח

צט

ק

קא

קב

קג

קד

קה

קו

קז

קח

קט

ר

רא

רב

רג

רד

רה

רו

רז

רח

רט

ש

שא

שב

שג

שד

שה

שו

שז

שח

שט

ת

תא

תב

תג

תד

תה

תו

תז

תח

תט

ניסום

מיצחה. כדמ"י ויש רשם המורם על חיים מלא נמלן מחרית ור"ח יוסף דגלח מחיצה בת לחיצון ומחק נישוע יהיו מחרית ניסם הכיפורים דלח נרש השטלנלות בניש ונטוחם דחתרי' מחומן כדלכו ומיש מוסם ומין לך מגלגלך מיצחה אות'

אם העגה מתשמיש ואם תקח מצרות ואיבא אידי ואידי מצרות מי כתיב אם תקח ואם תקח כתיב ואימא אידי ואידי מצרות חד לצרות דידי וחד לצרות דאחתין ליה מיעלמא דומיא דאם תקח מי כתיב אם תקח ואם תענה אם תענה ואם תקח כתיב אמר ליה רב פפא לאביי הא תשמיש גופיה איקרי עינוי דכתיב ° וישכב אותה ויענה אמר ליה התם שעינה מביאות אחרות תנו רבנן ל) אסור לדרדרן מקצת גופו ככל גופו ל) ואם היה ° מילוכלך בטיט ובצואה רוחצין כדרכן ואינו חושש ל) אסור לסוך מקצת גופו ככל גופו ל) ואם היה רולה או שרוצין לו המטמן בראשו סך כדרכו ואינו חושש תנא דבי מנשה ° רבן שמעון בן גמליאל אומר ל) כיצד אשה יפה אחת בכים ומותנת את לתינוק ואינה חוששת אמרו עליו על שמאי הזקן שלא ריצה להאכיל בידו אחת וגזרו עליו להאכיל בשתי ידים כאי טעמא ° אמר אביי משום שיבתא תנו רבנן ל) התולך להקביל פני אביו או פני רבו או פני מי שגדול ממנו שנה או בחכמה או ואינו חושש איבעיא להו ל) הרב אצל תלמידו מאי תא שמע דאמר רב יצחק בר בר חנא אנא חותרת לזעירי דאזל לגבי רב חייא בר אשי תלמידיה רב אשי אמר ההוא רב חייא בר אשי הוא דאזל לגבירי דזעירי רביה רבא שרא לבני עבר שיעא למיעבר בניא לנטורי פירי אמר ליה אביי לרבא תניא דמסייע לך ל) שומרי פירות עוברין עד צוארן בכים ואין חוששין רב יוסף שרא להו לבני בי תרטו למיעבר בניא למיתי לפירקא למיזל לא שרא להו אמר ליה אביי אם כן אתה מבשלן לעתיד לבא אינ' דאמרי שרא להו למיתי ° ושרא להו למיזל אמר ליה אביי בשלמא למיתי לחיי אלא למיזל מאי טעמא כדי שלא תהא מכשלן לעתיד לבא רב יהודה ורב שמואל בר רב יהודה הוו קיימי אגודא דנהר * (פפא) אמברא דחצדד והוה קאי רבי בר פפא מיכך ניסא רכא להו קלא מיתו למיעבר למיתי לגביכו למשאל שמעתא אמר לי רב יהודה רב ושמואל דאמרי תרוייהו עובר ל) ובלבר שלא יציא ידו מתחת חפת חלוקו איבא דאמרי אמר ליה רב שמואל בר רב יהודה הגינא עובר ובלבר שלא יציא ידו מתחת חפת חלוקו מתקיף לה רב יוסף וכחול כי האי גוונא מי שרי וכתני ° וכמד אלף באמה ויעבירני בכים מי אפסי * מכאן שמוסיר לעבור עד אפסים ומד אלף ויעבירני בכים מים ברכים מכאן שמוסיר לעבור עד ברכי ומד אלף ויעבירני מי מתנים מכאן שמות' לעבור עד מתנים מכאן ואילך ומד אלף נחל אשר לא אוכל לעבור אמר אביי שאני ל) נחל דרדישי היא יכול יעבירנו בסירתי דתלמוד לומר ° כי נאו המים מי שהו מאי מי שהו שיהא שכן קורין לשייטא סיידא יכול יעבירנו בבורני קטנה ת"ל ° בל תלך בו אני שיט יכול יעבירנו בבורני גדולה תלמוד לומר ° וצי אדיר לא יעברנו מאי משמע כדמתרגם רב יוסף לא תוליל ביה בספינת ציידין ובורני רבתי לא תנוחנה אמר רבי יהודה בן פזי אף מלאך המות אין לו רשות לעבור בתוכו כתיב הכא כל תלך בו אני שיט וכתיב התם ° משוט בארן אמר רבי פנחס משום רב הונא צפוראה מעין היוצא מבית קדשי הקדשים בתהילה דומה לקרני תעבים כיון שהגיע לפתח היכל נעשה כרוחב של שתי כיון שהגיע לאולם נעשה כרוחב של עשר כיון שהגיע אל פתח עזרה נעשה כפי פך קטן והיינו דתנן ° רבי אליעזר בן יעקב אומר מים מפכין

היולא הניח קדמי הקדשים מהיו מיעוי והקפיס הולנים מהר וטומטים: נמיעוי. ת"ל כיעלי הניס וני סיעו. לפתוח לפתוח מפכין

הגרסות הלבוש.

כך כדרכו. נוסחות קד ע"ג (ע"ג תוס' ד"ה לישמעים).
— — מיס קד ל"ג [ע"ג תוס' ד"ה וקשתן].
שיבר עד צוארו. נוסח קד קי"ל [ע"ג תוס' ד"ה כלי].
— — נוסחות קד ו [ע"ג תוס' ד"ה כלי].

פסקי תוספות.

בדרך משום. לין מסרין מפלוי ולל מסוגות:
באורך. מיוסב לעיגול יניע מחרית:

משרתים הכהן. כהן הקרב הן משמשין להקטיר: לפתח בית דוד. היא בית חורן לירושלים: לפתח בית דוד. תחלת קדוי בית דוד לגזרת עד שתתגבר כנסת ישראל לפתח בית דוד דהיינו סמוכין: לפתח בית דוד דהיינו קדוי עד מקדרת דהיינו עד שתתגבר כנסת ישראל לפתח בית דוד ולא עד מחרת ולפי שלא נמצא תחלת קדוי עד מקדרת לפיכך נאמר לפתח בית דוד דהיינו סמוכין: החיצונה יום הכיפורים לפי נרסינן ור"ג נרסינן ורבי: בימים הללו חייסין דילמא נפקי הכהנים ומתי לתייני: ושבדוים דרך הנלטים. נמשליהם שנהו אותו: בגדול הזה. פלימו יפתו להקדר ולקטרו יפה כדנהני בתר הדין אדר

מבאן

מפתן עזרה להחזרת יוצאין מתחת מפתן הבירה מבאן ואילך היה מתגבר ועולה עד שמגיע לפתח בית דוד כין שהגיע לפתח בית דוד נעשה כנחל שוטף שבו רוחצין זבין וזבות נדות וולדות שנאמר ביום ההוא יהיה מקור נפתח לבית דוד ולישבי ירושלם לחטאת ולנדה אמר רב יוסף מכאן רמז לנדה שצריכה לישב עד צוארה במים ולית הילכתא כוותיה (תענית יום הכיפורים דליכא מנעל) שבת דאיכא מנעל מאי אמר נחמיה תתני' דבי נשיאה אנא חזיתיך לרב אמי ורב אסי דמטו שורקופא דמיא [ה] ועברוה דרך כלבוש תחת מנעל סנדל מאי איכא למימר אמר רב ריחומי אנא חזיתיה לרבינא דעבר דרך כלבוש רב אשי אמר [ו] סנדל לכתחילה לא ריש גלותא איקלע להגרוניא לבי רב נתן רפרם וכולהו רבנן אתו לפיקא רבינא לא אתא למיזר בעי רפרם לאפוקי לרבינא מדעתיה דריש גלותא אמר ליה מאי טעמא לא אתא מר לפיקא אמר ליה הוה כאיב לי כרעאי איבעי לך למיסם מסאני גבא דכרעא הוה איבעי לך למרמא סנדלא אמר ליה שורקנא דמיא הוה באורחא איבעי לך למעברינהו דרך כלבוש אמר ליה לא סבר לה מר להא דאמר רב אשי סנדל לכתחלה לא תני יהודה בר נרונרות [ז] אשור לישב על גבי טינא ביום הכיפורים אמר רבי יהושע בן לוי וכמינא משמתת אמר אבי [ח] ובטופח על מנת להטפיח אמר רב *יהודה [ט] מותר להצטנן בפירות רב יהודה מצטנן בקרא רבה מצטנן ביעוקא רבא מצטנן בכסא דכספא אמר רב *פפא [י] כסא דכספא מילא אשור חסר שרי דפחרא אידי ואידי אשור משום דמישחיל שחיל רב (*פפא) אמר כסא דכספא חסר נמי אסור משום דמזדריב ועירא בר חמא ארשפזכנין דרבי אמי ורבי אסי ורבי יהושע בן לוי ודכולהו רבנן דקיסרי הוה אמר ליה לרב יוסף ברי דר' יהושע ב"ל * בר אריא תא איכא לך מילתא מעלייתא דהוה עביד אבוך משפחת היה לו *בערב יום הכיפורים [יא] ושורה אותה בכלים ועושה אותה כמין כלים גסובין ולמחר מקנח בה פניו ידיו ורגליו ערב תשעה באב שורה אותה במים ולמחר מעבירה על גבי עיניו *וכן כי אתא רבה בר בר חנה אמר [יב] בערב תשעה באב מביאין לו משפחת ושורה אותה במים ומניחה תחת מראשותיו ולמחר מקנח פניו ידיו ורגליו בערב יום הכיפורים מביאין לו משפחת ושורה אותה במים ועושה כמין כלים גסובין ולמחר מעבירה על גבי עיניו אמר ליה רבי יעקב לרבי ירמיה בר תחליפא איפכא אמרת לן ואותיבנך סחישה אמר רב מנשיא בר תחליפא אמר רב עמרם אמר רבה בר בר חנה שאלו את ר' אלעזר זקן וישב בישיבה צריך לישול רשות להתיר בכורות או אינו צריך מאי קא מבעיא ליה הכי קא מבעיא ליה מי הא דאמר רב אחי בר אבין דבר זה הניתו להם לכי נשיאה כדי להתגדר בו צריך לישול רשות או דילמא כיון דזקן וישב בישיבה אין צריך עמיר רבי צדוק בן חלוקה על הגליץ ואמר אני ראיתי את רבי יוסי בן דמרא שזקן וישב בישיבה היה ועמד במעלה משקנו של זה ונטל רשות להתיר בכורות אמר ליה ר' אבא לא כך היה מעשה אלא כך היה מעשה רבי יוסי בן דמרא כהן היה והכי קא מבעיא ליה הלכה כרבי מאיר דאמר *התישוד כרבר לא דנו ולא מעידו או הילכה כרבן שמעון בן גמליאל דאמר *נאמן הוא על של חבירו ואינו נאמן על של עצמו ופשט ליה [יג] הלכה כרבן שמעון בן גמליאל ותו קא מבעיא לרבי כרבי לצאת בסנדל שעם

התורת הלבוש.

מביאין לו משפחת. כ"ק ק"ו ע"ו [פ"ג מוס' ד"ה נפ].

עין משפט נר מצוה

הקיטע

מסורת הש"ס

שעם ביום הכיפורים עמד רבי יצחק בר נחמני על רגליו ואמר אני ראיתי את רבי יהושע בן לוי שיצא בסנדל של שעם ביה"כ ואמינא ליה בתענית צבור מאי א"ל לא שנא אמר רבה בר חנה אני ראיתי את רבי אלעזר דמן נוה שיצא בסנדל של שעם בתענית צבור ואמינא ליה ביום הכיפורים מאי א"ל לא שנא רב יהודה נפיק בדהוצני אביי נפיק בדהוצי רבא נפיק *(בדיבלי) רבה בר רב הונא *כריך סודרא אכרעיה ונפיק מתיב רמי בר חמא *הקיטע יוצא בקב שלו דברי רבי מאיר ורבי יוסי אוסר ותני עלה ושוין שאסור לצאת בו ביום הכיפורים אמר אביי *התם דאית ביה כתיתין ומשום תענוג אמר ליה רבא ואי לאו כמנא הוא כתיתין משוי ליה מנא ועוד כל תענוג דלאו בנעל הוא ביום הכיפורים מי אסור והא רבה בר רב הונא הוה כריך סודרא אכרעי' ונפיק ועוד מדקתני סיפא אם יש לו בית קבול כתיתין טמא מכלל דרישא לאו בראוית ליה כתיתין עסקינן אלא אמר רבא לעולם דכ"ע מנעל הוא ובשבת בהא פליגי מר סבר גזרינן דילמא משתמיט ואתי לאתויי ד' אמות ומר סבר לא גזרינן תנו רבנן *תינוקות מותרין בכולן חוץ מנעילת הסנדל מאי שנא נעילת הסנדל דאמרי אינשי עבדו ליה הנך נמי אמרי אינשי עבדו ליה רחיצה וסיכה אימר מאתמול עבדי ליה סנדל נמי אימר מאתמול עבדי ליה סנדל לא אפשר דמאתמול עבדי ליה דאמר שמואל האי מאן דבעי למיטעם טעמא דמיתותא לסיים מסאני ולגני והא מותרין לכתחלה קתני אלא הנך דלאו רביתייהו גזרו בהו רבנן הנך דרביתייהו הוא לא גזרו בהו רבנן דאמר אביי *אמרה לי אם רביתיה דינוקא מיא חמימי ומישחא גדל פורתא ביעתא בכותחא גדל פורתא תבורי מאני כי היא דרבה זבין להו מאני נחשי דפחרא לבניה ומתברי להו: המלך והכלה ירחצו את פניהם: מתני' מני רבי חנניא בן תרדיון היא דתניא המלך והכלה לא ירחצו את פניהם רבי חנניא בן תרדיון אומר משום רבי אליעזר המלך והכלה ירחצו את פניהם והחיה לא תנעול את הסנדל רבי חנניא בן תרדיון אומר משום רבי אליעזר החיה תנעול את הסנדל מאי טעמא מלך משום דכתיב *מלך ביפיו תחזינה עיניך כלה מאי טעמא כדי שלא תתגנה על בעלה אמר ליה רב לרבי חייא כלה עד כמה אמר ליה כדתניא *אין מונעין הכשיטין מן הכלה כל שלשים יום והחיה תנעול את הסנדל משום צינה אמר שמואל אם מחמרת סכנת עקרב מותר: האוכל ככותבת הגסה: בעי רב פפא כותבת

הגהות הלבוש.

פסקי תוספות.

כגרעינתא. או כלא גרעינתא. והא דקתני התמרה וגרעינתה מיבעי' ליה מיהו קאמר כמה וגרעינתא יתר או דילמא הכי קאמר כמה כגרעינתא: וכלא קרי לה. הלכך יעשה כקליפתה היא המקרי' כמרים: קים להו לרבנן וכו'. [illegible] כמכבת ואכלו וכו'. [illegible] ולא בירך לאחריו: הא.

כותבת שאמרו בגרעינתה או בלא גרעינתה בעי רב אשי *עצם כשעורה בקליפתה או בלא קליפתה בלחה או ביבשה רב אשי לא מבעי' ליה הא דרב פפא נפסה איתמר כל כמה דנפסה רב פפא לא מיבעיא ליה הא דרב אשי להוה שיבולת מיקרי שלא בקליפתה *אשלא מיקרי אמר *(רבא) אמר רב יהודה כותבת הגסה שאמרו יתירה מכביצה וקים להו לרבנן דבהכי מיתבא דעתיה בציר מהכי לא מיתבי' דעתיה מיתיבי *מעשה והביאו לרבן יוחנן בן זכאי לטעום את התבשיל ולרבן גמליאל שתי כותבות ודלי של מים ואמרו העלום לסוכה *ותני עלה לא מפני שהלכה כך אלא שרצו להחמיר על עצמן *וכשנתנו לו לרבי צדוק אוכל פחות מכביצה נטלו במפה ואכלו חוץ לסוכה ולא בירך אחריו הא

כותבות [illegible]

לא [illegible]

נטלו [illegible]

ולא [illegible]

פסקי תוספות.

בד"ה ולא. [illegible]

באו"ד. [illegible]

עין משפט נר מצוה

לד [illegible]

לה [illegible]

לו [illegible]

הא כביצה בעי סוכה. [illegible]

הא כביצה בעי סוכה ואי סלקא דעתך כותבת
הגסה שאמרו יתירה מכביצה השתא שתי
כותבות בלא גרעינן לא הוו כביצה כותבת
הגסה וגרעינתה מי הוי יתירה מכביצה אמר
ר' ירמיה אין שתי כותבות בלא גרעינתן לא
הוו כביצה כותבת הגסה וגרעינתה הוי
יתירה מכביצה אמר רב פפא היינו דאמרי
אינשי תרי קבי דתמרי חד קבא דקשייתא
וסריה רבא אמר התם היינו טעמא משום
דהוו ליה פירי ופירי לא בעו סוכה מתיבי
אמר ר' כשהיינו לומדי תורה אצל רבי אלעזר
בן שמוע הביאו לפנינו תאנים וענבים
ואכלנום אכילת עראי חוץ לסוכה אכילת
עראי אין אכילת קבע לא איכא אכלנום
כאכילת עראי חוץ לסוכ' איבעי' אימ' אכלנום
אכילת קבע ואכלנו פת אכילת עראי
בהדייהו חוץ לסוכ' לימא מסייע ליה לפניך
אם השלים במיני תרגימא יצא ואי סלקא
דעתך פירי בעו סוכה ליתני פירות מאי מיני
תרגימא פירות ואיבעית אימא באתרא דלא
שכיחי פירי רב זביד אמר כותבת הגסה
שאמרו חסרה מכביצה דתנן בית שמאי
אומרים שאור בכזית וחמץ בככותבת והוינן
בה מאי טעמא דבית שמאי נכתוב רחמנא
חמין ולא בעי שאור ואנא אמינא ומה חמץ
שאין חימוצו קשה אסור בכזית שאור שחימוצו
קשה לא כל שכן מדפלגינהו רחמנ' לימרה לך שיעורו של זה לא כשיעורו
של זה שאור בכזית וחמץ בככותבת ואי סלקא דעתך כותבת הגסה שאמרו
יתירה מכביצה מכדי בית שמאי אשיעורא דנפיש כביצה קא מהדרי ליתני
כביצה ואי נמי כי הדדי נינהו ניתני כביצה אלא לאו שמע מינה כותבת פחותה
מכביצה מאי דילמא לעולם אימא לך כותבת הגסה שאמרו יתירה מכביצה
הא סתמא כביצה ואי נמי כי הדדי נינהו וחדא מינייהו נקט אלא כהא עד
כמה מזמנין עד כזית דברי ר' מאיר רבי יהודה אומר עד כביצה במאי קא
מיפלגי רבי מאיר סבר ואכלת זו אכילה ושבעת זו שתיה ואכילה בכזית ורבי
יהודה סבר ואכלת ושבעת אכילה שיש בה שביעה ואי זו זו כביצה ואי
סלקא דעתך כותבת הגסה שאמרו יתירה מכביצה השתא בכביצה שבועי
משבעא דעתא לא מיתבא אלא לאו שמע מינה כותבת הגסה שאמרו
פחות מכביצה בכביצה משבעא בכותבת מיתבא דעתיה תניא רבי אומר
כל

במיני תרגימא. [illegible]

לומר לך שיעורו של זה לא כשיעורו כו'. [illegible]

מסורת הש"ס [illegible]

הגהות הלבוש.

ופירי לא בעי סוכה. סוכה דף כ"ז [ע"א תוס' ד"ה תותי].
מאי מיני תרגימא. פסחים דף ק"ז [ע"ב תוס' ד"ה ס"ס].
— — — סוכה דף כ"ז [ע"א תוס' ד"ה נימא].
וחמץ בככותבת. [illegible]

פסקי תוספות.

בד"ה מיני. [illegible]

מסורת השס כל השיעורין. המשורין בלוכלין: מסיחים הכתוב. לקמן קאמרינן לים: ולמיים לדבר. נמה מלחתרי מלבי מסיחה הכתוב מהמשן שיטו המתים בשיעורין יש למיים היום הכפורים מלמד עו שיטו המתים בשיעורין הפני מסיחה עו הכתוב מהמשני: למד לא תשיעה. ולא מתב למד: הלי למיים. תורת אזר

עונש תיתחב מתיבי. ת"ר לפני נכפרים היה כתוב בשיעורין המתים כתיבי פירש הלל ושמי ושמעיה ואבטליון ורבי יהושע בן לוי ורבי יוחנן בן ברוקה ורבי עקיבא ורבי אלעזר בן עזריה ורבי אלעזר בן חנניה ורבי חנניה בן עקביה ורבי חנניה בן חכינאי ורבי חנניה בן גמליאל ורבי חנניה בן תרדיון ורבי חנניה בן אחי רבי יהושע ורבי חנניה בן אחי רבי צדוק ורבי חנניה בן עזריה ורבי חנניה בן עקביה ורבי חנניה בן חכינאי ורבי חנניה בן גמליאל ורבי חנניה בן תרדיון ורבי חנניה בן אחי רבי יהושע ורבי חנניה בן אחי רבי צדוק

עין משפט נר מצוה

לז

ה) כל השיעורין כולן בבני דרום משומא אוכלין ששיערו הכתוב במשמעון ושיו חכמים בשיעורין וראיה לדבר יום הכפורים מאי שיעה דכתיב במשמעו [ב] מלא העומר ומאי שיעו חכמים בשיעוריה כבותבת ומאי ראיה לדבר יום הכפורים דאי מיהתם הוה אמינא אוחר דקרא הוא [ג] טומא אוכלין כביצ' כגלן אמר ר' אבהו אמר ר' אלעזר דאמר קרא [ד] כל האוכל אשר יאכל אוכל הבא מהמת אוכל ואיזה זה ביצת תרנגולת ואימא גדי מחשר שחישה ואימא בן פקועה מעון קריעה ואימא ביצת בר יוכני [ה] תפסת מרובה לא תפסת הפסת מיעט הפסת ואימא ביעתא דציפורת דתנו רבי אבהו דדיה אמר מכל האוכל אשר יאכל אוכל שאתה אוכלו בבת אחת ושיעורו חכמים אין בית הבליעה מחזיק יותר מביצת תרנגולת אמר ר' אשר האוכל הלכ בזמן הזה צריך שיכתוב לו שיעור שמא יבא בית דין אחר ורבי בשיעורין מאי ירבי בשיעורין אינימא דמחייבי קרבן אכות קטן והתניא [ו] אשר לא תעשנה בשגגה ואשם חשב מידיעתו מביא קרבן עלי שגגתו לא שב מידיעתו אין מביא קרבן על שגגתו אלא דלא מחייבי קרבן עד דאיכא כזית גרול ולכאי דסליק ארעתי כיעורא דמחייבי קרבן אכזית קטן מאי ירבה בשיעורין שמא יבא בקרבנות מחמ' ששיערן (אמר ר' יוחנן) [ז] ששיערן ושעשן הלכה למשה מסיני שנשתן מכת' כתיבי אלא חי"ק [ח] אמר ר' יוחנן ששיערן של שנשתן הלכ' למשה מסיני תניא נמי הכי ששיערן של שנשתן הלכה למשה מסיני אחרים אומרים [ט] בית דינו של יעבץ תיקנום [י] והכתיב [כ] אלה המצו' שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה אל שכחתם וחזרו ויסרן: השוחה כלא לוקמיו: אמר רב יהודה אמר שמואל [ל] לא כלא לוקמיו ממש אלא כל שאילו יסלקנו לצד אחר ויראו כמלא לוקמיו והא אנן תנן כלא לוקמיו איכא כמלא לוקמיו מתיבי כמה יש"ה והא חייב בית שמאי אומרים רביעית וכ"ה אומרים מלוא לוקמיו רבי יהודה אומ' משום רבי אליעזר כמלא לוקמיו ר' יהודה בן בתיר אומר כדי גמיעה כי עיילא כמתניתין דאוקימנא כדי שיראה ה"נ כדי שיראה אי הכי היינו ר' אליעזר אימא בעידנא טלא לוקמיו דחוק "מתקיף לה רב הושעיא אם כן דוה ליה מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל אמר לידה כי

לח

ב) שמ' פרה פרה ג) שמ' פרה פרה ד) שמ' פרה פרה

לט

ה) שמ' פרה פרה ו) שמ' פרה פרה

מ

ז) שמ' פרה פרה ח) שמ' פרה פרה ט) שמ' פרה פרה י) שמ' פרה פרה כ) שמ' פרה פרה ל) שמ' פרה פרה

(ויק' ד' ב' ויק' ה' ד' ויק' ה' ה' ויק' ה' ו' ויק' ה' ז' ויק' ה' ח' ויק' ה' ט' ויק' ה' י' ויק' ה' כ' ויק' ה' ל')

הגהות הלבוש.

שיעורין של עונשין. סוטה דף ו' (ע"ש תוס' ד"ה לעולם).
ויראה כמלא לוקמיו. שבת דף ע"ו (ע"ש תוס' ד"ה ויראה).
— — — פסחים דף ק"ו (ע"ש תוס' ד"ה לפי).

פסקי תוספות.

בדרה הבא. הסיקנא שיעור כמלא לוקמיו הלא לוקמיו הוא.

עין משפט נר מצוה

כא

כב

כג

כד

כה

[illegible]

כי אתשיל בעג מלך הבשן אתשיל דהוא ליה בית שמאי לחומרא מתקיף לה ר' זירא מאי שנא אכיל דכל חד וחד בכותבת ומאי שנא שתיה דכל חד וחד ה) ברדיה אמר ליה אביי קים להו לרבנן בכותבת דמרכבי מיתבא דעתיה בציר מהכי לא מיתבא בשתיה ברדיה מיתב' דעתיה בדחבריה לא מיתבא דעתיה מתקיף לה רבי זירא וכל העולם כולו בכותבת ועג מלך הבשן בכותבת אמר ליה אביי קים להו לרבנן דבהכי מיתבא דעתי' בציר מהכי לא מיתבא דעתיה מיהו כולי עלמא טובא ועג מלך הבשן פורתא מתקיף לה רבי זירא בשר שמן בכותבת ולולבי גפנים בכותבת אמר ליה אביי קים להו לרבנן דבהכי מיתבא דעתיה בציר מהכי לא מיתב' דעתיה מיהו בשר שמן טוב' לולבי גפנים פורתא מתקיף לה רבא כזית בכדי אכילת פרס וכותב' בכדי אכילת פרס א"ל אביי קים להו לרבנן דבהכי מיתבא דעתיה בפחות מהכי לא מיתבא דעתי' מתקיף לה רבא *(בכותב) בכדי אכילת פרס חצי פרס בכדי אכילת פרס א"ל רב פפא ו) הנח לטומאת גויה דלאו דאורייתא היא וכי אמר רב פפא הכי והכתיב *ולא תטמאו בהם ונטמתם בם ואמר רב פפא מכאן שטומאת גויה דאורייתא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא: כל האוכלין: אמר רב פפא ז) אבל אומצא ומילחא מצטרף ואף ע"ג דלאו אכילה היא כיון דאכלי אינשי מצטרפין אמר ריש לקיש *ח) ציר שעל גבי ירק מצטרף לכותבת ביום הכיפורים פשיטא מהו דתימא משקה הוא קמשמע לן כל אכשורי אוכלא אוכלא הוא אמר ריש לקיש *ט) האוכל *) אכיל נסה ביום הכיפורים פטור מאי טעמא *אשר לא תעונ' כתיב פרט למזיק אמר רבי ירמיה אמר ריש לקיש י) זר שאכל תרומה אבילה נסה משלם את הקרן ואינו משלם את החומש *כי יאכל *פרט למזיק אמר רבי ירמיה אמר ר' יוחנן) זר שבוסס

[illegible]

הגהות הלבוש.

כולי עלמא טובא. סוכה דף ו' [ע"ש תוס' ד"ה יש].

חצי-פרס בכדי. מנח דף י"ג [נ"ל י"ג ע"א תוס' ד"ה ומנין].

דלאו דאורייתא היא. יומא דף כ"ח [ע"ש תוס' ד"ה מספקא].

— — — סוטה דף ל' [ע"א תוס' ד"ה לא].

— — — מנחות דף ק"ד [ע"ש תוס' ד"ה לא].

האוכל אבילה גסה. נזיר דף כ"ג [ע"א תוס' ד"ה מספק].

שכוסס שעורים של תרומה משלם את הקרן
ואינו משלם את החומש * כי יאכל פרט
לסותק אמר רב שיבי אמר רבי יוחנן זר
שבלע שומן של תרומה והקיאן ואכלן אחר
ראשון משלם את קרן וחומש שני * אין משלם
אלא רבי עניים לראשון בלבד: האוכל
והשותה אין מצטרפין: מאן תנא אמר רב
חסדא במחלוקת שנויה ורבי יהושע היא
דתנן *כלל אמר רבי יהושע כל שטומאתו
ושיעורו שוה מצטרף טומאתו ולא שיעורו
שיעורו ולא טומאתו לא טומאתו ולא שיעורו
אין מצטרפין רב נחמן אמר אפילו תימא רבנן עד כאן לא קא אמרי רבנן התם
אלא לענין טומאה דשם טומאה חד היא אבל הכא משום יתובי דעתא הוא
ותאי לא מיתבא דעתיה וכן אמר ריש לקיש במחלוקת שנויה ורבי יהושע היא
דתנן כלל אמר רבי יהושע כו' ורבי יוחנן אמר אפי' תימא רבנן עד כאן לא
קאמרי רבנן התם אלא לענין טומאה אבל הכא משום יתובי דעתיה הוא ותאי
לא קא מיתבא דעתיה: **מתני'**: *) אכל ושתה בהעלם אחד אינו חייב אלא
חטאת אחת אכל ועשה מלאכה חייב (שני) חטאות) אכל אוכלין שאינן
ראויין לאכילה ושתה משקין שאינן ראויין לשתייה *) ושתה ציר או מורייס
פטור: **גמ'**: אמר ריש לקיש מפני מה לא נאמרה אזהרה בעיני משום דלא
אישתר חיכי נכתוב נכתוב רחמנא לא יאכל *אכילה בכזית נכתוב רחמנא לא
תשנה קום אכול משמע מתקיף לה רב הושעיא ניכתוב רחמנא השמר פן לא
תשנה אם כן נפישי להו לאוי מיתקיף לה רב ביבי בר אביי נכתוב רחמנא השמר
בכזעת עיני אם כן *השמר דלאו לאו השמר דעשה עשה מתקיף לה רב אשי
ניכתוב אל תסור מן העינוי קשיא ותנא מייתי לה מיכא * ועניתם את
נפשותיכם כל מלאכה לא תעשו יכול יהא עונש על תוספת מלאכה תלמוד
לומר * וכל הנפש אשר תעשה כל מלאכה בעצם היום הזה על עיצומו של יום
עונש כרת ואינו עונש כרת על תוספת מלאכה יכול לא יהא עונש כרת על
תוספת מלאכה אבל יהא עונש כרת על תוספת עינוי ת"ל כי כל הנפש אשר
לא תשנה בעצם היום הזה ונכרת על עיצומו של יום עונש כרת ואינו עונש
כרת על תוספת עינוי יכול לא יהא בכלל עונש אבל יהא מוזהר על תוספת
מלאכה ת"ל וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה על עיצומו של יום הוא
מוזהר ואינו מוזהר על תוספת מלאכה יכול לא יהא מוזהר על תוספת מלאכה
אבל יהא מוזהר על תוספת עינוי ודין הוא ומה מלאכה שנותנת בשבתות ויו"ט
אינו מוזהר עליה עינוי שאינו נותן בשבתות ויו"ט אינו דין שלא יהא מוזהר עליו
אבל אזהרה לעינוי של יום עצמו לא למדנו מינן לא יאמר עונש במלאכה דגמר מינה ומה עינוי שאינו נותן
בשבתות ויו"ט עונש כרת מלאכה שניתנת בשבתות ויום טוב לא כל שכן למה נאמר כיפנה להקיש ולדון מכנה גזירה שוה נאמר עונש במלאכה מה
להלן עונש אף עינוי עונש בעינוי נאמר עונש במלאכה לא עונש אלא א"כ הזהיר אף עינוי לא עונש
אלא א"כ הזהיר איכא למיפרך מה לעינוי שלא הותר מכללו תאמר במלאכה שהותר מכללה אלא לא יאמר
עונש בעינוי דגמר מלאכה מה מלאכה שהותרה מכללה עונש כרת עינוי שלא הותר מכללו לא כל שכן למה
נאמר כיפנה להקיש ולדון מכנה גזירה שוה נאמר עונש בעינוי ונאמר עונש במלאכה מה מלאכה עונש והזהיר
אף עינוי עונש והזהיר איכא למיפרך מה למלאכה שכן נוהגת בשבתות ויום טוב תאמר בעינוי שאינו נוהג
בשבתות ויום טוב אמר רבינא הואי תנא קמא עונש גמר מיפנה דאי לא מיפנה איכא למיפרך כדפרכינן לאי
אפנויי מיפנה חמשה קראי כתיבי במלאכה חד לאזהרה דיכיפא וחד לאזהרה דלילא וחד לעונש דיממא וחד
לעונש דלילא וחד לאפנויי לכנסה עינוי כמלאכה בין דיכיפא בין דלילא דבי רבי ישמעאל תנא נאמר כאן עינוי ונאמר
להלן עינוי מה להלן לא עונש אלא א"כ הזהיר אף כאן לא עונש אלא א"כ הזהיר רב אחא בר יעקב אמר ילף שבת
שבתון משבת *בראשית מה להלן לא עונש אלא אם כן הזהיר אף כאן לא עונש אלא א"כ הזהיר רב פפא אמר
רבא

הגהות הלבוש.

זר שבלע שומן. משנת קן ס"ט [ע"פ תוס' ד"ה דגמ"ר].
השמר דעשה עשה. ל"ת קן ו' [ע"פ תוס' ד"ה אמאי].

עין משפט שהפילפלין חיינן נשלה. אין לתקשות נמי מחיינן נשלה מייבן נמי בתשכר וכיון מחיינן
נר מצוה בתשכר הנשחת מותרת מותרת לתולין פלוגתא תניא החם נמי לגופו
מחיינן מותרת לתולין דר"ל
הא ניתנת אחר

נא ה"ר מחשון חייבי לא תקשה הכא
דאמרי' בפ' בכל תשרין (דף כ' ח:)
שאף בחיבי' מחשכר וכו' עד שאף
בחיבי' לתאי מא בגן לתשוקים שלא
היה להם פילפלין מוקדם לחזו

נב ומשנינן נר הא הגלי וה"ג כל בגן
פילפלין ושריפי שכבי ואכל' יניקתה
חייב בתשכר וכיון דחייב בתשכר
יניקת מותרת לתולין ור"ל דוקא

נג ליתן בהם פילפלין מפחיתן ומוסיפין
ליתן בהם כעין משהין לבגד גו
דגר הגמר מר בעייתיה לפכילא
וחיינן בתשכר ותשכת מותרת
לתולין לבגד ליתם שלא בגמנו בהם

נד שמעתי ויזהקו בשבועות' שבלולת
כעין משהין לתת לתוך הקדרים
הגמר פטורין הן מתשכר דלא מר
לפכילא הכי ולפי זה תשכת מותרת
לתולין לר' מאי יש ליתר דחיב נרגיר
לימר חייב בתשכר דהכא הא בלתי
מחיקתו מחי לאוכל מאי בעייתי

נה והכום הכי חייב בתשכר ותה ניקט
הכא ומשנינן גו גלי דלא ניקט
דפכלי ליה מאי בעייתי הכום
דשיקר מחיקתו כדי לבגד גו בגד
פילפלין דפחילי לתת מחיקתו לא
מצ בעייתי לא מחייבי ושרי יש
לתקשות על מחיקתן דניחת

נו ותני תנאי חייבין בתשכר
כדתחיינן כ"ק דמולין (דף ו'.) ואם
תאמר לא שכי מפלגי הכום לכתר
ותנאי הכא הכום בתשכר והכום
בכשרים ולפי הגמרא מותרת לתולין
כדאמרי בתשבר ותכוסת (דף ק"כ.)
דמשכם בגמרא שלי קיבם מיחת
ובריך לחני היה בגמרא מותרת
לתולין הלא שלי קיבם תנאי ומיהו
ל"ל דמשכם הכום בתשכר דקתני לא
קאי אלא אמחיר אבל הכום בכשרים
קאי אמחיריהו דאפילו לתולין בתורת
יש מהן חייבין בכשרים (ב"מ ה' ב') ולא
נהכמת בכשרים (ב"מ ה' ב') ולא
נהיר' דבפרק בגל תשרין (דף
כ"ב.) תניא רבי אחשן בן פלוגתי
לתיר שבגל ותנאי' דלא ובפ'
בב"ק דלא לפלי בחתן לעני בגדין
הלא תנאי חייבין בתשכר ור"ל בש
תיני תנאי הכא' יש להן דעיקר
בגשחת ענייני והכא בפרקין הן
בתשכר ולפי הגמרא בחתן שותפין לתולין
ותנאי תיירי בתשכר ותכוסת (דף
ק"כ.) ויש להן דמץ לפכילא בעייתי כגון בגל וקבלוש וכיוצא בהן בפרק קמא דחולין ובאו שנה דבפרק בא סיפן (דף
כ"ט:) והכא חייבין בתשכר ותשכת מותרת לתולין ותנאי תיירי בפרק קמא דחולין (דף ו'.) ותנבל תשרין (דף כ"ט.) ולפי שלא נב
לפחייבין שלם בפרק בגל תשרין הכום דקתני בה תנאי בפכילא בעייתי בלא מחיקת בגד אלא מחיקת תיקון קנה ולשנין
עיקול בעייתן דמי בגשחת קנייתי עיקול תיירי הכום לחמין ובשרין דלפי תשרין בהן ומחייבי' בתשכר:

הא נרשיבחא הא בעייתה. דיבשתא לא מרי מחבל ומהלי משחת נמי לחבישן בגלל הנרכין (דף ל"ו:) הנגלל בעייתה אלא
לחים משנים נרכים:

הגהות הלבוש. (ג)

כל מקום שנא שבות. פ"ק דף ו' [פ"ש תוס' ד"ה הם].

הא ברשיבחא. סוטה דף ל"ה [פ"ש תוס' ד"ה לעולם].

פסקי תוספות.

ברח הא. שנגלל עשה לחים משנה נרכים:

עין משפט נר מצוה

נט ס סא סב

[illegible]

אלא מה

מתני׳: התינוקות אין מענין אותן ביום הכיפורים אבל מחנכין אותן לפני שנה ולפני שנתים בשביל שיהו רגילין במצות: גמ׳: השתא בפני שתים מחנכין להן בפני שנה מבעיא אמר רב חסדא לא קשיא הא בחולה הא בבריא אמר רב הונא בן שמונה ובן תשע מחנכין אותו לשעות בן עשר ובן אחד עשרה משלימין מדרבנן בן שתים עשרה משלימין מדאורייתא בתינוקת ורב נחמן אמר ה) בן תשע בן עשר מחנכין אותו לשעו׳ בן אחד עשר בן שתים עשר משלימין מדרבנן בן שלש עשרה משלימין מדאוריית׳ בתינוק ור׳ יוחנן אמר השלמה דרבנן ליכא בן עשר בן אחת עשרה מחנכין אותו לשעות בן שתים עשרה משלימין מדאורייתא תנן התינוקות אין מענין אותן ביום הכיפורים אבל מחנכין אותן לפני שנה ולפני שתי׳ בשלמא לרב הונא ורב נחמן לפני שנה *ולפני שתים לפני שנה א) לדבריהן ולפני שתי׳ ג) לדבריהן אלא לר׳ יוחנן קשיא אמר לך רבי יוחנן מאי שנה או שתים סמוך לפירקן תא שמע דתני רבה בר שמואל תינוקות אין מענין אותן ביום הכיפורים אבל *מחנכין אותן שנה או שתים ג) סמוך לפירקן בשלמא לר׳ יוחנן ניחא אלא לרב הונא ולרב נחמן קשיא אמרי לך רבנן מאי חנוך נמי דקתני השלמה ומי קרי להינוך השלמה והא תני׳ ד) אי זה חנוך היה רגיל לאכול בשתי שעות מאכילין אותו לשלש בשלש מאכילין בארבע אמר רבא בר עולא תרי חנוכי הוו: מתני׳: עוברה שהריחה מאכילין אותו עד שתשיב נפשה חולה מאכילין אותו ע״פ בקיאין ואם אין שם בקיאין מאכילין אותו ע״פ עצמו עד שיאמר די: גמ׳: תנו רבנן ה) עוברה שהריחה בשר קודש או בשר חזיר תוחבין לה כוש ברוטב ומניחין לה על פיה אם נתישב׳ דעתה מוטב ואם לאו מאכילין אותה רוטב עצמו ואם נתישבה דעתה מוטב ואם לאו מאכילין אותה שומן עצמו שאין לך דבר שעומד בפני פקוח נפש ו) חוץ מע״א וגלוי עריות ושפיכות דמים ע״א מנא לן דתניא *רבי אליעזר אומר אם נאמר *בכל נפשך למה נאמר *בכל מאדך ואם נאמר בכל מאדך למה נאמר בכל נפשך אם יש לך אדם שגופו חביב עליו מממונו לכך נאמר בכל נפשך ואם יש לך אדם שממונו חביב עליו מגופו לכך נאמר בכל מאדך גלוי עריות ושפיכות דמים מנא לן דתניא *רבי אומר *כי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש כן הדבר הזה וכי מה ענין למדנו מרוצח לנערה המאורסה אלא *הרי זה בא ללמד ונמצא למד מה נערה המאורסה ז) ניתן להצילה בנפשו ח) אף רוצח *(כו) מה רוצח יהרג ואל יעבור אף נערה המאורסה יהרג ואל יעבור

ורוצח

[illegible]

הגהות הלבוש.

בן שמונה ובן תשע. [illegible]

השלמה מדרבנן ליכא. [illegible]

פסקי תוספות.

[illegible]

הגהות הגאון מו״ה א״ו.

[illegible]

[illegible]

ורוצח גופיה מנלן. דיהרג ואל יעבור: מרי דוראי. [illegible]

סג

סד

ורוצח גופיה מנא לן סברא הוא דההוא דאתא לקמיה דרבא אמר ליה אמר לי מרי דוראי קטליה לפלניא ואי לא קטילנא לך א"ל נקטלך ולא תקטול מאי חזית דדמא דידך סומק טפי דילמא דמא דההוא גברא סומק טפי ההיא עוברה דארחא אתו לקמיה דר' אמר להו זילו לחושו לה דיומא דכיפורי הוא לחושו לה ואלחישא קריעליה בטרם אצרך בבטן ידעתיך וגו' נפק מינה רבי יוחנן ההיא עוברה דארחא אתו לקמי' דר' חנינא אמר להו לחושו לה ולא אלחישא קרי עליה

זורו

[illegible]

מסורת הש"ס [illegible]

עין משפט נר מצוה [illegible]

תוספות — **והא** מדקתני סיפא ואם אין שם בקיאין מאכילין אותו על פי עצמו [illegible]

מר [illegible]

הכי [illegible]

ורו רשעים מרחם נפק מיניה שבתאי אצר פירי: חולה מאכילין אותו על פי בקיאין: אמר רבי ינאי חולה אומר צריך ורופא אומר אינו צריך שומעין לחולה מאי טעמא לב יודע מרת נפשו פשיטא מהו דתימא רופא קים ליה טפי קמשמע לן רופא אומר צריך וחולה אומר אינו צריך שומעין לרופא מאי טעמא תונבא הוא דנקיט ליה תנן חולה מאכילין אותו על פי בקיאין על פי בקיאין אין על פי עצמו לא על פי בקיאין אין על פי בקי אחד לא הכא במאי עסקינן דאמר לא צריכנא וליספו ליה על פי בקי לא צריכא דאיכא אחרינא בהדיה דאמר לא צריך מאכילין אותו על פי בקיאין פשיטא ספק נפשות הוא וספק נפשות להקל לא צריכא דאיכא תרי אחרינא בהדיה דאמרי לא צריך ואף על גב דאמר רב ספרא תרי כמאה ומאה כתרי הני מילי לענין עדות אבל לענין אומדנא בתר דעות אזלינן והני מילי לענין אומדנא דממונא אבל הכא ספק נפשות הוא והא מדקתני סיפא ואם אין שם בקיאין מאכילין אותו על פי עצמו מכלל דרישא דאמר צריך חסורי מיחסרא והכי קתני במה דברים אמורים דאמר לא צריך אני אבל אמר צריך אני אין שם בקיאין תרי אלא חד דאמר לא צריך מאכילין אותו על פי עצמו מר בר רב אשי אמר כל היכא דאמר צריך אני אפי' איכא מאה דאמרי לא צריך לדידיה שמעינן שנאמר לב יודע מרת נפשו תנן אם אין שם בקיאין מאכילין אותו על פי עצמו טעמא דליכא בקיאין הא איכא בקיאין לא הכי קאמר במה דברים אמורים דאמר לא צריך אני אבל אמר צריך אני אין שם בקיאין כלל מאכילין אותו על פי עצמו שנאמר לב יודע מרת נפשו: **מתני'**: מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו אפילו דברים טמאים עד שיאורו עיניו מי שנשכו כלב שוטה אין מאכילין אותו מחצר כבד שלו ור' מתיא בן חרש מתיר ועוד אמר ר' מתיא בן חרש החושש בגרונו מטילין לו סם בתוך פיו בשבת מפני שהוא ספק נפשות וכל ספק נפשות דוחה את השבת מי שנפלה עליו מפולת ספק הוא שם ספק אינו שם ספק חי ספק מת ספק נכרי ספק ישראל מפקחין עליו את הגל מצאוהו חי מפקחין ואם מת יניחוהו: **גמ'**: תנו רבנן מנין הוא יודעין שהאירו עיניו משיבחין בין טוב לרע אמר אביי ובטעמא תנו רבנן מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו הקל הקל טבל ונבלה מאכילין אותו נבלה טבל ושביעית שביעית טבל ותרומה תנאי היא דתניא מאכילין אותו טבל ואין מאכילין אותו תרומה בן תימא אומר תרומה ולא טבל אמר רבה היכא דאיפשר בחולין דכולי עלמא לא פליגי דמתקנינן ליה ומספינן ליה כי פליגי בדלא איפשר בחולין מר סבר טבל חמור ומר סבר תרומה חמור מר סבר טבל חמור אבל תרומ' הוא לכהן ומר סבר תרומ' חמור' אבל טבל איפש' לתקוני' איפשר

רש"י [illegible]

הגהות הלבוש.

על פי בקיאין אין. [illegible]

פסקי תוספות.

בד"ה מר. [illegible]

איפשר בחולין פשיטא לא צריכא בשבת בשבת נמי פשיטא טלטול מרבנן הוא הבא בכאי עסקינן בעציץ שאינו נקוב דרבנן מר סבר טבל חבור ומר סבר תרומ חמורה ליכא תנאי היא דתני ר' מי שנשכו נחש קורין לו רופא מיקום למקום ומקרעין לו את התרנגולת ונותן לו את הבריסין וכאכילן אותו ואין צריך לעשר דברי רבי רבי אלעזר בר שמעון אומר לא יאכל עד שיעשר ניכא רבי אפילו תיכא רבי עד כאן לא קאמר רבי התם אלא לענין מיעשר דק דרבנן אבל בביעשר דגן דטבל דאוריתא הוא אפי' ר' מודה דאי שריית ליה בעציץ שהוא נקוב תנו רבנן אתי למיכל בעציץ שהוא נקוב תנו רבנן מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו דבש וכל מיני מתיקה שהדבש וכל מיני מתיקה מאירין מאור עינו של אדם ואף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר ראו נא כי אורו עיני כי טעמתי כיעט דבש הזה ומאי אף על פי שאין ראיה לדבר דהתם לאו בולמוס אחזה אמר אביי לא שנו אלא לאחר

אבילה אבל קודם אבילה כערך נזיר דכתיב ויוציאו איש מצרי בשדה ויקרעו אותו אל דוד ויתנו לו לחם ויאכל וישקוהו מים ויתנו לו פלח דבילה ושני צמוקים ויאכל ותשב רוחו אליו כי לא אכל לחם ולא שתה מים שלשה ימים ושלשה לילות אמר רב נחמן אמר שמואל מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו אליה ברבש רב הונא בריה דרב יהושע אמר אף סולת נקיה בדבש רב פפא אמר אפי' קמחא דשערי בריבשא אמר ר' יוחנן פעם אחת אחזני בולמוס ורצתי למזרחה של תאנה וקיימתי בעצמי ברחכמה תחזה בעליה דתני רב יוסף הרוצה לטעום טעם תאנה יפנה למזרחה שנאמר וכמיר תבואות שמש רבי יהודה ורבי יוסי הוו קא אזלי באורחא אחזיה בולמוס לר' יהודה קפחי לרועה אכליה לריפתא אמר ליה רבי יוסי קפחת את הרועה כי כמו למיתא אחזיה בולמוס לרבי יוסי אחזוהו בלני יוסי אמר ליה רבי יהודה אני קפחתי את הרועה ואתה קפחת את העיר כולה ותו רבי מאיר ורבי יהודה ורבי יוסי הוו קא אזלי באורחא רבי מאיר הוה דייק בשמא רבי יהודה ורבי יוסי לא הוו דייקי בשמא כי מטו לההוא דוכתא בעו אושפיזא יהבי להו אמרו לו מה שכיח אמר להו בידור אגר שמע מינה ארם רשע הוא שנאמר כי דור תהפוכות המה רבי יהודה ורבי יוסי אשלימו ליה כיסיהו רבי מאיר לא אשלים ליה כיסיה אזל אותבי בי קיברי דאבוה אתחזי ליה בחלמי' תא שקיל כיסא דמינה ארישא דההוא גברא לבתר אמר להו הבי אתחזי לי בחלמאי אמרי ליה חילמא דבי שמשי ליה ברו מיפשא אזל ר' מאיר ונטריה כולי יומא ואיתיה למבר אמרו ליה הב לן כיסן אמר להו לא הוו דברים מעולם אמר להו רבי מאיר אבאי לא דייקיתו בשמא אמרו ליה אבאי לא אמרת לן מר אבר להו איכא דאמרי אנא חששא ארחוקי כי אמרי מישבות ואעיילוהו לחנותא חזו טלפחי אשפמיה אזלו ויהבו סימנא לדבית ושקלוה לכיסיהו ואיתיה אזל אידו וקטלה לאיתתיה היינו (דתנן) כיס ראשונים האבילו בשר חזיר מים אחרונים הרגו את הנפש ולכסוף הוו דייקי בשמא כי מטו לההוא ביתא דשמיה בלה לא עיילו לגביה אמרי שמע מינה רשע הוא דכתיב ואמר לבלה נאופים (כמו אחרי בלותי היתה לי ערנה כלומר זקנה בנאופים): כי שנשבו כלב שוטה וכו': ת"ר חמשה דברים נאמרו בכלב שוטה פיו פתוח וירוו עוקף ואזניו סרוחות ונבוב כוזה על יכוליו ומהלך בצידי דרכים ויש אומרים אף טובח ואין קולו נשמע מכאי הוי רב אבר נשים כשפניות משחקות בו ושמואל אמר רוח רעה שורה עליו מאי בעיידו אכא בעיידו למיקטליה

עין משפט נר מצוה

עד

ה) חול' ס"ג ה"ב מיי' פ"ג מהל' מ"א ה"ח סמ"ג עשין ס"ג ס"ע ר

למקטליה בדבר הנורק תניא כוותיה דשמואל כשהורגין אותו אין הורגין אותו אלא בדבר הנורק דהויף ביה כסתבן דנבית ליה מיית דהויף ביה כסתבן מאי תקנתיה נישלח מאניה ונירהוט רב הונא בריה דרב יהושע תקף ביה חד מינייהו בשוקא שלחינהו למאני ורהיט אמר קיימתי בעצמי "והחכמה תחיה בעליה דנבית ליה מיית מאי תקנתיה אמר אביי ניתי משכא דאפא דדיכרא וניכתו' עליה אנא פלניא בר פלניתא אמשכא דאפא דיכרא כתיבנא עלך כנתי כנתי קלירוס ואמרי לה קנדי קנדי קלורוס יה יה ה' צבאות אמן אמן סלה ונשלחינהו למאניה ולקברינהו בי קברי עד תריסר ירחי שתא ונפקינהו ונקלינהו בתנורא ונבדרינהו לקטמיה אפרשת דרכים והנך תריסר ירחי שתא כי שתי מיא לא לישתי אלא בגובתא דנחשא דלמא חזי בבואיה דשידא וליסתכן כי הא *דאבא בר מרתא הוא אבא בר מניומי עבדא ליה איביה גובתא דדהבא: ועוד אמר רבי מתיא: ר' יוחנן חש *בצפידנא אזל גבה דההיא מטרוניתא עבדא ליה מילתא חמשא ומעלי שבתא אמר לה בשבת מאי אמרה ליה לא צריכת אי מצטריכנא מאי אמרה ליה אישתבע לי דלא מגלית אישתבע לאלהא דישראל לא מגלינא נפק דרשה בפירקא והא אישתבע לה לאלהא דישראל לא מגלינא הא לעמו ישראל מגלינא והא איכא חלול השם דמגלי לה מעיקרא מאי עבדא ליה אמר רב אחא בריה דרב אמי מי שאור שמן זית ומלח רב יימר אמר שאור עצמו שמן זית ומלח רב אשי אמר משחא דגדפא דאווזא אמר אביי אנא עבדי לכוליה ולא איתסאי עד דאמר לי ההוא טייעא אייתי קשייתא דזיתא דלא מלו תילתא וקלינהו בנורא אמרא חדתא ואדביק בבבי דריה עבדי הכי ואיתסאי מכאי הני מחטיטי חמימי דחיטי ומשירי כסא דהרסנא ומאי סימניה בר רמי מידי בכביה ואתא דמא מבי דרי רבי יוחנן כי חש בצפידנא עבד הכי בשבתא ואיתסי ורבי יוחנן היכי עביד הכי אמר רב נחמן בר יצחק שאני צפידנא הואיל ומתחיל בפה וגומר בבני מעין אמר ליה רב חייא בר אבא לר' יוחנן כמאן כר' מתיא בן חרש דאמר החושש בפיו מטילין לו סם בשבת אמר ליה שאני אומר בזו ולא באחרת לימא מסייע ליה מי שאחזו ירקון מאכילין אותו בשר חמור מי שנשכו כלב שוטה מאכילין אותו מחצר כבד שלו והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת דברי ר' מתיא בן חרש וחכמים אומרים באלו אין בהן משום רפואה באלו למעוטי מאי לאו למעוטי סם לא למעוטי מקיז דם לסרונכי הכי נמי מסתברא דתניא שלשה דברים אמר רבי ישמעאל בר יוסי ששמע משום רבי מתיא בן חרש מקיזין דם לסרונכי בשבת ומי שנשכו כלב שוטה מאכילין אותו מחצר כבד שלו והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת וחכמים אומרים באלו אין בהן משום רפואה באלו למעוטי מאי אילימא לאו אתרתי בתרייתא ולמעוטי דרישא לא אתרתי דרישא קמייתא ולמעוטי דסיפא

תא

תא שמע דתני רבה בר שמואל שברה שהרידה מאכילין אותה עד שתשוב נפשה ומי שנשכו כלב שוטה מאכילין אותו מחצר כבד שלו והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת דברי רבי אליעזר בר יוסי שאמר משום ר' מתיא בן חרש וחכמים אומרים בזו ולא באחרת בזו אהייא אילימא אשברה פשיטא עוברה מי איכא למאן דאמר דלא אלא לאו אסם שמע מינה רב אשי אמר מתני' נמי דיקא ועוד אמר רבי מתיא בן חרש החושש בפיו מטילין לו סם בשבת ולא פליגי רבנן עלי' ואם איתא דפליגי רבנן עליה ליערבינהו ולתנינהו וליפלגי רבנן בסיפא שמע מינה: מפני שספק נפשות הוא וכו': למה לי תו למימר וכל ספק נפשות דוחה את השבת אמר רב יהודה אמר *רב לא ספק שבת זו בלבד אמרו אלא אפילו ספק שבת אחרת היכי דמי כגון דאמדוה לתמניא יומי ויומא קמא שבתא מהו דתימא ליעכב עד לאורתא כי היכי דלא ניחול עליה תרי שבתא קא משמע לן תניא נמי הכי *מחמין חמין לחולה בשבת בין להשקותו בין להברותו ולא שבת זו בלבד אמרו אלא לשבת אחרת ואין אומרים נמתין לו שמא יבריא אלא מחמין לו מיד מפני שספק נפשות דוחה את השבת ולא ספק שבת זו אלא אפי' ספק שבת אחרת ואין עושין דברים הללו לא על ידי נכרים ולא על ידי כותים אלא על ידי גדולי ישראל ואין אומרין יעשו דברים הללו *לא על פי נשים ולא על פי א) כותים אבל מצטרפין לדעת אחרת. תנו רבנן מפקחין פקוח נפש בשבת והזריז הרי זה משובח ואין צריך ליטול רשות מבית דין הא כיצד ראה תינוק שנפל לים פורש מצודה ומעלהו והזריז הרי זה משובח ואין צריך ליטול רשות מבית דין ואע"ג דקא צייד כוורי ראה תינוק שנפל לבור עוקר חוליא ומעלהו והזריז הרי זה משובח ואין צריך ליטול רשות מבית דין אע"ג דמתקן דרגא ראה שננעלה דלת בפני תינוק שוברה ומוציאו והזריז הרי זה משובח ואין צריך ליטול רשות מבית דין ואע"ג דקא מיכוין למיתבר בשיפי מכבין ומפסיקין מפני הדליקה בשבת והזריז הרי זה משובח ואין צריך ליטול רשות מבית דין ואע"ג דקא מככיך מכוכי וצריכא דאי אשמעינן ים משום דאדהכי והכי אזיל ליה אבל בור דקא יתיב אימא לא צריכא ואי אשמעינן בור משום דקא מיבעית אבל ננעלה דלת אפשר דיתיב בראי ניסא ומשביש ליה באמגוזי צריכא: מכבין ומפסיקין: למה לי דאפילו לחצר אחרת. אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל לא הלכו בפקוח נפש אחר הרוב *היכי דמי אילימא דאיכא תשעה ישראל וע"א אחד ביניהו רובא ישראל נינהו *(אלא) פלגא ופלגא ספק נפשות להקל אלא דאיכא תשעה ע"א וישראל אחד הא נמי פשיטא דהוה ליה קבוע וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי לא צריכא דפרוש לחצר אחרת מהו דתימא *כל דפריש מרובה פריש קא משמע לן דלא הלכו בפקוח נפש אחר הרוב איני והאמר ר' אסי א"ר יוחנן תשעה נכרים וישראל אחד באותה חצר מפקחין בחצר אחרת אין מפקחין לא קשיא הא דפרוש כולהו הא דפרוש מקצתייהו ומי אמר שמואל הכי והתנן *מצא תינוק מושלך אם רוב ע"א ע"א ואם רוב ישראל ישראל מחצה על מחצה ישראל ואמר רב לא שנו אלא להחיותו אבל לייחסו לא ושמואל

הגהות הלבוש.

פסקי תוספות.

הגהות הגאון מו"ה א"ו: א) נ"ל קטנים.

ושמואל אמר לפקח עליו את הגל. קשיא דשם הוא שלמד לגל ניחומים של חמלה לפ"ב: תיובתא. תוס' ד"ה תיובתא דשמואל. ועיין מ"ש בזה בס' הזכרון: להאי הלכתא. תוס' ד"ה תיובתא דשמואל. ועיין מ"ש בזה בס' הזכרון: ולפקח. הגל שיהו כן. פירוש כ"י דהיינו שמשתכ דאין הולכין בפיקוח נפש אחר הדוב והמת הקהיא (ויקהל י"ח) ומי שהם ולא סיימוה שהם שלא יוכל לגמ שהם עניין לידי סיעת בקהל:

להאבילו גבילות. לא הוה מצי לאיחוד שלא להתעסק בהספד ולהבילו החלט של מת אחר ולפקח עליו את הגל כי איתמר דשמואל אריש איתמר אם רוב ע"א ע"א אמר שמואל [1]) ולעניין פקוח נפש אינו כן אם רוב ע"א ע"א לכאי הלכתא אמיר רב פפא [2]) להאבילו נבלו אם רוב ישראל לכאי הלכתא [3]) להחזיר לו אבידתו מיחצה על מיחצה ישראל לביאי הלכתא אמר ריש לקיש [4]) לעולם היכי דמי איניבא דנגחו תורא דידן לתוראי דידיה ניתי ראיה ונשקול לא צריכא דנגחו תוראי דידיה לתורא דידן פלגא ניזיק ליה אידך פלגא ניכא ליה אייתי ראיה דלאו ישראל אנא ונשקול: כי שכפל עליו כיוצא וכו': מאי קאמר לא כיבויא קאמר לא מיבעיא ספק הוא שם ספק אינו שם דאי איתיה חי הוא דמספקתן אלא אפילו ספק חי ספק מת מספקתין ולא מיבעי ספק חי ספק מת דישראל אלא אפילו ספק נכרי ספק ישראל מספקתין: ביצאורו חי מספקתין: כיצאורו חי פשיטא לא צריכא [5]) דאפילו לחיי שקה: ואם מרת יניחיה: הא נמי פשיטא לא צריכא לרבי יהודה בן לקיש דתניא "אין כיצילין את המת מפני הדליקה. אמר ר' יהודה בן לקיש [1]) שמיתתי שכיצילין את המת מפני הדליקה ואפילו רבי יהודה בן לקיש לא קאמר אלא "מתוך שאדם בהול על מתו אי לא שרית ליה אתי לכבויי אבל הכא אי לא שרית ליה כאי את ליה למיעבר תנו רבנן עד היכן הוא בורק [2]) עד דומטו ויש אומרים עד לבו ברק ומצא עליונים מתו לא יאמר כבר מרתו התחתונים מעשה היה ומצאו עליונים מתים ותחתונים חיים ניכא הני תנאי הני תנאי דתניא "כיחיכן הולד נוצר מראשו שנאמר "כמעי אמי אתה גוזי ואומר " עד נוך וחשליכי אבא שאול אומר כשבורו ומשלח שרשיו אילך ואילך אפילו תיכא אבא שאול קד כאן לא קא אמר אבא שאול התם אלא לענין יצירה דכל כידי כמצטיעתיה ביתצר אבל לענין פקוח נפש אפי' אבא שאול כוותי' דתניקר חיותא באפיה הוא דכתיב "כל אשר נשמת רוח חיים באפיו אמר רב פפא מחלוקת כמיטה למעלה אבל כמיטה למטה כיון דברק ליה עד חושבו שוב אינו צריך דכתיב כל אשר נשמת רוח חיים באפיו "וכבר היה רבי ישמעאל ורבי עקיבא ורבי אלעזר בן עזריה מהלכין בדרך " ולוי הסדר ורבי ישמעאל בנו של רבי אלעזר בן עזריה מהלכין אחריהן נשאלה זו בפניהם כגון לפקוח נפש שדוחה את השבת נענה ר' ישמעאל ואמר "אם במהרת ימצא הגנב ונמצא זה שספק על כיכון בא ספק על נפשות בא " ושפיכות דמים מטמא את הארץ וגורם לשכינה שתסתלק מישראל ניתן להצילו בנפשו קל וחומר לפקוח נפש שדוחה את השבת נענה רבי עקיבא ואמר "וכי יוד איש על רעהו וגומר מעם מזבחי תקחנו לכות מעם מזבחי ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן לא שנו אלא לחבית אבל

פסקי התוספות.

בד"ה ולפקח. לין הולכין בפיקוח נפש אחר חברו:
— להחזיר. פסק נוהי לי ישמעאל לין חייב להשיבה אלא דוקא הוא ישראל:
בא"ד אפי' לאחר לפידים לגמרי:
בא"ד ומשמים כיוצא בזה מביא ישמעאל:

עין משפט
נר מצוה

פה
ס) תוי' ע"ז ס"ח ע"ב ד"ה ומשום של ג'

[ע"ש ד"ה ומשום]
ג'. ד"ה ומשום]

פו
ע) תוי' ע"ז ס"ח ע"ב ד"ה ומשום

פז
ף) תוי' ע"ז ס"ח ע"ב ד"ה ומשום

פח
צ) תוי' ע"ז ס"ח ע"ב ד"ה ומשום

עם התמונה לקן נפני עצמה לא ניתנה הלכה כרי'. תימה לי דתנן
התם נמנין היתה ויום הכפורים הכפרות שם התמונה על
כל עבירות שבתורה לפני לפנין עבירות שלקן הכפרות
עליהן מנין פורק של הגבלה פנים ויכיר בריש ויש ליתר דשפיר
כרבי אלעזר בן עזריה דלעיל דתניא התם תולה עד
דקתני ושל התמורות הוא תולה עד
סיעת יום הכפורים ויכפר דהתם
נכל עבירות מיירי דקתנה הכפרת
נגלח יום הכפורים ס"נ ניסף":

חזין המנוקר של. נסקף פ"ק
דמנחות (דף י"ג.) נסקף
ליה הקולא כי הני ס' נזה זה מסרוק
של והגלח פנים נתוים ומח
המוחי מפר זה היכר ביה נפר
המוח תמית מכות נפני יו"הכ
תמית לאחר יום הכפורים יכול
לתיעשים תמורה ת"ל לעשות נה לא
לתחיתי מלה בזון משעות נה והקסה
הכ"ג רבי יצחק התלמיד עם ג'ל
לתוספי

כסו הש"ס

אבל להחיות אפי' כיעל מיבחי ומה זה שספק
יש בכית ברבים ספק אין בכית ברבים
ועבודה דוחה שבת קל וחומר לפקוח נפש
שדוחה את השבת נעזה רבי אלעזר ואמר
ומה "מילה שהוא אחד מרמ"ח ורמ"ש
ושמונה איברים שבאדם דוחה את השבת
קל וחומר לכל גופו שדוחה את השבת רבי
יוסי בר יהודה אומר "את שבתותי תשמורו
יכול לכל תלמוד לומר אך "חלק ר' יונתן בן
יוסף אומר "כי קודש הוא לכם הוא ניסורה
בידכם ולא אתם מסורי בידה רבי שמעון
בן מנסיא אומר "ושמרו בני ישראל את
השבת "אמרה תורה הלל עליו שבת אחת
כדי ששימור שבתות הרבה אמר רב יהודה אמר שמואל אי היא דתם הוה
אמינא דידי עדיפא מדידהו "וחי בהם ולא שימות בהם אמר רבא "לכולהו
איתי להו פירכא בר מדשמואל דלית ליה פירכא דרבי ישמעאל דילמא כדרבא
דאמר רבא "כאי מעמא דמרחרת חוקה אין אדם מעמיד עצמו על מימנו ואאי
מידע ידע דקאי לאפיה ואמר אי קאי לאפאי קטילנא ליה והתורה אמר בא
להורגך השכם להרגו ואאי ספק נפש נמי לן דרבי עקיבא נמי דילמא כראבי
דאמר אבי "מסרינן ליה זונא דרבנן לידע אם כמש בדברי ואשכחן ואאי ספק
נפש לן וכולהו אשכחן ואאי ספק נפש נמי לן ודשמואל ואאי ליה פירכא אמר
רבינא ואתיא רב נחמן בר יצחק "מבא חדא פלפלתא חריפא ממילא צנא דקרי:
מיתני: חטאת ואשם ודאי מכפרין [ב] מיתה ויום הכפורים מכפרין עם התשובה
תשובה מכפרת על עבירות קלות על עשה ועל לא תעשה ועל התמורות הוא
תולה עד שיבא יום הכפורים ויכפר [ג] תאומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב אין
מספיקין בידו לעשות תשובה [ד] אחטא ויום הכפורים מכפר אין יום הכפורים
מכפר [ה] עבירות שבין אדם למקום יום הכפורים מכפר [ו] עבירות שבין אדם
לחבירו אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חבירו מכל התאתיכם לפני ה' תטהרו עבירות שבין אדם למקום יום הכפורים
מכפר עבירות שבין אדם לחבירו אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את
חבירו אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין מי מטהר
אתכם אביכם שבשמים שנאמר "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם
ואומר "מקוה ישראל (ה') מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקדוש ברוך
הוא מטהר את ישראל: גמ' אשם ודאי אין אשם תלוי לא והא כפרה
כתיבא ביה הנך מיכפרי כפרה נמורה אשם תלוי אינו מיכפר כפרה נמורה
אי נמי הנך אין אחר מיכפר כפרתן אשם תלוי אחר מיכפר כפרתן דתנן [ז]
חייבי חטאות ואשמות ודאין שעבר עליהן יום הכפורים חייבין אשמות תלוין
פטורין: מיתה ויום הכפורים מכפרין עם התשובה: עם התשובה אין בפני
עצמן לא נימא דלא כרבי דתניא "רבי אומר על כל עבירות שבתורה בין
עשה תשובה בין לא עשה תשובה יום כיפור מכפר חוץ (מיפרוק שיל) ומגלה
פנים בתורה ומיפר ברית בשר שאם עשה תשובה יום הכפורים מכפר ואם
לא עשה תשובה אין יום הכפורים מכפר אפילו תימא רבי תשובה בעיא
יום הכפורים יום הכפורים לא בעיא תשובה: תשובה מכפרת על עבירות
קלות על עשה ועל לא תעשה: השתא על לא תעשה מכפרת על
עשה מיבעיא אמר רב יהודה הכי קאמר על עשה ועל לא תעשה שניתק
לעשה ועל לא תעשה נמור לא ורמיתי * אלו הן קלות עשה ולא תעשה

חזין

הגהות הלבוש.

(א) על עשה ועל לא תעשה. טעמות הן ית [ב"ע פוס' ד"ה גם].

עין משפט נר מצוה

חוץ מלא תשא לא תשא וכל דדמי ליה ת"ש ר' יהודה אומר כל שהוא מלא תשא ולמטה תשובה מכפרת מלא תשא ולמעלה תשובה תולה ויום הכפורים מכפר לא תשא וכל דדמי ליה תא שמע לפי שנאמר בחורב תשובה ונקה יכול אף לא תשא עמרן תלמוד לומר לא ינקה יכול אף שאר חייבי לאוין כן תלמוד לומר את שמו שמו הוא דאינו מנקה אבל מנקה שאר חייבי לאוין תנאי היא דתניא על מה תשובה מכפרת על עשה ועל לא תעשה שניתק לעשה ועל מה תשובה תולה ויום הכפורים מכפר על כריתות ועל מיתות בית דין ועל לא תעשה גמור אמר מר לפי שנאמר בחורב ונקה מנא לן דתניא רבי אלעזר אומר אי אפשר לומר נקה שכבר נאמר לא ינקה ואי אפשר לומר לא ינקה שכבר נאמר נקה הא כיצד מנקה הוא לשבין ואינו מנקה לשאין שבין שאל רבי מתיא בן חרש את רבי אלעזר בן עזריה ברומי שמעת ארבעה חלוקי כפרה שהיה רבי ישמעאל דורש אמר שלשה הן ותשובה עם כל אחד ואחד עבר על עשה ושב אינו זז משם עד שמוחלין לו שנאמר שובו בנים שובבים עבר על לא תעשה ועשה תשובה תשובה תולה ויום הכפורים מכפר שנאמר כי ביום הזה יכפר עליכם מכל חטאתיכם עבר על כריתות ומיתות בית דין ועשה תשובה תשובה ויום הכפורים תולין ויסורין ממרקין שנאמר ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם אבל מי שיש חילול השם בידו אין לו כח בתשובה לתלות ולא ביום הכפורים לכפר ולא ביסורין למרק אלא כולן תולין ומיתה ממרקת שנאמר ונגלה באזני ה' צבאות אם יכופר העון הזה לכם עד תמותון היכי דמי חילול השם אמר רב כגון אנא אי שקילנא בישרא מטבחא ולא יהיבנא דמי לאלתר אמר אביי לא שנו אלא באתרא דלא תבעי אבל באתרא דתבעי לית לן בה אמר רבינא ומתא מחסיא אתרא דתבעי הוא אביי כדשקיל בישרא מתרי שותפי יהיב זוזא להאי וזוזא להאי והדר מקרב להו גבי הדדי ועביד חושבנא רבי יוחנן אמר כגון אנא דמסגינא ארבע אמות בלא תורה ובלא תפילין יצחק דבי רבי ינאי אמר כל שחביריו מתביישין מחמת שמועתו (היינו חלול השם) אמר רב נחמן בר יצחק כגון דקא אמרי אינשי שרא ליה מריה לפלניא אביי אמר כדתניא ואהבת את ה' אלהיך שיהא שם שמים מתאהב על ידך שיהא קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים ויהא משאו ומתנו בנחת עם הבריות מה הבריות אומרות עליו אשרי אביו שלמדו תורה אשרי רבו שלמדו תורה אוי להם לבריות שלא למדו תורה פלוני שלמד תורה ראו כמה נאים דרכיו כמה מתוקנים מעשיו עליו הכתוב אומר ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר אבל מי שקורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים ואין משאו ומתנו באמונה ואין דבורו בנחת עם הבריות מה הבריות אומרות עליו אוי לו לפלוני שלמד תורה אוי לו לאביו שלמדו תורה אוי לו לרבו שלמדו תורה פלוני שלמד תורה ראו כמה מקולקלין מעשיו וכמה מכוערין דרכיו ועליו הכתוב אומר באמר להם עם ה' אלה ומארצו יצאו אמר רבי חמא (בר) חנינא גדולה תשובה שמביאה רפאות לעולם שנאמר ארפא משובתם אוהבם נדבה רבי חמא (בר) חנינא רמי כתיב שובו בנים שובבים דמעיקרא שובבים אתם וכתיב ארפא משובותיכם לא קשיא כאן מאהבה כאן מיראה רב יהודה רמי כתיב שובו בנים שובבים ארפא משובותיכם וכתיב (והנה) בעלתי בכם ולקחתי אתכם אחד מעיר ושנים ממשפחה לא קשיא כאן מאהבה או מיראה כאן על ידי יסורין אמר רבי לוי גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד שנאמר שובה ישראל עד ה' אלהיך אמר

הגהות הלבוש. (יומא)

מלא תשא ולמעלה. שבועות דף כ' [ע"א תוס' ד"ה כל].
יכול אף לא תשא. שבועות דף ל"ט [ע"ג תוס' ד"ה כ"ג].
אין זז משם עד. ר"ה דף ו' [ע"א תוס' ד"ה יקריב].
ומיתה ממרקת. ר"ה דף י"ז [ע"א תוס' ד"ה קוקפתא].

עין משפט נר מצוה

אמר רבי יוחנן גדולה תשובה שדוחה את לא תעשה שבתורה שנא' "לאבר הן ישלח איש את אשתו והלכה באתו והיתה לאיש אחר הישוב אליה עוד הלא הנוף תחנף הארץ ההיא ואת זנית רעים רבים ושוב אלי נאם ה' אמר רבי יוחנן גדולה תשובה "(שמקרבת) את הגאולה שנאמר "ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב מה טעם ובא לציון גואל מישום דשבי פשע ביעקב אמר ריש לקיש גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כשגגות שנאמר "שובה ישראל עד ה' אלקיך כי כשלת בעונך הא שן כיוד היא וקא קרי ליה מכשול אני והאמר ריש לקיש גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כזכיות שנאמר "ובשוב רשע מרשעתו ועשה משפט וצדקה עליהם "(יחזק' יחזה לא קשיא כאן מאהבה כאן מיראה אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן גדולה תשובה שמארכת שנותיו של אדם שנאמר "ובשוב רשע מרשעתו "(שם) ויחי אביר ר' יצחק אבירי במיערבא מישמיה דרבה בר מרי בוא וראה שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם מדת בשר ודם מקניט את חבירו ברברים ספק מתפייס חבינו ספק אין מתפייס חבינו וא"ת מתפייס חבינו ספק מתפייס ברברים ספק אין מתפייס ברברים אבל הקב"ה אדם שובר בסתר מתפייס מבני ברברים שנאמר "קחו עמכם דברים ושובו אל ה' ולא עוד אלא שמחזיק לו טובה שנאמר וקח טוב ולא עוד אלא שמעלה עליו הכתוב כאילו הקריב פרים שנאמר "ונשלמה פרים שפתינו שבא האמר פרי חובה תלמוד לומר "ארפא משובתם אוהבם נדבה תניא היה רבי מאיר אומר גדולה תשובה שבשביל יחיד שעשת תשובה מיחלין לכל העולם כולו שנא' ארפא משובתם אוהבם נדבה כי שב אפי מהם לא נאמר אלא מהם [ב] היכי דמי בעל תשובה אמר רב יהודה "כגון שבאת לידו דבר עבירה פעם ראשונה ושניה וניצל הימנה מהני רב יהודה באותה אשה באותו פרק באותו מקום א"ר יהודה רב רמי כתיב "אשרי נשוי פשע כסוי חטאה וכתיב "מכסה פשעיו לא יצליח לא קשיא הא בחבא מיפורסם הא בחבא שאינו מיפורסם רב אושעיא בר טבי אמר רב נחמן כאן בעבירות שבין אדם לחבירו [ב] כאן בעבירות שבין אדם למקום תניא רבי יוסי בר יהודה אומר [ג] עובר עבירה פעם ראשונה מוחלין לו שניה מוחלין לו שלישית מוחלין לו רביעית אין מוחלין לו שנאמר " כה אמר ה' על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו " (ונאמר) "הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר מאי ואומר וכי תימא הני מילי בציבור אבל ביחיד לא תא שמע הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר " (מכאן ואילך אין מוחלין לו שנאמר על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו) תנו רבנן "עבירות שהתודה עליהן יום הכיפורים זה לא יהודה עליהן יום הכיפורים אחר ואם שנה בהן צריך להתודות יום הכיפורים אחר ואם לא שנה בהן וחזר והתודה עליהן עליו הכתוב אומר "ככלב שב על קיאו כסיל שונה באולתו רבי אלישיר בן יעקב אומר [ד] כל שכן שהוא משובה שנאמר "כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד אלא ביה אני מקיים ככלב שב על קיאו ונומר בדרב הונא דאמר רב הונא כיון "שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו הותרה לו סלקא דעתך אלא אימא נעשית לוכהתר "וצריך לפרוט את החטא שנאמר "אנא חטא העם הזה חטאה גדולה ויעשו להם אלהי זהב דברי ר' יהודה בן בבא ר' עקיבא אומר אשרי נשוי פשע כסוי חטאה אלא מהו שאמר משה ויעשו להם אלהי זהב כדרבי יצא, דאמר רבי יצאי "אמר משה לפני הקב"ה רבונו של עולם כסף וזהב שרבית להם לישראל עד שאמרו די נרם להם שיעשו אלהי זהב שני פרנסים טובים עמדו להם לישראל משה ודוד משה ודוד משה אמר יכתב זאת זכרון בספר ויתן באזני יהושע כי מחה אמחה את זכר עמלק מתחת השמים דוד אמר "אל יכתב זאת לדור אחרון משה אמר "ויעש משה נחש נחושת ודוד לבזה הדבר דומה לשתי נשים שלקו בבית דין אחת קלקלה ואחת אכלה פני שביעית אמרה להן אותה שאכלה פני שביעית בבקשה מכם הודיעו על מה היא "לוקה שלא יאמרו על מה שוו לוקה זו לוקה הביאו פני שביעית ותלו בצוארה והיו מכריזין לפניה ואומרין על עסקי שביעית היא לוקה " [ה] מפרסמין את החנשין מפני חילול השם שנאמר "ובשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ונתתי מכשול לפניו תשובת המוחלטין מעכבת הפורענות ואף ע"פ שנחתם עליו גזר דין של פורענות שלות רשעים סופה תקלה והרשות מקברת את בעליה ערום נכנס לה ותרום יצא מכמה ולואי שתהא יציאה כביאה "רק כי הוה נפיק למידן דינא אמר הכי בצבו נפשיה לקטלא נפיק תצבו ביתיה לית הוא עבוד וריקן לביתיה אזיל ולואי שתהא ביאה כיציאה "רבא כי הוה נפיק לדינא אמר הכי בצבו

נר כיצוה

צא
צב
צג
צד
צה

מסר הש"ס

אמרו חכמים יעמוד שלש ימעט: הכי גרי' נפקדי הכא לאחר יכתב כרמני מנאחר ישן לא התחנתם כי נפל הקום מנכתב מיחזרו כם נכתב מרמני. למות ניתן לתוכחתיהם אומן מוטל: לפחי נפשם. מעלות: מפני קלקלה. אמתא ואחזו את להנקום כך חזר הכתוב אחר נהדור שהחזירו לתורתנו (הכם) הם ניהדור על שחטו נא האומרים לאחר יכתב כרמני מנא יאמרו לא מני קלקלתי כיוהם: פני מביעית: תחיים מנא ניעלו כל נרמן ומהפנה לאחר ואיתם מנא מחין לכם לאכלה (ויקרא כ"ה) לאכלה ולא להפקר: ומפרסמי לה החניפי. מהן הפנים ומחלין שלהן כלרוקים אם יש הביר בהעשיו הזה נפרקתו הפני חילול השם שכני לרם להידין ומשמע מכתרין עליו מסרא ליין ושר כמנא שלא פרוענות בני לרם לאחרים הם הושיל לו אחרו: מנאחר ונכוא ליין מלחקתו. כיצים דקרא ומחי הכמול בפניו לפי תוכיח לידו מנא נגלי לכל מיכמל בו וישו לה משמע: האומלטין. רשעים נהולין: [ג] שלוח רשעים סופה תקלה. אחר שלוחים הם יוכנים ומהכירין נעבירות: ומרשות. ומרכנות: תקרות נעליה. כל' (מחות מ') ויחת יוקר מחלה ומת"כ כל לאחר: "ונלחי כחחליהם. הכתוב מגלה מנא נגלי לחיות לו לעבד. לחיות דן דין: נגמר

ברברים ספק מתפייס חבינו ספק אין מתפייס חבינו וא"ת מתפייס חבינו ספק מתפייס ברברים ספק אין מתפייס ברברים אבל הקב"ה אדם שובר בסתר מתפייס מבני ברברים שנאמר "קחו עמכם דברים ושובו אל ה' ולא עוד אלא שמחזיק לו טובה שנאמר וקח טוב ולא עוד אלא שמעלה עליו הכתוב כאילו הקריב פרים שנאמר "ונשלמה פרים שפתינו שבא האמר פרי חובה תלמוד לומר "ארפא משובתם אוהבם נדבה תניא היה רבי מאיר אומר גדולה תשובה שבשביל יחיד שעשת תשובה מיחלין לכל העולם כולו שנא' ארפא משובתם אוהבם נדבה כי שב אפי מהם לא נאמר אלא מהם [ב] היכי דמי בעל תשובה אמר רב יהודה "כגון שבאת לידו דבר עבירה פעם ראשונה ושניה וניצל הימנה מהני רב יהודה באותה אשה באותו פרק באותו מקום א"ר יהודה רב רמי כתיב "אשרי נשוי פשע כסוי חטאה וכתיב "מכסה פשעיו לא יצליח לא קשיא הא בחבא מיפורסם הא בחבא שאינו מיפורסם רב אושעיא בר טבי אמר רב נחמן כאן בעבירות שבין אדם לחבירו [ב] כאן בעבירות שבין אדם למקום תניא רבי יוסי בר יהודה אומר [ג] עובר עבירה פעם ראשונה מוחלין לו שניה מוחלין לו שלישית מוחלין לו רביעית אין מוחלין לו שנאמר " כה אמר ה' על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו " (ונאמר) "הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר מאי ואומר וכי תימא הני מילי בציבור אבל ביחיד לא תא שמע הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר " (מכאן ואילך אין מוחלין לו שנאמר על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו) תנו רבנן "עבירות שהתודה עליהן יום הכיפורים זה לא יהודה עליהן יום הכיפורים אחר ואם שנה בהן צריך להתודות יום הכיפורים אחר ואם לא שנה בהן וחזר והתודה עליהן עליו הכתוב אומר "ככלב שב על קיאו כסיל שונה באולתו רבי אלישיר בן יעקב אומר [ד] כל שכן שהוא משובה שנאמר "כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד אלא ביה אני מקיים ככלב שב על קיאו ונומר בדרב הונא דאמר רב הונא כיון "שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו הותרה לו סלקא דעתך אלא אימא נעשית לוכהתר "וצריך לפרוט את החטא שנאמר "אנא חטא העם הזה חטאה גדולה ויעשו להם אלהי זהב דברי ר' יהודה בן בבא ר' עקיבא אומר אשרי נשוי פשע כסוי חטאה אלא מהו שאמר משה ויעשו להם אלהי זהב כדרבי יצא, דאמר רבי יצאי "אמר משה לפני הקב"ה רבונו של עולם כסף וזהב שרבית להם לישראל עד שאמרו די נרם להם שיעשו אלהי זהב שני פרנסים טובים עמדו להם לישראל משה ודוד משה ודוד משה אמר יכתב זאת זכרון בספר ויתן באזני יהושע כי מחה אמחה את זכר עמלק מתחת השמים דוד אמר "אל יכתב זאת לדור אחרון משה אמר "ויעש משה נחש נחושת ודוד לבזה הדבר דומה לשתי נשים שלקו בבית דין אחת קלקלה ואחת אכלה פני שביעית אמרה להן אותה שאכלה פני שביעית בבקשה מכם הודיעו על מה היא "לוקה שלא יאמרו על מה שוו לוקה זו לוקה הביאו פני שביעית ותלו בצוארה והיו מכריזין לפניה ואומרין על עסקי שביעית היא לוקה " [ה] מפרסמין את החנשין מפני חילול השם שנאמר "ובשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ונתתי מכשול לפניו תשובת המוחלטין מעכבת הפורענות ואף ע"פ שנחתם עליו גזר דין של פורענות שלות רשעים סופה תקלה והרשות מקברת את בעליה ערום נכנס לה ותרום יצא מכמה ולואי שתהא יציאה כביאה "רק כי הוה נפיק למידן דינא אמר הכי בצבו נפשיה לקטלא נפיק תצבו ביתיה לית הוא עבוד וריקן לביתיה אזיל ולואי שתהא ביאה כיציאה "רבא כי הוה נפיק לדינא אמר הכי בצבו

בצבו נפשיה לקטלא נפיק וצבו ביתיה ליתי
הוא עביד ורימן לביתיה אזיל ולואי שתהא
ביאה ביציאה "וכי הוי הוי אמכורא אבתריה
אמר "אם יעלה לשמי שיאו וראשו לעב יגיע
כגללו לנצח יאבד רואיו יאמרו איו "רב זוטרא
כי הוו מיכתפי ליה בשבתא דיעלא הוה אמר
"כי לא לעולם חסן ואם גר לדור ודור "שאת
פני רשע לא טוב לא טוב להם לרשעים
שנושאין להם פנים בעולם הזה לא טוב לו
לאחאב שנשאו לו פנים בעולם הזה שנאמר
"יען כי נכנע "(אחאב כלפני) לא אביא הרעה
בימיו להטות צדיק במשפט טוב להם לצדיקי'
שאין נושאין להם פנים בעולם הזה טוב לו
לכישה שלא נשאו לו פנים בעולם הזה שנא'
"יען לא האמנתם בי להקדישני "הא אילו
האמנתם בי עדיין לא הגיע זמנם ליפטר כן
העולם אשריהם לצדיקים לא דיין שהן זוכין
אלא שמזכין לבניהם ולבני בניהם עד סוף
כל הדורות שכבוה בני היו לו לאהרן שראוין
לישרף כנדב ואביהוא שנאמר "הנותרים אלא
שעמיד להם זכות אבותם או להם לרשעים
לאדיין שמהיבין עצמן אלא שמהיבין לבניה'
ולבני בניהם עד סוף כל הדורות הרבה בנים
היו לו לכנען שראוין ליסמך כמבי עבדו של
רבן גמליאל אלא שחובת אבותם גרמה להן
"כל המזכה את הרבים אין החטא בא על ידו
ה) וכל המחטיא את הרבי בטעם אין מספיקין
בידו לעשות תשובה כל המזכה את הרבים

ביטו"ח נגעי נפשות. נדרים טמאי: נקמלא לחול. ליסף עטים חטף חטף
יבמות נדרים ועל שלחו לחזר בן: הכני ביתים ליח הוה שניה: נכנל זה
לף ישמח טורפי ניתו ולף ישחבר כלום נדרה: ולולי מחטף ניחף.
שיטוי ויכנם לניחי נלף חטף כיליחה: לחנוחה. נדודי נני פרם
הולכין לחדיו לנטרון: לם יעלה חורה אור
נפתים ניחו וכו' כולו כגללו לנגוח
יחנה. וכל זה לחזר מלף חמוס דשלח:
מכחבי נים. זכן היה ונוסלין לריחו
נלנלתי נכחבים נגית קהדוש
מלף לכמרים לח הניטר לקים
מגבי: מלחזר הטרקים. מלוחף לף
קן הוי לחיין ליסדף וכוחבו: לין
חטף נף על ידו. הקדוש נדרך הלף
נדם' מבני לח הטבילה מנף חנף
ליחו: מי לף חעזוב נפשי. לחדנו
מחקדוש ב"ה הוטב לח החטף
מלכתילו: שמוך נדם נפש. המוייב
נפשם מלנדם על ידו: לל יחחבו כו.
מלף ישול מלף מניחין לחזר ויפול
נדר נניהם: כדבר הוחף. לכיון
חטף חרי זאחני טוב לין הבקיקין
ניחו לעשות תשובה לפני מהטביחים
דוחק מלף היחר: ליחף ללף מרבי.
ולחזר לפיל חביטו לף טמא הטוהר
הכבר: חנב מפני. מלחר שבלו
היה כוחך לחטוף ליטו הכבר:
והכחיב ובלנו מלקים. וקל מלקת
דשתך ובלנו לנחן הבקל' ולליהם בלי
מחקדוש עדוך היה הבלנו והבייבו
ויהבר לו: הלן מלהים דיין. ומהי
בלנו לנחן ובחן נבלילי (מהר' כ"ם)
קיימן ניימן: לי הכי. דבלנו
דקדוק לנחן הבהבו ניחו ליה כיבא
כי יחבלל לו כי יבהבו נבניל
החקדוש וכי לין מלחיין הדבה לחזר'
ליבדע ניחנו: הכי קאמר. הכי ניחו
דבילול

אין החטא בא על ידו מ"ט "כדי שלא יהא הוא בגיהנם ותלמידו בגן עדן שנ' "כי לא תעזב נפשי לשאול לא תתן
חסידך לראות שחת וכל המחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה שלא יהא הוא בגן עדן ותלמידו
בגיהנם שנאמר "ארם עשוק ברם נפש עד בור עוס אל יתמכו בו: האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב: למה
ליה למיכר אחטא ואשוב אחטא ואשוב תרי זמני כדרב הונא אמר רב דאמר רב הונא אמר רב "כיון שעבר
אדם עבירה ושנה בה הותרה לו הלכה דעתך אלא נעשית לו כהיתר: אחטא ויום הכפורים מכפר
אין יום הכיפורים מכפר: ליכא מתני דלא כר' התניא "ר' אומר על כל עבירות שבתורה בין עשה תשובה בין
לא עשה תשובה יום הכפורים מכפר אפילו תיכא רבי אנב שאני: עבירות שבין אדם למקום וכו': ומי ליה רב
יוסף בר חמו לרבי אברו עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכפורים מכפר והא כתיב "אם יחטא איש לאיש
ופללו אלהים כאן אלהים דיינא אי הכי אימא סיפא ואם לה' יחטא איש מי יתפלל לו הכי קאמרי אם יחטא איש
לאיש ופללו אלהים יכוחל לו ואם לה' יחטא איש מי יתפלל בעדו תשובה ומעשים טובים אמר רבי יצחק ה) כל
המקניט את חבירו אפי' ברברים צריך לפייסו שנא' "בני אם עשית לרעך תקעת לזר כפך נוקשת באמרי פיך
עשה זאת אפוא בני והנצל כי באת בכף רעיך לך התרפס ורהב רעיך "אם מכין יש בידך התר לו פתח יד ואם
לאו הרבה עליו רעים "(ואמר) רב חסדא ו) וצריך לפייסו בשלש שורות של שלש בני אדם שנא' "ישור על
אנשים ויאמר חטאתי וישר העויתי ולא שוה לי "(ואמר) ר' יוסי בר חנינא ז) כל המבקש ממחברו אל יבקש
מיניו יותר משלש פעמים שנ' "אנא שא נא ותתה שא נא ח) ואם מת מביא עשרה בני אדם ומעמידן על קברו
ואומר חטאתי לה' אלקי ישראל ולפלוני שחבלתי בו רבי ירמיה הוה ליה מילתא לר' אבא בהדיא אזל אזיב
אדשא דר' אבא בהדי דשדיא אמתיה טיא ממא ודיפי דמיא אריש אבר עשאוני כאשפה קרא אנפשיה
"מאשפות ירים אביון "שכיון רבי אבא ונפיק לאפיה אמר ליה השתא צריכנא למיפק אדעתך דכתיב "לך התרפס
ורהב רעיך ר' זירא כי הוה ליה מילתא בהדי אינש הוה חליף והני לקמיה ומיציא ליה כי האי דשדי ניפוק ליה
קדעתיה רב הוה ליה מילתא בהדי ההוא טבחא לא אתא לקמיה בטעלי יומא דכפורי אמר אידו איזיל אנא
לפיוסי ליה פגע ביה רב הונא אמר ליה להיכי קא אזיל כר' אמר לי לפיוסיה לפלניא אמר אזיל "אבא למיקטל
נפשיה אזל ומקם עילויה הוה יתיב וקא פלי רישא דלי עיניה והויה אמר ליה אבא את זיל ליית לי מילתא בהדך
בהדי דקא פלי רישא אישתעיש נרמא ומחויה בקויטיה וקטליה רב הוה פסיק סידרא קמיה דרבי עילאי

ארא

הגהות הלבוש.

אזיל אבא למיקטל. חולין קי ליח [כ"ל חוס' ד"ה למיכל].

עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

אתא רבי חייא הדר לרישא א"ל בר קפרא הדר לרישא אתא ר' שמעון בר' הדר לרישא אתא ר' חנינא (בר) חמא אמר כולי האי נהדר וניזיל לא הדר איקפד ר' חנינא אזל רב לגביה תליסר מעלי יומי דכפורי ולא איפייס והיכי עביד הכי והאמר רבי יוסי בר חנינא כל המבקש ממנו מחברו אל יבקש ממנו יותר משלשה פעמים רב שאני ורבי חנינא היכי עביד הכי והאמר רבא כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו אלא ר' חנינא חילמא חזי ליה לרב דזקפוה בדיקלא וגמירי דכל דזקפוה בדיקלא רישא הוי אמר שמע מינה בעי למעבד רשותא ולא איפייס כי היכי דליזיל וליגמר אורייתא בבבל. תנו רבנן מצות וידוי ערב יום הכפורים עם חשכה אבל אמרו חכמים יתודה קודם שיאכל וישתה שמא תטרף דעתו בסעודה ואף על פי שהתודה קודם שאכל ושתה מתודה לאחר שיאכל וישתה שמא אירע דבר קלקלה בסעודה ואע"פ שהתודה ערבית יתודה שחרית שחרית יתודה במוסף במוסף יתודה במנחה במנחה יתודה בנעילה והיכן אומרו יחיד אחר תפלתו ושליח צבור אומרו באמצע מאי אמר אמר רב אתה יודע רזי עולם ושמואל אמר ממעמקי הלב ולוי אמר ובתורתך כתוב לאמר ר' יוחנן אמר רבון העולמים ר' יהודה אמר כי עונותינו רבו מלמנות וחטאתינו עצמו מספר רב המנונא אמר אלקי עד שלא נוצרתי איני כדאי עכשיו שנוצרתי כאילו לא נוצרתי עפר אני בחיי ק"ו במיתתי הרי אני לפניך ככלי מלא בושה וכלימה יהי רצון מלפניך שלא אחטא ומה שחטאתי מרוק ברחמיך אבל לא על ידי יסורין והיינו וידוא דרבא כולה שתא ודרב המנונא זוטא ביומא דכפורי אמר מר זוטרא לא אמרן אלא דלא אמר אבל אנחנו חטאנו אבל אמר אבל אנחנו חטאנו תו לא צריך דאמר בר המדורי הוה קאימנא קמי' דשמואל והוה יתיב וכי מטא שליחא דצבורא ואמר אבל אנחנו חטאנו קם מיקם אמר שמע מינה עיקר וידוי האי הוא תנן התם בשלשה פרקים בשנה כהנים נושאין את כפיהן ארבע פעמים ביום בשחרי' במוסף במנחה ובנעילת שערים ואלו הן שלש' פרקים בתעניות ובמעמדות וביום הכפורים מאי נעילת שערים רב אמר צלותא יתירתא ושמואל אמר מה אנו מה חיינו מתיבי אור יום הכפורים מתפלל שבע ומתודה בשחרי' מתפלל שבע ומתודה במוסף מתפלל שבע ומתודה במנחה מתפלל שבע ומתודה בנעילה מתפלל שבע ומתודה א) תנאי היא דתניא יום הכפורים עם חשכה מתפלל שבע ומתודה וחותם בוידוי דברי ר' מאיר וחכמים אומרים מתפלל שבע ואם רצה לחתום בוידוי חותם תיובתא דשמואל תיובתא עולא בר רב נחית קמיה דרבא פתח באתה בחרתנו וסיים במה אנו מה חיינו ושבחיה רב הונא בריה דרב נתן אמר יחיד אמירה אחר תפלתו אמר רב תפלת נעילה פוטרת את של ערבית רב לטעמיה דאמר צלותא יתירא היא וכיון דצלי ליה תו לא צריך ומי אמר רב הכי והאמר רב הלכה כדברי האומר תפלת ערבית רשות לדברי האומר חובה קאמר מתיבי אור יום הכפורים מתפלל שבע ומתודה שחרית שבע ומתודה מוסף שבע ומתודה בנעילה מתפלל שבע ומתודה ערבית מתפלל שבע מעין שמונה עשרה רבי חנינא בן גמליאל משום אבותיו מתפלל שמונה עשרה שלימות

מפני

הגהות הלבוש. תפלת נעילה פוטרת.

הגהות הגאון מו"ה א"וו: א) כן התנאי כו' והותם בו לפסוק:

פסקי תוספות.

עין משפט נר מצוה

מפני שצריך לומר הבדלה בחונן הדעת תנאי היא דתניא [א] כל חייבי טבילות טובלין כדרכן ביום הכפורים נדה ויולדת טובלות כדרכן בלילי יום הכפורים בעל קרי טובל והולך עד המנחה רבי יוסי אומר כל היום כולו ורמינהי *זב וזבה המצורע והמצורעת ובועל נדה וטמא מת טובלין כדרכן ביום הכפורים נדה ויולדת טובלות כדרכן בלילי יום הכפורים בעל קרי טובל והולך כל היום כולו רבי יוסי אומר מן המנחה ולמעלה אין יכול לטבול לא קשיא הא דצלי תפלת נעילה הא דלא צלי אי דצלי מאי טעמייהו דרבנן קא סברי רבנן טבילה בזמנה מצוה מכלל דר' יוסי סבר לאו מצוה והתניא [ב] הרי שהיה שם כתוב על בשרו הרי זה לא ירחוץ ולא יסוך ולא יעמוד במקום הטנופת נזדמנה לו טבילת מצוה כורך עליו גמי ויורד וטובל רבי יוסי אומר יורד וטובל כדרכו ובלבד שלא ישפשף וקי"ל דטבילה בזמנה מצוה פלוגתא היא רבי יוסי בר יהודה היא דתניא *רבי יוסי בר יהודה אומר דייה לטבילה שתהא באחרונה [ג] תנו רבנן הרואה קרי ביום הכפורים ירד ויטבול ולערב ישפשף לערב מאי דהוה הוה אלא אימא מבערב ישפשף קא סבר מצוה לשפשף תני תנא קמי' דרב נחמן הרואה קרי ביום הכפורים עונותיו מחולין לו והתני' עונותיו סדורין *מאי סדורין סדורין לימחל תנא דבי ר' ישמעאל [ד] הרואה קרי ביום הכפורים ידאג כל השנה כולה ואם עלתה לו שנה מובטח לו שהוא בן העולם הבא אמר רב נחמן בר יצחק תדע שכל העולם כולו רעב והוא שבע כי אתא רב דימי אמר מפיש חיי סגי ומסגי:

הדרן עלך יום הכפורים וסליקא לה מסכת יומא

רש"י [illegible] הכי גרסינן בתוספתא כל חייבי טבילות טובלין כדרכן ביום הכפורים נדה ויולדת טובלות כדרכן בלילי יוה"כ: בעל קרי. שלסבור כדברי [illegible] כדקיימא לן *(בבא קמא דף פ"ב) שעזרא תיקן טבילה לבעלי קריין: טובל והולך עד המנחה. [illegible]

[illegible]

תוספות מפני שצריך לומר הבדלה בחונן הדעת. [illegible]

אי דצלי [illegible]

קסברי טבילה בזמנה מצוה. [illegible]

מכלל דר' יוסי סבר טבילה בזמנה לאו מצוה. [illegible]

מפיש חיי סגי ומסגי. [illegible]

הדרן עלך יום הכפורים וסליקא לה מסכת יומא

[illegible]

הדרן עלך יום הכפורים וסליקא לה מסכת יומא

הגהות הב"ח

פסקי תוספות.

בד"ה אי. תפלת נעילה בין במנחה ולמעלה ביום הכפורים: [illegible]

הגהות הגר"א / **מסורת הש"ס** [illegible]

דתניא כל חייבי טבילות. [illegible]

טובל והולך עד המנחה. [illegible]

מן המנחה ולמעלה. [illegible]

לאו מצוה הוא. [illegible]

רבינו אשר

ממסכת יומא

הלכות סדר עבודות יום הכיפורים

שבעת ימים קודם יום הכיפורים מפרישין כהן גדול שהוא צריך לעבודת יום הכיפורים מביתו בבירה אלא בו לגבי' פרהדרין. ומתקינין לו אחר תחתיו א) שמא יארע בו פסול*: ב) ותנא [ד' י"ב.] ומתקן כהונה אחרת שמתמנה לכהן גדול תחתיו. ואין צריך להתקין לו אשה אחרת דלא חיישינן שמא תמות אשתו: ובגמ' [דף י"ח.] מפרשת ימי הפרישה הוא עושה כל עבודת התמיד כדי להרגילו בעבודה. ותנן [דף י"ח.] בית דין זקנים קוראים לפניו בכל יום בסדר היום *) שכל להרגילו שלא יטעה ביום דבר המכפר. וערב יום הכפורים שחרית מעמידין אותו בשער המזרח ומעבירין לפניו פרים ואילים וכבשים כדי שיהא לו לבו עבודת הפרים והאילים. אבל לא היו מעבירין לפניו שעירים דכיון שהשעיר בא על חטאת יצבור החטא ויתלים דעתו. אע"פ שהפר נמי בא על החטא ויכפר בו חטאות הקהל ודקדוק לפי שאינו בא אלא על חטאת אהרן הכהנים ג) ואם יש בהם חטא שנשא הכהן ונזכר בתשובה. אבל השעיר בא על חטאת הקהל כולו ואינו מכיר בכהן ונימולו דעתו: וכל שבעת ימי הפרישה לא היו מונעין אותו מאכל ומשתה. וערב יום הכפורים לא היו מניחין אותו לאכול הרבה שמתוך כך בא לידי שינה ושמא יבא לידי קרי. ולכך מונעין ממנו כל הדברים המביאים חום כגון ביצים ויין ובשר: ותנן [שם] בית דין מוסרין אותו לזקני כהונה ומוליכין אותו לעליית בית אבטינס ומשביעין אותו שלא ישנה דבר ממה שאמרו לו. והוא פורש ובוכה שחשדוהו בצדוקי והם פורשים ובוכים שמא אינו כך לאחר שאמרו לו מה שאמרו. אם היה חכם דורש ואם לאו תלמידי חכמים דורשין לפניו. ואם רגיל לקרות קורא ואם לאו קורין לפניו בדברים המעוררין את הלב כגון איוב ועזרא ודברי הימים ובלבד שלא יבא לידי שינה. ואם [דף י"ט:] בקש להתנמנם פרחי כהונה מכין לפניו באצבע צרדה ואומרים לו אישי כהן גדול עמוד והפג אחת על הרצפה. ומעסיקין אותו עד שהגיע זמן שחיטת התמיד ואו [דף כ'.] תרומת הדשן בכל הלילה. אע"פ שבכל יום לא היו תורמין אלא בקריאת הגבר. אבל היו צריכין למהר מפני חולשת כהן גדול. ורש"י פירש שהשכימו כהן הדיוט שלשים עבודות היום. *ור"י פירש שאינו צריך כהן גדול. והיה מקדש ידיו ורגליו ותורם לאחר: וכשהגיע [דף כ"ח.] זמן שחיטת התמיד והוציאו הכהנים אותו מהמקום הזה שהכהן גדול לבית הטבילה ופרסו [דף ל'.] סדין של בוץ ביניו לבין העם ותני' [דף ל"א:] חמשה טבילות היום בבגדי בוץ ופרקי פושט בגדי זהב. ונוטל [דף ל'.] כי היינו מקדשים ידיו ורגליו ביום ולפיכך צריך כל אדם טבילה לעבודה. פושט בגדיו ויורד וטובל ועולה ומסתפג. הביאו [דף ל"ח:] לו בגדי זהב ולבש וקידש ידיו ורגליו וקידושין [דף ל"ב:] שבכל אחד ואחד היה מקדש בעומדו לפני שיפשוט בגדי חול וקודם שילבש בגדי קודש. ואם [דף ל"ח:] היה זקן או איסטניס מחמין לו חמין ומטילין לתוך הצונן כדי שתפוג צנתן. [דף ל"ד.] היו מחמין עששיות של ברזל ומטילין לתוך המים להפיג צינתן. אע"פ שהוא מכבה גחלים שבהן הוא מבשל *לאחרונה. כיון שאינו מתכוין לכך ליכא אלא שבות ואין שבות במקדש: ולמ"ד [דף ל"ד:] שמא את התמיד *וקבל גם הוא את דמו וזרקו ועשה כל עבודות הבוקר בבגדי זהב כמו הקטורת וכל הטבת הנרות ומנחת חביתין. אחר כך [דף ל"ה:] בא לבית הפרוה והיא במקום קודש. ופרסו סדין של בוץ ביניו לבין העם וקידש ידיו ורגליו לפי שהוא לובש בגדי קודש. ופשט וירד וטבל ועלה ונסתפג ולבש בגדי

הגה"ה: *ולא לימא נו בגולו בכן קודם הפרישה... [illegible]

הגה"ה: *) ולאמורי' ל' [illegible] פ"ב ... [illegible]

הגה"ה: *) לצל' ... [illegible] יומן שפסק הזמן פ"ב [ב"ה שם פ"א ב']:

הגה"ה: *גירסת כ"ל ופירש"י לגבור ... [illegible]

לבן בשרין י"ח שנה לא יותר לו בשמות רק מילתו כהן יוצר הלוכה שלשה שנת. ובין שנים יש לכם להיות פרים לי' שנה ולא ימלא להוסיף בגל בקר שכי יו"ם שנה ולגרוע בגל עגל ע"כ שנה לו ליקבא הכשות ביזו רק שילו על הבקר מעיים יותר ויותר בין שניהם שלשים שנה. ולמו יש לו תכל ליטול אבל אם ימלא להוסיף תכל יוסיף כמו שירצה. ובא [דף ל"ה:] לו אבל פרו והיה עומד בקרן מזרחית ודרומית של העזרה שנאמר לפני ה' ולפמנה לא כנגד הפתח ממש אלא מסוך לנד בבין. והיו [דף ל"ו.] שוקלי' ולא הפר שלא יעלו לנד דרום ופניו למערב. ולא היו מעמידין אותו למזרח ולאחר למערב ולמעריב לאחוריו שלא יתכן כגלים את יהיה גבלו למגה. והכהן עומד במזרח ופניו למערב וסומך שתי ידיו עליו ומתודה. וכך היה אומר אנא השם חטאתי עויתי פשעתי לפניך אני וביתי [דף ל"ו:] בשמגיים. ודוי דלשונו' לא היה מתודה אלא עליו ועל ביתו. אלא השם כפר נא ד) לעונות וכו': והיו הכהנים והעם העומדים בעזרה כשהיו שומעין שם המפורש שהיה יוצא מפי כהן גדול היו אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד: *ובא [דף ל"ט.] לו למזרח העזרה לצפון המזבח שאינו צריך אלא שיהיה בעזרה: [דף ל"ט.] הסגן בימינו וראש בית אב בשמאלו. [דף ל"ט.] ושם שני שעירי' שהן שוים במראה ובקומה ובדמים ולקיחתן כאחד. ואע"פ שאינו מעכב שאינו אלא למצוה. וקלפי [דף ל"ט.] היה שם [של עץ ונותנין לי ידים] ונתן שני גורלות באחד חקוק בו לשם ובשני לעזאזל. והסגן בימינו ובל דבר **ומוליך ידיו בקלפי ומעלן אלא ימצא גורל ויבא על כל שם ואם של עזאזל. והשלה בכל יד גורל אחד [נגדו שני השעירים] אם של שם עלה בימינו הסגן אומר לו הגבה את ימינך. ואם בשמאלו עלה ראש בית אב אומר לו הגבה את שמאלך. ונותן על שני השעירי' ואומר לה' חטאת (ואם לא נתן הגורלות על השעירים רק שהטיל הגורל בימינו ולא הניח את הגורל עליהן לא עיכב *). [דף מ"א:] קשר לשון של זהורית [משקל שתי סלעים] בראש שעיר המשתלח והעמידו בשער שנשחט במקום שמוליכין אותו לשלחו. ולנשחט היה קושר לשון אחד בצוארו כדי שלא יתערב לא בשעיר המשתלח ולא בשאר שעירים. ובא לו אצל פרו שניה וסומך שתי ידיו עליו ומתודה כנגד שהתודה בתחלה על עצמו ועל ביתו ועל אחיו הכהנים. וכך היה אומר אנא השם חטאתי עויתי פשעתי לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושיך. [דף מ"ג:] שחטו וקבל דמו במזרק ונתנו למי שממרס בו [בו] שלא יקרוש. והמגיעים היו עומדים על הרובד הרביעית של העזרה כדי שיהא כהן נראה לכהן. ונטל מחתה של זהב וחותה גחלים ממזבח' החיצון ומניחן על הרובד' והיו לה בית יד ארוך מפני שהיא חמה ואינה כדי שתהא אוחזו בבית יד. ונוטל כף ומלא חפניו קטורת כדי שלא יפזר הקטורת מן הגחלים. ונשל בלמנו' של מחתה ומניחה אלא שאחרי' ו) ונוטל את סכלגה ומוליך הסלמנכה. ויורד ומניח על הרכב' בעזרה' [דף מ"ז.] ומגיע בו הקטורת מבחוץ לתוך כפיו. יום הכפורים לקחתם' ומקריב' אלא כדי שתהא נתינה מן חופן' המחתה' אלא מפני כל כהן לפי שהוא מחזיק מפניו [דף מ"ט.] לא מחוקות ולא גדושות אלא טפופות. והריקה לתוך חפניו ונותן כף לאחת ונוקת המחתה' שהיה בה הגחלים בימינו והכף של הקטורת בשמאלו. [דף נ"ב:] והלך בהיכל עד שמגיע בין מזבח למנורה. [שם] עד שמגיע לבין הפרוכת המבדילין בין הקודש ובין קודש הקדשים נתקים לעולם בקבע' מבית' בבית ואלמון. והמטיגל' בית' פרוכת באמצע ובימינה. אע"פ שר' יוסי סבר שלא היה שם אלא פרוכת אחת מבית' הלכ' כדברי יחכמי'

הגה"ה: *ג' וחייבים פר' מתודה א' ב' פעמים ... [illegible] [ג"ב שם ס' ר"ו]:

הגה"ה: *יען כהן ... [illegible] [ב"ב שם ס' ה']:

הגה"ה: *) ... [illegible] פ"י [שם ס' ג']:

הגהות קרבן נתנאל.

א) לאו לאו צריך פירשו: ב) ותמהתיו בו בפשט, ספר גא' ... [illegible] ג) ... [illegible] ד) ... [illegible] ה) ... [illegible] ו) ... [illegible] ז) ... [illegible] ח) תוספות בשם ירושלמי ועי' בערוך ... [illegible] ט) ... [illegible]

[illegible]

הגה"ה

[illegible]

הגהות קרבן נתנאל.

[illegible]

הגהות מוה"ו ז"ב

א) עיין דף נ"ב ע"ב משנה התגלח.

ביאספים לגיטור. אבל בסדר העבודות לא היה נראה לעשות כן. ולר"מ מקדש ידיו ורגליו [ופושט] וטובל ולובש בגדי זהב ועושה כל התמידין ותמיד השחר והדלקת הנרות והקטרת כסדר כל הימים. ורבי עקיבא סבר שנעשה כבשים ופר העולה היו קרבין עם תמיד השחר. ובשעיר הנעשה בחוץ היו עושין עבודת היום. ולר"א אילו ואיל העם. ולר"מ הקטרת לאחרי פר ושעיר הנעשה בפנים. ולר"מ אלולא כן ותמידות נעשי' בערבית ולר"מ תמיד הערב וקטרת ונרות והנשיאות כסדר כל הימים. ולרבה הלכך דאמר הכהנים דרבי עקיבא סבר כבשי' ופר העול' היו קריבים עם תמיד השחר ולאחר תמלמד עם תמיד הערב. ולרבה הלכך דאמר ליתא שהתאמר היה קרב עם תמיד השחר ושבעה כבשים ופר העולה עם תמיד הערב. והרמב"ם ז"ל פסק כר' עקיבא והרשה הפרישה כסדר הכהן הגדול לאחר תמידים דרבי עקיבא מחלקת המוספין בעיקר ותוקנין בערב לקיים שתי הדרשות. לקיים את מה שנא' מלבד עולת הבקר אשר וגו' אלמא מוספין קרבין עם עולת הבקר. ולקיים קרא דתקולי מעבוד' נלמד' גלמדי תות קודם המוספין מכח נבעבום אלא מעבודת היום קודם המוספין ואילא למיתר מנה לאיתורי פר ושעיר היו קריבין אחר העולה כן. והתחת כדי שמעטב מהפסקת בין עבודת היום ובין העולה כן והתחת סחרי הם כתובי' אחר אחר עבודת היום והיה ראוי לעשותן אחר אלא שאנו צריכין להקדים אילו ואיל העם לקיים מתם בעולות ועשו' קודשין דגמירי סמרין לעבודת היום הכפורים. הילכך כל מה שנוכל להשוות הפספקן עדיף טפי. אחר כל זה [דף ע"א:] היה מקדש ידיו ורגליו וטובל ולובש בגדי עצמו והולכין אותו לפני העם ותהלים עד ביתו. ויום טוב היה עושה לכל אוהביו כשהיה יוצא בשלום. הרחמן הוא יחזיר עבודת בית המקדש למקומו' בימינו. ויראו עינינו וישמח לבנו בתורתו ויגל שיחנו: ויגלל כל מפקודינו:

הדרן עלך שבעת ימים

א יום הכפורים אסור באכיל' ובשתיה וברחיצ' ובסיכה ובנעיל' הסנדל ובתשמיש המטה. והמלך והכלה ירחצו את פניהם והחיה תנעול את הסנדל דברי רבי אליעזר וחכמים אוסרים: גמ'. ת"ר
דף ע"ג ע"ב
מנין את נפשותיכם יכול ישב בחמה או בצנה כדי שיצטער. תלמוד לומר לא תעשה כל מלאכה מה מלאכה שב ואל תעשה אף עינוי שב ואל תעשה: ותני חמשה עינויין כנגד מי אמר רב חסדא כנגד
דף ע"ו ע"א
חמשה עינויין שבתורה' ובעשור לחדש ובעשור לך נעשור ושבת שבתון הוא לכם ועניתם את נפשותיכם חקת עולם. קרא מחמשה הוי ולהן מיחה תנן. שתיה בכלל אכילה דאמר רבי שמעון בן לקיש מנין לשתיה שהיא בכלל אכילה שנאמר ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגנך תירשך ויצהרך ותירוש חמרא הוא וקרי ליה אכילה וסיכה ונחת הכתוב בכלל אכול מאום במטבע ובנין ונתמע ותירש' ואכלת לפני ה' אלהיך ותירו' יין ובכלל השתיה הוא וקא קרי ליה ואכלת. אכיל' ושתייה הנה לן דכתיב התעני את נפשותיכם ולאמר להלן ויענך וירעבך
דף ע"ו ע"ב
מה להלן עינוי דרעבון אף כאן דרעבון. ויכה דלוקחי עינויי הנה לו' דכתי' לסם תאחזו' לא אכלתי ובשר ויין לא בא אל פי וסוך לא סכתי ואיקרי עינוי דכתיב ביום אשר נתת את לבך להבין ולהתענות וגו'. ומשמיש דלוקחי עינויי הנה לן דכתיב ולאבידה אמר האלהים ענתות לך על כרך וגו' וכתיב כי התענו' בכל אשר התענה אבי וכתיב כי אתנהו לחבם לשע ועיף וצמא במדבר' רעב וצמא ולאות מחנים. עיף ומלא לאו מרחיצה ויכלו' ונעילת הסנדל אר"נ בר יצחק דכתיב היה קודם על נפש עיפה. ולית' בסיים. מאי משמע דכתיב גנבם על נפש כתי' אלמא עיף מדבכי' הוא וכתיב התענו' בכל אשר התענה' אבי. נעילת הסנדל הנה לן דכתיב ודוד עולה במעלה' הזיתים עולה ובוכה וראשו חפוי והוא הולך יחף וכתיב כי התענה' וגו'. תשמיש המטה הנה
דף ע"ו ע"ב
לן דכתיב אם תענה את בנותי ואם תקח נשים על בנותי אם תענה מתשמיש ואם תקח מגרות פי' ר"י דמאי דרשות אשמועינן בעלמא מעטו וכל הני עינויין תדרשן מיין מאכילה ושתיה. דהכי מוכח לעונה תנאה דקאמר הכי עינויין כנגד מי ולא קאמר הנה לן מי הכיפה עקרא אבל כמה מי המשנה בשביל אם יש לנן כיס ודנו מן התורה. ועוד דחמש שמפשים עינויין דקדא נם אכילה ושתיה והכילה דרבים ויש בעלמא הוא דהא אכילה ושתיה

ב ג ימים לנ' מקרא וחגיגה' זהו והמלך והכלה ירחצו את פניהם כותנא. וכן הכתוב מאי הא דתניא במלך מפני דבר רב יהודה להתר מכתן כנות. הכתוב דאית הדרבנן כותנ גבי כנות דאמרינן כל איסורי דרבנן לשבתן כנות. ועוד שהרבה מחמיר בכור והתירו לשלך וכלה' לרחוץ את פניהם ואי חיה לו תמכין כללמר לכרך ואני שידיו מלוכלכות בטיט וגחלים בגרופים ועוד שהרבה החיה תנעול את הסנדל דברי ר' אליעזר וחכמים אוסרים ע"כ תיירי בנעילה סבגת מהלבסי דרבנן ולוי נעילת הסנדל דאורייתא קאי שרי ר' אליעזר. וכן הביא רבי' ריב"א וכן הירושלמי דהביא סיכה בכחייה לאיסור ולהלוותין א) אבל לא נשונם ב) ותיום הכפורים לא לאיסור ג) ולא לענוש: תנו רבנן אסור לרחוץ מקצת גופו ככל גופו. ואם היו ידיו מלוכלכות בטיט ובצואה רוחץ כדרכו ואינו חושש. ואסור לסוך מקצת גופו ככל גופו: ואם היה חולה או שיש לו חטטין בראשו סך כדרכו ואינו חושש. תנא דבי מנשה רבן גמליאל מותר לאכר תרומה ידיו נתים ומרחיצת פה למיסוך ואינה חוששת. אמרו עליו על שמאי הזקן שלא רצה להאכיל בידו אחת והזיר להאכיל בשתי ידיו. אחי משתא. אמר אביי תנים בעוגה פירש רוח רעה פירש נס יאסור על ביאם אלא בכל כפורים. ותניא תם היה אוסר ואכילה אלא להאכיל את התינוק אותו לעשל שחרית כדאמרינן הכא היו ידיו מלוכלכות בטיט ובצואה רוחץ כדרכו ואינו חושש ולא עד שילכלך יותר והנעיך קוד' נטילה כדאמרי' בפ' שמונה שרצים [דף ק"ח:] כל יום שלא נטל ידיו שחרית יד לעה תקנן יד לשון תקנן יד לחוטם תקנן. ולחודין שתי פעם [דף ק"ט. ע"ש] גם הלך היה וחקפדת עד שנב' משאי' וא"כ כנגה היה שאי לאשר שלא ינע בלשון הלה ולאמ' הולה שלין עד כנגה אותר לקך כדרכו ואינו חושש. הילכך מותר לרחוץ ידיו ואינו חושש. וכן כל היום אחר שעשה צרכיו או שהטיל מים ושפשף הרי כתו ידיו מלוכלכות בטיט ובצואה ואי אפשר לו להתפלל אלא בנטי'. דיתכן שלא יטול אלא במקום שצריך כגון האצבעות ולא כל היד. דהא דאמרינן בפסחים שרה תבת כתים נאר לנטילת ידים שחרית קאמר אלא להעבירה על גבי עיניו. והא דקאמר הכא וכמו שכתבתא לאו כמשמ' קאמר אלא כל היד' אמר שבעל מסרי' כמו שפירש כבר ד) שהרי אמר בירושלמי רוחץ ותנא' את התינוק כשחרית לו לאם כלא נטילת ידים אחר' כל היום למדר שבעל מחריו. וכן כתב בעל העיטור שחרית יטול ידיו כדרכו ואינו חושש ומשפשף על נטילת ידים ואינו חושש. על מפני לאסור. ולהלן הלכך דאמר ואינו מגנך על נטילה ביום הכפורים ותשעה באב. ואינו יעבור עשבה לו כל נרכי תפני שאסור בנעילת הסנדל. והפסקתי' בין דבריו ונרשמו כן לשלם כגון הפגי עפית שקרע מותר לרוך כסוד כל הסגי' שיל'. ולמר רחוק כל פרים המלאי כי היכי דלי לא שמע קול תרנגולת ובניך פגרוח בולף.

ד תנו רבנן הרולך להקביל פני רבו או פני אביו או פני מי שגדול הימנו עובר עד צוארו במים ואינו חושש. והא דלא מייתין לסוחיה מי הימי ואמרינן [דף ע"ז:] גבי אלו קשרים גבי כיום ההולך נודך והנגב כלפי כחוים וגר' היכי ליעבר ליפות נכים קא מיתוכן תלמי ולאמי לידי כחישה. דמשני הכא כיון שאין מחויג לו אלא כדרך הכרת נגוע ההולכי לימין והנגבי שלא יגיע ידו מתחת חיבת מלוכתו והעורה תלמא ולא אתי לידי סחיטה. ותינו קמה נכי הלא כורין מפרם פשיטה הא אילה ביטים ולימין כדלאמרינן בגמסי' פרק דם שחיטה [דף ל"ה:] דסחייתו ע כנוסי. ויש לומר דתוקא כי התם שיש שלא דם הוא דבר מלוכלך חמרין סחיטתו ע היא כנוסי. אבל אם כבגד הכבסר מחוסתם לביסה או תמיית וכל מכן לכן לגמרי ולאו שלוי ניעוף אלא סחיטה ללבנו יותר לא אמרינן סחיטתו ע כנוסי. ודניע הם היה בכבסר היכר הלא לומרין סחיטתו ע היא כיבוסי היכא שהוא דרך לבלוך כחי כבסה. ולא לומסי' וקיימת ידים טעמה. וכן כמשמש בבגד בגדיו ולאין זה דרך ליקון ולינא אלא רק טעמים שהלכלכין עתים. וחיסוק שליכלך בגדי אחר בתי רגלים תוך דביע הם מרחמל ויהו מהקסם שלותו מקום כאין זה דרך ליגר' אלא לכלוך הוא ולא יטו מחמותה אלא לנגב מי רגלים כדי שיוכל להתפלל:

ה איבעיא להו מהו שיעבור כדי להקביל פני רבו. ולא איפשיטא. ותוספתא [דיומא פ"ד] תניא ההולך להקביל פני אביו או פני רבו או ה) פני (*מי שגדול הימנו) עובר במים עד צוארו במים ואינו חושש. וכתב הר"ן גיאות ז"ל דהתוספתא שיוא הגדולה הביא הגרסא אסור למים הכפורים ולמן אפיל מלכסון. ואבל הנשיכות בתוגר התוספתא פני

דף ע' ע"ב · דף ע"ו ע"ב · דף ע"ו ע"א · דף ע"ו ע"ב · דף ע"ו ע"א · דף ע"ז ע"ב

*ע"ל אלמור ומן כיון בשמשה [הגה"ה מ"כ]

הגהות קרבן נתנאל.

א) לכאן מוחלי מותר לכין לם כך כמון על מרומה כוגמא האלה מרוב דלפמכויים ובמן לקוה אלא והלא לא קומי מי ישראל לעגות מכן מרולים' פג' גמות ביתים דף ל"ג:

ב) אלא מורי כסיכה אבר היא כיתת כתי שמים ומלוכלכות לא מר מיכה בכחויה:

ג) אלא אסור אלא סיכה על התינוק. אבל מי שיש לו חטטין לא אמרינן לו סיכה ואכ"פ אלא עד שתיה:

ד) כבר כתבתי מכרים שם ותוס' כי' עבמה אלאו לא מגיע הכסף לו מותר ומיתקן כבה גלאמר ע"כ. והם אלא לנו מסרים כבה מהוס דוחה וכבר ונם מנו אלא בינות נכ"כ תום' כגר אלא מסייין על כבוד הם שותפת:

ה) כ"ג לו כי מגבית עבור:

קיצור פסקי הרא"ש.

א יום הכפורים אסור במלאכה באכילה ובשתיה מן התורה. וברחיצה וסיכה ונעילת הסנדל ותשמיש המטה מדרבנן ולמסמכינהו אקראי [פסוק רמוז] י"ד הם עינויים כנגד חמשה עינויים בתורה (שבמ"ג סילוה):

ב אסור לרחוץ ולסוך אפי' מקצת גופו. ואם היו ידיו מלוכלכות בטיט ובצואה מותר לרחוץ וכן בשחרית לו כל היום אחר שעשה צרכיו או שהטיל מים ושפשף ידיו [ע"ש. ולאי' לא מתכוין לרחוץ כיון המים מכאן ומן פלוס לגלגלן] מותר ועוד הם לרחוץ יוצאר אלא יטול אלא במקום הצריך כגון האצבעות אלא כל היד [מנא דלא מ ... מכבן מיטל ידיו לנטילת למקון ולתא. ומה כללו אל תגד על שאין תנורין לנטות ויותלו אלא לקחת. מלינתן ונגיעתו כדי והתם גם כ"ב שאין חילוק בכל מקום שהיה כן גדולי' ויפתלה באמפורתא ר' סתמן כן בגמליאל מיתר כיו נלאו מלוכלכות בטיט ובצואה מרחין נפים כדי שלא יעשה כאין תאין חילוק בדבר עד כאן לשון הגה"ה] (נמוקי ג' הכ"

פגיעת עבירה). וכן בנמוקי' שם לפנים מותר לרחוץ במקום שצריך כמה וכמה שלא יעבור על כל גופו [ומהרי"ק בש' שלא אלו כל חטאי הנגיעות לו כל גופו כ"ש] להציל מגופו באצבעות [קמה"ל]. [תא"ב תמצא את נפשותיכם יכול ישב בחמה או בצנה ת"ל כל מלאכה. לא תשובות וגו' בה מלאכה שב ואל תעשה אף עינוי לא יעשה שב ואל תעשה:] ג. מי שיש עליו מאיסת כגון כוש שבא מן הדרך או על אוזר אלא מותר. ד. ההולך להקביל פני רבו או פני מי שגדול הימנו עובר במים עד צוארו ואינו חושש ובלבד שלא יוציא ידו מתחת שפת חלוקו כדי שלא יבוא לידי סחיטה ואם רוצה להקל ולהחמיר ע"ע ... מבנה והולך ותשמיש המטה גזרה לחמוד ... ה. ההולך להקביל פני רבו או פני אביו וכו' עובר כך. לנבור עליהם אבל להנעיר לא לא כך ע"מ כ"ה מותר בחלקו. ההרבה הולך לנבור ולא לחזור. אבל להלך להשהייה במים לא:

ממי נכי לו פני ח"מ גדול מהני קראי. תנא מיא נמי לבני שעברי
יוכלא לאיעבר לגמרי פרי. אמר ליה אביי לרבא תניא דמסייע לך
מיתרי פירות שעברו עד מלאן פתים ותנן תוספן. רב יוסף מרא
נמי לבני כי תרוו לאיעבר נמלא ולאותי עבירתא. ולרבנן לא מרא
נמי. אמר ליה אביי אם כן מנחת מכלין לשעור לגח. רב יהודה
ורב שמואל בר רב יהודה הוו קיימי אבורא א) דנהר מכא דמעבר'
דמעיל. הוו קלי דמי בר מכא נצריך ניכא אמר נמי קלא יהי
למיעבר לאחרי קמי רבנן לאיכשל מאמת'. א"ל רב יהודה רב משמואל
דלאמרי מתורייתו שיעבר ונגבר מלא יגיא ידיו אחזת מיכות מלוקו.
ליכא דלאמרי אמר *(ליה רב שמואל) המיכא ונגבר מלא יגיא ידיו
אחזת מיכות מלוקי. תיכא ני"ה ללכא ונגעל נרגלו הני לאיעבר
גמלא. [illegible]

ו [illegible]

ז [illegible]

ח דף פ"א ע"ב [illegible]

ט דף ע"ח ע"ב [illegible]

י [illegible]

יא דף ע"ט ע"א [illegible]

דף פ"א ע"א [illegible]

דף פ"א ע"ב [illegible]

הגהות קרבן נתנאל.

[illegible]

קיצור פסקי הרא"ש.

ו [illegible]

ז [illegible]

ח [illegible]

ט [illegible]

יא [illegible]

יב

דף פ"ב ע"א

כולה מי לאמרי לימר' דלאמרי אלא דיענך לכתחילה מי לאמרי:

מתני': התינוקות אין מענין אותן ביה"כ אבל מחנכין אותן קודם לשנה וקודם לשנתיים. פירוש קודם שנה שאחריה יתחיל אם תינוק דהיינו שנת י"ג א) שהרי בשתים בן י"ג ויום א' יתחיל מיתנ'. וקודם לשנה היינו שנת שתים עשרה ב) וקודם לשתים היינו שנת אחד עשר ב): גמ': תינוקות לשני שתים מחנכין לשני שנה תינוקות. אמר רב חסדא לא קשיא כאן בחולה כאן בבריא. אמר רב הונא בן שמונה ובן תשע מחנכין אותו לשעות. בן עשר ובן י"א משלימין מדרבנן. בן שתים עשרה משלימין מדאורייתא בתינוקות. רב נחמן אמר בן ט' בן י' מחנכין אותו לשעות בן י"א בן י"ב משלימין מדרבנן. בן שלש עשרה משלימין מדאורייתא בתינוק. ולא פליגי רב הונא ורב נחמן. ורבי יוחנן לית ליה תשלומין דרבנן בתינוקות ...

יג

מתני': עוברה שהריחה מאכילין אותה עד שתשיב נפשה. חולה מאכילין אותו ע"פ בקיאין. ואם אין שם בקיאין מאכילין אותו ע"פ עצמו. עד שיאמר די: גמ': ...

הגהות קרבן נתנאל.

קיצור פסקי הרא"ש.

יב

יג

דף פ"ה ע"ב לפניו: ועגל ליה דפיקום כפא דמי בגת. אמר רב יהודה אמר שמואל אמר קרא אשר יעשה אותם האדם וחי בהם ולא שימות בהם:

יז מתני': חטאת ואשם ודאי מכפרין. מיתה ויום הכפורים מכפרין עם התשובה. התשובה מכפרת על עבירות קלות על עשה ועל לא תעשה. ועל החמורות תולה עד שיבא יום הכפורים ויכפר: גמ': תשובה מכפרת על עשה ועל לא תעשה. השתא אלא תעשה מכפרת על עשה מיבעיא. אמר רב יהודה הכי קאמר על עשה ועל לא תעשה הניתק לעשה:

דף פ"ו ע"א שאל ר' מתיא בן חרש את ר' אלעזר בן עזריה ברומי בפומבי לרבע חלוקי כפרה ששמע ר' ישמעאל דורש. אמר לו שלשה הן ותשובה עם כל אחת ואחת מהם. עבר אדם על מצות עשה ועשה תשובה לא זז משם עד שמוחלין לו שנאמר שובו בנים שובבים ארפא משובותיכם. עבר על לא תעשה ועשה תשובה תשובה תולה ויום הכפורים מכפר שנא' כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם. עבר על כריתות ומיתות ב"ד ועשה תשובה תשובה ויוה"כ תולין ויסורין ממרקין שנא' ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם. אבל מי שיש בידו חלול השם אין כח בתשובה לתלות ולא ביוה"כ לכפר ולא ביסורין למרק אלא כולן תולין ומיתה ממרקת שנא' ונגלה באזני ה' צבאות אם יכופר העון הזה לכם עד תמותון.

יום הכפורים אחר ולפם לא סגי שליחם והתודה עליהם שאין הכתוב אומר בכלל כך על קלות וחמור. רבי אלעזר בן יעקב אומר כל שכן הרי זה תשובה שנאמר כי מפשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד. את אני מקיים בכלל כך על קלות כדרב הונא דאמר רב הונא כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו.

כ

[illegible]

כא

[illegible]

כב

[illegible]

הגהות קרבן נתנאל.

[illegible]

קיצור פסקי הרא"ש.

[illegible]

כג נדרים ותרומים: °ויש מקומות שנהגו לשחוט ערב יום הכפורי' תרנגול לכפרה. ומנהג דבר זה בתשובות הגאונים ובשאלתות שאלו דנהגו לעשות ערב יום הכפורי' תרנגול ואין אנו יודעים ענין זה למה אי משום תמורה אלו בני תרנגול ... הא ודאי קושיא היא אלא מיש גבר בני מעשים אחר שהתרנגול תמורי גבית הגבר נבואת וחיה ושוח. ועוד יש במקומות שבוחרים שתשלים תמורה מילים ועיקר נמצא קרבני דעות ... לא דבר קבוע הוא. ועוד שמעתי מחכמים שלא ... על פי ... יותר שהתרנגול ... [לעיל דף כ':] ... קריאת גבר אמר רב קריאת גבר ... תרנגולא ... ועוד ... ובין ... ידו על ראש התרנגול ... יסמוך ... ושוחטו ... ונותנים לעניים כדי שיהא כפרה לנפשו. ...
(דף כ"ה. ודף י':) ...

כד °ונוהגים אדם אל לנו ערב יום הכפורי' לפייס כל אדם שעשה לו טינא כדאמרי' [לעיל פ"ה:] ... רב הוה ליה מילתא בהדי טבחא ... [שם] רב הוה ליה מילתא בהדי ההוא ... ודאמרי' ... דאיכא בפרקא דרבי אליעזר [פר"א פ"מ] ... ביום הכפורים ... מלאכי השרת ... ביום הכפורים ... מלאכי השרת ... ביום הכפורים ... ועל כן נוהגים ... ביום הכפורים. ואמר רב עמרם ... ואמר רב עמרם ... בלשון ... ונוהג ... [סוכה ל"ה:] ... ואמר רבי יוחנן [ר"ה פ"ז:] ... ולא יביאו ... מן התורה ... אין לנו שיעור ... לתפילת יום הכפורים. ושמעו לחרים ... ותיקון [מ"א סי' ר"ד] ביום הכפורים ... מלאכי השרת: °וקודם תפילה

כה ... תפילת המנחה ... וכתב ... וכתב ... [illegible] * אבל אם רוצה לחדש בברכת ... לשלום כגון ויודי אין מחזירין לו. בתשובה ... ביום הכפורים ... בכולם ... תפילת המנחה של ערב יום הכפורים. ולדבריהם ... לכך ... לאחר תפלתו קודם ... הבל

רב עמרם כתב אלא ... ויודי ... בכסף ... רב עמרם ... אחר הוידוי צריך לומר ... ולכתוב באמצעתה שאחר תפילת האמצעית קודם ... ועוד היום ... ורוצה ... בתפלת תענית: °וכתב רב עמרם בערב

כו יום הכפורים אין רשאין להטמין חמין ... אלא ... יום הכפורים ואין להטמין ... הגבר ... אבל רב ... להטמין מערב יום הכפורים למוצאי יום הכפורים ... למוצאי יום הכפורי' ... יום הכפורים ... לוסר לו ... רב ... דזי ... ביום הכפורים על ... למוצאי יום הכפורי' ... קדירה [ג] ... °גרסינן בפרק

כז מקום שנהגו [דף נ"ג:] מקום שנהגו שלא להדליק אין מדליקין ... בבתי ... ובתי ... ועל גבי חולי'. תנא ... בין שאמרו שלא להדליק ... לא נתפרש אלא לדבר אחד ... ירושלמי [הל' ד'] מקום שנהגו להדליק ... שנהגו שלא להדליק. אמר ר' יוחנן ... ויפה ... על ... בכל ... : °והדלכין בבית

כח הכנסת ... ואומר כל נדרי ואסרי וכו' ... עד יום הכפורי' זה. ... להתיר הנדרים ... ולא ... ועוד ... [דף כ"ט:] ... לבטל את הנדר. ועוד ... כל נדרי ... [נשבעים ב"ג פ"ה] כל הנדרי' ... [נדרים דף כ"ג.] רבי אלעזר בן יעקב אומר ... הרוצה ... כל נדר שאני עתיד לידור ... יום הכפורים ... ביום הכפורים ... ויום הכפורים ... בבית הכנסת ... ביום הכפורים. וגם ... [סי' ח'] ... יום הכפורים ... במחזורים

קיצור פסקי הרא"ש.

כג מנהג תרנגול של כפרה שוחטין לכפרות ערב יום הכפורים:
כד צריך כל אדם ערב יוה"כ לפייס לכל מסכת נגמר: ... שלא ... עליו:
כה ויודוי של ... ערב יום הכפורי' אין צ"ל ... : ואם ... יום ... לאחר כך:
כו ... להטמין חמין בערב יוה"כ ולמוצאי יוה"כ ... קדירה ... :
כז מדליקין נר בליל יום הכפורים ... :
כח ... לומר כל נדרי. ... ליל יום הכפורים בבית הכנסת קודם תפלת ערבית:

הגהות קרבן נתנאל.

א) ... ולכן גם ... הוא משום ... כל ... כ"ב ... :

ב) ... :

סליקו קיצור פסקי הרא"ש ז"ל ממסכת יומא.

נתחדדים יותם טעם כפורים זה עד יום הכפורים הבא עליו. ומה יש לומר דמדקרא דלקמן א) מלאכה תעשה יכיפר ולעכבם. ומה יש לומר כולהו למדרשא ניתן כלאחר לם למכפר ב) ומחוד משמיה מני יתחדדם עליהם ויתנצם מיהו נעשים. ומה שאחר לחוץ מלאכה מעשים מעם הנשיא מכל דברי חמרים הנאכלים [המחרת פ"ה.] ומכל ע' ומכל ע' הכל ע' קרבנות ע' קרבנות ע'. ומה שאחר ומעלה נכל עירין לם מיהא שהם נרין כפרים מלא שאם יחזר נדרים ניתם הכתוב ויסמוך הנשיאל ולפשוטים מיהו מאחר שנדרו ושבוע עליו ולא על מי מעבר נמלן נרין כפרים. כיולחזינן נפרק הזקנקן [דף פ"ה:] זה הים כנגד לשכול נמר חיל ושלח ניהו נמר מלא נרין קלאים. ונישאל זה לפי הישאל כי לם לנדרי עונו ושבוע' משבו' השלחו. ומכל נדרים משמיהו הכתיבו לי כיון דין לי הקבל לין הישאל לשם הנישאל. ואיכא נחלה מוכתא דקדשים ולמלן כל נדרי שבים שבתקן על המדרים משמיה שלחם הכתב משמיה ומחדין לחזם כדי לשכול לן הישוב ולכך לחזר חיהו מלאם משמיה ומחזר ומכלה לכל שיח נמי יסחלל כי נחיבן נפרק לחזם משמיה. ומה שהקשה הכתב מלשם לתן נרחם כל מי ששבר נדרו הוא מחזר משיקיו כדי לשכול לן הישוב. ומה שהקשה דמעיל מלכה הדישות כדי כל הקבל לשמים לחזר לים לים בלשם הם מחן הקבל מחזיר לחזר. ופל דלחזר דב פבא נרין לפרש הכתב היינו כשהגדר נא לשבו הכתב לשחיל לו נדרו לחזר נדר של דבר חנות ולא יחזיר לו הכתב נדרו. ומשנתן זה כתב רבינו פנדים אבר לנרכם יש שהן כך שיהו מלים ניהר ניום הכפורים ולחזר כל נדרי ולחדי ולחדי ושבוע וקיומי שבועה ושהחרמו ושלחיבו ושבשבו ושקיומי של נשבועה ושבועה בכפורים שעבר עד היום הזה הבא עליו כולו מחדש בהם ולכלו נשבי לבניו שבשוגג לם נדר נדרו לין לון נדר ולם לבר לשבו לין לון לבר ולם נדר מדשו לין לון נדר ולם נדרו לין לון קיום לם שבועה נשבועה לין לון שבועה לם קיום קיומו לין לון קיום נשל הנדר השיקרו נשל לחילול השיקרו נשל הנדר השיקרו נשלם הבטחה השיקרו. לין לון נדר ולם לבר ולם נדר ולם שבועה ולם קיום לם לון מחילה ונשלחים ונפנדים כדבתיב בחזרתך ומכלה לכל נדר יסחלל ובעיר לון לון. ומהו לשחרו קדם כיבו הנר'דחזינן נשלהי מנחת [ד'קי"ג.]

הדרן עלך יום הכפורים וסליקא למסכת יומא

הגהות קרבן נתנאל.

א) דחזר לשאר נדרי פנדים. הכי"ב לפי הקשיטים שפ' טרפי דו מדבתי דו לשחשבון לין הכפורים אלא לעבדי: ב) נפי הים שפ' דשע שפ' לחזקיעל שם לפ"ת. לפל הוא פ' לפי ד"ת לחזקיעל שהי ביעל ע"ב אלא לפ"ת בפרחזו שלו לשחר מכלן אחד ש"ב. ולפ"ז בפרשה לי חזקיעל פשל נין אלא אלא פ' לפי ד"ת לחזקיעל שהי ביעל ע"ב אלא לפ"ת בפרחזו שלו לשחר מכלן אחד ש"ב. ולפ"ז בפרשה לי חזקיעל. שפי הינה ופכלכל כבל פחדים כפי פ' ביעל. לפל ק' לשחר הדין לשלה שה שבעל פחדים שהר הכלן הלשה אלא פ' הה שהן בלל לחזר לשחר: ג) כ"ל לפי לשחר דפחכה: ד) שה לחלי פחדם הוכל לפחדים שבעה עליהם בפלחה נפ"ב דשבועות דף כ"ח. אלא שבעה פחלה נאו פחלה ונשל אלא עבינן יהל פחדם לו שלם כשיעות לחלק קדשים נפ"ב ופיה לשחלה ופ"ק דחלה אלא אלא פחלה לשאר לפחדם על פחדם פחלה: ה) ד"ה בל לחם פחדם פחדם פחדם: ו) ד"ה בל לחם פחדם פחדם פחדם: ז) בן פחכלן פחן הם פחדם לשחר פחדם ולשל פחלה נפן לשאר לפחדם על פחדם פחלה: ח) בן פחכלן פחן הם פחדם לשחר פחדם ולשל פחלה נפן לשאר לפחדם על פחדם פחלה:

פירוש המשניות להרמב"ם ז"ל ממסכת יומא

שבעת ימים קודם יו"כ מפרישין כהן גדול וכו': (דף ב')

לשון ס' יחנוך נפרשת יחי החולים [ויקרא ח'] ומפרשת לשון תורה לא תלוה ותוא' וחשב כך לשון כלשון עשה יום יום ס' לעשות לפנין עליהם. ולשון הקבלה לעשות זה העשה ברם. לפנין עליהם זה העשה יום הכפורים לפיכך כהן הזריק לת הדמים וכהן גדול הטורה ניום הכפורים הפריטין לחזר שבעת ימי ומפרישין לחזר לשחר כדי שלא יקבל כהם חיים הוא שיש שבעת ימי' שהר לחזר הכיוצ בנה של כהם [פם ע"ו] וחשי נדשה עליו ושיש שבע ימים: ומפני לחזרים טוחלים שבשה חיים לא שביחה לשם חשבים לחזר לא נדשה קלף לפני לשחר לחזרים שפ' חזר' לשל הפנר' וכן שבשלים' וכן הרגיש' ושכן נשחר' חיים לא שביחה ר"ל שבשיחה נפשם פחלי' לחזם מחלה שלא לעשות שם מלאכה חשוב' וכן הלכה כדבי יהודה:

כל שבעת הימים הוא זורק את הדם ומקטיר כו': (דף ג')

לחם הכהן גדול עליו נשבועה כל שלו הכתב' יחים כדי שיהא עליו חם כשר: ומקדיש שלן כדשם שניש שיקדיש הוא לשכן עליו חם כשר ויקדיש לחם קרבן שולים וכשו כן ולפל הקדבנות המלבו' לחם שיעור שילוה: ומקו שלחו כדשם. ומפרשים "פני [משנה ב' ד'] שקדיש שלן כדשם לחזר שלש ע' לפי שקדיש. ומפרש ע' לפי שקדיש. כיון שהגל שלן כדשם לחזר משלש ע' לפי שחזר. ולפם שם לפי שחזר נתם דבריס שחדיש בקדשי שקדש לפל בקדשי הגבול לשר כהן גדול ולשר כהן משיש שולקים בעזרה:

מסרו לו זקנים מזקני בית דין וקורין לפניו וכו': (דף ו')

השקר שלנו כי כהן גדול ניך שלש ניחים ניחני חזו הן הכתבים יוקר שלם שהו בחלתם ושלחנה וניוכי ושטרה ושבם. לחר לשם יחנוך ולפהן הגדול לשחי [פם כ"ל] ולפי שהקבלה שיש גדול לשם גנוי בשטר ושבחים ולם הין לי היהן שקבלה שהן לו הכתבים ושהנה לי שיש עשר יוקר שכל לחר שבם. לחר לשם שגדול לשחי

פירוש המשניות להרמב"ם ממסכת יומא

ולאחת המצב' ושת על לחם שעניני הציבור לגלח לגודך הגדולי כתו מחזקים:

אם היא היה הכהן הדורש ואם לאו תלמידי חכמים דורשין כו': (סה)

לפי הסכרי המפרי"ם שהם מפרשי' ומבארי' ליתני' שמצרו יעשנו הנשם ולא יקנוב':

בקש להתנבל פרחי כהונ' מכין לפניו באצב' כו': (קי"ע ע"ב)

הכין בלשון נדים הוא שיהא נגדול שם הלשון להתנשי שהם והרהם שיהיו לחזו בני לחם עשת המחתה וישמו בו הטישו עריות. ושנין והכנ לחת על הלשה ר"ל הסכיר מהיות הנלך מהשתדר שהם לחת על הלשה לפי שהלשה. הנין הרגלים ויהד השיהם וכשיהשתו הרגלי הנה השיהם והחנלחים ע"י הכנה בשלני' המצעי' והכנ היא הלה שנרי. ישב בנו [נדלשים ת"ח] ושניהו שהשהרים מהיהי' לנו. ירהנה המחזקים הנחים נע' הלה נזה השנין כתו [נלשה י"ד] הנהין משון:

נכל יום ושורין את המיבה בקריא הגבר כו': (קי כ)

תיהות המיבה היה הכרת הדבון הן המיבה ונקרא דשון המיבה מתו לישנו [מהות כ"ז]:

פרק שני

בראשונה כל כי שרוצה להרוג את הבוזבח כו': (קי כ"ע)

כנר הודעיך כי תרות הלזכה היה הכר הדבון. ולאחרי כל החרי לה תניהו לחיב לחיבש היה מיקרא לל המיבה בחיבש לחי. ושבשה הנהיים מיכר כתו שהניהי לך דהוש כי לחיו יהיה מלניהו נאבי הכהי מיכאל נבי. ואחי' ניהר הנהים ושבשה דרך הלוך הבורש'. לפל הנהין לחת בשיהבה לחם לאהנות' מיהחו הכל לחר שהם דבר וחחר כך יהנין לחחם הרגרים. ויהכני זה בשהני הקיני' נאבי הני' לל המיבה היה לחיה לחם החהוהם הנגישו כלחיה מיכליהני הלשבשי' וחה לחר מישהי' כהם וחכניהו ניהים' הנו "לחאל הכהן. כיצד יכניהו על דרך הדרשין בשהים האהן נלני לו לרבשי לו מהשים לו כתו שלהו הן הכהן. ואחר כך ישוך בל לחד מהם בלשבש "לם היה מגש לו מהלם לו שהי לשבשי לם היה נרים. ויקחיל לאהנות לחתן הלשבשי לחד שני מלגש על הבהרים עד שיגה הכהן שיכניהו עליו בחחילה. ולחים שיגה כרך הכהן ליל לשבשי היה שקרי לחוקם עבהם ולא יחשבו נהי שהשלך נהילו לבשי שהיה הבהים ולקבשו ושהה יפשוט לחיהו כשיקיע הכהן לגל' כדי שיגה הבהים לחלו. ושל זה לדרך היו הבהיכות הלרבשם שהני עתלי' ודע זה והבן לחתו כי ללו הבהישי לל בהידו' כתו שלהן נהן בהלגשים שהי לבשיהו שלהם שהחדו על דבריהם לבי שלבותו הנחדל לל יהשב בהם כתו הם מהיהם לחרם נחחילה הבשיו לבל הבגדל נחתן הלרבי' הוא הם מבבריהו:

בשעה שהיו שניהן שוין ורצין ושולין בבבש כו': (סה)

דבים השני בי שוחט בי זורק בי מדשן כו': (קי כ"ע)

לפי הרבים כלם הם בבים לחד מהו שהיהם לך והוא בי בלם היו כתו מהם לחת לו שנילה והיו הבבישין על החדם שיחחיל ממנו הבהן ואחר בן היו הבבישין בי לחיה בשה לפני הבהן בישבישו עליו כתו שנהיהו הוא עזר לת הדם והבחוך לי שחטו. הבחוך לו הדבן לת החזבח. והבחוך לו הדבן לת החזדה והבחוך לו חשלה חיברי' לנבש. ולחיהו שחשלה חיברי' לנבש הוא האיברים בני הדם בתו שלהי' בשדים שין בחחיד של לחת שה לחחת והבבין לחן ובנרה. לחחישי בשתי דשני'. הבשי בקרבי'. הבשיני בבלת. הבחיני בחבין. ואם חביתי בהן נדול לחחד נהם הש"א [ויקרא ו'] שה קרבן לחהן ובניו וגו' ועקלה חביתי' לחיהו בהם הש"א [שם] של חחד בשהן חשלה והבחישי בין חנלה בחבים הוא שבים בו בלבה שהר הבשה לחת שהניהו בחחב והדבן חזבח והדבן חנרה. והבחוך הוא ידבל הדם בתו שהר הבזבח והקידשו בזה הבחים ערך על בותם לפי שהדרבה השלה בין בחבחוך בלנו בחישה בשרים בחי. והחדבן הי חביר הדבן והבישיבי ידבחה והבחוך בתו שהבלה בבזבח. ובבה יהש' כי בם הלהר דבן והך הנישו הוא בתו שהבלה בבדיהל בבלם הדבל והדבל והחזה והבדים שהי ידים ודבל דבני השוקן והדבל והבל קהל הם ניבה ונשוב והקדישו ולחיר הנשוב ולחן הלבה בבן שלחי:

הבים השלישי הרשי לקטרת באו והפיסו כו': (קי כ"ו)

הוי הבהבים שהבדיבן בהקטרת הקטרת והוי לחיהו' בל בו שהקטיר קטר' הים שהשבר והשיבו שהרב' לשלחהו הם"י [ויבים ל"ב] ישיבו הקטיר הים שהשבר [הם] בדך ה' שילו הו' ולפיבך בל הי שהקטיר לל הי הישיבן לחיהי לשהקטיר בשם בבים שאשר שלחי הן הבהבי מלל יקטיהו ולל הי לישבי לבים הקטר' לחל לחי שלל הקטיר קטיר' ישיבו ולפיבך יחחר סדרי לקטיר' בחי והפיסו:

תביד קרב בתשעה בעשרה באחד עשר כו': (סה ע"ב)

לחד הדם יהבדך [ויקרא ח'] ושיהו שבי' של לחם ושלח שהבלה כי זה בחד בשהיה בל בין הבישים בי בבל בחר כבר בלחד בו בבישים [הם ו'] ובישר שליה הבהן בלים בבדך בבדך:

אל קרב באחד עשר דבשר בחמישה כו': (סה)

כתו שבלהו בחחיד בל בל יום:

פר קרב בעשרים וארבעה הראש והרגל כו': (סה)

שבן הם הלם לשהבדיב שהבדיב הוא שהוא יכול לשהבדיב בלחים יהבן בילה בחות בחלו לו יהר של חלו. והוא בלחדו הפיהן וישחטן בל חלו וכל חלו בין שהן שהרי בזר ושחר בזר בשהוש ולשחש ולבחש בין שבבות ביהר בין שבבות שהיד ובבר שים לך שהבך בשבחים [ם"ם הל' ו'] בשהים שלחתו החבלה ולילך הנות בשהים:

פרק שלישי

אבר להם הבשוה צאו וראו אם הגיע זבן השחישה כו': (קי כ"ח)

שהים הי' להם נדות בשהים שבו היה שולש הלזבח. ובשהים הולם בני החזדה החחילין להשהות היה לחזר להם בישלו שניהו כתו החחיל לחזר להבריך. והיו לחזרים לו לחזן שהיו בזבר' עד שהגיע בחבדן בלחזר הבים שלחר שבי לחזן שיבך לחבדן. והיה לחזר להם הן ושיד היו שיהבן. והחם שלחם חיב לישת כי הזבן שבר שהחים בן שהולל בלחזהו לחיר בני הבזדה הוא לחד האבן שבר שלחן קשה והלבה בשהים בן שהולל:

ולכיה הוצרכו לכך שפעם ארת עלה כאור הלבנה כו': (סה)

יהוש כי הלבנה היבה שולש הן הבזדה לבל לחר בהים הבדם. ולחהן שלם הלזר הלבנה ולידע בבלך הדם הבלר שדבי הבנה ולידע בלל בום כיבור בם בן בשם לחדת ולידו בשלזר הבזדה ושהשו לח הלבך והיה בלל בבלן שהי הלשבי' ולחזר בשם לחת בלזהר שלח לל בום כיבור. ושיר יהבלר כי בהן נחול בוהל בוהל ושהשו הלחזר בנום כיבור ובלשר בשבול הלחזר כתו שבר הבני שבשהשו בלילה בבשלך בשילה לחדת שבלה בחבים הם לזהר בלזהר. ושבלך לת הלניר כיצי לבלבים בחולים:

אין אדם נכנס לעזר לעבוד אפי' טהור עד שיטבו כו': (קי כ)

כל שבלה שלדש ידיו ורגליו בשהים בלשר ולחזריש בלשר יהבלר ולחזר בתן בלו בוהם בזהר הבלילה הלזהבה והוא יניד לחזבה:

פרסו סדין של בין בינו לבין העם קידש ידיו ורגליו כו': (סה)

פשט יד ובבל עלה ונסתפג הביאו לו כו': (קי כ"ע)

בדין של בין שבינו דיד של בשהן. קלו כתו שהנו והוא הנזדת בדן הנשהן נת' [דניהים ת"ו] והוא שיהנתו הוא שנים בישנהדת היהם לחר לחיהם הלת בבהן נחול. וכי' היבך לחר שהיהם על יהו הבלים לחר לחיהם לחדיו. והיהדך נלדש הבלזהת הבשולם לי יו בשולם שהיהם ושהשבו כתו שהלבה:

קטרת של שחר היתה קרבה בין דם לאברי כו': (סה)

בבר קדם לך בהלבות בלבני לתו כי קשורת של לחד היהם קריבם בין דם לניירות. ולחזרם בבלן בין דם לניירים הוא לחזר כי לין זריקת דם החחיד והקטרת חיברי השבה חבלך בלזהר היהם זה לחר זה לבל הבדיל ביהים הקטרת ואבי הבדלת ניירות והבני זה לל יהר בבלן הבדלת ניירות לפני בלה שהבזן בזה החלזה לקריב השבחרו' והוא שבין לחדם בשהיהדין לת קל בייהי. ולחיבשים הוא בי שבשי הבזבן וקר. ושבין חיישים הדים הוא שיהיו שהבזן שבשיות של בילו חשבש יולחשן לחזן בלם עד לשהבת והבבין לחזן ובשים בשים בזבל בהם והיו בשהרן הדים הו חיבם הלחלה כי לין טהבן הבקלת הבדיל בחזבו בזהבה הלחשבן לחבל כזהם חיהוש הדיש והשיקר לבלבו הלחלת החשבת לחבים חדים. ושיר שיקר לחד לבלבו לין בבות בחקדש ולשיבך החהר זה החשבה ולבו לם הבישו בי חזים בחזהבו חשיב הבים בזים בבלב בהם:

חביאו לבית הפרוה ובקדש היתה כו': (קי ב"ש ע"ב)

בבדי שהב הם בבדי בהזבה בדזלה בלבלב בלחלב בחלי יהי החול והם בחזבה בלים והם החלבלן והם ולחד לבבש חבלך החב ולחבי בהו בחזבים בחדים והם בהבה והבבשב לחבשו והבבשת ולחבר והבן והשיל ולן. ובבדי לבן הם לבלשה והם בחחזהם בהם בהן בדול הבבדים בחזיחדים בבים בישלו והם בולם הבשחי לבן. לחד הבשם יהבדך [ויקרא ו'] בהבות בד קדש יבבש ובהד ולבן בהבה בלחלב בדבי יהי חחיד:

בשחר היה לובש פלוסין של שנים עשר בנה כו': (סה)

בלבים והבדיש והבים הן הבבדים יהישים בלזה בהבם. ום הבדש בימהם בבדיה החחיבן בלבר. חבל בחבן דזה לחד הבחי והבדש בלזהם הוא הבשחי בלבן בהו שבשר הבבן. ולחדש הם דזה להוסיף בחבדש הבבן והבחלי בחיבן לחיהי החבהבת לחדש הלזה בדבי בחיר:

בא לו אצל פרו ופרו היה שובד בין האולם כו': (קי ב"ש ע"ב)

בל הה בהחחבבן הבחי בבל הבבבה הלחי החדש לה בלזה החלבי והחיבן דזהחיהי והבבדים והלבבי והחחבה ולחבו לל הבדש הבבי בלייהי לך בבל חזבי ולבחיבי' לך בחי שחיי בבחבו לך ולבחיבי' בדחחיי עד בחבשה לחיהי דבזבן יבה ובבבדי בחבדיך הבל בדשבך בחיבו דלחן לחיבו בבזן בחבשבת הדי בש"ה: והבחבי והבש וכי' לחד הבחוב [דניהים ל"ב] בי בש ה' לדבדש הבי בדול לחלבלי ובש בדבלה בי הבה דביבו ש"ה לחד בישהל בחן בחבי חזבי בחו בל הדבדש בדך הוא בחם הבו בדול לחלבלי ובן בחבי ולחבי בבזים בבזי:

בא לו למזרח העזרה לצפון המזבח הסגן מימינו כו׳: (דף ל״ז)

[illegible]

בן קטין עשה שנים עשר דד לכיור שלא היה לו כו׳: (שם)

[illegible]

ואלו לגנאי של בית גרמו לא רצו ללמד כו׳: (דף ל״ח)

[illegible]

פרק רביעי

טרף בקלפי והעלה שני גורלות כו׳: (דף ל״ט)

[illegible]

קשר לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח כו׳: (דף מ״א)

[illegible]

שחטו וקבל במזרק את דמו ונתנו למי שממרס בו כו׳: (דף מ״ג)

[illegible]

בכל יום היתה חותה של כסף ומערה בתוך של זהב כו׳: (שם)

[illegible]

[illegible]

בכל יום כהני׳ עולין במזרחו של כבש כו׳: (שם)

[illegible]

בכל יום היו שם ארבע מערכו׳ והיום חמש כו׳: (שם)

[illegible]

פרק חמישי

הוציאו לו את הכף ואת המחתה וחפן כו׳: (דף מ״ז)

היה מהלך בהיכל עד שמגיע לבין שתי הפרוכת כו׳: (דף נ״א ע״ב)

החיצונה היתה פרופה מן הדרום והפנימי׳ מן הצפון כו׳: (דף נ״ב ע״ב)

משניטל הארון אבן היתה שם מימות נביאים ראשונים כו׳: (דף נ״ג ע״ב)

[illegible]

נטל את הדם ממי שהיה ממרס בו נכנס כו׳: (שם)

[illegible]

הביאו לו את השעיר שחטו וקבל במזרק כו׳: (שם)

[illegible]

פירוש המשניות להרמב"ם ממסכת יומא

ויצא אל הכיור אשר לפניה' זה מזבח הזהב כו': (ק"ו ע"ב)

היום הזה בתקן מלפניו ונלמוד למען כדי שלא יהא קן הדום של פנדיו
ולמן הלכה כרבי אלעזר:

הזה על מזרו של מזבח ז' פעמי' ושירי הדם כו': (סה)

מחתו של הזאת קרוי המזבח החיצון מזבח; והוא כי קדמת של כל
יום היה מתנאה של זאב מזו מאחר הסם יזעזע [מהרי"ב] ומקטיר
עליו מחתן קטרת סמים וכל יום היה הנני' הזמני מזבח הפנימי'
ומזהן מזו מנאדנו ומים מאר שיהא הדם של הקרים שלא יהי' טו
דמן ולא נחלים שלא עלם הזאתם הנולה. ולאחרו בכל הזאת המילון
הוי' בו דמים הנימני' של הזאתם מילון מיהיהן מיתנין של יסוד
ושוד יתנאר לך ענין המשילה הנלם מתקומי:

כל מעש יום הכפורי האמור על הסדר אם הקדי כו': (ק"ו ב')

ר' מאשון ל"ו לעשרה לחודש' מלם הוא שלא הלילות לו לדעתם ומסכך
הוא משלים הזמנין של הוא היא לו הן מהלוח' יודם לאחר ולמן הלכה
כיוצא:

פרק ששי

שני שעירי יום הכפורי בעזרת שיהיו שניהן כו': (ו' ע"ב)

הזמיר יולה שני נמשיכי יום הכפורים שלשם מעשים והוא לאחרו
(ויקרא ט"ז) והלח שהת שני ישראל יקח שני שעירי עזים. ולאחר
ולקח את שני השעירים. ולאחר ונתן על שני השעירים גורלות.
ונלח הקנלם שיהיו שניהן בעזרת' ובקומה ובמראה. ולאחרו הנזם
ולא לאחרו מוצא נבי שלאחר לאחר כך השעיר ולא לאחר שלאחר ילאם
מחנים עד שיצא ה'ת. ולאחרו נכלן ולאחר שם על שם את והם על
עזאזל את שיו חולה שלאחר שני שלאחר' לשלוח את שלאחר כאר
שלאחרו נשהעים שם גדי לאחר לי רבי והם שלם לאחר שי רבי כי שיו
כשהן לעלי כיון. שלאחר שהגדל את לאחר שהם לעל הוא שנשר לך
יהיו שלאחרו שם על שם את שי לך יאחר שם על שלאחל את שלאחרו
והשני יהיה עד שיתלאם חולה עד השני הן השני שהגיל עליהם
נשהן כי כשהן שהגל' לן נעלי חיים כאחן ושנין שהיה שהלכן
לנית חיצוים עד שחוות וחזוב כי משיני יום הכפורים שם שהלת
ניעד לאחר שהם יאחרן [שם] והלח עזית שני ישראל יקח שני שעירי
עזים לחטאת ולמן הלכה כרבי יהודה:

בא לו אצל שעי' המשתלח ושוכך ב'ידיו עליו כו': (ק"ו ע"ו)

שנר נאלחי לך [ס"ו ק"ג ע"ב] כי כדר הירחי חמש שין ושמש:

מסרו למי שהיו מולינו חבל בשרין להוליכו כו': (סה)

נלח הקנלם כי הם שלאר שהם יאחרן [שם] היה להשהיר לח שר:

וכבש עשו לן מצני הבבלי שהיו כיתל"ש בשעריו כו': (סה)

מיקדי ירושל"ים מלון אותו עד סוכ' הראשון כו': (סה ע"ב)

היום שני חלקי' מחזוק שבר הן הגיל ונגיל שבעים ישקן ושגל' והיה
יוידעתל' עד שהקי' שמזו נין שנים שבר שלי' ושם תשבי' ישקן ושנים
נין כל סוכם ושוכם שלי שהיו חלבי' חמש מאות שגר' שנת נשלר נין
הסוכם לשמונה ונין הסוף שני שלין:

על כל סוכה וסוכה אומרים לו חרי מזון וחרי מים כו': (ו' ע"ב)

שנר ישמת כי נין כל סוכם וסוכם חמש שנת על נן היה לשבר
שלם נלוחו שסוכם לסוכם השמוש' לו ושסוכ' שלחלו' שניים ונין
הוין שני שילן ולו שבר לאחר שלא שלי שלאר חמש שנת ולשיכך
שיעד שלחון:

מה היה עשה חולק לשון של זהורית כו': (סה)

נלא היה קושי הלמן כולו נגוף שלא יעלין קדם השעיר השעיר ושלאר
כי השניות שלבקרין קדם שיהם השעיר. ושם שהיה שלא יקשר
לאחר כולו נין קלניהו שהא שעשת שהייהו יכוף רשאר ולא יהם לשון
של יהודים הם הלניים ושלנים ישהן שיהלאר שהשעיר' לא נלוה' ולשון
שלחו' נשהלא השעיר שהיה שעשה שנר' לאחר יאחרן [שם]. ושהשלח
לח השעיר לשלאל יכנס שנריו ולמן הלכ' כרבי שלשון:

בא לו אצל פר ושעיר הנשרפין קרען ושהציא כו': (סה ע"ב)

[שם] קלשן שהקלשות ביהם שהיה שלחות הנשר בני השעיר לאחרו
יאחרן לח שיהם ולח שברים ולשון שלחרם [שם] ושהוף יהם
יכנס שנריו ולמן הלכה כרבי שלשון:

אמרו לו לכהן גדול הגיע שעיר למדבר כו': (ק"ו ע"ב)

ושביות הם [הלנות] נדוקות שהשהריס שיהדים הם ושיבין שהלהין
ורבי יהודה כיוצר כי השהביש שעיר למדבר נשעיר שלחו ס"ש שלח
הגיע לעזר ולשיכך השעירין שיעיר כרי השביש לגבית מזון שהלח שהדבר
נלגר ולמן הלכה כרי יהודה:

פרק שביעי

בא לו כהן גדול לקרות אם רצה לקרות כו': (סה)

תשמישלנן הכלו לשהיה כי הקדישם לעם שעיר' ושלחר לו לקרות
נלחה נגר סיהם. ולאחר הם הוא שנשרי נהן קודם שהיכך כי תוחר

לנהם שנרי כהנ' לאחר שלא שנשת שנרי' כי השיך' שלנלו שנרי כהנ'
שלחו ליהנות שלא שנשת שנרים. והיו נוהנין כשר תורם היך ליך
שלחלהן ושהולה. והקדילה היהם עשרת הכשים שלחלר לאדם ליהם
שם כי לאחר שיהר ליהם שיר יהיב קדם נהן שלא שנשר' שלחלר ושת
שלחרי' שלא יהב שם הדם כשלי שלא יוכלי ביהן לאחר ליהר שכחות
[דה"ב ל"ו] ויהן ההולך דוד ויהב לאחרי ה'. ושם שהייב שיקדל ונשמוד
שנשהים השיקדים של הת לכי שלין שדם אחד קדש שאחי שברי
תוהם הנהם הנם השלן ולמן דלהי לנהל שבר תורם שניהר שהשם
שנרי שהר לשיבך שלא היה הנגל שבר תורם כדי שיבש לאחרים השיקדים
ושלא היה ג"כ קדש שבשר שרי הדשנים שלא שלחן שלחן שקדש של
שם. ולאחר שהשם ברבי הדשנים שהר אחר שנו הכל השעיר ובו'
ולאחר שיבלים דשיהר הנרך שהר שלן לנו הדת וכו' והיה הברכה
שנית והשניות הנה ה' שלהיהו והדשניות הדי לאחרו לך השניות
שלא לנו והשנית שהשלנל שהשהל השבע' נשדש ושיבים השם
הדהו והדהו והשניות ישבלנל שיבך השם לשבים שקבל קדנשהשם
ושיעלו בית והשנית שבלנל שישים השם לישהל ושיעם ושהם
נהך לאחר ה' שושב שבלה:

דרואה כהן גדול כשהוא קורא כו': (סה)

הדשיבך כי השהר לשדם שיבים הלהלת שבר' ושלך לשלחת שנר' לשהר':

אם בבגד' בין קורא קדש ידיו ורגליו כו': (ק"ו ע"ב)

רבי אלישה כשבר כי קדר הקדשת יום הוא כישהר היה של קדר שהחיצי'
והלח שקדר שהיד של שהר ושהדיו שנר' היום כשהר קדם הר השישר
ושהדיו שהיד של הין השביה לפי שבשהת י"ה כשהשם ושקדש ושבר
כשהר' ושבע' בשהשי בשקדי'. ושבי שקדש לשהר שהשהד הוא
שקדיב שהיד של שהר ושהדיו הר השלה שבשים לפי שהן קדהן
שקדש ושהם שהי' בשהשהן [בשהדר כ"ש] הלהר שלה השהך והר ושהך
שלהן לשהיד של שהר. ושבי אלישה לשהר הכן היה להגל לה ביום
השבשה. ושהר הן שבשה היום ושה"כ שביל הבשים בשהן ושה"כ
שיבו ושל השם ושה"כ שיהדי שהלה ושה"כ שהיד של הין השבשים
והלכה כר' שקדש:

קדש ידיו ורגליו ופשם בגד ושבל ועלה ונשתפג כו': (סה)

כהן גדול בישבים בשמונה בלים ושהדיום בארבע' כו':

(ק"ו ע"ב)

לשהם נלגו בשלגן הולם לשהר שהן בשלגן בלהיים ושהיים שלא נכם ן
נשהל לנשם לבי השהיר עבריים. ושהלה השלגה כהן שכלהו לשהם כך
היה כהן גדול היה השהיר שבין לשהן ושבשהל היה שהיר שבין לשהרי
השהן ושהים לשהר לו השבשה כך וכך לו שלא ושבשהן היה שהיבו שבשה לבי
שלא בשבשה בשבי שבילה לו שהבן. כי שהבן בים שלא בשלישה לשבי היה
שם בשבי שבשהים ישהן ושהקב ושהות בשים עבר שבשים בשי שבשים
השהות ושם בשבי שהר שהשים שבשי יה. ושהבן שבשהל לשיב שלא בשלה
כי שהבלה שלגבו בל בשהן שהדבר בהוש שהדבר ושבשבה בהוש עליו שלגן
בו ושהלן שהבר בהוש שהדבר ושהן בשבשה בהוש שלגן לשהן בו. ושה
שהשבי שלא יבל שלא שלך ושב בית דין ושיולה שהם לשה שהר בישבש
שהים שלך ולשבי לשבשר שבהן ישהר ושהלן לו שהשבם שהדים לשבי ה'
ולבלה שהבלה ובל שבי ישהל שה שהות שלהות ובל שבדים שה שהדרין
ושהר בן בל בי שהדך שיבה בו בשבם שהת שלהר ובל שבדי ישהל שהר
ובשן שבשבו הים שבי' שהב בשהן שהדישך לשך שו שהות שהבשים
שהדים על פני שהר':

חתו נוחם

ראובן	שמעון
לוי	יהודה
יששכר	זבולון
נפתלי	דן
גד	אשר
יהוסף	בנימין

שהבל הבן שהלהר' שהם בבל לבן ושבן שהבם ושבדים לשהר' ושם
יבלב בשיב יבשהב ושהיבה של זה בלהשהו (שהליש ס"ת) עדו' בישהלב
שהו ושבן שבהר' בשהילהו לשהבן של בשהבו שהשני ושבן שבשהת בשהילהו
שהשבן של בשהבו שהשלי:

פרק שמיני

יום הכפורים אסור באכילה ובשתיה וברחיצה כו':

(ק"ו ע"ב)

לא בלדים שהדים הבישם שלגו שהדבים בישם נום בישר' לבל לשהר
שבשהת לבשן שישי שהם שבשי'. לשהר [ויקרא כ"ג] בשת שבשהן ולשהר
[שם ס"ג] בשת שבשהן ולשהר [בשהדבר כ"ט] ובשהשל לשהם ולשהר [ויקר'
כ"ג] לך בשבשר לשהם ולשהר [שם ס"ג] והיהת' יהת לבשם ושלא הקבל'
כי בלה לשהבר שהשם' דבריש שהשלת שהבן ושם שלהיב' ושבשהר' שהיהל'
בלים ושבים בשהן ושבילת שבשהל שהשהים שהשם. ובל בבל לשהת
שלהר שהלילות בשבשר' שלת שישי לבי שבם ראשם ושבשבשהר' ושיקר
לשהר' שבלם ושהלן ישהיי' שבשה' לשהת שהבן שבת שהדות. שהר שבן
לשהר לשהר. שלבר שהבילה ושבשהי' שבלה שי' בית בשהלבל בישהל
שבבר

ויצא אל הכיור אשר לפניה' זה מזבח הזהב כו': (ק"ו ע"ב)

היום הזה בתקן מלפניו ונלמוד למען כדי שלא יהא קן הדום של פנדיו
ולמן הלכה כרבי אלעזר:

הזה על מזרו של מזבח ז' פעמי' ושירי הדם כו': (סה)

מחתו של הזאת קרוי המזבח החיצון מזבח; והוא כי קדמת של כל
יום היה מתנאה של זאב מזו מאחר הסם יזעזע [מהרי"ב] ומקטיר
עליו מחתן קטרת סמים וכל יום היה הנני' הזמני מזבח הפנימי'
ומזהן מזו מנאדנו ומים מאר שיהא הדם של הקרים שלא יהי' טו
דמן ולא נחלים שלא עלם הזאתם הנולה. ולאחרו בכל הזאת המילון
הוי' בו דמים הנימני' של הזאתם מילון מיהיהן מיתנין של יסוד
ושוד יתנאר לך ענין המשילה הנלם מתקומי:

כל מעש יום הכפורי האמור על הסדר אם הקדי כו': (ק"ו ב')

ר' מאשון ל"ו לעשרה לחודש' מלם הוא שלא הלילות לו לדעתם ומסכך
הוא משלים הזמנין של הוא היא לו הן מהלוח' יודם לאחר ולמן הלכה
כרבי:

פרק ששי

שני שעירי יום הכפורי בעזרת שיהיו שניהן כו': (ו' ע"ב)

הזמיר יולה שני נמשיכי יום הכפורים שלשם מעשים והוא לאחרו
(ויקרא ט"ז) והלח שהת שני ישראל יקח שני שעירי עזים. ולאחר
ולקח את שני השעירים. ולאחר ונתן על שני השעירים גורלות.
ונלח הקנלם שיהיו שניהן בעזרת' ובקומה ובמראה. ולאחרו הנזם
ולא לאחרו מוצא נבי שלאחר לאחר כך השעיר ולא לאחר הלאחר ילאם
מחנים עד שיצא ה'ת. ולאחרו נכלן ולאחר שם על שם את והם על
עזאזל את שיו חולה שלאחר שני שלאחרו לשלוח את שלאחרו
שלאחרו נשהעים שם גדי לאחר לי רבי והם שלם לאחר שי רבי כי שיו
כשהן לעלי כיון. שלאחר שהגדל את לאחר שהם לעל הוא שנשר לך
יהיו שלאחרו שם על שם את לי לך יאחר שם על שלאחל את שלאחרו
והשני יהיה עד שיתלאם חולה עד השני הן השני שהגיל עליהם
נשהן כי כשהן שהגל' לן נעלי חיים כאחן ושנין שהיה שהלהן
לנית חיצוים עד שחוות וחזוב כי משיני יום הכפורים שם שהלת
ניעד לאחר שהם יאחרן [שם] והלח עזית שני ישראל יקח שני שעירי
עזים לחטאת ולמן הלכה כרבי יהודה:

בא לו אצל שעי' המשתלח ושוכך ב'ידיו עליו כו': (ק"ו ע"ו)

שנר נאלחי לך [ס"ו ק"ג ע"ב] כי כדר הירחי חמש שין ושמש:

מסרו למי שהיו מולינו חבל בשרין להוליכו כו': (סה)

נלא היה קושי הלמן כולו נגוף שלא יעלין קדם השעיר השעיר ושלאר
כי השניות שלבקרין קדם שיהם השעיר. ושם שהיה שלא יקשר
לאחר כולו נין קלניהו שהא שעשת שהייהו יכוף רשאר ולא יהם לשון
של יהודים הם הלניים ושלנים ישהן שיהלאר שהשעיר' לא נלוה' ולשון
שלחו' נשהלא השעיר שהיה שעשה שנר' לאחר יאחרן [שם]. ושהשלח
לח השעיר לשלאל יכנס שנריו ולמן הלכ' כרבי שלשון:

בא לו אצל פר ושעיר הנשרפין קרען ושהציא כו': (סה ע"ב)

[שם] קלשן שהקלשות ביהם שהיה שלחות הנשר בני השעיר לאחרו
יאחרן לח שיהם ולח שברים ולשון שלחרם [שם] ושהוף יהם
יכנס שנריו ולמן הלכה כרבי שלשון:

אמרו לו לכהן גדול הגיע שעיר למדבר כו': (ק"ו ע"ב)

ושביות הם [הלנות] נדוקות שהשהריס שיהדים הם ושיבין שהלהין
ורבי יהודה כיוצר כי השהביש שעיר למדבר נשעיר שלחו ס"ש שלח
הגיע לעזר ולשיכך השעירין שיעיר כרי השביש לגבית מזון שהלח שהדבר
נלגר ולמן הלכה כרי יהודה:

פרק שביעי

בא לו כהן גדול לקרות אם רצה לקרות כו': (סה)

תשמישלנן הכלו לשהיה כי הקדישם לעם שעיר' ושלחר לו לקרות
נלחה נגר סיהם. ולאחר הם הוא שנשרי נהן קודם שהיכך כי תוחר

[illegible]

אכל ושתה בהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת כו׳: (ג׳ פ״ח)

התינוקות אין מענין אותן ביום הכפורים כו׳: (ד׳ פ״ח)

[illegible]

עוברה שהריחה מאכילין אותה עד שתשיב נפשה כו׳: (שם)

[illegible]

מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו אפי׳ דברים כו׳: (ו׳ פ״ח)

[illegible]

מי שנפלה עליו מפולת ספק הוא שם ספק כו׳: (שם)

[illegible]

חטאת ואשם ודאי מכפרין מיתה ויום הכפורים מכפרין כו׳: (ח׳ פ״ח)

[illegible]

האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב כו׳: (שם)

[illegible]

סליק פירוש המשניות להרמב״ם ז״ל ממסכת יומא

אחר תפלות ההשכמה יאמר זה ויועיל לשכחה בעזרת השם יתברך:

[illegible]

***הדרן** עלך מסכת יומא והדרך עלן דעתן עלך מסכת יומא ודעתך עלן לא נתנשי מינך מסכת יומא ולא תתנשי מינן לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אומנותינו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא *חנינא בר פפא רמי בר פפא נחמן בר פפא אחאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרם בר פפא רכיש בר פפא סורחב בר פפא אדא בר פפא דרו בר פפא:

[illegible]

הערב נא ה׳ אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיות עמך בית ישראל ונהיה כולנו אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל יודעי שמך ולומדי תורתך: מאויבי תחכמני מצותך כי לעולם היא לי: יהי לבי תמים בחקיך למען לא אבוש: לעולם לא אשכח פקודיך כי בם חייתני: ברוך אתה ה׳ למדני חקיך: אמן אמן אמן סלה ועד:

מודה אני לפניך ה׳ אלהי ואלהי אבותי ששמת חלקי מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקי מיושבי קרנות שאני משכים והם משכימים אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים אני עמל והם עמלים אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר אני רץ והם רצים הם רצים לבאר שחת ואני רץ לחיי העולם הבא שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך:

יהי רצון לפניך ה׳ אלהי כשם שעזרתני לסיים מסכת יומא כן תעזרני להתחיל ספרים אחרים ולסיימם ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים יעמוד לי ולזרעי שלא ימוש התורה מפי ומפי זרעי וזרע זרעי עד עולם. ותתקיים בי בהתהלכך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך והקיצות היא תשיחך: כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים: אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד: ה׳ עוז לעמו יתן ה׳ יברך את עמו בשלום:

תוספות ישנים ממסכת יומא

עם ההגהות ותיקונים מספר שיח יצחק.

פרק ראשון

[illegible]

[illegible]

[illegible]

דף ה' סמיכה [illegible]

ולדורות [illegible]

כאילו [illegible]

רב [illegible] **נתרבה** [illegible]

ע"ב ולא [illegible]

דף ו' מביתו [illegible]

אבל [illegible]

איכה [illegible]

ע"ב זב [illegible]

בעל [illegible] **הפרישה** [illegible]

דף ז' פר [illegible]

ע"ב אלא [illegible]

דף ח' תפלין [illegible]

נשבר [illegible]

ותיסברא [illegible]

[illegible]

לא [illegible]

ורבי [illegible]

ע"ב שנותנין [illegible]

דף ט' ולא [illegible]

ולא [illegible]

רבי [illegible]

ע"ב לא [illegible]

דף י' אקטיספון [illegible]

אני [illegible]

הרין [illegible]

ובי [illegible]

[illegible]

וכי [illegible]

ע"ב ודילמא [illegible]

דילמא [illegible]

[illegible]

ורבי יהודה [illegible]

רבי יהודה [illegible]

ור' יהודה [illegible]

דף י"א ואחר [illegible]

ואקרא [illegible]

[illegible]

יכול [illegible]

ע"ב יצאו [illegible]

תיובתא [illegible]

ששה [illegible]

הכל [illegible]

ביתך [illegible]

דתניא [illegible]

דף י"ב הא [illegible]

מה [illegible]

אף [illegible]

יצאו [illegible]

במה [illegible]

ע"ב אבנטו [illegible]

לרבות [illegible]

שני [illegible]

דף י"ג הלכה [illegible]

מיתה [illegible]

למיתה [illegible]

דעבדינן [illegible]

ולא [illegible]

אלא [illegible]

ע"כ [illegible]

על כל [illegible]

דילמא [illegible]

ע"ב דאמר [illegible]

דילמא [illegible]

כאי [illegible]

כ' [illegible]

הבאות [illegible]

כניה [illegible]

דף י"ד ואי [illegible]

אטרודי [illegible]

דאי [illegible]

רש"י [illegible]

ומאי [illegible]

ועוד [illegible]

מבריליז אין כותבין יכול לכתוב בכתב שאינו מכוון אותיות שיהא נחשב כתיבה כלום (ב"ח ס"ו) אותיות בכתב שאינו מכוון אותיות שיהא נחשב כתיבה כלום אלא לפי שהוא מכוון אותיות שיהא נחשב כתיבה כלום (ד"ק ל"ג.) אלמא הא דאמרינן בשבת [בכתב] אפילו עשרה כתבים [בכתב] אחד הוא דוקא בכתב שיש לו אותיות אבל בכתב שאין לו אותיות אפילו כתב הרבה אינו כתב כלום ואינו חייב עליו אלא חטאת אחת ישמעאל

דף כ"ז חתן כתובתו מזמרו. לפי שהוא מפייסו אלמא לא היה נותן שכר לזמרים אלא מפני שהוא מפייסו אבל לזמרים אחרים היה נותנו שכר אפילו אינו מפייסו ואפילו הכי אמרינן שמזמרו מפני שהוא מפייסו אלמא לא היה נותנו אלא מפני שהוא מפייסו אבל לזמרים אחרים לא היה נותנו שכר א

[illegible]

ע"ב והוי [illegible]

בנין [illegible]

ודברת [illegible]

צדרא [illegible]

דף כ' תלת [illegible]

בפ' [illegible]

קודם [illegible]

ע"ב תן [illegible]

משום [illegible]

ברגלים [illegible]

והזה [illegible]

דף כ"א לא [illegible]

ולא [illegible]

שברי [illegible]

מוראה [illegible]

מקום [illegible]

ח' [illegible]

בפיוס [illegible]

הדרן עלך ז' ימים

פרק שני דף כ"ב בזמן [illegible]

[illegible]

המנונה [illegible]

הרי [illegible]

ותקנו [illegible]

תקנתא [illegible]

זכה [illegible]

קביעתא [illegible]

ע"ב ויפקדם [illegible]

שאול [illegible]

ששה [illegible]

לדברי [illegible]

ולדברי [illegible]

כבן [illegible]

לא

לשמשה ולהגיהו מיד קודם שילא משמש לפי שהמשמש נוטל את השיעור הנדרש כל כך כי לפעמים לא יספיקו לו שיעור כזית כמו שיש בגליל נמי שקורין:

דכתיב יחזקאל. וכי נמי כתיב הכי אלא לפי שהוא מקור הענין כתב כאן כל ג' שני ג' נשמש ולא שלשה שמא לפני מזוזתי ומשמרתי (ויקרא ח) [דף ק"ב:] הוה נמי שלשה חלקי:

אלא מכן ט'. פ"א ב' שיעי קודמת נמי בכתיב ובקרקע ובמחוה ב' מהם היו מלא מכון ב' נמצאו ב' מהם חסרים ומהם נמי ב' מהם חסרים ואינם חוזרים ומלאים כמו שהיו בראשונה ונמצאו ב' מלאים ושני חסרים ואין

[illegible]

אשתמישתיה [illegible]

מישום [illegible]

למימרא [illegible]

שאני [illegible]

ואיבא [illegible]

זר [illegible]

הדרן עלך בראשונה

פרק ג' דף כ"ח אמר

[illegible]

כותיא [illegible]

ע"ב צלותיה [illegible]

ואנו [illegible]

דילמא [illegible]

לא [illegible]

אפילו [illegible]

דף כ"ט רישא [illegible]

אלא [illegible]

תצא [illegible]

ומנחה [illegible]

ומנחה [illegible]

ע"ב נהדריה [illegible]

והקטיר [illegible]

נעשה [illegible]

כל [illegible]

דף ל' מצוה [illegible]

צואה [illegible]

לא [illegible]

אניגא [illegible]

אמר [illegible]

שלכתך משום פנים למפרע כדלמרינן בכתובות (דף ק"ג.) ולפי"ל
כיצד מצטנע לשנות יש לומר שמוציא ליהן מיד ולא ישהנו
ושמח:

אין פתח מצטנע לעמוד כו'. פירוש מקומות לעמוד לפי דרכיה פירוש
בכל מקומות שלה ומיהו מצטנע בר' פתח מצטנע לעמוד לעומתם
ואפילו מקומות ומכי מתי מצטנע בפתח בלא ליתן בו אומא פתח קטן
ואחור ובכך מהול ניתן מכמה מקומות מצטנע קטן לעמוד בר' מיהא
לעולם עומדים ומשלה ר"י לא פליג אלא בלילה אבל ביום לעמוד לפתח
מצטנע לפי שיש לו לעולם עומדים אפילו בלילה ומיהו בלילה מצטנע
ואפילו ר"י לא פליג אלא בלילה אבל ביום אפילו ר"י מודה דמצטנע
ואין לו לעולם עומדים אפילו בלילה ומיהו בלילה מצטנע לעמוד
לפתח קטן ואפילו ר"י לא פליג אלא בלילה אבל ביום אפילו ר"י מודה
דמצטנע ויש לפרש דמצטנע לעמוד לפתח קטן לעולם ומיהו בלילה
ליתן בו אומא פתח קטן ואפילו ר"י לא פליג אלא בלילה אבל ביום
אפילו ר"י מודה דמצטנע ויש לפרש דמצטנע לעמוד לפתח קטן לעולם
ומיהו בלילה ליתן בו אומא פתח קטן ואפילו ר"י לא פליג אלא בלילה
אבל ביום אפילו ר"י מודה דמצטנע ויש לפרש דמצטנע לעמוד לפתח
קטן לעולם ומיהו בלילה ליתן בו אומא פתח קטן ואפילו ר"י לא פליג
אלא בלילה אבל ביום אפילו ר"י מודה דמצטנע ויש לפרש דמצטנע
לעמוד לפתח קטן לעולם ומיהו בלילה ליתן בו אומא פתח קטן ואפילו
ר"י לא פליג אלא בלילה אבל ביום אפילו ר"י מודה דמצטנע ויש
לפרש דמצטנע לעמוד לפתח קטן לעולם ומיהו בלילה ליתן בו אומא
פ

את [illegible]

ואת [illegible]

לישנא [illegible]

דבל' [illegible]

דף ל"ג קורבות [illegible]

עולה [illegible]

ואיפוך [illegible]

מערכה [illegible]

תרי [illegible]

אפילו [illegible]

ע"ב ונוקביה [illegible]

עבורי [illegible]

בבקר [illegible]

שדיבהו [illegible]

איבא [illegible]

מכפר [illegible]

הניחא [illegible]

חלקהו [illegible]

והדר [illegible]

קטורת [illegible]

דף ל"ד העולה [illegible]

[illegible]

העולה [illegible]

העולה [illegible]

[illegible]

איברי [illegible]

לעולם [illegible]

ובסידורא [illegible]

מה [illegible]

כמנחת [illegible]

ולא [illegible]

ע"ב אמר [illegible]

הד [illegible]

אפילו [illegible]

ומי [illegible]

והני [illegible]

[illegible]

דף ל"ח עמוד [illegible]

והללו [illegible]

שנאמר [illegible]

ה"ג [illegible]

ע"ב הגרים [illegible]

לא [illegible]

מעשה [illegible]

כדאורייתא [illegible]

רגלי [illegible]

הדרן עלך אמר להם הממונה

פרק רביעי דף ל"ט טרף

[illegible]

ואומר [illegible]

אינו [illegible]

כי [illegible]

אלא [illegible]

א"כ [illegible]

הכהן [illegible]

כי [illegible]

לבוה [illegible]

ישמעאל [illegible]

והגרנרין [illegible]

ע"ב נכנס [illegible]

עשר [illegible]

וציר [illegible]

כלה [illegible]

בהרי [illegible]

הנחה [illegible]

דף מ' מביא [illegible]

מקבי [illegible]

ומדסרן [illegible]

דאקדי [illegible]

דאמר [illegible]

נהי [illegible]

ע"ב לכפר [illegible]

אף [illegible]

אלא [illegible]

ואין [illegible]

וכוה [illegible]

[illegible]

אשה [illegible]

ע"ב ליכד [illegible]

בא [illegible]

דף מ"ד שילה [illegible]

כפרתו [illegible]

יבא [illegible]

פורשין [illegible]

הא [illegible]

בישעת [illegible]

ע"ב אתיא [illegible]

ש"מ [illegible]

ש"מ [illegible]

[illegible]

כיון [illegible]

נחלים [illegible]

והיום [illegible]

נתפזרו [illegible]

מכבדין [illegible]

בכל [illegible]

דף מ"ה היום [illegible]

ואחת [illegible]

אלא [illegible]

ורבנן [illegible]

דף מ"ו אבל [illegible]

אפילו [illegible]

[illegible]

ואפילו [illegible]

ופלגא [illegible]

תחילתו [illegible]

בימעדו [illegible]

בימעדו [illegible]

ע"ב דבורד [illegible]

הדרן עלך טרף בקלפי

פרק חמישי הוציאו לו דף מ"ז הבא

[illegible]

ואפילו [illegible]

דירתני [illegible]

וכולם [illegible]

לא [illegible]

שלא [illegible]

[illegible]

ע"ב דנואי [illegible]

הדר [illegible]

חפן [illegible]

דף מ"ח דבקיה [illegible]

ולקח [illegible]

ואת [illegible]

נתפזרה [illegible]

כדמפסיל [illegible]

כדמפסיל [illegible]

ומדלגה [illegible]

ומדמפסיל [illegible]

כחשבה [illegible]

ע"ב חישב [illegible]

דף מ"ט

הגהות מה"ר וו"ב

א) [illegible]

דה מ"ב ושיבור [illegible]

וכן [illegible]

והלוים [illegible]

בעי [illegible]

חפן [illegible]

חבירו [illegible]

ע"ב ישהא [illegible]

עד [illegible]

שאני [illegible]

דה נ' ולישעביך [illegible]

ורבי יבמעון [illegible]

לא [illegible]

ובאי [illegible]

דוחקן [illegible]

ובראין [illegible]

ע"ב שברכתן [illegible]

וחכמים [illegible]

ולא [illegible]

דף נ"ה מר [illegible]

לימד [illegible]

לא [illegible]

מפני [illegible]

ע"ב קנין [illegible]

ונוטל [illegible]

וזהב [illegible]

ונברור [illegible]

ונישקול [illegible]

[illegible]

ונברור [illegible]

ונישקול [illegible]

הגהות מו"ה וו"ב

א) [illegible]

[illegible]

ה"ג דתניא [illegible]

מבין הבתים. [illegible]

מבין הבתים. [illegible]

דף נ"ג עשרה [illegible]

ובירך [illegible]

[illegible]

ע"ב רבי יוסי [illegible]

[illegible]

[illegible]

ה"ג [illegible]

והא [illegible]

שלא [illegible]

נתערבו [illegible]

והתורה [illegible]

נותן [illegible]

ע"ב למעלה [illegible]

עירה [illegible]

דאיתמר [illegible]

אפילו [illegible]

אפילו [illegible]

שאני [illegible]

דף נ"ח [illegible]

וסתמא [illegible]

בין [illegible]

בין [illegible]

שני [illegible]

בין [illegible]

בקינין פסול. [illegible]

ע"ב הזה [illegible]

כל [illegible]

ה"ג [illegible]

דף נ"ט [illegible]

שני [illegible]

אינו [illegible]

וכי [illegible]

אלו [illegible]

ע"ב עד [illegible]

עד [illegible]

אין [illegible]

והרי [illegible]

[illegible]

דף ס' משום [illegible]

ועגלה [illegible]

ועגלה [illegible]

הניחא [illegible]

תרי [illegible]

הכא [illegible]

חד [illegible]

אבל [illegible]

ע"ב והדר [illegible]

אי [illegible]

דף ס"א בקטורת [illegible]

וכפר [illegible]

הרושה [illegible]

חטאת [illegible]

כפר"ה [illegible]

נתן [illegible]

אלא [illegible]

ע"ב אשם [illegible]

[illegible]

בי [illegible]

דיליף [illegible]

הא [illegible]

באיברי [illegible]

דביעדנא [illegible]

ע"ב אלא [illegible]

אליבא [illegible]

אלא [illegible]

בשלמא [illegible]

דף ס"ה ואביר [illegible]

הפריש [illegible]

בשלמא [illegible]

אם [illegible]

[illegible]

תוספות [illegible]

שאין [illegible]

פר [illegible]

ע"ב קרבנות [illegible]

ועייתי [illegible]

בישום [illegible]

הא [illegible]

דתניא [illegible]

דף ס"ז חטאת [illegible]

ואם [illegible]

אלא [illegible]

ע"ב עתי [illegible]

ואין [illegible]

אהא [illegible]

פלוני [illegible]

בזהו [illegible]

בזהו [illegible]

גיפה [illegible]

לא [illegible]

אבי [illegible]

דף ס"ז תשעים [illegible]

בא [illegible]

רבי [illegible]

כמאן [illegible]

דתניא [illegible]

לא [illegible]

הולך [illegible]

מלבן [illegible]

ע"ב מאן [illegible]

[illegible]

הדרן עלך שני שעירי

פרק שביעי בא [illegible]

[illegible]

משום [illegible]

שבנה [illegible]

הלא [illegible]

יצא [illegible]

ה"ג [illegible]

יצא [illegible]

ע"כ שנאמר [illegible]

דף ע"א דילמא [illegible]

אמר [illegible]

כלום [illegible]

והא [illegible]

אף [illegible]

זה [illegible]

ע"כ אמר [illegible]

שירו [illegible]

כאי [illegible]

ואמא [illegible]

פרק שביעי יום [illegible]

נילף [illegible]

דף ע"ב ואין [illegible]

וכתב [illegible]

מתפרקין [illegible]

ע"ב אלא [illegible]

דא [illegible]

לא [illegible]

נאמנת [illegible]

א"ר [illegible]

דף ע"ג בכהן [illegible]

פר [illegible]

ובולן [illegible]

הרין [illegible]

ומקריב [illegible]

כדברי [illegible]

לא [illegible]

ע"ב והא [illegible]

הדרן עלך בא לו

אלא [illegible]

מודה [illegible]

וריש [illegible]

אלא [illegible]

דף ע"ד רבי [illegible]

דאי [illegible]

ע"ב קסבר [illegible]

מרבה [illegible]

איזה [illegible]

טוב [illegible]

דף ע"ה עולה [illegible]

אי [illegible]

ע"ב מלמד [illegible]

אף [illegible]

דף ע"ז רבין [illegible]

מאתן [illegible]

אם [illegible]

הני [illegible]

ע"ב אתיא [illegible]

ילוף [illegible]

שכר [illegible]

ותירוש [illegible]

ואיבא [illegible]

והא [illegible]

כיון [illegible]

דכתיב [illegible]

דף ע"ז הרי"ן [illegible]

יהבי [illegible]

ודילמא [illegible]

מאי [illegible]

שלא [illegible]

ע"ב סך [illegible]

להאכיל [illegible]

משום [illegible]

עובר [illegible]

דף ע"ח אמר [illegible]

יהודה [illegible]

כסא [illegible]

ע"ב [illegible]

ופשטו [illegible]

ע"ב ואבינא [illegible]

רבא [illegible]

הקיטע [illegible]

יצא נקט סלו. בגמ' פריש דיקא ומשנתנו סלו לם דם בא"י וכ"ש ושלח לי לכתוב כאן:

ואם יש לו בית קיבול בחוץ כשר. לפי שאין מיטלטל אלא ודיוק לגבי בית אבל בית מיטלטל לא קרוי בית אינו מיטלטל אלא ודיוק אלא בשעת הדחק [בגמי] מנסיבי ובשעת אלא בשעת הדחק ואפילו הכי לא קרוי בית (דף ס"ב.) ובשעת כשר בשעת מיטלטל אלא ודיוק בשעתא דמיטלטל ואפילו הכי אין מקום לכל אדם ואין לריך כל אדם בית קיבול בשעת מיטלטל אלא ודיוק אלא בשעת הדחק

[illegible]

דף פ״ב כל [illegible]

שאין [illegible]

אמר [illegible]

אם כן [illegible]

ע״ב מדרבנן [illegible]

קמ״ל [illegible]

האוכל [illegible]

דף פ״א זר [illegible]

כיר [illegible]

הוי [illegible]

ע״ב מעלה [illegible]

ללמדך [illegible]

[illegible]

דף פ״ב בן [illegible]

הרין [illegible]

דף פ״ג חולה [illegible]

כיר [illegible]

דף פ״ד ע״ב לא [illegible]

דף פ״ה אמר [illegible]

[illegible]

לא [illegible]

כיון [illegible]

ע"ב תשובה [illegible]

דף פ"ה שצריך [illegible]

בועלי [illegible]

ה"ג [illegible]

דף פ"ו ועשה [illegible]

ע"ב וצריך [illegible]

תשובה [illegible]

דף פ"ז כל [illegible]

השתא [illegible]

קאול [illegible]

ע"ב וחכמים [illegible]

והאמר [illegible]

כל [illegible]

תם ונשלם תוספות ישנים. עם הגהות ותיקונים.

הגהות על מסכת יומא

מאת הרב הגאו"ן האמיתי, מופת הדור מוה"ר צבי הירש חיות, הגאב"ד בק"ק זאלקווא והמדינה נ"י.

דף עמוד

[illegible]

הגהות על מסכת יומא

דף עמוד

[illegible]

יג ב תוס' [illegible]

יד א גמרא [illegible]

טו ב גמרא [illegible]

— ב רש"י [illegible]

יח ב משנה [illegible]

— — תוס' [illegible]

יט ב גמרא [illegible]

— — גמרא [illegible]

כ ב גמרא [illegible]

כא א גמרא [illegible]

— ב גמרא [illegible]

כב ב גמרא [illegible]

— ב גמרא [illegible]

כג א גמרא [illegible]

כד ב גמרא [illegible]

כה א גמרא [illegible]

כו א גמרא [illegible]

דף עמוד

[illegible]

כו ב רש"י [illegible]

כח א גמרא [illegible]

— — גמרא [illegible]

— — גמרא [illegible]

כט א גמרא [illegible]

— ב גמרא [illegible]

ל א גמרא [illegible]

— ב גמרא [illegible]

לב א גמרא [illegible]

לג א גמ' [illegible]

לו ב גמ' [illegible]

לז א גמ' [illegible]

— — גמ' [illegible]

לח א משנה [illegible]

— — גמ' [illegible]

— — [illegible]

הגהות על מסכת יומא

[illegible]

הגהות על מסכת יומא

דף עמוד

סד ב רש"י [illegible]

סו א תוס' [illegible]

— ב גמ' [illegible]

— גמ' [illegible]

— גמ' [illegible]

— גמ' [illegible]

— גמ' [illegible]

סז ב גמ' [illegible]

— גמ' [illegible]

סט א גמ' [illegible]

— גמ' [illegible]

סט א גמ' [illegible]

— ב גמ' [illegible]

דף עמוד

עא א גמ' [illegible]

— גמ' [illegible]

עב ב גמ' [illegible]

עג ב גמ' [illegible]

— גמרא [illegible]

עד ב גמ' [illegible]

עה א גמ' [illegible]

— גמ' [illegible]

— ב גמ' [illegible]

— גמ' [illegible]

ודע [illegible]

עו א גמ' [illegible]

עו ב גמ' [illegible]

— ב תוס' [illegible]

עט ב תוס' [illegible]

פ א גמ' [illegible]

— גמ' [illegible]

פא א גמ' [illegible]

הגהות על מסכת יומא

דף עמוד

[illegible] ע"ב ד"ה ואמר לחכמי ע"א מחוק הגהי בעלים הקטי [illegible] ואפשר הוסיף. ת"ל לשון עלים הרחוקים מהם ת"ש מקומות הנשמן [illegible] חסר. אפי' לא הקטי הקולא כחולא הוקטן.

והכתיב מתן הוראה ע"א אפ' הוראות הניתנות מכח הוראה מ"ש ע"ש הנחיות הנשמן הקטי הקולא כחולא הוקטן.

— — **גמ'** ומנחת ראשון לא יאכל תחלים נמצא ע"ב והקטילו כתן שהיתה אבר אב"א תחלים נמצא הכתן מרוב הוראה. וע' מחנת תורה מי ע"ש הקטי הקולא לא קתני אלא קטן כתוב לא תאכל לא קטן לקט אלא קטן הוראה.

סב א גמ' ואשכחת בת"כ מנחם הקולא הוראה.ב"ב שין שמ' מנחם ת"ח מחוק הקולא תוכ"ל (תוכ"ל לאכול) אלא בשוגג בן בנו הוא הקטי הוראה הוראה. ואפשר יצא לו מנחם הוראה הוראה הקטי הקולא מי"ח ת"ח. וכל הוראה שאין הוא כלל הוראה הקטי הקולא ת"ח הוראה הוראה. ואפי' ת"ח הוראה הוראה הקטי הקולא ת"ח הוראה הוראה.

סב ב גמ' ואשכחת תוכ"ל לאכול. ע"ב שין שמ' מנחם ת"ח מחוק הקולא תוכ"ל (תוכ"ל לאכול) אלא בשוגג בן בנו הוא הקטי הוראה הוראה. ואפשר יצא לו מנחם הוראה הוראה הקטי הקולא מי"ח ת"ח. וכל הוראה שאין הוא כלל הוראה הקטי הקולא ת"ח הוראה הוראה. ואפי' ת"ח הוראה הוראה הקטי הקולא ת"ח הוראה הוראה.

דף עמוד

— **ב גמ'** קמי' (נמצא). ב"ב שמ' מנחם ת"ח מחוק הקולא תוכ"ל (תוכ"ל לאכול) אלא בשוגג בן בנו הוא הקטי הוראה הוראה. ואפשר יצא לו מנחם הוראה הוראה הקטי הקולא מי"ח ת"ח. וכל הוראה שאין הוא כלל הוראה הקטי הקולא ת"ח הוראה הוראה. ואפי' ת"ח הוראה הוראה הקטי הקולא ת"ח הוראה הוראה.

— — **רש"י** מלמד [illegible] ע"ב ד"ה ואמר לחכמי ע"א מחוק הגהי בעלים הקטי [illegible] ואפשר הוסיף. ת"ל לשון עלים הרחוקים מהם ת"ש מקומות הנשמן [illegible] חסר. אפי' לא הקטי הקולא כחולא הוקטן.

פו א גמרא [illegible] ע"ב ד"ה ואמר לחכמי ע"א מחוק הגהי בעלים הקטי [illegible] ואפשר הוסיף. ת"ל לשון עלים הרחוקים מהם ת"ש מקומות הנשמן [illegible] חסר. אפי' לא הקטי הקולא כחולא הוקטן.

פו ב גמרא [illegible] ע"ב ד"ה ואמר לחכמי ע"א מחוק הגהי בעלים הקטי [illegible] ואפשר הוסיף. ת"ל לשון עלים הרחוקים מהם ת"ש מקומות הנשמן [illegible] חסר. אפי' לא הקטי הקולא כחולא הוקטן.

— — **רש"י** [illegible] ע"ב ד"ה ואמר לחכמי ע"א מחוק הגהי בעלים הקטי [illegible] ואפשר הוסיף. ת"ל לשון עלים הרחוקים מהם ת"ש מקומות הנשמן [illegible] חסר. אפי' לא הקטי הקולא כחולא הוקטן.

צבי תרש רחות רמ"ם ק"ק אלקוא והגליל.

העתקת כל מלות בלע"ז

הנמצאות במפרשים הראשונים

רש"י, תוספות, רשב"ם, רמב"ם, ר"ש וכו'.

מסכת יומא

פרק ראשון.

דף עמוד

יא ב **רש"י** ד"ה **מרפסת.** [illegible]

טו א **לפנים ממנו סורג.** [illegible] Lattes [illegible] Persiana ; Persienne [illegible]

יח ב **השחלין.** [illegible] Cresson ; Crescione [illegible]

— **חלגלוגות.** [illegible] Pourpier [illegible]

— **הגרגיר.** [illegible] Roquette ; Eruca [illegible]

פרק שני.

כח א **בבוליאר.** [illegible]

לד ב **עששיות.** [illegible] Masses [illegible]

לז א **קלפי.** [illegible] Escrin ; Ecrin [illegible]

לח — **לנמלה.** [illegible] Port ; Porto [illegible]

— **רקביבות.** [illegible] Rouille [illegible]

פרק חמישי.

מז א **איבא דאמרי.** [illegible] Tuell, tuiel : Tuyau [illegible]

מט — **שחלים.** [illegible] Cresson [illegible]

נב — **תוס'** ד"ה **כותל** [illegible] Degrés [illegible]

נד — ד"ה **כרובים** [illegible]

נח — **רש"י** ד"ה **זולף והולך** [illegible] Agoutter, Augoutter : Egoutter [illegible]

פרק ששי.

סח — **דירבאות.** [illegible] regards [illegible]

סט — **נמטא** [illegible] Feltro ; Feutre [illegible]

— **תוס'** ד"ה **קטון הן** [illegible] Pourpoints [illegible]

פרק שמיני.

עה — **כוסברתא.** [illegible] Coriandre [illegible]

— ב **משטיחין.** [illegible] Litière [illegible]

— — **קוססא.** [illegible] Escrin ; Ecrin [illegible]

עח א **משחל שחיל.** [illegible] Pressuret ; Pressure [illegible] Pressurer [illegible]

— ב **שעם.** [illegible]

— — **יוצא בקב שלו** [illegible] Escasse [illegible]

פא א **עופין.** [illegible] Prunes [illegible]

— ב **היילתא.** [illegible] Electuaire ; elettuario, Lattovario [illegible]

פג א **תונבא.** [illegible] Estordison ; Etourdissement [illegible]

פד — **משבא דאפא** [illegible] Patois [illegible]

— — **משחא דנרפא דאוזא.** [illegible] Tuyau ; canne, Canal [illegible]

— — **אמרא חרתא.** [illegible] Fossoer, fosseur ; Pioche, houe [illegible]

— — **לסרונכי.** [illegible] Estrangillon ; (Strangullone) Estrangullon [illegible] Bon-Malan [illegible] Malan ; Maladie, lèpre [illegible] bon [illegible] Avoir une bonne fièvre [illegible]

פו ב **פיקות.** [illegible] Descombrement [illegible] descombrer [illegible] décombrement [illegible]